

รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัย
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ปริฉัตร หมอนทอง

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา
เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรัตนนคร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษาดุขฎิบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2568
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยรัตนนคร

วิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัย
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก”

ของ ปริฉัตร หมอนทอง

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
หลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์)

.....ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(ศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจันบาน)

.....กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา กอนพ่วง)

.....กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวิศักดิ์ สว่างเมฆ)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

(ดร.พิทยา แสงสว่าง)

อนุมัติ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.กรองกาญจน์ ชูทิพย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก
ผู้วิจัย	ปรีฉัตร หมอนทอง
ประธานที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจักษ์บาน
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา กอนพวง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวิศักดิ์ สว่างเมฆ
ประเภทสารนิพนธ์	วิทยานิพนธ์ กศ.ด. การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2568
คำสำคัญ	การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ, การเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัย, โรงเรียน มัธยมศึกษา, ลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยประยุกต์การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach) และการประเมินเชิงพัฒนา (Developmental Evaluation) โดยมีวัตถุประสงค์ 4 ประการ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก 2) เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก 3) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก และ 4) เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก วิธีการดำเนินการใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 (R1) มี 2 ขั้นตอนย่อย คือ ขั้น 1.1 ศึกษาสภาพการบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกจากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 โรงเรียน และขั้น 1.2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 5 โรงเรียน โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ขั้นตอนที่ 2 (D1) การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยวิธีการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ

(Connoisseurship) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบและคู่มือการใช้ ก่อนนำไปใช้จริง ขั้นตอนที่ 3 (R2) การศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก จำนวน 1 โรงเรียน โดยเลือกแบบเจาะจง และขั้นตอนที่ 4 (R2) การประเมินรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ประเมินโดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำรูปแบบไปใช้ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและนักเรียนของโรงเรียนกลุ่มทดลอง จำนวน 594 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 16 แนวทางในการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ 2) ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ทิศทางรูปแบบ กระบวนการ ผลของรูปแบบ และเงื่อนไขความสำเร็จ 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ สถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนหลังเข้าสู่กระบวนการพัฒนาลดลงกว่าก่อนเข้าสู่กระบวนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกของ โรงเรียน ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครอง เมื่อเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 มีผลการประเมินสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 4 ด้าน และ 4) ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

Title	The Model for developing the Whole School Approach in strengthening safe space in secondary schools to reduce bullying issues
Author	Parichat Monthong
Advisor	Professor Pakorn Prachanban, Ph.D.
Co-Advisor	Assistant Professor Anucha Kornpuang, Ph.D. Associate Professor Thaweesak Sawangmek, Ph.D.
Academic Paper	Ed.D. Dissertation in Educational Administration - (Type2.1), Naresuan University, 2025
Keywords	Whole School School Approach, Strengthening safe space, Secondary School, reduce bullying issues

ABSTRACT

The objective of this research was to develop a whole-school approach model for enhancing safe spaces in secondary schools to reduce bullying, by integrating the Whole School Approach and Developmental Evaluation. The study comprised four specific objectives: (1) to investigate the current conditions and approaches for developing a whole-school approach to enhance safe spaces in secondary schools to reduce bullying; (2) to design and validate a whole-school development model for enhancing safe spaces in secondary schools to reduce bullying; (3) to examine the outcomes of implementing the developed model; and (4) to evaluate the model. The research and development process consisted of the following stages: Stage 1 (R1) comprised two sub-steps: Step 1.1 an in-depth interview study of the current conditions of safe space management in five secondary schools under the Office of the Basic Education Commission, and Step 1.2 a study of best practices for developing a whole-school approach to enhance safe spaces in five secondary schools through in-depth interviews with school administrators. A semi-structured interview guide was used, and the data were analyzed using content analysis. Stage 2 (D1) involved developing and validating the whole-school development model through expert review by nine specialists using the

connoisseurship seminar technique, followed by content analysis and an assessment of the model's appropriateness and feasibility before implementation. Stage 3 (R2) was the trial implementation of the model in one purposively selected secondary school. Stage 4 (R2) was the evaluation of the model by stakeholders, including administrators, teachers, parents, and students from the experimental school, totaling 594 participants. Data were analyzed using descriptive statistics (percentage, mean, and standard deviation).

The findings revealed that: (1) The investigation of current conditions and development approaches resulted in six components and sixteen strategies for implementing a whole-school approach; (2) The developed model, comprising four components model orientation, processes, pattern effect, and success conditions was rated by experts as highly appropriate and feasible; (3) Implementation of the model significantly reduced bullying incidents compared to the pre-implementation period ($p < .05$), and the assessment of safe space enhancement, conducted among school administrators, teachers, and parents, revealed that all four dimensions of evaluation surpassed the 70 % benchmark with statistical significance at the .05 level in all four domains; and (4) The model was evaluated as being of the highest level of usefulness for enhancing safe spaces in secondary schools to reduce bullying.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....ค	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....จ	
บทที่ 1 บทนำ..... 1	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1	
คำถามการวิจัย 4	
วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 5	
ขอบเขตของการวิจัย 5	
นิยามศัพท์เฉพาะ..... 9	
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....18	
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบ.....19	
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach : WSA) 30	
หลักการและแนวคิดการประเมินเชิงพัฒนา (Developmental Evaluation) และการคิด เชิงระบบ (System Thinking)..... 44	
หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับพื้นที่ปลอดภัย 63	
หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแก (Bully)..... 97	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 109	
กรอบแนวคิดในการวิจัย 113	
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย..... 114	
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก 116	
ขั้นตอนที่ 2 สร้างและตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก..... 123	
ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยใน โรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก 126	
ขั้นตอนที่ 4 ประเมินรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัย ใน โรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก 138	

บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	141
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก.....	141
ตอนที่ 2 ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก.....	174
ตอนที่ 3 ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน มัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	292
ตอนที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยใน โรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	314
บทที่ 5 บทสรุป.....	320
สรุปผลการวิจัย	322
อภิปรายผลการวิจัย.....	329
ข้อเสนอแนะ.....	333
บรรณานุกรม.....	335
บรรณานุกรม.....	336
ภาคผนวก.....	341
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขเครื่องมือวิจัย	343
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	366
ภาคผนวก ค ภาพประกอบ	536
ประวัติผู้วิจัย.....	543

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบ	24
ตาราง 2 แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach: WSA) จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39
ตาราง 3 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	41
ตาราง 4 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก.....	91
ตาราง 5 แสดงเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	118
ตาราง 6 แสดงเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จำนวน 5 โรงเรียน.....	122
ตาราง 7 แสดงกำหนดตารางการพัฒนา	128
ตาราง 8 แสดงกำหนดกระบวนการระยะต้นน้ำ	130
ตาราง 9 แสดงกำหนดกระบวนการระยะกลางน้ำ.....	131
ตาราง 10 แสดงกำหนดกระบวนการระยะปลายน้ำ.....	132
ตาราง 11 แสดงการศึกษาสภาพการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	143
ตาราง 12 แสดงการศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก.....	155
ตาราง 13 แสดงแนวคิดทฤษฎีและผลการวิจัยที่นำมาใช้ในการยกย่องรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก.....	175
ตาราง 14 แสดงผลการยกย่องรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก.....	186
ตาราง 15 แสดงผลการตรวจสอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)	233
ตาราง 16 แสดงผลการปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่.....	251

ตาราง 17 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียน ทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้ง รังแก (n=9).....	289
ตาราง 18 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้รูปแบบ การพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่น แกล้งรังแก (n = 9).....	290
ตาราง 19 แสดงผลการประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA โรงเรียน (n = 300).....	292
ตาราง 20 ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินความเป็นพื้นที่ปลอดภัย KRA โรงเรียน กับเกณฑ์ (ร้อยละ 70).....	294
ตาราง 21 แสดงผลการประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ผู้บริหาร (n = 300).....	295
ตาราง 22 ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ผู้บริหาร กับเกณฑ์ (ร้อยละ 70).....	299
ตาราง 23 แสดงผลการประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ครู (n = 300).....	299
ตาราง 24 ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ครู กับเกณฑ์ (ร้อยละ 70).....	304
ตาราง 25 แสดงผลการประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ผู้ปกครอง (n = 300).....	304
ตาราง 26 ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ผู้ปกครอง กับเกณฑ์ (ร้อยละ 70).....	308
ตาราง 27 แสดงผลข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมินสถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน มัธยมศึกษา (n = 294).....	309
ตาราง 28 แสดงผลการประเมินสถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษาก่อนเข้าสู่ กระบวนการพัฒนาของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยใน โรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก (n = 294).....	310
ตาราง 29 แสดงผลการประเมินสถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษาหลังเข้าสู่ กระบวนการพัฒนาของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยใน โรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก (n = 294).....	312

ตาราง 30 เปรียบเทียบผลการประเมินสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษาระหว่างก่อนและหลังเข้าสู่กระบวนการพัฒนาของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก (n = 294).....	314
ตาราง 31 แสดงผลการประเมินความเป็นประโยชน์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนหัวดวงรัฐชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก (n=19).....	315
ตาราง 32 แสดงผลการประเมินความเป็นประโยชน์ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนหัวดวงรัฐชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก (n=281).....	316
ตาราง 33 แสดงผลการประเมินความเป็นประโยชน์ตามความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนหัวดวงรัฐชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก (n=294).....	318
ตาราง 34 แสดงการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of objective congruence : IOC) ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสัมภาษณ์สภาพการบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	376
ตาราง 35 แสดงการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of objective congruence : IOC) ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	381
ตาราง 36 แสดงการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of objective congruence : IOC) ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ผู้บริหาร.....	479
ตาราง 37 แสดงการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of objective congruence : IOC) ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ครู.....	485
ตาราง 38 แสดงการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of objective congruence : IOC) ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ผู้ปกครอง	492

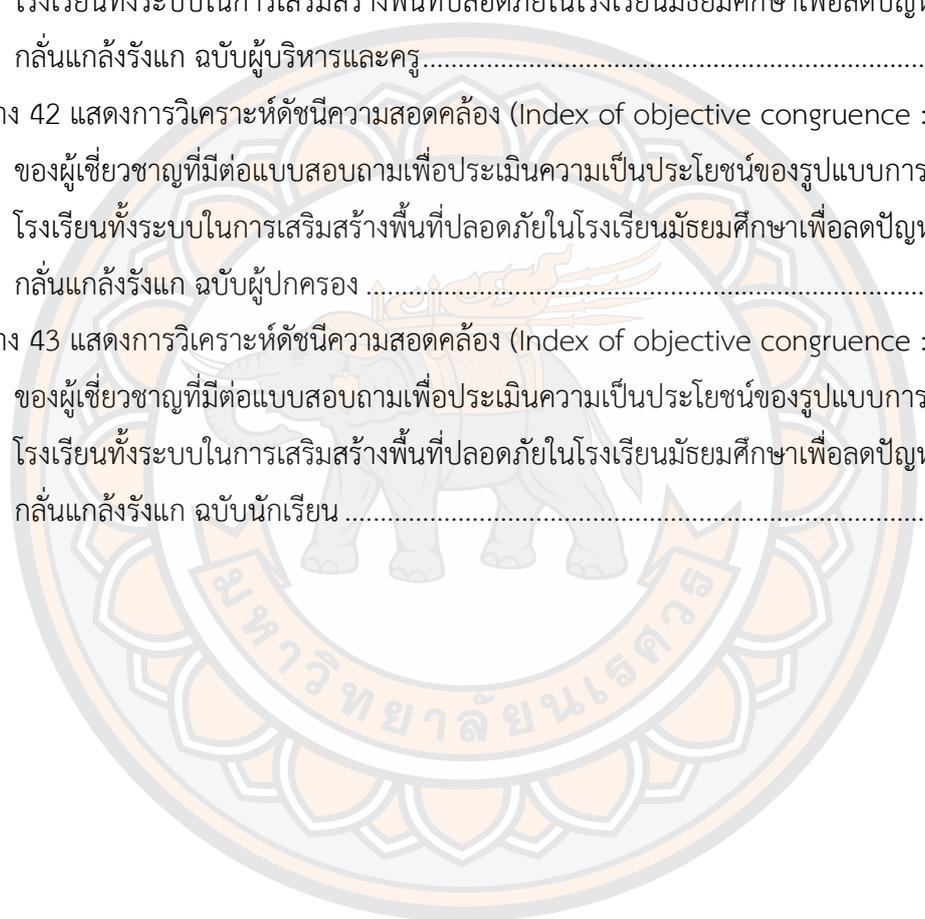
ตาราง 39 แสดงการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of objective congruence : IOC) ... 497

ตาราง 40 แสดงการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of objective congruence : IOC)
 ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบประเมินสถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษา
 509

ตาราง 41 แสดงการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of objective congruence : IOC)
 ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนา
 โรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการ
 กลั่นแกล้งรังแก ฉบับผู้บริหารและครู..... 521

ตาราง 42 แสดงการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of objective congruence : IOC)
 ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนา
 โรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการ
 กลั่นแกล้งรังแก ฉบับผู้ปกครอง 522

ตาราง 43 แสดงการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of objective congruence : IOC)
 ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนา
 โรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการ
 กลั่นแกล้งรังแก ฉบับนักเรียน 525

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 Single-Loop Learning และ Double-Loop Learning	50
ภาพ 2 Triple-Loop Learning.....	50
ภาพ 3 The iceberg model for guiding systemic thinking (โดย Peter Senge)	52
ภาพ 4 แสดงตัวอย่างการวิเคราะห์ความซับซ้อน	52
ภาพ 5 แสดงตัวอย่างการวิเคราะห์ความซับซ้อน	53
ภาพ 6 แสดงการดำเนินการตามขั้นตอนของระยะต้นน้ำ	54
ภาพ 7 ตัวอย่างการใช้เครื่องมือวิเคราะห์ความซับซ้อนและจัดลำดับ Matrix	55
ภาพ 8 แสดงขั้นตอนของ DE กระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ.....	57
ภาพ 9 แสดงหลักคิดในการดำเนินงานตามกระบวนการ DE ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ	57
ภาพ 10 ระดับการคิด ของวิธีคิดของการคิดเชิงระบบ	61
ภาพ 11 5 Core Competencies ของ SEL	72
ภาพ 12 กระบวนทัศน์ของจิตศึกษา.....	82
ภาพ 13 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	113
ภาพ 14 ขั้นตอนกระบวนการดำเนินการวิจัย.....	115
ภาพ 15 สรุปผลร่างรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน มัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	185
ภาพ 16 รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	251

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เป็นข้อตกลงระหว่างประเทศที่จัดทำขึ้นโดยสหประชาชาติ (คณะกรรมการด้านสิทธิมนุษยชน) โดยได้รับการรับรองจากที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ (United Nations General Assembly) ในปี 2532 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก นิยามศัพท์ เด็ก หมายถึง บุคคลทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี และมาตรฐานสิทธิมนุษยชนของเด็กเพื่อช่วยให้ประเทศต่าง ๆ ให้ความคุ้มครองดูแลเด็กได้อย่างเหมาะสมอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก รวมหลักการสำคัญ คือ การไม่เลือกปฏิบัติและเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก โดยมีเนื้อหา 4 ด้าน ได้แก่ (1) สิทธิในการอยู่รอด (2) สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง (3) สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา และ (4) สิทธิในการมีส่วนร่วม ประเทศไทยได้ลงนามเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2535 (Unicef Thailand) จาก <https://www.unicef.org/thailand/th/what-is-crc> และขับเคลื่อนสิทธิเด็ก ผ่านการกำหนดเป็นพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ซึ่งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคมที่ทำงานเกี่ยวกับเด็กก็ได้ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อที่จะทำให้สิทธิมนุษยชนและ สิทธิเด็กในการอยู่รอด สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง สิทธิที่จะได้รับการพัฒนาและสิทธิในการมีส่วนร่วมเกิดขึ้นอย่างแท้จริงตามหลักสากล ประกอบกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ มีวัตถุประสงค์หลักในการเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตของคนทุกช่วงวัย จากภัยคุกคามในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ภัยจากยาเสพติด ภัยจากธรรมชาติ ภัยจากโรคอุบัติใหม่ และภัยจากไซเบอร์ เป็นต้น และแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) ได้ตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่เกิดจากความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีของโลกในยุคศตวรรษที่ 21 ก่อให้เกิดความท้าทายในด้านการเปลี่ยนแปลงของบริบทในด้านเศรษฐกิจและสังคมโลก อันเนื่องมาจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) พฤติกรรมของประชากรที่ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์เป็นผลให้เกิดการเร่งแก้ไขปัญหายังเกิดภัยคุกคามต่อความมั่นคงรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและประเทศชาติที่ทวีความซับซ้อนและรุนแรงมากขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการได้เห็นถึงความสำคัญในเรื่องความปลอดภัยจึงได้กำหนดนโยบายความปลอดภัยของสถานศึกษาเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการให้เกิดความปลอดภัยแก่นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาในทุกมิติ ซึ่งได้กำหนดนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ

ปีงบประมาณ 2566 ข้อที่ 1 คือ การมุ่งเน้นให้จัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย โดยเร่งสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษาและป้องกันภัยคุกคามทุกรูปแบบ พร้อมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันการเรียนรู้ในสังคมออนไลน์ เพื่อสร้างความมั่นใจและความเชื่อมั่นให้กับนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองและประชาชนทั่วไป ในการที่จะได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความรู้สึกปลอดภัยเมื่ออยู่ในสถานศึกษา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบายด้านความปลอดภัยเป็นนโยบายอันดับหนึ่งที่จะต้องให้ความสำคัญ โดยจะต้องพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นพื้นที่ปลอดภัยสำหรับนักเรียนทุกคน พร้อมเสริมสร้างระบบและกลไกในการดูแลความปลอดภัยอย่างเข้มข้น ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี สร้างภูมิคุ้มกันการรู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยีในการดำเนินชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) และชีวิตวิถีปกติต่อไป (Next Normal) สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องจัดการศึกษาที่มีการจัดการด้านความปลอดภัยให้กับนักเรียนทุกคน เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกปลอดภัยและเชื่อมั่นในการศึกษาในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดขอบข่ายความปลอดภัยของสถานศึกษาไว้ 4 กลุ่มภัย ได้แก่ 1) ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ (Violence) 2) ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ (Accident) 3) ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ (Right) ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ (Unhealthiness) จากสถานการณ์ในปัจจุบันยังมีนักเรียนได้รับผลกระทบจากความไม่ปลอดภัยเกิดขึ้น โดยเฉพาะด้านความรุนแรง ทั้งทางร่างกายและจิตใจ เด็กจำนวนมากกำลังเผชิญกับภัยในทุกรูปแบบ โดยเฉพาะภัยที่เกิดจากการถูกลั่นแกล้งรังแกกันในโรงเรียน หรือที่เราเรียกกันว่า การบูลลี่ (Bullying) ส่งผลให้เกิดความเครียด ซึมเศร้า วิตกกังวล ไม่อยากไปโรงเรียนมากขึ้นและยังพบว่ามีนักเรียนรังแกกันผ่านสื่อออนไลน์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ม.ป.ป.) จากสถิติจะพบว่ามีการกลั่นแกล้งรังแกกันมีแนวโน้มที่สูงขึ้น โดยข้อมูลจากกรมสุขภาพจิตระบุว่า ในปี 2561 นักเรียนไทยถูกลูกในโรงเรียนปีละประมาณ 600,000 คน คิดเป็นสัดส่วน 40% ซึ่งสูงเป็นอันดับ 2 รองจากประเทศญี่ปุ่น (Innowhole, 2566) ซึ่งสถิติการกลั่นแกล้งทั่วโลกตั้งแต่ปี 2561 จนถึงปัจจุบัน จาก 28 ประเทศทั่วโลก พบว่า 1 ใน 5 ถูกกลั่นแกล้ง (Bullying) บนโซเชียลมีเดีย (Social Media) แบ่งเป็น เด็กอายุ 6-10 ปี ถูกกลั่นแกล้ง 47.77% อายุ 11-13 ปี ถูกกลั่นแกล้ง 56.4% อายุ 14-18 ปี ถูกกลั่นแกล้ง 59.9% และอายุ 19 ปีขึ้นไปถูกกลั่นแกล้ง 54.3% สะท้อนให้เห็นว่าแนวโน้มการถูกลั่นแกล้งรังแกกันเริ่มเกิดขึ้นในเด็กอายุน้อย และอาจเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โรงเรียนได้กลายเป็นแหล่งบ่มเพาะการถูกลั่นแกล้ง เพราะพบอัตราการกลั่นแกล้งมากถึง 82.8% (สำนักข่าวอิศรา, 2564) จากสถิติดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกกันในสถานศึกษากำลังเป็นปัญหาใหญ่สำหรับประเทศที่ต้องเร่งแก้ไข เพราะมีแนวโน้มทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น หากปล่อยไว้โดยไม่ได้รับการแก้ไข ความรุนแรงจะขยายวงกว้างและก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา ซึ่งผลกระทบของการกลั่นแกล้งรังแกกันนั้น ผู้ที่ถูกกลั่นแกล้งจะมีผลต่อสภาพจิตใจ

จนอาจนำไปสู่ภาวะซึมเศร้า ประสิทธิภาพการเรียนรู้ลดน้อยลง สูญเสียความมั่นใจ ชีวิตไม่มีความสุข และอาจนำไปถึงการฆ่าตัวตาย นอกจากนี้การกลั่นแกล้งรังแกหรือการบูลลี่ไม่เพียงแต่จะกระทบกับสภาพจิตใจของผู้ที่ถูกกลั่นแกล้งเท่านั้น แต่พฤติกรรมดังกล่าวยังส่งผลต่อผู้ที่กลั่นแกล้งด้วย เช่น เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่มีแนวโน้มที่จะใช้สารเสพติด มีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง และอาจร้ายแรงถึงขั้นอาจก่อเหตุอาชญากรรมขึ้นได้ในอนาคต

ปัญหาเด็กนักเรียนถูกกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษานั้น เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมานานแล้วในสังคมไทย แต่ปัจจุบันการกลั่นแกล้งรังแกในสังคมของเด็กและเยาวชนได้พัฒนารูปแบบให้เปลี่ยนไป ซึ่งจากการสำรวจในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษา ในปี 2558 ของกระทรวงสาธารณสุข พบว่าผู้ที่โดนกลั่นแกล้งรังแกมีแนวโน้มฆ่าตัวตายมากกว่า 20.6% และ 90% ของเด็กที่เคยถูกกลั่นแกล้งรังแก พบว่า 2 ใน 3 ของการกลั่นแกล้งรังแกเกิดขึ้นในห้องเรียน (Innowhole, 2566) ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อการเรียนรู้ ทักษะและพัฒนาการทางการศึกษาของเด็กและเยาวชน และในระยะยาวอาจส่งผลให้เด็กและเยาวชนที่ถูกกลั่นแกล้งรังแกมีพฤติกรรมรุนแรงและพฤติกรรมต่อต้านสังคมในอนาคตได้ ปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในสังคมของเด็กและเยาวชนจึงเป็นปัญหาสำคัญที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เสนอแนวทางในการดำเนินการแก้ไขปัญหาการบูลลี่ระดับสถานศึกษา คือ การพยายามปรับปรุงแก้ไขวัฒนธรรมที่เต็มไปด้วยความตึงเครียดให้ลดลง ทำให้สถานศึกษาเป็นพื้นที่ปลอดภัย (Safe Space) เป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ที่สนุกสนานและเป็นพื้นที่แห่งความสุข การสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษาจะช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกปลอดภัยต่อการใช้ชีวิตในโรงเรียน เป็นพื้นที่ที่มีความปลอดภัยทั้งทางกายภาพและจิตใจ ทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็นสามารถแสดงความรู้สึก แนวคิดต่าง ๆ ได้โดยไม่ต้องกลัวถูกตัดสินปราศจากอคติ ยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคลและมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งจะทำให้นักเรียนกล้าที่จะสื่อสาร กล้าลองผิดลองถูกในการแสวงหาความรู้ และเกิดความคิดสร้างสรรค์ของตนเองได้อย่างเต็มที่ทั้งในเรื่องการเรียนและเรื่องอื่น ๆ ทั่วไป นักเรียนจะสามารถแสดงศักยภาพของตนเองออกมาได้อย่างมั่นใจมากขึ้น รวมถึงยอมรับความแตกต่างของผู้อื่นทั้งในด้านของความชอบ ทัศนคติ รูปร่าง รวมไปถึงเพศสภาพ (CIGAM GLOBAL.COM, 2564) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมพร รุ่งเรืองกลกิจ, เทวธิดา ชันคามโกษก และยศวีร์ อิมอโนทัย (2564) ได้วิจัย เรื่อง การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ : พื้นที่ปลอดภัยในการเรียนรู้ พบว่า การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงของตนเองจะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้มากกว่า 80% และการสร้างบรรยากาศของการเรียนรู้ที่ปลอดภัยเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ ซึ่งในการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนจำเป็นต้องทำทั้งระบบเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งจะทำให้การแก้ปัญหาการรังแกกันสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนกว่าการทำแบบแยกส่วน โดยเป็นการร่วมมือ

กันของทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ตั้งแต่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในโรงเรียน นักเรียน รวมไปถึง ผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิมลวรรณ ปัญญาว่อง (2562) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การป้องกันและจัดการการรังแกกันในโรงเรียน โดยทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับการป้องกันและจัดการการรังแกกันในโรงเรียน พบว่า การป้องกันการรังแกกันในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ ควรทำแบบทั้งโรงเรียน (Whole School Approach) และเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัย และ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เขมิกา เขมะกนก สุธนาวา และคณะ (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การรังแกในเด็กและวัยรุ่น ได้ทำการศึกษาโดยการทบทวนวรรณกรรม (meta-analytic review) พบว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหาการรังแกกันโดยการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (a whole school approach) และทำอย่างจริงจังต่อเนื่องเป็นเวลานาน จะสามารถช่วยแก้ปัญหาการรังแกกันได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

จะเห็นได้ว่าแนวทางการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา เป็นการมอบพื้นที่ให้ทุกคน ไม่ต้องอยู่ภายใต้อคติ การเลือกปฏิบัติ และการถูกวิพากษ์วิจารณ์ เป็นพื้นที่ที่มีความปลอดภัยทั้ง ทางกายภาพและทางจิตใจ ทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และแนวคิดต่าง ๆ ได้โดยไม่ต้องกลัวถูกตัดสิน และการแก้ปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาอย่างยั่งยืนจำเป็นต้องสร้าง ทั้งระบบโดยอาศัยความร่วมมือ ซึ่งการดำเนินการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนทั้งระบบจะทำให้การสร้าง พื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่สุด เนื่องจากการสร้างพื้นที่ปลอดภัย ในโรงเรียนเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและวัฒนธรรมความปลอดภัยให้เกิดขึ้นในโรงเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีความรู้สึกปลอดภัย มองเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ยอมรับความแตกต่าง ทำให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างสร้างสรรค์ และอาจจะส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมในการกลั่นแกล้ง รังแกน้อยลง เกิดผลกระทบทั้งต่อผู้ที่ถูกกลั่นแกล้งรังแกและผู้ที่กลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นน้อยลง จากความ เป็นมาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาวิจัยรูปแบบการพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้ง รังแก ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าจะสามารถลดสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน ซึ่งกำลังเป็นปัญหา สำคัญที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนให้ลดน้อยลงได้

คำถามการวิจัย

1. สภาพและแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกเป็นอย่างไร
2. รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน มัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกควรมีลักษณะอย่างไร

3. ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกเป็นอย่างไร

4. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

2. เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

4. เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ขอบเขตของการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ขั้นที่ 1.1 การศึกษาสภาพการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ดำเนินการ ดังนี้

ศึกษาสภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแก โดยการสัมภาษณ์

ขอบเขตด้านเนื้อหา

สภาพการดำเนินงานบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

แหล่งข้อมูล

ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 5 โรงเรียน

ขอบเขตด้านตัวแปร

สภาพการบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแก

ขั้นที่ 1.2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ดำเนินการ ดังนี้

ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก จากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จำนวน 5 โรงเรียน โดยวิธีการสัมภาษณ์

ขอบเขตด้านเนื้อหา

แนวทางการบริหารจัดการในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี

แหล่งข้อมูล

ผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 5 โรงเรียน ตามเกณฑ์ที่กำหนด

ขอบเขตด้านตัวแปร

แนวทางการบริหารจัดการในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 การยกร่างรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกโดยผู้วิจัย ดังนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ซึ่งใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ตามคุณสมบัติที่กำหนด จำนวน 9 คน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

2.2.1 กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย อาจารย์ระดับอุดมศึกษาที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน

2.2.2 กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา และมีประสบการณ์ในการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ จำนวน 3 คน

2.2.3 กลุ่มที่ 3 ประกอบด้วย นักจิตวิทยา หรือ ครูแนะแนว หรือ ครูผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสบการณ์ในการให้คำปรึกษานักเรียนไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 3 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

การศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยการทดลองใช้กับโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกกับกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ได้แก่ โรงเรียนหัวดวงรัฐชนูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ซึ่งเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาตรงตามที่กำหนด ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูยินดีเข้าร่วมดำเนินการทดลองใช้รูปแบบ มีความสะดวกในการดำเนินการทดลอง และสามารถทำให้ผลการดำเนินการทดลองใช้มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีผู้ร่วมทดลอง ได้แก่ 1) ผู้บริหาร จำนวน 1 คน 2) ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 18 คน 3) ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 281 คน และ 4) นักเรียน จำนวน 294 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ประกอบด้วย

3.1 การประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA โรงเรียน ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครอง ซึ่งวัดได้จาก

3.1.1 KRA โรงเรียน ประกอบด้วย

3.1.1.1 โรงเรียนตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)

3.1.1.2 โรงเรียนพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ

PLC)

- 3.1.1.3 โรงเรียนมีระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)
- 3.1.1.4 โรงเรียนมีการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom)
- 3.1.1.5 โรงเรียนมีเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)
- 3.1.1.6 โรงเรียนมีระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)
- 3.1.2 KRA ผู้บริหาร
- 3.1.2.1 ผู้บริหารตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)
- 3.1.2.2 ผู้บริหารพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC)
- 3.1.2.3 ผู้บริหารจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)
- 3.1.2.4 ผู้บริหารบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom)
- 3.1.2.5 ผู้บริหารสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)
- 3.1.2.6 ผู้บริหารจัดระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)
- 3.1.3 KRA ครู
- 3.1.3.1 ครูมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)
- 3.1.3.2 ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC)
- 3.1.3.3 ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)
- 3.1.3.4 ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom) ให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย
- 3.1.3.5 ครูร่วมสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)
- 3.1.3.6 ครูดำเนินการตามระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)
- 3.1.4 KRA ผู้ปกครอง
- 3.1.4.1 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)
- 3.1.4.2 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC) ร่วมกับครู
- 3.1.4.3 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)

3.1.4.4 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom) ให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย

3.1.4.5 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)

3.1.4.6 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)

3.2 ผลจากการดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกแล้วส่งผลให้สถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกที่เกิดขึ้นกับนักเรียนลดลงทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย

3.2.1 ด้านการกลั่นแกล้งทางร่างกาย (physical Bullying)

3.2.2 ด้านการกลั่นแกล้งโดยคำพูด (Verbal Bullying)

3.2.3 ด้านการกลั่นแกล้งทางสังคมหรือด้านอารมณ์ (Social or Emotional Bullying)

3.2.4 ด้านการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ (Cyber Bullying)

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

การประเมินรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ดำเนินการดังนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก คือ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนโรงเรียนหัวดวงรัฐชนูปถัมภ์ ซึ่งเป็นกลุ่มทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก จำนวน 594 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเป็นไปประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบ หมายถึง โครงสร้างที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ เพื่อเป็นแบบอย่างหรือแนวทางในการดำเนินการสิ่งใดสิ่งหนึ่งและแสดงถึงองค์ประกอบและกระบวนการตรวจสอบความแตกต่างระหว่างความสัมพันธ์ในเชิงทฤษฎีกับปรากฏการณ์จริงอาจเป็น

แผนภูมิหรือรูปสามมิติซึ่งเป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลักการหรือแนวคิดเป็นชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

2. การพัฒนารูปแบบ หมายถึง กระบวนการในรูปแบบต่างๆ ทั้งที่เป็นการสร้างรูปแบบใหม่ของปรากฏการณ์ต่าง ๆ และการเสริมสร้างต่อยอดรูปแบบเดิมที่มีอยู่แล้วให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเริ่มจากการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบที่จะสร้างและพัฒนารูปแบบ กำหนดแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ ประเมินรูปแบบ พัฒนาและปรับปรุงรูปแบบ

3. การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ หมายถึง การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ในการดำเนินการปรับปรุงและหรือเปลี่ยนแปลง โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) การตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal) 2) การพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC) 3) ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info) 4) การพัฒนาชั้นเรียน (Classroom) 5) เครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network) และ 6) ระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)

4. พื้นที่ปลอดภัย หมายถึง พื้นที่ที่มีความปลอดภัยจากการถูกกลั่นแกล้งรังแกทั้งด้านกายภาพและด้านจิตใจ ประกอบด้วย

4.1 ด้านกายภาพ ประกอบด้วย

4.1.1 นโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกที่ชัดเจนของโรงเรียน

4.1.2 โครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน

4.1.3 การกำหนดพื้นที่ปลอดภัย

4.1.4 การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาและบรรยากาศในชั้นเรียนภายใต้

หลักการแตกต่างกันแต่อยู่ร่วมกันได้

4.1.5 การสร้างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ผู้ปกครองและภาคีเครือข่าย

4.1.6 การจัดระบบช่องทางการสื่อสารเพื่อสร้างความปลอดภัยจากการถูกกลั่น

แกล้งรังแกในโรงเรียน

4.1.7 การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4.1.8 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกของโรงเรียน

4.1.9 การประเมินนักเรียนรายบุคคล เพื่อค้นหากลุ่มเสี่ยงที่จะเป็นเหยื่อและ

ผู้กระทำผิด

4.1.10 กระบวนการจัดการแก้ไขปัญหากรณีเกิดเหตุการณ์กลั่นแกล้งรังแกใน

โรงเรียน

4.1.11 การจัดทำแผนความปลอดภัยของสถานศึกษา

4.1.12 การป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำ และสร้างความเข้าใจกับผู้กระทำอย่างเหมาะสม

4.1.13 การช่วยเหลือ เยียวยา ฟื้นฟู จิตใจบุคคลผู้ถูกระทำ และผู้กระทำ

4.1.14 การดำเนินการตามขั้นตอนของมาตรการความผิด

4.2 ด้านจิตใจ ประกอบด้วย

4.2.1 การสร้างทัศนคติ ความตระหนักการรับรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการกลั่นแกล้งรังแกให้แก่ นักเรียน ครู บุคลากรของโรงเรียนและผู้ปกครอง

4.2.2 การจัดการชั้นเรียน มีกิจกรรมสร้างความความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับครู ครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียน

4.2.3 การเสริมสร้างทักษะชีวิต ประสบการณ์และสมรรถนะในการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกกันให้นักเรียน

5. รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก หมายถึง แนวทางการดำเนินการบริหารจัดการโรงเรียนตามแนวคิดการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach : WSA) ในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ซึ่งประกอบไปด้วยประเด็น ดังนี้

5.1 หลักการ ประกอบด้วย

5.1.1 หลักการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach) เป็นการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบจากทุกองค์ประกอบของโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นระบบการบริหารจัดการ ระบบการจัดการเรียนการสอน ระบบการพัฒนาบุคลากร การดูแลนักเรียนให้ทั่วถึง ระบบสนับสนุน เป็นเครื่องมือที่จะทำให้โรงเรียนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีทั้งระบบ เพื่อให้ทุกภาคส่วนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุด เปิดโอกาสให้นักเรียน ครู บุคลากรในโรงเรียน รวมถึงผู้ปกครองเป็นส่วนหนึ่งของกลไกการพัฒนา โดยทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการวางแผน ปฏิบัติ และประเมินผล

5.1.2 หลักการประสานพลัง (Synergy) เป็นการปลดปล่อยพลังงานของทีม โดยทุกคนต้องร่วมมือกันทำงานเพื่อเป้าหมายเดียวกันโดยคำนึงถึงการทำงานซึ่งกันและกันให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยสมาชิกในกลุ่มสามารถทำให้เกิดผลลัพธ์รวมมากกว่าได้รับจากการทำงานคนเดียว มีการแลกเปลี่ยนกันทั้งในด้านทรัพยากรและความรู้ มีการบูรณาการร่วมกันและร่วมมือกันทำโดยการเรียนรู้ร่วมกัน

5.1.3 หลักการประเมินเพื่อพัฒนา (Developmental Evaluation) เป็นการประยุกต์แนวคิดความซับซ้อนมาสู่การพัฒนานวัตกรรมและใช้ประโยชน์จากการประเมินเป็นเครื่องมือที่เอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีเป้าหมายเพื่อค้นหาหนทางสู่การเปลี่ยนแปลงของ

ผู้เกี่ยวข้อง เป็นการประเมินเพื่อใช้ประโยชน์โดยนำผลลัพธ์ไปใช้ปรับปรุงผลงานของตนเองได้ทันที เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมาย ประกอบไปด้วย กระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ

5.1.4 หลักการคิดเชิงระบบ (System Thinking) เป็นการมองปัญหาแบบองค์รวม และยอมรับการมีพลวัต ความสลับซับซ้อนและความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงขององค์ประกอบย่อย ๆ เพื่อค้นหาและสร้างแบบแผนที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง พัฒนาการแก้ปัญหาหรือภารกิจ ให้มีความสมบูรณ์มากที่สุด การคิดเชิงระบบสามารถช่วยให้การออกแบบการแก้ปัญหาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ทฤษฎีภูเขาน้ำแข็งวิเคราะห์ความซับซ้อน

5.1.5 หลักจิตวิทยาเชิงบวก (Positive Psychology) เป็นศาสตร์ที่ศึกษาความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมของมนุษย์ด้วยวิธีทางวิทยาศาสตร์ โดยเน้นที่จุดแข็งมากกว่าจุดอ่อน มุ่งส่งเสริมให้บุคคลมีคุณภาพชีวิตที่ดีมากกว่าการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเพียงอย่างเดียว ซึ่งจะช่วยให้บุคคลเกิดความงอกงามซึ่งรวมไปถึงความรู้สึกและอารมณ์ที่เกิดจากการรับรู้ที่ผ่านกระบวนการคิด ซึ่งจะช่วยให้บุคคลรู้สึกมีคุณค่า เช่น การมีความหวัง การมองโลกในแง่ดี การมีความสุข เป็นต้น จนนำไปสู่ความมั่นใจในตนเอง ความสำเร็จ และความพึงพอใจในชีวิตได้

5.1.6 หลักการของค่านิยมศึกษา (Values-Based Education) คือ การจัดการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับคุณค่าที่เป็นส่วนหนึ่งที่อยู่ภายในตัวของผู้เรียนซึ่งเป็นคุณค่าเชิงบวก

5.2 วัตถุประสงค์ เพื่อใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

5.3 องค์ประกอบของการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ประกอบด้วย

5.3.1 การตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal) ประกอบด้วย

- 1) นโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกที่ชัดเจนของโรงเรียน
- 2) โครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน

5.3.2 การพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC) ประกอบด้วย

- 1) การป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำ และสร้างความเข้าใจกับผู้กระทำอย่างเหมาะสม
- 2) การสร้างทัศนคติ ความตระหนักการรับรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการกลั่นแกล้งรังแกให้แก่ นักเรียน ครู บุคลากรของโรงเรียนและผู้ปกครอง
- 3) การเสริมสร้างทักษะชีวิต ประสพการณ์และสมรรถนะในการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกกันให้นักเรียน

5.3.3 ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info) ประกอบด้วย

- 1) การจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกของโรงเรียน

2) การประเมินนักเรียนรายบุคคล เพื่อค้นหากลุ่มเสี่ยงที่จะเป็นเหยื่อและผู้กระทำผิด

3) การจัดระบบช่องทางการสื่อสารเพื่อสร้างความปลอดภัยจากการถูกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน

5.3.4 การพัฒนาชั้นเรียน (Classroom) ประกอบด้วย

1) การกำหนดพื้นที่ความปลอดภัย
2) การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาและบรรยากาศในชั้นเรียนภายใต้หลักการแตกต่างกันแต่อยู่ร่วมกันได้

3) การจัดการชั้นเรียนที่มีกิจกรรมสร้างความความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับครู ครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียน

5.3.5 เครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network) ประกอบด้วย

1) การสร้างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ผู้ปกครองและภาคีเครือข่าย

5.3.6 ระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety) ประกอบด้วย

1) การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2) การช่วยเหลือ เยียวยา ฟ้นฟู จิตใจบุคคลผู้ถูกระทำ และผู้กระทำ
3) กระบวนการจัดการแก้ไขปัญหากรณีเกิดเหตุการณ์กลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน

4) การจัดทำแผนความปลอดภัยของสถานศึกษา

5) การดำเนินการตามขั้นตอนของมาตรการความผิด

5.4 การประเมินผลการพัฒนา หมายถึง เป็นการติดตามความก้าวหน้า และประเมินผลเพื่อตรวจสอบผลลัพธ์ในรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย

6. สภาพการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก หมายถึง สภาพการบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแก

7. แนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก หมายถึง แนวทางการบริหารจัดการในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

8. ผลการใช้รูปแบบ หมายถึง การประเมินผลจากการการตรวจสอบการใช้งานของรูปแบบ เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งประกอบด้วย

8.1 การประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA โรงเรียน ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครอง ซึ่งวัดได้จาก

8.1.1 KRA โรงเรียน ประกอบด้วย

8.1.1.1 โรงเรียนตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)

8.1.1.2 โรงเรียนพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

(กระบวนการ PLC)

8.1.1.3 โรงเรียนมีระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)

8.1.1.4 โรงเรียนมีการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom)

8.1.1.5 โรงเรียนมีเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)

8.1.1.6 โรงเรียนมีระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care &

Safety)

8.1.2 KRA ผู้บริหาร

8.1.2.1 ผู้บริหารตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)

8.1.2.2 ผู้บริหารพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

(กระบวนการ PLC)

8.1.2.3 ผู้บริหารจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ

(Info)

8.1.2.4 ผู้บริหารบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาชั้นเรียน

(Classroom)

8.1.2.5 ผู้บริหารสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)

8.1.2.6 ผู้บริหารจัดระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care &

Safety)

8.1.3 KRA ครู

8.1.3.1 ครูมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School

Goal)

8.1.3.2 ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

(กระบวนการ PLC)

8.1.3.3 ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ

คุณภาพ (Info)

8.1.3.4 ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom) ให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย

8.1.3.5 ครูร่วมสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)

8.1.3.6 ครูดำเนินการตามระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)

8.1.4 KRA ผู้ปกครอง

8.1.4.1 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)

8.1.4.2 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC) ร่วมกับครู

8.1.4.3 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)

8.1.4.4 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom) ให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย

8.1.4.5 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)

8.1.4.6 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)

8.2 ผลจากการดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกแล้วส่งผลให้สถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกที่เกิดขึ้นกับนักเรียนลดลงทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย

8.2.1 ด้านการกลั่นแกล้งทางร่างกาย (physical Bullying)

8.2.2 ด้านการกลั่นแกล้งโดยคำพูด (Verbal Bullying)

8.2.3 ด้านการกลั่นแกล้งทางสังคมหรือด้านอารมณ์ (Social or Emotional Bullying)

8.2.4 ด้านการกลั่นแกล้งทางโลกออนไลน์ (Cyber Bullying)

9. คุณภาพรูปแบบ หมายถึง ลักษณะที่ดีของการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

9.1 ความเหมาะสม (Propriety Standard) หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้จากการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ในการตัดสินคุณภาพรูปแบบการพัฒนา

โรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ซึ่งเป็นการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบกับสภาพและความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

9.2 ความเป็นไปได้ (Feasibility Standard) หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้จากการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ(Connoisseurship) ในการตัดสินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ซึ่งเป็นการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง

9.3 ความเป็นประโยชน์ (Utility Standard) หมายถึง ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้ปกครองและนักเรียนของโรงเรียนหัวดวงรัฐชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นกลุ่มทดลองใช้รูปแบบ ในการตัดสินคุณภาพรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก เป็นการประเมินการสนองต่อความต้องการของผู้ใช้รูปแบบในการนำไปใช้

10. โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

11. การกลั่นแกล้งรังแก หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกทางร่างกาย คำพูด สังคม หรือทางไซเบอร์ ซึ่งมักเกิดขึ้นในสังคมที่มีช่องว่างระหว่างผู้ที่มีพลังกำลัง หรืออำนาจมากกว่า แสดงออกแก่ผู้ที่อ่อนแอกว่า ทำให้เกิดความเจ็บปวดทางร่างกายหรือทางจิตใจ รู้สึกด้อยคุณค่า และมีโอกาสเกิดขึ้นซ้ำ ๆ ประกอบด้วย

11.1 การกลั่นแกล้งทางร่างกาย (physical Bullying) หมายถึง ลักษณะของการทำร้ายร่างกายของอีกฝ่าย เช่น การชกต่อย การตบตี การผลัก เป็นต้น จนทำให้เกิดความเสียหาย การบาดเจ็บต่อร่างกาย ซึ่งมองเห็นได้จากภายนอก และในบางกรณีก็อาจจะส่งผลต่อสภาพจิตใจ

11.2 การกลั่นแกล้งโดยคำพูด (Verbal Bullying) หมายถึง ลักษณะของการพูดจาเหยียดหยาม การด่าทอ นินทา เสียดสี ล้อเลียน ใส่ร้าย การประจานด้วยคำพูดให้คนอื่นได้ยิน โดยมีจุดประสงค์ให้เจ็บปวด ถึงแม้ไม่ได้สร้างบาดแผลทางกายให้เห็น แต่ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกซึ่งถือและสร้างความอับอาย ความวิตกกังวล ความเครียด รวมถึงอาการเก็บกด

11.3 การกลั่นแกล้งทางสังคมหรือด้านอารมณ์ (Social or Emotional Bullying) หมายถึง ลักษณะของการสร้างกระแสสังคมรอบข้างโดยใช้วิธีการยืมมือของคนรอบข้างให้ร่วมกันทำร้ายเหยื่อ กดดันและทำให้คนที่ตกเป็นเหยื่อของการบูลลี่แยกออกจากกลุ่มด้วยความรู้สึกเจ็บปวดหรือเสียใจจากการกระทำดังกล่าว

11.4 การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ (Cyber Bullying) หมายถึง ลักษณะของการใช้เครื่องมือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ได้แก่ โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์หรือแท็บเล็ตที่เชื่อมต่อกับ

เครือข่ายสังคมออนไลน์บนอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะเป็น เฟซบุ๊ก อิน스타그램 ทวิตเตอร์ โจมตีโดยผู้ทำร้ายหรือใช้ถ้อยคำหยาบคาย โพสต์ด่าทอ พุดจาเสียดสีให้ร้าย การคุกคามทางเพศ บังคับให้แสดงพฤติกรรมทางเพศผ่านกล้อง ตลอดจนการแฉหรือตัดต่อภาพไปเปลี่ยนไปโพสต์การแอบอ้างตัวตนของผู้อื่นโดยสวมรอยเป็นผู้อื่น ไปโพสต์ข้อความหยาบคายให้ร้ายผู้อื่นหรือโพสต์รูปอนาจาร การแบล็กเมลล์ โดยนำความลับหรือรูปภาพของคนอื่นมาเปิดเผยหรือใส่ร้ายป้ายสี การหลอกลวงให้หลงเชื่อ ออกมานัดเจอกันเพื่อทำมิดีมิร้าย หรือหลอกให้โอนเงินให้ด้วยวิธีการต่าง ๆ การสร้างกลุ่มในโซเชียลเพื่อโจมตีโดยเฉพาะ แล้วนำมาเป็นประเด็นให้เกิดความเสียหาย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ผู้วิจัยได้ศึกษา เอกสาร งานวิจัย และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบ
 - 1.1 ความหมายของรูปแบบ
 - 1.2 ประเภทของรูปแบบ
 - 1.3 องค์ประกอบของรูปแบบ
 - 1.4 การพัฒนารูปแบบ
 - 1.5 การตรวจสอบรูปแบบ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach : WSA)
 - 2.1 ความหมายของการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach : WSA)
 - 2.2 แนวคิดของการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach : WSA)
3. หลักการและแนวคิดการประเมินเชิงพัฒนา (Developmental Evaluation)และการคิดเชิงระบบ (System Thinking)
4. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับพื้นที่ปลอดภัย
 - 4.1 ความหมายของพื้นที่ปลอดภัย
 - 4.2 พื้นที่ปลอดภัยทางกายภาพ
 - 4.3 พื้นที่ปลอดภัยทางจิตใจ
 - 4.5 หลักการจิตวิทยาเชิงบวก (Positive Psychology)
 - 4.6 หลักการและแนวคิดค่านิยมศึกษา (Values-based Education : VbE)
 - 4.7 จิตศึกษา
 - 4.8 การเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา
5. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแก
 - 5.1 ความหมายของการกลั่นแกล้งรังแก
 - 5.2 ประเภทของการกลั่นแกล้งรังแก
 - 5.3 บทบาทของสถานศึกษากับการแก้ไขปัญหาการบูลลี่ (Bully) ในสถานศึกษา

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบ

ความหมายของรูปแบบ

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของรูปแบบทั้งในลักษณะที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ดังนี้ บุญชม ศรีสะอาด (2553, น.19) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึงโครงสร้างที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ ที่มีในปรากฏการณ์ธรรมชาติหรือในระบบต่าง ๆ อธิบายลำดับขั้นตอนขององค์ประกอบหรือกิจกรรมในระบบ

รัตน์ บัวสนธิ์ (2552, น.124) กล่าวว่า ความหมายของรูปแบบจำแนกออกเป็น 3 ความหมาย ดังนี้

1. แผนภาพหรือภาพร่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ยังไม่สมบูรณ์เหมือนของจริงรูปแบบ ในความหมายนี้มักจะเรียกทับศัพท์ในภาษาไทยว่า “โมเดล” ได้แก่ โมเดลบ้าน โมเดลรถยนต์ โมเดล เสื้อ เป็นต้น

2. แบบแผนความสัมพันธ์ของตัวแปร หรือสมการทางคณิตศาสตร์ที่รู้จักกันในชื่อที่เรียกว่า “Mathematical Model”

3. แผนภาพที่แสดงถึงองค์ประกอบการทำงานของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง รูปแบบในความหมายนี้ บางทีเรียกกันว่าภาพย่อส่วนของทฤษฎีหรือแนวคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น รูปแบบการสอน รูปแบบการบริหาร รูปแบบการประเมิน เป็นต้น

สมเกียรติ ภูสมศรี (2561, น. 67) กล่าวว่า รูปแบบหมายถึง ตัวแปรต่าง ๆ ที่มีหลายตัวแปรมีความเกี่ยวข้องเชิงสัมพันธ์หรือเหตุผลซึ่งกันและกัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดระเบียบความคิดเกี่ยวกับความเป็นจริงเพื่อให้เข้าใจสาระสำคัญของความเป็นจริงง่ายยิ่งขึ้น ตามกรอบความคิดทางด้านหลักการ วิธีการดำเนินงานของระบบที่สามารถยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้

ดาฟ (Daft, 1992, p. 20) กล่าวโดยสรุปว่า รูปแบบ หมายถึงเค้าโครงของเรื่องที่ต้องการศึกษาโดยแสดงให้เห็นถึงโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบต่างๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์กัน เพื่อช่วยในการศึกษาปัญหา แนวคิด และปรากฏการณ์ต่าง ๆ ให้เกิดความรู้ความเข้าใจง่ายและดียิ่งขึ้น

เฮาเซอร์ (Hausser, 1980 อ้างอิงใน พัฒนา พรหมณี, ศรีสุรงค์ เอี่ยมสะอาด, ปณิธาน กระสังข์) ได้ให้ความหมายว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่ออกแบบมาเพื่อแสดงถึงองค์ประกอบและกระบวนการ ตรวจสอบความแตกต่างระหว่างความสัมพันธ์ในเชิงทฤษฎี กับปรากฏการณ์จริง

สรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง โครงสร้างที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ เพื่อเป็นแบบอย่างหรือแนวทางในการดำเนินการสิ่งใดสิ่งหนึ่งและแสดงถึงองค์ประกอบและกระบวนการตรวจสอบความแตกต่างระหว่างความสัมพันธ์ในเชิงทฤษฎีกับปรากฏการณ์จริง อาจเป็นแผนภูมิหรือรูปสามมิติซึ่งเป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลักการหรือแนวคิดเป็นชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

ประเภทของรูปแบบ

มีผู้แบ่งประเภทของรูปแบบ ดังนี้

Steiner (1988) ได้แบ่งรูปแบบออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) รูปแบบเชิงปฏิบัติ (Practical Model or Model-of) รูปแบบประเภทนี้เป็นแบบจำลองทางกายภาพ เช่น แบบจำลองรถยนต์ เครื่องบิน ภาพจำลอง 2) รูปแบบเชิงทฤษฎี (Theoretical Model or Model-of) เป็นแบบจำลองที่สร้างขึ้นจากกรอบความคิดที่มีทฤษฎีเป็นพื้นฐาน ตัวทฤษฎีเองไม่ใช่รูปแบบหรือแบบจำลอง เป็นตัวช่วยให้เกิดรูปแบบที่มีโครงสร้างต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน

Keeves (1988, p. 52) ได้จำแนกรูปแบบออกเป็น 5 รูปแบบ คือ 1) รูปแบบคล้าย (Analogue) คือ รูปแบบที่มีความสัมพันธ์กับระบบกายภาพ มักเป็นรูปแบบวิทยาศาสตร์กายภาพ เป็นรูปแบบที่นำไปใช้อุปมากับสิ่งอื่นได้ เช่น รูปแบบจำลองระบบสุริยะกับระบบสุริยะ ที่เกิดขึ้น ธรรมชาติจำลองกับธรรมชาติที่เป็นจริง เป็นต้น 2) รูปแบบที่อธิบายความหมายหรือให้ความหมาย (Semantic Models) คือ รูปแบบที่ใช้ภาษาในการบรรยายลักษณะของรูปแบบ รูปแบบชนิดนี้จะช่วยให้วิธีการอุปมาในการพิจารณาด้วยภาษามากกว่าจะใช้วิธีอุปมาในการพิจารณาด้วยโครงสร้างกายภาพ 3) รูปแบบที่มีลักษณะเป็นแผนภูมิ แบบแผน หรือ โครงการ (Schematic Models) 4) รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical Models) คือ เป็นรูปแบบที่กำหนดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในรูปสมการหรือฟังก์ชันทางคณิตศาสตร์ 5) รูปแบบเชิงสาเหตุ (Causal Models) คือ รูปแบบที่มีโครงสร้างเป็นสมการเชิงเส้นที่ประกอบด้วยตัวแปรสัมพันธ์กันเป็นเหตุและผล มีการทดสอบสมมติฐานผลของรูปแบบ

สมาน อัครภูมิ (2550, น.15) กล่าวว่า ประเภทของรูปแบบตามแนวคิดหลักการหรือทฤษฎี ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบนี้ๆ และได้แบ่งกลุ่มรูปแบบการสอนเอาไว้ 4 รูปแบบ คือ

1. Information-processing Models เป็นรูปแบบการสอนที่ยึดหลักความสามารถในกระบวนการประมวลข้อมูลของผู้เรียนและแนวทางในการปรับปรุงวิธีการจัดการกับข้อมูลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. Personal Models รูปแบบการสอนที่จัดไว้ในกลุ่มนี้ให้ความสำคัญกับปัจเจกบุคคลและการพัฒนาบุคคลเฉพาะราย โดยมุ่งเน้นกระบวนการที่แต่ละบุคคลจัดระบบและปฏิบัติ ต่อสรรพสิ่ง (Reality) ทั้งหลาย

3. Social Interaction Model เป็นรูปแบบที่ให้ความสำคัญกับสามสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และบุคคลต่อสังคม

4. Behavior Models เป็นกลุ่มของรูปแบบการสอนที่ให้องค์ความรู้ด้านพฤติกรรมศาสตร์ เป็นหลักในการพัฒนารูปแบบ จุดเน้นที่สำคัญคือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่สังเกตได้ ของผู้เรียน มากกว่าการพัฒนาโครงสร้างทางจิตวิทยาและพฤติกรรมที่ไม่สามารถสังเกตได้

สรุปได้ว่า รูปแบบสามารถแบ่งได้ 2 ประเภท คือ รูปแบบที่จำลองทางกายภาพ ซึ่งเป็นรูปแบบที่สร้างจำลองมาจากของจริงมีลักษณะรูปร่างคล้ายของจริงและรูปแบบที่จำลองมาจากกรอบความคิดที่มีทฤษฎีเป็นพื้นฐาน ซึ่งเป็นโครงสร้างความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ

องค์ประกอบของรูปแบบ

อีวานเชวิช (Ivancevich, 1990, p. 14) กล่าวว่า องค์ประกอบของรูปแบบในเชิงระบบที่มีลักษณะเป็นระบบเปิด เป็นรูปแบบที่แสดงถึงองค์ประกอบย่อยของระบบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลิต และข้อมูลย้อนกลับจากสภาพแวดล้อม ซึ่งรูปแบบในลักษณะนี้ ถือว่าผลิตเกิดจากการมีปัจจัยนำเข้าส่งไปที่กระบวนการก่อให้เกิดผลิตขึ้น โดยให้ความสนใจด้านข้อมูลย้อนกลับจากสภาพแวดล้อม ภายนอก แสดงถึงการเป็นรูปแบบที่มีลักษณะเป็นระบบเปิด

ทิตินา แคมมณี (2550, น. 220, อ้างอิงใน ทศนีย์ รัตนสุวรรณ, 2560, น.13) กล่าวว่า องค์ประกอบของรูปแบบว่ามีองค์ประกอบที่สำคัญ ๆ 5 องค์ประกอบคือ (1) วัตถุประสงค์ แนวคิด (2) บริบทและเงื่อนไข (3) ยุทธศาสตร์ (4) กระบวนการดำเนินงาน และ (5) ผลที่ได้รับจากการนำรูปแบบไปใช้

Brown & Moberg (1980, pp. 16 - 17 อ้างอิงใน อิทธิพล พลเยี่ยมหาญ, 2562, น. 207) ได้กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบตามแนวคิดเชิงระบบ 5 ประการ คือ 1) สภาพแวดล้อม 2) เทคโนโลยี 3) โครงสร้าง 4) กระบวนการบริหารจัดการ และ 5) การตัดสินใจสั่งการ

Bush (1986, p.19 อ้างอิงใน อิทธิพล พลเยี่ยมหาญ, 2562, น.207) กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณารูปแบบขององค์การทางการศึกษา 4 ประการ คือ 1) เป้าหมาย 2) โครงสร้างองค์การ 3) สภาพแวดล้อม และ 4) ภาวะผู้นำ

สมศรี สุ่มมาตย์ (2557 อ้างอิงใน ปุญญพัฒน์ สิงห์จารย์, น.80) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของรูปแบบ การพัฒนารูปแบบที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ต้องมีขั้นตอนในการดำเนินงานที่สอดคล้องกับกระบวนการวิจัยและพัฒนา ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) การจัดกลไกในการดำเนินการ 4) วิธีการดำเนินการ 5) การประเมินผล 6) เงื่อนไขความสำเร็จ รวมทั้งการได้รับการยืนยันจากผู้เชี่ยวชาญตาม กรอบแนวคิดซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบนั้น ๆ และการทดลองใช้รูปแบบเพื่อ วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการนำรูปแบบไปใช้

ปุญญพัฒน์ สิงห์จารย์ (2564, น.81) กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบนั้น ประกอบด้วย

1) วัตถุประสงค์ 2) ปัจจัยสนับสนุน 3) กระบวนการดำเนินงาน 4) ผลลัพธ์ ซึ่งองค์ประกอบของรูปแบบนั้นจะประกอบด้วยอะไรหรือมีความสัมพันธ์กันอย่างไร ขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ ปัจจัยหรือตัวแปรต่าง ๆ ที่กำลังศึกษาในเรื่องนั้น ๆ

สมาน อัสวภูมิ (2550, น.83 - 84 อ้างอิงใน ฤชุตตา เนตรจิต, 2560, น.90 - 91) ได้นำเสนอรูปแบบที่ตีนั้นควรประกอบไปด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ในการพัฒนารูปแบบใด ๆ ก็ตาม ผู้ออกแบบต้องรู้ว่า จะออกแบบรูปแบบการดำเนินงานนี้ขึ้นมาเพื่อวัตถุประสงค์ใด ซึ่งโดยทั่วไปมักจะพัฒนารูปแบบขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อมหัการดำเนินการในสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นต้น

2) ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบ เพื่อให้การดำเนินงานของรูปแบบเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้ออกแบบรูปแบบต้องกำหนดว่าจะออกแบบรูปแบบนั้นบนฐานคิดของทฤษฎีและหลักการใดบ้าง เช่น หลักการประการที่หนึ่งของระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ “หลักร่วมกันรับผิดชอบ” หมายความว่า คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องร่วมกันรับผิดชอบ เป็นต้น

3) ระบบงานและระบบกลไกของรูปแบบ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามหลักการและบรรลุมวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ผู้พัฒนารูปแบบต้องออกแบบระบบงานของรูปแบบเพื่อเป็นกลไกในการดำเนินงานของรูปแบบ เช่น การจัดโครงสร้างองค์กร การตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานต่าง ๆ และที่จำเป็นอื่น ๆ พร้อมกับการกำหนดบทบาทหน้าที่ ความสัมพันธ์และการทำงานร่วมกันของระบบเหล่านั้นเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบที่กำหนดไว้

4) วิธีดำเนินงานของรูปแบบ โดยการกำหนดภารกิจหลัก กระบวนการ วิธีการ กิจกรรมอื่น ๆ ที่ต้องดำเนินการเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบ

5) แนวทางการประเมินรูปแบบ หมายถึง การกำหนดแนวทางและเครื่องมือในการประเมินผลรูปแบบตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบ และการประเมินผลตามการดำเนินงานตามรูปแบบว่าเป็นไปตามที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบรูปแบบทำหน้าที่ตามที่ออกแบบไว้มากน้อยเพียงใดและเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงใด ตลอดจนการกำหนดแนวทางในการพัฒนารูปแบบต่อเนื่องต่อไปได้

6) คำอธิบายประกอบรูปแบบ หมายถึง การอธิบายคำศัพท์เฉพาะที่นำมาใช้ในการออกแบบรูปแบบเพื่อสื่อความให้ตรงกันในการนำรูปแบบไปใช้

7) ระบุเงื่อนไขในการนำรูปแบบไปใช้ เนื่องจากรูปแบบทุกรูปแบบมีข้อจำกัดของตนเอง ดังนั้นผู้ออกแบบรูปแบบควรได้ระบุเงื่อนไขที่จะทำการนำรูปแบบไปใช้ประสบผลสำเร็จและข้อควรระมัดระวังเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น เป็นต้น

นอกจากนี้ สมาน อัครภูมิ (2549, น. 13 - 15 อ้างอิงใน เจริญพร คำจารย์, 2558, น.126 - 127) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารว่ามีอยู่สองส่วน ได้แก่ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ และกลไกของรูปแบบ ซึ่งเป็นตัวจักรในการทำหน้าที่ของรูปแบบเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบ โดยมีบริบทเป็นเงื่อนไข องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารควรครอบคลุมลักษณะสำคัญของการบริหารในประเด็นต่อไปนี้

- 1) องค์ประกอบการบริหารควรมีกลไกตัดสินใจในการบริหาร หมายถึง ระบบข้อมูลเพื่อการตัดสินใจระบบและรูปแบบการตัดสินใจในการบริหารงานในองค์การ
- 2) องค์ประกอบการบริหารควรมีกลไกการบริหารภายใน หมายถึง ระบบงานและระบบคนในองค์การ การไหลเวียนของงาน ขอบเขต อำนาจหน้าที่ และความสัมพันธ์ของหน่วยงานย่อยในองค์การ และกระบวนการบริหารงานทั้งในระดับองค์การและหน่วยงานย่อยในองค์การ
- 3) องค์ประกอบการบริหารควรมีกลไกการบริหารความสัมพันธ์ภายนอก หมายถึง ระบบงาน อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน กำหนดขอบเขตหน่วยงานและบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง กำหนดกระบวนการและวิธีการดำเนินงานความสัมพันธ์กับหน่วยงานและบุคคลภายนอก
- 4) องค์ประกอบการบริหารควรมีกลไกการบริหาร ตรวจสอบผลการดำเนินงานขององค์การ และการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้้องค์การมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น
- 5) องค์ประกอบการบริหารควรมีกลไกการบำรุงและพัฒนาทรัพยากรขององค์การ โดยเฉพาะทรัพยากรทางเทคโนโลยีและทรัพยากรบุคคล

ศักดิ์จิต มาศจิตต์ (2550, อ้างอิงใน ยศสรวดี กริ่งไกร, 2560, น.30) กล่าวถึง รูปแบบมีองค์ประกอบ 3 ส่วน ส่วนที่ 1 หลักการพื้นฐาน (Foundations) (1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ (2) หลักการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (3) เงื่อนไขการนำรูปแบบ ส่วนที่ 2 โครงสร้างระบบการบริหาร ส่วนที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินงาน (Procedure Phases) (1) การเตรียมการดำเนินงาน (2) การดำเนินงาน (3) การประเมินผล และ (4) สรุปและรายงานผล

โดยสรุปแล้ว องค์ประกอบของรูปแบบขึ้นอยู่กับการศึกษาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ องค์ประกอบ ของรูปแบบนั้นไม่สามารถระบุได้แน่นอนว่าจะประกอบไปด้วยองค์ประกอบใดบ้าง มีรายละเอียดมากน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสม ไม่มีข้อกำหนดที่แน่นอน ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เป็นตัวกำหนด ซึ่งโดยทั่วไปแล้วองค์ประกอบของรูปแบบมักจะประกอบไปด้วย ทฤษฎี และแนวคิดพื้นฐาน วัตถุประสงค์ ของรูปแบบ ตัวรูปแบบ หรือวิธีการพัฒนา และการนำรูปแบบใช้ เพื่อใช้ในการแสดงความสัมพันธ์ของการทำงานของรูปแบบซึ่งจะตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของรูปแบบ

ผู้วิจัยได้การสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการของนักการศึกษา เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งแสดงในตารางดังนี้

สำหรับองค์ประกอบของรูปแบบที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนา ได้นำองค์ประกอบสำคัญที่ได้จากการวิเคราะห์จากนักวิชาการศึกษาที่มีความถนัดตั้งแต่ 4 ขึ้นไป มาจัดกลุ่ม ดังนี้

1. ทิศทางของรูปแบบ หมายถึง องค์ประกอบส่วนนำของรูปแบบที่แสดงถึงทิศทางการพัฒนารูปแบบอันจะนำไปสู่กระบวนการ ซึ่งประกอบด้วย หลักการ ทฤษฎี แนวคิด และวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย รวมถึง ระบบและกลไกของรูปแบบ ซึ่งจะทำหน้าที่ในการกำหนดบทบาทหน้าที่ ขอบเขตและความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานร่วมกันของระบบเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบที่กำหนดไว้ เช่น การจัดโครงสร้างองค์กร การแต่งตั้งคณะทำงานต่าง ๆ เป็นต้น

2. กระบวนการของรูปแบบ หมายถึง กระบวนการ วิธีการ กิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องดำเนินการรวมถึงการกำหนดความสัมพันธ์ และการทำงานร่วมกันของระบบ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบ

3. ผลของรูปแบบ หมายถึง ผลที่เกิดจากการดำเนินการตามกระบวนการของรูปแบบ

4. เงื่อนไขความสำเร็จ หมายถึง เงื่อนไขที่จะทำให้การนำรูปแบบไปใช้ให้ประสบความสำเร็จ และข้อระมัดระวังเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

หลังจากการออกแบบรูปแบบเสร็จแล้วผู้ออกแบบควรจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบโดยนำสาระของรูปแบบทุกองค์ประกอบ เครื่องมือ และเอกสารประกอบการใช้รูปแบบทั้งหมด มาบรรจุไว้ในคู่มือด้วย จึงจะทำให้การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานมีความสมบูรณ์ครบถ้วน และเมื่อตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบแล้ว รายงานการตรวจสอบรูปแบบไว้ในภาคผนวกของคู่มือด้วยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษาและนำรูปแบบ ไปใช้ในการดำเนินงานต่อไป

ซึ่งจากที่สรุปมาข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยตามองค์ประกอบของรูปแบบที่ได้จากการวิเคราะห์แนวคิดของนักการศึกษา เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนารูปแบบ

การพัฒนารูปแบบ มีความหมายได้อย่างหลากหลาย นักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศให้ความหมายของการพัฒนารูปแบบว่า เป็นไปได้ทั้งด้านการสร้างรูปแบบใหม่และการเสริมสร้างหรือต่อยอดรูปแบบเดิมที่มีอยู่แล้วให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนี้

Willer (1986, p.83 อ้างอิงใน ทศนีย์ รัตนสุวรรณ, 2560, น.17) กล่าวถึง การพัฒนารูปแบบว่ามีขั้นตอนแตกต่างกันไป แต่โดยทั่วไปอาจแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ รูปแบบและการสรรหาความเที่ยงตรงส่วนรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนขึ้นอยู่กับลักษณะและกรอบแนวคิด ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบนั้น ๆ

Williams & Jeannine (2011, p.21 อ้างอิงใน ทศนีย์ รัตนสุวรรณ, 2560, น. 17) ได้สรุปสาระสำคัญของการพัฒนารูปแบบว่า รูปแบบควรมีทฤษฎีรองรับ เช่น ทฤษฎีด้านจิตวิทยา

การเรียนรู้ เป็นต้น เมื่อพัฒนารูปแบบแล้วก่อนนำไปใช้อย่างแพร่หลาย ต้องมีการวิจัยเพื่อทดสอบ ทฤษฎีและตรวจสอบคุณภาพในเชิงการใช้ในสภาพการณ์จริง และนำข้อค้นพบมาปรับปรุง แก้ไข อย่างสม่ำเสมอ

วิภาดา ศรีจอมขวัญ (2554, น. 32 - 33) กล่าวว่า รูปแบบที่ได้รับการพัฒนาจะมีอยู่ในลักษณะ คือ 1) รูปแบบการพัฒนาที่เป็นแบบจำลอง (Model) หมายถึง องค์ประกอบทั้งปวงมีความสัมพันธ์กัน เพื่อนำไปสู่ เป้าหมายขององค์กร ประกอบด้วย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมาย กิจกรรมการดำเนินการ ความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกและยุทธวิธีของแต่ละองค์ประกอบ 2) รูปแบบการพัฒนาที่เป็นระบบ หมายถึง โครงการกิจกรรมหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการปรับปรุง เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ทักษะคิด และ ความสามารถ ประกอบด้วย ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระบบปัจจัยนำเข้า ระบบย่อยหรือกระบวนการผลิตและข้อมูลป้อนกลับ 3) รูปแบบการพัฒนา โดยกำหนดเป็นโปรแกรมการพัฒนา หมายถึง แผนงานที่ต้องการพัฒนา ซึ่งประกอบด้วย ความสำคัญ แนวคิด และหลักการ วัตถุประสงค์ แนวทางในการพัฒนาและกลไกในการดำเนินการ และ 4) รูปแบบการพัฒนาที่สังเคราะห์ให้เป็นแผนภูมิเป็นการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของการวิจัยกับการพัฒนา และมีแนวคิดที่สอดคล้องกับการพัฒนารูปแบบ

ทัศนีย์ รัตนสุวรรณ (2560, น.17) ได้สรุปถึงการพัฒนารูปแบบว่า หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของรูปแบบในสี่สัญลักษณ์ต่างๆ ในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคล ตามลักษณะหรือปรากฏการณ์เฉพาะ ซึ่งอาจแสดงออกในรูปแบบจำลอง (Model) รูปแบบเชิงระบบ รูปแบบซึ่งความคิด เพื่อการถ่ายทอดแนวความคิด หรือจินตภาพ การพัฒนารูปแบบอาจเป็นทั้งการสร้างรูปแบบใหม่ของลักษณะของสิ่งของต่าง ๆ หรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ และการเสริมสร้างรูปแบบเดิมที่มีอยู่แล้วให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างทันเวลาและใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มสมรรถนะ ในการพัฒนารูปแบบควรมีทฤษฎีรองรับและมีการวิจัย เพื่อทดสอบรูปแบบก่อนที่จะทำรูปแบบไปใช้ตามจุดมุ่งหมายของการพัฒนารูปแบบนั้น ๆ

การสร้างและพัฒนารูปแบบ

พัฒนา พรหมณี, ศรีสุรางค์ เอี่ยมสะอาด และ ปณิธาน กระสังข์ (2560, น. 132 - 133) ได้กล่าวถึงการสร้างและพัฒนารูปแบบว่า มีขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลพื้นฐาน เพื่อการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และข้อค้นพบจากการวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน หรือปัญหาจากเอกสารผลการวิจัยหรือจากการสังเกต สอบถามผู้ที่เกี่ยวข้อง

2. กำหนดหลักการ เป้าหมาย และองค์ประกอบอื่น ๆ ของรูปแบบให้สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐานและสัมพันธ์กันอย่างเป็นระเบียบ การกำหนดเป้าหมายของรูปแบบจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถเลือกรูปแบบไปใช้ให้ตรงจุดมุ่งหมาย เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลสูงสุด

3. กำหนดแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ประกอบด้วยรายละเอียดของวิธีการและเงื่อนไขต่าง ๆ เช่น ใช้ดำเนินงานกับกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มย่อย เพื่อให้การใช้รูปแบบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น

4. การประเมินรูปแบบเป็นการประเมินเพื่อทดสอบความมีประสิทธิภาพของรูปแบบที่สร้างขึ้น โดยทั่วไปจะใช้วิธีการต่อไปนี้

4.1 ประเมินความเป็นไปได้ในเชิงทฤษฎีโดยคณะผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งจะประเมินความสอดคล้องภายในระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ

4.2 ประเมินความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติการโดยนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง ในลักษณะของการวิจัยเชิงทดลองหรือกึ่งทดลอง

5. การพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบเมื่อพบข้อบกพร่องแล้วต้องนำมาปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งโดยทั่วไปแล้วการปรับปรุงรูปแบบ มี 2 ระยะ คือ

5.1 ระยะก่อนนำรูปแบบไปทดลองใช้ การปรับปรุงรูปแบบในระยะนี้ ใช้ผลจากการประเมินความเป็นไปได้เชิงทฤษฎีเป็นข้อมูลในการปรับปรุง

5.2 ระยะหลังการนำรูปแบบไปทดลองใช้ การปรับปรุงรูปแบบในระยะนี้ อาศัยข้อมูลจากการทดลองใช้เป็นตัวชี้้นำในการปรับปรุงและอาจมีการนำรูปแบบไปทดลองใช้และปรับปรุงซ้ำจนกว่าจะได้ผลเป็นที่น่าพอใจ

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การพัฒนารูปแบบมีกระบวนการในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่เป็นการสร้างรูปแบบใหม่ของปรากฏการณ์ต่าง ๆ และการเสริมสร้างต่อยอดรูปแบบเดิมที่มีอยู่แล้วให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเริ่มจากการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบหรือกรอบงานที่จะสร้างและพัฒนารูปแบบ กำหนดแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ ประเมินรูปแบบ พัฒนาและปรับปรุงรูปแบบ

การตรวจสอบรูปแบบ

พัฒนา พรหมมณี และคณะ (2560) ได้กล่าวถึงการตรวจสอบรูปแบบ ควรดำเนินการดังนี้

1. การตรวจสอบรูปแบบจากหลักฐานเชิงปริมาณ (Quantitative) โดยใช้เทคนิคทางสถิติ ดังนี้ (อุทุมพร, 2541)

1.1 ตรวจสอบความมากน้อยของความสัมพันธ์หรือความเกี่ยวข้อง หรือเหตุผลระหว่างตัวแปร

1.2 การประมาณค่าพารามิเตอร์ของความสัมพันธ์ โดยสามารถประมาณข้ามกาลเวลากลุ่มตัวอย่าง หรือสถานที่ได้ (Across Time, Samples, Sites)

2. การตรวจสอบรูปแบบจากหลักฐานเชิงคุณลักษณะ (Qualitative) (Eisner, 1976) เป็นการตรวจสอบโดยการใช้ผู้ทรงคุณวุฒิในเรื่องที่ต้องการความละเอียดอ่อน ดังนี้

2.1 ตรวจสอบรูปหรือประเมินโดยไม่เน้นผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ตามรูปแบบเป็นการประเมินแบบอิงเป้าหมาย (Goal-based model) การตอบสนองปัญหา และความ ต้องการของผู้เกี่ยวข้องตามรูปแบบ การประเมินแบบสนองตอบ (Responsive model) หรือ กระบวนการ การวิเคราะห์วิจารณ์อย่างลึกซึ้งเฉพาะในประเด็นที่นำมาพิจารณา ไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเสมอไป อาจผสมผสานปัจจัย ในการพิจารณาต่างๆ เข้าด้วยกันตามวิถึการญาณของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับคุณภาพ ประสิทธิภาพหรือความเหมาะสมของสิ่งที่ทำการประเมิน

2.2 ตรวจสอบรูปหรือประเมินโดยเน้นความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง (Specialization) พัฒนาการประเมินมาจากรูปแบบการวิจารณ์งานศิลป์ (Art criticism) ที่มีความละเอียดลึกซึ้ง และ ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาเป็นผู้วินิจฉัย เนื่องจากเป็นการวัดคุณค่าที่ไม่อาจประเมิน ด้วยเครื่องวัดใด ๆ ได้ และต้องใช้ความรู้ความสามารถของผู้ประเมินอย่างแท้จริง ต้องอาศัยผู้รู้จริง ในองค์ความรู้เฉพาะสาขาอย่างลึกซึ้งในเรื่องนั้น ๆ มาเป็นผู้ประเมินผล

2.3 ตรวจสอบรูปหรือประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นเครื่องมือในการประเมิน โดยให้ ความเชื่อถือกับผู้ทรงคุณวุฒิที่เที่ยงธรรมและมีดุลพินิจที่ดี ทั้งนี้มาตรฐานและเกณฑ์พิจารณาต่าง ๆ เกิดจากประสบการณ์และความชำนาญของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.4 ตรวจสอบรูปหรือประเมินโดยความยึดหยุ่นในกระบวนการทำงานของผู้ทรงคุณวุฒิตาม อรรถาธิบายและความถนัดของแต่ละคน เช่น การกำหนดประเด็นสำคัญที่พิจารณาการบ่งชี้ข้อมูลที่ ต้องการ การเก็บรวบรวม การประมวลผล การวินิจฉัยข้อมูล ตลอดจนวิธีการนำเสนอ ทั้งนี้ เกณฑ์ การเลือกผู้ทรงคุณวุฒิจะเน้นที่สถานภาพทางวิชาชีพ ประสบการณ์ และการเป็นที่เชื่อถือ (High credit) ของวิชาชีพเป็นสำคัญ

ข้อควรระวังในการตรวจสอบรูปแบบ

ชิรวัดน์ นิจนตร (2560) ได้กล่าวว่า จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการสร้างรูปแบบก็เพื่อ ทดสอบหรือตรวจสอบรูปแบบนั้นด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการประมาณค่าพารามิเตอร์ของรูปแบบ ดังนั้น รูปแบบที่สร้างขึ้นควรมีความชัดเจน และเหมาะสมกับวิธีทดสอบ โดยปกติแล้วการวิจัยทาง สังคมศพบุทธิกรรมศาสตร์ มักจะดำเนินการทดสอบรูปแบบด้วยวิธีการทางสถิติ ผลของการทดสอบจะ นำไปสู่การยอมรับหรือปฏิเสธรูปแบบนั้นและนำไปสู่การสร้างทฤษฎีใหม่ต่อไป การทดสอบหรือ ตรวจสอบรูปแบบสามารถจะกระทำได้ 2 ลักษณะ กล่าวคือ

1. การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมิน ซึ่งเกณฑ์มาตรฐานของคณะกรรมการประเมินทาง การศึกษา (Joint Committee on Standards for Educational Evaluation) ได้เสนอหลักการ เพื่อเป็นหลักฐานของกิจกรรมของการตรวจสอบรูปแบบ ซึ่งจัดเป็น 3 หมวด (Madaus, Scriven and Stufflebeam, 1983 : pp.399 - 402) ดังนี้

1.1 มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standard) เป็นการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง

1.2 มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standard) เป็นการประเมินการสนองต่อความต้องการของผู้ใช้รูปแบบ

1.3 มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standard) เป็นการประเมินความน่าเชื่อถือและได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการอย่างแท้จริง

2. การทดสอบรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ การทดสอบรูปแบบหรือการประเมินในบางเรื่องที่ไม่สามารถกระทำได้ด้วยข้อจำกัดสภาพการณ์ต่าง ๆ ซึ่ง Eisner (1976, น.192 - 193) ได้เสนอแนวคิดของการทดลองหรือประเมินโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ เพราะเห็นว่าการวิจัยทางการศึกษาส่วนใหญ่ดำเนินการตามหลักการทางวิทยาศาสตร์เชิงปริมาณมากเกินไปและในบางเรื่องก็ต้องการความละเอียดอ่อนมากกว่าการได้ตัวเลขแล้วสรุป จึงได้เสนอการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งจะเน้นการวิเคราะห์วิจารณ์อย่างลึกซึ้งเฉพาะในประเด็นที่ถูกนำมาพิจารณา ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเสมอไปแต่อาจจะผสมผสานปัจจัยต่าง ๆ ในการพิจารณาเข้าด้วยกันตามวิจรณ์ญาณของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับคุณภาพประสิทธิภาพ และความเหมาะสมของสิ่งที่จะทำการประเมิน เป็นรูปแบบการประเมินที่เป็นเฉพาะทาง (Specialization) ในเรื่องที่จะประเมิน ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงเป็นผู้วินิจฉัยเนื่องจากการวัดคุณค่าไม่อาจประเมินด้วยเครื่องวัดใดๆ และต้องใช้ความรู้ ความสามารถของผู้ประเมินอย่างแท้จริง แนวคิดนี้ได้นำมาประยุกต์ใช้ในแนวทางการศึกษาระดับสูงมากขึ้น ทั้งนี้ เพราะเป็นองค์ความรู้เฉพาะสาขา ผู้ที่ศึกษาเรื่องนั้น ๆ จึงจะทราบและเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ดังนั้น ในวงการอุดมศึกษาจึงนิยมนำรูปแบบนี้มาใช้ในเรื่องที่ต้องการความลึกซึ้ง และความเชี่ยวชาญเฉพาะสูง ตัวผู้ทรงคุณวุฒิจะเป็นเครื่องมือในการประเมินโดยเชื่อว่าคนเหล่านั้นเที่ยงธรรมและมีดุลพินิจที่ดี มาตรฐานและเกณฑ์พิจารณาต่างๆ ก็เกิดประสบการณ์และความชำนาญของผู้ทรงคุณวุฒิเอง

สรุปได้ว่า การตรวจสอบรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมา นั้น สามารถใช้เทคนิควิธีได้หลายแบบ โดยอาจจะให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยวิเคราะห์จากหลักฐานเชิงประจักษ์ทั้งเชิงปริมาณและคุณลักษณะ ใช้วิธีการประเมิน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ เช่น การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ วิธีการแบบชาติพันธุ์วรรณนา การรับฟัง ความคิดเห็นจากเวทีสาธารณะ การสนทนากลุ่มๆ แต่วิธีการตรวจสอบรูปแบบที่น่าเชื่อถือมากที่สุดคือ การนำรูปแบบไปทดลองใช้และวัดประสิทธิภาพของรูปแบบว่าใช้ได้ผลจริง หรือไม่เกิดผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงใด เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความเหมาะสม สามารถเผยแพร่และนำไปใช้ได้จริงในสถานศึกษาต่อไป

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach : WSA)

ความหมายของการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach : WSA)

การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach : WSA) ได้มีนักการศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ ได้กล่าวถึงความหมายของการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบไว้ ดังนี้

โครงการรุ่งอรุณ (2544 อ้างถึงใน อรรถพงษ์ อินต๊ะวงศ์, 2564, น. 45) ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach - WSA) ว่าเป็นแนวคิดของการบริหาร จัดการโรงเรียนเพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบจะให้ดำเนินการ ไปด้วยความเรียบร้อยราบรื่นและเกิดประสิทธิภาพ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา

อำนาจ จารุณีโรจน์ (2558) ได้กล่าวถึง การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach) ว่า เป็นแนวคิดที่มุ่งให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีการพัฒนาไปพร้อม ๆ กันอย่างเป็นระบบ

สุทธิ สุวรรณจันทร์. (2559) การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach : WSA) คือ การจัดตั้ง ปรับปรุง และ/หรือเปลี่ยนแปลงเพื่อให้การดำเนินงานในด้านการจัดการเรียน การสอนประสพผลสำเร็จสูงสุดแก่ผู้เรียน พัฒนาผู้เรียนได้เต็มศักยภาพ ผู้เรียนมีทักษะใน การแสวงหา ความรู้จากแหล่งเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน (สำนัก บริหารงานการศึกษาพิเศษ. 2555, น.147)

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (2562 อ้างอิงใน เชิด คำปลิว 2565 , น. 48) กล่าวถึง แนวคิดการเปลี่ยนแปลง โรงเรียนทั้งระบบว่าเป็นแนวคิดที่มีจุดเน้นไปยังการพัฒนาการเรียน การสอนในชั้นเรียน ซึ่งใช้โรงเรียน เป็นฐาน (School based) ให้ครูเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ร่วมกันกับครูทั้งโรงเรียน (Professional Learning Community:PLC) ทั้งนี้จะมีปัจจัยส่งเสริมให้ โรงเรียนจัดทำและใช้ระบบสารสนเทศ (Information) เพื่อบริหารจัดการโรงเรียนและเทคนิค ทางวิชาการโดยการสนับสนุนส่งเสริมจากทีมพี่เลี้ยง (Coach) เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนการสอน แบบ Active Learning และสนับสนุนให้เด็ก นักเรียนได้การดูแลตลอดจนครูที่มีความสามารถ ในการประเมินนักเรียนเป็นรายบุคคล

พิณสุดา สิริธรงค์ศรี (2563 อ้างอิงใน อรรถพงษ์ อินต๊ะวงศ์, 2564, น.48) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงโรงเรียนทั้งระบบ (whole school approach) หมายถึง แนวคิดที่มุ่งให้ทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างเต็มที่ และมีการพัฒนาไปพร้อม ๆ กันอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยหลักความเป็นอิสระ หลักการมีส่วนร่วม หลักการพัฒนาอย่างเป็นองค์ รวมและต่อเนื่อง

มูลนิธิศึกษาธิการ (2563 อ้างอิงใน อรรถพงษ์ อินตะวงศ์, 2564, น. 48) ได้กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach) คือ การดำเนินการของโรงเรียน ตามมาตรฐานการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนที่มีคุณภาพ กระบวนการชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ การจัดระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาที่มีคุณภาพการพัฒนาการเรียนการสอนในระดับชั้นเรียน และการสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน

สโรชา เอ็บโซคชัย (2564) การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach: WSA) คือการเปลี่ยนแปลงและยกระดับคุณภาพทางการเรียนรู้จากทุกองค์ประกอบของโรงเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียน ครู บุคลากรในโรงเรียน รวมถึงผู้ปกครองเป็นส่วนหนึ่งของกลไกการพัฒนา โดยมีสถาบันการศึกษาต้นแบบคอยเป็นพี่เลี้ยงให้คำแนะนำ ซึ่งได้กล่าวถึงวิธีการทั้งระบบของโรงเรียน (Whole School Approach) ว่า เป็นการดำเนินการร่วมกันอย่างต่อเนื่องโดยชุมชนของโรงเรียน ในเชิงกลยุทธ์และต่อเนื่องเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ พฤติกรรมและความเป็นอยู่ของนักเรียน

เชิด คำปลิว (2565) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach) หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา จากการได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากเครือข่าย การเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Network: PLN) ผ่านกระบวนการปรับเปลี่ยน ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาผู้เรียนของครู

กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม (2567) ได้กล่าวถึงแนวคิด การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach) ว่า เป็นการดำเนินโดยกำหนดเป็นพันธกิจ หลัก 4 ด้าน คือ 1) นโยบาย 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และ 4) การสร้างการมีส่วนร่วมและเครือข่ายที่ร่วมกันพัฒนาโรงเรียน โดยมีผู้บริหารโรงเรียนทำหน้าที่ ผลักดันในการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบให้เกิดประสิทธิผลและยั่งยืน

โครงการโรงเรียนพัฒนาตนเอง (2567) ได้กล่าวถึง การพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนทั้งระบบว่า เป็นการพัฒนาคุณภาพคุณภาพของระบบบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน

จากความหมายที่นักการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศได้ให้ความหมายของการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach) ไว้หลากหลาย ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach) หมายถึง การพัฒนาโรงเรียนที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในวิธีการดำเนินการที่ทำให้โรงเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปพร้อมๆกันอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

แนวคิดของการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ

McChesney, J. (1998 อ้างอิงใน เชิด คำปลิว, 2565, น. 46 - 47) ได้กล่าวว่า แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบนี้มีการดำเนินงานในรูปของโปรแกรมที่ได้รับการส่งเสริมโดยองค์กรเอกชนในประเทศ

อเมริกา ซึ่งก่อตั้งขึ้นในปี 1991 ในชื่อ New American School Development Corporation New American Schools (NAS) 47 ซึ่งองค์กรนี้มีเป้าหมายเริ่มต้นในการสร้างการออกแบบโปรแกรม เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าถึงมาตรฐานการศึกษาในระดับสูง NAS โดยให้ความช่วยเหลือด้านการฝึกอบรมและการดำเนินการพัฒนาวิชาชีพ ที่สอดคล้องกับขอบเขตและเนื้อหาของการออกแบบ และใช้เวลาอย่างน้อย 3 ปี ซึ่งแม้โครงการ/ โปรแกรมอาจมีความแตกต่างกัน แต่มีข้อสรุปที่เป็นองค์ความรู้ ต้องมีการเปลี่ยนแปลงทุกส่วนของการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนไปพร้อม ๆ กันมากกว่าเปลี่ยนแปลงเพียงส่วนใดส่วนหนึ่ง โดยหัวใจของการปฏิรูปโรงเรียน คือ ความร่วมมือร่วมใจในการทำงานของบุคลากรทุกคน ทุกฝ่ายในโรงเรียนที่สำคัญ คือ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรของโรงเรียน โดยได้รับความร่วมมือจาก ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

Eadaoin K.P. Hui., (2002 อ้างอิงใน เชิด คำปลิว, 2565, น. 47) กล่าวว่า แนวคิดทฤษฎีของการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนทั้งระบบ ถูกนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนา นักเรียนที่ต้องอาศัยความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น นำมาใช้กับการแนะแนวและการให้คำปรึกษานักเรียน นำมาแก้ไขปัญหา การบูลลี่ (Bully) ในโรงเรียน

โครงการรุ่งอรุณ (2544 อ้างอิงใน อรรถพงษ์ อินต๊ะวงศ์, 2564, น.45) ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach - WSA) ว่าเป็นแนวคิดของการบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบจะให้ดำเนินการ ไปด้วยความเรียบร้อยราบรื่นและเกิดประสิทธิภาพ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งรายละเอียดของการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบจำแนกออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 คือ การบริหาร จัดการ เป็นบทบาทหน้าที่ที่ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จะต้องทำหน้าที่อำนวยความสะดวก ส่งเสริม ประสานงาน นิเทศ ควบคุม กำกับติดตาม ประเมิน แก้ไขพัฒนาปรับปรุง การดำเนินงาน หรือกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับระบบโรงเรียนทั้งหมด ทั้งการวางแผน การบริหาร งานธุรการการเงิน อาคารสถานที่ งานบริการต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบาย เป้าหมายและวัตถุประสงค์ ในการจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ ส่วนที่ 2 คือ การจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่ ของครูและบุคลากรในโรงเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ตาม หลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยการศึกษากรอบหลักสูตร จัดทำแผนการสอนที่สอดคล้องกับ ความรู้และการลงมือปฏิบัติศึกษาหลักการจัดกิจกรรม

การเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียน เป็นสำคัญ มีการประเมินผลตามสภาพจริงและจัดสภาพแวดล้อม บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ส่วนที่ 3 คือ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นบทบาทของบุคลากรทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัด การศึกษา ทั้งกิจกรรมประจำวัน ประจำสัปดาห์ ประจำภาคเรียน ที่จะกำหนดให้นักเรียนได้ปฏิบัติ ในชีวิตประจำวันทั้งอยู่ในโรงเรียนและอยู่ที่บ้านกับ ครอบครัวของนักเรียน ส่วนที่ 4 คือ การจัดกิจกรรม ชุมชนสัมพันธ์ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่บุคลากรใน โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ โดยให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วม ในกระบวนการทุกขั้นตอน ซึ่งจะเป็นเครื่องมือสำคัญ ในการเชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน มุ่งขยายผลสู่ชุมชนอย่างมีส่วนร่วม

ทิศนา แคมณี, และภาชิต ประมวลศิลป์ชัย (2547 อ้างอิงใน อรรถพงษ์ อินตะวงศ์, น.44 - 45) กล่าวถึงแนวคิด การเปลี่ยนแปลงโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach: WSA) ว่าเป็นแนวคิดที่มุ่งให้ทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ (full participation) เป็นแนวคิดที่มุ่ง ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีการพัฒนาไปพร้อม ๆ กันอย่างเป็นระบบ โดยมีการดำเนินการอย่าง ครอบคลุมในทุกองค์ประกอบ ของโรงเรียน อาศัยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย การพัฒนาทั้ง โรงเรียนมีลักษณะสำคัญ ดังนี้ 1) การบูรณาการเข้าสู่ระบบงาน (built-in) เป็นการนำเรื่องที่ต้องการ นำเข้าสู่ระบบโรงเรียนให้เป็น ส่วนหนึ่งของระบบงาน และภาระงานที่ทำอยู่ปกติ 2) การจัดการให้ครบ วงจร (complete cycle) โดยนำ เรื่องที่ต้องการเข้าไปในขั้นตอนต่าง ๆ ของระบบและภาระงาน ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงานและ การประเมินผล 3) การพัฒนาให้ครอบคลุมทุกส่วนของระบบ โรงเรียน (total development) โดยให้เรื่องที่ต้องการพัฒนาเป็นส่วนหนึ่งของทุกองค์ประกอบของ โรงเรียน 4) การกำหนดปัจจัยพื้นฐาน (basic requirement) ที่เอื้อต่อการพัฒนา เพื่อให้เอื้ออำนวย ต่อการทำกิจกรรมของเรื่องที่ต้องการ 5) ส่งเสริม ให้พัฒนาดตนเอง (self-development) โดยให้ฝ่าย ต่าง ๆ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องประเมินตนเอง เกี่ยวกับการดำเนินงาน และพัฒนาดตนเองในเรื่องนั้น อย่างต่อเนื่อง การพัฒนาอย่างต่อเนื่องดังกล่าวสอดคล้องกับกระบวนการพัฒนาดวงจรคุณภาพของ เดมมิ่ง (Deming Cycle) คือ เป็นการบริหารอย่างมี ระบบตามกระบวนการคุณภาพ PDCA ที่มีการวางแผน (Plan) ลงมือปฏิบัติ (Do) ตรวจสอบประเมินผล (Check) และกำหนดมาตรฐานและ ปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act) 6) การมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ (full participation) โดยให้ทุกฝ่าย ทุกคนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเรื่องนั้น บนพื้นฐานของความเข้าใจ การยอมรับ และตระหนักในความสำคัญ การจัดการในลักษณะดังกล่าว ต้องครอบคลุมถึง การปฏิบัติงานที่เป็นองค์ประกอบหลักของงานในโรงเรียน คือ การบริหารจัดการ การจัดการเรียน การสอน กิจกรรมในโรงเรียน และกิจกรรมที่ทำร่วมกับชุมชน

พิณสุดา สิริธรรังศรี และคณะ (ม.ป.ป., น. 7 - 9) ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาตาม โครงการโรงเรียนพัฒนาตนเอง (Teacher and School Quality Program: TSQP) ภายใต้

การสนับสนุนของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) เป็นอีกหนึ่งแนวทางการพัฒนา ภายใต้แนวคิดของ Whole School Approach ซึ่งมีการดำเนินงานมาตั้งแต่ปี 2562 มีเป้าหมาย เพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดกลางให้เป็น "ต้นแบบ" ของการบริหารจัดการ การพัฒนาคุณภาพครู และการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่มีคุณภาพ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดสมรรถนะ

ในศตวรรษที่ 21 เข้าถึงการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และยกระดับผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียน ในระยะยาวแนวทางการสร้างการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เรียกว่า Whole School Approach หรือ WSA ที่เป็นแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ กล่าวคือ ระบบการบริหารจัดการระบบการจัดการเรียนการสอน ระบบการประกันคุณภาพภายใน ระบบการพัฒนาคณาจารย์ และระบบสนับสนุน อื่น ๆ โดยใช้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กระบวนการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนทั้งระบบ คือการสนับสนุนโรงเรียนเป้าหมายให้เกิดการพัฒนา คุณภาพและประยุกต์ใช้นวัตกรรมจากเครือข่ายร่วมพัฒนา หรือสถาบันรับทุนการพัฒนาทั้ง 11 เครือข่ายที่ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงในการสนับสนุนการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องเหมาะสมกับบริบทและความต้องการของโรงเรียน โดย กสศ. ได้กำหนด 6 มาตรการสำคัญสำหรับการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ ประกอบด้วย 1. มีการตั้งเป้าหมายของโรงเรียนได้คมชัด (school goal) 2. มีการพัฒนาครู แกนนำและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) 3. มีระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ(info) 4. มีการพัฒนาชั้นเรียน (classroom) ด้วยนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียน 5. มีเครือข่ายภายนอกโรงเรียน (network) และ 6. มีระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (student care & safety)

จากการศึกษาการใช้แนวคิดการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach) เพื่อนำมาใช้ในการลดปัญหาและจัดการกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน ซึ่งถือเป็นแนวทางที่ ผู้วิจัยเชื่อว่าจะสามารถลดปัญหาการกลั่นแกล้ง พบว่ามีแนวคิดในการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อใช้ ลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนและประสบผลสำเร็จ ดังนี้

James O'Higgins Norman and Keith Sullivan (2010) ได้กล่าวถึงแนวคิดวิธีการทั้ง โรงเรียน (Whole School Approach) เพื่อใช้ในการลดการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน โดยเริ่มจากการพัฒนาให้เป็นส่วนหนึ่งของวิธีการแก้ปัญหาทั้งโรงเรียนแบบรอบด้าน หากโรงเรียนต้องการพัฒนา ด้วยวิธีการทั้งโรงเรียนอย่างแท้จริง สิ่งสำคัญคือผู้นำจะต้องสร้างความตระหนักในประเด็นของการกลั่นแกล้งในการประชุมเชิงปฏิบัติการหรือการประชุมทีมผู้บริหาร โดยแจ้งให้ทราบโดยทั่วกัน ผู้บริหารจะต้องจัดตั้งคณะกรรมการต่อต้านการกลั่นแกล้งเพื่อเพิ่มความตระหนักและจัดการกับความเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้ง นอกจากนี้ยังควรมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบเฉพาะ เรื่องนี้เพื่อนำเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุม ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่ทางคณะกรรมการจะใช้

ในการตรวจสอบเพื่อประเมินและตัดสินใจในการดำเนินการ โดยมีองค์ประกอบ 7 ข้อ ใช้เป็นฐานในการตรวจสอบ ได้แก่

1) ความเป็นผู้นำและการจัดการเปลี่ยนแปลง

รูปแบบการเป็นผู้นำมีความสำคัญต่อการแก้ปัญหาการกลั่นแกล้งภายในโรงเรียน ขอบเขตของปัญหาภายในโรงเรียนนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงภายในกรอบการทำงานทั้งโรงเรียน

2) การพัฒนานโยบาย

นโยบายที่เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกควรได้รับการพัฒนาและปรับปรุงให้สอดคล้องกับทุกภาคส่วนของชุมชน โรงเรียนกับชุมชนควรเห็นไปในแนวทางเดียวกัน และควรเน้นว่าการกลั่นแกล้งในทุกรูปแบบจะไม่ใช่ที่ยอมรับในโรงเรียน ซึ่งนโยบายจะต้องมีหลักฐานอ้างอิงได้ สามารถใช้ป้องกันและแทรกแซงการกลั่นแกล้งได้สามารถนำไปใช้ให้เกิดผลได้จริงและใช้วิธีแบบองค์รวมเพื่อใช้ในการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแก

3) การวางแผนหลักสูตรการเรียนการสอน

โรงเรียนวางแผนหลักสูตรการป้องกันและแทรกแซงการกลั่นแกล้งรังแกและออกแบบโปรแกรมที่ชัดเจนโดยจะต้องเป็นหลักสูตรที่จะปรับทัศนคติของผู้เรียนไม่ให้เกิดอคติและเลือกปฏิบัติ ส่วนครูจะต้องสร้างกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การป้องกันและยับยั้งการกลั่นแกล้งรังแก

4) จริยธรรมของโรงเรียนและการกลั่นแกล้ง

จริยธรรมของโรงเรียนที่ดีจะต้องอธิบายได้ว่าบรรยากาศในองค์กรเกิดจากการปฏิสัมพันธ์ในหลายแง่มุมของชีวิตในโรงเรียน สร้างจริยธรรมเชิงบวกให้ความเคารพต่อความแตกต่างของบุคคล นักเรียนและครูรู้สึกปลอดภัยและได้รับการยอมรับในเอกลักษณ์ของตนเอง

5) เสียงของนักเรียนและผู้สังเกตการณ์

ให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและกระบวนการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแก ควรมอบอำนาจให้ผู้เห็นเหตุการณ์สามารถปฏิบัติการแทรกแซงเหตุการณ์และเมื่อเป็นพยาน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เห็นเหตุการณ์ในการจัดการกับปัญหา บทบาทของผู้ให้คำปรึกษาควรเปิดโอกาสให้ผู้ถูกรังแกและผู้เห็นเหตุการณ์กล้าเข้ามาขอความช่วยเหลือหรือรายงาน หรือไกล่เกลี่ยเมื่อเกิดความขัดแย้ง

6) การให้บริการสนับสนุนนักเรียน

ครูแนะแนวหรือครูที่ปรึกษาถือเป็นบุคลากรสนับสนุนที่สำคัญ ควรมีบทบาทพิเศษในการขับเคลื่อนจรรยาบรรณของโรงเรียน ให้การสนับสนุนเฉพาะทาง เช่น การให้คำปรึกษาทางอารมณ์แก่นักเรียนมอบพื้นที่ปลอดภัยให้กับนักเรียนเมื่อนักเรียนต้องการ ส่งต่อข้อมูลต้องชัดเจน ครูแนะแนวหรือครูที่ปรึกษาควรได้รับการฝึกอบรมในทักษะการให้คำปรึกษา

7) การเป็นหุ้นส่วนกับผู้ปกครองและชุมชนในท้องถิ่น

โรงเรียนกำหนดแนวทางการให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองและชุมชน ชี้แจงให้ชัดเจนถึงวิธีการตรวจสอบของโรงเรียน เป็นสื่อกลางของวัฒนธรรมที่แตกต่างระหว่าง บ้าน ชุมชน ศาสนา และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งการเป็นหุ้นส่วนจะต้องวางแผนและดำเนินการอย่างระมัดระวังต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมปัจจุบัน พร้อมสนับสนุนให้ผู้ปกครองทุกคนเข้าร่วมประชุมและเยี่ยมชมโรงเรียนเป็นประจำ

Dennis Sing-wing Wong and Sindy Sin-ting Lee (2005) ได้กล่าวถึง กลยุทธ์ในการจัดการกับการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน ด้วยวิธีการทั้งโรงเรียน โครงการต่อต้านการรังแกที่ครอบคลุม ซึ่งรวมถึงความร่วมมือระหว่างทุกฝ่ายในโรงเรียนและกิจกรรมต่างๆมากมายในโรงเรียน โปรแกรมในการป้องกันและรักษาพฤติกรรมกรกลั่นแกล้งรังแก ตามแนวทางวิธีการทั้งโรงเรียน คือ การสร้างทีมและการสื่อสาร ทุกฝ่ายควรทำงานร่วมกันเพื่อกำหนดนโยบายและขั้นตอนในการจัดการกับกรณีการรังแกกัน เมื่อดำเนินการแล้วจะต้องมีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งองค์ประกอบทั่วไปของโปรแกรมต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน ควรประกอบด้วย

องค์ประกอบที่ 1 : มีชุดกลยุทธ์และกระบวนการต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแก

องค์ประกอบที่ 2 : อบรมครูและผู้ปกครองในการจัดการการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน

องค์ประกอบที่ 3 : จัดหาทักษะทางสังคมและชุดฝึกควบคุมอารมณ์ให้กับนักเรียน

องค์ประกอบที่ 4 : ได้รับความช่วยเหลือและความร่วมมือจากหลากหลายสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

องค์ประกอบที่ 5 : ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

องค์ประกอบที่ 6 : ทำการสำรวจหรือทดสอบเพื่อตรวจสอบสถานการณ์

Lidzhegu Muvhoni Edward (2012) ได้กล่าวถึงแนวทางทั้งโรงเรียนเป็นแนวคิดที่พยายามจะจัดการกับความรุนแรงในโรงเรียนแบบองค์รวม โดยเกี่ยวข้องกับสมาชิกทุกคนในชุมชนโรงเรียน รวมถึงนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ชุมชนท้องถิ่น และองค์กรภายนอก แนวทางทั้งโรงเรียนต้องอาศัยความมุ่งมั่นและการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโรงเรียน การจัดการการกลั่นแกล้งรังแกด้วยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานภายนอกควบคู่ไปกับผู้เรียน ครู ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ที่ไม่ใช่คุณครูและผู้ปกครอง กลายเป็นความร่วมมือกันของทั้งโรงเรียนและชุมชน ซึ่งกลยุทธ์แนวทางการป้องกันการปล้นแกล้งทั้งโรงเรียนนั้น ได้แก่

1) นโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้ง

ประกาศนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกให้สมาชิกในโรงเรียนทุกคนได้รับทราบ โดยผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนานโยบายร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและสมาชิก การกำหนดนโยบายควรคำนึงถึงวัฒนธรรมของโรงเรียนนั้น ๆ

2) จรรยาบรรณ

การรักษาสภาพแวดล้อมที่สนับสนุน และปลอดภัย สิ่งสำคัญคือหลักจรรยาบรรณของโรงเรียน ควรรวมหลักการต่อต้านการกลั่นแกล้งและขั้นตอนหลังจากถูกกลั่นแกล้งไว้ด้วย นโยบายทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับวินัยจะต้องจัดทำขึ้นตามหลักจรรยาบรรณของโรงเรียนและตามกฎหมาย

3) การใช้หลักสูตร

หลักสูตรควรจัดให้มีการฝึกทักษะทางสังคม พัฒนาทักษะที่ช่วยให้ตอบสนองต่อการกลั่นแกล้ง ฝึกอบรมครูเพื่อยกระดับให้ครูเข้าถึงความร้ายแรงของการกลั่นแกล้งรังแกผ่านรูปแบบการสอน หลักสูตรควรส่งเสริมการตระหนักรู้ถึงความอ่อนไหวและมุมมองของผู้อื่น

4) การเปลี่ยนแปลง

ผู้เรียนที่เปลี่ยนสถานที่เรียนใหม่ เช่น นักเรียนเข้าเรียนใหม่ ควรได้รับการช่วยเหลือให้สามารถปรับตัวเข้ากับบรรยากาศทางสังคมของโรงเรียนแห่งใหม่ได้ โรงเรียนควรพัฒนาโปรแกรมการอภิบาลและให้คำปรึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรายงานการกลั่นแกล้งและนำไปปฏิบัติ

5) การควบคุมดูแลสนามเด็กเล่น

สนามเด็กเล่นเป็นพื้นที่ที่เกิดการกลั่นแกล้งรังแก จึงควรตรวจสอบและดูแลในช่วงระหว่างพักและช่วงเล่น พื้นที่เล่นควรปลอดภัยและสร้างสรรค์

6) บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการกับการกลั่นแกล้ง

ผู้ปกครอง ครู และนักเรียนคนอื่น ๆ สามารถช่วยเหลือเหยื่อได้โดยร่วมกันยื่นหยัดเพื่อเหยื่อ

7) บทบาทผู้ปกครอง

ผู้ปกครองควรกำหนดและวางกฎเกณฑ์ในครอบครัวที่ชัดเจน เพื่อจำกัดพฤติกรรมก้าวร้าวของบุตรหลานและสร้างบรรยากาศแห่งการมีส่วนร่วมและอบอุ่นเป็นเชิงบวก

8) บทบาทผู้เรียน

ผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งของระบบสนับสนุน เพื่อนควรได้รับการฝึกอบรมและกำกับดูแลเมื่อเพื่อนเป็นส่วนหนึ่งของระบบสนับสนุน เหยื่อก็ดูเหมือนจะเต็มใจแบ่งปันเรื่องราวของตนเองมากขึ้นและควรรับประกันการรักษาความลับ

9) บทบาทผู้จัดการโรงเรียน (ผู้บริหาร)

ควรให้ความรู้แก่ครู เจ้าหน้าที่ เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแก โดยการเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญกับการจัดการกับปัญหาการกลั่นแกล้ง จัดให้มีวารสารเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน แต่งตั้งผู้ดูแลที่เป็นผู้ใหญ่เพื่อดูแลนักเรียนในช่วงพักเที่ยง กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ตั้งขึ้น ควรใช้ภาษาง่าย ๆ อ่านแล้วเข้าใจง่ายสามารถนำไปใช้ได้เลย การต่อสู้กับการกลั่นแกล้งรังแกยังคงต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของครู

10) บทบาทครู

ครูสามารถแทรกแซงสถานการณ์การกลั่นแกล้งที่เกิดขึ้นได้ทันที ซึ่งการกลั่นแกล้งมีแนวโน้มเกิดขึ้นที่สนามเด็กเล่นและในห้องเรียน ครูสามารถตั้งกฎเกี่ยวกับการกลั่นแกล้ง ทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงผลที่จะตามมาทั้งด้านลบและด้านบวก กำหนดเวลาประชุมผู้ปกครองเพื่อแจ้งให้ทราบถึงกฎระเบียบต่าง ๆ ที่ต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแก

กรมสุขภาพจิต (2561) โดยสถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ ได้กล่าวถึงแนวทางการดำเนินการป้องกันและจัดการการรังแกกันในโรงเรียน ซึ่งการแก้ปัญหาการรังแกกันแบบทั้งโรงเรียน (Whole School Approach) คือ การดึงทุกคนเข้ามาร่วมด้วยช่วยกันสร้างโรงเรียนที่ปลอดภัยและน่าอยู่ โรงเรียนที่สามารถป้องกันปัญหาการรังแกกันและมีการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพเมื่อเกิดการรังแกกันขึ้น ซึ่งคำว่า “ทั้งโรงเรียน” หมายความว่า ตั้งแต่ผู้บริหาร ครู บุคลากร และเด็กทุกคนในโรงเรียน รวมไปถึงผู้ปกครองและคนที่เกี่ยวข้องในชุมชนใกล้เคียง องค์ประกอบของการป้องกันการรังแกกันแบบ “ทั้งโรงเรียน” ได้แก่

- 1) บุคลากรในโรงเรียน หมายถึง ผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่ และพนักงานทุกคน
- 2) นักเรียน หมายถึง เด็กและวัยรุ่นทุกคน ผู้รังแก และผู้ถูกรังแก
- 3) ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดกับเด็ก
- 4) ชุมชน หมายถึง สาธารณสุข ตำรวจ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

โซซิตา ภาวสุทธิไพศิฐ (2566) ได้กล่าวถึง การแก้ปัญหาการรังแกกันที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน ต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบและทั้งระบบ เพราะวิธีนี้จะช่วยให้เด็กเรียนรู้เรื่องความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และการจัดการการรังแกกันในแนวทางที่ตรงกัน ทุกที่ทุกเวลา ทั้งที่โรงเรียนที่บ้าน ที่สนามเด็กเล่น สนามกีฬา รวมถึงในชุมชนใกล้เคียง เป็นการเสริมสร้างวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและปลอดภัยการรังแกกัน ซึ่งประกอบไปด้วย

1) School Policy

ประกาศเป็นนโยบาย ไม่ยอมรับการรังแกกันในโรงเรียน ไม่ใช้ความรุนแรงแก้ปัญหา

2) Participation

ทุกคนมีส่วนร่วม ผู้บริหารโรงเรียน ครู เจ้าหน้าที่ ผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชนรอบโรงเรียน ช่องทางร้องเรียน การปกป้องเด็กให้ปลอดภัย

3) Awareness

การปรับทัศนคติ ความเข้าใจ การตระหนักปัญหา การรณรงค์เป็นระยะ

4) School & Classroom Management

ระบบการป้องกันและจัดการเมื่อมีปัญหา ทั้งในห้องเรียน ระบบโรงเรียน

จากแนวความคิดการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนทั้งระบบที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า หลักการของการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบนั้นเป็นการปรับเปลี่ยนด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียน โดยการสนับสนุนจากเครือข่ายการมีส่วนร่วมต่าง ๆ ซึ่งในการดำเนินงานนั้นเป็นการพัฒนาบนฐานตามบริบทโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School based) โดยมีเป้าหมายหลัก คือ เพื่อให้โรงเรียนสามารถบริหารจัดการตนเอง ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยมีนักเรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของการพัฒนา (School Goal)

องค์ประกอบของการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวความคิดพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach) พบว่า มีการพัฒนาองค์ประกอบของแนวทางพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ ให้ชัดเจนขึ้นและได้นำแนวความคิดพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบมาใช้ในการจัดการกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ซึ่งเป็นปัญหาที่ผู้วิจัยมีความสนใจ ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อใช้ในการจัดการกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกกันในโรงเรียนได้ดังนี้

ตาราง 2 แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach: WSA) จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาโรงเรียน ทั้งระบบ	โครงการรุ่งอรุณ (2544)	Dennis Sing-wing Wong (2548)	James O' Higgins Norman (2553)	Lidzhegu Muvhoni Edward (2555)	กรมสุขภาพจิต (2561)	กสศ. (2562)	โซซิตา ภาวสุทธิพิศุฐ (2566)	จำนวนความถี่	ร้อยละ
1. การตั้งเป้าหมาย ของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7	100
2. การพัฒนาครูและ สร้างชุมชนการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ	✓	✓	✓	✓		✓	✓	6	85.71

การพัฒนาโรงเรียน ทั้งระบบ	โครงการรุ่งอรุณ (2544)	Dennis Sing-wing Wong (2548)	James O' Higgins Norman (2553)	Lidzhegu Muvhoni Edward (2555)	กรมสุขภาพจิต (2561)	กสศ. (2562)	โชษิตา ภาวสุทธิไพสิฐ (2566)	จำนวนความถี่	ร้อยละ
(กระบวนการ PLC)									
3. ระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหาร จัดการคุณภาพ (Info)	✓	✓			✓	✓		4	57.14
4. การพัฒนาชั้น เรียน (Classroom)	✓	✓	✓	✓	✓	✓		6	85.71
5. เครือข่ายการ ทำงานร่วมกัน (Network)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7	100
6. ระบบดูแล นักเรียนเป็น รายบุคคล (Student care & Safety)			✓		✓	✓	✓	4	57.14

ผู้วิจัยใช้แนวคิดของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) เป็นแนวทางในการแบ่งมาตรการสำหรับการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ ได้แก่ 1) การตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal) 2) การพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC) 3) ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info) 4) การพัฒนาชั้นเรียน (Classroom) 5) เครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network) และ 6) ระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety) จากการวิเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School

Approach: WSA) ผู้วิจัยได้เลือกจากที่มีความถี่สูงกว่าร้อยละ 50 พบว่า องค์ประกอบที่ได้เป็น องค์ประกอบเดียวกับของกองทุนเพื่อความเสมอภาค (กสศ.) ผู้วิจัยจึงเลือกใช้องค์ประกอบการพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบของกองทุนเพื่อความเสมอภาค (กสศ.) ซึ่งองค์ประกอบที่ได้มีดังนี้

1. การตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)
2. การพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC)
3. ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)
4. การพัฒนาชั้นเรียน (Classroom)
5. เครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)
6. ระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)

ตาราง 3 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach: WSA)	องค์ประกอบของพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	
	ด้านกายภาพ	ด้านจิตใจ
1. การตั้งเป้าหมายของโรงเรียน ที่คมชัด (School Goal)	1. นโยบายต่อต้านการกลั่น แกล้งรังแกที่ชัดเจนของโรงเรียน 2. โครงสร้างการบริหารจัดการ ปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกใน โรงเรียน	
2. การพัฒนาครูและสร้าง ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC)	1. การป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำ และ สร้างความเข้าใจกับผู้กระทำ อย่างเหมาะสม	1. การสร้างทัศนคติ ความ ตระหนักรับรู้และความ เข้าใจที่ถูกต้องต่อการกลั่น แกล้งรังแกให้แก่ นักเรียน ครู บุคลากรของโรงเรียนและ ผู้ปกครอง 2. การเสริมสร้างทักษะชีวิต และ ประสบการณ์และ สมรรถนะในการป้องกันการ กลั่นแกล้งรังแกกันให้แก่

การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach: WSA)	องค์ประกอบของพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	
	ด้านกายภาพ	ด้านจิตใจ
	นักเรียน	
3. ระบบสารสนเทศเพื่อการ บริหารจัดการคุณภาพ (Info)	1. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกของ โรงเรียน 2. การประเมินนักเรียน รายบุคคล เพื่อค้นหากลุ่มเสี่ยงที่ จะเป็นเหยื่อและผู้กระทำผิด 3. การจัดระบบช่องทางการ สื่อสารเพื่อสร้างปลอดภัยจาก การถูกลั่นแกล้งรังแกใน โรงเรียน	
4. การพัฒนาชั้นเรียน (Classroom)	1. การกำหนดพื้นที่ความ ปลอดภัย 2. การจัดสภาพแวดล้อมของ สถานศึกษาและบรรยากาศใน ชั้นเรียนภายใต้หลักการแตกต่าง แต่อยู่ร่วมกันได้	1. การจัดการชั้นเรียนที่มี กิจกรรมสร้างความ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับ ครู ครูกับนักเรียนและนักเรียน กับนักเรียน
5. เครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)	1. การสร้างการมีส่วนร่วมของ สถานศึกษา ผู้ปกครองและภาคี เครือข่าย	
6. ระบบดูแลนักเรียนเป็น รายบุคคล (Student care & Safety)	1. การจัดระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน 2. การช่วยเหลือ เยียวยา ฟ้นฟู จิตใจบุคคลผู้ถูกกระทำ และ ผู้กระทำ 3. กระบวนการจัดการแก้ไข ปัญหากรณีเกิดเหตุการณ์กลั่น	

การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach: WSA)	องค์ประกอบของพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก
	<p>ด้านกายภาพ</p> <p>ด้านจิตใจ</p>
	<p>แก๊งค์รังแกในโรงเรียน</p> <p>4. การจัดทำแผนความปลอดภัย ของสถานศึกษา</p> <p>5. การดำเนินการตามขั้นตอน ของมาตรการความผิด</p>

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ผู้วิจัยสรุปองค์ประกอบได้ ดังนี้

1. การตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal) ประกอบด้วย
 - 1.1 นโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกที่ชัดเจนของโรงเรียน
 - 1.2 โครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน
2. การพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC) ประกอบด้วย
 - 2.1 การป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำ และสร้างความเข้าใจกับผู้กระทำอย่างเหมาะสม
 - 2.2 การสร้างทัศนคติ ความตระหนักรับรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการกลั่นแกล้งรังแก ให้แก่นักเรียน ครู บุคลากรของโรงเรียนและผู้ปกครอง
 - 2.3 การเสริมสร้างทักษะชีวิต ประสพการณ์และสมรรถนะในการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกกัน ให้แก่นักเรียน
3. ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info) ประกอบด้วย
 - 3.1 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกของโรงเรียน
 - 3.2 การประเมินนักเรียนรายบุคคล เพื่อค้นหากลุ่มเสี่ยงที่จะเป็นเหยื่อและผู้กระทำผิด
 - 3.3 การจัดระบบช่องทางการสื่อสารเพื่อสร้างความปลอดภัยจากการถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน
4. การพัฒนาชั้นเรียน (Classroom) ประกอบด้วย
 - 4.1 การกำหนดพื้นที่ความปลอดภัย
 - 4.2 การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาและบรรยากาศในชั้นเรียนภายใต้หลักการแตกต่างกันแต่อยู่ร่วมกันได้

วิจารณ์ พานิช และ อนุวัฒน์ ศุภชุตินกุล (2565) กล่าวว่า Developmental Evaluation คือ เครื่องมือที่ใช้ทำความเข้าใจ รวมถึงใช้ในการตีความในสถานการณ์ที่ซับซ้อน (complex situation) เป็นเครื่องมือที่เอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมกันโดยมีเป้าหมายเพื่อค้นหาหนทางสู่การเปลี่ยนแปลงผู้เกี่ยวข้อง เป็นการประเมินเพื่อใช้ประโยชน์โดยนำผลไปปรับปรุงผลงานของตัวเอง จึงเป็นมุมมองที่เกิดการเรียนรู้ที่กว้างขวาง

Patton (2010 อ้างอิงใน ปัญวรรณ สมบูรณ์ยิ่ง, เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต และขวัญหญิง ศรีประเสริฐภาพ, 2566, น. 443) ได้เขียนไว้ในหนังสือชื่อ Developmental Evaluation : Applying Complexity Concepts to Enhance Innovation and Use ว่า Developmental Evaluation หรือ การประเมินเชิงพัฒนา คือการประยุกต์แนวคิดความซับซ้อนมาสู่การพัฒนานวัตกรรมและใช้ประโยชน์จากการประเมินโดยนำผลลัพธ์ไปใช้ประโยชน์ในทันที

จากความหมายที่นักการศึกษาและองค์กรทางการศึกษาได้ให้ความหมายและนิยามของการประเมินเชิงพัฒนามาอย่างหลากหลาย สามารถสรุปได้ว่า การประเมินเชิงพัฒนา (Developmental Evaluation : DE) คือ เครื่องมือประเมินที่เน้นการใช้กระบวนการของการประเมินเพื่อสร้างการพัฒนา เพื่อค้นหาหนทางสู่การเปลี่ยนแปลงร่วมกันของผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ได้ทันที โดยเฉพาะเป็นเครื่องมือที่ใช้ประโยชน์สำหรับขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงระบบของระบบที่มีความซับซ้อนและเป็นพลวัต(Complex Adaptive Systems)

จุดเริ่มต้นของการประเมินเชิงพัฒนา หรือ DE เกิดจากความต้องการของฝ่ายผู้รับการประเมิน จากการที่ M.Q. Patton ได้รับงานประเมินโครงการพัฒนาภาวะผู้นำในชุมชน (Community Leadership Program) ในรัฐมินนิโซต้า สหรัฐอเมริกาเป็นเวลา 5 ปี โดยทำงานประเมินคู่ขนานไปกับการดำเนินโครงการพัฒนา ในสัญญาระบุว่าให้ประเมินเพื่อพัฒนา (Formative Assessment - FA) เป็นเวลา 2.5 ปี ตามด้วยประเมินเพื่อตัดสิน (Summative Evaluation - SE) อีก 2.5 ปี กิจกรรมประเมินจึงเริ่มต้นพร้อมๆ กันกับโครงการพัฒนาชุมชน และตามหลักของ FA ทีมประเมินของ M.Q. Patton ให้ feedback เพื่อหนุนการทำงานของทีมพัฒนาชุมชนเป็นระยะ ๆ ช่วยให้ทีมพัฒนาและมูลนิธิผู้ให้ทุนสนับสนุนร่วมกันการปรับโครงการหลากหลายด้าน ช่วยให้โครงการมีความเหมาะสมต่อเป้าประสงค์ดีกว่าตอนเริ่มคิดอย่างมากมาย เมื่อใกล้ครบเวลา 2.5 ปี M.Q. Patton จึงแจ้งต่อทีมพัฒนาว่า ต่อไปทีมประเมินจะเปลี่ยนบทบาทเป็นประเมินผล ซึ่งเน้นการประเมินตามเป้าหมายและวิธีการที่กำหนด ซึ่งทีมพัฒนาไม่เห็นด้วย เนื่องจากเห็นว่างานพัฒนาเป็นงานที่ซับซ้อน ต้องมีการปรับตัวอยู่เสมอและพบว่า FA ช่วยหาข้อมูลและตีความเป็น feedback ซ้ำทางปรับตัวและปรับปรุงโครงการได้ดีมาก ซึ่งหัวหน้าทีมพัฒนาชุมชนได้เสนอว่าการประเมินควรเป็น Developmental Evaluation จึงเป็นจุดเริ่มต้นของชื่อการประเมินชนิดนี้

การประเมินเชิงพัฒนา (Developmental Evaluation : DE) เป็นเครื่องมือที่นำมาใช้ในการประเมินผลเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมโดยกระบวนการประเมินเชิงพัฒนานั้นเป็นกระบวนการที่มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับเปลี่ยนใช้ได้ทันสถานการณ์ภายใต้บริบทที่มีการเปลี่ยนแปลงระบบที่มีความซับซ้อน ซึ่งมีคุณสมบัติสำคัญดังนี้ (ปัญญวรรณ สมบูรณ์ยิ่ง, เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิตย์ และคณะ, 2566, น. 443)

1. เน้นการนำผลการวิจัยและประเมินมาพัฒนากระบวนการดำเนินงานเพื่อให้สามารถตอบสนองต่อสถานะปัญหาที่ซับซ้อนและอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลง (Complex Dynamic Environment)
2. สามารถนำผลจากการวิจัยและประเมินเพื่อพัฒนาการดำเนินงานหรือยุทธศาสตร์ในการพัฒนาและสร้างความเปลี่ยนแปลงได้ในทันที (Real-Time Feedback And Adaptive Learning System)
3. ผู้ประเมิน (Evaluator) มีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยและพัฒนาตั้งแต่แรกเริ่มและมีส่วนสำคัญในการให้ข้อเสนอเพื่อพัฒนากระบวนการดำเนินงานหรือกระบวนการพัฒนาและจะเป็นผู้คอยอำนวยความสะดวกให้กับบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนาเกิดการเรียนรู้ (Facilitate Learning)
4. ผู้ประเมินมีหน้าที่ในการออกแบบกระบวนการประเมินเพื่อค้นหาพลวัตเชิงระบบ (System Dynamic) และสกัดนวัตกรรมและแนวคิดในการแก้ปัญหาหรือปรับปรุงกระบวนการพัฒนา
5. วิธีการประเมินสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามข้อค้นพบที่ได้จากการประเมินหรือสถานะปัญหาที่เปลี่ยนไป การประเมินเพื่อพัฒนาจึงเป็นวิธีการที่ยืดหยุ่นและพัฒนาอยู่เสมอ
6. เนื่องจากการประเมินเชิงพัฒนาเป็นกระบวนการที่ต้องใช้ความยืดหยุ่น ผู้ประเมินจึงควรเป็นผู้ที่มีความยืดหยุ่นสูง สามารถปรับเปลี่ยนและเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว พร้อมรับแนวคิดและวิธีการรูปแบบใหม่ ๆ ที่พัฒนาขึ้นหรือจากข้อค้นพบต่าง ๆ หรือความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่สำคัญที่เปลี่ยนไป

การประเมินเชิงพัฒนาเป็นการขับเคลื่อนการแก้ปัญหาโดยเริ่มจากการวิเคราะห์ทบทวนให้เห็นต้นเหตุของปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาที่เป็นอยู่และตั้งคำถามกับสิ่งเดิมผ่านแนวคิดเชิงระบบที่ซับซ้อนและปรับเปลี่ยน (Complex Adaptive System) เพื่อวิเคราะห์หาความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาเครื่องมือ/วิธีการระบบตามแนวคิดใหม่ จากนั้นลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาและสรุปเป็นการเรียนรู้จากผลที่ได้โดยวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นใหม่หรือยังคงอยู่เพื่อหาความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหาที่ดีกว่าเดิมต่อไปและปฏิบัติการใหม่นั่นวนเป็นวงรอบ (Feedback Loop) เช่นนี้ตลอดทั้งกระบวนการ ดังนั้น DE จึงเป็นนวัตกรรมที่สำคัญของการศึกษาไทยเพราะเครื่องมือนี้จะนำไปสู่การแก้ไขข้อบกพร่องร่วมกัน

ลักษณะของการประเมินเชิงพัฒนา (Developmental Evaluation : DE)

วิจารณ์ พานิช (2564) ได้สรุปจากเนื้อหาในหนังสือ “Developmental Evaluation Exemplars” ซึ่งเขียนโดย Michael Quinn Patton, Kate McKegg, and Nan Wehipeihana ซึ่งได้อธิบายลักษณะของ DE ไว้ 8 ประการ ประกอบด้วย

1. เป้าหมายเพื่อการพัฒนา
2. ประเมินอย่างเข้มงวดและจริงจัง
3. เน้นการใช้ประโยชน์
4. มุ่งนวัตกรรม
5. การตระหนักถึงความซับซ้อน
6. คิดกระบวนการระบบ
7. ร่วมสร้าง(co-creation)
8. feedback ให้เหมาะสมกับเวลา

เป้าหมายของ DE มีดังนี้

1. ช่วยให้บรรลุเป้าหมาย ในระดับ Innovation เชิงระบบเชิงภาพใหญ่
 2. ดำเนินโครงการโดยใช้พลัง Systems Thinking และ Complexity กล้าฝ่าฟันความไม่ชัดเจน และความไม่แน่นอน
 3. สร้างพื้นที่การเรียนรู้ในลักษณะ double-loop learning / triple-loop learning เพื่อก้าวสู่ความสำเร็จ
 4. นักพัฒนากับนักประเมิน ต้องทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยนักพัฒนาใช้ Evaluative Thinking / Attitude เพื่อ do –learn –adapt หรือ PDCA แบบครบวงจร จนบรรลุผลสำเร็จ
- เงื่อนไขความสำเร็จของ DE มีสิบประการ
1. มุ่งสร้างนวัตกรรม
 2. กล้าเสี่ยง
 3. อดทนต่อความไม่ชัดเจน คาดเดายาก
 4. เข้าใจ systems thinking และ complexity
 5. ไวต่อบริบทและวัฒนธรรม
 6. เน้นลงมือทำเพื่อเรียนรู้และปรับตัว
 7. ยืดหยุ่น
 8. ผู้นำเข้าใจ DE
 9. แหล่งทุนเข้าใจ DE
 10. มุ่งมั่นดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

DE กับโลกทัศน์ของความซับซ้อน

เรื่องราวต่าง ๆ ในโลกนี้เป็นเรื่องของความซับซ้อน มีสภาพเป็นระบบที่ซับซ้อนและปรับตัว (Complex adaptive system) ซึ่งระบบที่ซับซ้อนและปรับตัวมีลักษณะสำคัญ 6 ประการ ได้แก่ 1) ไม่เป็นเส้นตรง (nonlinearity) 2) ผุดบังเกิด (emergence) 3) เป็นพลวัต (dynamic) 4) ปรับตัว (adaptive) 5) ไม่แน่นอน (uncertainty) 6) วิวัฒน์ร่วม (coevolutionary) คุณลักษณะดังกล่าว เข้ากันได้กับนวัตกรรม (Innovation) และ DE โดยใช้โลกทัศน์ของความซับซ้อน กล่าวคือ

1. ทำความเข้าใจและตีความ DE ผ่านมุมมองของความซับซ้อน (Complexity) และ ดำเนินการประเมินตามนั้น

2. ทำงานบนยอดคลื่นของความซับซ้อน

3. ใช้ความเป็นจริงและพลวัตของความซับซ้อนชั้นนำยุทธศาสตร์พัฒนานวัตกรรม, การปรับตัว และการเปลี่ยนแปลง

4. ใช้ตีความสิ่งที่พัฒนาขึ้น

5. ใช้ปรับปรุงการออกแบบการประเมิน

6. ใช้วิเคราะห์ข้อค้นพบสิ่งที่ผุดบังเกิด

จุดเน้นของการประเมินเชิงพัฒนา

1. เน้นการมีส่วนร่วมของคนในโครงการที่ได้ทบทวนโครงการร่วมกัน

2. เน้นการเรียนรู้ จากผลการประเมิน ไม่ให้คุณค่ากับความถูกต้องหรือความเที่ยงตรง แม่นยำ ของค่าคะแนน แต่ให้ความสำคัญกับบทเรียนและข้อมูลที่ได้เรียนรู้ร่วมกัน

3. เน้นการเสริมพลังคนทำโครงการให้ใช้ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะนำไปสู่การ ตัดสินใจวางแผนพัฒนาและปรับปรุงโครงการในระยะต่อไป

ประโยชน์ของการประเมินเชิงพัฒนาที่มีต่องานที่ซับซ้อน

1. มีการวิเคราะห์ความซับซ้อน เพื่อหาวิธีการจัดการความซับซ้อนนั้นอย่างทันที่

2. มีการกำหนดเป้าหมายชัด และเป้าหมายเข้าไปเปลี่ยนเชิงระบบที่มีปัจจัยหลากหลาย

3. คิด Intervention ที่สอดคล้องกับความซับซ้อนหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้องกัน เน้นการผุดบังเกิด (Emergence)

4. มีการติดตามประเมินผลลัพธ์เป็น Loop อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีข้อเสนอแนะในการปรับแผนได้ทันที่ (To Improve)

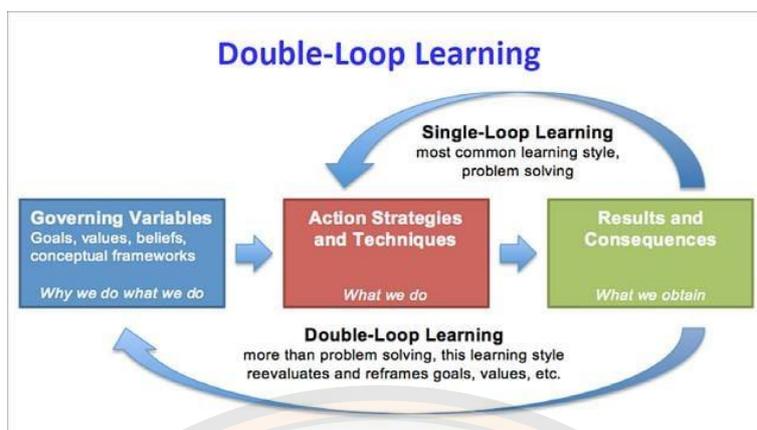
5. พัฒนาคนทำงานไปพร้อมกับกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่

ปัจจัยที่สำคัญของ Developmental Evaluation

วิจารณ์ พานิช (2665) ได้กล่าวว่า Developmental Evaluation ประกอบไปด้วย 5 ปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่

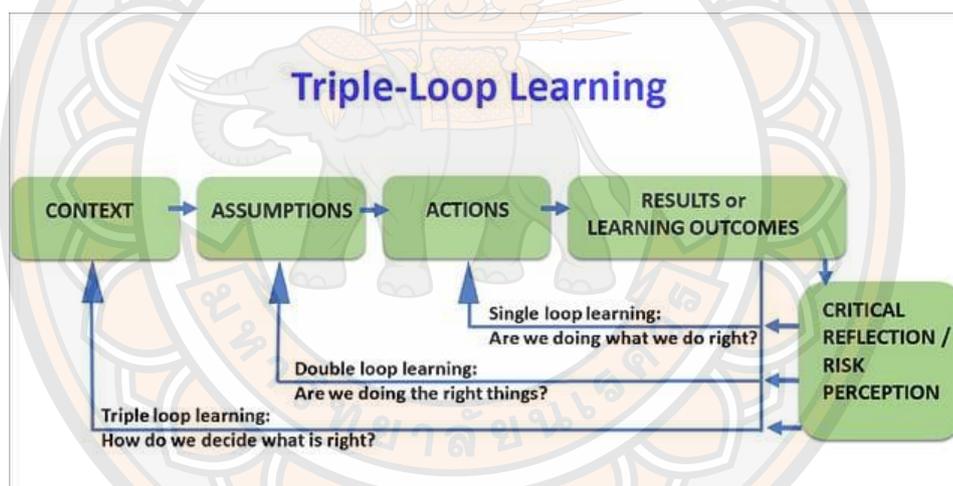
1. เป้าหมายร่วมที่ทรงพลัง (common purpose) ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในเครื่องมือนี้ ในการเริ่มต้นเกิดจากการประชุมปรึกษาหารือกันในการกำหนดเป้าหมายขององค์กรที่สร้างคุณค่าที่แท้จริงร่วมกัน ไม่ใช่เพียงแต่การสร้างผลงานให้สำเร็จ
2. ข้อมูลหรือผลประเมินที่ตรงเป้าหมาย และแม่นยำ โดยกำหนดข้อมูลที่ต้องการ รวมถึงขั้นตอน และวิธีการเก็บข้อมูล จนถึงกำหนดการวิเคราะห์ข้อมูลเหล่านั้น
3. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) ที่ครบถ้วน เอาจริงเอาจัง และรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ โดยการเป็น stakeholders ที่ดีนั้น จะต้องมาประชุมครบตามนัด ไม่เปลี่ยนคนไปมา อีกทั้งยังเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนพร้อมที่จะเรียนรู้ เปิดใจพูด เปิดใจฟัง คาดหวังคุณค่าจากมุมมองที่แตกต่าง ไม่ยึดมั่นถือมั่นในมุมมองของตน และสุดท้ายก็คือการมีเป้าหมายใหญ่ที่ทรงคุณค่าร่วมกัน
4. กระบวนการสุนทรียเสวนา (dialogue) เป็นการตีความร่วมกันจากหลายมุมมอง เพราะเป็นการเรียนรู้ความซับซ้อน (complexity) นำผลไปใช้ปรับปรุง ณ จุดทำงานของตนเอง
5. ผู้ประเมิน (evaluator) ที่เป็นเหมือน facilitator ของกระบวนการ dialogue และช่วยอำนวยความสะดวกต่างๆ นอกจากการมี stakeholders ที่ดีแล้วนั้น ทีมประเมินที่ดีต้องมีความเข้าใจ โจทย์ใหญ่ในระดับที่ซับซ้อน รู้จัก stakeholder แต่ละคน เคารพทุกวิถีคิด ทุกมุมมอง มีวิธีทะลอมเป้าหมายที่หลากหลาย สู่เป้าหมายร่วมกัน จับประเด็นความคิดที่ฟังกระจายให้กลายเป็นข้อเขียนที่ชัดเจนได้ มีความชำนาญในการเชื่อมโยงความคิด หรือตั้งคำถามให้เกิด double-loop learning อีกทั้งทีมประเมินยังต้องชำนาญใน research / evaluation methodology วิธีเก็บข้อมูล ประมวลผลข้อมูล และนำเสนอข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการทำความเข้าใจสถานการณ์ที่ซับซ้อน (complex situation) ด้วยการตีความข้อมูลจากมุมมองที่แตกต่างและหลากหลาย โดยต้องมีทีมประเมินที่เก็บข้อมูลได้ชัดเจน ครบถ้วน แม่นยำ และหาข้อตกลงร่วมกันเพื่อนำไปดำเนินการยกระดับผลงานแล้วเก็บข้อมูลในรอบต่อไป รวมถึงเป็นเครื่องมือที่สร้าง Double-Loop Learning, Triple-Loop Learning เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีความยั่งยืน ประเด็นสำคัญคือ DE เป็นเครื่องมือเพื่อการเรียนรู้ของผู้เกี่ยวข้องจาก Feedback ที่ทีมประเมิน DE ป้อนกลับ หากประเด็นป้อนกลับนำไปสู่การปรับปรุงวิธีทำงานเพื่อแก้ปัญหาการเรียนรู้นั้นเรียกว่า single-loop learning แต่หากทีมประเมินตั้งคำถามที่ลึกยิ่งขึ้นต่อปรากฏการณ์ที่พบและนำไปสู่การดำเนินการเพื่อลดปัญหาหรือป้องกันปัญหาการเรียนรู้นั้นเรียกว่า double-loop learning และหากเป็นการเรียนรู้ที่ลึกยิ่งขึ้นเพื่อพัฒนาหลักการใหม่ที่ต้องการสามารถนำไปดำเนินการในขั้นตอนอื่น ๆ ต่อไป เรียกว่า Triple-Loop Learning

ภาพ 1 Single-Loop Learning และ Double-Loop Learning

ที่มา : <https://www.gotoknow.org/posts/691579>

ภาพ 2 Triple-Loop Learning

ที่มา : <https://www.gotoknow.org/posts/691579>

กรอบแนวคิดการประเมินเชิงพัฒนา

Developmental Evaluation มีหลักการดำเนินงานและการนำไปปฏิบัติภายใต้ความเชื่อที่ว่าการทำงานของโรงเรียนมีความซับซ้อนและเชื่อมโยงกันเป็นระบบที่เป็นพลวัต มีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายและต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหัวใจหลักของ DE คือ การสร้างหัวใจของสุนทรียสนทนา (Dialogue) ได้แก่ การเคารพซึ่งกันและกัน การรับฟังกัน การเรียนรู้ร่วมกัน การเกิดข้อตกลงร่วมกัน และการขับเคลื่อนร่วมและสอดรับกัน โดยที่ DE แบ่งการดำเนินการออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ระยะต้นน้ำ ระยะกลางน้ำ และระยะปลายน้ำ ซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินการตามกระบวนการ ดังนี้ (มูลนิธิสยามกัมมาจล, 2565, อ้างอิงใน ศรีณย์ เปรมสุข, 2566, น. 92 – 100)

1. ระยะต้นน้ำ หมายถึง การ Share Vision การตกลงเป้าหมายร่วมกัน โดยมีการดำเนินการที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้รับผลประโยชน์ทำความเข้าใจโครงการร่วมกัน และกำหนดเป้าหมายร่วมกัน มีการออกแบบ Design แผนงาน/กิจกรรม และตัวชี้วัดที่พึงประสงค์ร่วมกัน โดยมีการกำหนดวิธีการติดตามและเก็บข้อมูลเพื่อวัดผลความสำเร็จของโครงการร่วมกัน โดยมีกระบวนการดังนี้

1.1 Check in การเตรียมความพร้อม

การเตรียมความพร้อมในการทำกิจกรรม โดย Facilitator โยนคำถาม อาทิ ความรู้สึกเข้านี้และความคาดหวังสำคัญหนึ่งเรื่องที่คุณคาดหวังได้ เล่าให้ฟังคนละ 2 นาที เล่าทีละคน โดยสิ่งสำคัญ คือ การเปิดโอกาสให้เพื่อนพูดจนจบ ฟังแบบเข้าไปนั่งในหัวใจเพื่อนหรือเป็นหนึ่งเดียวกับเพื่อน และสังเกตความคิดที่แทรกเข้ามา จากนั้นวางความคิดลงเมื่อแชร์ความรู้สึกและความคาดหวังรายบุคคล ให้ภายในกลุ่มตั้งประเด็นสำคัญหรือขมวดประเด็นความรู้สึกและความคาดหวัง จากนั้นให้สัญญาณสิ้นสุดเวลา และยื่นไม้ค้ำให้กับผู้นำเสนอ

1.2 Share Vision ร่วมกัน

การแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกันว่า อยากเห็นอะไร โดย Facilitator ใช้คำถามเป็นโจทย์ “อะไรคือผลลัพธ์ที่อยากเห็นจากการทำโครงการ” หรือ “อยากเห็นโรงเรียนเป็นอย่างไร?” ซึ่งต้องได้ vision หรือ เป้าหมายใหม่ ที่มาจาก passion ร่วมกันของทุกคน

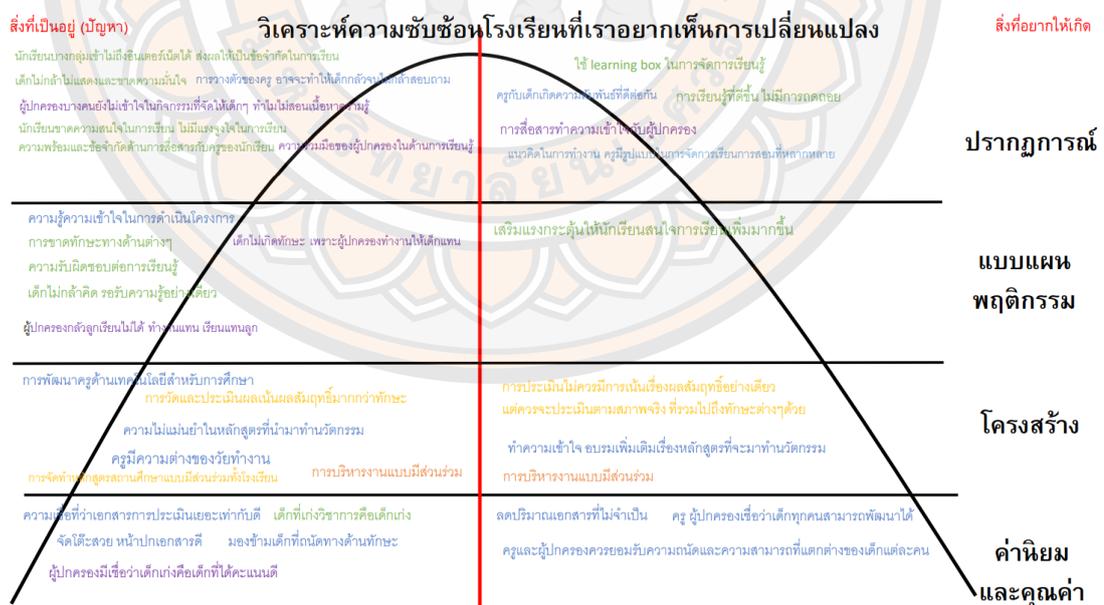
1.3 วิเคราะห์ความซับซ้อน ด้วย System Thinking

การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคที่พบในการดำเนินงานของผู้เกี่ยวข้อง ในโรงเรียนที่ทำให้ไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายได้ และแนวทางที่อยากให้เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่เป้าหมาย โดยแบ่งการวิเคราะห์เป็นระดับปรากฏการณ์ แบบแผน พฤติกรรม โครงสร้าง และค่านิยม และคุณค่าการนำปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อองค์กรมาวิเคราะห์ความซับซ้อนด้วยเครื่องมือ System Thinking โดยนำปัจจัยที่ส่งผลมาวิเคราะห์ด้วย Iceberg Model

ภาพ 3 The iceberg model for guiding systemic thinking (โดย Peter Senge)

ที่มา : <https://www.sociallabthailand.com/uncategorized/iceberg-systems-thinking/>

ภาพ 4 แสดงตัวอย่างการวิเคราะห์ความซับซ้อน

ที่มา : <https://www.scbfoundation.com/stocks/1c/file/1693381648wgda31cpdf/20230721%202.pdf>

1.4 กำหนดผลลัพธ์หลักและตัวชี้วัด (KRA / KPI)

การกำหนดผลลัพธ์ที่อยากเห็นหลังจากดำเนินการเสร็จสิ้น ประกอบไปด้วย 1) KRA คือใคร? และจะต้องเป็นอย่างไร/อะไรบ้างต้องเปลี่ยนเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เช่น ผู้อำนวยการ เป็นอย่างไร? ครูเป็นอย่างไร? นักเรียนเป็นอย่างไร? และผู้ปกครองเป็นอย่างไร? เป็นต้น และ 2) KPI คือ ผลลัพธ์ที่อยากให้เกิดขึ้นคืออะไร

KRA 1 นักเรียน	KRA 2 ครู	KRA 3 ผู้อำนวยการ	KRA 4 ผู้ปกครองและชุมชน	KRA 5 เขตพื้นที่การศึกษา
KPI 1.1 นักเรียนมีทักษะคิดวิเคราะห์	KPI 2.1 ครูจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning จนเป็นวิถี	KPI 3.1 เป็นผู้นำในการกำหนดทิศทางการศึกษาของโรงเรียน (School Goal) ร่วมกับครู ผู้ปกครอง ชุมชน	KPI 4.1 ร่วมกำหนด School Goal ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา	KPI 5.1 เขตพื้นที่การศึกษาเข้าร่วมวางแผน สนับสนุน พัฒนา ติดตามและประเมินผล
KPI 1.2 นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์	KPI 2.2 ครูจัดระบบดูแล ช่วยเหลือ นักเรียนอย่างทั่วถึง	KPI 3.2 ผู้บริหารเป็นผู้นำทางวิชาการ และเป็นผู้นำความเปลี่ยนแปลง (มีความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดการศึกษา สามารถนำครู-	KPI 4.2 สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการบริหาร (4m)	KPI 5.2 ศึกษาในเทศกมีทักษะในการ Coach ครูเพื่อจัดการเรียนการสอนจากหลักสูตรฐานสมรรถนะ
KPI 1.3 มีทักษะการสื่อสาร	KPI 2.3 ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน	KPI 3.3 ผู้บริหารเป็นผู้นำทางวิชาการ และเป็นผู้นำความเปลี่ยนแปลง (มีความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดการศึกษา สามารถนำครู-	KPI 4.3 ชุมชนเปิดพื้นที่เป็นแหล่งเรียนรู้	KPI 5.3 ศึกษาในเทศกมีทักษะในการ Coach ครูเพื่อจัดการเรียนการสอนจากหลักสูตรฐานสมรรถนะ
KPI 1.4 มีทักษะอาชีพ	KPI 2.4 ครูใช้ PLC ในการพัฒนางาน และจัดการเรียนรู้	KPI 3.4 ออกแบบ หลักสูตร จัดการเรียนรู้อย่างเหมาะสม มี Growth Mindset)	KPI 4.4 มีภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมพัฒนา จัดการเรียนรู้	KPI 5.4 ศึกษาในเทศกมีทักษะในการ Coach ครูเพื่อจัดการเรียนการสอนจากหลักสูตรฐานสมรรถนะ
KPI 1.5 มีทักษะการทำงานเป็นทีม การทำงานร่วมกัน			KPI 4.5 มีเครือข่ายร่วมพัฒนา ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้	
KPI 1.6 มีความเป็นนวัตกร สร้างและพัฒนาผลงานอย่างสร้างสรรค์				

ภาพ 5 แสดงตัวอย่างการวิเคราะห์ความซับซ้อน

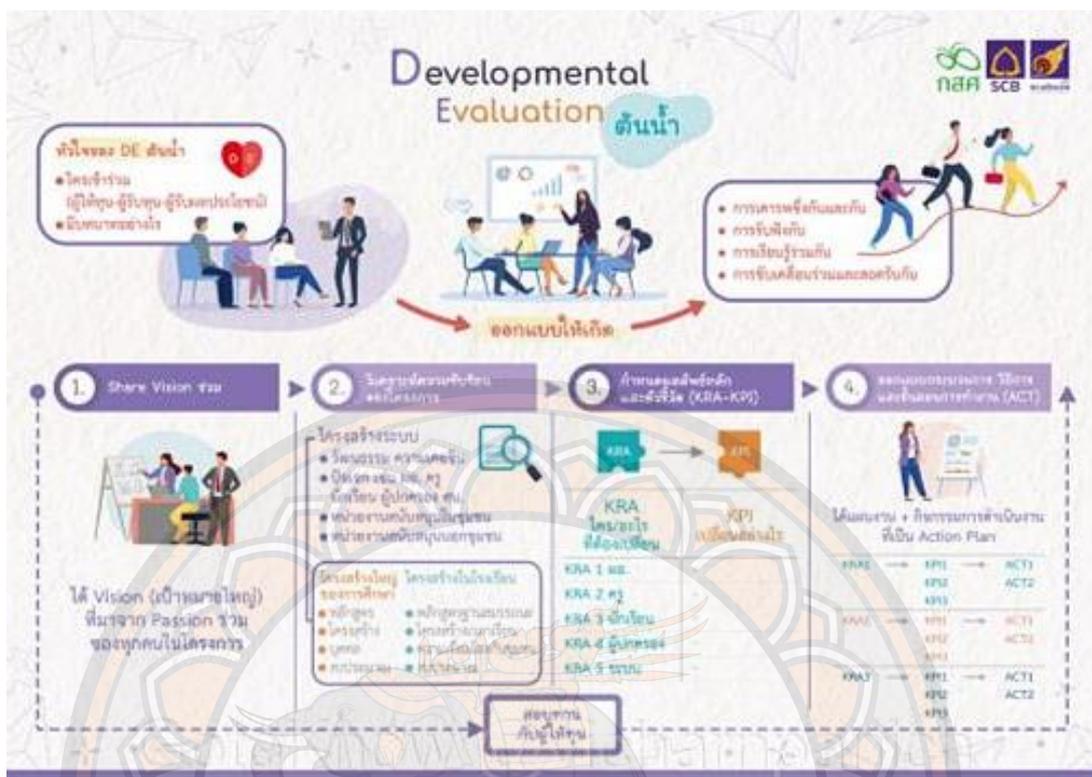
ที่มา : ยาวนารถ พันธุ์เพ็ง (2565, น. 116)

1.5 ออกแบบกระบวนการ วิธีการ และขั้นตอนการทำงาน (กำหนด ACT)

การดำเนินการออกแบบแผนงาน/กิจกรรม/การดำเนินงานที่เป็น Action Plan

1.6 Reflection สะท้อนผลการเรียนรู้

การสะท้อนผลการดำเนินการในช่วงต้นน้ำหรือการสะท้อนคิด เป็นแนวทางให้เกิดการพัฒนากระบวนการ/แนวทางปฏิบัติใหม่ ๆ และเป็นการประเมินการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนและผลความสำเร็จ เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วม ในส่วนของการสะท้อนคิด (Reflective practice , reflection) หมายถึง สิ่งที่สะท้อนการกระทำที่ผู้ปฏิบัติสามารถมองเห็นตนเองภายใต้บริบทจากประสบการณ์ของตนเองด้วยวิธีการเผชิญ เข้าใจ และแก้ไขปัญหาจากการปฏิบัติงานของตนเองทั้งที่ต้องการและจากการปฏิบัติจริง ประโยชน์ของการสะท้อนคตินั้นทำให้เป็นอิสระจากการกระทำแบบเดิม ๆ สามารถคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เกิดความตระหนักในคุณค่าของสิ่งนั้น ๆ เกิดความระมัดระวังในการกระทำสิ่งต่าง ๆ มากขึ้น

ภาพ 6 แสดงการดำเนินการตามขั้นตอนของระยะต้นน้ำ

ที่มา : <https://www.gotoknow.org/posts/689804>

2. ระยะกลางน้ำ หมายถึง เป็นการนำข้อมูลจากการดำเนินงานมาทบทวนถอดบทเรียน เพื่อให้ผู้ดำเนินโครงการเห็นสถานการณ์ปัญหาและความก้าวหน้าของโครงการ หลังจากนั้นนำกิจกรรมที่ดำเนินไปแล้วมาวิเคราะห์ความซับซ้อนและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จและล้มเหลวมาพิจารณาร่วมกับผลการดำเนินงาน เพื่อให้เห็น Gap ยังมีส่วนไหนที่ต้องปรับเปลี่ยน และประเมินศักยภาพของทีม แผนการดำเนินงานและกลไกการทำงาน เพื่อปรับแผนงานและจัดทีมเพื่อรับมือกับสถานการณ์ได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โดยมีกระบวนการ ดังนี้

2.1 Check list Act/Strategy มีการดำเนินการ ดังนี้

2.1.1 นำโครงการ / กิจกรรมที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ตั้งแต่ระยะต้นน้ำจนถึงปัจจุบัน วางบนเส้น Timeline (ใส่ใน Act หลักทั้งหมด)

2.1.2 ระบุเป้าหมายในการทำกิจกรรมหลักว่าจะส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มเป้าหมายใดใน KRA และตัวชี้วัด KPI โดยให้พิจารณาเฉพาะ Act ที่ทำไปแล้วเท่านั้น

2.1.3 ให้เลือกแต่กิจกรรมที่มีความสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมาย (Vision) ที่ตั้งไว้มาน้อยเพียงใด โดยให้คะแนน 1 – 3 ในแต่ละกิจกรรม

2.1.4 ให้เหตุผลว่าทำไมถึงให้คะแนนเท่านี้และจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรม

2.2 วิเคราะห์ความซับซ้อน มีการดำเนินการ ดังนี้

2.2.1 อธิบายความหมายของความไม่แน่นอน ความยุ่งยากในการจัดการและความไม่เข้าใจในเป้าหมายที่ตรงกัน

2.2.2 เลือก 5 กิจกรรม (ที่สำคัญ 5 กิจกรรมแรก จาก step ที่ 1) มาวิเคราะห์ความซับซ้อนของกิจกรรม โดยให้สี่คะแนนแต่ละกิจกรรมพร้อมให้เหตุผล

2.2.3 นำ Act มาจัดกลุ่มลงใน Matrix ความซับซ้อน โดยพิจารณาความสำคัญต่อเป้าหมายและความซับซ้อน

ภาพ 7 ตัวอย่างการใช้เครื่องมือวิเคราะห์ความซับซ้อนและจัดลำดับ Matrix

ที่มา : <https://www.scbfoundation.com/stocks/1c/file/1693381648wgda31cpdf/20230721%202.pdf>

2.3 ทบทวนผลการดำเนินงาน

การทบทวนเอกสารผลการดำเนินงานที่ผ่านมา เพื่อให้สมาชิกในทีมเห็นข้อมูลร่วมกัน พร้อมแสดงความคิดเห็นว่า “ทำสำเร็จที่ส่วนใด และยังไม่สำเร็จที่ส่วนใด” ซึ่งจะต้องทำต่อและวิเคราะห์หาสาเหตุ อุปสรรค ว่าอะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้ไม่สำเร็จ โดยนำผลจากการวิเคราะห์ Matrix ความซับซ้อน มาร่วมวิเคราะห์ด้วย

2.4 ประเมินความสามารถของทีม

การอธิบายถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จและความล้มเหลว โดยมีประเด็นพิจารณา อาทิ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านระบบ IT 3) ด้านจำนวนกลุ่มเป้าหมาย การจัดการ และการสื่อสาร 4) ด้านการติดตามความสำเร็จของการจัด Work Shop 5) ด้านความร่วมมือ เป็นต้น

2.5 ปรับแผนงานการดำเนินงาน/ระหว่างทาง

การนำปัจจัยทั้งหมดที่วิเคราะห์มาพิจารณาร่วมกัน และหาแนวทางการปรับกิจกรรมให้ดีขึ้น

2.6 Reflection สรุปผลการเรียนรู้ มีการดำเนินการ ดังนี้

2.6.1 ให้พิจารณาจากเป้าหมายของโครงการและการปรับกิจกรรม การดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

2.6.2 ให้พิจารณาจากการพัฒนาตนเองของสมาชิกในโครงการ

3. ระยะปลายน้ำ หมายถึง การนำเอาข้อมูลผลลัพธ์จากการดำเนินงานมาศึกษา โดยออกแบบเครื่องมือจาก KPI ที่วางไว้ เพื่อให้เห็น Area ความสำเร็จและความไม่สำเร็จ เพื่อให้เห็นความท้าทายในปีถัดไป เป็นการวางแผนการดำเนินงานในปีถัดไปโดยใช้ข้อมูลที่ผ่านมา ทำให้โครงการสามารถปรับเปลี่ยนได้อย่างเหมาะสม โดยมีกระบวนการ ดังนี้

3.1 ทบทวนกิจกรรม

การสะท้อนผลการดำเนินการตาม Timeline ว่าทำกิจกรรมอะไรไปบ้างที่ผ่านมา (เฉพาะกิจกรรมหลัก)

3.2 ผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร

การดำเนินการนำผลการรายงานที่ผ่านมาจาก step 1 มาทบทวนผลลัพธ์ในแต่ละกิจกรรมและสรุปผลให้เห็นถึงความก้าวหน้า

3.3 วิเคราะห์ Gap

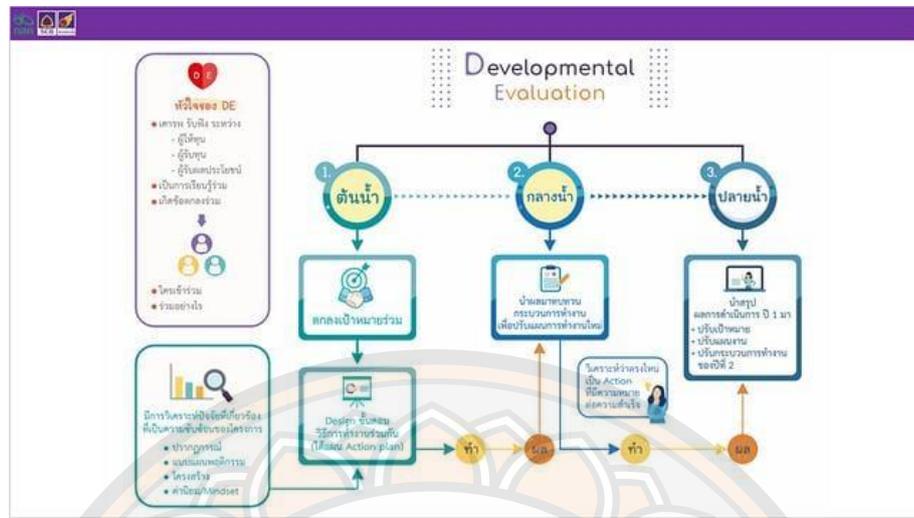
การนำผลที่ได้ใน step 2 มา weight น้ำหนัก ว่ากลุ่มเป้าหมายใดที่มีความก้าวหน้า และก้าวหน้าอย่างไร โดยแบ่งตาม KRA

3.4 ปรับแผนการดำเนินการในปีถัดไป

การวิเคราะห์ว่า vision ที่เขียนไว้ตั้งแต่ต้น จุดไหนที่มีความก้าวหน้าและจุดไหนที่ต้องให้ความสำคัญมากขึ้น และปรับแผนการดำเนินงานในปีถัดไปว่าจะต้องเน้นในเรื่องอะไร

3.5 Reflection สะท้อนการเรียนรู้

การสะท้อนผลการเรียนรู้ตั้งแต่เข้าร่วมกระบวนการ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ

ภาพ 8 แสดงขั้นตอนของ DE กระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ
ที่มา : <https://www.gotoknow.org/posts/691803>

ภาพ 9 แสดงหลักคิดในการดำเนินงานตามกระบวนการ DE ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ
ที่มา : <https://www.scbfoundation.com/stocks/1c/file/1693381648wgda31cpdf/20230721%202.pdf>

หลักการและแนวคิดการคิดเชิงระบบ (System Thinking)

ความหมายของการคิดเชิงระบบ

สยามชำนานาญกิจ (2556) กล่าวว่า การคิดเชิงระบบ คือ วิธีการมองหรือคิดเกี่ยวกับความเป็นจริง เพื่อให้เราเข้าใจและทำงานกับระบบได้ดียิ่งขึ้น เพื่อเป้าหมายก็คือการเพิ่มคุณภาพชีวิตและการทำงานให้ดีขึ้น

ศศิมา สุขสว่าง (ม.ป.ป.) กล่าวว่า การคิดเชิงระบบ คือ เป็นการคิดในภาพรวมที่เป็นระบบและมีส่วนประกอบที่สัมพันธ์เชื่อมโยงจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ เป็นการคิดอย่างมีเหตุมีผลเน้นการแก้ปัญหาอย่างชาญฉลาดเพื่อให้เกิดความถูกต้อง แม่นยำ รวดเร็วในองค์กรรวม

วิภาวี เจริญลีลา (2561) กล่าวว่า การคิดเชิงระบบ (System Thinking) หมายถึง การคิดที่แสดงให้เห็นโครงสร้างขององค์ประกอบทั้งหมดที่เชื่อมโยงหรือสัมพันธ์กันในเรื่องนั้น ๆ ภายใต้บริบทหรือปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง การคิดรูปแบบนี้เป็นการมองปัญหาหรือสิ่งที่เกิดขึ้นลงลึกไปทำความเข้าใจแบบแผนหรือรูปแบบพฤติกรรม เป็นกระบวนการคิดเพื่อทำความเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างลึกซึ้ง นำไปสู่การแก้ปัญหาที่ต้นเหตุอย่างแท้จริง

Haneef Waiyasil (2024) กล่าวว่า การคิดเชิงระบบ (Systematic Thinking) คือ การคิดอย่างเป็นขั้นเป็นตอน มีระบบการคิดโดยมองเห็นภาพรวมและความเชื่อมโยงขององค์ประกอบในรายละเอียดที่สัมพันธ์กัน เป็นการคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล เพื่อให้สามารถวางระเบียบให้กับการกระทำและการตัดสินใจอย่างเป็นระบบ

ถัยรัตน์ ชิตมงคล และ สมยศ ชิตมงคล (2560, น. 212) กล่าวว่า การคิดเชิงระบบเป็นกระบวนการทางปัญญาที่จะทำให้มองเห็นถึงความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันขององค์ประกอบต่าง ๆ ในระบบ การคิดเชิงระบบอยู่บนพื้นฐานที่เชื่อว่าทุก ๆ สิ่งในโลกนี้ล้วนเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน ไม่มีสิ่งใดที่เกิดขึ้นโดด ๆ ลอย ๆ การคิดเชิงระบบจึงเป็นการคิดแบบองค์รวม แบบมองให้เห็นภาพรวมหรือภาพโดยรวมทั้งหมด

ณัฐารส ภูคา (2564) กล่าวว่า วิธีคิดเชิงระบบ (System thinking) เป็นกระบวนการคิดขั้นสูงสำหรับองค์กรเรียนรู้และบุคคลแห่งการเรียนรู้เพื่อไม่ให้เกิดข้อผิดพลาด ความเข้าใจคลาดเคลื่อนจนนำไปสู่การสร้างปัญหาที่ทำให้เราไม่สามารถไปถึงสภาพอนาคตที่พึงปรารถนาได้ จึงเป็นการคิดเชื่อมโยงแบบภาพรวมมองเห็นภาพทั้งหมด รู้จักสังเคราะห์และมองเห็นเส้นปฏิสัมพันธ์ต่าง ๆ ของระบบ ทำให้เห็นความสัมพันธ์เชิงลึกและความสัมพันธ์แนวกว้างรวมทั้งความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนเป็นการเน้นการคิดแบบกระบวนการหรือวิธีคิดแบบทักษะทั้งหลาย

Senge (1993, อ้างอิงใน ณัฐารส ภูคา, 2564, น.9) กล่าวว่า การคิดอย่างเป็นระบบเป็นการคิดภาพรวมทั้งระบบที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอนอย่างครบถ้วน

จากแนวคิดของนักการศึกษาได้ให้ความหมายและคำนิยามของการคิดเชิงระบบไว้หลากหลาย ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า การคิดเชิงระบบ (System Thinking) หมายถึง กระบวนการทางปัญญาในการพิจารณาปัญหาแบบองค์รวม มองภาพรวมของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นให้เห็นถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ว่ามีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องและต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน ซึ่งหากมีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ขององค์ประกอบหนึ่ง ๆ การเปลี่ยนแปลงนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังส่วนอื่น ๆ ของระบบ

แนวคิดการคิดเชิงระบบ (System Thinking)

Peter M.Senge เป็นผู้ก่อตั้งและผู้อำนวยการของ Center of Organizational Learning แห่ง MIT Sloan School of Management เป็นผู้นำการคิดเชิงระบบ (System Thinking) มาประยุกต์ใช้กับการบริหารและการสร้างสภาวะผู้นำ ผู้เขียนหนังสือ “The Fifth Discipline : The Art And Practice Of The Learning Organization” หรือ “ศิลปะและแนวทางปฏิบัติขององค์กรแห่งการเรียนรู้” ซึ่ง Peter Senge เชื่อว่า หัวใจของการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้อยู่ที่ การเสริมสร้างวินัย 5 ประการ ให้เกิดผลลัพธ์ที่เห็นได้จริง หากนำไปปฏิบัติในระดับบุคคล (Personal) ทีม (Team) และองค์กรอย่างต่อเนื่องและทุกระดับ โดย วินัยทั้ง 5 ประการ (ศศิมา สุขสว่าง, ม.ป.ป.) ได้แก่

1. Systems Thinking การคิดเชิงระบบ
2. Personal Mastery ความเป็นเลิศส่วนบุคคล
3. Mental Models รูปแบบความคิด (จิตใจ)
4. Shared Vision วิสัยทัศน์ร่วม
5. Team Learning การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม

การจัดการเรียนรู้ที่จริงต้องมีระบบและกระบวนการที่ต้องให้ความสำคัญ 3 ประการหลัก ได้แก่ (มกราพันธุ์ จุฑารส, 2556 อ้างอิงใน ณัฐารส ฤคา, 2564, น. 7 – 9)

1. ความตั้งใจที่จะทำสิ่งดี ๆ ให้เกิดขึ้น (Aspiration) หมายถึง แรงบันดาลใจเล็ก ๆ ที่จะผลักดันให้เราทำอะไรให้สำเร็จ ในขณะที่เดียวกันก็ตั้งความหวังความมุ่งมั่นที่จะเพิ่มความสำเร็จในระดับสูงขึ้น ซึ่งมีประเด็นที่ต้องฝึกฝน คือ

- 1.1 การพัฒนาตนเองให้เป็นมนุษย์ที่แท้ (Personal mastery) หมายถึง การเป็นนายตนเองที่จะพัฒนาศักยภาพสูงสุดที่ตนมีเพื่อนำไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่แท้ การสร้างพลังแห่งตนเกิดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์โดยหลักการสร้างทักษะการเรียนรู้สร้างสรรค์ มี 2 ประการ คือ

- 1.1.1 การทำความเข้าใจ “สาระชีวิต” หมายความว่า ต้องฝึกฝนเอาใจใส่เรื่องที่สำคัญ ลำดับความสำคัญ และมีสมาธิกับเรื่องนั้น

1.1.2 ฝึกมองโลกตามความจริง โดยเปรียบเทียบระหว่างความจริงที่เรามองเห็นกับ วิทยาศาสตร์ที่เราอยากเป็น ซึ่งหากสภาพการณ์ที่เป็นปัญหาอุปสรรค เราก็จำเป็นต้องฝึกฝนที่จะพัฒนา ตนเพื่อจัดการกับสภาพปัญหานี้อย่างมีสติ

1.2 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Shared vision) หมายถึง การที่กลุ่มคนที่มีวิสัยทัศน์ ส่วนบุคคลคล้ายกันหรือองค์การ เพราะการกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกันจะเป็นการสร้างบรรยากาศของ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างแท้จริง อีกทั้งทำให้เขามีศักยภาพของกันและกันในการกำหนดทิศทางไปสู่ สิ่งที่ปรารถนาได้ชัดเจนขึ้น

2. การสนทนาอย่างครุ่นคิด (Dialogues) หมายถึง กระบวนการพูดคุยเพื่อให้เกิด ความเข้าใจกันผ่านการครุ่นคิดที่ลึกซึ้งซึ่งเพื่อให้เกิดความคิดใหม่ ๆ มุมมองใหม่ ๆ แทนที่จะยืนยัน ความคิดเฉพาะตนว่าถูกต้อง บางครั้งเรียกว่า การสนทนาด้วย “สุนทรียสนทนา” เป็นการสนทนา ที่ผู้ร่วมวงสนทนาแต่ละคนจะต้องใช้ความพยายามในการฟังคนอื่น ฟังให้ได้ยินเสียงที่คนอื่นพูด และ ตั้งคำถามเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ ร่วมกัน ซึ่งมี 2 ประการที่ต้องฝึกฝน คือ

2.1 ภาพจำลองความคิด (Mental Model) คือ โลกทัศน์และชีวทัศน์ที่รวมไปถึง ความคิด ความเชื่อค่านิยมที่จะนำบุคคลไปสู่พฤติกรรมการฝึกให้บุคคลรู้จักวิธีคิดที่ถูกต้องและวิธีคิด ที่หลากหลาย เพื่อสร้างภาพจำลองความคิดที่ถูกต้องและไม่ให้เกิดความคิด ความเชื่อที่ผิด ๆ บุคคล ควรศึกษาข้อมูลรอบด้าน รู้จักแยกแยะ ไม่ควรเชื่ออะไรง่าย ๆ จนกว่าจะมีข้อมูลเพียงพอ

2.2 การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team learning) คือ การเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม มีกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนเป็นทีมและการทำงานเป็นทีมจะทำให้สมาชิกในทีม เกิดการเกื้อกูลและพึ่งพากัน และตระหนักว่าความสามารถอาจทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ระดับหนึ่ง แต่การร่วมเรียนรู้เป็นทีมจะทำให้ได้ผลสำเร็จได้ตามเป้าหมายยิ่งขึ้น การใช้กระบวนการสนทนาอย่าง ครุ่นคิด (Dialogues) หรือ สุนทรียสนทนาเข้ามาจะทำให้เกิดความเคารพในความคิดซึ่งกันและกัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จะมีความสนุกสนานได้บรรยากาศแบบกัลยาณมิตร ทำให้เกิดความไว้วางใจ เชื่อมั่น (Trust) ต่อกันและกัน สร้างการทำงานเป็นทีมได้ดี

3. การเข้าใจโลกและระบบที่ซับซ้อน (The world understand and complex system) หมายถึง ทัศนคติในการมองโลก มองชีวิต ที่ต้องอาศัยความละเอียดอ่อนและความคิดแบบเชื่อมโยง บวกกับจินตนาการที่สร้าง เพราะบางครั้งสิ่งที่เราเห็นด้วยตาอาจจะไม่ใช่อย่างที่เราคิดและเข้าใจก็ได้ การฝึกทักษะในการมองโลกเพื่อให้เข้าถึงความจริงของธรรมชาติ ระบบที่ซับซ้อนเป็นเรื่องสำคัญของ มนุษย์ ดังนั้นจึงต้องเรียนรู้วิธีคิดเชิงระบบอันเป็นฐานสำคัญ

Peter M.Senge เป็นผู้นำวิธีคิดเชิงระบบมาประยุกต์ใช้กับระบบบริหารและพัฒนาองค์การ ยุคใหม่รวมถึง การสร้างภาวะผู้นำที่ยอดเยี่ยม สามารถยกระดับการเรียนรู้และศักยภาพขององค์การ เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ หากเราฝึกวิธีคิดอย่างเป็นระบบจนเกิดความชำนาญจะทำให้เราเกิดความ

เชื่อมโยงของเหตุปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกันและมีความสัมพันธ์เป็นลูกโซ่และสามารถเข้าใจเรื่องกฎของการกระทำ สามารถตั้งคำถามเกี่ยวกับตนเอง พิจารณาโลกของตนเอง ซึ่งอยู่ในระดับรูปแบบการคิด Mental model ได้

วิธีการคิดของการคิดเชิงระบบกับการมองแบบภูเขาน้ำแข็ง (Iceberg model)

การคิดเชิงระบบเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของวิธีคิดของมนุษย์ที่ใช้ในการมองปัญหาให้ลึกลงไป เป็นการวิเคราะห์ระบบในแนวลึก โดยวิเคราะห์ระบบใดระบบหนึ่งที่มีส่วนประกอบที่เป็นระบบย่อยซ้อนกันอยู่เพื่อให้เห็นระดับในแนวลึกของระบบ ทำให้เห็นรากเหง้าของปัญหาและปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น ๆ ซึ่งจะทำให้บุคคลเกิดความเข้าใจในปัญหาของระบบนั้นอย่างลึกซึ้งมากขึ้น และนำไปสู่การแก้ปัญหาที่รากเหง้าของปัญหาอย่างแท้จริง หากเปรียบเทียบการคิดเชิงระบบกับภูเขาน้ำแข็งที่โผล่เหนือน้ำ จะสามารถวิเคราะห์วิธีคิดเชิงระบบได้ 4 ระดับ ดังนี้ (ฤทัยรัตน์ ชิตมงคล และ สมยศ ชิตมงคล, 2560, น.216 – 217)

ภาพ 10 ระดับการคิด ของวิธีคิดของการคิดเชิงระบบ

ที่มา : ฤทัยรัตน์ ชิตมงคล และ สมยศ ชิตมงคล, 2560

1. การคิดระดับสถานการณ์ (Event) เป็นการคิดตามเหตุการณ์หรือสถานการณ์เฉพาะหน้าที่เกิดขึ้น โดยไม่สนใจว่าสภาพการณ์หรือสถานการณ์นั้นมีรูปแบบการเกิดสถานการณ์นั้นได้อย่างไรหรือเพราะเหตุใดจึงเกิดเหตุการณ์นั้นขึ้น การแก้ปัญหาจึงเป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเพื่อให้เหตุการณ์นั้นสิ้นสุดโดยที่ยังไม่ได้ทำในสิ่งที่ เป็นต้นเหตุแห่งปัญหาหรือเป็นพื้นฐานที่มาของปัญหาที่แท้จริงเลย คนส่วนใหญ่จึงมักแก้ปัญหาหรือตัดสินใจโดยมองที่เหตุการณ์ที่เกิด เพราะมันเป็นส่วนที่อยู่เหนือพ่นน้ำขึ้นมา สังเกตได้ง่ายเหมือนยอดภูเขาน้ำแข็ง

2. การคิดระดับแบบแผน (Patterns) เป็นการคิดที่จะฉายให้เห็นถึงภาพนิ่งของเหตุการณ์หนึ่ง เป็นการทำความเข้าใจกับความจริงที่เกิดขึ้นในระดับที่ลึกลงไปถึงแนวโน้มของเหตุการณ์นั้น ๆ การคิดในระดับแบบแผนจะมีการเก็บข้อมูลสถิติต่าง ๆ มาใช้ประกอบการมองสถานการณ์ รวมถึงการศึกษาและสืบค้นข้อมูลที่เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้นภายใต้ช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อให้เห็นว่าเมื่อเวลาผ่านไปปัจจัยต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างไร จะเป็นสิ่งเกิดจากการสะสมเหตุการณ์ที่เมื่อเกิดขึ้นซ้ำ ๆ ทำให้เริ่มมองเห็นแนวโน้ม การคิดในระดับแบบแผนจะทำให้เราเข้าใจถึงพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การคิดในระดับโครงสร้างต่อไป

3. การคิดระดับโครงสร้าง (Structure) การคิดระดับโครงสร้างทำให้ได้คำตอบหรือคำอธิบายเกี่ยวกับแบบแผนที่เกิดขึ้น ทำให้เข้าใจว่าแบบแผนพฤติกรรมที่เกิดขึ้นนั้น เกิดจากโครงสร้างใดบ้าง การคิดในระดับโครงสร้างทำให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงต้นตอสุดท้ายของปัญหา เพราะได้เข้าใจถึงโครงสร้างต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหา การมองเห็นโครงสร้างของปัญหาจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหรือการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ที่แตกต่างไปจากการแก้ปัญหาแบบเดิม ๆ เราเรียกรูปแบบนี้ว่า “การคิดใหม่ สร้างสรรค์ใหม่ (Creative)” อาจเป็นการเปลี่ยนหรือสร้างโครงสร้างระบบใหม่ ซึ่งเมื่อโครงสร้างระบบเปลี่ยนไปก็จะก่อให้เกิดรูปแบบและเหตุการณ์ที่เปลี่ยนด้วย เรามักจะพบการเปลี่ยนในระบับนี้จากการจัดองค์การใหม่ (Reorganization) การออกแบบกระบวนการใหม่ (Process Redesign) หรือ การปรับโครงสร้างใหม่ (Reengineering) เป็นต้น

4. การคิดระดับภาพจำลองของความคิด (Mental Model) ภาพจำลองความคิดเปรียบเสมือนความคิดที่อยู่ในระดับลึกที่จะส่งผลและก่อให้เกิดแรงผลักดันต่อการกระทำสิ่งต่าง ๆ การสร้างภาพจำลองความคิดจะนำไปสู่การออกแบบการแก้ปัญหาหรือการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การเปลี่ยนโครงสร้างระบบมักจะต้องเริ่มจากการเปลี่ยนภาพที่ฝังอยู่ในใจของคนว่าโครงสร้างระบบใหม่จะช่วยทำให้ดีขึ้นได้อย่างไร ภาพจำลองความคิดเป็นส่วนที่ซ่อนอยู่ใต้สุดของภูเขาน้ำแข็ง แต่เป็นสิ่งที่ส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมากที่สุด เช่น วัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ทศนคติ แนวปฏิบัติที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เราเรียกรูปแบบนี้ว่า “การสะท้อนกลับ (Reflective)” ซึ่งเป็นความสามารถในการเข้าถึง, หยุดรอ, หรือตั้งคำถามเกี่ยวกับสมมติฐานต่าง ๆ ในตัวคน ซึ่งต้องอาศัยความเชี่ยวชาญ แต่สิ่งสำคัญในการเปลี่ยนระดับนี้คือ ต้องไม่ใช่การบังคับให้เปลี่ยน แต่เป็นการเปลี่ยนจากการสมัครใจ เพราะการมีมุมมองหรือวิสัยทัศน์ (Vision) ที่เปลี่ยนไปของคน ๆ นั้นเอง

ประโยชน์จากการคิดอย่างเป็นระบบ

การคิดอย่างเป็นระบบจะทำให้เราคิดได้มากกว่า “การคิดวิเคราะห์” เพราะการคิดวิเคราะห์จะเป็นการถอดองค์ประกอบของสิ่งที่เราวิเคราะห์ออกได้เป็นชิ้น ๆ และความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบแต่ละชิ้นมิได้เป็นสิ่งสำคัญ แต่ในความเป็นจริงแล้วโลกเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

การคิดอย่างเป็นระบบจะช่วยให้เราเกิดการคิดที่แตกต่างไปจากเดิม คือ (ณัฐารส ฤคา, 2564, น.12 – 13)

1. มองเห็นโลกรอบตัวเราเป็นองค์รวมมากกว่าจะเห็นเพียงเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง เห็นความเป็นกระบวนการที่เป็นพลวัตมากกว่าภาพนิ่งของชีวิต (Snapshots)
2. เห็นและเกิดความตระหนักว่าส่วนย่อยของระบบมีทำงานร่วมกันอย่างไร แทนที่จะมองเป็น “การสะสม” (Collection) โดยไม่มีการเกี่ยวข้องปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันและกัน
3. เห็นความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยว่ามีอิทธิพลต่อแบบแผนพฤติกรรมและเหตุการณ์ได้อย่างไร
4. ช่วยให้เราได้เข้าใจชีวิตว่ามีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา
5. ช่วยให้เข้าใจผลกระทบที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่างเวลาที่มีอิทธิพลต่อกัน แม้ว่าเหตุการณ์แรกเกิดขึ้นนานแล้ว
6. ทำให้รู้ว่า “อะไร” ที่เกิดขึ้นรอบตัวเราล้วนขึ้นอยู่กับ “ตำแหน่งของเรา” ในระบบนั้นด้วย
7. เกิดการทำทลายสมมติฐานเดิมของเราที่พยายามเข้าถึงความจริงที่ว่าโลกทำงานอย่างไร (How the world work) เป็นการตั้งคำถามที่รอการตรวจสอบภาพจำลองความคิด (Mental Models) ที่เรามีต่อโลก ซึ่งภาพจำลองความคิดแบบเดิมจะทำให้เรา “จำกัด” ศักยภาพของตนในการเข้าถึงความจริงได้
8. ทำให้เราเริ่มคิดว่าผลการกระทำของตนเอง จะมีผลกระทบระยะสั้นและระยะยาวต่อระบบอย่างไรบ้าง
9. หากเราคิดเป็นระบบ เราจะไม่หาแพะรับบาป แต่จะหาวิธีการที่จะช่วยแก้ปัญหาด้วยตนเองในฐานะที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสิ่งนั้น ด้วยการตั้งคำถามใหม่ที่เราจะช่วยแก้ปัญหาที่เรามีส่วนเกี่ยวข้องได้อย่างไร

หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับพื้นที่ปลอดภัย

ความหมายของพื้นที่ปลอดภัย

มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของพื้นที่ปลอดภัยไว้หลายท่าน ดังนี้

แนะนำ HUB (ม.ป.ป. สืบค้นจาก guidancehubth.com) พื้นที่ปลอดภัย คือพื้นที่ที่คนอยู่แล้วสามารถเป็นตัวของตัวเองได้เต็มที่ สามารถแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น แนวคิดต่าง ๆ ได้โดยไม่ต้องกลัวถูกตัดสินผิด-ถูก ดี-ไม่ดี เป็นพื้นที่ความสบายใจ

สมพงษ์ จิตระดับ และพจนา อาภาณัฐรักษ์ (2561) กล่าวว่าในหลายประเทศได้ให้คำนิยามของพื้นที่ปลอดภัยสำหรับเยาวชน คือ พื้นที่ที่นับรวมเยาวชนทุกคน เป็นพื้นที่สำหรับกิจกรรมที่ตอบสนองความสนใจและความต้องการที่หลากหลาย เป็นพื้นที่ในการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ตลอดจนเป็นพื้นที่ในการแสดงตนอย่างเสรี โดยแบ่งเป็นพื้นที่ทางกายภาพและพื้นที่ปลอดภัยทางความคิด

วิจารณ์ พานิช และวิมลศรี ศุขิลวรรณ (2563) ได้กล่าวถึงการสร้างพื้นที่ปลอดภัยประกอบด้วย ความปลอดภัยทางกายภาพ คือห้องเรียนที่สะอาด น่าสนใจ ปลอดภัยและจัดอย่างเป็นระเบียบ และความปลอดภัยทางอารมณ์ คือ เด็กสามารถแสดงออกได้อย่างปลอดภัยและได้รับการยอมรับ

Dark_Spirit (2563) กล่าวว่า พื้นที่ปลอดภัย หรือ safe zone คือ พื้นที่ที่คนอยู่เป็นของตัวเองได้เต็มที่ แสดงความแตกต่างได้ ไม่ต้องกลัวถูกตัดสินผิด - ถูก ดี - ไม่ดี เป็นพื้นที่ที่ท้าทาย ปะทะได้ สันสະเทือนได้ แต่จะปลอดภัยและได้เติบโต ไม่ตัดสินคนอื่น โดยไม่ทำลายพื้นที่ปลอดภัยคนอื่น

Cigamglobal.com (2564) กล่าวถึงเว็บไซต์ The Best School ได้ระบุว่าพื้นที่ปลอดภัย คือ การมอบพื้นที่ให้ทุกคนไม่ต้องอยู่ภายใต้อคติ การเลือกปฏิบัติ และการถูกวิพากษ์วิจารณ์

ศิริกมล ตาน้อย และ พรภวิษฐ์ เพ็งเอียด (2565, สืบค้นจาก <https://mappalearning.co/teen-mental-health>) กล่าวว่า พื้นที่ปลอดภัย คือ พื้นที่ทางกายภาพ และพื้นที่ทางใจซึ่งจะเกื้อหนุนสุขภาวะ

มูลนิธิเพื่อรัก (2566) กล่าวว่า พื้นที่ปลอดภัย คือ พื้นที่ที่เรารู้สึกปลอดภัยจากสายตาคานภายนอก พื้นที่ที่ปราศจากการกล่าวโทษต่อว่าตัวเอง และเป็นพื้นที่ที่เราสามารถรับฟังตัวเองและเป็นตัวเองได้โดยปราศจากการตัดสินจากคนอื่น

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (2566, น.5) ได้ให้ความหมายของพื้นที่ปลอดภัย คือ พื้นที่ที่ทำให้เด็กรู้สึกปลอดภัย สามารถเข้าถึงได้ เป็นตัวกลางที่เด็กได้รับความช่วยเหลือ เป็นพื้นที่ที่เด็กรู้สึกไว้วางใจเพราะผู้ใหญ่ไม่ตัดสิน

จากที่นักการศึกษาและเว็บไซต์ทางการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของพื้นที่ปลอดภัยสรุปได้ว่า พื้นที่ปลอดภัย หมายถึง พื้นที่ที่มีความปลอดภัยทั้งทางกายภาพและทางจิตใจ ทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็น สามารถแสดงความรู้สึก แนวคิดต่าง ๆ ได้โดยไม่ต้องกลัวถูกตัดสิน ผิด-ถูก ดี-ไม่ดี สามารถเป็นตัวของตัวเองได้เต็มที่ ไม่มีการตัดสินคนอื่น ยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล

พื้นที่ปลอดภัยทางกายภาพ

วิจารณ์ พานิช และวิมลศรี ศุขิลวรรณ (2563) ได้กล่าวถึง การสร้างบรรยากาศเชิงบวกในห้องเรียน ให้เขารู้สึกว่าได้รับการยอมรับนับถือจากครูและเพื่อน รวมถึงการสร้างความปลอดภัย

ทางกายภาพไว้ว่า นักเรียนต้องการห้องเรียนที่สะอาด น่าสนใจ และจัดอย่างเป็นระเบียบ โรงเรียนต้องมีแผนปฏิบัติยามเกิดเหตุร้าย เช่น ไฟไหม้ น้ำท่วม แผ่นดินไหว มีพายุ หรือมีเด็กได้รับบาดเจ็บ และต้องมีการซ้อมปฏิบัติยามฉุกเฉินทุกเดือน ครูพึงตรวจสอบห้องเรียน ประตูทางเข้าออก ทางไปห้องน้ำ จุดที่มีกระจกที่อาจแตกและเป็นอันตราย จุดที่มีสิ่งของที่เด็กอาจเดินหรือวิ่งชนและของหล่นลงมทับ ฯลฯ และหาทางจัดให้มีโอกาสเกิดอุบัติเหตุที่น้อยที่สุด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก (ม.ป.ป) ได้กล่าวถึง ความปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมและการวางกฎเกณฑ์ให้ปลอดภัยจากอุบัติเหตุหรือการบาดเจ็บที่คาดไม่ถึง รวมถึงสุขอนามัย โรคภัยไข้เจ็บและจากสื่อต่างๆ เช่น การสร้างและจัดวางสนามเด็กเล่นที่ปลอดภัย การวางระบบไฟฟ้าและมาตรการตรวจตราระบบไฟฟ้าอย่างสม่ำเสมอ การติดตั้งระบบความปลอดภัยจากการใช้อินเทอร์เน็ต ฯลฯ นอกจากนี้ยังหมายความรวมถึงเรื่องกิจกรรมการดำเนินงานที่จะส่งเสริมความปลอดภัย เช่น กิจกรรมเดินสำรวจจุดเสี่ยง กิจกรรมเตรียมรับมือภัย พิบัติ อุทกภัย อัคคีภัยและแผ่นดินไหว ฯลฯ

Vanat putnark (2021) ได้กล่าวถึง แนวทางการออกแบบโรงเรียนที่คำนึงถึงความปลอดภัยหลากหลายเพื่อให้โรงเรียนเป็นพื้นที่ปลอดภัยของเด็กทุกคน ซึ่งห้องเรียนที่ดีโดยรวมนั้นจะนำไปสู่พฤติกรรมและการเรียนรู้ที่ดี การออกแบบพื้นที่ทั้งแสง ระบบป้องกันเสียง การใช้พื้นที่ที่มีความยืดหยุ่น อุดมภูมิที่พอเหมาะ การระบายอากาศที่เหมาะสม สีสนและการออกแบบที่ทำให้เด็ก ๆ รู้สึกเป็นเจ้าของพื้นที่โดยเสมอกัน เป็นส่วนส่งเสริมพฤติกรรมและการเรียนรู้ที่ดี เป็นโรงเรียนที่นักเรียนรู้สึกปลอดภัย

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า พื้นที่ปลอดภัยทางกายภาพ คือ การสร้างบรรยากาศเชิงบวกในห้องเรียน จัดสภาพแวดล้อมและการวางกฎเกณฑ์ให้ปลอดภัยจากอุบัติเหตุหรือการบาดเจ็บที่คาดไม่ถึง รวมถึงสุขอนามัย โรคภัยไข้เจ็บและจากสื่อต่างๆ คำนึงถึงความปลอดภัยหลากหลาย

พื้นที่ปลอดภัยทางจิตใจ

พื้นที่ปลอดภัยทางจิตใจ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่แต่ละคนรู้สึกสามารถตอบคำถาม ทำผิดพลาด ยอมรับความเสี่ยงระหว่างบุคคลและทำงานร่วมกับคนรอบข้างได้โดยไม่ต้องกลัวการถูกรุกราน การตัดสิน หรือการปฏิเสธ (Delizonna, 2017 และ Edmondson, 1999)

ความปลอดภัยในเชิงจิตวิทยา (Psychological Safety) คือ ความปลอดภัยทางจิตใจหรือความรู้สึกปลอดภัยในที่ทำงาน เป็นความเชื่อที่มีร่วมกันในทีมว่า ทีมปลอดภัยมากพอที่แต่ละคนจะกล้าเสี่ยงทำสิ่งใหม่ สมาชิกมีความเชื่อใจในทีม มีความเคารพซึ่งกันและกัน รู้สึกสบายที่จะเป็นตัวเอง ตัวเอง รู้สึกปลอดภัยที่จะยอมรับความผิดพลาดที่เกิดขึ้นและตอบสนองต่อความผิดพลาดอย่างสร้างสรรค์

Amy Edmondson (CoachChom, 2022) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง พื้นที่ปลอดภัยทางจิตวิทยา (Psychological Safety) โดยได้ให้ความหมายของคำ ๆ นี้ว่า.. "...เป็นพื้นที่ที่คนกล้าที่จะเสี่ยง เพราะรู้ว่าไม่ว่าอะไรเกิดขึ้น เค้าจะปลอดภัย ไม่มีใครเหยียบซ้ำ พื้นที่ที่กล้าเป็นตัวของตัวเอง คนกล้าถามคำถามที่อยากรู้โดยไม่ต้องกังวลว่าคนจะหาว่าเป็นคำถามโง่ๆ พื้นที่ที่คนกล้าออกความคิดเห็น แสดงไอเดีย โดยไม่ต้องกลัวว่าใครจะมองว่าบ้า พื้นที่ที่ทำให้คนรู้สึกมีตัวตน มีคุณค่า และเป็นส่วนหนึ่งในกลุ่มๆนั้น"

สรุปได้ว่า ความปลอดภัยทางจิตใจ คือ สภาพแวดล้อมที่เป็นพื้นที่ที่สมาชิกทุกคนในทีมเชื่อว่าว่าตนจะไม่ถูกลงโทษ หรือหักหน้าจากการพูดถึงความคิด คำถาม ข้อกังวล หรือความผิดพลาด ไม่ถูกตัดสิน รู้สึกสบายที่จะเป็นตัวของตัวเอง

หลักการจิตวิทยาเชิงบวก (Positive Psychology)

1. ความหมายของจิตวิทยาเชิงบวก

Martin Seligman (2559) ได้ให้ความหมายของจิตวิทยาเชิงบวก คือ การศึกษาทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับความเจริญรุ่งเรืองของมนุษย์ ซึ่งมุ่งเน้นไปที่การเพิ่มความเป็นอยู่ที่ดีโดยการพัฒนาจุดแข็ง อารมณ์เชิงบวก และประสบการณ์ชีวิตที่มีความหมาย โดย Martin Seligman ได้กล่าวว่าคุณคนมีความต้องการทางจิตวิทยาพื้นฐานในเบื้องต้น 3 ประการ ได้แก่

- 1) เพื่อให้รู้สึกถึงอารมณ์เชิงบวก
- 2) มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ให้ชีวิตมีความหมายและมีจุดมุ่งหมาย
- 3) มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

ต่อมาได้เพิ่มเติมอีก 2 ประการ คือ

- 4) ค้นหาความหมายและความสมบูรณ์ในสิ่งที่เราทำและแสวงหา
- 5) เพลิดเพลินกับความสำเร็จและความสำเร็จ

Seligman (2002 อ้างอิงใน สุดารัตน์ ตันติวิทย์, 2560, น.282) ได้แต่ง หนังสือชื่อ ความสุขที่แท้จริง (Authentic Happiness) โดยแบ่งระดับความสุขของมนุษย์ออกเป็น 3 ชั้น คือ

- 1) ชีวิตที่สำราญ (The Pleasant Life) เป็นความสุขขั้นแรกของชีวิต คือ การที่มีอารมณ์เชิงบวก เช่น ความเพลิดเพลิน ความสนุกสนาน ความอัศจรรย์ใจ ภาวะทางอารมณ์ ที่ตอบสนองกับสิ่งที่มีมากระตุ้นชั่วคราวและจะมีรู้สึกว่ามีแค่ช่วงแรกและระดับของความสุขจะลดลงเรื่อยๆ ยกตัวอย่าง เช่น เราต้องการทานขนมหวาน ตอนทานครั้งแรกจะมีความสุขที่ได้ทานขนมหวานแสนอร่อย แต่เมื่อเราทานบ่อย ๆ ก็จะไม่รู้สึกเฉย ๆ
- 2) ชีวิตที่ดี (The Good Life) เป็นความสุขขั้นที่สองของชีวิต คือ การที่เรามีสมาธิ จดจ่อกับสิ่งที่ทำอย่างไม่เบื่อหน่าย ทำให้เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็วโดยที่เราไม่รู้ตัว เช่น การทำงานที่เรารักทำให้เรารู้สึกสนุกและอยากทำงานอย่างเต็มที่ และ
- 3) ชีวิตที่มีความหมาย (The Meaningful Life) เป็นความสุขขั้นสูงสุดในชีวิต คือ การที่ได้ทำสิ่งที่เรารักแล้วสิ่งนั้นส่งผลดีต่อให้คน

รอบข้างและทำให้เราได้มีความสุขไปด้วย เป็นการเติมเต็มความหมายให้แก่ชีวิต เช่น การได้ทำประโยชน์ให้สังคม เป็นต้น

โดยจิตวิทยาเชิงบวกมีการแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

1) ระดับอัตวิสัย คือ ความรู้สึกดี เป็นประสบการณ์เชิงบวก เช่น ความเพลิดเพลิน, ความพึงพอใจ, สภาวะที่ดี, ความสุข, ความสนุกสนาน, การมองโลกในแง่ดี และความสิ้นไหล เป็นต้น

2) ระดับบุคคล คือ การทำชีวิตให้ดี การเป็นคนดี เป็นคนเข้มแข็งและมีคุณธรรม, คำนี้ถึงอนาคตอย่างมีความหวัง, สามารถให้ความรัก, สามารถให้อภัย, กล้าหาญ, เพียรพยายาม, มีความคิดสร้างสรรค์, มีสติปัญญา, มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี, มีความสามารถพิเศษ

3) ระดับกลุ่มหรือชุมชน คือ ชุมชนดี มีคุณธรรมในฐานะพลเมือง, มีความรับผิดชอบต่อสังคม, มีความเอื้ออาทร, เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม, ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพ, สามารถอดทนอดกลั้นและเปิดใจรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง, มีจริยธรรมในการทำงาน, มีโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกและปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลให้เกิดการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีและชุมชนที่ดี

ต่อมา Seligman ได้พัฒนาทฤษฎี “P.E.R.M.A.” เป็นแนวคิดในการพัฒนาความสุข (Happiness) และสภาวะ (Well-being) ในหนังสือชื่อ “Flourish” โดยมีคำย่อของ องค์ประกอบหลักของความสุข 5 องค์ประกอบ คือ

1. P – Positive Emotion: อารมณ์ทางบวก

อารมณ์ทางบวกมีความสำคัญต่อความสุขของคนเรา เพราะโดยปกติแล้วเราจะมองโลกไปทางไหน ขึ้นอยู่กับอารมณ์ของตนเองในขณะนั้น เช่น เวลาที่เราอารมณ์ดี เราก็จะนึกถึงสิ่งต่าง ๆ ในแง่ดี มองอนาคตอย่างมีความหวัง และเวลาที่คนเราอยู่ในอารมณ์ทางบวก มักจะทำกิจกรรมการเรียนหรือการทำงานได้ดี นอกจากนั้น อารมณ์ทางบวกยังสามารถแผ่ขยายไปยังคนอื่น ๆ ได้ด้วย เวลาที่เราเห็นคนอื่นยิ้มหรือหัวเราะ เราก็จะรู้สึกดีตามไปด้วย และเวลาที่คนเราแชร์ความรู้สึกดีให้แก่กันและกัน มันก็จะทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างกันเป็นไปในทางที่ดี รวมถึงทำให้บรรยากาศการอยู่ร่วมกันมันเป็นบรรยากาศแห่งความสุข

2. E – Engagement: ความรู้สึกผูกพันมีส่วนร่วม

มนุษย์ไม่สามารถเติบโตได้โดยปราศจากการลงมือทำ การไม่ทำอะไรเลยมักจะทำให้คนเรารู้สึกเบื่อหน่ายหรือไร้ค่า แต่เมื่อใดก็ตามที่คนเราเกิดความรู้สึกว่าตัวเองผูกพันกับสิ่งที่ไม่ว่าจะเป็นเรื่องส่วนตัวหรือเรื่องงาน จะทำให้เกิดสภาวะที่เรียกว่า “ความสิ้นไหล (flow)” โดยสามารถรับรู้ถึงความสิ้นไหลได้เมื่อคนเราสามารถจดจ่ออยู่กับสิ่งที่ตัวเองทำได้ และรู้สึกเพลิดเพลินไปกับมันจนลืมเวลา ซึ่ง ณ ขณะที่เรากำลังจดจ่อเพลินเพลินหรืออยู่ในสภาวะสิ้นไหลนั้น เรามักจะเกิดความรู้สึกเป็นสุขขึ้นมาภายในใจ

3. R – Relationship: ความสัมพันธ์กับผู้อื่น

แม้เวลาจะผ่านมานานมากแล้ว แต่ก็ยังไม่มีข้อมูลใดมาหักล้างเรื่อง “มนุษย์เป็นสัตว์สังคม” ดังนั้น โดยธรรมชาติแล้วคนเราจึงมีความต้องการที่จะมีความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ต้องการที่จะได้รับความรักและได้รักคนอื่น ยิ่งคนเรามีความสัมพันธ์อันดีกับคนอื่นมากเท่าไร ก็จะมีความรู้สึกดีมากขึ้นเท่านั้น ดังคำที่มีคนกล่าวไว้ว่า “ถ้าเราแชร์ปัญหาให้ใครสักคนรับรู้ ปัญหามันจะเหมือนลดลงครึ่งหนึ่ง และหากเราแชร์ความสุขให้กับใครสักคน ความสุขของเราก็จะเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า” การมีความสัมพันธ์อันดีกับคนอื่น ๆ โดยเฉพาะคนรอบข้างหรือคนใกล้ชิด จึงทำให้คนเรามีความสุข

4. M – Meaning: ความหมายของชีวิต

เรามักจะเป็นตัวเองในมุมมองที่ยอดเยียมมากเมื่อเราทำบางสิ่งบางอย่างที่มีเป้าหมายมากกว่าการทำให้ตัวเองเพียงอย่างเดียว และยังถ้าเรามีความเชื่อว่าสิ่งที่เรากำลังทำอยู่นั้นมันมีคุณค่าความหมายต่อผู้อื่น เราได้ทำบางสิ่งบางอย่างที่เป็นประโยชน์ต่อโลก เราก็จะยิ่งรู้สึกได้ถึงความสุขภายในใจ

5. A – Accomplishment: ความสำเร็จ

แม้ว่าการมีชัยชนะเหนือทุกสิ่งมันจะไม่ได้เป็นสิ่งที่จำเป็นอะไรมากมาย แต่ในบางครั้งคนเราก็จำเป็นต้องได้รับความรู้สึกที่ตัวเองทำบางอย่างได้สำเร็จบ้าง โดยความสำเร็จนั้นอาจจะไม่ต้องยิ่งใหญ่หรือเอาไปแข่งขันเปรียบเทียบกับคนอื่นแล้วเรารู้สึกว่า แต่มันก็เป็นความสำเร็จตามเป้าหมายที่เราตั้งเอาไว้ หรือเป็นความสำเร็จเล็ก ๆ จากการชนะใจตัวเองจนสามารถทำบางสิ่งบางอย่างให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี ซึ่งมันไม่ได้เป็นความเห็นแก่ตัวหรือนำอายุเลยที่เราจะภาคภูมิใจกับตัวเองที่ทำอะไรได้สำเร็จบ้าง จะได้มีแรงจูงใจให้ตัวเองรู้สึกอยากทำสิ่งดี ๆ ในครั้งต่อไป

2. ประโยชน์ของจิตวิทยาเชิงบวก

2.1 สอนให้มองโลกในแง่ดีและรู้สึกขอบคุณ โดยส่งเสริมให้ผู้คนมุ่งเน้นไปที่จุดแข็งและความสัมพันธ์ของตนเอง รวมถึงความรู้สึกขอบคุณ นอกจากนี้ ยังช่วยสร้างความหมายผ่านการตั้งเป้าหมายและดำเนินการตามเป้าหมายเหล่านั้น

2.2 เพิ่มความเป็นอยู่ที่ดี ซึ่งหมายถึงสภาวะที่รู้สึกสบาย มีความสุขและมีสุขภาพดี คือสิ่งที่จิตวิทยาเชิงบวกต้องการ จิตวิทยาเชิงบวกช่วยให้ผู้คนมีเครื่องมือในการเข้าใจว่าความสัมพันธ์ การมีส่วนร่วม และความสำเร็จล้วนเป็นส่วนสำคัญของชีวิตที่ดี สิ่งนี้สามารถทำให้การทำงานมีความหมายและช่วยให้ผู้คนให้ความสำคัญกับความเป็นอยู่ที่ดีเป็นอันดับแรก

2.3 มองโลกในแง่ดีมากขึ้น เนื่องจากพวกเขาารู้สึกเชื่อมโยงกับความหมายของงานมากขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้คนมุ่งเน้นไปที่จุดแข็งของตนเอง และเมื่อใช้จุดแข็งเหล่านี้ พวกเขาจะรู้สึก

มั่นใจมากขึ้นโดยธรรมชาติว่าจะประสบความสำเร็จ เมื่อบุคคลต่าง ๆ เพลิดเพลินกับงาน พวกเขาจะเข้าสู่สถานะที่ไหลลื่นและจดจ่อกับงาน

2.4 ให้ความสำคัญกับปัจจุบัน บ่อยครั้งในที่ทำงานและในชีวิต มีเรื่องแย่ ๆ เกิดขึ้น โดยที่เราไม่สามารถควบคุมได้ เมื่อเรื่องแย่ ๆ เหล่านี้เกิดขึ้น บางครั้งก็ยากที่จะมองภาพรวมได้ ซึ่งอาจนำไปสู่ความรู้สึกวิตกกังวลและซึมเศร้า จิตวิทยาเชิงบวกสามารถช่วยให้ผู้คนมุ่งเน้นไปที่สิ่งดี ๆ ในช่วงเวลาปัจจุบันได้

2.5 ส่งเสริมการตอบแทนสังคม การเชื่อมโยงผู้คนเข้ากับความหมายและจุดมุ่งหมายที่สูงขึ้น ทำให้พวกเขามีความตระหนักรู้ต่อสภาพแวดล้อมและผู้คนรอบข้างมากขึ้น โดยธรรมชาติแล้วสิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่แนวโน้มที่จะช่วยเหลือผู้อื่นและตอบแทนสังคม

2.6 ช่วยวางอารมณ์เชิงลบ เรื่องราวเชิงลบเกิดขึ้นกับทุกคน แต่เพื่อจะเอาชนะสิ่งเหล่านี้ได้ ผู้คนต้องนึกถึงภาพรวม การมุ่งเน้นในวงกว้างขึ้นจะช่วยให้ผู้คนจำได้ว่าเหตุการณ์และอารมณ์เชิงลบเป็นเพียงสิ่งชั่วคราวเท่านั้น

2.7 ส่งเสริมความแท้จริง คือ ประโยชน์อันยิ่งใหญ่ประการหนึ่งของจิตวิทยาเชิงบวกคือช่วยให้ผู้คนเป็นตัวของตัวเอง โดยการมุ่งเน้นที่ตัวตนและแรงจูงใจของตนเอง ผู้คนจะรู้สึกว่าคุณสามารถเป็นตัวของตัวเองได้มากขึ้น

โดยในการศึกษาของ Seligman and Csikszentmihalyi (2014) ได้นำเสนอเสาหลัก 3 ประการ ที่เป็นส่วนสำคัญของจิตวิทยาเชิงบวก ไว้ดังนี้ 1) สถาบันที่สนับสนุนจิตวิทยาเชิงบวก (Positive institutions) ที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้พลเมือง 2) คุณลักษณะส่วนบุคคลเชิงบวก (Positive personality characteristics) ซึ่งจะเน้นที่การพัฒนาคุณลักษณะที่ดีหรือจุดแข็งของบุคคล และ 3) ประสบการณ์เชิงบวก (Positive experiences) ซึ่งรวมไปถึงความรู้สึกและอารมณ์ที่เกิดจากการรับรู้ที่ผ่านกระบวนการคิด ซึ่งจะช่วยให้บุคคลรู้สึกมีคุณค่า เช่น การมีความหวัง การมองโลกในแง่ดี การมีความสุข เป็นต้น

3. แนวคิดการเรียนรู้สังคมและอารมณ์ (Social-Emotional Learning)

แนวคิด SEL ได้รับการพัฒนาและสนับสนุนโดยองค์กร CASEL (Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning) ซึ่งระบุว่า SEL เป็นการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่ (lifelong learning) ซึ่งในกระบวนการการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม (Social and Emotional Learning; SEL) ก็สามารถแยกย่อยออกเป็น 2 มิติสำคัญ ได้แก่

3.1 ทักษะทางอารมณ์ (Emotional) คือ ความสามารถในการเข้าใจอารมณ์ ความคิดตนเอง (Self-awareness) ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ ความคิด และพฤติกรรมของตนเอง (Self-management) และความสามารถในการรับผิดชอบในสิ่งตนเองได้ตัดสินใจ (Responsible decision-making)

3.2 ทักษะทางสังคม (Social) หมายถึง ความสามารถในการรับรู้และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Social awareness) ความสามารถในการสื่อสารหรือปฏิสัมพันธ์ทั้งทางคำพูดและไม่ใช่คำพูด (Relationship Skills)

การเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม (Social-Emotional Learning) หรือ SEL คือ กระบวนการที่ช่วยให้เด็ก ๆ เกิดการพัฒนาทาง Executive Function ที่ดี ซึ่งอารมณ์และการพัฒนาทางสังคมเกี่ยวข้องกับการทำงานของสมองในส่วนที่เรียกว่า Executive Function (EF) หรือ กระบวนการที่เด็ก ๆ สามารถดูแลความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมของตนเอง สามารถเข้าใจและจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้ ตั้งเป้าหมายและบรรลุเป้าหมาย มีทักษะในการเข้าใจผู้อื่น มีทักษะในการตัดสินใจ และมีทักษะในการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ SEL ในที่นี้ กล่าวอีกนัยเปรียบเสมือนกลุ่มทักษะที่เกี่ยวข้องกับแทบทุกอย่างในการดำเนินชีวิตและการเรียนรู้ของเด็ก ๆ มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อพัฒนาการในการเรียนรู้ การตัดสินใจ และการเติบโตในทุก ๆ ด้านของเขา มาพร้อมกับคุณสมบัติ 5 ประการสำคัญ (Starfish Academy, 2567) ได้แก่

1) การตระหนักรู้ในตนเอง (Self-Awareness)

ความสามารถในการเข้าใจและระบุได้ว่าความคิดและอารมณ์ที่กำลังเกิดขึ้นคืออะไร ส่งผลต่อพฤติกรรมของเราอย่างไร อะไรคือข้อจำกัดในการควบคุมอารมณ์ของตนเอง มีความมั่นใจ และสามารถมองโลกในแง่ดี การตระหนักรู้ภายในตนเองเป็นรากฐานของการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม (foundation of SEL) คือ ความสามารถเข้าใจอารมณ์ ความคิด และค่านิยมของตนเอง รวมทั้งเข้าใจว่าสิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อพฤติกรรมอย่างไร บุคคลที่มีการตระหนักรู้ตนเองสูงจะสามารถระบุสิ่งกระตุ้นอารมณ์ตนเองได้ (triggers) รวมทั้งรู้จักจุดแข็งและข้อจำกัดของตนเอง มีความมั่นใจ และรู้เป้าหมายชีวิต ได้แก่

- รับรู้อารมณ์และระบุความรู้สึกของตนเอง
- ระบุจุดแข็ง จุดอ่อน และคุณค่าภายใน
- เชื่อมโยงอารมณ์ ความคิด และการกระทำ
- ส่งเสริม Growth Mindset และความมั่นใจในตนเอง

2) การรู้จักการบริหารจัดการอารมณ์และตนเอง (Self-Management)

ความสามารถควบคุมอารมณ์ ความคิด และพฤติกรรมของตนเองที่มีต่อสถานการณ์ต่าง ๆ รวมไปถึงสามารถจัดการความเครียด สามารถควบคุมและจูงใจตนเอง ตลอดจนถึงตั้งเป้าหมายและลงมือปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวของตนเองได้ โดยมีผู้ใหญ่อยู่ข้าง ๆ คอยให้คำแนะนำช่วยเหลืออยู่ห่างๆ ให้พื้นที่กับเด็ก ๆ ในการฝึกดูแลตัวเอง การบริหารจัดการตนเองสร้างขึ้นจากการตระหนักรู้ตนเอง คือ ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ ความคิด และพฤติกรรมของตนเอง ในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทั้งส่วนตัวและเป้าหมายของกลุ่ม ผู้ที่มีทักษะการจัด

การตนเองสูงจะสามารถมีสมาธิจดจ่อ เผชิญกับความเครียดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความอดทนต่อความท้าทายต่าง ๆ ได้แก่

- จัดการความเครียดและอารมณ์
- แสดงพฤติกรรมเชิงบวก
- วางแผนและตั้งเป้าหมาย
- มีความพากเพียรและวินัยในตนเอง

3) ความเข้าใจต่อผู้อื่นและการตระหนักรู้ทางสังคม (Social Awareness)

ความสามารถเข้าใจผู้อื่นที่มีพื้นฐานแตกต่างไปจากตัวเอง เข้าใจมุมมองและความรู้สึกของผู้อื่น รวมไปถึงการรับรู้สัญญาณทางสังคม เข้าใจพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้อื่นที่เป็นผลมาจากสังคม ค่านิยม และจริยธรรมที่แตกต่างทั้งในมุมที่ดีและในมุมที่อาจจะไม่ดี เพื่อให้เขาเกิดความเข้าใจต่อสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นองค์รวม เกิดความรู้สึกปลอดภัยและความรู้สึกที่ดีในความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ การตระหนักรู้ทางสังคม คือ ความสามารถในการ ซึ่งรวมถึง ชื่นชมความหลากหลาย และเข้าใจประสบการณ์ของผู้อื่น ผู้ที่มีความสามารถในการตระหนักรู้ทางสังคมที่สูงจะส่งเสริมความเห็นอกเห็นใจ ความเคารพ และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเชิงบวก ได้แก่

- เห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathy)
- เข้าใจบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลาย
- แสดงความเคารพและขอบคุณ
- ตระหนักถึงความยุติธรรมในสังคม

4) ทักษะด้านความสัมพันธ์ (Relationship Skills)

ความสามารถสร้างและรักษาสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างบุคคลและภายในกลุ่มคนได้ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพสามารถสื่อสารสิ่งที่เขาต้องการได้อย่างชัดเจน การรับฟังอย่างตั้งใจ มีทักษะในการร่วมมือกับผู้อื่น การทำงานเป็นทีม ตลอดจนแสดงออกถึงในสิ่งไม่ถูกต้อง มีทักษะในการจัดการความขัดแย้ง และขอความช่วยเหลือ ทักษะความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งมีความสำคัญต่อความสำเร็จในชีวิตส่วนตัวและการทำงาน ได้แก่

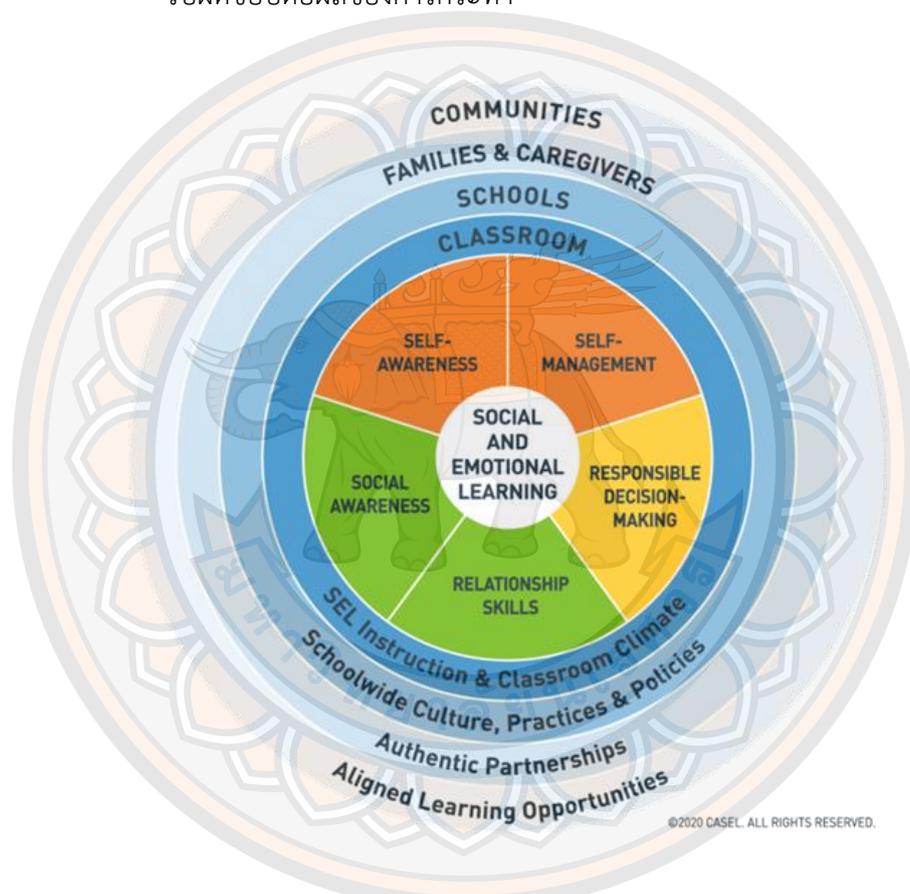
- ฟังอย่างตั้งใจและสื่อสารชัดเจน
- ทำงานเป็นทีม แก้ปัญหาร่วมกัน
- แก้ไขข้อขัดแย้งด้วยสันติ
- เคารพความหลากหลายและช่วยเหลือเมื่อจำเป็น

5) ทักษะในการตัดสินใจที่ดี (Responsible Decision Making)

ความสามารถในการตัดสินใจเลือกพฤติกรรมอย่างพิจารณาผลที่จะเกิดขึ้นต่อตนเอง ผู้อื่น และส่วนรวม บนมาตรฐานทางจริยธรรม ความปลอดภัย และการประเมินสถานการณ์ พิจารณา

ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ผู้ที่มีความสามารถในการตัดสินใจอย่างรับผิดชอบ มักจะตัดสินใจที่สอดคล้องกับค่านิยมส่วนตัว (personal values) ความสามารถนี้ช่วยให้คุณรับมือกับความท้าทาย หลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยง และตัดสินใจเลือกสิ่งที่ดีต่อตนเองได้

- ระบุปัญหาและวิเคราะห์ทางเลือก
- คาดการณ์ผลลัพธ์ก่อนตัดสินใจ
- ใช้ค่านิยมเป็นแนวทางในการตัดสินใจ
- รับผิดชอบต่อผลของการกระทำ

ภาพ 11 5 Core Competencies ของ SEL

ที่มา : <https://selminder.com/knowledge-hub>

กลยุทธ์ในการส่งเสริม SEL

การเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม (social and emotional learning; SEL) โฟกัสที่ 5 สมรรถนะสำคัญในการพัฒนาบุคคลให้มีความโดดเด่นทั้งด้านวิชาการ ด้านอารมณ์ และด้านสังคม ซึ่งมีกลยุทธ์ในการส่งเสริมให้เกิดสมรรถนะแต่ละด้าน (Armer Khanachang, 2566) ดังนี้

- 1) กลยุทธ์ส่งเสริมการตระหนักรู้ตนเอง
 - จดบันทึกสะท้อนตนเอง (self-reflection journal): การสะท้อนอารมณ์ ความคิด และแต่ประสบการณ์ผ่านการเขียนบันทึกประจำวันหรือประจำสัปดาห์
 - ฝึกสติ/สมาธิ (mindfulness): การฝึกสมาธิ หรือการกลับมาสู่ลมหายใจ ช่วยให้เรามีสติมากขึ้น และสัมผัสกับสภาวะภายในของตนเอง
 - สำรวจจุดแข็งของตนเอง: การรับรู้จุดแข็งและพรสวรรค์ของตนจะเสริมสร้างความมั่นใจ และความเข้าใจในตนเอง
- 2) กลยุทธ์ในการส่งเสริมการบริหารจัดการตนเอง
 - การตั้งเป้าหมาย: ช่วยพัฒนาเป้าหมาย SMART (Specific, Measurable, Achievable, Relevant และ Time-bound)
 - การจัดการความเครียด: การกลับมาสู่ลมหายใจเป็นเทคนิคการผ่อนคลายที่ช่วยจัดการกับความเครียด
 - การจัดการเวลา: กลยุทธ์ในการจัดการเวลาเพื่อจัดลำดับความสำคัญของงาน ทำงานให้ทันกำหนดเวลา และหลีกเลี่ยงการประวิงเวลา
- 3) กลยุทธ์ในการส่งเสริมการตระหนักรู้ทางสังคม
 - กิจกรรมแสดงบทบาท (role-play): การแสดงบทบาทหรือการอภิปรายกลุ่มที่สนับสนุนให้เกิดการมองสิ่งต่าง ๆ จากมุมมองที่แตกต่าง
 - กิจกรรมแก้ปัญหาทางสังคมร่วมกัน: เพื่อแบ่งปันมุมมองความคิด และได้ฝึกเรียนรู้มุมมองที่แตกต่างหลากหลาย
 - สนับสนุนการทำกิจกรรมอาสา (community service): สนับสนุนการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมต่าง ๆ
- 4) กลยุทธ์ในการส่งเสริมทักษะความสัมพันธ์
 - กิจกรรมการสื่อสาร: กิจกรรมที่ส่งเสริมการรับฟังอย่างตั้งใจ การสื่อสารที่ชัดเจน และการปฏิเสธอย่างสุภาพ
 - การฝึกเป็นผู้นำหรือผู้ช่วยผู้อื่น: ฝึกใช้เทคนิคการเป็นตัวกลางเพื่อช่วยแก้ไขข้อขัดแย้งอย่างสันติและเคารพซึ่งกันและกัน
 - การแก้ปัญหาเป็นทีม (project-based learning): สร้างโอกาสให้ได้ทำงานร่วมกันในโครงการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมทักษะการทำงานเป็นทีมและการสื่อสาร
- 5) กลยุทธ์ในการส่งเสริมการตัดสินใจอย่างรับผิดชอบ
 - ฝึกคิดเชิงวิพากษ์ (critical thinking)
 - ใช้สถานการณ์จำลองในการตัดสินใจ (decision-making scenarios)

- การสะท้อนผลจากทางเลือกที่เคยทำ

การเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม (SEL) ไม่ใช่แค่แนวทางการเรียนการสอน แต่เป็น “ทักษะชีวิต” ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ การมีความสัมพันธ์ที่ดี และการเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ SEL จึงควรเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน บ้าน และชุมชน

4. หลักการและแนวคิดของค่านิยมศึกษา (Values-based Education : VbE)

4.1 แนวคิดของค่านิยมศึกษา

วิจารณ์ พานิช (ม.ป.ป.) กล่าวไว้ว่า ค่านิยมศึกษา คือ การศึกษาที่จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาพลเมืองที่มีความคิด ความรับผิดชอบ และเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นและต่อสังคม ค่านิยมศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาที่พัฒนานักเรียนให้เป็น “คนเต็มคน” หรือเป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์” คือไม่เพียงมีความรู้และทักษะเพื่อการทำมาหากินหรือดำรงชีวิตเท่านั้น แต่ยังสามารถพัฒนา “คุณสมบัติ” ของการเป็นคนดี เป็นพลเมืองดีด้วย อันจะส่งผลต่อบุคคลให้มีชีวิตที่ดี มีความสุขความมั่นคงในชีวิต รวมทั้งเป็นชีวิตที่มีประโยชน์ต่อส่วนรวม

ค่านิยมศึกษา (VbE) ได้รับการพัฒนาและก่อตั้งโดย Dr. Neil Hawkes ในปี 2006 และปัจจุบันได้กลายเป็นรูปแบบการศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการมอบการศึกษาเชิงอารมณ์ที่มีคุณภาพให้กับโรงเรียนประถมศึกษามากกว่า 100 แห่งทั่วโลกและส่วนใหญ่ในสหราชอาณาจักร (UK) คุณค่าเป็นหลักการที่ชี้นำความคิดและพฤติกรรมของเรา โดยเป็นพื้นฐานของพฤติกรรม ทักษะคิด บุคลิกภาพ แนวคิด และทางเลือกทั้งหมด และเป็นสากล VbE เป็นพื้นฐานของสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่มีค่านิยมเชิงบวกของมนุษย์ที่เป็นสากล เช่น ความเคารพ ความเห็นอกเห็นใจ ความอ่อนน้อม ความไว้วางใจ และความซื่อสัตย์ เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในวิธีการเรียนรู้ของนักเรียน นักเรียนจะต้องลึกซึ้งกับการปฏิบัติตามค่านิยมดังกล่าว ด้วยการสร้างรากฐานในการใช้ชีวิตกับค่านิยมเหล่านั้นในแต่ละวัน ไม่ว่าจะในหรือภายนอกห้องเรียน ซึ่ง VbE ประสบความสำเร็จอย่างสูงในการอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้เชิงอารมณ์ รวมถึงแนวคิดที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ได้แก่ การศึกษาด้านคุณค่า การศึกษาด้านศีลธรรม ตลอดจนการศึกษาและการพัฒนาคุณธรรม อย่างไรก็ตาม การศึกษาที่เน้นคุณค่ามีความโดดเด่นเฉพาะตัวในด้านความเข้าใจและการปฏิบัติที่ลึกซึ้ง ซึ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนดำเนินชีวิตตามค่านิยมเชิงบวกที่ฝังแน่นอยู่ในสภาพแวดล้อมการศึกษา

Neil Hawkes พบว่า การสอนคุณค่าในลักษณะที่มีความหมายและลึกซึ้งนั้นช่วยปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนได้อย่างมาก มีปัญหาด้านพฤติกรรมน้อยลง นักเรียน มีผลการเรียนดีขึ้น และมีการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกที่วัดได้ระหว่างนักเรียน รวมถึงนักเรียนและเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนมากขึ้น ดังนั้น เพื่อเสริมสร้าง “คุณค่าและทัศนคติ” ภายใน “ความรู้ ทักษะคุณค่า และทัศนคติ” ของการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ความยั่งยืนจำเป็นต้องได้รับการปลูกฝังให้เป็นคุณค่าที่มีอยู่ในตัวของสังคมและสมาชิก ดังนั้น การศึกษาที่เน้นคุณค่าจึงเป็นโอกาส

ที่จะนำมาใช้เพื่อส่งเสริมความยั่งยืนในฐานะคุณค่าที่มีอยู่ในตัว (RuoXiHuang1, Alessandro Pagano and Agostino Mareng, 2567)

ค่านิยมศึกษาต้องเน้นที่การพัฒนาตัวตนของผู้เรียนเป็นหลัก ค่านิยมศึกษาจึงมีทั้งส่วนที่เป็นทางการ (ในห้องเรียน ผ่านการจัดกระบวนการเรียนรู้) และส่วนที่ไม่เป็นทางการ อันได้แก่จากการเห็นตัวอย่าง (Role Model) ครู พ่อแม่ผู้ปกครอง คนในชุมชนใกล้ชิด คนในสังคมทั้งที่ได้สัมผัสโดยตรงและที่ได้สัมผัสผ่านสื่อต่าง ๆ ค่านิยมศึกษาของเด็กและเยาวชนจึงเกิดจากการหล่อหลอมตนเองเป็นหลัก ส่งเสริมหรือสนับสนุนโดยผู้ใหญ่เป็นหลักทั้งทางตรงและทางอ้อม และในความเป็นจริงผู้ใหญ่ส่งอิทธิพลได้ทั้งด้านบวกและด้านลบ คือเป็นสาเหตุของการหล่อหลอมค่านิยมด้านดีก็ได้ มีส่วนหนุนให้เด็กหล่อหลอมตนเองด้านชั่วก็ได้ ทั้งโดยจงใจและไม่จงใจ

4.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาค่านิยม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาค่านิยม มีทั้งปัจจัยสากลและปัจจัยที่จำเพาะต่อสังคมไทยและเด็กไทย ปัจจัยเหล่านี้ไม่ได้แยกกันแต่มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างซับซ้อน ทั้งส่งผลด้านบวกและด้านลบ (วิจารณ์ พานิช, ม.ป.ป., น. 41 - 44)

1. ปัจจัยสากล

1.1 สภาพแวดล้อมที่บ้าน เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด วิธีการเลี้ยงดู การปฏิบัติเป็นแบบอย่าง (Role Model) ปฏิสัมพันธ์ภายในครอบครัว ค่านิยมที่ยึดถือในครอบครัวที่มีการสั่งสอนหรือบอกต่อ ๆ กันมา

1.2 การศึกษา คุณภาพของการศึกษาที่ได้รับ ความเอาใจใส่พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ทักษะด้านสังคมอารมณ์ (Socio-emotional Skills) และคุณลักษณะ (Characters) ต่าง ๆ สภาพแวดล้อมที่โรงเรียนจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาคุณสมบัติสำคัญ เช่น ความเคารพ (Respect) ความรับผิดชอบ (Responsibility) ความเข้าใจผู้อื่น (Empathy) ฯลฯ คุณภาพของการศึกษามีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาค่านิยมของพลเมือง

1.3 สภาพแวดล้อมเชิงวัฒนธรรมของสังคมหรือชุมชน เช่น ประเพณี การปฏิบัติตนของผู้คน พิธีกรรม รวมทั้งพิธีกรรมทางศาสนา

1.4 สื่อและเทคโนโลยี สื่อมวลชนและสื่อสังคม ทั้งภาพยนตร์ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ (มีอิทธิพลน้อยลงมาก) หนังสือการ์ตูนและนิทานออนไลน์สำหรับเด็กและวัยรุ่น และสื่อโซเชียลต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อความคิด ความเชื่อ ค่านิยม โดยเฉพาะด้านความเป็นธรรมในสังคม ลัทธิผู้บริโภครวมและปฏิสัมพันธ์ของผู้คน

1.5 ประสบการณ์และแบบอย่างในชีวิต จะเป็นตัวหล่อหลอมค่านิยมของผู้คน หากมีแบบอย่างที่ดี เช่น ด้านคุณธรรม ความเสียสละ ความมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น จะสร้างความ

ประทับใจและสร้างแรงบันดาลใจให้แก่เด็กและเยาวชน ในบางกรณีการได้อ่านหนังสือที่มีตัวละครเด่นก็ช่วยสร้างความประทับใจสู่การพัฒนาค่านิยมได้เช่นเดียวกัน

2. ปัจจัยที่จำเพาะต่อสังคมไทย

2.1 พุทธศาสนาแนวเถรวาท ส่งผลต่อค่านิยมในสังคมไทยอย่างซับซ้อน โดยที่คนไทยมีความเชื่ออเทวดาหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ รวมทั้งผีบรรพบุรุษและเชื้อโซกลางควบคู่ไปด้วย

2.2 วัฒนธรรมรักษาหน้า เป็นค่านิยมเชิงมรรยาททางสังคมที่จะไม่ทำให้คนอื่นเสียหน้า หรือรู้สึกว่าคุณเองเสียหน้าต่อหน้าผู้คนจำนวนมาก ในกรณีของความเห็นต่างอาจารย์รักษาหน้าของอีกฝ่ายโดยเก็บไว้คุยกันสองคน หรือหาวิธีพูดแบบไม่ขัดแย้ง

2.3 วัฒนธรรมเคารพผู้อาวุโส ผู้ใหญ่ หรือผู้มีตำแหน่งสูงที่เรียกว่าวัฒนธรรมชนชั้น หรือวัฒนธรรมศักดินา แม้จะค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงโดยมีวัฒนธรรมตรงไปตรงมาของตะวันตกเข้ามา แต่ก็ยังคงมีอิทธิพลต่อการสร้างค่านิยมในสังคมไทย

2.4 ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่มกลัดขัดในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน สถาบันการศึกษา สถานที่ทำงานและชุมชน เป็นวัฒนธรรมที่ดีของไทย เป็นค่านิยมที่เกิดขึ้นเองอย่างอัตโนมัติที่ควรรักษาไว้ เพราะช่วยเอื้อให้เกิดสุขภาวะแก่สมาชิกได้เป็นอย่างดี

2.5 ชอบสนุก ไม่ค่อยคิดวางแผนชีวิตระยะยาว นิสัยชอบสนุกของคนไทยน่าจะมีผลต่อการพัฒนาค่านิยมอย่างซับซ้อน

2.6 ระบบการศึกษา ที่สอนให้นักเรียนเคารพครู ปฏิบัติตามที่ครูสอนและท่องจำสิ่งที่ครูสอน เป็นข้อจำกัดต่อการพัฒนาค่านิยมด้านทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เช่น ความคิดสร้างสรรค์ ความมีวิจรรณญาณ ความช่างสงสัย ฯลฯ

ปัจจัยเหล่านี้ทำให้การพัฒนาค่านิยมในสังคมไทยมีความซับซ้อนสูง ไม่ตรงไปตรงมา ซึ่งค่านิยมศึกษาจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาพลเมืองที่มีความคิด ความรับผิดชอบ และเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น ต่อสังคมและโลก ค่านิยมศึกษาจึงส่งผลต่ออนาคตของผู้เรียน ต่อครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมทั้งอนาคตของระบบการศึกษา ของวิชาชีพครู ของชุมชน ประเทศและโลก กล่าวได้ว่าค่านิยมศึกษาจะส่งผลในระดับ “เปลี่ยนโลก”

4.3 หลักการของภาคปฏิบัติ

หลักการสำคัญได้ดีความมาจากหนังสือ Value-Based Education : Practical Strategies to Start, Strengthen and Sustain Values Based Learning และ หนังสือ The Little Book of Values เสนอเครื่องมือ 7 ชิ้น สำหรับใช้เป็นประจำในโรงเรียน ได้แก่ (วิจารณ์ พานิช , ม.ป.ป., น. 47 – 55)

4.3.1 ปฏิบัติเป็นตัวอย่าง (Role Model)

กติกาสําคัญที่สุดที่ผู้เขียนหนังสือได้เสนอคือ ไม่ตะโกนใส่กัน ทุกคนในโรงเรียนไม่ตะโกนใส่กันยามอารมณ์เสีย โดยอธิบายว่าทุกคนฝึกควบคุมอารมณ์ของตนเอง ไม่มีการระเบิดอารมณ์ใส่กันเรียน ไม่ว่าจะทางกาย วาจา หรือใจ

4.3.2 กฎระเบียบเชิงบวก (Positive Discipline)

ให้นักเรียนมีส่วนร่วมกำหนดทั้งกฎระเบียบและการดำเนินการต่อผู้ไม่ทำตามกฎ เน้นให้เป็นกฎที่นักเรียนมีทางเลือก มีข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติของครู เช่น ใช้ภาษาเชิงบวก ชื่นชม ภาษาที่สะท้อนค่านิยม เสมอต้นเสมอปลายเพื่อให้นักเรียนเข้าใจพฤติกรรมของครู ไม่สับสน กรณีเด็กมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมให้พยายามตั้งคำถามว่าทำไมเด็กจึงประพฤติเช่นนั้น ครูจะช่วยให้ได้อย่างไร ยอมรับผิดและนำมาเป็นข้อเรียนรู้ที่จะไม่ทำผิดอีก หรืออย่าใช้รางวัลล่อหรือสัญญาที่ทำไม่ได้ เป็นต้น กฎระเบียบเชิงบวกนี้เน้นใช้เตือนสติครูและผู้ใหญ่ในการปฏิบัติ ต่อนักเรียน ไม่ใช่บังคับนักเรียนและเน้นใช้หนุนค่านิยม (พฤติกรรม) เชิงบวก ไม่ใช้การลงโทษพฤติกรรมเชิงลบ

4.3.3 สร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ที่เหมาะสม (Optimum Learning Environment)

สร้างบรรยากาศแห่งความสุข ความดีงาม ต่อทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เพื่อให้ทุกคนรู้สึกผ่อนคลายและรู้สึกว่าตนมีความสำคัญ โดยจัดให้มีพื้นที่สงบสำหรับครูและนักเรียนเข้าไปนั่งคิดหรือผ่อนคลาย คือพื้นที่ส่วนใหญ่ของโรงเรียนมีไว้กระตุ้นการเรียนรู้ในโรงเรียน VbE ต้องจัดให้มีพื้นที่ผ่อนคลายด้วย เช่น จัดให้มีต้นไม้ใหญ่ในโรงเรียน ทั้งนอกอาคารและในอาคาร เพื่อให้ นักเรียนได้เอาใจใส่ดูแล ทำความสะอาดและจัดความเรียบร้อยของพื้นที่ทุกวันหรือทุกสัปดาห์ โดยครูกับนักเรียนช่วยกัน มีพื้นที่จัดแสดงผลงานของนักเรียนเพื่อสร้างความภาคภูมิใจ ภายในห้องเรียน ควรมีบรรยากาศที่สว่างเพียงพอ มีสีที่สร้างความรู้สึกสงบ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีอิสระในการมองออกไปนอกหน้าต่าง สามารถเลือกเก้าอี้และโต๊ะที่นั่งที่ตนชอบ จะช่วยให้นักเรียนรู้สึกมั่นใจ และส่งเสริมให้นักเรียนสะท้อนความพึงพอใจต่อบรรยากาศที่ตนช่วยกันสร้างขึ้นด้วยรอยยิ้ม

4.3.4 กิจกรรมนักเรียนนวดซึ่งกันและกัน (Mutual Massage)

เพื่อสร้างความสงบ เคารพซึ่งกันและกันและผ่อนคลาย โดยมีครูสอนทำนวดให้ เป็นการนวดในท่านั่งบนเก้าอี้หรือบนพื้น โดยนักเรียนนวดที่หลัง คอ ไหล่ แขน และศีรษะ อย่างเคารพและให้เกียรติผู้ได้รับการนวด (Positive Touch) เป็นเวลา 10 – 15 นาที แล้วสลับให้ผู้นวดเป็นผู้รับการนวด ก่อนนวดให้ถามคู่ของตนก่อนว่านวดได้หรือไม่ หลังนวดจบให้กล่าวขอบคุณ ทำเป็นกิจวัตรประจำวัน ทางโรงเรียนมีแบบฟอร์มไปขอให้ผู้ปกครองกรอกหลังกิจกรรมนักเรียนนวดซึ่งกันและกันว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง เพื่อดูผลที่ตัวเด็ก ถือเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนดีขึ้นและนักเรียนมีสมาธิดีขึ้น

4.3.5 ปรัชญาเพื่อเด็ก (Philosophy for Children: P4C)

เป็นเครื่องมือสำคัญที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกคิดว่าที่ เพื่อฝึกคิดอย่างลึกซึ้ง ภายใต้บรรยากาศอิสระไม่มีถูกผิด เป็นกิจกรรมที่นักเรียนจัดกันเอง ครูทำหน้าที่อำนวยความสะดวก (Facilitator) นักเรียนร่วมกันกำหนดกติกา เลือกหัวข้อและดำเนินกิจกรรมที่เป็นการอภิปรายแบบ ปลายเปิด ไม่มีการตัดสินถูกผิดแพ้ชนะ หัวใจอยู่ที่การออกความเห็นและให้ข้อมูลเหตุผลสนับสนุน ไม่มีการเยาะเย้ยถากถาง นักเรียนได้ฝึกการฟัง ได้เรียนรู้ว่าทุกคนอาจมีมุมมองที่ต่างกันได้ ไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องกันเสมอไป และได้ฝึกเรียบเรียงความคิดออกมาเป็นถ้อยคำ เมื่อดำเนินการไป ระยะเวลาหนึ่งจะพบว่าเด็กมีความคิดลึกกว่าที่ผู้ใหญ่คาด มีความคิดเชิงปรัชญาตั้งแต่วัยเยาว์

4.3.6 การเคลื่อนไหวและผ่อนคลาย (Stretching & Relaxation)

ในช่วงเวลาพลศึกษา นอกจากได้พัฒนากล้ามเนื้อและเส้นเอ็นแล้ว นักเรียนจะได้สงบอยู่กับจิตใจภายในของตนเอง มีความมั่นใจในตนเอง เข้าถึงโลกทางจิตวิญญาณภายในของตนเอง และตระหนักถึงโลกภายในของผู้อื่น

4.3.7 สมัชชานักเรียน (Assembly)

เป็นกิจกรรมที่ทำสัปดาห์ละ 1 - 2 ครั้ง โดยนักเรียนมีชุมนุมกันทั้งโรงเรียน หรือเฉพาะช่วงชั้น แล้วแต่ความเหมาะสมของโรงเรียนนั้น เป็นกิจกรรมในบรรยากาศความสงบ เปิดโอกาสให้เด็กได้อยู่กับตัวเอง ใคร่ครวญกับตัวเองในเรื่องค่านิยมประจำเดือนนั้น ๆ ถือเป็นกิจกรรมหลักของโรงเรียน VbE เป้าหมายของสมัชชา ได้แก่ 1) เพื่อให้บุคคล (นักเรียน ครู) ได้คิดถึง ค่านิยมเกี่ยวกับตนเอง สังคม จริยธรรมและจิตวิญญาณและหาทางสะท้อนความคิดออกมาเป็น ถ้อยคำและการกระทำ 2) เพื่อสร้างแรงบันดาลใจ ความรับผิดชอบ และขีดความสามารถ ในการเลือกการกระทำส่วนตนและในมิติทางสังคมที่เป็นกิจกรรมเชิงบวก 3) เพื่อส่งเสริมครูให้มอง การศึกษาว่าเป็นการหนุนให้นักเรียนสร้างปรัชญาชีวิตที่จะดำเนินชีวิตด้วยความเคารพ มั่นใจ ในตนเองและมีเป้าหมาย (Purpose) ที่ยิ่งใหญ่

สามกลยุทธ์หลัก

จากหนังสือ Values-Based Education ซึ่งเขียนโดย Peter Williams ได้เสนอกกลยุทธ์ ในการนำ VbE ไปใช้ไว้ 3 กลยุทธ์หลัก (วิจารณ์ พานิช, ม.ป.ป., น.57 - 59) ได้แก่

1. เชิญเชิญทุกคนให้มีส่วนร่วมในการกำหนดค่านิยมและวิสัยทัศน์ของโรงเรียน

โดยหลักการสำคัญของ VbE คือ ไม่เป็นการดำเนินการแบบสั่งการจากเบื้องบน (Top-down) แต่เป็นการดำเนินการแบบเอื้ออำนาจ (Empower) แก่ผู้ปฏิบัติระดับรากฐาน นี่เป็น การวางรากฐานโรงเรียนให้เป็นองค์กรแนวราบ ไม่ใช่องค์กรแนวตั้งที่ผู้บริหารเป็นผู้กำหนดนโยบาย แล้วสั่งการให้ผู้ปฏิบัติงานทำตามข้อ กำหนดหรือสั่งการ แต่มีกระบวนการให้สมาชิกของโรงเรียน

ทุกคนร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ได้เป็นวิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) และกำหนดค่านิยมในการดำรงชีวิต (Living Values) ที่โรงเรียนนำมาใช้พัฒนานักเรียน

2. สร้างบรรยากาศ หัวใจคือบรรยากาศเชิงบวก (Positive Atmosphere)

ในโรงเรียน VbE อบอวลไปด้วยจิตวิทยาเชิงบวก (Positive Psychology) ความสัมพันธ์เชิงบวก เขาแนะนำคาถา LVRUS คือ L = Love (ความรัก) V = Values (ค่านิยม) R = Respect (ความเคารพ) U = Understanding (ความเข้าใจ) S = Security (ความปลอดภัย) โรงเรียน VbE มีบรรยากาศที่ทุกคนยิ้มแย้มเข้าหากัน

3. พัฒนาคุณลักษณะ โดยเน้นการพัฒนาค่านิยมในการดำรงชีวิต

ในโรงเรียน VbE การพัฒนาคุณลักษณะและพัฒนาค่านิยมเป็นพื้นฐานการศึกษาและเป็นพื้นฐานพฤติกรรมของทุกคนในโรงเรียน ถือเป็นการเดินทางแห่งการค้นหาคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีในการดำรงชีวิต โดยแนะนำให้

3.1 เชื่อเชิญให้นักเรียนและครูได้แสดงออก หรือสื่อสารค่านิยมหรือคุณลักษณะของตนเองออกมา เพื่อสร้างบรรยากาศการเห็นคุณค่าของคุณลักษณะและค่านิยมเพื่อชีวิตที่ดี

3.2 ให้เกียรติ ให้คุณค่าวัฒนธรรมชุมชน ประเพณี และความดีงาม

3.3 เข้าใจวิถีชีวิตและบริบทสังคม

3.4 เชื่อเชิญให้ผู้ที่ปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลง (Transformation) ตนเอง ทำหน้าที่ผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent)

3.5 ให้โอกาสสมาชิกร่วมกันสร้างโลกที่ดีกว่า

บทบาทของนักเรียน

ค่านิยมหลักของ VbE คือเพื่อนักเรียน โดยนักเรียนของทั้งโรงเรียน ที่ผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการโรงเรียน ผู้ปกครองไม่เข้าไปกำหนดค่านิยมหลักที่นักเรียนจะพัฒนาใส่ตน แต่ทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนร่วมกันกำหนด การที่นักเรียนได้ร่วมกันกำหนดค่านิยมที่ต้องการฝึกฝนใส่ตน เป็นหัวใจสำคัญของค่านิยมศึกษา เพราะค่านิยมศึกษาจะได้ผลแท้จริงต้องเรียนแบบการเรียนรู้เชิงรุก คือผ่านการปฏิบัติตามด้วยการสะท้อนคิด การปฏิบัติอย่างหนึ่งคือการได้มีโอกาสฝึกตัดสินใจ การมีโอกาสเลือกในบรรยากาศอิสระและรับผิดชอบ ไม่ใช่บรรยากาศของการควบคุมสั่งการหรือการบังคับ นั่นคือบทบาทสำคัญของนักเรียน คือ ได้ฝึกรับผิดชอบ นักเรียนควรได้รับการเน้นย้ำบ่อย ๆ ว่าการเรียนรู้แนวค่านิยมศึกษานั้น นักเรียนต้องเรียนรู้แบบร่วมมือกัน ไม่ใช่แข่งขันเอาชนะกัน ช่วยกันหนุนให้เพื่อนที่เข้าใจเข้าเกิดสมรรถนะ การรับฟังข้อสะท้อนคิดของเพื่อนเป็นส่วนสำคัญของการเรียนรู้ครบทุกด้าน (วิจารณ์ พานิช, ม.ป.ป., น. 59)

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

ค่านิยมของครูจะต้องเปลี่ยนแปลงจาก “ครูผู้สอน” หรือ ถ่ายทอดความรู้สู่ “ครูถาม” เพื่อใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนสะท้อนคิดจากประสบการณ์ ทุกประสบการณ์สะท้อนคิดสู่หลักการด้านค่านิยมได้ หากครูตั้งคำถามเชิงหลักการและพฤติกรรมที่สื่อค่านิยมให้นักเรียนฝึกสะท้อนคิด นี่คือการที่ครูทำหน้าที่ “สร้างนั่งร้าน” (Scaffolding) ให้นักเรียนยกระดับค่านิยมให้แก่ตนเอง (วิจารณ์ พานิช, ม.ป.ป., น.70)

หลักการและแนวคิดจิตศึกษา

จิตศึกษา เป็นนวัตกรรมที่พัฒนาปัญญาภายใน เพื่อการเข้าถึงความเข้าใจต่อแก่นแท้ โดยเริ่มพัฒนาขึ้นในโรงเรียนลำปลายมาศพัฒนาตั้งแต่ปี 2546 เพื่อใช้เป็นแนวคิดและกระบวนการในการพัฒนาผู้เรียนและยกระดับความเป็นครู เพื่อการเรียนรู้และองงามด้านใน ทั้งความฉลาดทางด้านอารมณ์และความฉลาดทางด้านจิตวิญญาณ โดยเริ่มต้นในปีแรก ๆ กระบวนการจิตศึกษาในโรงเรียนลำปลายมาศพัฒนามีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมเด็กให้สงบ ผ่อนคลาย ให้อยู่ในภาวะคลื่นสมองต่ำ และให้กลับมารู้เนื้อรู้ตัวก่อนการเรียนรู้ทุกวัน ซึ่งพบว่าเด็กทุกคนสงบได้ง่ายขึ้น นำมาซึ่งการรับฟังกันได้อย่างลึกซึ้ง เกิดการใคร่ครวญได้บ่อยขึ้น รับรู้ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นได้รอบไว สามารถรับรู้และเชื่อมโยงตนเองกับคนอื่นหรือสิ่งต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้นจนเห็นคุณค่าของสรรพสิ่งน้อยน่าสิ่งที่ตั้งงามเข้าไปสู่จิตใจสำนึก จนในที่สุดได้พัฒนาเป็น “จิตศึกษา” ในปี พ.ศ.2548 (วิเชียร ไชยบัง, 2558)

การออกแบบกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ ‘จิตศึกษา’ เป็นเครื่องมือในการพัฒนาปัญญาภายในและบูรณาการผ่าน ‘การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน’ (Problem – based Learning : PBL) และ ‘ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครู’ (Professional Learning Community : PLC) เพื่อเป็นกลไกสำคัญที่เน้นให้เด็กได้รู้จักตัวเอง รู้จักคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ผลงาน (สโรชา เอิบโชคชัย, 2564)

คุณลักษณะของผู้เรียนที่บ่งบอกว่าผู้เรียนได้เกิดการก่อรูปของปัญญาภายในขึ้น อาจสังเกตได้จากสิ่งเหล่านี้ (วิเชียร ไชยบัง, 2558, น.18 - 19)

1. การรู้ตัวไวหรือการมีสติ ผู้เรียนสามารถกลับมารู้ตัวตัวเองได้ด้วยตัวเองอยู่เสมอ รู้เท่าทันความคิดหรืออารมณ์เพื่อให้รู้ว่าต้องหยุดหรือไปต่อกับสิ่งที่กำลังเป็นอยู่ เมื่อมีภาวะรู้ตัวไวก็จะสามารถจัดการอารมณ์ตนเองได้รวดเร็วเช่นกัน
2. การมีสมาธิ สามารถตั้งใจมั่น จดจ่อเพื่อกำกับให้การเรียนรู้ของตน หรือการทำภาระงานของตนเองให้สำเร็จลุล่วงได้ ทั้งมีความอดทนทั้งด้านร่างกายและจิตใจ
3. การรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของตนเอง (รู้ตัว) และผู้อื่นได้อย่างรอบไวและกลับมาอยู่กับการใคร่ครวญตัวเองได้เสมอ ๆ

4. การเห็นคุณค่าในตนเอง คนอื่นและสิ่งต่าง ๆ เพื่อการดำเนินชีวิตอย่างมีเป้าหมายและมีความหมาย ซึ่งการเห็นคุณค่าก็จะนำมาสู่การเคารพสิ่งนั้น

5. การอยู่ด้วยกันอย่างภราดรภาพ ยอมรับในความแตกต่าง เคารพและการให้เกียรติกัน การมีวินัย มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม อยู่อย่างพอดีและพอใจได้ง่าย

6. การเห็นความสัมพันธ์และเชื่อมโยงระหว่างตนเองกับสิ่งต่าง ๆ นอบน้อมต่อสรรพสิ่งที่เกื้อกูลกันอยู่

7. การมีจิตใหญ่ มีความรักความเมตตาตามสากล

กระบวนทัศน์ของจิตศึกษา

โครงสร้างการทำงานของสมองมนุษย์ กล่าวคือ สมองแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วนใหญ่ ๆ มีบทบาทและหน้าที่ต่างกัน (TSQM รวมพลังขับเคลื่อนโรงเรียนพัฒนาตนเอง, 2567) ดังนี้

ส่วนที่ 1 สมองส่วนสัญชาตญาณ (Reptilian Brain: Instinctual or Dinosaur Brain) ทำงานเกี่ยวกับการเอาชีวิตรอด เช่น การเต้นของหัวใจ การหายใจ การทรงตัว อุดมภูมิในร่างกาย พฤติกรรมที่สมองส่วนนี้ตอบสนองต่อสิ่งเร้าจะเป็นไปตามสัญชาตญาณ และคอยประเมินว่าสถานการณ์นั้นเป็นลบ หรือเป็นบวก อีกทั้งยังมีสมองส่วน Amygdala ที่จะประเมินความรุนแรงเกินเหตุ และประเมินการรับมือของตนเองได้ต่ำ ดังนั้น หากบรรยากาศในห้องเรียนไม่เอื้อต่อความรู้สึกเชิงบวก เด็กปิดกั้นการคิดทันที

ส่วนที่ 2 สมองส่วนอารมณ์ หรือ สมองส่วนกลาง (Limbic Brain: Emotional or Feeling Brain) สมองส่วนนี้ทำหน้าที่เกี่ยวกับความรู้สึก อารมณ์ที่เกี่ยวกับความอยู่รอด เช่น กลัว โกรธ ความสุข สิ่งใดที่กระตุ้นอารมณ์จะทำให้สมองส่วนนี้จดจำเป็นพิเศษ แต่ถ้าสมองส่วนอารมณ์ไม่มีความสุข หงุดหงิด ทุกข์ใจ สมองส่วนคิดก็จะทำงานไม่ได้ไปด้วย มักคิดอะไรไม่ออก ไม่พร้อมที่จะเรียนรู้

ส่วนที่ 3 สมองส่วนเหตุผล หรือ สมองส่วนหน้า (Neocortex: Rational or Thinking Brain) ซึ่งเป็นส่วนที่ใช้คิดและพัฒนา อีกทั้งยังทำงานเกี่ยวกับ EF คอยควบคุมการคิดที่ยืดหยุ่น อารมณ์ การกระทำ ความสร้างสรรค์ เป็นสมองส่วนที่ฝึกฝนได้

กระบวนทัศน์ของจิตศึกษาประกอบด้วยฟันเฟืองสำคัญ 3 อย่าง (วิเชียร ไชยบัง, 2558, น. 21) ได้แก่

1. ความเป็นชุมชน ซึ่งเป็นทั้งพื้นที่และบรรยากาศที่เสมือนเป็นบ้านลอมใหญ่
2. จิตวิทยาเชิงบวก ซึ่งเป็นวิธีการที่เน้นชี้ถูก และการเป็นแบบอย่าง
3. กิจกรรม ซึ่งเป็นเครื่องมืออันหลากหลายที่ใช้ฝึกฝน

ภาพ 12 กระบวนทัศน์ของจิตศึกษา

ที่มา : <https://docs.google.com/document/d/14DHeXB43tDYewUaRxrq4nsxRVaOvRUwFXy1G7NO0gO0/preview?hgd=1&tab=t.0>

14DHeXB43tDYewUaRxrq4nsxRVaOvRUwFXy1G7NO0gO0/preview?hgd=1&tab=t.0

1. การสร้างความเป็นชุมชน

ปัจจัยเบื้องต้นของจิตศึกษา 3 องค์ประกอบที่สำคัญของความเป็นชุมชน ได้แก่

1.1 สภาพแวดล้อม

ด้วยสภาพสังคมที่เป็นอยู่ ผัสสะของเด็ก ๆ มักถูกรุมเร้าด้วยสภาพแวดล้อมด้านลบตลอดเวลา อย่างอาหาร อากาศที่ไม่ปลอดภัย พื้นที่ที่น้ำอืดอืด ทั้งภาพและเสียงการโฆษณาชวนเชื่อต่างก็พุ่งตรงไปที่พวกเขา ผู้ซึ่งมีเครื่องมือต่อกรอันอ่อนแอ การคุกคามสิทธิ์และสวัสดิภาพเกิดขึ้นเสมอทั้งต่อหน้าและลับตา จิตวิญญาณของพวกเขา จึงถูกกดทับบีบคั้น มีโอกาสน้อยที่จะได้อยู่อย่างสงบเงียบและรื่นรมย์ สิ่งแวดล้อมที่ดีจะทำให้โรงเรียนมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของทุกคน ไม่จำเป็นต้องรื้อเพื่อสร้างใหม่ แต่ทำให้สะอาด ร่มรื่น และปลอดภัย ความสะอาดจะทำให้สบายใจ ความร่มรื่นจะนำมาสู่ความรู้สึกผ่อนคลายและสงบ ยิ่งถ้าให้ได้อยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ ทั้งดิน ลม แสงแดด ต้นไม้ ก็ยิ่งทำให้พลังชีวิตได้ทำงาน และที่สำคัญต้องให้โรงเรียนเป็นที่ที่ปลอดภัยอยู่ห่างไกลจากสิ่งรบกวนภายนอก เช่น เสียงดัง มลพิษ ร้านเกม ห้างสรรพสินค้า ทั้งปลอดภัยจากอาหาร เช่น ปลอดภัยจากน้ำตาล โซเดียมจากขนมขบเคี้ยว และดีที่สุที่สุดคือให้เด็ก ๆ ปลอดภัยจากการถูกรุกระทำทั้งทางร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ เพียงเท่านั้นก็จะทำให้เด็ก ๆ ได้อยู่ในบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เกื้อหนุนเมล็ดพันธุ์ที่ดีในจิตให้เติบโต

ครูเป็นหนึ่งในสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ของเด็ก ครูบางคนไม่จำเป็นต้องสอนด้วยซ้ำไป แต่ก็สามารถปมเพาะปัญญาภายในให้กับผู้เรียนได้ ด้วยที่เซลล์กระจกเงาในสมองของเด็ก ๆ นั้น ทำงานอยู่ตลอดเวลา การที่เด็ก ๆ ได้อยู่กับครูที่สงบ อารมณ์มั่นคง มีเหตุผล มีเมตตา มีการตั้งคำถาม ที่นำไปสู่การใคร่ครวญ เด็ก ๆ ก็จะซึมซับพฤติกรรมเหล่านั้น ยิ่งถ้าเด็กรู้สึกได้รับความรักความเมตตา เสมอเทียมกันเด็กก็จะยิ่งรู้สึกปลอดภัยไม่รู้สึกว่าถูกคุกคาม ความมั่นคงทางจิตใจของเด็กก็จะเกิดขึ้น นั้นยังกระตุ้นการเรียนรู้และแรงจูงใจเชิงบวกได้อย่างดี

ผู้นำมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการเกื้อหนุนให้เกิดบรรยากาศต่อการพัฒนาครู ด้วยการสร้างเป็นชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพขึ้นมา PLC (Professional Learning Community) ซึ่งจะเป็นที่ที่ครูจะได้ช่วยกันพัฒนากระบวนการและวิธีการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ทั้งเป็นการยกระดับความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และจิตวิญญาณของความเป็นครูไปพร้อมกัน

PLC จะช่วยยกระดับความรู้ความเข้าใจของครูแต่ละคน ทั้งมีติความรู้ความเข้าใจ ในเนื้อหาที่จะสอนและความรู้ความเข้าใจต่อการสอน เช่น หลักสูตร จิตวิทยาการสอน การออกแบบ กิจกรรม การวัดและประเมินผล เป็นต้น

PLC ช่วยยกระดับทักษะของครูแต่ละคน เช่น ทักษะการออกแบบการเรียนรู้ ทักษะการสื่อสาร ทักษะ ICT ทักษะการวัดและประเมินผล ตลอดจนทักษะชีวิต เช่น ทักษะ การจัดการความขัดแย้ง ทักษะการจัดการอารมณ์ ทักษะการอยู่ร่วมกัน เป็นต้น ทั้งยังช่วยให้ครูแต่ละคนค้นพบความหมายของชีวิต ความหมายของการเป็นครู รู้สึกถึงคุณค่าของงานครู เห็นเป้าหมายที่สำคัญร่วมกัน เป็นบุคคลและองค์กรการเรียนรู้ทำงานเป็นทีม มีความเป็นกัลยาณมิตร นั่นคือถึงความ มีอุดมการณ์นั่นเอง

องค์ประกอบของ PLC

1. การเตรียมองค์กร เตรียมสภาพแวดล้อมให้สะอาด รมรื่น ปลอดภัย และ สบาย

2. ก่อรูปวัฒนธรรมองค์กรใหม่ การร่วมกันกำหนดเป้าหมายองค์กรและข้อตกลง เบื้องต้น การออกแบบกิจกรรมเพื่อลดลำดับชั้นให้น้อยลง เป็นองค์กรระดับราบมากยิ่งขึ้น และสร้าง กลไกให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อยู่เสมอทั้งเป็นกลไกที่ดึงดูดผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาอยู่ในกระบวนการด้วย เช่น การกำหนดช่วงเวลา สถานที่ หัวข้อ ผู้เข้าร่วม และผู้นำวงแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในแต่ละครั้ง ซึ่งผู้นำหรือผู้บริหารเป็นองค์ประกอบสำคัญมากในขั้นตอนนี้

กิจกรรม PLC

1. Dialogue หรือ กระบวนการสุนทรียสนทนาเพื่อเรียนรู้ เพื่อการเรียนรู้กันและกันด้วยการคุยกันในระดับราบ เน้นการฟังอย่างรู้เท่าทันจิตใจของตนเอง เพื่อการขจัดการตัดสินที่ เกิดขึ้นขณะฟัง การฟังนั้นก็จะเต็มไปด้วยความกรุณาต่อกัน ทุกคนจะมีโอกาสรับเนื้อความได้อย่าง

ครบถ้วนทั้งมิติและเนื้อหาตัวอย่างหัวข้อคำถามเพื่อ Dialogue เช่น ทำปีที่แล้วเราเห็นองค์กรเราเป็นอย่างไร อีกห้าปีข้างหน้าเราอยากเห็นองค์กรเราเป็นอย่างไร อะไรที่หล่อหลอมให้เรากลายเป็นคนแบบนี้ เราอยู่ตรงไหนของจักรวาล เราเกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวอย่างไร เป็นต้น

2. Lesson Study เป็นกระบวนการร่วมกันพัฒนากิจกรรมการสร้างการเรียนรู้ของกลุ่มครู ตัวอย่างหัวข้อคำถามเพื่อ Lesson Study เช่น ทำอย่างไรที่จะให้องค์กร (โรงเรียน) พัฒนาปัญญาภายในให้กับผู้เรียน กิจกรรมฝึกฝนการรู้ตัวมีอะไรบ้าง ทำอย่างไรบ้างกับ เด็กแต่ละวัย การฝึกให้เด็กได้ใคร่ครวญควรมีกิจกรรมใดบ้าง การฝึกฝน Dialogue มีกระบวนการอย่างไร เป็นต้น

3. S&L (Share & Learn) แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ ความสำเร็จหรือความล้มเหลวจากหน้างานของกันและกัน เน้นการอภิปรายร่วมกันอย่างสร้างสรรค์โดยมีเจตจำนงที่ดีต่อการทำให้งานพัฒนาขึ้น หรือเด็ก ๆ ได้รับการพัฒนาขึ้น อาจทำเป็นคู่เป็นกลุ่มย่อยและเป็นกลุ่มใหญ่ทั้งองค์กร ตัวอย่างหัวข้อคำถามเพื่อ S&L เช่น อะไรคือปัญหาหรือสิ่งที่เราต้องการพัฒนาทำอะไรบ้าง ทำอย่างไร ผลเป็นอย่างไร อะไรที่ยืนยันว่าเราได้พบผลเช่นนั้น เราสามารถทำอะไรได้บ้าง เป็นต้น

4. AAR (After Action Review) เป็นการร่วมกันอภิปราย สรุปในแต่ละแง่มุมหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมเพื่อทำให้เกิดการใคร่ครวญ หรือการทบทวนต่อเรื่องนั้น ๆ ตัวอย่างหัวข้อคำถามเพื่อ AAR เช่น เห็นอะไร รู้สึกหรือคิดอย่างไร อะไรที่เราได้เรียนรู้ เป็นต้น

การสร้าง PLC ยังครอบคลุมถึงเด็กและผู้ปกครองอันเป็น องค์ประกอบสำคัญด้วย ทั้งในแง่ของเป้าหมาย กระบวนการและกิจกรรม นั้นหมายถึง PLC จะสร้างมวลพลังแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับที่คนที่แวดล้อมอยู่ให้วิวัฒน์ขึ้น

1.2 สัมพันธภาพ

สัมพันธภาพของคนในชุมชนมีผลอย่างมากต่อบรรยากาศทั้งหมดภายในชุมชน และเป็นฐานสำคัญของ PLC เราอาจจะพบว่าบางครั้งแม้มีเพียงไม่กี่คนในองค์กรที่ทะเลาะกัน แต่กลับส่งผลต่อความรู้สึกของคนทั้งหมด ต่างคนต่างอยู่อย่างระมัดระวังตัว หรือไม่ก็เฉยชาต่อกัน ซึ่งไม่เอื้อต่อการดำเนินชีวิตและต่องานอย่างยิ่ง การสร้างวิถีชุมชน (วัฒนธรรมองค์กร) ร่วมกันจะรักษาความสัมพันธ์ที่บางครั้งอาจร้าวฉานให้กลับมาดีได้โดยง่าย วิถีชุมชนจะก่อให้เกิดพลังของความสิ้นใจร่วมกัน ความสิ้นใจไม่ได้หมายถึงการอยู่เฉยโดยไม่มีอะไรทำ การมีสิ่งที่จะต้องทำมากมายตลอดวันก็ทำให้เกิดความสิ้นใจได้ อาการติดขัดหรือความไม่สิ้นใจ อาจดูได้จากอาการขุ่นมัวในจิตตอนสิ้นวันก็ได้ ความสิ้นใจที่แท้จริงจะนำไปสู่จิตที่มีปิติ

การหล่อเลี้ยงสัมพันธภาพที่ดีให้คงอยู่ได้เป็นเรื่องละเอียด ต้องทำกันอยู่เสมอด้วยกิจกรรมของ PLC เช่น มีช่วงวันที่ครูได้ AAR กันสั้น ๆ ทุกวัน หรือหล่อเลี้ยงด้วยงานประเพณีขององค์กรอย่างหลากหลาย

เรียบง่ายและแยบยล สัมพันธภาพเป็นสนามพลังงาน ซึ่งทำงานต่อผู้คนและสิ่งต่าง ๆ ทั้งหมด
ในจักรวาล เราแต่ละคนเป็นผู้กำหนดว่าต้องการที่จะสร้างสนามพลังเชิงบวกหรือเชิงลบ

1.3 ความมีวิถีหรือวัฒนธรรมองค์กร

การปฏิบัติในวิถีโรงเรียนจะต้องทำอย่างมีความหมาย มีเหตุผลและคงเส้นคงวา
ในขณะที่เดียวกันโรงเรียนยังต้องตระหนักอยู่เสมอว่าผู้ปกครองทุกคนมีส่วนเกี่ยวข้องกับ
ของเด็กและงานวิจัยจากทั่วโลกก็ยืนยันว่าความร่วมมือกันระหว่างผู้ปกครองและครูส่งผลโดยตรงต่อ
คุณภาพผู้เรียน การสร้างความเข้าใจอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการอย่างหลากหลายจะช่วยให้ผู้ปกครอง
เห็นความสำคัญต่อการพัฒนาในเชิงจิตวิญญาณซึ่งเป็นนามธรรม ในที่สุดผู้ปกครองจะเข้ามามากขึ้น
พร้อมที่จะเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนในโรงเรียน เมื่อผู้ปกครองได้เรียนรู้วิถีชุมชนจากบทเรียนที่
เกิดขึ้นจริงภายในโรงเรียนผู้ปกครองก็จะนำกลับไปสู่ชุมชนจริงของตนเอง

2. การใช้จิตวิทยาเชิงบวก

ปัจจัยเกื้อหนุนจิตศึกษา เน้นชี้ถูกและการเป็นแบบอย่างกรอบคิดทางจิตวิทยาเชิงบวก
คือ ศรัทธาในความดีงามของมนุษย์และบ่มเพาะผู้เรียนให้มีคุณค่าที่ดั่งงามซึ่งมีอยู่แล้วในใจองามยิ่งขึ้น
โดยปฏิบัติต่อผู้เรียนอย่างมนุษย์ที่มีคุณค่าและมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน

การกระทำที่ควรลด เพื่อไม่ให้เป็นการทำลายคุณค่าความเป็นมนุษย์ของเด็ก ๆ ซึ่งมีมา
อยู่แล้ว ทั้งยังเป็นการลดการให้อาหารกับเมล็ดพันธุ์ที่ไม่ดีหรืออารมณ์ด้านลบที่อยู่ภายในจิตของ
เด็ก ๆ เพื่อให้เมล็ดพันธุ์ที่ไม่ดีเหล่านั้นไม่เติบโต เช่น ความออยาก ความหยิ่ง ความลุ่มหลง ความคิด
ลบ ความโกรธฉุนเฉียวเจ้าอารมณ์ ความเกลียด ความท้อแท้ ความอิจฉา ความกลัว ความเบื่อหน่าย
เป็นต้น

ลดการเปรียบเทียบ เราไม่ควรเปรียบเทียบเด็ก ๆ ไม่ว่าจะโดยการพูดหรือการกระทำ
เพราะไม่มีใครอยากถูกเปรียบเทียบว่าตนเองเป็นผู้ที่ด้อยค่ากว่า เด็กทุกคนแสดงพฤติกรรมออกมา
อย่างเป็นธรรมชาติของตัวเองจึงไม่ควรเปรียบเทียบพฤติกรรมระหว่างคนสองคน ถ้าจะชมหรือ
สะท้อนพฤติกรรมที่ต้องแก้ไขควร กระทำต่อเขาโดยตรง ไม่เปรียบเทียบกับคนอื่นหรือแม้แต่
การทำงาน เด็ก ๆ จะทำชิ้นงานหรือภาระงานที่ครูมอบให้ออกมาอย่างเต็มศักยภาพ ครูจึงไม่ควร
เปรียบเทียบระหว่างเด็กแต่ละคน แต่ครูมีหน้าที่ที่ต้องรู้ให้ได้ว่าพัฒนาการหรือศักยภาพแต่ละด้านของ
เด็กว่าอยู่ตรงไหนและหาวิธียกระดับ ศักยภาพของเขาให้สูงขึ้นให้ได้ ครูไม่มีหน้าที่ตีตราโดยการให้
ดาวหรือให้ลำดับแต่สามารถสะท้อนกลับได้ด้วยการชื่นชมหรือการสะท้อนกลับที่ดี ซึ่งจะสร้างแรงบันดาลใจ
และกำลังใจให้กับผู้เรียนได้อย่างดีเช่นกัน

ลดการตีค่า ลดการตัดสิน และลดการชี้โทษ เด็กทุกคนทำชิ้นงานหรือภาระงานออกมา
ตามศักยภาพของตนเองอย่างไม่เสแสร้ง งานที่ออกมาจะบอกถึงสิ่งที่เด็กรู้สิ่งที่เข้าใจหรือ

ความสามารถของเด็ก ครูมีหน้าที่ต้องรู้อย่างเหลือส่วนใดบ้างที่เด็กแต่ละคนยังไม่เข้าใจหรือยังไม่มี
ความสามารถเพื่อจะได้ช่วยยกระดับเรื่องนั้นให้สูงขึ้น คำว่า “ศักยภาพที่สูงขึ้น” ไม่ได้มีขีดจำกัด

ดังนั้นจึงไม่จำเป็นที่ต้องมีเกณฑ์ใด ๆ มาจับ ในการประเมินผู้ประเมินหรือครูต้องมีจิต
ของพรหมอันเต็มเปี่ยมไปด้วยความรัก ความเมตตา ให้การประเมินเป็นไปเพื่อพัฒนาผู้เรียนไม่ใช่เพื่อ
การตัดสิน ใส่ความหวังใยไวัทุก ๆ การประเมิน

พฤติกรรมของเด็ก ๆ ก็เช่นเดียวกัน การที่ครูเห็นว่าเขาผิดเพราะเป็นพฤติกรรม
ที่แตกต่างจากกรอบความเชื่อของครูอันเกิดจากกรอบจารีต ค่านิยม หลักศีลธรรม กฎหมาย ข้อตกลง
ร่วมกันหรือกาลเทศะ แม้บางกริยาของเด็กอาจก่อความรำคาญให้ครูต้องฉุนเฉียว แต่ครูก็ไม่ควรเล่น
บทของพระเจ้าที่มีอำนาจคอยเป็นผู้ชี้ถูกผิดและชี้โทษอยู่รำไป แท้จริงแล้วเด็กแสดงพฤติกรรม
เหล่านั้นออกไปอย่างไม่รู้ หรือไม่ก็เพราะความไม่รู้ตัว เพียงครูแสดงอาการตอบสนองให้เขารู้ตัว เช่น
การนิ่ง หรือครูตั้งคำถามกลับเพื่อให้เด็กได้รู้ตัว เมื่อรู้ตัวชั่วขณะนั้นเด็กก็จะกำกับตัวเองได้และหยุด
พฤติกรรมนั้นได้ชั่วขณะ แต่ชั่วขณะนั้นก็กลับสำคัญยิ่งต่อการเรียนรู้ของสมองส่วนหน้า ซึ่งเป็นสมองส่วน
ที่กำกับการแสดงออกด้วยอารมณ์ด้านบวก หรือ ด้านของความดีงาม สิ่งผู้ใหญ่ต้องตระหนักให้มาก
คือ เราไม่สามารถตามไปชี้ทางหรือตามไปบอกเด็กว่าอะไรควรหรือไม่ควร อะไรถูกหรือไม่ถูกได้ตลอด
ชีวิต หลังจากที่ไปจากเราเด็กจะเป็นผู้เลือกด้วยตัวเอง ในที่สุดการฝึกให้เด็กได้รู้ด้วยตัวเองอย่างนี้จะ
ทำให้เด็กมีความชำนาญในการที่จะกลับมารู้ตัวได้เร็วขึ้นทั้งกล้าหาญที่จะเผชิญความจริงอย่างองอาจ
เราต้องเชื่อว่าไม่มีพฤติกรรมใด ๆ เลวร้ายเกินกว่าที่จะให้อภัยและไม่มีอุปนิสัยใดที่จะแก้ไขไม่ได้ทราบ
เท่าที่ให้ออกแบบไม่จำกัด อีกทางหนึ่ง ครูกลับได้รับโอกาสดีที่ถูกท้าทายด้วยพฤติกรรมของเด็ก ๆ
ที่ทำให้ต้องหงุดหงิดฉุนเฉียวเกรี้ยวกราดมันเป็น ได้ทั้งเครื่องทดสอบตัวเราเอง และเครื่องขัดเกลาใจ
ตัวเอง ไปด้วยในตัว

ลดการล่อหลอกด้วยความอยากอันเป็นเงื่อนไขต่อความรัก เราอาจจะเคยได้ยินว่าพ่อแม่
หรือครูบางคนบอกเด็ก ๆ ว่าจะรักพวกเขาเมื่อพวกเขาทำตัวดี ๆ ความรักที่มีเงื่อนไขจะทำให้
จิตแคบลงซึ่งจะนำไปสู่ความรู้สึกบีบคั้นหากไม่ได้ตั้งใจที่คาดหวัง ความอยากส่วนใหญ่เป็นความอยาก
ในสิ่งที่ยังไม่มีจริงเป็นแค่สิ่งที่คาดหวัง การล่อด้วยความอยากก็จะตามมาด้วยการแข่งขัน แย่งชิง และ
การหมกมุ่นผูกมัดด้วยความอยากนั้น เช่น การบอกว่า “เธอต้องเรียนเก่งที่สุดจึงจะสอบเป็นหมอได้
แล้วเธอจะร่ำรวยและมีชีวิตที่ดี” ครูควรบอกเด็ก ๆ ว่า “แม้สอบเข้ามหาวิทยาลัยไม่ได้ ครูก็ยังรักและ
ศรัทธาในตัวเธอ” หรือ “ไม่ว่าเธอจะเป็นอย่างไร ครูยังรักและศรัทธาในตัวเธอ” หรืออะไรทำนองนี้

ลดการสร้างภาพของความกลัวเพื่อการควบคุม ความกลัวกระตุ้นการทำงานของสมอง
ส่วนอะมิกลาลาทำให้เด็กเข้าสู่โหมดปกป้อง หลบหลีกจากสิ่งที่จะทำให้เจ็บปวดสิ่งคุกคาม หรือ
ภัยอันตราย ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้เพราะทำให้เด็กไม่กล้าเผชิญกับสิ่งนั้นความกลัวเกิดจากการ
ได้เผชิญกับสิ่งนั้นจริงด้วยการได้เห็นได้ยิน ได้สัมผัสจริง เช่น ถูกตี ถูกดูต่ำ ถูกคาดหวัง ถูกตีตราว่า

ล้มเหลว ถูกละทิ้งเพิกเฉยให้ไม่ได้รับความรัก ฯลฯ ต่อจากนั้นความกลัวส่วนใหญ่จะมาจากการสร้างภาพของความกลัวขึ้นมาโดยคนอื่นและตามมาด้วยการสร้างจินตนาการ ความกลัวของตนเอง หรือบางครั้งความกลัวก็เกิดจากความไม่รู้

ภาพของความกลัวถูกสร้างขึ้นในโรงเรียนนับร้อยพันอย่างส่วนใหญ่มีเบื้องหลังความคิดที่ต้องการควบคุม เช่น ถ้าส่งงานไม่ครบจะติด “ร” ถ้าไม่ตั้งใจเรียนจะสอบตก ติด “0” หรือจะให้ติด “มส” เพราะเวลาเรียนไม่ครบ ถ้าประพฤติไม่ดีจะถูกไล่ออก แล้วเครื่องหมายตราบาปเหล่านี้ก็ติดไปกับหลักฐานทางการศึกษาและติดอยู่ในใจของเด็กตลอดไป ทั้งที่ถ้าพิจารณาในเชิงจิตวิทยาเชิงบวก การกระทำของครูอย่างนั้นเป็นการทำลายคุณค่าความเป็นมนุษย์ในตัวเด็ก ครูมีหน้าที่ที่จะสร้างหนทางให้เด็กได้มีโอกาสแก้ไขสิ่งต่าง ๆ ได้เสมอ หรือแค่เพียงชื่นงานที่ส่งมาแม้ไม่ได้ครบทุกชิ้น ครูก็สามารถประเมินอย่างรอบด้านเพื่อค้นหาความงอกงามได้แล้ว หรือ การที่เด็กไม่สามารถมาเรียนได้ก็สร้างโอกาสให้เขาได้เกิดการเรียนรู้ได้เองโดยไม่จำเป็นต้องมานั่งรวมกันต่อหน้าครูเสมอไป เด็กทุกคนต้องการทางเลือกและโอกาส แบบไม่จำกัด ครูมีหน้าที่อำนวยความสะดวกให้เด็กรักที่จะเรียนรู้และอำนวยความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้

ลดคำพูดด้านลบ การพูดคำด้านลบ เช่น การปรามาส การเหยียดหยัน การดูต่ำ การกดดัน คาดคั้น การล้อเลียนถึงปมด้อย การตั้งฉายา ล้วนแต่เป็นคำที่ให้อาหารหล่อเลี้ยงเมล็ดพันธุ์ไม่ดีในจิตให้ ให้เติบโต เช่น ความกลัว ความเกลียด ความเศร้าหมอง ความรู้สึกด้อยค่า เป็นต้น ทั้งยังเป็น การฝังความไม่จริง เหล่านั้นลงไป ในจิตใต้สำนึก เพื่อให้มันส่งผลให้เป็นจริง ในอนาคต ดังประโยคที่ว่า “เมื่อเราคิด เราพูด เราจะเป็น”

เลิกใช้ความรุนแรง ความรุนแรงเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งของสัตว์ที่แสดงออกมาเพื่อความอยู่รอด แต่มนุษย์ที่มีสมองส่วนหน้าซึ่งวิวัฒนาการมาใหม่กว่าสัตว์ใด ๆ เป็นสมองที่เรียนรู้ และคอยกำกับเรื่องความดีงาม คุณธรรมจริยธรรมและการแสวงหาสิ่งจะสูงสุด ด้วยสมองส่วนนี้มนุษย์จึงมีศักยภาพที่จะหยุดความรุนแรง เราแต่ละคนมีหน้าที่หยุดสัญชาตญาณความรุนแรง และการกดขี่ภายในจิตมนุษย์ด้วยการไม่ส่งต่อพฤติกรรมเหล่านั้นไปยังเด็ก ๆ หรือคนรุ่นต่อ ๆ ไป

สิ่งที่ควรทำสำหรับจิตวิทยาเชิงบวก เพื่อให้อาหารแก่เมล็ดพันธุ์ดีในจิตให้งอกงาม เช่น ความรัก การให้อภัย ความเบิกบาน ความสงบ เมล็ดพันธุ์ปัญญา ความสุข เป็นต้น การสร้างภาพพจน์ด้านบวกให้กับผู้เรียนทุกคนโดยการให้ความรัก ให้เกียรติ รับฟัง แสดงความชื่นชมเมื่อมีโอกาสและสร้างโอกาสให้เด็กได้ทำงานสำเร็จด้วยตัวเองอย่างสม่ำเสมอ ตั้งแต่การซักถุงเท้าเอง หิ้วกระเป๋าเอง ทำงานในหน้าที่ที่ครูมอบหมาย เพื่อให้เด็กทุกคนรู้สึกได้ว่าตนเองมีคุณค่า ได้รับความรักและมีความสามารถฝึกการสื่อสารระดับลึกโดยให้ความสำคัญกับการฟังอย่างลึกซึ้งผ่านเรื่องเล่าหรือนิทาน การปรับพฤติกรรมเชิงบวก ต้องเข้าใจเบื้องต้นก่อนว่าพฤติกรรมมนุษย์ที่แสดงออกนั้น เป็นผลมาจากกระบวนการเรียนรู้และการหล่อหลอมมาจากอดีต พฤติกรรมด้านลบที่แสดงออกมานั้นอาจสืบเนื่อง

จากการทำงานของสมองส่วนอะมิกลาลาซึ่งจะแสดงออกอย่างอัตโนมัติเมื่ออยู่ในภาวะกังวล ตระหนกหรือกลัว ทั้งนี้เป็นไปเพื่อปกป้องตนเอง ส่วนพฤติกรรมที่แสดงออกมาจากการทำงานของสมองส่วนหน้าจะแสดงออกด้วยอารมณ์ด้านบวกหรือด้านของความดีงาม แต่ด้วยการทำงานของสมองสองส่วนที่เป็นปฏิภาคกันนั่นคือเมื่อสมองส่วนหน้าทำงานส่วนอะมิกลาลาจะไม่ทำงานหรือแบบตรงข้ามกัน เราจึงมีโอกาที่จะฝึกฝนให้สมองส่วนหน้าได้ทำงานเพื่อให้เด็ก ๆ ได้แสดงออกด้านบวกหรือด้านดีงามมากยิ่งขึ้น

ในการแก้ไขพฤติกรรมด้านลบต้องเริ่มต้นจากให้เชื่อว่าทุกพฤติกรรมสามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยให้การเรียนรู้ใหม่ เป็นการเรียนรู้ที่จะแสดงพฤติกรรมแบบใหม่โดยให้รู้ตัวให้การเรียนรู้และให้การฝึกฝน ซึ่งเป็นความสามารถของสมองส่วนหน้าอยู่แล้ว เมื่อผ่านการเรียนรู้และการฝึกฝนก็จะกลายเป็นอุปนิสัย นั่นคือเป็นพฤติกรรมใหม่ที่แสดงพฤติกรรมด้านบวกออกไปอย่างอัตโนมัติให้การเรียนรู้ ต้องกระทำด้วยจิตใจใหญ่ คือ เต็มเปี่ยมไปด้วยความรัก ความเมตตา พร้อมทั้งจะให้โอกาสและไม่จำกัดเพราะพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกมาส่วนใหญ่จะเป็นไปแบบอัตโนมัติ เป็นไปโดยไม่รู้ตัวว่า ผิด-ถูก หรือ ไม่รู้ว่าเหมาะสม-ไม่เหมาะสม นั่นคือการไม่รู้ตัวว่า “ไม่รู้” การทำให้เด็กรู้ตัวเป็นบันไดขั้นแรกของการเรียนรู้เพื่อการแก้ไขพฤติกรรมซึ่งอาจใช้วิธีการตั้งคำถามเช่น “เกิดอะไรขึ้นเล่าให้ครูฟังหน่อย?” “เธอกำลังรู้สึกอย่างไร?” “เธอคิดว่าคนอื่นจะรู้สึกกับเรื่องนี้อย่างไร?” การทำให้รู้ตัวเราไม่ควรชี้ถูกผิดหรือชี้โทษและไม่ควรใช้คำพูดในลักษณะตีตราการเรียนรู้ โดยเฉพาะเมื่อรู้ตัวว่าทำไม่ถูกต้องก็เท่ากับการได้หยุดสมองส่วนอะมิกลาลาเพื่อให้สมองส่วนหน้าได้ทำงานขั้นต่อไปให้การเรียนรู้ คือการให้เด็กได้ใคร่ครวญกับสิ่งที่เกิดขึ้นครูอาจจะตั้งคำถามเพื่อให้เด็กได้คิดเทียบเคียงด้วยตนเองกับผลของการแสดงพฤติกรรมทั้งทางด้านบวกและด้านลบต่อเหตุการณ์นั้น และควรถามเพื่อให้เด็กได้คิดเองว่า “จะแก้ไขสิ่งนั้นได้อย่างไร” หลังจากนั้นครูควรให้การเรียนรู้ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมด้านลบนั่นผ่านเรื่องเล่าจากเหตุการณ์จริงที่เป็นผลของการแสดงออกต่อเหตุการณ์นั้น ทั้งทางด้านลบและด้านบวก หรือ ละครปรับพฤติกรรมให้การฝึกฝน หมายถึงการให้เด็กได้แสดงพฤติกรรมด้านบวกออกมาจริง ๆ ไม่ใช่แค่การพูด โดยใช้พฤติกรรมแม่แบบในการชักนำ โดยอาจเอาแม่แบบจากคนในสังคมที่เป็นแรงบันดาลใจ พ่อแม่หรือครูก็ต้องเป็นแบบถูก เช่น เมื่อรู้ว่าร้านค้าทองเงินให้เกิน พ่อแม่ต้องแสดงให้เด็กได้เห็นที่ไม่ถูกต้องซึ่งต้องคืนเงินส่วนที่ได้รับเกินมา เมื่อเห็นขยะซึ่งไม่รู้ว่าใครเป็นคนทิ้ง เราก็ก็เก็บไปทิ้งถึงขยะเสียเองแทนที่จะพำร่าบ่นหรือต่อว่าเด็ก ๆ ที่อยู่ใกล้ ๆ บริเวณนั้น เมื่อเด็กพูดไม่ถูกต้องหรือพูดคำไม่สุภาพครูไม่ควรผลิผลาม ตำหนิออกไปแต่ให้พูดสิ่งที่ถูกต้องแทนเพื่อให้เด็กได้พูดทวนคำที่ถูกต้องนั้นหรือขณะที่ครูกำลังสอนถ้ามีเด็กบางคนเล่นกันไม่ตั้งใจเรียน แทนที่ครูจะตำหนิเด็กคนนั้น ครูจะใช้การชมหรือขอบคุณผู้ตั้งใจเรียนแทน เมื่อเด็กได้เรียนรู้ว่าจะแก้ไขพฤติกรรมด้านลบเหล่านั้นอย่างไรแล้วครูต้องสนับสนุนให้เขาแก้ไขสิ่งนั้นให้ลุล่วง

ด้วยตนเอง แล้วให้การชื่นชม การทบทวนฝึกฝน ยังต้องทำต่อไปอีกระยะ ซึ่งขึ้นอยู่กับว่าพฤติกรรมด้านลบนั้น ผังอยู่ในจิตลึกลับเพียงใด

3. การใช้กิจกรรมจิตศึกษาเพื่อการฝึกฝน

การจัดกระทำผ่านกิจกรรมและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องของจิตศึกษา กิจกรรมจิตศึกษามีการจัดใน 2 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 จัดกิจกรรมในคาบเวลาของ “จิตศึกษา”

โรงเรียนสามารถจัดเวลาสำหรับทำกิจกรรมจิตศึกษาเพื่อมุ่งเป้าหมายพัฒนาปัญญาภายในให้กับผู้เรียนไว้โดยเฉพาะ ซึ่งควรใช้ เวลาประมาณ 20 นาที ก่อนเรียนในภาคเช้าและ 15 นาที ก่อนเริ่มการเรียนในภาคบ่าย

ทั้งนี้จะได้คุณค่าเพิ่มตรงที่กิจกรรมจิตศึกษา ยังเป็นการเตรียมความพร้อมทั้งทางกายและใจให้กับผู้เรียนก่อนเรียนไปด้วยในตัว และอีกช่วงหนึ่งอาจจัดตอนสิ้นวันโดยใช้เวลาประมาณสัก 20 - 30 นาที เพื่อให้ทุกคนได้กลับมาสู่ความสงบกลับมาสู่ตัวเอง แล้วใคร่ครวญและสะท้อนถึงสิ่งที่ได้เรียนมาทั้งวันก่อนการกลับบ้าน

รูปแบบที่ 2 การบูรณาการศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับจิตศึกษาในหน่วยการเรียนรู้หลัก

เราสามารถนำมาออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการทำงานของสมองโดยอาศัยกระบวนการทั้ง 3 องค์ประกอบ (TSQM รวมพลังขับเคลื่อนโรงเรียนพัฒนาตนเอง, 2567) ได้ดังนี้

1. สนามพลังบวก การสร้างบรรยากาศเชิงบวกให้ห้องเรียนเป็นพื้นที่ปลอดภัย โดยมีวัฒนธรรมและวิถีเป็นปัจจัยสำคัญขององค์ประกอบ วัฒนธรรมต้องเป็นพื้นที่ที่เป็นมิตร ปลอดภัย เปิดโอกาสการคิดของเด็ก อีกทั้งต้องมีวิถีที่มั่นคงเป็นเหตุเป็นผล สมองเด็กจะรู้สึกปลอดภัยไม่กังวลกับเรื่องต่าง ๆ เป็นการกระตุ้นการทำงานของสมองส่วนสัญชาตญาณ และสมองส่วนกลาง ให้เกิดการคิดอย่างอิสระและปราศจากความกลัว พร้อมทั้งจะเรียนรู้และพัฒนาทักษะใหม่ ๆ

2. จิตวิทยาเชิงบวก ครูต้องสอนให้เด็กเคารพคุณค่าความเป็นมนุษย์ ไม่มีการลงโทษลดปัจจัยที่ทำลายคุณค่าความเป็นมนุษย์ เช่น การตัดสิน การตีตรา การเปรียบเทียบ ลดคำพูดด้านลบ แต่เสริมพลัง (Empower) ด้วยคำเชิงบวก เพิ่มการสะท้อนคิด (Feedback) เพราะจะช่วยให้เด็กรู้ว่าตัวเองมาถูกทาง ตัวเองมีโอกาสสำเร็จ ตัวเองได้รับการแก้ไขทันที่ และสร้างกิจกรรมที่เพิ่มสัมพันธภาพการสร้างสนามพลังบวกร่วมกับการใช้จิตวิทยาเชิงบวกจะทำให้เกิดการเกื้อกูลกัน เอื้อให้สมองผู้เรียนเปิดรับข้อมูลและเปิดการประมวลผล เพิ่มการเรียนรู้ของเด็กได้ดียิ่งขึ้น

3. กิจกรรมจิตศึกษา กิจกรรมที่ช่วยฝึกฝนปัญญาภายในให้กับตัวเด็ก ประกอบด้วย การเตรียมสภาวะจิตให้มีสติ ต่อด้วยครูเล่านิทานเพื่อให้ฝึกการตระหนักรู้ คิดไตร่ตรอง และ body scan จบด้วยการสะท้อนคิดก่อนกลับบ้าน กิจกรรมเหล่านี้มีเป้าหมายเริ่มจากการให้เด็กฝึกสติตระหนักรู้ ใช้สถานการณ์เพื่อตัดสินใจเชิงจริยธรรม และเห็นความจริงในตนเอง

นวัตกรรมจิตศึกษา ทั้ง 3 กระบวนทัศน์นี้ ล้วนเป็นแนวทางการสร้าง “พื้นที่ปลอดภัยทางการเรียนรู้” เพื่อให้เด็กเกิดการยืดหยุ่นความคิดและสร้างสรรค์ซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถฝึกฝนได้ นำมาสู่การสร้างองค์ความรู้ที่ยั่งยืนด้วยตนเอง

4. การเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ได้กำหนดมาตรการความปลอดภัยของสถานศึกษามุ่งเน้นให้เกิดความปลอดภัยต่อนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างยั่งยืน โดยเน้นมาตรการที่เข้มงวดในมาตรการ 3 ป ดังนี้

1. การป้องกัน หมายถึง การดำเนินการเพื่อไม่ให้เกิดปัญหา อุบัติเหตุ หรือความปลอดภัย ต่อนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยการสร้างมาตรการป้องกันจากปัจจัยเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นทั้งในและนอกสถานศึกษา ดังนี้

- 1.1 การประเมินปัจจัยเสี่ยงของสถานศึกษา
- 1.2 การกำหนดพื้นที่ความปลอดภัย
- 1.3 การจัดทำแผนความปลอดภัยสถานศึกษา
- 1.4 การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของสถานศึกษา
- 1.5 การจัดโครงสร้างบริหารจัดการความปลอดภัยสถานศึกษา
- 1.6 การจัดโครงสร้างข้อมูลสารสนเทศความปลอดภัยสถานศึกษา
- 1.7 การสร้างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย
- 1.8 การจัดระบบช่องทางการสื่อสารด้านความปลอดภัยสถานศึกษา
- 1.9 การจัดระบบคัดกรองและดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 1.10) การประเมินนักเรียนรายบุคคล ต้านร่างกาย จิตใจ สังคม สติปัญญา และ

ความต้องการช่วยเหลือ

2. การปลูกฝัง หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ จิตสำนึก และเจตคติที่ดีและการสร้างเสริมประสบการณ์เพื่อให้เกิดทักษะในการป้องกันภัยให้นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ดังนี้

2.1 การสร้างจิตสำนึก ความตระหนัก การรับรู้ และความเข้าใจด้านความปลอดภัยให้กับตนเองและผู้อื่น

2.2 การจัดกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจ และพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัย ให้แก่นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครอง

2.3 การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะ ประสบการณ์ และสมรรถนะด้านความปลอดภัยให้แก่นักเรียน

3. การปราบปราม หมายถึง การดำเนินการจัดการแก้ไขปัญหา การช่วยเหลือ เยียวยา
ฟื้นฟู และดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย ได้แก่

3.1 การจัดการแก้ไขปัญหาความไม่ปลอดภัยในสถานศึกษา

3.2 การช่วยเหลือ เยียวยา ฟื้นฟู จิตใจบุคคลผู้ประสบเหตุความไม่ปลอดภัย

3.3 การดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา

การดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษา มีขั้นตอนดังนี้

1. การประเมินสภาพความเสี่ยงด้านความปลอดภัยและจัดลำดับความเสี่ยง

2. การจัดทำแผนดำเนินการความปลอดภัย

3. การดำเนินการตามมาตรการ

4. การดำเนินการตามข้อบ่งชี้ความปลอดภัย

5. การกำกับ ติดตาม และประเมินผล

องค์ประกอบพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ตาราง 4 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลด
ปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

องค์ประกอบ	ด้านกายภาพ		ด้านจิตใจ
	ป้องกัน	ปราบปราม	ปลุกฝัง
ที่มา/แหล่งอ้างอิง			
มาตรการ 3 ป. สำนักงานคณะ กรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	1. กำหนดพื้นที่ความ ปลอดภัย 2. การจัดสภาพแวดล้อม และบรรยากาศของ สถานศึกษา 3. การจัดโครงสร้าง บริหารจัดการความ ปลอดภัยสถานศึกษา 4. การจัดทำข้อมูล สารสนเทศความ	1. การจัดการแก้ไข ปัญหากรณีเกิดเหตุ ความปลอดภัยใน สถานศึกษา 2. การจัดทำแผนความ ปลอดภัยของ สถานศึกษา 3. การช่วยเหลือ เยียวยา ฟื้นฟู จิตใจ บุคคลผู้ประสบเหตุ	1. การสร้างจิตสำนึก ความตระหนักการรับรู้ และความเข้าใจด้าน ความปลอดภัยให้แก่ ตนเอง ผู้อื่นและสังคม 2. การจัดกิจกรรม สร้างความรู้ความ เข้าใจ พัฒนาองค์ ความรู้เกี่ยวกับความ ปลอดภัยให้แก่

องค์ประกอบ	ด้านกายภาพ		ด้านจิตใจ
ที่มา/แหล่งอ้างอิง	ป้องกัน	ปราบปราม	ปลูกฝัง
<p>ปลอดภัยสถานศึกษา</p> <p>5. การสร้างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย</p> <p>6. การจัดระบบช่องทางการสื่อสารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา</p> <p>7. การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>8. การประเมินนักเรียนรายบุคคล ด้านร่างกาย จิตใจ สังคม สติปัญญา และความต้องการ</p>	<p>ความปลอดภัย</p> <p>4. ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย</p>	<p>นักเรียน ครู บุคลากรของโรงเรียนและผู้ปกครอง</p> <p>3. การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะประสบการณ์ และสมรรถนะด้านความปลอดภัยให้นักเรียน</p>	
<p>แนวทางการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกตามมาตรการ 3 ป. คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p>	<p>1. สำรวจนักเรียนกลุ่มเสี่ยงทั้งกลุ่มผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ</p> <p>2. จัดทำระเบียบข้อตกลงร่วมกัน ทั้งในระดับชั้นเรียนและระดับสถานศึกษา</p> <p>3. สร้างเครือข่ายเฝ้าระวังทั้งในสถานศึกษาและชุมชน</p> <p>4. จัดระบบการสื่อสาร</p>	<p>1. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อระงับเหตุ ทั้งในระดับชั้นเรียนสถานศึกษา และชุมชน</p> <p>2. ดำเนินการเอาโทษตามระเบียบข้อตกลง โดยเน้นการไกล่เกลี่ยประนีประนอมตามมาตรการจากเบาไปหาหนัก</p> <p>3. ติดตาม เยี่ยมเยียน</p>	<p>1. ให้ความรู้ความเข้าใจหลักในการอยู่ร่วมกันในสังคม</p> <p>2. จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ทำร่วมกันอย่างต่อเนื่อง</p> <p>3. จัดเวทีให้นักเรียนได้แสดงออกตามความสามารถอย่างเหมาะสม</p>

องค์ประกอบ	ด้านกายภาพ		ด้านจิตใจ
	ป้องกัน	ปราบปราม	ปลูกฝัง
ที่มา/แหล่งอ้างอิง			
	เพื่อติดตามพฤติกรรมนักเรียน	ให้กำลังใจผู้ถูกรุ้กระทำและสร้างความเข้าใจ	
	5. มีนโยบายการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	กับผู้กระทำอย่างเหมาะสม	
คู่มือปฏิบัติการ ดำเนินการป้องกัน และจัดการการรังแก กันในโรงเรียน (สถาบันสุขภาพจิต เด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ กรม สุขภาพจิต)	1. นโยบายต่อต้านการรังแกกัน 2. วัฒนธรรมความปลอดภัยในโรงเรียน 3. ความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน	1. การจัดการเมื่อเกิดการกลั่นแกล้งรังแกกัน 2. การรายงานเมื่อพบการกลั่นแกล้งรังแก	1. สร้างความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่ถูกต้องต่อการกลั่นแกล้งรังแกกัน 2. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียน 3. การจัดการชั้นเรียน 4. ทักษะชีวิตพื้นฐานในการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกกัน
ศ.คลินิก พญ.วินิตดา ปิยะศิลป์ (ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย)	1. มาตรการของโรงเรียนชัดเจน (Universal School-wide bullying prevention programs) 2. ค้นหาความเสี่ยงที่จะเป็นเหยื่อและผู้กระทำผิด	1. การป้องกันและกระบวนการแก้ไขปัญหามีให้เกิดขึ้น	

องค์ประกอบ	ด้านกายภาพ		ด้านจิตใจ
	ป้องกัน	ปราบปราม	ปลูกฝัง
ที่มา/แหล่งอ้างอิง	3. การสร้างบรรยากาศของห้องเรียน ภายใต้อาคารแตกต่างกันแต่อยู่ร่วมกันได้		
<p>พญ.โซษิตา ภาวสุทธิไพศิฐ (จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น สถาบันพัฒนาการเด็กกรราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต)</p>	<p>1. นโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกที่ชัดเจน</p> <p>2. การกำหนดพื้นที่ความปลอดภัย</p> <p>3. การจัดการชั้นเรียนและการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน</p> <p>4. ช่องทางการสื่อสารเพื่อหยุดพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแก</p> <p>5. ความร่วมมือกับผู้ปกครอง</p> <p>6. การประเมินสุขภาพจิต</p>	<p>1. การช่วยเหลือรายบุคคล</p>	<p>1. การสร้างความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่ถูกต้องต่อการกลั่นแกล้งรังแก</p> <p>2. การเสริมสร้างทักษะชีวิต</p>
องค์ประกอบที่ได้	<p>1. นโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกที่ชัดเจนของโรงเรียน</p> <p>2. โครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน</p> <p>3. การกำหนดพื้นที่</p>	<p>1. กระบวนการจัดการแก้ไขปัญหากรณีเกิดเหตุการณ์กลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน</p> <p>2. การจัดทำแผนความปลอดภัยของสถานศึกษา</p>	<p>1. การสร้างทัศนคติความตระหนักการรับรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการกลั่นแกล้งรังแกให้นักเรียน ครู บุคลากรของโรงเรียนและ</p>

องค์ประกอบ	ด้านกายภาพ		ด้านจิตใจ
ที่มา/แหล่งอ้างอิง	ป้องกัน	ปราบปราม	ปลูกฝัง
ความปลอดภัย	3. การป้องกันไม่ให้เกิด	ผู้ปกครอง	
4. การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาและบรรยากาศในชั้นเรียน	ซ้ำ และสร้างความเข้าใจกับผู้กระทำอย่างเหมาะสม	2. การจัดการชั้นเรียน มีกิจกรรมสร้างความความสัมพันธ์ที่ดี	
ภายใต้หลักการแตกต่างแต่อยู่ร่วมกันได้	4. การช่วยเหลือ	ระหว่างครูกับครู ครูกับนักเรียนและ	
5. การสร้างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา	เหยี่ยวยา ฟันฟู จิตใจ บุคคลผู้ถูกกระทำ และผู้กระทำ	นักเรียนกับนักเรียน	
ผู้ปกครองและภาคีเครือข่าย	5. การดำเนินการตามขั้นตอนของมาตรการ	3. การเสริมสร้างทักษะชีวิต	
6. การจัดระบบช่องทางสื่อสารเพื่อสร้าง	ความผิด	ประสบการณ์และ	
ความปลอดภัยจากการถูกกลั่นแกล้งรังแกใน		สมรรถนะในการ	
โรงเรียน		ป้องกันการกลั่นแกล้ง	
7. การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน		รังแกกันให้แก่ นักเรียน	
8. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการ			
กลั่นแกล้งรังแกของโรงเรียน			
9. การประเมินนักเรียนรายบุคคล เพื่อค้นหา			
กลุ่มเสี่ยงที่จะเป็นเหยื่อและผู้กระทำผิด			

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบของพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ได้จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปองค์ประกอบได้ ดังนี้

1. ด้านกายภาพ ประกอบด้วย

1.1 การป้องกัน ประกอบด้วย

1.1.1 นโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกที่ชัดเจนของโรงเรียน

1.1.2 โครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน

1.1.3 การกำหนดพื้นที่ปลอดภัย

1.1.4 การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาและบรรยากาศในชั้นเรียนภายใต้

หลักการแตกต่างกันแต่อยู่ร่วมกันได้

1.1.5 การสร้างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ผู้ปกครองและภาคีเครือข่าย

1.1.6 การจัดระบบช่องทางการสื่อสารเพื่อสร้างความปลอดภัยจากการถูกกลั่น

แกล้งรังแกในโรงเรียน

1.1.7 การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.1.8 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกของโรงเรียน

1.1.9 การประเมินนักเรียนรายบุคคล เพื่อค้นหากลุ่มเสี่ยงที่จะเป็นเหยื่อและ

ผู้กระทำผิด

1.2 การปราบปราม ประกอบด้วย

1.2.1 กระบวนการจัดการแก้ไขปัญหากรณีเกิดเหตุการณ์กลั่นแกล้งรังแก

ในโรงเรียน

1.2.2 การจัดทำแผนความปลอดภัยของสถานศึกษา

1.2.3 การป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำ และสร้างความเข้าใจกับผู้กระทำอย่างเหมาะสม

1.2.4 การช่วยเหลือ เยียวยา ฟันฟู จิตใจบุคคลผู้ถูกระทำ และผู้กระทำ

1.2.5 การดำเนินการตามขั้นตอนของมาตรการความผิด

2. ด้านจิตใจ ประกอบด้วย

2.1 การปลูกฝัง ประกอบด้วย

2.1.1 การสร้างทัศนคติ ความตระหนักการรับรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการกลั่นแกล้งรังแก ให้แก่ นักเรียน ครู บุคลากรของโรงเรียนและผู้ปกครอง

2.1.2 การจัดการชั้นเรียน มีกิจกรรมสร้างความความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับครู ครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียน

2.1.3 การเสริมสร้างทักษะชีวิต ประสพการณ์และสมรรถนะในการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกกันให้แก่ นักเรียน

หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแก (Bully)

ความหมายของการกลั่นแกล้งรังแก (Bully)

การเข้าใจว่าการบูลลี่ หรือการกลั่นแกล้ง รังแกกัน คืออะไร เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เข้าใจว่าพฤติกรรมใดที่เข้าข่ายการกลั่นแกล้งรังแกกัน หรือเป็นเพียงการหยอกล้อเล่นกันธรรมดาของเด็ก เพราะการกลั่นแกล้งมีหลายรูปแบบ ส่งผลให้การกลั่นแกล้งกันรุนแรงขึ้นหรือเรื้อรัง จนเกิดผลกระทบทางจิตใจและพฤติกรรมระยะยาวกับเด็กทั้งที่เป็นผู้ถูกกลั่นแกล้งและผู้กลั่นแกล้ง

ได้มีผู้ให้ความหมายของการบูลลี่ หรือการกลั่นแกล้งไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

ทวิศักดิ์ สิริรัตน์เรขา (2565) ให้ความหมายว่า การบูลลี่ (Bullying) คือ การกลั่นแกล้ง ช่มเหงรังแกผู้อื่น ให้เสียหาย อับอาย และเป็นทุกข์โดยการกระทำ คำพูด การกีดกันทางสังคม หรือผ่านทางไซเบอร์ เป็นพฤติกรรมที่ทำโดยตั้งใจ เพื่อให้เหยื่อเกิดความความรู้สึกอึดอัด โกรธ กลัว หรือเสียใจ เกิดขึ้นซ้ำมากกว่า 1 ครั้ง หรือมีแนวโน้มว่าจะเกิดขึ้นอีก แตกต่างจากการหยอกล้อเล่นกันทั่วไปตรงที่ผู้ถูกกระทำไม่มีความรู้สึกโกรธ ไม่สนุก หรืออยากเล่นด้วย

ปราณี ปวีณชนา (ม.ป.ป.) กล่าวว่า การกลั่นแกล้ง (Bullying) คือ พฤติกรรมที่ผู้กระทำไม่ว่าจะเป็นคนเดียวหรือรวมตัวกันเป็นกลุ่มไปแกล้งเหยื่อ โดยมีเจตนาที่จะทำร้ายร่างกายหรือจิตใจอีกฝ่าย (Deliberate) เป็นการกลั่นแกล้งซ้ำ ๆ (Repeated) และต้องการให้อีกฝ่ายรู้สึกสิ้นหวัง ไม่มีอำนาจที่จะสู้ได้ (Power Imbalance)

กรมสุขภาพจิต (2551) ได้ให้ความหมายว่า การกลั่นแกล้ง (Bullying) หมายถึง พฤติกรรมที่ไม่เป็นที่ยอมรับในสังคม โดยพฤติกรรมนั้นเป็นความตั้งใจกระทำให้ผู้อื่นได้รับความทุกข์ ความเจ็บปวด เพื่อให้ตนเองรู้สึกมีอำนาจ หรือมีพลังเหนือกว่าผู้อื่น อีกทั้งการกระทำดังกล่าวจะเกิดขึ้นซ้ำ 1 อย่างต่อเนื่องและมีระยะเวลายาวนาน

Tiger Rattana (ม.ป.ป.) ได้ให้ความหมายว่า การบูลลี่ (Bullying) คือ พฤติกรรมการกลั่นแกล้ง ช่มเหงรังแก หรือการแสดงท่าทีที่มีความรุนแรงไม่ว่าจะเป็นด้านการใช้วาจาหรือการลงมือกระทำทางร่างกาย ด้วยความตั้งใจหรือไม่ก็ตาม ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้อื่นได้รับความเจ็บปวดทั้งทางร่างกายและจิตใจ และรู้สึกด้อยคุณค่า
ความตั้งใจกระทำให้ผู้อื่นได้รับความทุกข์ความเจ็บปวด เพื่อให้ตนเองรู้สึกมีอำนาจ หรือมีพลังเหนือกว่า

กองบรรณาธิการ (2563) ได้ให้ความหมายว่า การกลั่นแกล้ง (Bullying) หมายถึง พฤติกรรมที่ไม่เป็นที่ยอมรับในสังคม โดยพฤติกรรมนั้นเป็นผู้อื่น อีกทั้งการกระทำดังกล่าวจะเกิดขึ้นซ้ำ ๆ อย่างต่อเนื่องและมีระยะเวลายาวนาน

ธัญชา วงษ์ทองคำ (2564) ได้ให้ความหมายว่า การกลั่นแกล้งรังแก คือ การกระทำ หรือรูปแบบของพฤติกรรมที่แสดงออกมามีความก้าวร้าว รุนแรง มุ่งหวังให้ผู้อื่นถูกทำร้ายทั้งทางร่างกายและจิตใจ ส่งผลกระทบต่อผู้ถูกกลั่นแกล้งเป็นอย่างมาก

กล่าวโดยสรุป การกลั่นแกล้ง (Bully) คือ พฤติกรรมที่แสดงออกทางร่างกาย คำพูด สังคม หรือ ทางไซเบอร์ ซึ่งมักเกิดขึ้นในสังคมที่มีช่องว่างระหว่างผู้ที่มีพลังกำลัง หรืออำนาจมากกว่า แสดงออกแก่ผู้ที่อ่อนแอกว่า ทำให้เกิดความเจ็บปวดทางร่างกายหรือทางจิตใจ รู้สึกด้อยคุณค่า และมีโอกาสเกิดขึ้นซ้ำ ๆ

ประเภทของการกลั่นแกล้ง

กรมสุขภาพจิต ได้แบ่งประเภทของการบูลลี่ออกเป็น 4 ประเภทหลัก ๆ ได้แก่

1. การบูลลี่ด้านร่างกาย (Physical Bullying) เป็นลักษณะของการทำร้ายร่างกายของอีกฝ่าย เช่น การชกต่อย การตบตี การผลัก เป็นต้น จนทำให้เกิดความเสียหาย การบาดเจ็บต่อร่างกาย ซึ่งมองเห็นได้จากภายนอก และในบางกรณีก็อาจจะส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจอีกด้วย

2. การบูลลี่ด้านสังคมหรือด้านอารมณ์ (Social or Emotional Bullying) เป็นลักษณะของการสร้างกระแสสังคมรอบข้างโดยใช้วิธีการยืมมือของคนรอบข้างให้ร่วมกันทำร้ายเหยื่อ กีดกันและทำให้คนที่ตกเป็นเหยื่อของการบูลลี่แยกออกจากกลุ่มด้วยความรู้สึกเจ็บปวดหรือเสียใจจากการกระทำดังกล่าว เช่น การขัดขวางไม่ให้คนที่ตกเป็นเหยื่อมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ หรือการหลบไม่ให้เข้ามามีปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม รวมไปถึงการโน้มน้าว ชักจูงคนรอบข้างให้ไม่สนใจเหยื่อที่ถูกบูลลี่ ส่งผลทำให้คนที่ถูกบูลลี่รู้สึกว่าตัวเองไร้ตัวตน ไม่มีเพื่อน ไม่มีคนคุยด้วย ไม่มีใครคบ และหาทางออกจากปัญหานี้ไม่ได้

3. การบูลลี่ด้านวาจา (Verbal Bullying) เป็นลักษณะของการพูดจาเหยียดหยาม การด่าทอ นินทา เสียดสี ล้อเลียน ใส่ร้าย การประจานด้วยคำพูดให้คนอื่นได้ยิน โดยมีจุดประสงค์ให้เจ็บปวด ถึงแม้ไม่ได้สร้างบาดแผลทางกายให้เห็น แต่ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกซึ่งถือเป็นบาดแผลทางใจอยู่ไม่น้อย และนอกจากจะสร้างความอับอาย ความวิตกกังวลแล้ว ยังอาจจะสร้างความเครียด รวมถึงอาการเก็บกด ซึ่งอาจส่งผลถึงขั้นเป็นโรคซึมเศร้า หรือหวาดกลัวสังคมไปเลย

4. การบูลลี่บนโลกออนไลน์ (Cyberbullying) เป็นอีกประเภทหนึ่งของการบูลลี่ที่เกิดขึ้นใหม่ในปัจจุบันและกำลังเป็นประเด็นปัญหาสำคัญในสังคม โดยใช้เครื่องมือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ได้แก่ โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์หรือแท็บเล็ตที่เชื่อมต่อกับเครือข่ายสังคมออนไลน์บนอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะเป็น เฟซบุ๊ก อิน스타그램 ทวิตเตอร์ เช่น การโจมตีโดยขู่ทำร้ายหรือใช้ถ้อยคำหยาบคาย โพสต์ด่าทอ พูดจาเสียดสีให้ร้าย การคุกคามทางเพศแบบออนไลน์ โดยการพูดจาคุกคาม บังคับให้แสดงพฤติกรรมทางเพศผ่านกล้อง ตลอดจนการแฉหรือตัดต่อภาพไปเปลี่ยนไปโพสต์การแอบอ้างตัวตนของผู้อื่น โดยสวมรอยเป็นผู้อื่น ไปโพสต์ข้อความหยาบคายให้ร้ายผู้อื่นหรือโพสต์รูปอนาจาร

การแบล็กเมลล์ โดยนำความลับหรือรูปภาพของคนอื่นมาเปิดเผยหรือใส่ร้ายป้ายสี การหลอกลวงให้หลงเชื่อออกม่านัดเจอกันเพื่อทำมิดีมิร้าย หรือหลอกลวงให้โอนเงินให้ด้วยวิธีการต่าง ๆ การสร้างกลุ่มในโซเชียลเพื่อโจมตีโดยเฉพาะ โดยอาจจะตั้งเพจแอนด์ โจมตีและจับผิดทุก ๆ การกระทำของเหยื่อแล้วนำมาดกประเด็นให้เกิดความเสียหาย

สาเหตุปัจจัยที่นำไปสู่พฤติกรรมกรรมการกั้นแกล้งรังแก

กนกรรณณ สุภาราย (2563) ได้กล่าวถึง สาเหตุปัจจัยที่จะนำไปสู่พฤติกรรมกรรมการกั้นแกล้งรังแกไว้ ดังนี้

1. จิตลักษณะของบุคคล คือ ลักษณะสภาพจิตใจที่อยู่ภายในตัวบุคคลมีส่วนสำคัญในการหล่อหลอมทัศนคติเกี่ยวข้องกับการชมเชยรังแกของเด็กและเยาวชน เช่น บุคลิกภาพ การแสดงออกทางอารมณ์ ปมด้อย ความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ เป็นต้น รวมทั้งส่งผลต่อพฤติกรรม การรังแกทั้งสิ้น ได้แก่ ความภาคภูมิใจในตนเอง ความเชื่อในอำนาจภายในตน ความตระหนักในตนเอง หมายความว่า บุคคลมองตนเองในด้านบวก รู้สึกถึงการมีคุณค่าในตนเอง เข้าใจ และยอมรับตนเอง รวมทั้งยอมรับความเห็นของผู้อื่นอย่างตรงไปตรงมา เชื่อว่าความสำเร็จจะเกิดขึ้นได้จากการกระทำหรือเกิดขึ้นได้ด้วยความสามารถของตนเอง มีความกระตือรือร้น พยายามปรับปรุงปรับตัวได้ดี โดยที่มีความตระหนักในตนเอง เข้าใจตนเอง และสามารถประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ ในทางกลับกันลักษณะทางจิตที่ว่าด้วย ความเชื่อภายนอกตน ซึ่งหมายถึง ความเชื่อเรื่องโชคชะตา ความสำเร็จอันเกิดจากผู้อื่นช่วยเหลือ มักเฉื่อยชา และไร้ความกระตือรือร้น ในการพัฒนาตนเอง อีกทั้งความคับข้องใจ ที่ต้องเผชิญอุปสรรคที่คอยขัดขวางแต่หาทางเอาชนะอุปสรรคไม่ได้ จึงเกิดความขุ่นเคืองภายในใจ กลายเป็นพื้นฐานของการรังแก ความคับข้องใจจะพัฒนาเป็นการรังแกได้ ก็ต่อเมื่อสถานการณ์กระตุ้นหรือเอื้ออำนวยให้เกิดขึ้น ดังนั้นลักษณะทางจิตจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อการเลือกกระทำพฤติกรรมกรรมการรังแกของบุคคล

2. การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว เนื่องจากครอบครัวคือส่วนสำคัญในการพัฒนาของช่วงวัยเด็ก การอบรมเลี้ยงดูที่ปล่อยปละละเลยจนเกินไป ส่งผลให้เด็กที่ถูกทอดทิ้ง หรือไม่ได้รับการเอาใจใส่เท่าที่ควร มีพฤติกรรมเรียกร้องความสนใจต่อสังคมในลักษณะต่าง ๆ ในทางกลับกันเด็กถูกตามใจจนเกินไป ได้รับความรัก และการเอาใจใส่มากเกินไปก็กลายเป็นปัญหา ไม่ต่างจากเด็กที่ถูกทอดทิ้งที่กล่าวในข้างต้น ทั้งยังส่งผลต่อความต้องการตำแหน่งทางสังคมตามมา เพื่อให้ได้มาซึ่งความสนใจและความสำคัญของตน เช่น การวางอำนาจเหนือเพื่อน เป็นหัวหน้ากลุ่มคอยก่อกวนความสงบของผู้อื่น เป็นต้น รวมทั้งอิทธิพลของครอบครัว การแสดงพฤติกรรมระหว่างคนในครอบครัว โดยเฉพาะพ่อและแม่ หากครอบครัวขาดความอบอุ่น พ่อแม่ใช้ความรุนแรงต่อกัน กระบวนการคิดและการแสดงออกพฤติกรรมล้วนส่งผลต่อการแสดงออกของเด็กทั้งสิ้น เด็กเรียนรู้ และซึมซับ

ความรุนแรง มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม มีปัญหาด้านความประพฤติหรืออาจมีทัศนคติทางบวกต่อความรุนแรงตามมา

3. เพศ จากการศึกษาพบว่าพฤติกรรมการรังแกเกิดขึ้นกับทุกเพศ ซึ่งแตกต่างกันตามลักษณะรูปแบบของการรังแก โดยเพศชายมีอัตราการกระทำการรังแกสูงกว่าเพศหญิง เพศชายมีการกลั่นแกล้งรังแกกันทางร่างกายสูงกว่าการกลั่นแกล้งรังแกประเภทอื่นๆ ในขณะที่เพศหญิงมีการกลั่นแกล้งรังแกทางวาจาสูงที่สุดจากบรรดาลักษณะการกลั่นแกล้งรังแกทุกประเภท อีกทั้งยังพบว่า นักเรียนกลุ่มเพศทางเลือก 9 ใน 10 คนเคยประสบกับพฤติกรรมการรังแก ซึ่งส่วนใหญ่ที่พบจะเป็นการรังแกทางวาจา และมากกว่าครึ่งถูกรังแกทางร่างกายส่วนในประเทศไทยพบว่า เด็กที่บอกว่าตัวเองเป็นเพศทางเลือก เคยถูกรังแก ทั้งทางร่างกาย และทางวาจา ทั้งต่อหน้า และทางโลกออนไลน์ ประมาณร้อยละ 30 และมีเพียง 1 ใน 3 ที่ได้ตอบกลับ และเลือกที่จะไม่รายงานเหตุการณ์ที่ถูกรังแกให้ผู้อื่นทราบ เพราะมีความรู้สึกว่ามีใครจะช่วยเหลือได้ อาจนำไปสู่ปัญหาการเรียน และสุขภาพจิตได้

4. กลุ่มเพื่อน กลุ่มเพื่อนเป็นกลุ่มที่มีความใกล้ชิด และมีอิทธิพลต่อตัวบุคคลอย่างมาก โดยเฉพาะช่วงวัยรุ่น ก่อให้เกิดการเรียนรู้ในการปรับตัวที่จะอยู่ร่วมกันในสังคมได้ภายใต้กฎเกณฑ์ที่กลุ่มได้สร้างขึ้น กลุ่มเพื่อนเปรียบเสมือนกลุ่มวัฒนธรรมย่อยของสังคมที่เปิดให้บุคคลได้เรียนรู้จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นที่แตกต่างไปจากการอยู่ร่วมกันแบบครอบครัว และการคบเพื่อนจึงมีความสำคัญต่อตัวบุคคลในการพัฒนาบุคลิกภาพรวมทั้งพฤติกรรมต่างๆ นอกเหนือจากที่บุคคลได้เคยเรียนรู้จากครอบครัว หรือพ่อแม่ ก่อให้เกิดเปรียบเทียบ และค้นพบความต้องการของตนเองในบริบทที่เป็นอิสระมากขึ้นในกลุ่มเพื่อน

5. สื่อ ซึ่งนับว่ามีอิทธิพลต่อเด็ก และเยาวชนเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบันที่ทุกคนสามารถเข้าถึงสื่อได้อย่างทั่วถึงรวดเร็ว และทุกเวลา ดังนั้นการเรียนรู้พฤติกรรมของเด็กจากสื่อไม่ว่าจะเป็นละคร ภาพยนตร์ และคลิปวิดีโอ จึงเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาจากการได้รับและซึมซับข้อมูล ทัศนคติ แบบแผนของพฤติกรรมที่หลากหลายทั้งเป็นประโยชน์ และสุ่มเสี่ยงเป็นอันตรายซึ่งส่งผ่านสู่เด็ก และเยาวชนด้วยช่องทางที่ใกล้ชิดตัว และควบคุมได้ยาก ไม่ว่าจะมาจากสื่อช่องทางใดก็ตามล้วนส่งผลต่อการหล่อหลอมสร้างพฤติกรรมของเด็กทั้งทางตรงและทางอ้อม สื่อจึงจัดว่าเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมการรังแกในกลุ่มเด็ก และเยาวชน

6. สภาพแวดล้อมชุมชนที่อยู่อาศัย สิ่งแวดล้อมที่เด็กใกล้ชิดล้วนมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ และเลียนแบบพฤติกรรมของผู้คนที่รายล้อมโดยไม่รู้ตัว เนื่องจากเป็นประสบการณ์ทางตรง และส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กอย่างยิ่ง เช่น หากสิ่งแวดล้อมชุมชนที่รายรอบตัวเองเป็นชุมชนแออัด มีการเล่นพนัน พัวพันยาเสพติด และพบความรุนแรงของครอบครัวเป็นเรื่องปกติ เด็กก็จะมีพฤติกรรม และทัศนคติต่อการแสดงออกที่สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติที่พบเห็นจากชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่

สรุปได้ว่า จิตลักษณะของบุคคล การอบรมเลี้ยงดู เพศ กลุ่มเพื่อน สื่อ และชุมชนที่อยู่อาศัย ล้วนเป็นสาเหตุที่สัมพันธ์กับการเกิดพฤติกรรมรังแกของเด็กและเยาวชน ส่งผลต่ออารมณ์ ความเชื่อ ทัศนคติ และพฤติกรรม ซึ่งสามารถอธิบายสาเหตุพฤติกรรมได้จากทฤษฎีการปลูกฝัง ทฤษฎีแรงเสริม และทฤษฎีการเรียนรู้โดยสังเกต ลักษณะพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงที่นำเสนอผ่านสื่อ ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมกระตุ้นให้เด็กเกิดแรงจูงใจใช้ความรุนแรง ในขณะที่เยาวชนมีโอกาสเข้าถึงสื่อออนไลน์ ต่างๆ ได้ง่าย และสะดวกกว่าเมื่อก่อน เด็กก็มีโอกาสที่สัมผัสกับพฤติกรรมความรุนแรงที่สูงขึ้น เนื่องจากข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตควบคุมได้ยาก เยาวชนอาจจะได้รับข้อมูล และเลียนแบบจากวิดีโอ เกม ละครหรือหนังที่ใช้ความรุนแรงโดยไม่รู้ตัว นอกจากนี้ เยาวชนก็อาจเลียนแบบความรุนแรงจากพ่อแม่ บุคคลใกล้ชิดในครอบครัว ครู ดาราที่เยาวชนชื่นชอบได้ จนเกิดเป็นพฤติกรรมการรังแกผู้อื่น

สาเหตุหลักที่สำคัญในการกระตุ้นให้คิดกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น

จากเพจ BookPlus ได้กล่าวถึงมุมมองของผู้กลั่นแกล้งว่า ผู้กลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นมักจะมี ความคิดที่ว่าทำไปแค่เพราะความสนุกของตัวเอง โดยไม่ได้นึกถึงความรู้สึกหรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับอีกฝ่าย และถึงแม้จะทำไปเพราะความสนุก แต่ในความสนุกนั้นก็กลับซ่อน “สาเหตุ” ที่ทำให้ ผู้กระทำเกิดความรู้สึกอยากแกล้งคนอื่น ดังนี้

1. เคยเป็นผู้ถูกกระทำ

สาเหตุหลัก ๆ ที่มีส่วนสำคัญในการกระตุ้นให้เขาเหล่านั้นคิดแกล้งผู้อื่นก็คือความรุนแรง ที่ตนเคยได้รับในอดีต ทั้งจากสังคมรอบข้าง เพื่อน หรือคนในครอบครัว ยิ่งถ้าเติบโตมา ในสภาพแวดล้อมที่มีแต่ความรุนแรง ครอบครัวมีปัญหา ก็ยิ่งเป็นตัวกระตุ้นให้เขาซึมซับพฤติกรรม ความรุนแรงเหล่านั้น และต้องการที่จะระบายความโกรธแค้นออกมาโดยการแกล้งผู้อื่นนั่นเอง

2. ต้องการให้ตัวเองเป็นใหญ่ เป็นศูนย์กลางของจักรวาล

คนเหล่านี้มักคิดว่าตัวเองคือผู้ยิ่งใหญ่ คือศูนย์กลางของจักรวาลที่มีอำนาจเหนือคนอื่น คิดว่าตัวเองอยู่เหนือกฎทุกอย่าง จะคิดจะทำอะไรก็ถูกต้องไปหมด และถ้ามีใครคิดมาขวางหรือ มาแสดงตัวว่าเหนือกว่าก็จะทำให้เขาเหล่านั้นรู้สึกโกรธ และจะทำให้เกิดการกลั่นแกล้งเพื่อย้ำให้อีก ฝ่ายรู้ว่าไม่อาจเทียบเขาได้

3. ต้องการเรียกร้องความสนใจ

ใครจะรู้ว่า คนที่ชอบแกล้งคนอื่นแท้จริงแล้วเป็นคนโดดเดี่ยว คิดว่าตัวเองไม่สำคัญ ไม่มีใครสนใจ ทำให้ต้องคอยเรียกร้องความสนใจจากคนอื่นอยู่เสมอ และเมื่อไม่ได้รับความสนใจ จากการเรียกร้องความสนใจธรรมดา ๆ ก็จะกลายเป็นการแสดงออกที่รุนแรง กลั่นแกล้งผู้อื่น ซึ่งนอกจากจะทำให้เป็นที่สนใจแล้วยังทำให้รู้สึกมีอำนาจเหนือผู้อื่นอีกด้วย

4. ไม่เห็นค่าในตัวเอง

เป็นธรรมดาที่มนุษย์เราจะรู้สึกไม่พอใจเมื่อเห็นคนอื่นมีข้อดีมากกว่า ไม่ว่าจะเป็นเรื่องหน้าตา ฐานะ หรือความสามารถ ซึ่งการจัดการกับความไม่พอใจของแต่ละคนก็จะไม่เหมือนกัน แต่สำหรับบางคนที่ไม่รู้จักวิธีการจัดการที่ถูกต้อง ก็เลือกที่จะเอาข้อดีของตัวเองไปเปรียบเทียบกับข้อดีของคนอื่น ทำให้รู้สึกอิจฉา โกรธแค้น จนถึงกับกลั่นแกล้งเพื่อคให้อีกฝ่ายต่ำกว่าตัวเอง

5. ต้องการเหยียดคนที่แตกต่างจากตัวเอง

นอกเหนือจากสาเหตุทั้งหมดที่กล่าวมาแล้ว อีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการกลั่นแกล้งก็เพียงแค่เพราะอีกฝ่าย “แตกต่าง” อาจจะเป็นเชื้อชาติ สีผิว ความพิการ หรือเพศ โดยจะเริ่มจากการล้อเลียนไปเรื่อย ๆ จนเปลี่ยนไปเป็นการกลั่นแกล้ง หรือการปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมกับคนอื่น ทำเหมือนกับว่าคนที่มีความแตกต่างไม่ใช่คน เป็นต้น

ผู้เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์กลั่นแกล้ง

ธิดา ทวีชีพ (2565) ได้อธิบายถึงบทบาทของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องในการกลั่นแกล้งรังแก หรือผู้เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

ประเภทที่ 1 ผู้กลั่นแกล้ง (Bully)

หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มคนที่คุกคามและข่มเหงรังแก ด้วยรูปแบบวิธีการต่าง ๆ ผู้ข่มเหงรังแกจะเลือกเหยื่อ หรือบุคคลที่ถูกข่มเหงในลักษณะดังนี้ บุคคลที่สถานะเศรษฐกิจทางบ้านไม่ดี บุคคลที่เรียนไม่เก่ง ร่างกายอ่อนแอ หรือบุคคลที่มีความแตกต่างจากกลุ่มเพื่อน เป็นบุคคลที่อยู่ในคนกลุ่มน้อย (Minority group) เป็นต้น

ประเภทที่ 2 ผู้ถูกกลั่นแกล้ง หรือเหยื่อ (Victim)

หมายถึง บุคคลที่เป็นเหยื่อหรือผู้ถูกรังแกนั้น อาจเป็นใครก็ได้ในโรงเรียนที่โดนกระทำจากกลุ่มคนหรือบุคคลที่เป็นผู้ข่มเหงโดยใช้วิธีการต่าง ๆ ทำให้เกิดผลกระทบที่ไม่ดีกับบุคคลมากมาย เช่น ระดับการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมต่ำลง มีความวิตกกังวล เกิดความซึมเศร้า รู้สึกเห็นคุณค่าในตัวเองต่ำ เครียด ร้องไห้ในขณะนอนหลับ ทำร้ายตนเอง รู้สึกว่าตนเองแปลกแยกไปจากคนอื่น (Feeling of alienation) ผลการเรียนไม่ดี รู้สึกอ้างว้าง โดดเดี่ยว อยากลาออกกลางคัน ไม่อยากไปโรงเรียน จนถึงขั้นมีแนวโน้มฆ่าตัวตาย

ประเภทที่ 3 ผู้อยู่ในเหตุการณ์ (Bystander)

หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มคนที่อยู่ในเหตุการณ์หรือสถานการณ์การข่มเหงรังแก ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะย่อย ๆ คือ บุคคลที่ไม่มีที่ท หรือแสดงปฏิกิริยาอะไรต่อเหตุการณ์ (Passive supporter) กล่าวคือ เป็นบุคคลที่อยู่ในเหตุการณ์การข่ม เหงรังแก แต่ไม่สนใจหรือไม่กล้าที่จะตัดสินใจแสดงพฤติกรรมอะไรออกไป และบุคคลที่มีที่ทหรือแสดงปฏิกิริยาต่อเหตุการณ์หรือ

สถานการณ์การก่อกวน (Active Supporter) กล่าวคือ เป็นบุคคลที่ตอบสนองต่อเหตุการณ์ก่อกวน
ก่อกวน อาจปกป้องหรือช่วยเหลือเหยื่อ หรืออาจเข้าพวกกับกลุ่มที่รังแกก็ได้

ทักษะชีวิต

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ได้กล่าวถึง ทักษะชีวิตว่าเป็น
ความสามารถของบุคคลที่จะจัดการกับปัญหาต่างๆ รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมพร้อม
สำหรับการปรับตัวในอนาคต ซึ่งทักษะชีวิตเป็นความสามารถที่เกิดในตัวผู้เรียนได้ด้วยวิธีการสำคัญ
2 วิธี คือ

1. เกิดเองตามธรรมชาติ เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นอยู่กับประสบการณ์และการมีแบบอย่าง
ที่ดี แต่การเรียนรู้ตามธรรมชาติจะไม่มีทิศทางและเวลาที่แน่นอน บางครั้งกว่าจะเรียนรู้ก็อาจ
สายเกินไป

2. การสร้างและพัฒนาโดยกระบวนการเรียนการสอน เป็นการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้
ร่วมกันในกลุ่มผ่านกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ ได้ลงมือปฏิบัติ ได้ร่วมคิดอภิปราย แสดงความคิดเห็น
ได้แลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ได้สะท้อนความรู้สึกรู้สึกนึกคิด มุมมอง เชื่อมโยง
สู่วิถีชีวิตของตนเอง เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และปรับใช้กับชีวิต

โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดองค์ประกอบทักษะชีวิตที่
สำคัญที่จะสร้างและพัฒนาเป็นภูมิคุ้มกันชีวิตให้แก่เด็กและเยาวชนในสภาพสังคมปัจจุบันและ
เตรียมพร้อมสำหรับอนาคตไว้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

หมายถึง การรู้จักความถนัดความสามารถ จุดเด่นจุดด้อยของตนเอง เข้าใจความ
แตกต่างของแต่ละบุคคล รู้จักตนเอง ยอมรับ เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น มีเป้าหมาย
ในชีวิต และความรับผิดชอบต่อสังคม

2. การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

หมายถึง การแยกแยะข้อมูลข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์รอบตัว ด้วยหลักเหตุผล
และข้อมูลที่ถูกต้อง ระบุปัญหา สาเหตุของปัญหา หาทางเลือกและตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์
ต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์

3. การจัดการกับอารมณ์และความเครียด

หมายถึง ความเข้าใจและรู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของบุคคล รู้สาเหตุของความเครียด
รู้วิธีการควบคุมอารมณ์และความเครียด รู้วิธีผ่อนคลาย หลีกเลียงและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่จะ
ก่อให้เกิดอารมณ์ไม่พึงประสงค์ไปในทางที่ดี

4. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

หมายถึง การเข้าใจมุมมอง อารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่น ใช้ภาษาพูดและภาษากาย เพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง รับรู้ความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของผู้อื่น วางตัวได้ถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ ใช้การสื่อสารที่สร้างสัมพันธภาพที่ดี สร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

บทบาทของสถานศึกษากับการแก้ไขปัญหาการบูลลี่ (Bully) ในสถานศึกษา

1. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา (กนกวรรณ สุภาราม, 2566 : ออนไลน์)

มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีความยุติธรรม ไร้อคติ ช่วยยุติความรุนแรงและการกลั่นแกล้งรังแก (Bully) ภายในสถานศึกษา การกลั่นแกล้ง รังแก ในสถานศึกษาเป็นปัญหาสำคัญ ดังนั้นนักเรียนจึงคาดหวังให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการเคารพสิทธิ สร้างความเข้าใจ ยอมรับในความแตกต่างและมีมนุษยธรรมต่อกันภายในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นกลางเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน สนับสนุน สร้างความมั่นใจให้นักเรียนทุกคนเชื่อมั่นและ “เป็น” ตนเอง อีกทั้งยังต้องปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ให้ความเท่าเทียม และเป็นประชาธิปไตย รับผิดชอบและอุทิศตนเพื่อสถานศึกษา เป็นคนที่เข้าถึงง่าย ไม่ถือตัว ทำให้นักเรียนกล้าที่จะเข้าหาและพูดคุยด้วย

2. บทบาทครู (เซ็นเต็กซ์นุกูเขา, 2566: ออนไลน์)

2.1 ปลุกฝังทัศนคติการเข้าสังคมที่ดี เริ่มต้นที่สถานศึกษา คุณครูช่วยกันปลุกฝังค่านิยมการเข้าสังคมที่ดีผ่านการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน โดยสอนให้นักเรียนปฏิบัติต่อทุกคนรอบข้างด้วยความเคารพและให้เกียรติซึ่งกันและกัน พร้อมสอนให้นักเรียนรู้จักวิธีรับมือกับความคิดของตัวเองว่าเมื่อไรที่รู้สึกว่กำลังคิดที่จะแกล้งผู้อื่น ให้หากิจกรรมอื่น ๆ ทำแทน เช่น อ่านหนังสือ เล่นเกม หรือปรึกษาผู้ปกครองหรือครูที่ไว้วางใจ พร้อมสอนให้นักเรียนเข้าใจและยอมรับในความแตกต่าง ไม่ว่าจะเป็นเชื้อชาติ สีผิว รูปร่าง ความสามารถ และสอนให้นักเรียนรู้จักขอโทษผู้อื่น หากรู้สึกว่เคยกลั่นแกล้งทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ ควรสอนให้นักเรียนกล่าวคำขอโทษและแสดงออกด้วยความจริงใจกับอีกฝ่ายเสมอ

2.2 ปลุกฝังให้เคารพซึ่งกันและกัน มีจิตใจที่เอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น ครูหากิจกรรมที่มุ่งเน้นและให้ความสำคัญในเรื่องการปลุกฝังสุขภาพจิต การเคารพซึ่งกันและกันและการมีจิตใจเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นการสอนให้นักเรียนเห็นใจและคอยช่วยเหลือนักเรียนที่ถูกรังแก เช่น ชวนมาเล่นด้วยกัน หรือชวนพูดคุยเพื่อทำให้นักเรียนที่ถูกรังแกไม่รู้สึกโดดเดี่ยว คอยให้คำปรึกษาและปลอบประโลมจิตใจให้รู้สึกดีขึ้น หรือลุกขึ้นปกป้องในขณะที่ถูกรังแก นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้รวมกลุ่มกันระดมความคิด เสนอวิธีป้องกันการถูกกลั่นแกล้ง รวมถึงวิธีช่วยเหลือเมื่อพบเห็นเพื่อนถูกกลั่นแกล้งรังแก

2.3 สอนให้รับมือ เมื่อโดนเพื่อนรังแก สอนวิธีรับมือเมื่อเจอสถานการณ์ที่โดนเพื่อนรังแก เช่น บอกเพื่อนที่แกล้งไปตรง ๆ ว่าไม่ชอบ รู้สึกเจ็บ หรือรู้สึกแสบกับการกระทำนั้น ให้เพื่อนที่แกล้งหยุดการกระทำนั้นทันทีด้วยน้ำเสียงที่มั่นคงและเด็ดขาด หากเพื่อนที่แกล้งไม่หยุดให้เดินหนีพาตัวเองออกจากสถานที่ถูกบีบบังคับ รวมถึงแจ้งผู้ปกครองหรือครูที่ปรึกษาที่อยู่ใกล้ ๆ ให้ช่วยหยุดหรือจัดการกับการกระทำแสบ ๆ เหล่านั้น

2.4 สร้างภูมิคุ้มกัน เมื่อโดนบูลลี่บนโลกออนไลน์ (Cyber Bullying) ในยุคที่สังคมออนไลน์เป็นสื่อที่เข้าถึงง่าย และเป็นที่ยอมรับของนักเรียนในการใช้ติดต่อสื่อสารกัน ผู้ปกครองและครูควรมีส่วนช่วยในการสอดส่องดูแลและเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้ห่างไกลจากการโดนบูลลี่บนโลกออนไลน์ (Cyber Bullying) ได้ เช่น สอนให้นักเรียนรู้จักวิธีการสื่อสารและเสริมสร้างพฤติกรรมที่ดีบนโลกออนไลน์ ไม่แชร์หรือโพสต์ข้อความใด ๆ ที่กระทบต่อจิตใจผู้อื่น หมั่นพูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับโลกออนไลน์ เพื่อให้เด็กนักเรียนรู้สึกเปิดใจ และพร้อมที่จะเข้ามาขอคำปรึกษาได้ทุกเรื่องที่รู้สึกไม่สบายใจ หมั่นดูพฤติกรรมของนักเรียน หากพบสัญญาณที่ผิดปกติ ให้รีบหาวิธีที่จะเข้าช่วยเหลือเพื่อรับมือกับปัญหาโดยเร็ว สอนให้นักเรียนรู้จักวิธีรับมือ หากโดนกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ให้เสียงการตอบโต้และแนะนำให้นิ่งเงียบ บล็อกข้อความและผู้ใช้เป็นทางออกที่ดีที่สุด หรือเก็บข้อมูลเป็นหลักฐาน กรณีที่ถูกบูลลี่ (Bully) อย่างรุนแรงให้แจ้งครูหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาสอนให้นักเรียนรู้จักวิธีผ่อนคลาย หากโดนกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ เช่น อาจหากิจกรรมอื่นทำแทนเพื่อเบี่ยงเบนความรู้สึกแสบ ๆ ให้จางหายหรือทะเลาะหรือปรึกษากับคนที่ไว้ใจ เช่น พ่อแม่ ครู หรือเพื่อนสนิท เพื่อระบายและหาทางออกร่วมกัน

2.5 ครูควรสร้างบรรยากาศในห้องเรียนและสถานศึกษาให้เกิดความปลอดภัยให้นักเรียนรู้ว่าถ้าเขาถูกแกล้ง เขาสามารถไปพูดคุยกับครูได้ ครูควรมีการปลุกฝังให้นักเรียนรู้จักเห็นใจคนอื่น เอาใจเขามาใส่ใจเรา คิดในมุมมองของคนรอบข้าง อาจจะผ่านการเล่นเกมน การจำลองบทบาทสมมุติ ทั้งบทบาทของผู้ถูกแกล้ง และผู้แกล้งแล้วอภิปรายความรู้สึกว่าเป็นอย่างไร มีโปรแกรมในสถานศึกษาที่สอนเรื่องของการจัดการกับอารมณ์ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเวลาถูกเพื่อนแกล้ง

2.6 ครูควรจะเป็นตัวอย่างที่ดี ไม่แกล้งนักเรียน ยกตัวอย่างเช่น มีครูบางคนเรียกนักเรียนด้วยสมญานามต่าง ๆ ตามลักษณะนักเรียน (เช่น นักเรียนคนหนึ่งสมมุติว่าชื่อ “สุพร” แต่นักเรียนมีรูปร่างอ้วน ครูเรียกนักเรียนว่า “สุกร”) เพื่อนในห้องก็เลยล้อเลียนตามไปด้วย แบบนี้ก็ไม่ดี

3. บทบาทของนักเรียน (กนกวรรณ สุภาราย. 2566: ออนไลน์)

แบ่งเป็นส่วนหนึ่งของนักเรียนที่ถูกแกล้ง กับนักเรียนที่ไปแกล้งผู้อื่น “นักเรียนที่ถูกแกล้ง” ครูควรทำให้นักเรียนมีความรู้สึก “ปลอดภัย” จากการถูกแกล้ง ให้เขารู้สึกว่า เขามีที่พึ่ง อย่างน้อยก็พึ่งพาทางใจ เริ่มที่พูดคุยกับนักเรียน ให้นักเรียนได้ระบายความรู้สึกแสบ ๆ ที่ถูกเพื่อนแกล้งก่อนการที่ครูรับฟัง โดยยังไม่ต้องรีบแนะนำอะไร แต่นั่นก็ทำให้นักเรียนรู้สึกดีขึ้นมาก ควรเรียกพ่อแม่

นักเรียนมารู้ปัญหาาร่วมกัน เพื่อพ่อแม่จะได้เป็นกำลังใจให้นักเรียนด้วยแล้วช่วยกันคิดถึงวิธีการจัดการ ตรงนี้ลองเปิดโอกาสให้นักเรียนคิดเองก่อนถ้าเป็นไปได้ การที่เขาลองคิดวิธีจัดการเองแล้วไปลองทำดูว่าได้ผลเป็นอย่างไร ก็จะเป็นประสบการณ์ที่ดีและได้เรียนรู้ นักเรียนบางคนอาจมีผลกระทบจากการถูกแกล้ง เช่น วิตกกังวล ซึมเศร้า จนทำให้มีผลกับการใช้ชีวิต เช่น ไม่อยากไปโรงเรียน การเรียนตกลง นักเรียนก็อาจต้องรับการประเมินรักษาจากผู้เชี่ยวชาญ

“นักเรียนที่แกล้งเพื่อน” นักเรียนกลุ่มนี้ คนภายนอกมักจะมองนักเรียนกลุ่มนี้ด้วยสายตาตำหนิ แต่เมื่อครูเป็นผู้ใหญ่ สิ่งที่ต้องตระหนักคือ จะทำอย่างไรเพื่อปรับพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มนี้ให้ดีขึ้น โดยสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนเต็มใจจะปรับปรุงตัว ไม่ต่อต้านหรือรู้สึกว่าครูตำหนิหรือบังคับ ก่อนที่ครูตำหนินักเรียน ควรตั้งสติ พูดคุยกับนักเรียนด้วยเหตุผล มองหาสาเหตุของผู้แกล้ง ในบางรายอาจมีภาวะทางจิตเวช สาเหตุมาจาก ความเครียดจากครอบครัว การกดดันจากกลุ่มเพื่อน สมาธิสั้น ความสามารถในการจัดการอารมณ์ด้านลบของตนเอง หรือปมด้อยที่ถูกสะสมมาตั้งแต่วัยเด็ก

4. บทบาทผู้ปกครองนักเรียน (D-PREP Internationa(School. 2566: ออนไลน์)

4.1 สังเกต : พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปของลูก ไม่ว่าจะจะเป็นความอยากอาหารลดลง ขาดสัมพันธภาพทางสังคม หรือมีบาดแผลใหม่ที่รู้ที่มาจากที่ไหน หากสงสัยว่าลูกจะรังแกผู้อื่น ควรสังเกตสัญญาณของความก้าวร้าว เงินและสิ่งของใหม่ ๆ ที่ไม่มีที่มาที่ไป

4.2 พูดคุยกับลูก : การหมั่นพูดคุยกับลูกและการแสดงความเห็นอกเห็นใจเป็นอีกหนึ่งวิธีที่จะสามารถเข้าถึงใจลูกให้เขาเปิดอกพูดคุยถึงปัญหาที่มีอยู่ในใจได้เป็นอย่างดี การที่ทำให้ลูกรู้สึกสบายใจและปลอดภัยเมื่อได้พูดคุยกับพ่อแม่เป็นวิธีที่ดีที่สุดในการคอยสังเกตสัญญาณของการบูลลี่ (Bully)

นอกจากนี้การหมั่นคอยพูดคุยกับลูกเสมอ อาจช่วยให้ความขัดแย้งหรือสถานการณ์ที่เลวร้ายต่าง ๆ ของลูกในสถานศึกษานั้นดีขึ้นได้ อย่างไรก็ตาม ไม่ควรถามคำถามที่กระทบกระเทือนจิตใจของนักเรียนที่ถูกรังแกตัวอย่างเช่น “เพื่อนคนนี้รังแกลูกอย่างไร” แต่ควรถามว่า “มีอะไรเกิดขึ้นที่สถานศึกษาที่ทำให้ลูกไม่สบายใจหรือไม่?” หรือถ้าหากลูกบอกกล่าวเรื่องที่ถูกรังแกแล้วผู้ปกครองสามารถถามต่อโดยใช้คำถามทั่วไปและพยายามไม่ใช้อคติอย่างเช่น “ลูกเล่าให้แม่ฟังเพิ่มเติมได้ไหมคะ” “มีอะไรมากกว่านี้อีกไหม” “แม่รับฟังลูกเสมอ”

4.3 ตอบสนองลูกด้วยสติ : ในบางครั้งลูกอาจจะเอาเรื่องที่น่าตกใจมาเล่า แต่การที่พ่อแม่ตั้งสติและตอบสนองต่อสิ่งที่ได้ยินอย่างเหมาะสม จะช่วยให้ลูกรู้สึกผ่อนคลายและกล้าเปิดเผยเรื่องราวหรือบอกความลับต่าง ๆ มากขึ้น หากพ่อแม่ตอบสนองอย่างตรงกันข้ามด้วยความกลัวหรือตกใจจะแจ้งโรงเรียนก็อาจจะทำให้ลูกไม่กล้าที่จะพูด

4.4 ไม่กดดันลูก : ไม่กดดันลูกให้ทำในสิ่งที่ไม่ชอบ โดยเฉพาะทำในสิ่งที่พ่อแม่ต้องการ แต่เป็นสิ่งที่ลูกไม่รู้สึกลสบายใจเมื่อทำมัน สถานการณ์เหล่านี้จะนำพาให้ลูกเข้าไปอยู่ในสังคมที่เขาไม่สบายใจ ไม่เป็นตัวของตัวเอง ไม่มีความสุข และอาจจะทำให้เกิดปัญหาในที่สุด

4.5 สอนลูกว่าการถูกรังแกคืออะไรและทำไมถึงเกิด : การที่ลูกได้ประสบพบเจอกับ การกลั่นแกล้งในสถานศึกษา แม้ว่าลูกจะไม่ถูกรังแกโดยตรง แต่ผลที่ได้รับย่อมส่งผลกระทบต่อถึง สภาพจิตใจของลูกเสมอ การช่วยเหลือลูกในเรื่องนี้ที่พ่อแม่สามารถทำได้ก็คือ การตอบคำถามอย่าง ตรงไปตรงมาเมื่อลูกเกิดข้อสงสัย สอนลูกให้ระวังเกี่ยวกับการถูกรังแกในสถานศึกษา และพูดให้ ฟังว่าทำไมคนเหล่านั้นถึงต้องบูลลี่ (Bully) คนอื่น การรังแกคนอื่นเป็นสิ่งที่ไม่ดี และสังคมไม่ยอมรับ

4.6 พูดคุยกับคุณครูที่สถานศึกษา : การเข้าไปพูดคุยกับคุณครูในชั้นเรียน ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นครอบครัวที่สองของลูกนั้นเป็นอีกแนวทางที่จะช่วยสนับสนุนลูกในชั้นเรียนมากขึ้น โดยคุณครูจะสามารถคอยช่วยเหลือ, ให้คำปรึกษา คอยสังเกตและควบคุมพฤติกรรมต่าง ๆ ของ ลูกและเพื่อนร่วมชั้นได้เป็นอย่างดี

แนวทางการให้คำแนะนำกับนักเรียนในการรับมือกับการถูกรังแก

โกวิท ทรัพย์ (2562, ออนไลน์) กล่าวถึง การบูลลี่ (Bully) มีหลายคนคิดว่าเกิดขึ้นเพียง เพราะความสนุกชั่ววูบ ความโกรธชั่วครว หรือเป็นเพียงการตัดสินใจชั่วขณะ แต่ผลที่ตามมาอาจ มากมายและส่งผลยาวนานสำหรับผู้ถูกรังแก ดังนั้นการรู้จักรับมือกับการบูลลี่อาจช่วยหลีกเลี่ยง บาดแผลทั้งทางกาย ใจ และสังคม ดังนี้

1. ใช้ความนิ่งสงบการบูลลี่ (Bully) การนิ่งเฉยต่อการบูลลี่ (Bully) ช่วยให้เรื่องราว การบูลลี่ (Bully) หายไปอย่างรวดเร็ว เนื่องจากผู้กระทำมักมีเจตนาให้เหยื่อตอบโต้ เพื่อสร้างกระแส ความรุนแรงหรือเพิ่มความสะใจ แต่เมื่อผู้ถูกรังแกเลือกที่จะนิ่งเฉย ผู้ลงมือบูลลี่อาจรู้สึกเบื่อและถอย ทัพไปเองในที่สุด

2. ตอบโต้อย่างสุภาพ ด้วยคำพูดและการแสดงออกว่าไม่ได้รู้สึกสนุก หรือไม่ชอบ การกระทำ รวมถึงวาจาต่าง ๆ ที่ถูกรังแกถึงด้วยคำพูดและท่าทีสุภาพ ไม่ตะโกน ขึ้นเสียง หรือใช้คำ หยาบคาย รวมถึงชี้แจงอย่างชัดเจนหากเรื่องที่ถูกรังแกหาไม่เป็นจริง

3. พูดคุยกับเพื่อนร่วมชั้นเพื่อช่วยกันแก้ไข บางครั้งการถูกรังแก (Bully) ไม่ได้เกิด ขึ้นกับบุคคลเพียงคนเดียว การหาผู้ร่วมถูกรังแกจะเป็นการเพิ่มหลักฐานและพยานว่า ผู้บูลลี่ (Bully) สร้างเรื่องขึ้นทำร้ายเหยื่อมากกว่าจะเป็นเรื่องจริง นอกจากนี้เพื่อนร่วมชั้นอาจเป็นที่ปรึกษาคลายทุกข์ได้เป็นอย่างดี

4. เปลี่ยนสิ่งแวดล้อม หากการบูลลี่ (Bully) นั้นทำร้ายร่างกายหรือจิตใจจนยากยอมรับ การเปลี่ยนที่ทำงาน กลุ่มเพื่อน ก็อาจช่วยฟื้นฟูภาวะบอบช้ำจากการถูกรังแก (Bully) ได้เร็วขึ้น

5. ปรึกษานักจิตวิทยาหรือจิตแพทย์ หลายครั้งที่การบูลลี่ (Bully) ล้ำเส้นเหยื่อจนกัดกินจิตใจ สร้างบาดแผล จนผู้ถูกรกระทำไม่สามารถอยู่ในสังคมต่อไป บางกรณีอาจกลายเป็นความเครียด ปลีกตัวจากสังคม ไปจนถึงขั้นเก็บกด เป็นโรคซึมเศร้า และจบลงด้วยการฆ่าตัวตาย ดังนั้นทางออกที่ดีคือการพบผู้เชี่ยวชาญไม่ว่าจะเป็นนักจิตวิทยา หรือจิตแพทย์ เพื่อปรึกษา ทำการรักษาอย่างถูกวิธีและมีประสิทธิภาพ

6. ไม่เอาคืน การแก้แค้นหรือตอบโต้ด้วยวิธีเดียวกันจะทำให้ไม่ต่างจากคนที่กลั่นแกล้งเรา อาจทำให้เรากระทำความผิดและเป็นจำเลยสังคมแทน

7. เก็บหลักฐาน บันทึกภาพและข้อความ เพื่อรายงานต่อผู้ปกครองหรือผู้บังคับใช้กฎหมาย

8. รายงานความรุนแรง ส่งข้อมูลรายงาน (report) ความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับทางโซเชียลมีเดีย

9. ตัดช่องทางการติดต่อ โดยลบ แบน บล็อก ทุกช่องทางการเชื่อมต่อกับคนที่มาระราน ระมัดระวังการติดต่อกับคนกลุ่มนี้ในอนาคต

10. ต้องบอกใครสักคนเกี่ยวกับปัญหาที่พบ เพราะเราไม่สามารถจัดการกับปัญหาได้โดยลำพัง เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง คุณครู ผู้ใหญ่ที่เราไว้วางใจ หรือเพื่อนสนิทหากบอกคนที่เราไว้วางใจให้ช่วยแก้ปัญหาได้ แต่ปัญหายังคงมีอยู่ อย่าเก็บปัญหาไว้คนเดียว ควรบอกให้คนที่เราไว้วางใจทราบว่าปัญหายังไม่คลี่คลาย หรือปรึกษาองค์กรต่าง ๆ ที่รับฟังปัญหาด้านนี้โดยตรง

11. บอกให้ “เขา” หยุดพฤติกรรมบูลลี่ (Bully) อาจจะเป็นการยากที่จะบอกให้เขาหยุดพฤติกรรม แต่บางครั้งเขาอาจจะไม่รู้ว่่าสิ่งที่เขานั้นส่งผลกระทบต่อร้ายแรงเพียงใดกับเรา

12. เพิกเฉยหรือเดินหนี คนที่บูลลี่ผู้อื่นมักจะพูดหรือทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อกลั่นแกล้ง ยั่วเยาะ เพราะพวกเขาต้องการให้เรามีปฏิกิริยาตอบโต้บางอย่าง หากเราไม่ใส่ใจกับสิ่งที่พวกเขาพูดหรือทำ พวกเขาอาจจะหยุด

พฤติกรรมนั้น ไม่ต้องใส่ใจกับเสียงหัวเราะ ที่เขาแกล้งด่าว่าเรา เพราะการมีอารมณ์ตอบโต้เป็นอาวุธที่ดีสำหรับคนที่ชอบข่มขู่หรือรังแกผู้อื่นพวกเขามองว่าเป็นเรื่องสนุก ถ้าเราทำเฉย เขาจะรู้สึกผิดหวังหมดสนุกที่จะกลั่นแกล้งอีก

13. มีความมั่นใจในตัวเอง ความมั่นใจในตัวเองจะทำให้เรามีที่ที่แสดงถึงความมั่นใจในตัวเอง ซึ่งจะทำให้มีโอกาสน้อยที่เราจะตกเป็นเหยื่อความรุนแรง

14. ไปไหนมาไหนกับกลุ่มเพื่อนๆ อย่าแยกเดินคนเดียวอย่าตอบโต้ด้วยกำลังเด็ดขาด เพราะจะยิ่งทำให้เกิดปัญหาและความรุนแรงมากขึ้นเราต่างเกิดมาและมีชีวิตในช่วงเทคโนโลยีเจริญก้าวหน้า การบูลลี่ (Bully) ที่ไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นด้วยการเผชิญหน้าเท่านั้น วันหนึ่งเราอาจตกเป็นเหยื่อการบูลลี่ (Bully) ทางโซเชียลจากผู้ที่ไม่เคยรู้จักกันเลย หรืออาจตกเป็นเหยื่อร่วมกระทำ การบูลลี่ (Bully) บุคคลอื่น แม้กระทั่งเป็นผู้เริ่มบูลลี่ (Bully) โดยไม่รู้ตัว ดังนั้นไม่ว่าการกระทำใด ๆ

ที่ก่อให้เกิดบุคคลอื่นรู้สึกด้อยค่า ย่ำแย่ อับอายเสื่อมเสีย ลองถอยออกมาสักก้าว หายใจเข้าออกอีกหลายๆ ครั้ง ก่อนลงมือแฮร์ กดโลโก้ หรือเขียน พุดออกไป เพราะสิ่งเหล่านี้เมื่อเกิดขึ้นแล้ว แม้เราจะลบออกสักกี่ครั้ง ก็ยังฝังในจิตใจของผู้ถูกรกระทำเสมอในทางกลับกัน หากต้องเผชิญปัญหาในฐานะเหยื่อของการบูลลี่ (Bully) ควรตั้งรับอย่างมีสติ เจียบเฉยบ้างตอบโต้ ชี้แจงให้ถูกจังหวะ ไม่คิดแค้น เกรียด หรือวิตกกังวลเกินไป รวมถึงเลือกที่จะใช้ชีวิตในสังคมสิ่งแวดล้อมที่ดี เหมาะสมกับตัวเอง ปิดรับเรื่องราวทางโซเชียลบ้าง และข้อสำคัญหากหาทางออกไม่ได้ควรรีบพบแพทย์เพื่อรับการรักษาอย่างเหมาะสม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ธัญญากร ตุดเกื้อ, เกษตรชัย และหิมา และ ฤทัยชนนี สิทธิชัย (2562) ได้วิจัย เรื่อง แนวทางการป้องกันพฤติกรรมกรังแกบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่า แนวทางสำหรับการพัฒนาโปรแกรมการป้องกันพฤติกรรมกรังแกบนโลกไซเบอร์ ประกอบไปด้วย การส่งเสริมทักษะด้านการรับรู้ ด้านการคิด วิเคราะห์ และด้านการตระหนักรู้ ภายใต้การจัดกิจกรรมกลุ่ม เกมกิจกรรม กิจกรรมการไต่ถามที่ และกิจกรรมระดมสมองอย่างสร้างสรรค์

วิมลวรรณ ปัญญาว่อง (2562) ได้วิจัย เรื่อง การป้องกันและจัดการกรังแกกันในโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและจัดการกรังแกกันในโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า การป้องกันการกรังแกกันในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพควรทำแบบทั้งโรงเรียน (Whole-school approach) และเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัย ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีบทบาทสำคัญและควรได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะในการสร้างวัฒนธรรมที่ดีและการจัดการกรังแกกันที่เหมาะสม

กนกอร อุ่ณสถานนท์ (2563) ได้วิจัย เรื่อง การบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ที่มีขนาดต่างกัน มีการบริหารด้านความปลอดภัยแตกต่างกันทั้งโดยภาพรวม และรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 และรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัย ด้านการให้บริการ

ความปลอดภัย ด้านการจัดสวัสดิศึกษา และด้านสุขภาพอนามัย มีค่า p-value เท่ากับ 0.02, 0.04, 0.00, 0.00 และ 0.05 ตามลำดับ 3) แนวทางการบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร คือ ควรมีการตรวจสอบสภาพอาคารให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ ควรจัดให้มีป้ายหรือสัญลักษณ์เตือนในบริเวณที่จะเป็นอันตราย ควรจัดทำคู่มือ การบำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์ต่าง ๆ ควรสำรวจและจัดทำข้อมูลแหล่งวัสดุและแหล่งอบายมุขรอบ ๆ สถานศึกษา และควรจัดประชุมวางแผนการดำเนินการด้านสุขภาพอนามัยของบุคลากรและผู้เรียน

สมพร รุ่งเรืองกลกิจ, เทวธิดา ชันคามโกชก และ ยศวีร์ อี๋มอโนทัย (2564) ได้วิจัย เรื่อง การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์: พื้นที่ปลอดภัยในการเรียนรู้ ผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้สอนใช้วิธีหลากหลายในการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในการเรียนรู้ เช่น การจัดที่นั่งแบบวงกลม การฟังด้วยหัวใจ และการกำหนดข้อตกลงในการเรียน 2) ผู้เรียน เข้าใจตัวเองและผู้อื่น กล้าแสดงออก สามารถนำความรู้ไปใช้นอกห้องเรียนได้ และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนใกล้ชิดกัน สถาบันการศึกษาควรสนับสนุนโครงการ พัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ให้กับผู้สอน รวมถึงสถานที่ในการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนผ่านประสบการณ์

จริยา ทะรักษา, วีระศักดิ์ ชลไชยะ และคณะ (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การรังแกในเด็กและวัยรุ่น โดยการทบทวนข้อมูลอย่างเป็นระบบและการวิเคราะห์แบบอภิมาน ผลการวิจัยพบว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหาการรังแกกันโดยการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยจะต้องแก้ไขปัญหาให้ครอบคลุมทุกระดับทั้งในระดับรายบุคคล ชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชน

ไชยชาญ เผือดคล้าย (2565) ได้วิจัย เรื่อง แนวทางการแก้ปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกกันในห้องเรียนชั้นประถมศึกษาด้วยการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม ผลการวิจัยพบว่า วิธีที่คุณครูจะช่วยแก้ปัญหาเรื่องการกลั่นแกล้งรังแกและทักษะการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมเป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้แนวทางการแก้ปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกกันในห้องเรียนชั้นประถมศึกษาด้วยการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมบรรลุเป้าหมายได้อย่างสำเร็จ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู และรวมถึงนักเรียนด้วย ที่จะต้องให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน

สุพักตร์ เลยกกลาง (2566) ได้วิจัย เรื่อง การบริหารด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า (1) การบริหารด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยรวมและรายด้านพบว่าการปฏิบัติระดับมาก (2) การบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาคำนึงความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่าโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

ปองกมล สุรัตน์, ฐาศุภกร จันประเสริฐ และ นำชัย ศุภฤกษ์ชัยสกุล (ม.ป.ป.) ได้วิจัย เรื่อง กระบวนการรังแกผ่านโลกโซเชียลในเยาวชนไทย: การศึกษาแบบพหุกรณี ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการรังแกผ่านโลกโซเชียลแบ่งออกเป็น 3 ช่วง ได้แก่ 1) ช่วงก่อนการรังแกผ่านโลกโซเชียล ส่วนใหญ่เกิดความขัดแย้งหรือเหตุการณ์ที่ทำให้ผู้รังแกไม่พอใจ 2) ช่วงระหว่างการรังแกผ่านโลกโซเชียล เป็นช่วงที่เยาวชนรับรู้ว่าการรังแกผ่านโลกโซเชียลขึ้น แบ่งเป็น 3 ช่วงย่อย ได้แก่ ช่วงเริ่มต้นการรังแก คือรับรู้ว่าคุณินทา ด่าทอ ล้อเลียน ถูกเปิดโปงความลับ ถูกใส่ร้าย ถูกแอบอ้างสวมรอย ถูกตามข่มขู่ ถูกกีดกันทางสังคมออนไลน์ และถูกปล่อยสภาพอนาจารในโลกออนไลน์ ช่วงการรังแกมีความรุนแรงมากขึ้น

นวกัทร ณรงค์ศักดิ์ และ อารณีย์ วิวัฒนาภรณ์ (2566) ได้วิจัย เรื่อง สถานศึกษาต้นแบบในการป้องกันการกลั่นแกล้ง ข่มเหง รังแกกันในโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุของการกลั่นแกล้งกันในโรงเรียนส่วนใหญ่เกิดจากวัฒนธรรมของสังคมไทยและการตระหนักรู้ในเรื่องปัญหาการกลั่นแกล้งกันมีน้อย การตระหนักรู้ถึงความรุนแรงและภัยที่เกิดจากการกลั่นแกล้งกันของเด็กนักเรียนยังอยู่ในระดับที่ต่ำ โดยคนทั่วไปและตัวเด็กเองมีทัศนคติที่มองเรื่องการกลั่นแกล้งกันในโรงเรียนเป็นเพียงการหยอกล้อกันตามประสาเด็ก และเป็นเรื่องสนุกสนานเท่านั้น นอกจากนี้การกลั่นแกล้งกันของเด็กนักเรียนยังประกอบด้วยสาเหตุอื่น ๆ ได้แก่ การไม่มีระบบเฝ้าระวังต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกกัน (anti-bullying program) ปัญหาภายในครอบครัวความอิจฉา การควบคุมอารมณ์และความรู้สึกของตนเองต่ำ ความต้องการมีตัวตนในสายตาผู้อื่น ต้องการให้คนอื่นอยู่ใต้อำนาจของตนเอง การลอกเลียนแบบ ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีและสื่อออนไลน์ การขาดการสอดส่องดูแลอย่างทั่วถึงของคุณครูและผู้ปกครอง การไม่ยอมรับความแตกต่างของเพื่อน และการไม่รู้จักรู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เคยถูกกลั่นแกล้งมาก่อนและการไม่ชอบกันหรือเข้าใจผิดกัน

2. งานวิจัยในต่างประเทศ

Amy Edmondson (2017) ได้ทำการวิจัย เรื่อง Psychological safety and learning behavior in teams. Administrative Science Quarterly ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยทางโครงสร้างและระหว่างบุคคลได้รับการพิจารณาในวรรณกรรมว่าเป็นคำอธิบายทางเลือกสำหรับประสิทธิภาพของทีม การศึกษาค้นคว้าสนับสนุนมุมมองเชิงบูรณาการ ซึ่งลักษณะโครงสร้างและระหว่างบุคคลทั้งการเรียนรู้ที่มีอิทธิพลและประสิทธิภาพในทีม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผลแสดงว่า ความปลอดภัยทางจิตวิทยาเป็นกลไกที่ช่วยอธิบายปัจจัยโครงสร้างที่เคยศึกษามาก่อน เช่น การสนับสนุนบริบทและการฝึกอบรมหัวหน้าทีม มีอิทธิพลต่อผลลัพธ์ทางพฤติกรรมและสมรรถภาพ

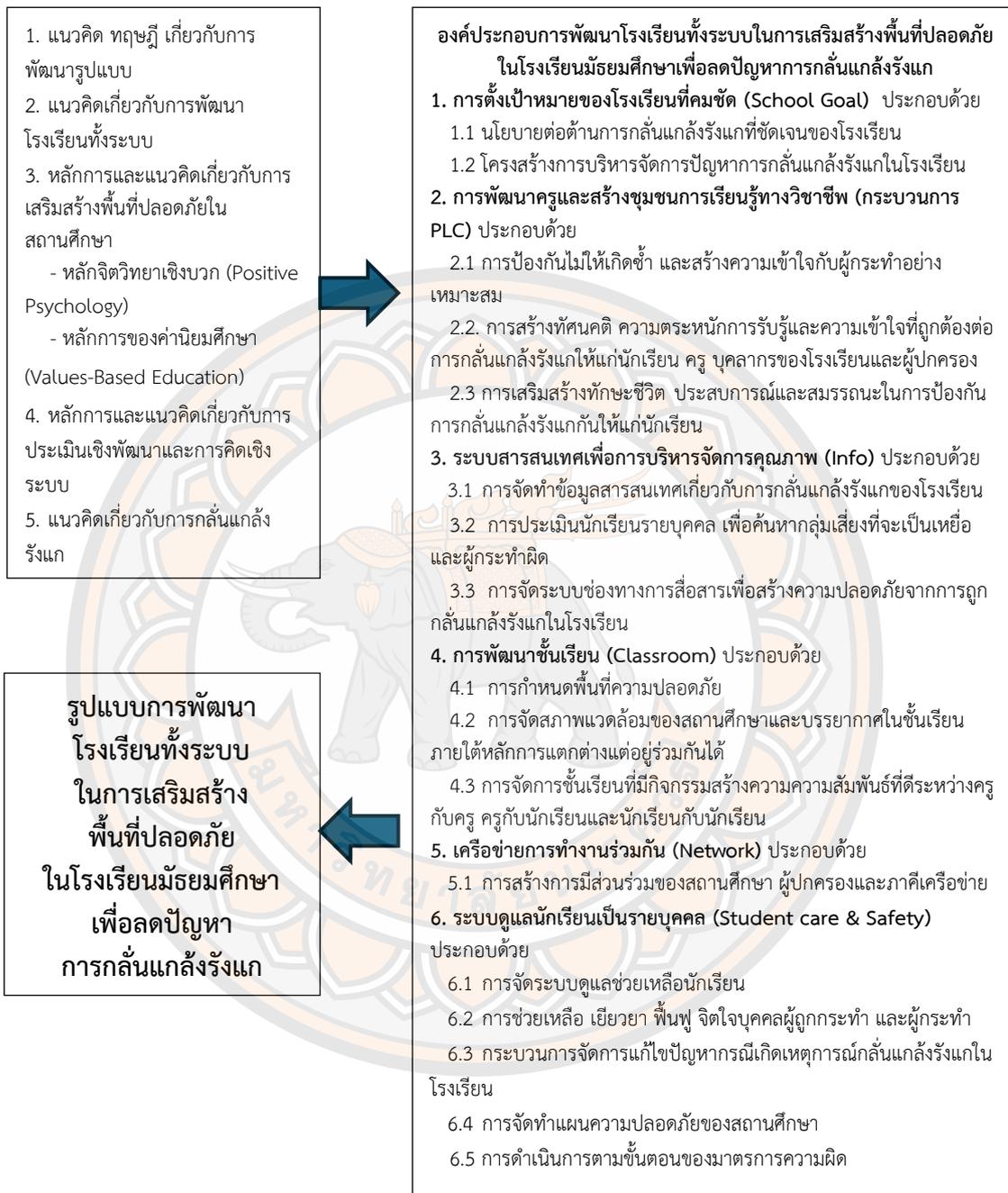
Dennis Sing-wing Wong and Sindy Sin-ting Lee. (2005). ได้วิจัยเรื่อง Strategies for Tackling School Bullying : A Whole-School Approach พบว่า โปรแกรมต่อต้านการ

กลั่นแกล้งรังแกที่ดำเนินการโดยวิธีการทั้งโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) มีชุดกลยุทธ์และกระบวนการต่อต้านการกลั่นแกล้งในระยะยาว 2) อบรมครูและผู้ปกครองในการจัดการการกลั่นแกล้งทั้งโรงเรียน 3) จัดหาทักษะทางสังคมและชุดฝึกควบคุมอารมณ์ให้กับนักเรียน 4) ได้รับความช่วยเหลือและใช้กลยุทธ์ความร่วมมือจากหลายสาขาวิชาชีพ 5) ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง และ 6) ทำการสำรวจและทดสอบเพื่อตรวจสอบสถานการณ์ ส่งผลให้นักเรียนมีความมั่นใจในการแสดงความคิดเห็นมากขึ้นและเกิดความคิดสร้างสรรค์ในชั้นเรียน สภาพทางอารมณ์ของนักเรียนค่อนข้างคงที่ นักเรียนได้เรียนรู้วินัยในตนเอง ความขัดแย้งระหว่างครูและนักเรียนลดลง ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลดีขึ้น

Suckling. (2020) ได้วิจัย เรื่อง Bully : a whole - school approach พบว่า ในโรงเรียนมีความซับซ้อน ลึกลับ และมักจะปกปิด และมีผลต่อเด็กกอสเตรเลียประมาณ 1 ใน 6 คน โดยไม่มีการแก้ไขอย่างรวดเร็วหรือการแก้ไขปัญหาในทันที การวิจัยแสดงให้เห็นว่าความพยายามดังกล่าวในการแก้ปัญหาเป็นเพียงระยะสั้นและไม่มีประสิทธิภาพ การกลั่นแกล้งไม่ใช่แค่สถานการณ์ส่วนตัวของนักเรียนแต่ละคน แต่เป็นปัญหาทางสังคมที่แตกต่างกันทั้งความถี่ ความรุนแรง และระยะเวลา วิธีการป้องกันการกลั่นแกล้งในโรงเรียนที่มีหลายด้านและหลายกลยุทธ์สามารถเป็นแนวทางได้ ขณะเดียวกันก็ส่งเสริมและรักษาสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและสนับสนุน แนวทางการพัฒนาทั้งระบบของโรงเรียนช่วยเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนโรงเรียนในประเด็นการกลั่นแกล้ง ปัจจัยที่ต้องจัดการ ได้แก่ การให้การศึกษาแก่ครูและสร้างความตระหนักแก่บุคลากรทุกคนว่าการรังแกคืออะไร การแสดงออกอย่างไร แนวปฏิบัติในการป้องกัน ปฏิบัติ และจุดยืนในปัจจุบันของโรงเรียนในการจัดการกับปัญหา นโยบาย และได้ร่วมมือกับครู นักเรียน และผู้ปกครอง ให้ความรู้แก่นักเรียนในเรื่องทักษะทางสังคม เพื่อสร้างความตระหนักให้ผู้พบเห็นในพฤติกรรมเชิงรุก ให้การศึกษาแก่ผู้ปกครองเพื่อสร้างความเป็นหุ้นส่วนที่มีประสิทธิภาพโดย เพื่อให้แน่ใจว่าพวกเขาว่าการรังแกคืออะไร ประเภทของพฤติกรรมรังแกที่อาจเกิดขึ้น วิธีการที่จะสนับสนุนเด็กๆ ของพวกเขา วิธีการที่โรงเรียนจัดการกับปัญหาในปัจจุบัน และวิธีการที่ดีที่สุดในการทำงานร่วมกัน โดยการให้ชุมชนทั้งหมดของโรงเรียนใช้การสื่อสารร่วมกันซึ่งได้รับการยอมรับเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดร่วมกัน สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนด้วยค่านิยมร่วมกันของความเคารพสามารถพัฒนาและคงอยู่ต่อไป

James O'Higgins Norman and Keith Sullivan. (2018). ได้วิจัย เรื่อง Reducing school bully A whole school approach ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาแนวทางทั้งโรงเรียนในการจัดการกับการรังแก แต่ละองค์ประกอบจะถูกพิจารณาในส่วนต่อไปนี้ 1.การเป็นผู้นำและการจัดการการเปลี่ยนแปลง 2.นโยบายการพัฒนา 3.วางแผนหลักสูตร 4.วัฒนธรรมของโรงเรียน 5.เสียงนักเรียนและผู้สังเกตการณ์ 6.การบริการสนับสนุนนักเรียน 7.การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 13 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ซึ่งมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก
- 2) เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก
- 3) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก
- 4) เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ดำเนินการวิจัยโดยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ขั้นตอนที่ 2 สร้างและตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ซึ่งสามารถแสดงขั้นตอนกระบวนการดำเนินการวิจัยได้ ดังภาพ

ภาพ 14 ขั้นตอนกระบวนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

1.1 การศึกษาสภาพการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ดำเนินการ ดังนี้

1.1.1 การศึกษาสภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแก โดยการสัมภาษณ์

แหล่งข้อมูล

ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่

- 1) โรงเรียนเขาทรายทับคล้อพิทยา
- 2) โรงเรียนโพธิ์ไทรงามวิทยาคม
- 3) โรงเรียนวังทรายพูนวิทยา
- 4) โรงเรียนหนองโสนพิทยาคม
- 5) โรงเรียนห้วยยาวพิทยาคม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi Structure Interview) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแกแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแก ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal) 2) ด้านการพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC) 3) ด้านระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info) 4) ด้านการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom) 5) ด้านเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network) และ 6) ด้านระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)

การสร้างเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก เพื่อนำมากำหนดเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์สภาพการบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแก

2. ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi Structure Interview) ตามขอบเขตเนื้อหาที่กำหนด นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำและนำมาปรับปรุงแก้ไขให้แบบสัมภาษณ์มีความสมบูรณ์และตรงตามวัตถุประสงค์

3. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) และความเหมาะสมของภาษาของแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีเกณฑ์พิจารณาค่าความสอดคล้อง ดังนี้

- + 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความวัดได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และคำนิยามศัพท์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความวัดได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และคำนิยามศัพท์
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความวัดได้ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และคำนิยามศัพท์

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญที่ทำหน้าที่ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจำนวน 5 ท่าน ได้แก่

- 1) ดร.พิทยา แสงสว่าง ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
- 2) ดร.ณัฏฐ์ รัตนศิรินิชกุล ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
- 3) ดร.สุชน วิเชียรสรรค์ ตำแหน่ง ประธาน อ.ก.ค.ศ. สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร อดีต ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่
- 4) ดร.ไพรัตน์ กลิ่นทับ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
- 5) ดร.วาทกานต์ ศรีธรรษาภรณ์ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี

4. นำผลที่ได้จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยใช้สูตร ดังนี้ (วรณณี แกมเกต, 2555, น.220 – 221)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ มีความสอดคล้องระหว่างข้อความถามกับเนื้อหา

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนผลการตัดสินข้อความถามของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ซึ่งเกณฑ์ตัดสินความสอดคล้องของข้อความถามกับเนื้อหา ดังนี้

ถ้า $IOC \geq 0.5$ ถือว่า ข้อความถามนั้นวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา

ถ้า $IOC < 0.5$ ถือว่า ข้อความถามนั้นวัดได้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

ผลการหาค่า IOC พบว่า ข้อความถามนี้มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0 ซึ่งถือว่าใช้ได้ทุกข้อ แต่มีประเด็นเพิ่มเติมในเรื่องของการใช้ภาษา

5. ผู้วิจัยได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแก ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลได้เตรียมการสัมภาษณ์ โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยจัดทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้ให้สัมภาษณ์ในการเข้าสัมภาษณ์
2. ผู้วิจัยดำเนินการประสานนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ในการเข้าสัมภาษณ์ และดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองด้วยวิธีการจดบันทึกและขออนุญาตบันทึกเทป
3. ผู้วิจัยเข้าสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ตาม วัน เวลา และสถานที่ ที่ได้นัดหมายไว้ตามแบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแก

ตาราง 5 แสดงเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

ที่	วัน	เดือน	ปี	เวลาสัมภาษณ์	สถานที่สัมภาษณ์
1	17	ตุลาคม	2567	09.00 – 11.00 น.	กรณีศึกษาที่ 1 โรงเรียนเขาทรายทับคล้อพิทยา
2	18	ตุลาคม	2567	14.00 -15.30 น.	กรณีศึกษาที่ 2 โรงเรียนโพธิ์ไทรงามวิทยาคม
3	21	ตุลาคม	2567	09.00 – 11.30 น.	กรณีศึกษาที่ 3 โรงเรียนวังทรายพูนวิทยา

ที่	วัน เดือน ปี	เวลาสัมภาษณ์	สถานที่สัมภาษณ์
4	21 ตุลาคม 2567	13.00 – 15.00 น.	กรณีศึกษาที่ 4 โรงเรียนหนองโสนพิทยาคม
5	22 ตุลาคม 2567	13.00 – 14.30 น.	กรณีศึกษาที่ 5 โรงเรียนห้วยยาวพิทยาคม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามประเด็นที่กำหนดไว้

2. ผู้วิจัยสรุปผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแก

1.2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยการศึกษาจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

แหล่งข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 5 โรงเรียน ตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

1. เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับความปลอดภัยในสถานศึกษา ระดับดีเด่น
3. เป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลและมีผลงานโดดเด่นเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
4. เป็นโรงเรียนที่มีผลการบริหารดีเด่น โดยใช้การบริหารแบบ Whole School Approach ได้แก่

- 1) โรงเรียนพิจิตรพิทยาคม
- 2) โรงเรียนวังกรดพิทยา
- 3) โรงเรียนสระหลวงพิทยาคม
- 4) โรงเรียนสากเหล็กวิทยา
- 5) โรงเรียนวังตะกูราษฎร์อุทิศ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi Structure Interview) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal) 2) ด้านการพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC) 3) ด้านระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info) 4) ด้านการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom) 5) ด้านเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network) และ 6) ด้านระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)

การสร้างเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก เพื่อนำมากำหนดเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

2. ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi Structure Interview) ตามขอบเขตเนื้อหาที่กำหนด นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำและนำมาปรับปรุงแก้ไขให้แบบสัมภาษณ์มีความสมบูรณ์และตรงตามวัตถุประสงค์

3. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) และความเหมาะสมของภาษาของแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีเกณฑ์พิจารณาค่าความสอดคล้อง ดังนี้

- + 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความวัดได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และคำนิยามศัพท์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความวัดได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และคำนิยามศัพท์
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความวัดได้ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และคำนิยามศัพท์

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญที่ทำหน้าที่ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจำนวน 5 ท่าน ได้แก่

- 1) ดร.พิทยา แสงสว่าง ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร
- 2) ดร.ณัฐ รัตนศิริณิกุล ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร
- 3) ดร.สุชน วิเชียรสรรค์ ตำแหน่ง ประธาน อ.ก.ค.ศ. สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
อดีต ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่
- 4) ดร.ไพรัตน์ กลิ่นทับ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
- 5) ดร.วาทกานต์ ศรีธรรษากร ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี

4. นำผลที่ได้จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยใช้สูตรดังนี้ (วรรณิ์ แกมเกตุ, 2555, น. 220 – 221)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ มีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนผลการตัดสินข้อคำถามของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ซึ่งเกณฑ์ตัดสินความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา ดังนี้

ถ้า $IOC \geq 0.5$ ถือว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา

ถ้า $IOC < 0.5$ ถือว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

ผลการหาค่า IOC พบว่า ข้อคำถามนี้มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0 ซึ่งถือว่าใช้ได้

ทุกข้อ แต่มีประเด็นเพิ่มเติมในเรื่องของการใช้ภาษา

1. ผู้วิจัยปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลได้เตรียมการสัมภาษณ์ โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยจัดทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ให้สัมภาษณ์ในการเข้าสัมภาษณ์
2. ผู้วิจัยดำเนินการประสานนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ในการเข้าสัมภาษณ์ และดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองด้วยวิธีการจดบันทึกและขออนุญาตบันทึกเทป
3. ผู้วิจัยเข้าสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ตาม วัน เวลา และสถานที่ ที่ได้นัดหมายไว้ตามแบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก
4. ผู้วิจัยศึกษา รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ตาราง 6 แสดงเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จำนวน 5 โรงเรียน

วัน เดือน ปี	เวลาสัมภาษณ์	สถานที่สัมภาษณ์
17 ตุลาคม 2567	12.00 – 15.00 น.	กรณีศึกษาที่ 1 โรงเรียนพิจิตรพิทยาคม
22 ตุลาคม 2567	10.00 -12.30 น.	กรณีศึกษาที่ 2 โรงเรียนวังกรดพิทยา
22 ตุลาคม 2567	14.30 – 16.30 น.	กรณีศึกษาที่ 3 โรงเรียนสระหลวงพิทยาคม
24 ตุลาคม 2567	10.00 – 12.20 น.	กรณีศึกษาที่ 4 โรงเรียนสาทรพิทยาคม
25 ตุลาคม 2567	13.00 – 14.30 น.	กรณีศึกษาที่ 5 โรงเรียนวังตะกูราษฎร์อุทิศ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามประเด็นที่กำหนดไว้
2. ผู้วิจัยสรุปผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ขั้นตอนที่ 2 สร้างและตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

2.1 การยกร่างรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.1.1 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีจากการทบทวนวรรณกรรมและผลจากขั้นตอนที่ 1 ได้แก่ ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก มายกร่างรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

2.1.2 นำร่างรูปแบบเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้อง และการใช้ภาษาของร่างรูปแบบ

2.1.3 นำข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงแก้ไข จัดทำร่างรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

2.2 การตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบและการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ตามคุณสมบัติที่กำหนด จำนวน 9 คน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

2.2.1 กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย อาจารย์ระดับอุดมศึกษาที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาหรือการจัดการศึกษา จำนวน 3 คน ได้แก่

2.2.1.1 รศ.ดร.อนิรุทธ์ สติมัน ประธานบริหารหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต อาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์)

2.2.1.2 ดร.พิทยา แสงสว่าง อาจารย์สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

2.2.1.3 ดร.ณัฐ รัตนศิริณิษฐกุล อาจารย์สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

2.2.2 กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา และมีประสบการณ์ในการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ จำนวน 3 คน ได้แก่

2.2.2.1 ดร.พรพิพัฒน์ ตั้งจิตวัฒนากุล ผู้อำนวยการโรงเรียนวังตะกูราษฎร์อุทิศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

2.2.2.2 นายชนาวุธ ประทุมชาติ ผู้อำนวยการโรงเรียนน้ำสวยวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

2.2.2.3 นางสาวกิตติยา ทองแกมมาก ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดปากพิงตะวันตก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

2.2.3 กลุ่มที่ 3 ประกอบด้วย นักจิตวิทยา หรือ ครูแนะแนว หรือ ครูผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสบการณ์ในการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 3 คน ได้แก่

2.2.3.1 นางสาวเลิศจรรยา เสมอคำ นักจิตวิทยาคลินิกปฏิบัติการ สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

2.2.3.2 นายมงคล สังขนันท์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์ ครูแนะแนว ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานแนะแนว

2.2.3.3 นางสาวสุชาดา นาคเทศ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์ หัวหน้างานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน กลุ่มบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนพิชัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือของการวิจัยในขั้นตอนนี้ ได้แก่

1. ร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก เพื่อกำหนดประเด็นในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1.1 วิเคราะห์ สังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก เพื่อกำหนดประเด็นในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ

1.2 สร้างประเด็นในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญและร่างแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษาและความสมบูรณ์ของประเด็น

1.3 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขแบบตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

1.4 ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำแบบตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดคุณสมบัติหรือเกณฑ์ในการกำหนดผู้เชี่ยวชาญที่จะเข้าร่วมสัมมนา ซึ่งกำหนดไว้ในกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อตรวจสอบ วิพากษ์ วิจัยและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกและคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับที่กำหนด

2. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความอนุเคราะห์ เรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ

3. ผู้วิจัยประสานผู้เชี่ยวชาญเพื่อร่วมสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ พร้อมส่งหนังสือเรียนเชิญ โดยแนบ 1) โครงร่างวิทยานิพนธ์ฉบับย่อ 2) ร่างรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก 3) คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก 4) ประเด็นการตรวจสอบร่างรูปแบบ พร้อมนัดหมายวัน เวลา ในการสัมมนาอีกครั้งทางโทรศัพท์

4. ผู้วิจัยดำเนินการสัมมนาผู้เชี่ยวชาญผ่านระบบออนไลน์ Zoom โดยมีผู้ดำเนินรายการคือ นายบุญยวัฒน์ ขอบทอง ผู้วิจัยเป็นผู้จัดบันทึกการสัมมนา ซึ่งการดำเนินการสัมมนาได้ให้ผู้ร่วมสัมมนาอภิปรายแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับร่างรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ได้ให้ข้อเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไขในรายละเอียดต่าง ๆ

5. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการอภิปราย และแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ร่วมสัมมนาเกี่ยวกับร่างรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

6. ผู้วิจัยสรุปข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ร่วมสัมมนาเกี่ยวกับร่างรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก และนำไปปรับปรุงแก้ไขร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ

ในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบอีกครั้ง

7. ผู้วิจัยจัดสร้างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ ในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขพร้อมกับแบบตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ให้กับผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มเดิมทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบอีกครั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ได้รับข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญที่ร่วมสัมมนา

2. ผู้วิจัยนำผลการประเมินร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ในประเด็นความเหมาะสมและความเป็นไปได้ที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินมาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ขั้นตอนนี้ เป็นการศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้

กลุ่มทดลอง

ผู้วิจัยได้กำหนดโรงเรียนกลุ่มทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก จำนวน 1 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนหัวดวงรัฐชนูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ซึ่งเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาตรงตามที่กำหนด ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูยินดีเข้าร่วมดำเนินการทดลองใช้รูปแบบ มีความสะดวกในการดำเนินการทดลอง และสามารถทำให้ผลการดำเนินการทดลองใช้มี

ประสิทธิภาพ ซึ่งมีผู้ร่วมทดลอง ได้แก่ 1) ผู้บริหาร จำนวน 1 คน 2) ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 18 คน 3) ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 281 คน และ 4) นักเรียน จำนวน 294 คน

บทบาทหน้าที่

ดำเนินการตามบทบาทหน้าที่และร่วมทดลองตามกระบวนการของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก รวบรวมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผลการเรียนรู้ในทุกขั้นตอน ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหาร

1.1 เข้าร่วมเป็นผู้ดำเนินการหลักในการขับเคลื่อนตามกระบวนการของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ซึ่งประกอบด้วย 3 ระยะ คือ ระยะต้นน้ำ ระยะกลางน้ำ และระยะปลายน้ำ พร้อมทั้งประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจ

1.2 ส่งเสริม สนับสนุน และขับเคลื่อนกระบวนการการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ

1.3 สร้างขวัญและกำลังใจพร้อมทั้งพัฒนาบุคลากรให้เป็นไปตามกระบวนการพัฒนา

1.4 เป็นผู้นำในการบูรณาการภารกิจโดยรวมของสถานศึกษา

1.5 ประสานสัมพันธ์และสร้างความเข้มแข็งให้กับทีมและเครือข่าย

1.6 นิเทศ กำกับ ติดตาม สะท้อนและประเมินผล

2. บทบาทของครู

2.1 เข้าร่วมเป็นทีมดำเนินการตามกระบวนการของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ซึ่งประกอบด้วย 3 ระยะ คือ ระยะต้นน้ำ ระยะกลางน้ำ และระยะปลายน้ำ

2.2 ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องและดำเนินการประชุมชี้แจง

2.3 ส่งเสริมและบูรณาการทักษะที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยเข้ากับกระบวนการจัดการเรียนการสอน

2.4 บันทึกข้อมูลสารสนเทศ ติดตามประเมินผลและจัดทำรายงาน

2.5 ดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามกระบวนการและขั้นตอนของการช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อดูแล ป้องกันและแก้ไข

3. บทบาทของผู้ปกครอง

3.1 เข้าร่วมเป็นทีมดำเนินการตามกระบวนการของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ซึ่งประกอบด้วย 3 ระยะ คือ ระยะต้นน้ำ ระยะกลางน้ำ และระยะปลายน้ำ

3.2 สนับสนุน ส่งเสริมพร้อมทั้งให้ความร่วมมือในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกในสถานศึกษาตามกระบวนการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบฯ ในทุกมิติ

3.3 ให้ข้อมูลสารสนเทศ ติดตาม สะท้อนและประเมินผล

4. บทบาทของนักเรียน

4.1 ดำเนินกิจกรรมตามกระบวนการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

4.2 ให้ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องแก่ครูผู้รับผิดชอบ

4.3 ร่วมสะท้อนและประเมินผล

ขั้นตอนการทดลอง

การดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก มีขั้นตอนดังนี้

1. การเตรียมการ

1.1 ผู้วิจัยเตรียมความพร้อม กำหนดสนามวิจัยเพื่อดำเนินการทดลองรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

1.2 กำหนดปฏิทินการดำเนินการตามกระบวนการของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ทั้ง 3 ระยะ

1.3 จัดอบรมครูและผู้ปกครองในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจและทักษะที่เกี่ยวกับการป้องกัน แก้ไขและรับมือกับสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกเพื่อเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนก่อนนำไปใช้จริง

1.3.1 เนื้อหาการฝึกทักษะ ประกอบด้วย

- 1) การสร้างสนามพลังบวกด้วยจิตศึกษา
- 2) การเรียนรู้ทักษะทางสังคมและอารมณ์ (SEL)
- 3) กระบวนการ CoP ผู้ปกครอง

1.3.2 ตารางกำหนดการพัฒนา

ตาราง 7 แสดงกำหนดตารางการพัฒนา

วัน เดือน ปี	เวลา	กิจกรรม
12 กุมภาพันธ์ 2568	09.30 – 12.00 น.	การเสริมสร้างการเรียนรู้ด้วย SEL (Social and Emotional Learning) ในการสร้างตัวตนที่แข็งแกร่ง

วัน เดือน ปี	เวลา	กิจกรรม
		ให้กับนักเรียน
	13.00 – 16.30 น.	เทคนิคการสื่อสารเชิงบวกและการให้คำปรึกษา
13 กุมภาพันธ์ 2568	09.00 – 10.20 น.	พลังของการสร้างสนามพลังบวกในการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในห้องเรียน
	10.30 – 12.00 น.	การสร้างสนามพลังบวกด้วยจิตศึกษา
	13.00 – 14.30 น.	การสร้างพลังความร่วมมือด้วยการ CoP ผู้ปกครอง
	14.50 – 16.30 น.	Reflection

2. การดำเนินการ

การดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ประชุมเตรียมความพร้อมกับผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้ปกครอง ในการร่วมกันทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบฯ เพื่อชี้แจงความเป็นมาและความสำคัญ วัตถุประสงค์ของการดำเนินการ ในวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568

2.2 ดำเนินการทดลองตามกระบวนการของรูปแบบฯ ดังนี้

2.2.1 ระยะต้นน้ำ แบ่งออกเป็น

2.2.1.1 ชั้นวางแผน ประกอบด้วย

1) กำหนด MOU ระหว่างผู้บริหาร กับ ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง

2) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Share Vision) เพื่อกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจน

3) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก

4) การวิเคราะห์ความซับซ้อน ด้วยเครื่องมือการคิดเชิงระบบ (Systems Thinking)

5) กำหนดปัจจัยความสำเร็จ (Key result areas : KRA) และดัชนีความสำเร็จ (Key performance Indicators : KPI)

2.2.1.2 ชั้นปฏิบัติ ประกอบด้วย

1) แต่งตั้งคณะทำงานผู้รับผิดชอบ

2) นำ KRA และ KPI ที่กำหนดไว้มาออกแบบโครงการ/กิจกรรม (กำหนด Act)

3) กำหนดปฏิทินและตารางเวลาปฏิบัติการ

2.2.1.3 ชั้นประเมิน ประกอบด้วย

1) กำหนดปฏิทินการสะท้อนผล (Reflection) การดำเนินงาน ในช่วงต้นน้ำ

2) สะท้อนผล(Reflection) การดำเนินงานในช่วงต้นน้ำ

ตาราง 8 แสดงกำหนดกระบวนการระยะต้นน้ำ

วัน เดือน ปี	เวลา	กิจกรรม
15 กุมภาพันธ์ 2568 (Day 1)	08.30 – 09.30 น.	กำหนด MOU
	09.30 – 11.00 น.	สร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Share Vision)
	11.00 – 12.00 น.	ทบทวนผลการดำเนินงาน
	13.00 – 15.00 น.	วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก และวิเคราะห์ความซับซ้อน
	15.00 – 16.00 น.	กำหนดปัจจัยความสำเร็จ KRA และ KPI
16 กุมภาพันธ์ 2568 (Day 2)	08.30 – 09.30 น.	แต่งตั้งคณะทำงานผู้รับผิดชอบ
	09.30 – 11.00 น.	ออกแบบโครงการ/กิจกรรม (กำหนด Act)
	11.00 – 12.00 น.	ศึกษาแนวปฏิบัติ กำหนดปฏิทินและกำหนด ตารางเวลาปฏิบัติการ
	13.00 – 14.00 น.	กำหนดปฏิทินการสะท้อนผล (Reflection)
	14.00 – 15.30 น.	สะท้อนผล (Reflection)

2.2.2 ระยะกลางน้ำ แบ่งออกเป็น

2.2.2.1 ชั้นวางแผน ประกอบด้วย

1) Check list Act ดำเนินการไปแล้วตั้งแต่ช่วงกระบวนการต้นน้ำ จนถึงปัจจุบันบน Timeline ที่กำหนด

2.2.2.2 ชั้นปฏิบัติ ประกอบด้วย

1) การวิเคราะห์ความซับซ้อน ด้วยเครื่องมือ Matrix ความซับซ้อน มาจัดลำดับความสำคัญ

2) ทบทวนผลการดำเนินงานว่ามีส่วนใดสำเร็จ/ไม่สำเร็จ โดยใช้
กระบวนการ PLC

3) ประเมินความสามารถของทีม เป็นการอธิบายถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้อง
กับความสำเร็จ และความล้มเหลวของการดำเนินงาน

4) นำปัจจัยทั้งหมดที่วิเคราะห์มาพิจารณาร่วมกัน และหาแนว
ทางการปรับเปลี่ยนแผนงาน กลไกการทำงาน และองค์ประกอบของทีมระหว่างทางให้ดีขึ้น

2.2.2.3 ชั้นประเมิน ประกอบด้วย

1) สะท้อนผล(Reflection) จากเป้าหมายและการพัฒนาตนเองของ
สมาชิก

ตาราง 9 แสดงกำหนดกระบวนการระยะกลางน้ำ

วัน เดือน ปี	เวลา	กิจกรรม
13 พฤษภาคม 2568	08.30 – 09.30 น.	Check list Act
	09.30 – 11.00 น.	การวิเคราะห์ความซับซ้อน
	11.00 – 12.00 น.	ทบทวนผลการดำเนินงาน
	13.00 – 14.00 น.	ประเมินความสามารถของทีม
	14.00 – 15.00 น.	ปรับเปลี่ยนแผนงาน กลไกการทำงาน และ องค์ประกอบของทีมระหว่างทาง
	15.00 – 16.00 น.	สะท้อนผล (Reflection)

2.2.3 ระยะปลายน้ำ แบ่งออกเป็น

2.2.3.1 ชั้นวางแผน ประกอบด้วย

1) ทบทวนการดำเนินการและกิจกรรมหลักที่ได้ดำเนินการทั้งหมด
ตาม Timeline มาสะท้อนผล

2) ทบทวนผลลัพธ์ของกิจกรรมที่ได้ดำเนินการทั้งหมด แล้วสรุป
ความก้าวหน้า

2.2.3.2 ชั้นปฏิบัติ ประกอบด้วย

1) วิเคราะห์ช่องว่าง (Gap) จากการทบทวนและสะท้อนผล

2) ปรับแผนการดำเนินการ

2.2.3.3 ชั้นประเมิน ประกอบด้วย

1) สะท้อนผล (Reflection) ตั้งแต่กระบวนการระยะต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อนำผลที่ได้มาวางแผนการดำเนินงานในปีถัดไป

ตาราง 10 แสดงกำหนดกระบวนการระยะปลายน้ำ

วัน เดือน ปี	เวลา	กิจกรรม
28 มิถุนายน 2568	08.30 – 10.30 น.	สะท้อนผล Act หลัก ตาม Timeline
	10.30 – 11.00 น.	ทบทวนผลลัพธ์ของ Act ที่ดำเนินการแล้วสรุป ความก้าวหน้า
	11.00 – 12.00 น.	วิเคราะห์ช่องว่าง (Gap)
	13.00 – 14.00 น.	ปรับแผนการดำเนินการ
	14.00 – 15.00 น.	สะท้อนผล (Reflection) ตั้งแต่กระบวนการ ระยะต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบฯ ผู้วิจัยใช้แบบ ประเมิน ดังนี้

1. แบบประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA โรงเรียน ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครอง

2. แบบประเมินสถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษา

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง ดังนี้

1. แบบประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA โรงเรียน ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครอง ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1.1 กำหนดประเด็นการประเมินตามองค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการ ตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal) 2) ด้านการพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ (กระบวนการ PLC) 3) ด้านระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info) 4) ด้าน การพัฒนาชั้นเรียน (Classroom) 5) ด้านเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network) และ 6) ด้านระบบ ดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety) และกำหนดเกณฑ์การประเมินเพื่อร่างแบบ ประเมิน

1.2 นำร่างแบบประเมินเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องของภาษา

1.3 นำข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงแก้ไขแบบประเมิน

1.4 นำแบบประเมินมาหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) และความเหมาะสมของภาษาของแบบประเมิน โดยมีเกณฑ์พิจารณาค่าความสอดคล้อง ดังนี้

+ 1 หมายถึง แน่ใจว่ารายการในแบบประเมินมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ารายการในแบบประเมินมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

- 1 หมายถึง แน่ใจว่ารายการในแบบประเมินไม่มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญที่ทำหน้าที่ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

1) ดร.พิทยา แสงสว่าง อาจารย์สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรัตนนคร

2) ดร.ณัฐ รัตนศิริณิกุล อาจารย์สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรัตนนคร

3) ดร.พรพิพัฒน์ ตั้งจิตวัฒนากุล ผู้อำนวยการโรงเรียนวังตะกูราษฎร์อุทิศ ปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

4) ดร.พงส์วัฒน์ เสริมศิริกาญจนา ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคพิษณุโลก ปริญญาเอก สาขาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

5) นางสาวเลิศจรรยา เสมอ นักจิตวิทยาคลินิกปฏิบัติการ สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาคลินิก

1.5 นำผลที่ได้จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งเกณฑ์ตัดสินความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา ดังนี้

ถ้า $IOC \geq 0.5$ ถือว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา

ถ้า $IOC < 0.5$ ถือว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

ผลการหาค่า IOC พบว่า ข้อคำถามนี้มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0 ซึ่งถือว่าใช้ได้ทุกข้อ แต่มีประเด็นเพิ่มเติมในเรื่องของการใช้ภาษา

1.6 ผู้วิจัยปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง

1.7 นำแบบประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA โรงเรียนผู้บริหาร ครูและผู้ปกครองไป Try Out กลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มทดลอง แต่ไม่ใช่กลุ่ม

ทดลอง จำนวน 60 คน เพื่อประเมินค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1990, p. 204) ได้ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ได้แก่ ฉบับประเมิน KRA โรงเรียน เท่ากับ 0.744 ฉบับประเมิน KRA ผู้บริหาร เท่ากับ 0.776 ฉบับประเมิน KRA ครู เท่ากับ 0.828 และฉบับประเมิน KRA ผู้ปกครอง เท่ากับ 0.824 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ประเมินได้

1.8 ผู้วิจัยไปจัดพิมพ์แบบประเมินฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. แบบประเมินสถานการณ์การถูกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.1 ผู้วิจัยกำหนดประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการถูกลั่นแกล้งรังแกที่เกิดขึ้นในโรงเรียนมากำหนดเป็นสถานการณ์ โดยปรับปรุงจากแบบประเมินสถานการณ์เฝ้าระวังพฤติกรรมการถูกลั่นแกล้งรังแก (บูลลี่) ของกองสุขศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข โดยครอบคลุมการถูกลั่นแกล้งรังแกทั้ง 4 ประเภท ได้แก่ 1) การถูกลั่นแกล้งทางร่างกาย 2) การถูกลั่นแกล้งทางวาจา 3) การถูกลั่นแกล้งทางสังคม และ 4) การถูกลั่นแกล้งทางโลกออนไลน์

2.2 นำร่างแบบประเมินเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องของภาษา

2.3 นำข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงแก้ไขแบบประเมิน

2.4 นำแบบประเมินมาหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) และความเหมาะสมของภาษาของแบบประเมิน โดยมีเกณฑ์พิจารณาค่าความสอดคล้อง ดังนี้

+ 1 หมายถึง แน่ใจว่ารายการในแบบประเมินมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ารายการในแบบประเมินมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

- 1 หมายถึง แน่ใจว่ารายการในแบบประเมินไม่มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญที่ทำหน้าที่ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

1) ดร.พิทยา แสงสว่าง อาจารย์สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

2) ดร.ณัฐ รัตนศิริณิขกุล อาจารย์สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

3) ดร.พรพิพัฒน์ ตั้งจิตวัฒนากุล ผู้อำนวยการโรงเรียนวังตะกูราษฎร์อุทิศ ปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

4) ดร.พงส์วัฒน์ เสริมศิริกาญจนา ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคพิษณุโลก ปริญญาเอก สาขาวิชาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

5) นางสาวเลิศจรรยา เสมอ นักจิตวิทยาคลินิกปฏิบัติการ สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาคลินิก

2.5 นำผลที่ได้จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งเกณฑ์ตัดสินความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา ดังนี้

ถ้า $IOC \geq 0.5$ ถือว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา

ถ้า $IOC < 0.5$ ถือว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

ผลการหาค่า IOC พบว่า ข้อคำถามนี้มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0 ซึ่งถือว่าใช้ได้ทุกข้อ แต่มีประเด็นเพิ่มเติมในเรื่องของการใช้ภาษา

2.6 ผู้วิจัยปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง

2.7 นำแบบประเมินสถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษาไป Try Out กลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มทดลอง แต่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง จำนวน 60 คน เพื่อประเมินหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัก (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1990, p. 204) ได้ความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.929 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ประเมินได้

2.8 ผู้วิจัยไปจัดพิมพ์แบบประเมินฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดลอง ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2568 ถึง กรกฎาคม 2568 ตามปฏิทินการปฏิบัติการเป็นระยะเวลา 4 เดือน โดยดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดกลุ่มเป้าหมายในการทดลอง ใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

2. ออกแบบการทดลองควบคู่กับการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest-Posttest Design (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, น. 248 - 249) โดยนำผลการประเมินสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการทดลอง และนำผลการประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกซึ่งประเมินหลังการทดลองมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ($\bar{X} > 3.50$)

T ₁	X	T ₂
----------------	---	----------------

T₁ หมายถึง การประเมินก่อนการทดลอง

X หมายถึง การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน

T₂ หมายถึง การประเมินหลังการทดลอง

3. แจกผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายนำรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกไปใช้ตามคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในช่วงระยะเวลา 4 เดือน

4. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบประเมินสถานการณ์การถูกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษาก่อนได้รับการพัฒนาตามกระบวนการของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ

5. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA โรงเรียน ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครอง จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการในระหว่างวันที่ 21 - 25 กรกฎาคม 2567

6. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบประเมินสถานการณ์การถูกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษาหลังจากได้รับการพัฒนาตามกระบวนการของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. แบบประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA โรงเรียน ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครอง ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป หาค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 70 ($\bar{X} > 3.50$) โดยใช้สถิติทดสอบ One Sample t-test แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นความเรียง โดยใช้การประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามระดับการปฏิบัติ คือ

5 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

จากนั้นนำผลการประเมินมาตรวจให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 102)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. แบบประเมินสถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยเปรียบเทียบผลการประเมินระหว่างก่อนและหลังเข้าสู่กระบวนการพัฒนาเพื่อดูผลของการเกิดสถานการณ์ โดยใช้สถิติทดสอบ t-test dependent แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นความเรียง ซึ่งใช้เป็นการประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามระดับความรุนแรงของสถานการณ์ คือ

ระดับ 5	หมายถึง	เป็นประจำ – มีพฤติกรรมนี้เป็นประจำหรือเกือบทุกวัน
ระดับ 4	หมายถึง	บ่อยครั้ง – มีพฤติกรรมนี้บ่อย แต่ยังไม่ถึงขั้นเป็นประจำ
ระดับ 3	หมายถึง	บางครั้ง – มีพฤติกรรมนี้เป็นบางครั้ง แต่ไม่ถึงกับบ่อย
ระดับ 2	หมายถึง	นาน ๆ ครั้ง – มีพฤติกรรมนี้เป็นครั้งคราว แต่ไม่บ่อยนัก
ระดับ 1	หมายถึง	ไม่เคยเลย – ไม่เคยมีพฤติกรรมนี้เลย

จากนั้นนำผลการประเมินมาตรวจให้คะแนน ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ 5 ระดับ ตามวิธีของ ลิเคิร์ท ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 103)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง	เกิดสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกมากที่สุด ($\geq 80\%$)
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง	เกิดสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกมาก (60-79%)
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง	เกิดสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกปานกลาง (40-59%)
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง	เกิดสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกน้อย (20-39%)
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง	เกิดสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกน้อยที่สุด ($< 20\%$)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ มีดังนี้

1. ร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean)
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
4. สถิติทดสอบ One Sample t-test
5. สถิติทดสอบ t-test dependent

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

การประเมินรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทดลองใช้รูปแบบฯ ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 594 คน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้บริหารและครู จำนวน 19 คน 2) ผู้ปกครอง จำนวน 281 คน 3) นักเรียน จำนวน 294 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองและนักเรียนของโรงเรียนหัวดวงรัฐชนูปถัมภ์ ซึ่งเป็นกลุ่มทดลองที่มีต่อความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกไปใช้เป็นแบบปลายเปิด

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำรายละเอียดของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกมากำหนดเป็นประเด็นคำถาม

2. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม เพื่อประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมซึ่งมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด ซึ่งได้กำหนดระดับคะแนน 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์มากที่สุด

4 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์มาก

3 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์ปานกลาง

2 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์น้อย

1 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์น้อยที่สุด

3. ผู้วิจัยนำร่างแบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและการใช้ภาษา

4. นำแบบประเมินมาหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0 ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้

5. นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขและจัดทำแบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองและนักเรียนโรงเรียนหัวดวงรัฐชนูปถัมภ์ ซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 594 ฉบับ เพื่อทำการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบฯ ในวันที่ 27 กรกฎาคม 2568 และได้รับการตอบกลับคืน จำนวน 594 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นประโยชน์ ในการนำรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกไปใช้ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป คำนวณหา ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความคิดเห็น แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นความเรียง โดยใช้เกณฑ์การแปลความ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น.102)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยแบ่งเป็น 4 ตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ตอนที่ 2 ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ตอนที่ 3 ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ตอนที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

รายละเอียดของผลการวิจัยในแต่ละตอน มีดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ผู้วิจัย แบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาสภาพการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

1.2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยการศึกษาจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

รายละเอียดของผลการวิจัยในแต่ละส่วน มีดังนี้

1.1 ผลการศึกษาสภาพการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสภาพการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน

มัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยมุ่งศึกษาสภาพการบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัย
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 โรงเรียน ผลปรากฏ ดังนี้

ตาราง 11 แสดงการศึกษาสภาพการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4	โรงเรียนที่ 5	ผลการศึกษาสภาพ
1. ด้านการตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)						
1.1 การกำหนดนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแก	ประกาศนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษรและประชุมคณะครูเพื่อชี้แจง มอบหมายผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจนและติดตามการดำเนินงานเป็นระยะ	ไม่ได้ดำเนินการ	กำหนดนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยการมีส่วนร่วมของทั้งนักเรียน ครู ผู้ปกครองและเครือข่ายความร่วมมือ	กำหนดนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งกันภายในโรงเรียนด้วยการขอความร่วมมือจากผู้บริหาร ครู นักเรียนและผู้ปกครองในการกำหนดแนวทางปฏิบัติ	มีการจัดทำคู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยในสถานศึกษา	โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกโดยการจัดทำเป็นคู่มือการดำเนินงานด้านความปลอดภัย
1.2 การกำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน	กำหนดผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน โดยมีคำสั่งแต่งตั้งและมอบหมายภารกิจที่เกี่ยวข้อง แต่ไม่ได้กำหนดโครงสร้างในการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ชัดเจน	ไม่ได้ดำเนินการ	แต่งตั้งคณะกรรมการโดยมอบหมายให้กลุ่มงานบริหารทั่วไปเป็นหัวหน้ารับผิดชอบ และมีครูนักเรียนแกนนำและผู้บริหารร่วมกันกำหนดหน้าที่ความ	กำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งโดยมีฝ่ายบริหารงานกิจการนักเรียนเป็นหัวหน้าขับเคลื่อน และบูรณาการเข้ากับ 4 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบริหารงานวิชาการ ฝ่ายบริหารงานบุคคล	จัดทำโครงสร้างการดูแลความภัยในระบบงานกิจการนักเรียน โดยแบ่งเป็น 2 คณะทำงาน คือ คณะทำงานที่มีหน้าที่สร้างความเข้าใจ และ	โรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน โดยมีคำสั่งแต่งตั้งมอบหมายผู้รับผิดชอบและบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4	โรงเรียนที่ 5	ผลการศึกษาสภาพ
			รับผิดชอบต่อปัญหา การกลั่นแกล้งรังแก	ฝ่ายบริหารทั่วไปและ ฝ่ายบริหารงบประมาณ รวมถึงสถานักเรียน โดย มีผู้บริหารเป็นประธานที่ ปรึกษา	คณะทำงานที่มี หน้าที่อบรมให้ ความรู้และ เสริมสร้างทักษะ ชีวิตให้กับนักเรียน	
2. ด้านการพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC)						
2.1 การป้องกันการ เกิดเหตุการณ์กลั่น แกล้งรังแกซ้ำและ สร้างความเข้าใจกับ ผู้กระทำอย่าง เหมาะสม	มีคำสั่งแต่งตั้ง ผู้รับผิดชอบในการ ดำเนินการและมีการ รายงานต่อ ผู้อำนวยการและ ผู้ปกครองเมื่อเกิด เหตุการณ์การกลั่น แกล้งรังแกเพื่อนำ ข้อมูลมาเป็นกำหนด เป็นแนวทางการ ป้องกันเหตุ พร้อมทั้ง เชิญผู้ปกครอง ผู้กระทำร่วมสร้าง ความเข้าใจและทำ บันทึกข้อตกลง	มีการสร้างความ เข้าใจอย่าง เหมาะสมให้กับผู้ที่ กลั่นแกล้งผู้อื่นถึง ผลกระทบที่เกิดขึ้น ทั้งตัวเองและเพื่อถูก กระทำ และมีการ จัดการเชิงบวกกับผู้ ที่กระทำเพื่อเป็น การปรับพฤติกรรม และเป็นการป้องกัน ปัญหาไม่ให้เกิดซ้ำ	ร่วมพูดคุยกับ ผู้กระทำอย่าง ตรงไปตรงมาโดยครู ที่ปรึกษาและ นักจิตวิทยาโรงเรียน ให้คำแนะนำการ ปรับเปลี่ยน พฤติกรรม ประสาน ความร่วมมือกับ ผู้ปกครองในการหา แนวทางแก้ไข เน้น การเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมในระยะ ยาวมากกว่า แก้ปัญหาเฉพาะ	ดำเนินการจัดทำ หลักสูตรเพื่อบูรณาการ เนื้อหาเกี่ยวกับการกลั่น แกล้งรังแกเพื่อสร้าง ความเข้าใจให้กับ นักเรียน เมื่อเกิด เหตุการณ์โรงเรียน ดำเนินการเชิญ ผู้ปกครองทั้งผู้กระทำ และผู้ถูกกระทำมาพบ เพื่อสร้างความเข้าใจกับ ผู้กระทำและ ร่วมกันหาออกและ ข้อตกลงร่วมกัน	มีการดำเนินการ สร้างความเข้าใจ ให้กับนักเรียนและ ผู้ปกครองเกี่ยวกับ การกลั่นแกล้งรังแก	โรงเรียนมีหลักสูตร สถานศึกษาที่บูรณาการ เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแก และการเผชิญกับปัญหาการ กลั่นแกล้งรังแกและมี กระบวนการสร้างความ เข้าใจกับผู้กระทำด้วย วิธีการจัดการเชิงบวกและ สร้างความเข้าใจร่วมกับ ผู้ปกครองเพื่อป้องกันการ เกิดเหตุการณ์ซ้ำ

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4	โรงเรียนที่ 5	ผลการศึกษาสภาพ
			หน้าระยะสั้น สร้าง ความตระหนักถึง ผลกระทบของการ กลั่นแกล้งให้กับ ผู้กระทำ โดยขอ ความร่วมมือจาก เครือข่ายในการ ช่วยกันส่งเสริม พฤติกรรมเชิงบวก			
2.2 การสร้าง ทัศนคติ ความ ตระหนัก การรับรู้และความ เข้าใจที่ถูกต้องต่อ การกลั่นแกล้งรังแก ให้นักเรียน ครู บุคลากรทางการ ศึกษาและผู้ปกครอง	ประชุมชี้แจงให้กับ คณะครู นักเรียนและ ผู้ปกครองทราบถึง มาตรการการสร้าง ความปลอดภัย 5 มาตรการ ได้แก่ 1) ด้านความปลอดภัย 2) ด้านการค้นหา 3) ด้านการรักษา 4) ด้านการเฝ้าระวัง และ 5) ด้านบริหาร จัดการ	เน้นการให้ความรู้ เกี่ยวกับวิธีการ ป้องกันตนเองและ การจัดการกับการ ปัญหาการกลั่นแกล้ง รังแกเมื่อต้องเจอกับ การกลั่นแกล้ง รังแกเพื่อให้นักเรียน เกิดความรู้สึกมั่นใจ	จัดอบรมให้ครูและ บุคลากรทางการ ศึกษาของโรงเรียน เกี่ยวกับการป้องกัน การถูกกลั่นแกล้ง รังแกของนักเรียน และอบรมพัฒนาครู ให้เป็นนักจิตวิทยา ประจำโรงเรียน	จัดกิจกรรมอบรมเชิง ปฏิบัติการในวันประชุม ผู้ปกครอง เพื่อให้ความรู้ ในการสร้างทัศนคติและ ความเข้าใจที่ถูกต้องของ การกลั่นแกล้งรังแก ให้กับปกครอง ครูและ นักเรียน	ประชุมครูและ บุคลากรของ โรงเรียนเพื่อสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับ การกลั่นแกล้งรังแก ที่ถูกต้อง	สถานศึกษามีหลักสูตร ฝึกอบรมให้กับครู บุคลากร ของโรงเรียนผู้ปกครอง และ นักเรียน ในการสร้างความ ตระหนัก ความเข้าใจและ ทัศนคติที่ถูกต้องต่อการกลั่น แกล้งรังแก

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4	โรงเรียนที่ 5	ผลการศึกษาสภาพ
2.3 การเสริมสร้างทักษะชีวิต	ดำเนินการตามมาตรการ 5 ด้าน	เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีกิจกรรมร่วมกันในลักษณะที่ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม เช่น กิจกรรมกีฬา	จัดอบรมนักเรียนในกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน	จัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับนักเรียนในวันปฐมนิเทศนักเรียน	นำการเสริมสร้างทักษะชีวิต	โรงเรียนมีโปรแกรมฝึกเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อรับมือเมื่อเผชิญปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก
ประสบการณ์และสมรรถนะในการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกกันให้นักเรียน	ได้แก่ 1) ด้านความปลอดภัย 2) ด้านการรักษา 3) ด้านการเฝ้าระวัง และ 5) ด้านบริหารจัดการ	ลักษณะที่ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมศิลปะ โครงการเพื่อชุมชน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความรักความสามัคคีและความเข้าใจกันระหว่างนักเรียน		เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตและทักษะทางสังคมให้นักเรียนได้ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ	ประสบการณ์และสมรรถนะในการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกบูรณาการในรายวิชาต่างๆ และเน้นย้ำในชั่วโมงโฮมรูม	
3. ด้านระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)						
3.1 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกของโรงเรียน	สำรวจสภาพเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนทุกภาคเรียน โดยสำรวจจากนักเรียนและคุณครูที่ปรึกษา	ไม่ได้ดำเนินการ	ครูผู้พบเหตุการณ์หรือคุณครูที่ปรึกษาจัดทำรายงานต่อคณะกรรมการผู้รับผิดชอบเพื่อเสนอต่อผู้บริหารทราบอีกครั้ง	ดำเนินการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามแบบการวิเคราะห์ SDQ มีการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในชั้นเรียนจากครูประจำวิชาและนักเรียนในชั้นเรียน	มีการเยี่ยมบ้านนักเรียนและเก็บสถิติข้อมูลด้านพฤติกรรมของนักเรียนตามแบบการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	โรงเรียนมีคณะทำงานรับผิดชอบต่อการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกและจัดทำเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้รอบด้าน

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4	โรงเรียนที่ 5	ผลการศึกษาสภาพ
				เพื่อนำมาเป็นข้อมูล สารสนเทศการกลั่น แกล้งรังแกกันใน โรงเรียน	(SDQ)	
3.2 การประเมิน นักเรียนรายบุคคล เพื่อค้นหากลุ่มเสี่ยง ที่จะเป็นเหยื่อและ ผู้กระทำผิด	ไม่ได้ดำเนินการ	มีการให้ครูสังเกต พฤติกรรมของ นักเรียนทั้งในและ นอกห้องเรียน เช่น พฤติกรรมตอนอยู่ กับเพื่อน พฤติกรรม การสื่อสาร หรือ วิธีการแก้ปัญหาของ นักเรียนเพื่อ ตรวจสอบดูว่า นักเรียนคนใดอาจมี ความเสี่ยง	ครูที่ปรึกษาประเมิน นักเรียนเป็น รายบุคคลเพื่อหา กลุ่มเสี่ยงโดยใช้ แอปพลิเคชัน School Health HERO และมีตู้แดง เสมารักษ์เพื่อรับ ข้อมูลข่าวสารการ ถูกลั่นแกล้งรังแก	จากข้อมูลการวิเคราะห์ ผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้ ทำการประเมินนักเรียน เพื่อหานักเรียนที่เป็น กลุ่มเสี่ยงที่จะเป็นเหยื่อ และผู้กระทำผิด	จากการวิเคราะห์ ผู้เรียนเป็น รายบุคคล ได้ ดำเนินการประเมิน นักเรียนและแบ่ง นักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมี ปัญหา เพื่อจัดการ ช่วยเหลือนักเรียน ต่อไป	โรงเรียนใช้เครื่องมือที่ใช้ใน การเก็บรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแก ที่รอบด้านและได้มาตรฐาน เพื่อประเมินนักเรียนเป็น รายบุคคลและคัดกรอง นักเรียนที่ต้องได้รับการดูแล
3.3 การจัดระบบ ช่องทางการสื่อสาร เพื่อสร้างความ ปลอดภัยจากการถูก กลั่นแกล้งรังแกใน	จัดทำตู้เสมารักษ์เป็น ช่องทางในการรับเรื่อง ร้องเรียนต่างๆ ของ นักเรียนและจัดทำ website สำหรับ	ไม่ได้ดำเนินการ	จัดช่องทางในการ แจ้งข่าวสารการถูก กลั่นแกล้งรังแกผ่าน หลายช่องทาง เช่น ตู้แดงเสมารักษ์	จัดให้ครูที่เป็น นักจิตวิทยาโรงเรียนเปิด ช่องทางรับรับฟังปัญหา และให้คำปรึกษาแก่ นักเรียน โดยใช้	จัดตั้งตู้เสมารักษ์ใน โรงเรียนเพื่อรับเรื่อง ร้องเรียนจากการถูก กลั่นแกล้งรังแก และใช้เว็บเพจของ	โรงเรียนมีระบบการสื่อสาร ที่รวดเร็วและปลอดภัยใน หลากหลายช่องทาง

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4	โรงเรียนที่ 5	ผลการศึกษาสภาพ
โรงเรียน	ติดต่อสื่อสารเมื่อพบเหตุการณ์ฉุกเฉินกลางแจ้ง		Lineรับเรื่อง ร้องเรียน การร้องเรียนผ่านระบบ Obec Safety Center ระดับสถานศึกษา	Applicstion Line และ ใช้ช่องทางผ่านระบบ Obec Safety Center ในการแจ้งสถานการณ์ การฉุกเฉินกลางแจ้ง โดยจะไม่ทราบตัวตนของ	โรงเรียนเป็นช่องทางโยกสารสื่อสาร	
4. ด้านการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom)						
4.1 การกำหนดจัดพื้นที่ความปลอดภัยในโรงเรียน	ไม่ได้ดำเนินการ	จัดพื้นที่ที่เป็นมุมสงบหรือพื้นที่สำหรับพักผ่อนสำหรับนักเรียนที่ต้องการเวลาส่วนตัวหรือต้องการผ่อนคลายความเครียด	กำหนดจุดเสี่ยง โดยมีครูเวรประจำวัน ตรวจตราและมีนักเรียนแกนนำหรือสภานักเรียนช่วยดูแลเพื่อนนักเรียน มีพื้นที่ให้นักเรียนได้แสดงออก เช่น ลานกีฬา ลานดนตรี	มีคำสั่งแต่งตั้งครูที่ปรึกษา ครูผู้รับผิดชอบเขตพื้นที่ ดูแลสำรวจในบริเวณต่าง ๆ ที่กำหนด เป็นเขตพื้นที่รับผิดชอบในโรงเรียนเพื่อให้เกิดความปลอดภัย	กำหนดให้ทุกพื้นที่ในโรงเรียนเป็นพื้นที่ปลอดภัยและกำหนดขอบเขตของพื้นที่ที่เหมาะสมกับครูและนักเรียน	โรงเรียนมีการกำหนดพื้นที่ควบคุมความปลอดภัยในโรงเรียนอย่างชัดเจนและกำหนดขอบเขตที่เหมาะสมระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน เพื่อให้เกิดความปลอดภัย
4.2 การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาและบรรยากาศในชั้นเรียนภายใต้หลักการ	เสริมสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกันได้ โดยเสริมทักษะทางสังคมให้กับนักเรียน	จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจและยอมรับความหลากหลายทางเชื้อชาติ วัฒนธรรม	ปรับปรุงสภาพแวดล้อมและจุดเสี่ยงต่าง ๆ ให้มีความปลอดภัย สะอาด ปลอดภัย	จัดกิจกรรมสภานักเรียน กิจกรรมที่สอนน้อง กิจกรรมเพื่อนดูแลเพื่อน เพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่เอื้ออาหาร	สร้างสภาพแวดล้อมที่สามารถอยู่ได้ทุกเพศ ทุกวัย โดยเริ่มตั้งแต่ในระดับชั้นเรียนจนถึงระดับ	โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยจากจุดอันตราย มีสภาพบรรยากาศที่เอื้ออาหาร ยอมรับซึ่งกันและกัน ด้วยการจัดกิจกรรมต่างๆ

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4	โรงเรียนที่ 5	ผลการศึกษาสภาพ
แตกต่างกันแต่อยู่ ร่วมกันได้		ภาษา ความคิดเห็น หรือความ สามารถต่างๆ เช่น การแสดง นิทรรศการ วัฒนธรรมท้องถิ่น การแสดงของ นักเรียนที่มีความ หลากหลายทางเพศ	และเอื้อต่อการ เรียนรู้้อย่าง สร้างสรรค์	ดูแลกันซึ่งเป็นความ แตกต่างกันแต่อยู่ร่วมกันได้	โรงเรียน ด้วยการ ส่งเสริมกิจกรรมที่ ทำร่วมกันและสร้าง การยอมรับซึ่งกัน และกัน เช่น การจัด เวทีให้เด็กได้ แสดงออก	ร่วมกัน มีมาตรการที่ชัดเจน ต่อการกระทำที่เป็นการกลั่น แกล้งรังแกทั้งในระดับ ห้องเรียนและโรงเรียน ทำ ให้เกิดความรู้สึกปลอดภัย
4.3 การจัดการชั้น เรียนที่มีกิจกรรม สร้างความสัมพันธ์ที่ ดีระหว่างครูกับครู ครูกับนักเรียน และ นักเรียนกับนักเรียน	ดำเนินกิจกรรม PLC ระหว่างครูกับครู และระหว่าง ครูกับ นักเรียน จากกิจกรรม โฮมรูม ในวันศุกร์จัด กิจกรรมอบรมและ สวดมนต์เพื่อให้ นักเรียนได้ทำกิจกรรม ร่วมกัน	โรงเรียนจัดให้มีครูที่ ปรึกษาคอยให้ คำแนะนำและดูแล นักเรียนในด้านต่าง ๆ มีการจัดกิจกรรม แข่งขันกีฬา การ แสดงศิลปะ เพื่อ สร้างความสัมพันธ์ อันดีระหว่าง นักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับครู	จัดกิจกรรมโฮมรูม เพื่อให้ นักเรียนกับ ครูได้พบปะพูดคุย แนะนำช่วยเหลือ ด้านต่าง ๆ ครูมีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผ่านกิจกรรม PLC เพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้กัน มีกิจกรรม เพื่อนช่วยเพื่อนจาก นักเรียนแกนนำ	สร้างกิจกรรมที่ทำให้ เกิดความสัมพันธ์อันดี ระหว่างครูกับครู คือ กิจกรรมสร้างขวัญและ กำลังใจ กิจกรรมครูกับ นักเรียนผ่านกิจกรรม โฮมรูม กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมคุณธรรม และ กิจกรรมนักเรียนกับ นักเรียน ผ่านกิจกรรม สภานักเรียน กิจกรรมพี่ สอนน้อง กิจกรรม	จัดอบรมให้กับครู และนักเรียนเพื่อ สร้างความเข้าใจ ให้กับทุกฝ่าย	โรงเรียนมีโครงการ/กิจกรรม ต่างๆ ที่ช่วยเสริมสร้าง ความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ครูกับครู ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน โดยขับเคลื่อนด้วย กระบวนการ PLC

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4	โรงเรียนที่ 5	ผลการศึกษาสภาพ
				เพื่อนดูแลเพื่อน กิจกรรมปฐมนิเทศและ กิจกรรมปัจฉิมนิเทศ		
5. ด้านเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)						
5.1 การสร้างการมีส่วนร่วมกับของสถานศึกษา ผู้ปกครองและภาคีเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนในการต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแก						
6. ด้านระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)						
6.1 การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน						
6.2 การช่วยเหลือเยียวยา บุคคลผู้ถูกรกระทำและผู้กระทำจาก						

จากตาราง 11 แสดงการศึกษาสภาพการบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 5 โรงเรียน โดยผู้วิจัยแบ่งประเด็นในการศึกษาสภาพตามองค์ประกอบของการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ พบว่า

องค์ประกอบที่ 1 การตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal) สภาพการดำเนินการ โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดเป้าหมายและนโยบายด้านความปลอดภัยอย่างชัดเจนผ่านการประชุมชี้แจงบทบาทหน้าที่ และกำหนดแนวทางปฏิบัติร่วมกับครูและนักเรียน แต่ยังมีบางโรงเรียนที่ขาดการดำเนินการในประเด็นนี้ ปัญหาที่พบ คือ ยังไม่มีการจัดทำโครงสร้างการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะโรงเรียนที่ยังไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือนโยบายอย่างเป็นทางการ จึงควรมีการกำหนดโครงสร้างการรับผิดชอบที่ชัดเจน การกำหนดบทบาทหน้าที่ที่เป็นลายลักษณ์อักษรและสื่อสารนโยบายให้ทุกฝ่ายได้รับทราบอย่างเป็นทางการ

องค์ประกอบที่ 2 การพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC) สภาพการดำเนินการ ทุกโรงเรียนมีการจัดอบรมและพัฒนาครู นักเรียน และผู้ปกครองให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและจัดการปัญหาการกลั่นแกล้ง ใช้วิธีการจัดการเชิงบวก มีการบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งกันในหลักสูตรสถานศึกษา และมีกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างปลอดภัย เช่น โครงการ “เพื่อนช่วยเพื่อน” “ห้องเรียนสันติ” หรือกิจกรรมอบรมในวันปฐมนิเทศ โดยใช้กระบวนการ PLC เป็นกลไกสำคัญในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาที่พบ คือ ครูยังขาดความเข้าใจในกระบวนการเสริมสร้างทักษะชีวิตด้วยจิตวิทยาเชิงบวก และกระบวนการ PLC ยังขาดความต่อเนื่องเชื่อมโยงกันระหว่างครู ผู้ปกครองและนักเรียน จึงควรอบรมการจัดการเสริมสร้างทักษะชีวิตด้วยจิตวิทยาเชิงบวกให้กับครู และจัดกระบวนการ PLC ที่ให้ครู ผู้ปกครองและนักเรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการด้วยกันและกำหนดปฏิทินการ PLC เพื่อความต่อเนื่องสม่ำเสมอ

องค์ประกอบที่ 3 ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info) สภาพการดำเนินการ โรงเรียนส่วนใหญ่มีการใช้เครื่องมือที่ได้มาตรฐานในการเก็บข้อมูล เช่น แบบประเมิน SDQ การสังเกตพฤติกรรม และระบบร้องเรียนหลากหลายช่องทาง เช่น ตู้เสมารักษ์, Line, OBEC Safety Center ปัญหาที่พบคือ ยังมีโรงเรียนบางแห่งที่ยังไม่มีการดำเนินงานด้านการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบและรอบด้าน โดยเฉพาะการติดตาม วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก จึงควรจัดตั้งคณะทำงานเฉพาะในการจัดการระบบสารสนเทศและเชื่อมโยงสารสนเทศกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อให้สามารถติดตามพฤติกรรมของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาชั้นเรียน (Classroom) สภาพการดำเนินการ โรงเรียนดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เอื้อต่อความปลอดภัย เช่น การกำหนด “จุดเสี่ยง” และ

“จุดปลอดภัย” การจัดพื้นที่พักผ่อนสำหรับคลายความเครียด และการมอบหมายครูรับผิดชอบพื้นที่ แต่ละจุดอย่างชัดเจน นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมกิจกรรมสร้างสัมพันธ์ เช่น สภานักเรียน เพื่อนช่วยเพื่อน และกิจกรรมโฮมรูม กีฬาสี ในห้องเรียนมีการส่งเสริมความหลากหลายทางเพศ ความคิดเห็น และการยอมรับซึ่งกันและกัน ผ่านกิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น นิทรรศการวัฒนธรรม เวทีแสดงออก และกิจกรรมพี่สอนน้อง ทั้งนี้ โรงเรียนบางแห่งได้บูรณาการเนื้อหาในชั้นเรียนประจำสัปดาห์ ปัญหาที่พบ คือ ยังไม่มีการเสริมสร้างบรรยากาศความปลอดภัยด้วยการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับชั้นเรียน จึงควรมีการจัดกิจกรรมที่จะช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนในระดับห้องเรียนให้มากขึ้นเพื่อช่วยลดโอกาสในการกลั่นแกล้งรังแก

องค์ประกอบที่ 5 เครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network) สภาพการดำเนินการ ทุกโรงเรียนมีการสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย ได้แก่ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรท้องถิ่น และหน่วยงานภายนอก เช่น โรงพยาบาล สถานีตำรวจ หรือหน่วยงานด้านสวัสดิการสังคม โดยจัดประชุมร่วม แลกเปลี่ยนข้อมูล และสร้างกลไกการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนแบบองค์รวม กิจกรรมที่พบได้บ่อย ได้แก่ การเชิญผู้ปกครองร่วมหารือแนวทางการแก้ไขพฤติกรรม และการจัดทำข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับองค์กรภายนอกเพื่อการส่งต่อกรณีที่ซับซ้อน ปัญหาที่พบคือ การสร้างเครือข่ายยังไม่มีการกำหนดบทบาทที่จะเชื่อมโยงถึงกันทั้งหมดและยังไม่มีการประชุมกันอย่างเป็นระบบ จึงควรมีการร่วมกันทำงานจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องโดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การดำเนินการ การติดตาม การเฝ้าระวัง และสนับสนุนทุกด้าน

องค์ประกอบที่ 6 ระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety) สภาพการดำเนินการ โรงเรียนส่วนใหญ่มีการคิดกรอง แบ่งกลุ่มนักเรียน และจัดระบบการดูแลช่วยเหลือที่ชัดเจนตามขั้นตอนของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน มีแผนการช่วยเหลือเฉพาะราย รวมถึงมีมาตรการเยียวยาและฟื้นฟูผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ โดยอาศัยความร่วมมือจากนักจิตวิทยา ครูแนะแนว และภาคีเครือข่าย เช่น หน่วยงานสหวิชาชีพ ปัญหาที่พบ คือ ยังไม่มีการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือให้คำปรึกษาและฟื้นฟูเยียวยาอย่างเป็นรูปธรรมยังมีเพียงบางโรงเรียนที่ดำเนินการอย่างครบวงจร จึงควรมีการดำเนินการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือให้คำปรึกษาและฟื้นฟูเยียวยาให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม มีคณะทำงาน มีมาตรการต่อการเกิดเหตุ มีขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน และมีเครือข่ายสนับสนุน

กล่าวโดยสรุป โรงเรียนส่วนใหญ่มีแนวทางในการดำเนินการที่หลากหลายในการบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ครอบคลุมอย่างเป็นระบบ ส่วนใหญ่มีความตระหนักในปัญหาและเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง แต่ยังขาดความเชื่อมโยงถึงกันของทั้งระบบ ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดนโยบาย การปฏิบัติการในระดับชั้นเรียน

การใช้ข้อมูลวิเคราะห์ การมีส่วนร่วมของเครือข่ายและการดูแลนักเรียน ซึ่งการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการและการสร้างความเชื่อมโยงในทุกระดับและดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อความยั่งยืน

1.2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัย
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก จากการศึกษาแนวทางการบริหาร
จัดการโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัย
ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 5 โรงเรียน ผลปรากฏ ดังนี้

ตาราง 12 แสดงการศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4	โรงเรียนที่ 5	ผลการศึกษา แนวทางการพัฒนา
1. ด้านการตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)						
1.1 โรงเรียนมี แนวทางในการ กำหนดเป้าหมาย วางแผนการ ดำเนินงานและ มาตรการที่ชัดเจน ต่อการเสริมสร้าง พื้นที่ปลอดภัยใน โรงเรียนด้านการ ต่อต้านการกลั่น แกล้งรังแกทุก รูปแบบอย่างไร	ศึกษาจากคู่มือการ ดำเนินงานความ ปลอดภัยใน สถานศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ และรวบรวมข้อมูล จากนักเรียนและ บุคลากรในโรงเรียน จากนั้นนำมา กำหนดเป้าหมาย วางแผนการดำเนินงาน และมาตรการในการ เสริมสร้างความ ปลอดภัยในโรงเรียน ต่อการต่อต้านการ กลั่นแกล้งในโรงเรียน	โรงเรียนดำเนินการ ให้คณะครู ผู้ปกครองรวมถึง คณะกรรมการ สถานศึกษาในการ ร่วมกันกำหนด เป้าหมายและวางแผนการ ดำเนินการ พหุกิจกรรมการกลั่น แกล้งรังแกใน โรงเรียนร่วมกัน	โรงเรียนกำหนด วิสัยทัศน์ร่วมกัน ระหว่างผู้บริหาร คณะครูและ คณะกรรมการ สถานศึกษาในการ พัฒนาโรงเรียนให้มี สภาพแวดล้อมที่ ปลอดภัย โดย กำหนดเป็นนโยบาย นำไปสู่แผนปฏิบัติ การ และมอบหมาย ผู้รับผิดชอบ ดำเนินการระบบ ดูแลช่วยเหลือ นักเรียนและสร้าง ความปลอดภัยใน	โรงเรียนดำเนินการให้ ผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครองและ คณะกรรมการ สถานศึกษาได้มีส่วนร่วม ในการกำหนดเป้าหมาย ในการพัฒนาพื้นที่ ปลอดภัยในโรงเรียนที่ ต้องการให้เกิดขึ้น นำไป กำหนดเป็นวิสัยทัศน์ ของโรงเรียน และ นำไปสู่แผนปฏิบัติการ ประจำปีของโรงเรียน พร้อมกับประกาศให้ สาธารณชนได้รับทราบ	โรงเรียนดำเนิน สร้างการรับรู้ร่วมกับ ครูและบุคลากรใน โรงเรียน จากนั้น ร่วมกันกำหนด เป้าหมายร่วมกัน ระหว่าง คณะ ผู้บริหาร คณะครู บุคลากรในโรงเรียน คณะกรรมการ สถานศึกษาและ ผู้ปกครอง กำหนด เป็นนโยบายของ โรงเรียนในการ ต่อต้านการกลั่น แกล้งกัน และ วางแผนการ	ผู้บริหาร นักเรียน ครู บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชนร่วมกัน กำหนดเป็นวิสัยทัศน์ เป้าหมาย วางแผนการ ดำเนินงานและมาตรการที่ ชัดเจนต่อการต่อต้านการ กลั่นแกล้งรังแกทุกรูปแบบ พร้อมทั้งกำหนดเป็น นโยบายต่อต้านการกลั่น แกล้งรังแกในโรงเรียนและ ประกาศให้ได้รับทราบโดย ทั่วกัน

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4	โรงเรียนที่ 5	ผลการศึกษา แนวทางการพัฒนา
			สถานศึกษาอย่าง เป็นระบบเพื่อความ ต่อเนื่องยั่งยืน จัดทำ คู่มือและแนวปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ครู และบุคลากรรวมถึง ผู้ปกครองใช้เป็น แนวทางการปฏิบัติ เดียวกัน		ดำเนินงานในการ สร้างพื้นที่ปลอดภัย จากการกลั่นแกล้ง ในโรงเรียนทั้งทาง กายภาพและจิตใจ	
1.2 โรงเรียนมี แนวทางในการ กำหนดผู้รับผิดชอบ และบทบาทหน้าที่ การดำเนินการ เสริมสร้างพื้นที่ ปลอดภัยในโรงเรียน ต่อสถานการณ์การ กลั่นแกล้งรังแกใน โรงเรียนอย่าง ชัดเจนอย่างไร	โรงเรียนมีคำสั่ง มอบหมายให้งาน กิจการนักเรียน กลุ่ม งานบริหารบุคคล และ งานแนะแนวเป็น ผู้รับผิดชอบหลัก และ ดำเนินบทบาทหน้าที่ที่ ได้รับมอบหมายใน เรื่องของการ เสริมสร้างความ ปลอดภัยในโรงเรียนที่	โรงเรียนแต่งตั้ง คณะกรรมการ ดำเนินงาน สถานศึกษา ปลอดภัย โดย กำหนดขอบข่าย หน้าที่และความ รับผิดชอบอย่าง ชัดเจน	โรงเรียนแบ่ง โครงสร้างการ บริหารงานออกเป็น 5 กลุ่มงาน ได้แก่ กลุ่มบริหารงาน วิชาการ กลุ่ม บริหารบุคคล กลุ่ม บริหาร งานแผนงานและ งบประมาณ กลุ่ม บริหารงานทั่วไป	โรงเรียนแต่งตั้งคำสั่ง มอบหมายผู้รับผิดชอบ และภาระหน้าที่ที่ ชัดเจนต่อการ ดำเนินการเสริมสร้าง ความปลอดภัยเกี่ยวกับ การกลั่นแกล้งรังแกใน โรงเรียน โดยให้คณะครู ทุกคนเป็น คณะกรรมการร่วม ดำเนินการ	โรงเรียนกำหนดเป็น นโยบายในการ ต่อต้านการกลั่น แกล้งรังแกกันใน โรงเรียนและนำลงสู่ การปฏิบัติผ่าน แผนปฏิบัติการ ประจำปี มีการ แต่งตั้งผู้รับผิดชอบที่ บทบาทหน้าที่ที่ ชัดเจน โดยใช้กรณี	1. แต่งตั้งมอบหมาย ผู้รับผิดชอบและกำหนด บทบาทหน้าที่การ ดำเนินการ และขั้นตอนการ ดำเนินการต่อสถานการณ์ การกลั่นแกล้งรังแกอย่าง ชัดเจน

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4	โรงเรียนที่ 5	ผลการศึกษา แนวทางการพัฒนา
	<p>มีต่อสถานการณ์การ กลั่นแกล้งกัน โดย กำหนดขั้นตอนการ ดำเนินการ ดังนี้</p> <p>1) ประเมินสภาพ ความเสี่ยงต่อการถูก กลั่นแกล้งรังแก</p> <p>2.) จัดทำแผน ดำเนินการ</p> <p>3) ดำเนินการตาม มาตรการ</p> <p>4) ดำเนินการตาม ขอข่ายความ ปลอดภัย</p> <p>5) กำกับ ติดตามและ ประเมินผล</p>		<p>และกลุ่มบริหารงาน อำนวยการ เป็นการ กระจายหน้าที่ความ รับผิดชอบและมี ส่วนร่วมในการ ดำเนินงาน โดย กำหนดบทบาท หน้าที่ในการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน และการสร้างความ ปลอดภัยใน สถานศึกษา</p>		<p>มีส่วนร่วมของทุกคน ในโรงเรียนในการ รายงานเหตุการณ์ และดูแลช่วยเหลือ นักเรียนจาก เหตุการณ์การกลั่น แกล้งรังแกกัน</p>	
1.3 โรงเรียนมี แนวทางในการ ดำเนินการ เสริมสร้างพื้นที่ ปลอดภัยในโรงเรียน	โรงเรียนจัดอบรมให้ ความรู้เกี่ยวกับการ เสริมสร้างพื้นที่ ปลอดภัยในโรงเรียน	สร้างเครือข่ายความ ร่วมมือทั้งในและ นอกโรงเรียน เช่น ครู นักเรียน	โรงเรียนสร้างภาคี เครือข่ายกับผู้ปกคา อง ชุมชน หน่วยงาน ภาครัฐ ภาคเอกชน	โรงเรียนสร้างเครือข่าย ในการเฝ้าระวังและดูแล ความปลอดภัย กำหนด บทบาทหน้าที่ของ	โรงเรียนเสริมสร้าง ความปลอดภัยใน โรงเรียนโดยการ สร้างความตระหนัก	สร้างระบบกลไกในการเฝ้า ระวัง การดูแลและการ รายงานเหตุการณ์ร่วมกับ เครือข่ายและผู้ที่มีส่วน

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4	โรงเรียนที่ 5	ผลการศึกษา แนวทางการพัฒนา
ปลอดภัยในโรงเรียน ด้านการสร้างระบบ กลไกในการเฝ้าระวัง และดูแลร่วมกับผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้องทั้งใน และนอกโรงเรียน อย่างไร	ให้กับครูและบุคลากร ของโรงเรียน รวมถึง ประสานงานกับ หน่วยงานภายนอก เช่น สถานีตำรวจ โรงพยาบาล สถาน พินิจและคุ้มครองเด็ก และเยาวชนจังหวัด สำนักงานสาธารณสุข จังหวัด สำนักงาน พัฒนาสังคมและความ มั่นคงของมนุษย์ ใน การเฝ้าระวังดูแล ร่วมกัน	ผู้ปกครอง โรงพยาบาล สถานี ตำรวจ เป็นต้น เพื่อ ร่วมกันหาแนวทาง แก้ไขปัญหาการกลั่น แกล้งรังแกกันใน โรงเรียน	ในการแลกเปลี่ยน ข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน เพื่อสร้างความ ปลอดภัยให้เกิดขึ้น นักเรียน โดยจัดทำ บันทึกข้อตกลง (MOU) ร่วมกับภาคี เครือข่ายในการ ปฏิบัติการกิจ ร่วมกัน	เครือข่าย และวิธีเฝ้า ระวัง เช่น เครือข่าย เพื่อนช่วยเพื่อน เครือข่ายครูที่ปรึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง กลุ่มไลน์ครูและบุคลากร ในโรงเรียน เครือข่าย เจ้าหน้าที่รักษาความ ปลอดภัยในท้องถิ่น เป็น ต้น	รับรู้และสร้างความ เข้าใจของคณะครู และบุคลากรใน โรงเรียนเกี่ยวกับ การกลั่นแกล้งรังแก ที่ถูกต้อง เพื่อ ช่วยกันสอดส่องดูแล และเฝ้าระวัง ครู สังเกตพฤติกรรม ดิต กล้องวงจรปิด มี ระบบรายงานและ แก้ไขปัญหาทั้งแบบ ออฟไลน์และ ออนไลน์ สร้างการ สนับสนุนจาก เครือข่ายผู้ปกครอง เพื่อเสริมสร้างความ เข้าใจซึ่งกันและกัน	เกี่ยวข้องทั้งในและนอก โรงเรียน

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4	โรงเรียนที่ 5	ผลการศึกษา แนวทางการพัฒนา
2. ด้านการพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC)						
2.1 โรงเรียนมี แนวทางในการ เสริมสร้างพื้นที่ ปลอดภัยในโรงเรียน ด้านการสร้างความ ตระหนักรู้และ ความเข้าใจต่อ ปัญหาการกลั่น แกล้งรังแกที่ถูกต้อง ให้แก่นักเรียน ครู บุคลากรของ โรงเรียนและ ผู้ปกครองอย่างไร	โรงเรียนจัดอบรมให้ ความรู้เกี่ยวกับการ กลั่นแกล้งรังแกกันใน โรงเรียนโดยเชิญ วิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถจาก หน่วยงานต่าง ๆ เช่น โรงพยาบาล ศูนย์ สุขภาพจิต มาให้ ความรู้แก่ครู บุคลากร ทางการศึกษาของ โรงเรียนและนักเรียน	โรงเรียนจัดอบรมให้ ความรู้เกี่ยวกับการ กลั่นแกล้งรังแกและ ภัยต่าง ๆ และ กิจกรรมที่โรงเรียน จัดขึ้น เช่น การจัด ฝึกอบรมเชิง ปฏิบัติการให้ความรู้ เพื่อพัฒนามาตรการ ความปลอดภัยใน สถานการณ์ความ รุนแรง โดยจัด กิจกรรมสำหรับ นักเรียน ครู บุคลากรของ โรงเรียนและ ผู้ปกครอง เพื่อเพิ่ม ความตระหนักรู้ใน	โรงเรียนได้ ดำเนินการส่งเสริม พัฒนาความรู้ความ เข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการกลั่น แกล้งรังแกให้กับ คณะครู นักเรียน และผู้ปกครอง เพื่อ ร่วมกันดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ด้วยกระบวนการ PLC และเสริมสร้าง ความปลอดภัย พัฒนาทักษะชีวิต ทักษะการแก้ปัญหา ให้กับนักเรียนโดย สอดแทรกใน กิจกรรมการเรียนรู้	โรงเรียนจัดประชุมชี้แจง สร้างความเข้าใจและ อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับ การกลั่นแกล้งรังแกที่ ถูกต้องให้กับคณะครู และบุคลากรของ โรงเรียน พร้อมทั้งมอบ แนวทางการปฏิบัติเมื่อ พบเห็นเหตุการณ์อย่าง สม่ำเสมอ โดยใช้ กระบวนการ PLC	โรงเรียนดำเนินการ สร้างความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับการ กลั่นแกล้งรังแก ให้กับคณะครู ผู้ปกครองและ นักเรียน และจัด กิจกรรมเสริมสร้าง ความเข้าใจและ ยอมรับซึ่งกันและ กัน เพื่อลดปัญหา การแยกกลุ่มหรือ การกีดกัน	สร้างความตระหนักรู้และ ความเข้าใจต่อปัญหาการ กลั่นแกล้งรังแกที่ถูกต้อง และทักษะการแก้ปัญหา ร่วมกันให้แก่นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาและ ผู้ปกครอง ด้วยกระบวนการ PLC

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4	โรงเรียนที่ 5	ผลการศึกษา แนวทางการพัฒนา
		ทุกภาคส่วน				
2.2 โรงเรียนมี แนวทางเสริมสร้าง พื้นที่ปลอดภัยใน โรงเรียนด้านการ ปรับปรุงหลักสูตร สถานศึกษาโดยเพิ่ม เนื้อหาเกี่ยวกับการ กลั่นแกล้งรังแก อย่างไร	โรงเรียนจัดกิจกรรม PLC กับครูในกลุ่ม สาระวิชาที่จะบูรณา การเพื่อร่วมกัน พิจารณาถึงเนื้อหา ความรู้เกี่ยวกับการ กลั่นแกล้งผ่านกลุ่ม สาระการเรียนรู้สุข ศึกษาและพลศึกษา และ กลุ่มสาระการ เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และวิชาแนะแนว	โรงเรียนจัดประชุม คณะครูเพื่อร่วมกัน พิจารณาเพิ่มเนื้อหา เกี่ยวกับการกลั่น แกล้งรังแกและการ ป้องกันภัยใน หลักสูตรของ สถานศึกษาผ่าน การบูรณาการกับ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่มสาระ	โรงเรียนจัดทำ หลักสูตรโดยการบูร ณาการเรื่องของ ความเข้าใจที่ถูกต้อง ของการกลั่นแกล้ง รังแกรวมถึงวิธีการ รับมือเมื่อต้องเผชิญ กับการถูกกลั่นแกล้ง รังแก	โรงเรียนดำเนินการ ปรับปรุงหลักสูตร สถานศึกษาเพื่อให้มี ความทันสมัยและ บูรณาการเกี่ยวกับการ กลั่นแกล้งรังแก ลงใน หลักสูตรทั้ง 8 กลุ่ม สาระการเรียนรู้	โรงเรียนดำเนินการ ปรับปรุงหลักสูตร สถานศึกษาโดยการ บูรณาการความรู้ เกี่ยวกับการกลั่น แกล้งรังแก ทักษะ การสื่อสารและ ทักษะการแก้ปัญหา เข้ากับรายวิชาต่างๆ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนที่เป็นใน ลักษณะเชิง ปฏิบัติการ เช่น บทบาทสมมติ อภิปรายกลุ่ม	โรงเรียนจัดประชุมและจัด กิจกรรม PLC กับคณะครู เพื่อร่วมกันพิจารณา ปรับปรุงหลักสูตร สถานศึกษา โดยการ บูรณาการเพิ่มเนื้อหา เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแก รวมถึงทักษะการแก้ปัญหา ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ
2.3 โรงเรียนมี แนวทางเสริมสร้าง พื้นที่ปลอดภัยใน โรงเรียนด้านการจัด	โรงเรียนจัดอบรมให้ ความรู้แก่ครูและ นักเรียนในเรื่อง เกี่ยวกับการกลั่นแกล้ง	โรงเรียนจัด กิจกรรมเสริมสร้าง ทักษะชีวิต เช่น การ ฝึกอบรมเกี่ยวกับ	โรงเรียนจัดกิจกรรม ส่งเสริมและพัฒนา เพื่อให้นักเรียนมี ทักษะชีวิต โดยจะ	โรงเรียนได้ดำเนินการ กิจกรรมที่เป็นส่วน เสริมสร้างทักษะชีวิต ให้กับนักเรียนในการ	โรงเรียนจัดอบรมให้ ความรู้กับครูโดย เน้นรูปแบบการ เรียนการสอนด้วย	จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้ แก่คณะครูและนักเรียนเพื่อ เสริมสร้างทักษะชีวิต ประกอบด้วย ทักษะการ

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4	โรงเรียนที่ 5	ผลการศึกษา แนวทางการพัฒนา
กิจกรรมเสริมสร้าง ทักษะชีวิตให้กับ นักเรียนเพื่อรับมือ กับสถานการณ์การ กลั่นแกล้งรังแก อย่างไร	รังแกพร้อมวิธีรับมือ กับปัญหา และ มอบหมายให้งาน กิจกรรมนักเรียน ผ่าน สภานักเรียนช่วย สอดส่องพฤติกรรม นักเรียน แจ้งข่าวแก่ คณะครู ดูแล ช่วยเหลือ	การป้องกันภัยทาง ไซเบอร์และการแจ้ง เหตุผ่านระบบ Obec Safety Center เพื่อให้ นักเรียนรับมือกับ สถานการณ์การกลั่น แกล้งและการ คุกคามทางสังคมได้ อย่างเหมาะสม	ทำการแบ่งนักเรียน ออกเป็นกลุ่ม แล้ว ดำเนินการจัด กิจกรรมส่งเสริม พัฒนาทักษะที่ เหมาะสมกับแต่ละ กลุ่ม	รับมือกับปัญหาการกลั่น แกล้งในโรงเรียน เช่น อบรมให้ความรู้ในการ ป้องกันภัยจากภัยใน รูปแบบต่าง ๆ การ อบรมให้ความรู้การ รับมือกับภัยไซเบอร์ การอบรมเสริมทักษะ การปฏิเสธ เป็นต้น	วิธีการสื่อสารที่ สร้างสรรค์เพื่อ เสริมสร้างให้ นักเรียนสามารถ รับมือกับ สถานการณ์และการ หาแนวทาง การแก้ไขปัญหา ความขัดแย้งอย่าง สงบ	ตัดสินใจ ทักษะการ แก้ปัญหา ทักษะการคิด สร้างสรรค์ ทักษะการคิด อย่างมีวิจารณญาณ ทักษะ การสื่อสาร ทักษะการสร้าง สัมพันธภาพระหว่างบุคคล ทักษะการตระหนักรู้ในตน ทักษะการเข้าใจผู้อื่น ทักษะ การจัดการกับอารมณ์ และ ทักษะการจัดการกับ ความเครียด เพื่อรับมือกับ สถานการณ์การกลั่นแกล้ง รังแกในทุกรูปแบบ
3. ด้านระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)						
3.1 โรงเรียนมี แนวทางเสริมสร้าง พื้นที่ปลอดภัยใน โรงเรียนด้านการ ดำเนินการจัดระบบ	โรงเรียนมอบหมายให้ คณะกรรมการสภา นักเรียนเปิดช่องทาง การสื่อสารและแจ้ง รายงานพฤติกรรม	โรงเรียนใช้ระบบ Obec Safety Center เป็น แพลตฟอร์มหลักใน การจัดระบบข้อมูล	โรงเรียนดำเนินการ จัดเก็บข้อมูล นักเรียนจากครูที่ ปรึกษาและตัว นักเรียนเอง เพื่อ	โรงเรียนมีคำสั่งแต่งตั้ง ผู้รับผิดชอบในการจัดทำ ระบบข้อมูล สร้าง เครื่องมือและเก็บ รวบรวมข้อมูลอย่างรอบ	โรงเรียนดำเนินการ รวบรวมข้อมูลการ กลั่นแกล้งใน โรงเรียนจากการ รายงาน การบันทึก	แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อ จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแก เช่น การประเมินนักเรียน เป็นรายบุคคล สติข้อมูล

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4	โรงเรียนที่ 5	ผลการศึกษา แนวทางการพัฒนา
ข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับการกลั่น แกล้งรังแกอย่างไร	กลั่นแกล้งกันผ่าน ช่องทางสื่อสังคม ออนไลน์ เช่น เฟสบุ๊ก ไลน์ อินสตาแกรม เป็นต้น และรวบรวม ข้อมูลให้เป็นข้อมูล สารสนเทศที่สามารถ นำไปใช้งานได้ทั้งแบบ ออนไลน์และออฟไลน์	สารสนเทศเกี่ยวกับ การกลั่นแกล้งและ ความปลอดภัยของ นักเรียน ซึ่งช่วยการ ในติดตามและเฝ้า ระวังเหตุการณ์ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	สร้างเป็นข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับ ความปลอดภัยใน สถานศึกษา เพื่อ ป้องกันปัญหาที่จะ ตามมา	ด้านและนำมาวิเคราะห์ นำเสนอให้คณะครูทราบ เพื่อนำไปเป็นฐานข้อมูล ในการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนต่อไป	ข้อมูล และการเก็บ ข้อมูล และสร้าง ระบบการเข้าถึง ข้อมูลที่ปลอดภัย เช่น การให้สิทธิใน การเข้าถึงข้อมูล ระบบการแจ้งเตือน เป็นต้น จากนั้น วิเคราะห์ข้อมูล และ รายงานข้อมูลเพื่อให้ เป็นฐานข้อมูลใน การวางแผนต่อไป	การถูกกลั่นแกล้งรังแก เป็น ต้น ทั้งระบบออนไลน์และ ออฟไลน์
3.2 โรงเรียนมี แนวทางเสริมสร้าง พื้นที่ปลอดภัยใน โรงเรียนด้านการ จัดหาเครื่องมือใน การจัดเก็บข้อมูล เกี่ยวกับการกลั่น แกล้งรังแกอย่าง	มีการจัดเก็บข้อมูล เกี่ยวกับการกลั่นแกล้ง รังแกกันโดยทำเป็น บันทึกเอกสารและ บันทึกข้อมูลด้วย ระบบสารสนเทศ ออนไลน์	ใช้ระบบ Obec Safety Center เป็นหลักในการ จัดเก็บข้อมูล	โรงเรียนดำเนินการ ตามระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน โดยกำหนด วิธีการและเครื่องมือ ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลนักเรียนเป็น รายบุคคล วิธีการ	โรงเรียนมีคำสั่งแต่งตั้ง ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน ในการจัดหาเครื่องมือ และนำเครื่องมือไปเก็บ รวบรวมข้อมูลอย่างรอบ ด้านโดยใช้โปรแกรม School Health Hero และนำข้อมูลมา	โรงเรียนใช้ แพลตฟอร์ม ออนไลน์ ได้แก่ โปรแกรม Obec Safety Center โปรแกรม School Health Hero และ การจัดการระบบ	จัดหาเครื่องมือในการ จัดเก็บข้อมูล ตามระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน อย่าง ครบถ้วน รอบด้าน ทั้งระบบ ออนไลน์ ได้แก่ Obec Safety Center โปรแกรม School Health Hero และ ระบบออฟไลน์

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4	โรงเรียนที่ 5	ผลการศึกษา แนวทางการพัฒนา
ครบถ้วนและรอบ ด้านอย่างไร			จัดทำข้อมูลเพื่อคัด กรองนักเรียน ได้แก่ ระเบียบสะสม แบบ ประเมินพฤติกรรม (SDQ) แบบประเมิน ความฉลาดทาง อารมณ์ แบบสังเกต พฤติกรรมใน ห้องเรียน การเยี่ยม บ้าน เป็นต้น	วิเคราะห์สรุปเป็น ฐานข้อมูลให้กับคณะครู เพื่อนำไปช่วยเหลือ นักเรียนต่อไป	ด้วยฐานข้อมูล	
3.3 โรงเรียนมี แนวทางเสริมสร้าง พื้นที่ปลอดภัยใน โรงเรียนด้านการ จัดหาช่องทางการ สื่อสารสำหรับ ผู้ถูกกระทำและผู้ ผู้เห็นเหตุการณ์การ กลั่นแกล้งรังแกที่ สะดวกและ	มอบหมายให้ คณะกรรมการสภา นักเรียนเปิดช่องทาง การสื่อสารสำหรับ ผู้ถูกกระทำและผู้พบ เห็นเหตุการณ์การ กลั่นแกล้งรังแก โดยมี ทั้งระบุตัวตนและไม่ ระบุตัวตนผ่าน ช่องทางสื่อออนไลน์	โรงเรียนเปิดช่องทาง การสื่อสารสำหรับ ผู้กระทำและผู้พบ ระบบ Obec Safety Center ซึ่ง สะดวก	โรงเรียนจัดทำ โครงการและ กิจกรรมที่เป็นส่วน เสริมช่องทางการ สื่อสารระหว่าง ครู กับนักเรียน ครูกับ ผู้ปกครอง และ นักเรียนกับนักเรียน เช่น กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมประชุม	โรงเรียนดำเนินการให้ คณะครูสร้างช่อง ทางการติดต่อสื่อสารกับ นักเรียนและผู้ปกครอง ในการเฝ้าระวัง พฤติกรรมการกลั่นแกล้ง รังแกในทุกรูปแบบ เช่น กล่องแสดงความคิดเห็น กลุ่มไลน์ เฟสบุ๊ก โทรศัพท์ ระบบ Obec	โรงเรียนดำเนินการ ผ่านช่องทางการ สื่อสาร ได้แก่ เพื่อน สนิท ครอบครัว ครูที่ปรึกษา สาย ด่วนให้คำปรึกษา แอปพลิเคชัน หรือเว็บไซต์ต่าง ๆ หน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชนที่ไม่	สร้างช่องทางการสื่อสารทั้ง ระบบออนไลน์ ได้แก่ แอปพลิเคชันไลน์ เฟสบุ๊ก โทรศัพท์ เป็นต้น และระบบ ออฟไลน์ เช่น กล่องแสดง ความคิดเห็น เป็นต้น สำหรับผู้ถูกกระทำ ผู้เห็นเหตุการณ์และ ผู้ปกครองที่สะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4	โรงเรียนที่ 5	ผลการศึกษา แนวทางการพัฒนา
ปลอดภัยอย่างไร	เช่น เฟสบุ๊ก ไลน์ อินสตาแกรม เป็นต้น		ผู้ปกครอง และ กิจกรรมอื่นๆที่ใ้ นักเรียนทำร่วมกัน และใช้ช่องทางการ สื่อสารออนไลน์ เช่น เฟสบุ๊ก ไลน์ เป็น ต้น	Safety Center เป็นต้น	แสวงหากำไร	
4. ด้านการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom)						
4.1 โรงเรียนมี แนวทางเสริมสร้าง พื้นที่ปลอดภัยใน โรงเรียนด้านการจัด สภาพแวดล้อมทาง กายภาพ ภูมิทัศน์ ห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องปฏิบัติการต่างๆ ให้มีความปลอดภัย และสร้างบรรยากาศ ความปลอดภัยต่อ	โรงเรียนมอบหมายให้ คณะกรรมการสภา นักเรียนติดป้าย ประชาสัมพันธ์ช่อง ทางการสื่อสารและ ช่องทางการแจ้ง พฤติกรรมกรกลับ แก่ล้งร้งแก่สำหรับ ผู้ถูกกระทำและ ผู้เห็นเหตุการณ์ พร้อม ทั้งสร้างจิตสำนึกความ	โรงเรียนปรับปรุง สภาพแวดล้อม ทางด้านกายภาพ ได้แก่ ห้องเรียน ห้องย่ำ ห้อ ปฏิบัติการ และ พื้นที่อื่นๆ ใน โรงเรียน ให้มีความ ปลอดภัยและ สะอาด เพื่อสร้าง บรรยากาศเกิด	โรงเรียนดำเนินการ ปรับปรุง สภาพแวดล้อมทาง กายภาพตามกรอบ ของโครงการ สถานศึกษา ปลอดภัย ของ สำนักงานสวัสดิการ และคุ้มครอง แรงงานจังหวัด เพื่อ เสริมสร้าง	โรงเรียนดำเนินการ สอบถามข้อมูลเบื้องต้น จากนักเรียน ผู้ปกครอง และคณะครู เกี่ยวกับ พื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อ การเกิดการกั้้นแกล้ง กันในห้องเรียนและ ต้องการให้ปรับปรุงให้ ปลอดภัยมากขึ้น จากนั้นแต่งตั้ง คณะกรรมการ	โรงเรียนแต่งตั้ง มอบหมาย ผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน โดยเพิ่มการตรวจ ตราในพื้นที่เสี่ยง ติดตั้งกล้องวงจรปิด ประเมินความเสี่ยง แล้วปรับปรุงเพื่อลด พื้นที่เสี่ยง ใ้ จิตวิทยาเชิงบวกเพื่อ ลดการชี้โทษ การ	จัดสภาพแวดล้อมทาง กายภาพ ภูมิทัศน์ ห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องปฏิบัติการต่างๆ ให้มีความปลอดภัย และ สร้างบรรยากาศความ ปลอดภัยต่อการถูกกั้้น แกล้งร้งแก่ในห้องเรียน ทั้งใน ระดับห้องเรียนและระดับ โรงเรียนอย่างจริงจังโดยใช้ จิตวิทยาเชิงบวก

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4	โรงเรียนที่ 5	ผลการศึกษา แนวทางการพัฒนา
การถูกกลั่นแกล้ง รังแกในโรงเรียน ทั้ง ในระดับห้องเรียน และระดับโรงเรียน อย่างจริงจังอย่างไร	ตระหนักรู้และ ความเข้าใจด้านความ ปลอดภัยให้แก่ตนเอง ผู้อื่น และสังคม	ความรู้สึกลปลอดภัย จากการถูกกลั่น แกล้งรังแก	บรรยากาศในการ เรียนที่มีความ ปลอดภัยทั้งทาง กายภาพและจิตใจ	ตรวจสอบพื้นที่ที่ไม่ ปลอดภัยและร่วมกัน พิจารณาปรับปรุง ตามลำดับความสำคัญ จำเป็นเพื่อเสริมสร้าง บรรยากาศให้ปลอดภัย จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน ด้านความปลอดภัย พร้อมกับประสานความ ร่วมมือกับภาคีเครือข่าย	ตัดสินใจและการ ทำโทษที่รุนแรง	
4.2 โรงเรียนมี แนวทางเสริมสร้าง พื้นที่ปลอดภัยใน โรงเรียนด้านการจัด กิจกรรมที่สร้าง ความสัมพันธ์อันดี ระหว่างครูกับครู ครูกับนักเรียน และ นักเรียนกับนักเรียน อย่างไร	จัดกิจกรรมสร้าง ความสัมพันธ์อันดี ระหว่างครูกับครู เช่น การประชุม PLC หรือ การอบรมให้ความรู้ ต่าง ๆ การจัด กิจกรรมสร้าง ความสัมพันธ์อันดี ระหว่างครูกับนักเรียน และ ระหว่างครูกับนักเรียน เช่น กิจกรรมโฮมรูม	จัดกิจกรรมสร้าง ความสัมพันธ์อันดี ระหว่างครูและ นักเรียน เช่น กิจกรรมเสริมสร้าง ความสามัคคีและ ความไว้วางใจใน ระหว่างครู นักเรียน และบุคลากร กิจกรรมเพื่อที่	โรงเรียนดำเนินการ บริหารจัดการแบบมี ส่วนร่วม จาก ผู้บริหาร ครู ภาคี เครือข่าย นักเรียน ศิษย์เก่า คณะกรรมการ สถานศึกษา ผู้ปกครอง ในการ ร่วมคิดร่วมทำร่วม	โรงเรียนมุ่งเน้นให้ทุกคน ในโรงเรียนและชุมชนมี ส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมให้มากที่สุด โดยร่วมคิด ร่วมทำ ร่วม วางแผนการดำเนินงาน และร่วมกันติดตาม ประเมินผลเพื่อสร้าง ความสัมพันธ์อันดีและ ความไว้วางใจให้แกกัน	โรงเรียนใช้ นวัตกรรมจิตศึกษา โดยสร้างกระบวนการ ทัศน สร้างสนาม พลังบวก ใช้ จิตวิทยาเชิงบวก เพื่อสร้างพื้นที่ ปลอดภัยทั้งทาง ร่างกายและจิตใจ	จัดกิจกรรมที่สร้าง ความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ครูกับครู ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน สร้างสนามพลังบวก ใช้ จิตวิทยาเชิงบวก เพื่อสร้าง พื้นที่ปลอดภัยทั้งทาง ร่างกายและจิตใจ

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4	โรงเรียนที่ 5	ผลการศึกษา แนวทางการพัฒนา
	และการจัดกิจกรรมที่ สร้างความสัมพันธ์อัน ดีระหว่างนักเรียนกับ นักเรียน เช่น กิจกรรม กีฬา กิจกรรมการ แสดงออกต่าง ๆ	ปรึกษา เป็นต้น	วางแผนการ ดำเนินการผ่าน กิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิด ความสัมพันธ์อันดี และสร้างความ ไว้วางใจระหว่าง โรงเรียนกับบ้าน ครู กับนักเรียน และ นักเรียนกับนักเรียน เช่น กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมเยี่ยมบ้าน นักเรียน กิจกรรม ประชุมผู้ปกครอง กิจกรรมกีฬา เป็นต้น			
5. ด้านเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)						
5.1 โรงเรียนมี แนวทางเสริมสร้าง พื้นที่ปลอดภัยใน	โรงเรียนจัดการ ประชุม คณะกรรมการสถาน	โรงเรียนประสาน ความร่วมมือกับ ผู้บริหาร ครู	โรงเรียนได้ ดำเนินการในการ เสริมสร้างการมีส่วน	โรงเรียนดำเนินการ ประสานความร่วมมือ จากทุกภาคส่วนทั้ง	โรงเรียนใช้ แพลตฟอร์ม ออนไลน์ต่าง ๆ และ	ประสานความร่วมมือกับผู้ เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4	โรงเรียนที่ 5	ผลการศึกษา แนวทางการพัฒนา
โรงเรียนด้านการ ประสานความ ร่วมมือกับผู้ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และเครือข่าย ภายนอก (ผู้นำ ชุมชน ตำรวจ โรงพยาบาล สห วิชาชีพ) ในการ ร่วมกันกำหนด นโยบาย การ ดำเนินการและ ติดตามร่วมกัน เกี่ยวกับการต่อต้าน การกลั่นแกล้งรังแก ในโรงเรียนอย่างไร	ศึกษา ผู้บริหาร สถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และเครือข่ายภายนอก เพื่อร่วมกันกำหนด นโยบาย การ ดำเนินการและการ ติดตามร่วมกัน	นักเรียน ผู้ปกครอง และหน่วยงาน ภายนอก เช่น ตำรวจ โรงพยาบาล เพื่อร่วมกันกำหนด นโยบายและติดตาม เกี่ยวกับปัญหาการ กลั่นแกล้งรังแกใน โรงเรียน	ร่วม โดยให้ภาคี เครือข่ายร่วมให้ ข้อมูล วางแผนใน การสนับสนุน ป้องกัน ช่วยเหลือ ด้านความปลอดภัย ในสถานศึกษา เช่น การสนับสนุน บุคลากรมาให้การ ช่วยเหลือแก้ไข ปัญหารวมถึงการ เยียวยาและให้ ความรู้ การ สนับสนุน งบประมาณในการ จัดฝึกอบรม สนับสนุนการเฝ้า ระวัง เป็นต้น	ภายในและภายนอก โรงเรียนในการร่วมคิด ร่วมกันวางแผน ร่วมกัน ดำเนินการ มีการ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ในความร่วมมือ ยกย่อง ชมเชยภาคีเครือข่าย สร้างการติดตามการ แก้ปัญหาการกลั่นแกล้ง รังแกร่วมกัน เช่น การ ร่วม PLC หาแนวทาง การแก้ไขปัญหา เป็นต้น	จัดกิจกรรมอบรมให้ ความรู้กับคณะครู ผู้ปกครอง และ นักเรียนให้เข้าใจ เกี่ยวกับการกลั่น แกล้งรังแกและการ รับมือกับ สถานการณ์การ กลั่นแกล้งรังแกใน รูปแบบต่างๆ เสริม บทบาทของนักเรียน ในการเป็นผู้นำและ สนับสนุน “เพื่อน ช่วยเพื่อน” ร่วมมือ กับเครือข่าย ภายนอก เช่น นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์	และเครือข่ายภายนอก (ผู้นำ ชุมชน ตำรวจ โรงพยาบาล สหวิชาชีพ) ในการร่วมกัน กำหนดนโยบาย การ ดำเนินการ การติดตาม การ เฝ้าระวัง และสนับสนุนทุก ด้านในการร่วมกันต่อต้าน การกลั่นแกล้งรังแกใน โรงเรียน

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4	โรงเรียนที่ 5	ผลการศึกษา แนวทางการพัฒนา
6. ด้านระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)						
6.1 โรงเรียนมี แนวทาง เสริมสร้างพื้นที่ ปลอดภัยใน โรงเรียนด้านการ จัดระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ที่จะช่วยประสาน และให้การ ช่วยเหลือนักเรียน ได้อย่างรวดเร็ว และทันทั่วทั้ง อย่างไร	โรงเรียนเปิด ช่องทางการ ติดต่อสื่อสารเพื่อ แจ้งพฤติกรรม กลั่นแกล้งสำหรับ ผู้ถูกรกระทำและ ผู้เห็นเหตุการณ์ กลั่นแกล้งรังแกที่ หลากหลาย ช่องทาง เช่น โทรศัพท์ สื่อ ออนไลน์ต่างๆ หรือ เข้าแจ้งเหตุได้ด้วย ตนเองกับครูและ บุคลากรทุกคนใน โรงเรียนหรือผู้ที่	โรงเรียนจัดระบบ ดูแลช่วยเหลือ นักเรียนที่รวดเร็ว ผ่านระบบ Obec Safety Center ที่ สามารถแจ้งเหตุ และรับการช่วย ช่วยเหลือได้ทันที เมื่อเกิดเหตุการณ์	โรงเรียนใช้ SWT Model เป็น นวัตกรรมในการ ขับเคลื่อนระบบ ดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ใช้ หลักการ “เข้าใจ เข้าถึง และ พัฒนา” เพื่อให้ เกิดความยั่งยืน	โรงเรียนแต่งตั้ง คณะกรรมการ ดำเนินการระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ตามขั้นตอน 5 ขั้นตอน และ ดำเนินการไปตาม ขั้นตอนอย่างเป็น ระบบ มีการนิเทศ ติดตามเป็นระยะ สรุปผลและรายงาน ผล เมื่อพบปัญหา การติดต่อสื่อสารขอ ความร่วมมือจากภาคี เครือข่ายทันที และ เพิ่มช่องทางในการ	โรงเรียน ดำเนินการจัดตั้ง ทีมเฉพาะกิจใน การดูแล ช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้การ ดำเนินการไป กระชับฉับไว สร้างช่องทางใน การสื่อสารที่ รวดเร็วและเข้าถึง ง่าย	แต่งตั้งคณะทำงาน รับผิดชอบระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนที่จะ ช่วยดำเนินการตาม 5 ขั้นตอนของระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน พร้อม ทั้งประสานและให้การ ช่วยเหลือนักเรียนได้ อย่างรวดเร็วและ ทันทั่วทั้ง

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4	โรงเรียนที่ 5	ผลการศึกษา แนวทางการพัฒนา
	ได้รับมอบหมาย			สื่อสารผ่านระบบ Obec Safety Center		
6.2 โรงเรียนมี แนวทางเสริมสร้าง พื้นที่ปลอดภัยใน โรงเรียนด้านการ ดำเนินการระบบ การดูแลช่วยเหลือ เยียวยา พื้นฟูจิตใจ ของผู้กระทำและผู้ ถูกกระทำจาก เหตุการณ์การกลั่น แกล้งรังแกอย่างไร	โรงเรียนมอบหมายครู ที่ปรึกษา งานกิจการ นักเรียนและงานแนะ แนวดำเนินการ ช่วยเหลือเยียวยา ฟื้นฟูและให้คำปรึกษา แก่นักเรียนที่เป็น ผู้กระทำและผู้ ถูกกระทำจากการ กลั่นแกล้งรังแก และ ให้ความรู้ คำปรึกษา แก่ผู้ปกครองของ นักเรียนผู้กระทำและ ผู้ถูกกระทำ	โรงเรียนมอบหมาย ครูที่ปรึกษา ครูแนะ แนว และนักเรียนที่ อยู่ ชมรมเพื่อนที่ ปรึกษา ช่วยเหลือ เยียวยาและให้ คำปรึกษาแก่นักเรียนที่เป็น เหยื่อ นักเรียนที่เป็นเหยื่อ พร้อมทั้งสร้างความ เข้าใจให้กับผู้ที่เป็น ผู้กระทำ	โรงเรียนดำเนินการ แต่ละขั้นตอนของ ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนอย่างเป็น ระบบครบวงจร โดย เริ่มตั้งแต่การรู้จัก นักเรียนเป็น รายบุคคลโดยใช้ เครื่องมือเก็บ รวบรวมข้อมูลที่ หลากหลาย จากนั้น คัดกรองนักเรียน และจัดกลุ่มเพื่อ ประโยชน์ในการหา วิธีการช่วยเหลือที่ เหมาะสมและ	โรงเรียนดำเนินการ แต่งตั้งมอบหมายครู ผู้รับผิดชอบและ ดำเนินการช่วยเหลือ เยียวยา ฟื้นฟูนักเรียนใน เบื้องต้นจากครูที่ปรึกษา นักจิตวิทยาประจำ โรงเรียน หรือ ครูแนะแนว ก่อน และมีระบบส่งต่อ ในกรณีที่เกิน ความสามารถในการ ดูแลเยียวยาสภาพ ร่างกายและจิตใจให้กับ เครือข่ายที่มีความ เชี่ยวชาญเฉพาะทาง	โรงเรียนดำเนินการ ด้านการสร้างระบบ การดูแลช่วยเหลือ ด้วยการขอความ ร่วมมือจาก นักจิตวิทยาพร้อม พูดคุยให้คำปรึกษา ใช้กระบวนการของ เพื่อนช่วยเพื่อนเข้า มามีส่วนในการ ช่วยเหลือและให้ คำปรึกษา มี กระบวนการฝึก ทักษะการจัดการกับ อารมณ์ของตนเอง และมีระบบส่งต่อ	มีระบบการดูแลช่วยเหลือ เยียวยา พื้นฟูจิตใจของ ผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ จากเหตุการณ์การกลั่นแกล้ง รังแก

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4	โรงเรียนที่ 5	ผลการศึกษา แนวทางการพัฒนา
			รวดเร็ว การดูแล ช่วยเหลือเยียวยา มุ่งเน้นการแก้ปัญหา ที่ต้นเหตุผ่านการ ปลูกฝังพฤติกรรมที่			
6.3 โรงเรียนมี แนวทางเสริมสร้าง พื้นที่ปลอดภัยใน โรงเรียนด้านการ จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือ เยียวยา พี่นฟูและให้ คำปรึกษา โดยการมี ส่วนร่วมกับ เครือข่ายต่างๆ อย่างไร	โรงเรียนมอบหมายให้ งานกิจการนักเรียน และงานแนะแนว ดำเนินการให้ คำปรึกษาแก่นักเรียน และผู้ปกครอง โดย การมีส่วนร่วมกับ เครือข่ายต่างๆ เช่น สถานีตำรวจ โรงพยาบาล นักจิตวิทยา เป็นต้น	จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือ เยียวยาและให้ คำปรึกษาโดยได้รับ ความร่วมมือจาก โรงพยาบาล สำนักงาน สาธารณสุขจังหวัด วัดและสำนักงาน พัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของ มนุษย์จังหวัด	โรงเรียนดำเนินการ จัดตั้งภาคีเครือข่าย โดยการทำบันทึก ข้อตกลง (MOU) ร่วมกันในการให้ ข้อมูล วางแผนการ ส่งเสริม สนับสนุน ป้องกัน ช่วยเหลือ ดี งามให้เกิดขึ้นกับ นักเรียนเป็น รายบุคคลโดยอาศัย กิจกรรมต่างๆ เสริมสร้างทักษะ ชีวิต และคุ้มครอง นักเรียนเช่น	โรงเรียนได้ดำเนินการ จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือ เยียวยา พี่นฟูและให้ คำปรึกษาแก่นักเรียนที่ เป็นผู้ถูกระทำและ ผู้กระทำ โดยประสาน ความร่วมมือกับภาคี เครือข่ายและสหวิชาชีพ	โรงเรียนดำเนินการ สร้างเครือข่ายความ ร่วมมือกับครูที่ ปรึกษา โรงพยาบาล โดยเฉพาะทางด้าน นักจิตวิทยาในการ ร่วมกันดูแลเยียวยา ผู้ถูกระทำและ ผู้กระทำ โดยการจัด กิจกรรมเชิงรุก เชื่อมโยงเครือข่าย เช่น จัดงานเสวนา เพื่อให้ทุกฝ่ายได้มี โอกาสร่วม แลกเปลี่ยน	จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือเยียวยา พี่นฟูและให้คำปรึกษา โดย การมีส่วนร่วมกับเครือข่าย ต่างๆ

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4	โรงเรียนที่ 5	ผลการศึกษา แนวทางการพัฒนา
			เครือข่ายเพื่อนช่วย เพื่อน เครือข่ายครูที่ ปรึกษาเครือข่าย ผู้ปกครอง เครือข่าย ยูว พสน. เครือข่าย สภานักเรียน เครือข่ายสภานักเรียน		ประสบการณ์ เกี่ยวกับการดูแล ช่วยเหลือและ เยียวยาฟื้นฟู	
6.4 โรงเรียนมี แนวทางเสริมสร้าง พื้นที่ปลอดภัยใน โรงเรียนด้านการ กำหนดมาตรการ ความผิดต่อ เหตุการณ์การกลั่น แกล้งรังแก โดยเน้น การดำเนินการ ลงโทษที่เป็นไป ตามลำดับขั้นตอน เพื่อการพัฒนา จุดอ่อนอย่างไร	โรงเรียนกำหนดโทษ ความผิดต่อเหตุการณ์ การกลั่นแกล้งรังแก แตกต่างกันไปตามแต่ละ กรณี โดยขึ้นอยู่กับ ความรุนแรงของการ กระทำและผลกระทบ ที่เกิดต่อผู้ถูกรังแก โดยกำหนดไว้ 4 ระดับ ได้แก่ 1) ว่ากล่าวตักเตือน 2) ตัดคะแนนความ ประพฤติ	โรงเรียนกำหนด มาตรการลงโทษจาก เขาไปหาหนักตาม ขั้นตอน โดยเน้นที่ การฟื้นฟูและการ สร้างความเข้าใจ มากกว่าการลงโทษ ที่รุนแรง	โรงเรียนกำหนด ขั้นตอนการป้องกัน และแก้ไขปัญหา โดยเริ่มจากการ ดำเนินการแยก ผู้กระทำกับ ผู้เห็นเหตุการณ์ออก จากกัน และ สอบถามสาเหตุ จากนั้นดำเนินการ ตามมาตรการที่ กำหนดจากสถาน เขาไปถึงสถานหนัก	โรงเรียนดำเนินการให้ คณะครู สภานักเรียน คณะกรรมการ สถานศึกษาและ ผู้ปกครองร่วมกัน กำหนดรูปแบบ มาตรการ วิธีการและ ขั้นตอนในการ ดำเนินการลงโทษโดย อาศัยกรอบการลงโทษ ตามระเบียบของ กระทรวงศึกษาธิการ โดยเน้นเพื่อปรับเปลี่ยน	โรงเรียนได้กำหนด มาตรการความผิด สร้างความยุติธรรม โดยมุ่งเน้นในการ ป้องกันการกระทำ ซ้ำ และให้โอกาสใน การปรับปรุงพฤติกรรม เพื่อสร้างบรรยากาศ ของความ ปลอดภัยให้เกิดขึ้น	กำหนดมาตรการความผิด โดยเน้นการดำเนินการ ลงโทษที่เป็นไปตามลำดับ ขั้นตอนจากเขาไปหาหนัก โดยมุ่งเน้นเพื่อการพัฒนา พฤติกรรมที่เป็นจุดอ่อน และดำเนินการส่งต่อในกรณี เกินอำนาจในการลงโทษ ตามระเบียบของ กระทรวงศึกษาธิการ

ประเด็น	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4	โรงเรียนที่ 5	ผลการศึกษา แนวทางการพัฒนา
3) ทำบัณฑิตบน 4) ทำกิจกรรมเพื่อ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม			ตามระเบียบโดย มุ่งเน้นไปเพื่อการ พัฒนาพฤติกรรม หากมีกรณีการส่งต่อ จะดำเนินการส่งต่อ ภายในให้กับ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ ทางก่อน เช่น นักจิตวิทยาประจำ โรงเรียน ครูแนะ แนว และหากมี ความจำเป็นส่งต่อ ภายนอก จะ ประสานความ ร่วมมือกับ ผู้เชี่ยวชาญภายนอก	พฤติกรรม		

จากตาราง 12 แสดงการศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกจากการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนที่มี Best Practice ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 5 โรงเรียน โดยผู้วิจัยแบ่งประเด็นในการศึกษาแนวทางการพัฒนาตามองค์ประกอบของการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ และสังเคราะห์ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก พบว่า

องค์ประกอบที่ 1 การตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal) มีแนวทางคือ

- 1) การกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ เป้าหมาย นโยบาย วางแผนการดำเนินงานและมาตรการที่ชัดเจน
- 2) การมอบหมายผู้รับผิดชอบและกำหนดบทบาทหน้าที่และขั้นตอนการดำเนินการอย่างชัดเจน
- 3) สร้างระบบกลไกในการเฝ้าระวัง ดูแลและการรายงานเหตุการณ์ร่วมกับเครือข่ายและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน

องค์ประกอบที่ 2 การพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC) มีแนวทาง คือ 1) สร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจต่อปัญหาและทักษะการแก้ปัญหาให้แก่ นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้ปกครอง ด้วยกระบวนการ PLC 2) ทุกคนมีส่วนร่วมกัน พิจารณาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา 3) จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้แก่คณะครูและนักเรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต

องค์ประกอบที่ 3 ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info) มีแนวทาง คือ

- 1) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อจัดระบบข้อมูลสารสนเทศทั้งระบบออนไลน์และออฟไลน์
- 2) จัดหาเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างครบถ้วน รอบด้าน ทั้งระบบออนไลน์และออฟไลน์
- 3) สร้างช่องทางการสื่อสารทั้งระบบออนไลน์และออฟไลน์

องค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาชั้นเรียน (Classroom) มีแนวทาง คือ 1) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ภูมิทัศน์ ห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ และสร้างบรรยากาศให้มีความปลอดภัยทั้งในระดับห้องเรียนและระดับโรงเรียนโดยใช้จิตวิทยาเชิงบวก 2) จัดกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับครู ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน สร้างสนามพลังบวกโดยใช้จิตวิทยาเชิงบวก เพื่อสร้างพื้นที่ปลอดภัยทั้งทางร่างกายและจิตใจ

องค์ประกอบที่ 5 เครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network) มีแนวทาง คือ 1) ประสานความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการร่วมกันกำหนดนโยบาย การดำเนินการ การติดตาม การเฝ้าระวัง และสนับสนุนทุกด้าน

องค์ประกอบที่ 6 ระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety) มีแนวทาง คือ 1) แต่งตั้งคณะทำงานรับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่จะช่วยดำเนินการตามระบบและพร้อมประสานความร่วมมือในการให้การช่วยเหลือได้อย่างทันท่วงที 2) มีระบบการดูแลช่วยเหลือ

เยียวยา ฟันฟูจิตใจของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ 3) จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือเยียวยา ฟันฟูและให้คำปรึกษา โดยการมีส่วนร่วมกับเครือข่ายต่าง ๆ 4) กำหนดมาตรการความผิดโดยมุ่งเน้นเพื่อการพัฒนาพฤติกรรมที่เป็นจุดอ่อน และดำเนินการส่งต่อในกรณีเกินอำนาจในการลงโทษตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ

ตอนที่ 2 ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยจากขั้นตอนที่ 1 เกี่ยวกับสภาพและแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก มาเป็นกรอบแนวทางในการสร้างรูปแบบทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอใน 2 ส่วน ดังนี้

2.1 ผลการยกร่างรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

การยกร่างรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก เป็นการนำผลจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและผลจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มายกร่างรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ซึ่งการยกร่างรูปแบบจากผลการศึกษาข้อมูลที่สัมพันธ์กันผู้วิจัยทำการสรุปการยกร่างรูปแบบฯ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบด้วยกัน ดังนี้

ตาราง 13 แสดงแนวคิดทฤษฎีและผลการวิจัยที่นำมาใช้ในการยกร่างรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

แนวคิดทฤษฎีจากการทบทวนวรรณกรรม			ผลการศึกษาจากขั้นตอนที่ 1		
องค์ประกอบ ของรูปแบบ	ผลการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการ พัฒนา โรงเรียนทั้ง ระบบ (Whole School Approach) (1)	ผลการศึกษา แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับการ เสริมสร้าง พื้นที่ปลอดภัย จากการกลั่น แกล้งรังแก (2)	ผลการศึกษา แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับการ ประเมินเชิง พัฒนา (3)	ผลการศึกษา สภาพการ บริหารจัดการ พื้นที่ปลอดภัย ในโรงเรียน มัธยมศึกษาเพื่อ ลดปัญหาการ กลั่นแกล้งรังแก (4)	ผลการศึกษา แนวทางการ พัฒนาโรงเรียน ทั้งระบบในการ เสริมสร้างพื้นที่ ปลอดภัยใน โรงเรียน มัธยมศึกษาเพื่อ ลดปัญหาการ กลั่นแกล้งรังแก จากโรงเรียนที่มี Best Practice (5)
1. ทิศทางของรูปแบบ					
1.1 หลักการ Brown & Moberg (1980), Bush (1986), Ivancevich (1990), ทิตนา แชมมณี (2550), สมาน อัครภูมิ (2550), ศักดิ์จิต มาศจิตต์ (2550), สมศรี สุ่มมาตย์ (2557), ปุญญพัฒน์ สิงห์จรรย์ (2564),	โรงเรียนทั้ง ระบบจากทุก องค์ประกอบ ของโรงเรียน ไม่ ว่าจะเป็นระบบ การบริหาร จัดการ ระบบ การจัดการเรียน การสอน ระบบ การพัฒนา บุคลากร การ ดูแลนักเรียนให้ ทั่วถึง ระบบ สนับสนุน เป็น เครื่องมือที่จะ ทำให้โรงเรียน เปลี่ยนแปลงไป	พื้นที่ปลอดภัย ทางกายภาพ คือ การสร้าง บรรยากาศเชิง บวกในห้องเรียน จัดสภาพแวดล้อม และการวาง กฎเกณฑ์ให้ ปลอดภัยจาก อุบัติเหตุหรือการ บาดเจ็บที่คาดไม่ถึง รวมถึง สุขอนามัย โรคภัย ไข้เจ็บและจากสื่อ ต่างๆ คำนี้ถึง ความหลากหลาย พื้นที่ปลอดภัย ทาง	- หลักการประสาน พลัง (Synergy) เป็นการปลดปล่อย พลังงานของทีม โดยทุกคนต้อง ร่วมมือกันทำงาน เพื่อเป้าหมาย เดียวกันโดย คำนึงถึงการทำงาน ซึ่งกันและกันให้มี ประสิทธิภาพสูงสุด โดยสมาชิกในกลุ่ม สามารถทำให้เกิด ผลลัพธ์รวม มากกว่าได้รับจาก การ	ผลจากการศึกษา สภาพปัญหาที่พบ ในการดำเนินการ บริหารจัดการพื้นที่ ปลอดภัยใน โรงเรียนและ ข้อเสนอแนะในการ แก้ปัญหา	ผลจากการศึกษา เกี่ยวกับการพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบใน การเสริมสร้างพื้นที่ ปลอดภัยใน โรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อลดปัญหาการ กลั่นแกล้งรังแกตาม องค์ประกอบของ โรงเรียนที่มี Best Practice

แนวคิดทฤษฎีจากการทบทวนวรรณกรรม				ผลการศึกษาจากขั้นตอนที่ 1	
องค์ประกอบ ของรูปแบบ	ผลการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการ พัฒนา โรงเรียนทั้ง ระบบ (Whole School Approach) (1)	ผลการศึกษา แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับการ เสริมสร้าง พื้นที่ปลอดภัย จากการกลั่น แกล้งรังแก (2)	ผลการศึกษา แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับการ ประเมินเชิง พัฒนา (3)	ผลการศึกษา สภาพการ บริหารจัดการ พื้นที่ปลอดภัย ในโรงเรียน มัธยมศึกษาเพื่อ ลดปัญหาการ กลั่นแกล้งรังแก (4)	ผลการศึกษา แนวทางการ พัฒนาโรงเรียน ทั้งระบบในการ เสริมสร้างพื้นที่ ปลอดภัยใน โรงเรียน มัธยมศึกษาเพื่อ ลดปัญหาการ กลั่นแกล้งรังแก จากโรงเรียนที่มี Best Practice (5)
โครงการรุ่งอรุณ (2544), Dennis Sing-wing Wong (2548), James O'Higgins Norman (2553), Lidzhegu Muvhoni Edward (2555), กรม สุขภาพจิต (2561), กสศ. (2562), โชษิตา ภา วสุทธิไพศิฐ (2566), วิจารย์ พานิช (2564), มูลนิธิสยามกัมมาจล (2563), ปัญวรรณ สมบูรณ์ยิ่ง และคณะ (2566) ศิริกมล ตาน้อย และ พรภวิษย์ เฟ็งเอียด (2565), Martin Seligman (2559),	เป็นการพัฒนา ในทางที่ดีทั้ง ระบบ เพื่อให้ ทุกภาคส่วน ทำงานร่วมกัน อย่างมี ประสิทธิภาพ และเกิดผลลัพธ์ ที่ดีที่สุด เปิด โอกาสให้ นักเรียน ครู บุคลากรใน โรงเรียน รวมถึง ผู้ปกครองเป็น ส่วนหนึ่งของ กลไกการพัฒนา โดยทุกคนต้องมี ส่วนร่วมในการ วางแผน ปฏิบัติ และประเมินผล	จิตใจ คือ สภาพแวดล้อมที่ เป็นพื้นที่ที่สมาชิก ทุกคนในทีมเชื่อ ว่าว่าตนจะไม่ถูก ลงโทษ หรือหัก หน้าจากการพูด ถึงความคิด คำถาม ข้อกังวล หรือความ ผิดพลาด ไม่ถูก ตัดสิน รู้สึกสบาย ที่จะเป็นตัวของ ตัวเอง	ทำงานคนเดียว มี การแลกเปลี่ยนกัน ทั้งในด้าน ทรัพยากรและ ความรู้ มีการบูร ณาการร่วมกันและ ร่วมมือกันทำโดย การเรียนรู้ร่วมกัน - หลักการคิดเชิง ระบบ (System Thinking) เป็นการ มองปัญหาแบบ องค์รวม และ ยอมรับการมีพลวัต และความ เกี่ยวเนื่อง เชื่อมโยงของ องค์ประกอบย่อยๆ เพื่อค้นหาและ สร้างแบบแผนที่จะ นำไปสู่การ เปลี่ยนแปลง พัฒนาการ แก้ปัญหาหรือ		

แนวคิดทฤษฎีจากการทบทวนวรรณกรรม			ผลการศึกษาก่อนขั้นตอนที่ 1		
องค์ประกอบ ของรูปแบบ	ผลการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการ พัฒนา โรงเรียนทั้ง ระบบ (Whole School Approach) (1)	ผลการศึกษา แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับการ เสริมสร้าง พื้นที่ปลอดภัย จากการกลั่น แกล้งรังแก (2)	ผลการศึกษา แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับการ ประเมินเชิง พัฒนา (3)	ผลการศึกษา สภาพการ บริหารจัดการ พื้นที่ปลอดภัย ในโรงเรียน มัธยมศึกษาเพื่อ ลดปัญหาการ กลั่นแกล้งรังแก (4)	ผลการศึกษา แนวทางการ พัฒนาโรงเรียน ทั้งระบบในการ เสริมสร้างพื้นที่ ปลอดภัยใน โรงเรียน มัธยมศึกษาเพื่อ ลดปัญหาการ กลั่นแกล้งรังแก จากโรงเรียนที่มี Best Practice (5)
Delizonna (2017) , Edmondson(1999)			ภารกิจให้มีความ สมบูรณ์มากที่สุด การคิดเชิงระบบ สามารถช่วยให้การ ออกแบบการ แก้ปัญหาเป็นไป อย่างมี ประสิทธิภาพ โดย ใช้ทฤษฎีภูเขา น้ำแข็งวิเคราะห์ ความซับซ้อน - หลักการประเมิน เพื่อพัฒนา (Developmental Evaluation) เป็น การประยุกต์ แนวคิดความ ซับซ้อนมาสู่การ พัฒนานวัตกรรม และใช้ประโยชน์ จากการประเมิน เป็นเครื่องมือที่เอื้อ ต่อการเรียนรู้ ร่วมกัน โดยมี เป้าหมายเพื่อ		

แนวคิดทฤษฎีจากการทบทวนวรรณกรรม				ผลการศึกษาจากขั้นตอนที่ 1	
องค์ประกอบ ของรูปแบบ	ผลการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการ พัฒนา โรงเรียนทั้ง ระบบ (Whole School Approach) (1)	ผลการศึกษา แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับการ เสริมสร้าง พื้นที่ปลอดภัย จากการกลั่น แกล้งรังแก (2)	ผลการศึกษา แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับการ ประเมินเชิง พัฒนา (3)	ผลการศึกษา สภาพการ บริหารจัดการ พื้นที่ปลอดภัย ในโรงเรียน มัธยมศึกษาเพื่อ ลดปัญหาการ กลั่นแกล้งรังแก (4)	ผลการศึกษา แนวทางการ พัฒนาโรงเรียน ทั้งระบบในการ เสริมสร้างพื้นที่ ปลอดภัยใน โรงเรียน มัธยมศึกษาเพื่อ ลดปัญหาการ กลั่นแกล้งรังแก จากโรงเรียนที่มี Best Practice (5)
			ค้นหาหนทางสู่การ เปลี่ยนแปลงของ ผู้เกี่ยวข้อง เป็น การประเมินเพื่อใช้ ประโยชน์โดยนำ ผลลัพธ์ไปใช้ ปรับปรุงผลงาน ของตัวเองได้ทันที เพื่อให้สามารถ บรรลุเป้าหมาย ประกอบไปด้วย กระบวนการ		
1.2 วัตถุประสงค์ McChesney, J. (1998) , Eadaoin K.P. Hui., (2002) , โครงการรุ่งอรุณ (2544) , ทิศนา แช มณี, และภาษิต ประมวลศิลปชัย (2547) , พิณสุดา สิริธวัชศรี และคณะ (ม.ป.ป.) , James O'Higgins Norman and Keith	การพัฒนา โรงเรียนทั้ง ระบบ เป็น แนวทางการ ดำเนินการ บริหารจัดการ โรงเรียนตาม แนวคิดการ พัฒนาโรงเรียน ทั้งระบบ (Whole School Approach :	แนวทางการ แก้ปัญหาการถูก กลั่นแกล้งรังแกใน โรงเรียน มัธยมศึกษาที่ ได้ผลดีที่สุดคือ การการแก้ปัญหา การรังแกกันที่มี ประสิทธิภาพและ ยั่งยืน ซึ่งต้อง อาศัยการ เปลี่ยนแปลงอย่าง เป็นระบบและทั้ง	ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ	โรงเรียนส่วนใหญ่มี แนวทางในการ ดำเนินการที่ หลากหลายในการ บริหารจัดการพื้นที่ ปลอดภัยใน โรงเรียน มัธยมศึกษาเพื่อลด ปัญหาการกลั่น แกล้งรังแกที่ ครอบคลุมอย่าง เป็นระบบ ส่วน ใหญ่มีความ	แนวทางการพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบ จาก โรงเรียนที่มี Best Practice เน้น “การทำงานร่วมกัน เป็นระบบ” โดย เชื่อมโยงทั้งระดับ นโยบาย ระดับ ปฏิบัติ และ โรงเรียน เพื่อสร้าง วัฒนธรรมองค์กรที่ ส่งเสริมความ

แนวคิดทฤษฎีจากการทบทวนวรรณกรรม			ผลการศึกษาจากขั้นตอนที่ 1		
องค์ประกอบ ของรูปแบบ	ผลการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการ พัฒนา โรงเรียนทั้ง ระบบ (Whole School Approach) (1)	ผลการศึกษา แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับการ เสริมสร้าง พื้นที่ปลอดภัย จากการกลั่น แกล้งรังแก (2)	ผลการศึกษา แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับการ ประเมินเชิง พัฒนา (3)	ผลการศึกษา สภาพการ บริหารจัดการ พื้นที่ปลอดภัย ในโรงเรียน มัธยมศึกษาเพื่อ ลดปัญหาการ กลั่นแกล้งรังแก (4)	ผลการศึกษา แนวทางการ พัฒนาโรงเรียน ทั้งระบบในการ เสริมสร้างพื้นที่ ปลอดภัยใน โรงเรียน มัธยมศึกษาเพื่อ ลดปัญหาการ กลั่นแกล้งรังแก จากโรงเรียนที่มี Best Practice (5)
Sullivan (2010), Dennis Sing-wing Wong and Sindy Sin-ting Lee (2005), Lidzhegu Muvhoni Edward (2012) ,	WSA) เป็นการพัฒนา จากทุก องค์ประกอบ ของโรงเรียน ไม่ ว่าจะเป็นระบบ การบริหาร จัดการ ระบบ การจัดการเรียน การสอน ระบบ การพัฒนา บุคลากร การ ดูแลนักเรียนให้ ทั่วถึง ระบบ สนับสนุน เป็น เครื่องมือที่จะ ทำให้โรงเรียน เปลี่ยนแปลงไป ในทางที่ดีทั้ง ระบบเพื่อให้ทุก ภาคส่วนทำงาน ร่วมกันอย่างมี ประสิทธิภาพ และเกิดผลลัพธ์ ที่ดีที่สุด เปิด	ระบบ เพราะวิธีนี้ จะช่วยให้เด็ก เรียนรู้เรื่อง ความสัมพันธ์ที่ดี ต่อกัน และการ จัดการการรังแก กันในแนวทางที่ ตรงกัน ทุกที่ทุก โรงเรียน ที่บ้าน รวมถึงในชุมชน ใกล้เคียง เป็นการ เสริมสร้าง วัฒนธรรมและวิถี ชีวิตที่มี ความสัมพันธ์ที่ดี ต่อกันและปลอดภัย การรังแกกันเวลา ทั้งที่		ตระหนักในปัญหา และเน้นการมีส่วนร่วม ของผู้ที่เกี่ยวข้อง แต่ยัง ขาดความเชื่อมโยง ของทั้งระบบ	ปลอดภัยทางกาย และใจอย่างยั่งยืน

แนวคิดทฤษฎีจากการทบทวนวรรณกรรม			ผลการศึกษาจากขั้นตอนที่ 1		
องค์ประกอบ ของรูปแบบ	ผลการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการ พัฒนา โรงเรียนทั้ง ระบบ (Whole School Approach) (1)	ผลการศึกษา แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับการ เสริมสร้าง พื้นที่ปลอดภัย จากการกลั่น แกล้งรังแก (2)	ผลการศึกษา แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับการ ประเมินเชิง พัฒนา (3)	ผลการศึกษา สภาพการ บริหารจัดการ พื้นที่ปลอดภัย ในโรงเรียน มัธยมศึกษาเพื่อ ลดปัญหาการ กลั่นแกล้งรังแก (4)	ผลการศึกษา แนวทางการ พัฒนาโรงเรียน ทั้งระบบในการ เสริมสร้างพื้นที่ ปลอดภัยใน โรงเรียน มัธยมศึกษาเพื่อ ลดปัญหาการ กลั่นแกล้งรังแก จากโรงเรียนที่มี Best Practice (5)
	โอกาสให้ นักเรียน ครู บุคลากรใน โรงเรียน รวมถึง ผู้ปกครองเป็น ส่วนหนึ่งของ กลไกการพัฒนา โดยทุกคนต้องมี ส่วนร่วมในการ วางแผน ปฏิบัติ และประเมินผล จึงเป็นการ ขับเคลื่อนไป พร้อมๆกันทั้ง ระบบ				
1.3 ระบบและกลไก ของรูปแบบ McChesney, J. (1998) , Lidzhegu Muvhoni Edward (2012) , โครงการรุ่ง อรุณ (2544) , ทิศนา แชมณี, และ ภาชิต ประมวลศิลป์ ชัย (2547) ,	การแก้ปัญหา การรังแกกัน แบบทั้งโรงเรียน (Whole School Approach) คือ การดึงทุกคนเข้า มาร่วมด้วย ช่วยกันสร้าง โรงเรียนที่	หลักการ ดำเนินงานตาม แนวคิดการ ประเมินเชิงพัฒนา (DE)และการนำไป ปฏิบัติภายใต้ความ เชื่อที่ว่าการทำงาน ของโรงเรียนมี ความซับซ้อนและ เชื่อมโยงกันเป็น	แนวทางการพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบ เน้น “การทำงาน ร่วมกันเป็นระบบ” โดยเชื่อมโยงทั้ง ระดับนโยบาย ระดับ ปฏิบัติ และ เครือข่ายภายนอก โรงเรียน เพื่อ เสริมสร้างความ		

แนวคิดทฤษฎีจากการทบทวนวรรณกรรม			ผลการศึกษาจากขั้นตอนที่ 1		
องค์ประกอบ ของรูปแบบ	ผลการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการ พัฒนา โรงเรียนทั้ง ระบบ (Whole School Approach) (1)	ผลการศึกษา แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับการ เสริมสร้าง พื้นที่ปลอดภัย จากการกลั่น แกล้งรังแก (2)	ผลการศึกษา แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับการ ประเมินเชิง พัฒนา (3)	ผลการศึกษา สภาพการ บริหารจัดการ พื้นที่ปลอดภัย ในโรงเรียน มัธยมศึกษาเพื่อ ลดปัญหาการ กลั่นแกล้งรังแก (4)	ผลการศึกษา แนวทางการ พัฒนาโรงเรียน ทั้งระบบในการ เสริมสร้างพื้นที่ ปลอดภัยใน โรงเรียน มัธยมศึกษาเพื่อ ลดปัญหาการ กลั่นแกล้งรังแก จากโรงเรียนที่มี Best Practice (5)
พิณสุดา สิริธรรังศรี และคณะ (ม.ป.ป.), วิจารณ์ พานิช (2665) , มูลนิธิ สยามกัมมาจล (2565) , กรมสุขภาพจิต (2561) , โชษิตา ภาวสุทธิ ไพศิฐ (2566)	ปลอดภัยและนำ อยู่ โรงเรียนที่ สามารถป้องกัน ปัญหาการรังแก กันและมีการ จัดการอย่างมี ประสิทธิภาพ เมื่อเกิดการ รังแกกันขึ้น ซึ่ง คำว่า “ทั้ง โรงเรียน” หมายความว่า ตั้งแต่ผู้บริหาร ครู บุคลากร และเด็กทุกคน ในโรงเรียน รวมไปถึงผู้ปกครอง และคนที่อาศัย อยู่ในชุมชน ใกล้เคียง	ระบบที่เป็นพลวัต มีผู้เกี่ยวข้องหลาย ฝ่ายและต้องมีการ พัฒนาอย่าง ต่อเนื่อง ซึ่งหัวใจ หลักของ DE คือ การสร้างหัวใจของ สุนทรียสนทนา (Dialogue) ได้แก่ การเคารพซึ่งกัน และกัน การรับฟัง กัน การเรียนรู้ ร่วมกัน การเกิด ข้อตกลงร่วมกัน และการขับเคลื่อน ร่วมและสอดรับกัน โดยที่ DE แบ่งการ ดำเนินการออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ระยะ ต้นน้ำ ระยะกลาง น้ำ และ ระยะ ปลายน้ำ	ปลอดภัยทางกาย และใจอย่างยั่งยืน โดยใช้หลักการของ “การมีส่วนร่วม การ เฝ้าระวัง และการ เยียวยา” อย่างครบ วงจร		
2. กระบวนการของรูปแบบ					
กสศ. (2562) , วิจารณ์ พานิช	ผลการวิเคราะห์ องค์ประกอบ	ผลการสังเคราะห์ องค์ประกอบของ	ผลการศึกษาแนว ทางการประเมิน	ผลการสังเคราะห์ แนวทางการพัฒนา	

แนวคิดทฤษฎีจากการทบทวนวรรณกรรม			ผลการศึกษาจากขั้นตอนที่ 1		
องค์ประกอบ ของรูปแบบ	ผลการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการ พัฒนา โรงเรียนทั้ง ระบบ (Whole School Approach) (1)	ผลการศึกษา แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับการ เสริมสร้าง พื้นที่ปลอดภัย จากการกลั่น แกล้งรังแก (2)	ผลการศึกษา แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับการ ประเมินเชิง พัฒนา (3)	ผลการศึกษา สภาพการ บริหารจัดการ พื้นที่ปลอดภัย ในโรงเรียน มัธยมศึกษาเพื่อ ลดปัญหาการ กลั่นแกล้งรังแก (4)	ผลการศึกษา แนวทางการ พัฒนาโรงเรียน ทั้งระบบในการ เสริมสร้างพื้นที่ ปลอดภัยใน โรงเรียน มัธยมศึกษาเพื่อ ลดปัญหาการ กลั่นแกล้งรังแก จากโรงเรียนที่มี Best Practice (5)
(2665) , มูลนิธิ สยามกัมมาจล (2565) , สำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) , วินัดดา ปิยะศิลป์ (ม.ป.ป.) , โชษิตา ภาวสุทธิไพศฐ์ (2566)	ของการพัฒนา โรงเรียนทั้ง ระบบ (Whole School Approach)	พื้นที่ปลอดภัยใน โรงเรียน มัธยมศึกษาเพื่อ ลดปัญหาการกลั่น แกล้งรังแก วินัดดา ปิยะศิลป์ (ม.ป.ป.) , โชษิตา ภาวสุทธิไพศฐ์ (2566)	เชิงพัฒนา (DE) เพื่อใช้ประยุกต์ใน การขับเคลื่อน กระบวนการพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบ ประกอบด้วย 3 ระยะ คือ ระยะต้น น้ำ ระยะกลางน้ำ และ ระยะปลายน้ำ โดยในแต่ละระยะ ประกอบด้วยระบบ และขั้นตอน คือ ขั้นวางแผน ขั้น ปฏิบัติและขั้น ประเมิน	โรงเรียนทั้งระบบใน การเสริมสร้างพื้นที่ ปลอดภัยในโรงเรียน มัธยมศึกษาเพื่อลด ปัญหาการกลั่นแกล้ง รังแก จากโรงเรียนที่ มี Best Practice	
3. ผลของรูปแบบ					
กสศ. (2562) , สำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) , วินัดดา ปิยะศิลป์ (ม.ป.ป.) , โชษิตา ภาวสุทธิไพศฐ์ (2566)	Output ผลลัพธ์ที่พึง ประสงค์ คือ การ เปลี่ยนแปลง ของผู้บริหาร ครู และ ผู้ปกครอง ตาม องค์ประกอบ ของการพัฒนา	Outcome สถานการณ์การ กลั่นแกล้งใน โรงเรียนที่เกิด ขึ้นกับนักเรียน ลดลง			

แนวคิดทฤษฎีจากการทบทวนวรรณกรรม			ผลการศึกษาจากขั้นตอนที่ 1		
องค์ประกอบ ของรูปแบบ	ผลการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการ พัฒนา โรงเรียนทั้ง ระบบ (Whole School Approach) (1)	ผลการศึกษา แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับการ เสริมสร้าง พื้นที่ปลอดภัย จากการกลั่น แกล้งรังแก (2)	ผลการศึกษา แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับการ ประเมินเชิง พัฒนา (3)	ผลการศึกษา สภาพการ บริหารจัดการ พื้นที่ปลอดภัย ในโรงเรียน มัธยมศึกษาเพื่อ ลดปัญหาการ กลั่นแกล้งรังแก (4)	ผลการศึกษา แนวทางการ พัฒนาโรงเรียน ทั้งระบบในการ เสริมสร้างพื้นที่ ปลอดภัยใน โรงเรียน มัธยมศึกษาเพื่อ ลดปัญหาการ กลั่นแกล้งรังแก จากโรงเรียนที่มี Best Practice (5)
โรงเรียนทั้งระบบ Outcome โรงเรียนมีพื้นที่ปลอดภัยตามองค์ประกอบ					
4. เจ็อนไขความสำเร็จ					
โครงการรุ่งอรุณ (2544) , McChesney, J. (1998) , James O'Higgins Norman and Keith Sullivan (2010) , วินัดดา ปิยะศิลป์ (ม.ป.ป.) , โซซิดา ภาวสุทธิไพศิฐ (2566)	ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการพัฒนาตรงเรียนทั้งระบบ เนื่องจากผู้บริหารเป็นผู้นำสูงสุดมีหน้าที่บริหารจัดการภายในโรงเรียนเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่วางไว้	ครูเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุด ในโรงเรียน จึงมีส่วนสำคัญในการเป็นผู้นำร่วมในระดับชั้นเรียนในการขับเคลื่อนกระบวนการแก้ปัญหาการกลั่นแกล้งโดยตรง			

จากตาราง 13 ผู้วิจัยสรุปผลการยกร่างรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ โดยมีรายละเอียดและแหล่งที่มาของข้อมูลในแต่ละส่วน ดังนี้

(1) หมายถึง ข้อมูลจากผลการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach)

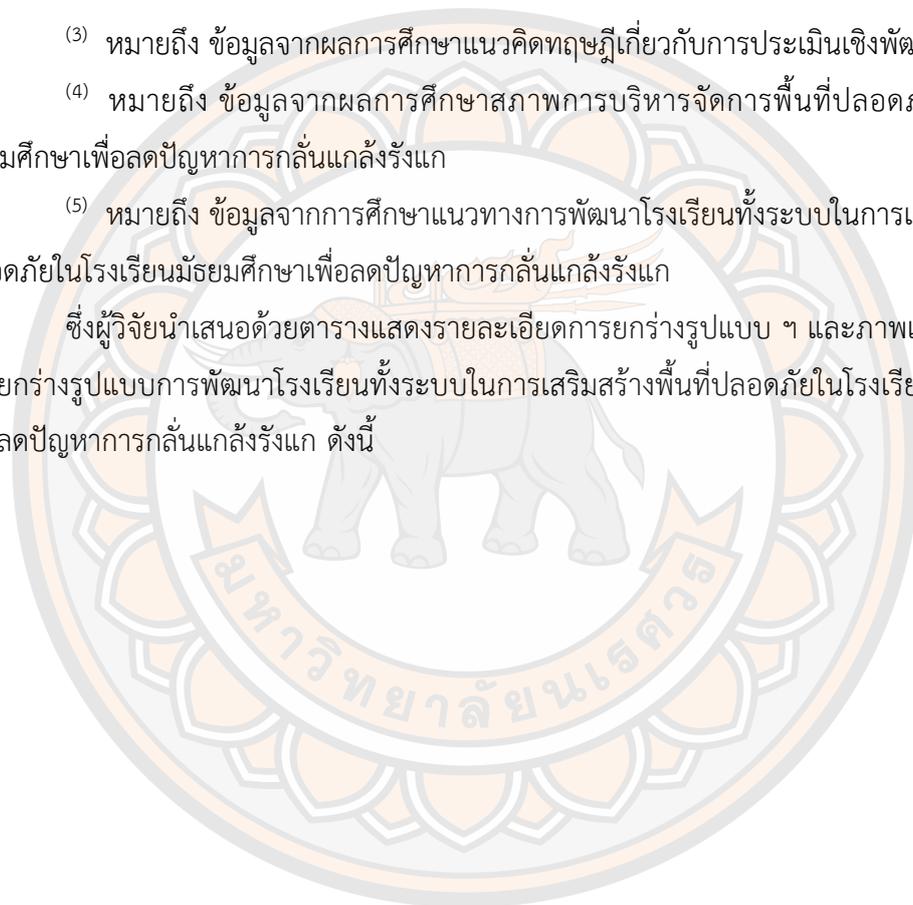
(2) หมายถึง ข้อมูลจากผลการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก

(3) หมายถึง ข้อมูลจากผลการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินเชิงพัฒนา

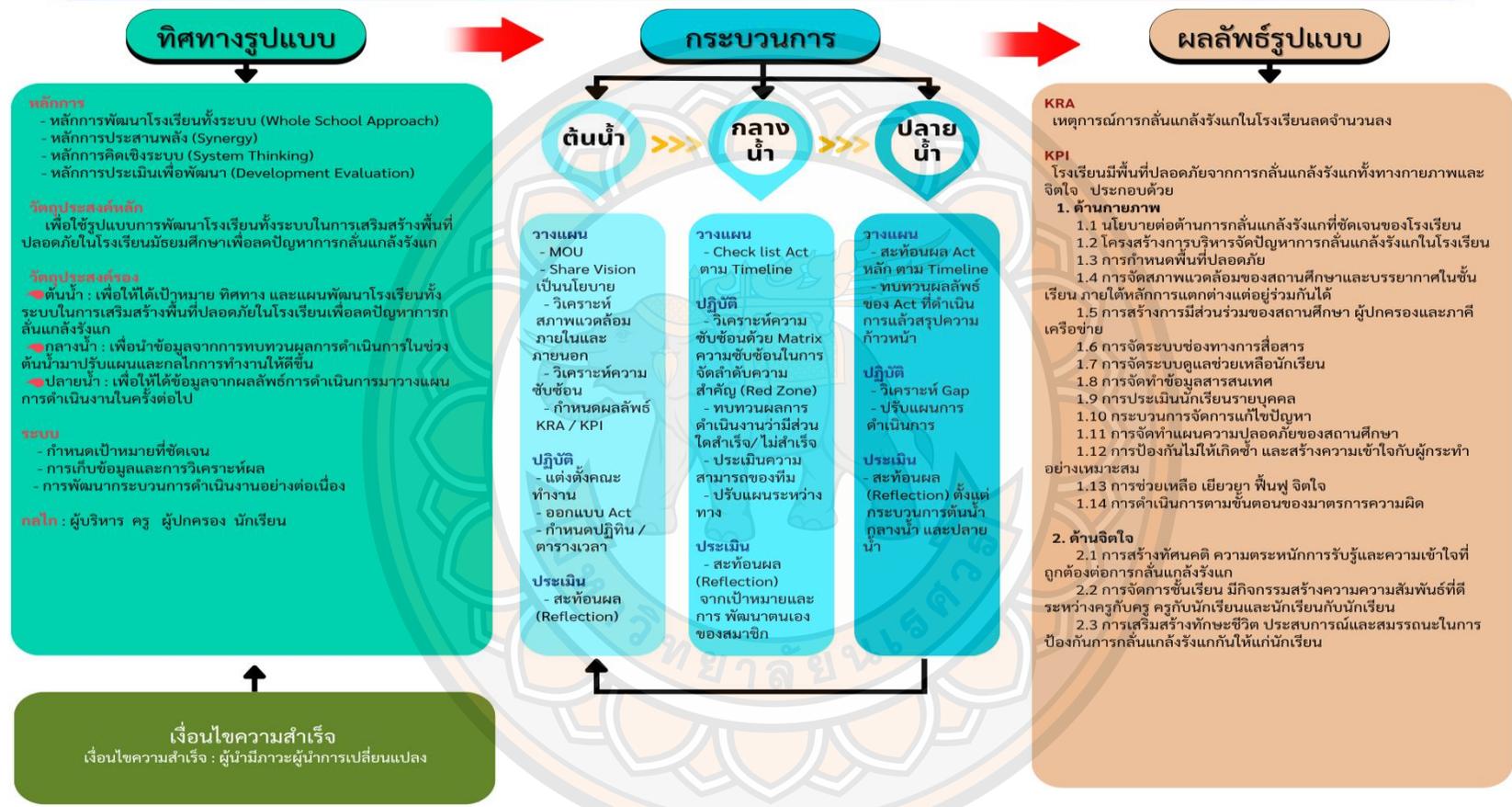
(4) หมายถึง ข้อมูลจากผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

(5) หมายถึง ข้อมูลจากการศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอด้วยตารางแสดงรายละเอียดการยกร่างรูปแบบ ฯ และภาพแผนผังสรุปผลการยกร่างรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ดังนี้

ร่างรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ภาพ 15 สรุปผลร่างรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ตาราง 14 แสดงผลการยกร่างรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

หลักการ	ทิศทางของรูปแบบ			กระบวนการ	ผลลัพธ์		ผลของรูปแบบ
	วัตถุประสงค์	ระบบและกลไก			Output	Outcome	
1. หลักการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach) ⁽¹⁾	วัตถุประสงค์หลัก เพื่อใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	ระบบ(ต้นน้ำ) ⁽³⁾ 1. ชั้นวางแผน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) บันทึกร่วม MOU 2) Share Vision เป็นนโยบาย	ต้นน้ำ ⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾⁽⁵⁾ ชั้นวางแผน 1. ผู้บริหารสถานศึกษา ทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ในด้านการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ระหว่าง ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสานความร่วมมือในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยในส่วนของ ผู้ปกครองข้อตกลงให้ความร่วมมือในการดูแลสอดส่องพฤติกรรม	1. นโยบายที่ต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนที่ชัดเจน ⁽¹⁾⁽²⁾	ผู้บริหาร	Output ⁽¹⁾⁽²⁾ การเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการ	
2. หลักการประสานพลัง (Synergy) ⁽³⁾	ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลด	3) วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก 4) วิเคราะห์ความซับซ้อน	การกลั่นแกล้งรังแก ระหว่าง ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสานความร่วมมือในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยในส่วนของ ผู้ปกครองข้อตกลงให้ความร่วมมือในการดูแลสอดส่องพฤติกรรม	2. โครงสร้างการบริหารจัดการ	ดำเนินการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลด	ประกอบด้วย	
3. หลักการประเมินเพื่อพัฒนา (Developmental Evaluation) ⁽³⁾	ประเด็นเพื่อพัฒนา (ต้นน้ำ) เพื่อให้ได้เป้าหมาย	5) กำหนดผลลัพธ์ KRA / KPI	2. การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Share Vision) เป็นการกำหนด school Goal เพื่อหาจุดฝันร่วมกันหรือผลลัพธ์ที่อยากให้เกิดขึ้นว่าเป็นอย่างไรร่วมกันระหว่างผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการ	ปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน ⁽¹⁾⁽²⁾	โรงเรียนเพื่อลด	1.1 นโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกที่ชัดเจนของโรงเรียน	
4. หลักการคิดเชิงระบบ (System Thinking) ⁽³⁾	ทิศทางและแผนงาน การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	2) ออกแบบ Act 3) กำหนดปฏิทิน/ตารางเวลา	2. การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Share Vision) เป็นการกำหนด school Goal เพื่อหาจุดฝันร่วมกันหรือผลลัพธ์ที่อยากให้เกิดขึ้นว่าเป็นอย่างไรร่วมกันระหว่างผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการ	3. หลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกและการเผชิญปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ⁽¹⁾⁽²⁾	โรงเรียนเพื่อลด	1.2 โครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน	
		3. ชั้นประเมิน ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดปฏิทินสะท้อนผล(Reflection) 2)		4. โปรแกรมการฝึกอบรมให้ความรู้	ครู	1.3 การกำหนดพื้นที่ปลอดภัย	

ทิศทางของรูปแบบ			กระบวนการ	ผลลัพธ์		ผลของรูปแบบ
หลักการ	วัตถุประสงค์	ระบบและกลไก		Output	Outcome	
		บรรลุป้าหมายในการการ	ภายในและภายนอกโรงเรียนที่มีผลต่อ	รังแก เครื่องมือใน	แกลังรังแกร่วมกับ	1.9 การ
		เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยใน	การกลั่นแกลังรังแกกันในโรงเรียน	การเก็บรวบรวม	โรงเรียน ⁽¹⁾⁽²⁾	ประเมินนักเรียน
		โรงเรียนเพื่อลดปัญหาการ	6. การวิเคราะห์ความซับซ้อน ด้วย	ข้อมูลและช่องทาง	- ร่วมสะท้อนผล	รายบุคคล
		กลั่นแกลังรังแกด้วยการคิด	เครื่องมือการคิดเชิงระบบ (Systems	ในการรายงาน	การดำเนินงาน	1.10
		เชิงระบบ (Systems	Thinking) โดยการนำผลการคัดกรอง	สถานการณ์อย่าง	ร่วมกับโรงเรียน ⁽¹⁾⁽²⁾	กระบวนการ
		Thinking)	นักเรียนจากแบบประเมิน SDQ ข้อมูล	รวดเร็วและ	นักเรียน	จัดการแก้ไขปัญหา
		1.4 กำหนดและ	จากโปรแกรม School Health Hero	ปลอดภัย	- ได้รับการดูแลให้	1.11 การจัดทำ
		ประสานงานในการ	และการประเมินนักเรียนโดยนักเรียน	ตรวจสอบได้ ⁽¹⁾⁽²⁾	อยู่ในพื้นที่ที่	แผนความ
		ออกแบบโครงการหรือ	ผู้ปกครองและครู มาร่วมกันวิเคราะห์	7. มีการควบคุม	ปลอดภัยจากการ	ปลอดภัยของ
		กิจกรรมที่เอื้อต่อการ	ปัญหาอุปสรรคที่พบในการเสริมสร้าง	พื้นที่ มีกิจกรรมที่	ถูกกลั่นแกลังรังแก	สถานศึกษา
		เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยใน	พื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหา	เสริมสร้าง	ในโรงเรียนทั้งทาง	1.12 การ
		โรงเรียนเพื่อลดปัญหาการ	การกลั่นแกลังรังแกของผู้เกี่ยวข้องที่ทำให้	สัมพันธ์ภาพที่ดี	กายภาพและจิตใจ	ป้องกันไม่ให้เกิด
		กลั่นแกลังรังแกรวมถึง	ให้ไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายและ	ระหว่างกันและ	⁽¹⁾⁽²⁾	ซ้ำ และสร้างความ
		วิเคราะห์ปัญหาและ	แนวทางที่อยากให้เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่	มาตรการต่อการ	- แสดงพฤติกรรมที่	เข้าใจกับผู้กระทำ
		อุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถ	เป้าหมายได้	กระทำที่เป็นการ	สนับสนุนให้ปัญหา	อย่างเหมาะสม
		บรรลุป้าหมายด้วยการคิด	7. นำ Vision วิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้	กลั่นแกลังรังแกที่	การกลั่นแกลังรังแก	1.13 การ
		เชิงระบบ (Systems	มากำหนดปัจจัยความสำเร็จ (Key	ชัดเจนเพื่อสร้าง	ในโรงเรียนลด	ช่วยเหลือ
		Thinking)	result areas : KRA) และดัชนี	สภาพแวดล้อมและ	น้อยลง ⁽¹⁾⁽²⁾	เยียวยา พื้นฟู
		1.5 ดำเนินการประเมินผล	ความสำเร็จ (Key performance	บรรยากาศที่		จิตใจ
		และสะท้อนผลการเรียนรู้	Indicators : KPI) เป็นการกำหนด	ปลอดภัย ⁽¹⁾⁽²⁾		1.14 การ

ทิศทางของรูปแบบ			กระบวนการ	ผลลัพธ์		ผลของรูปแบบ
หลักการ	วัตถุประสงค์	ระบบและกลไก		Output	Outcome	
		เพื่อนำไปปรับปรุงกระบวนการและแนวทางปฏิบัติให้ดีขึ้น	ผลลัพธ์ของการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ต้องการเห็น	8. มีเครือข่ายความร่วมมือนในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ⁽¹⁾⁽²⁾		ดำเนินการตามขั้นตอนของมาตรการความผิด
	1.6 เชื่อมโยงและสร้างกลไกในการให้ผู้ปกครองร่วมมือนในการสะท้อนผล การปฏิบัติและพัฒนา		หลังจากดำเนินการเสร็จสิ้น ในส่วนของ KRA ได้แก่ ผลลัพธ์ว่าใครบ้าง/อะไรบ้างที่ต้องเปลี่ยน และต้องเป็นอย่างไร เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เช่น 1) ผู้บริหาร 2) ครู 3) ผู้ปกครอง 4) นักเรียน และ 5) เครือข่าย และส่วน	9. มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็ง ⁽¹⁾⁽²⁾		2. ด้านจิตใจ ประกอบด้วย 2.1 การสร้างทัศนคติ ความตระหนักการรับรู้ และความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการกลั่นแกล้งรังแก
	1.7 แต่งตั้งคณะทำงานที่รับผิดชอบการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยแต่งตั้งครูผู้ควบคุมดูแลระบบสารสนเทศ (Information System) และครูประจำชั้นทุกชั้นเรียน เพื่อรับผิดชอบในการรวบรวมและประมวลผลข้อมูลนักเรียน		ในการการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ตั้งไว้ เช่น โรงเรียนมีนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกอย่างชัดเจน โรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่เป็นระบบ และมีกลไกในการขับเคลื่อน มีหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกและการเผชิญกับปัญหา			2.2 การจัดการชั้นเรียน มีกิจกรรมสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับครู ครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียน
	1.8 กำหนดตารางเวลาการ		การกลั่นแกล้งรังแก มีหลักสูตรฝึกอบรม			

ทิศทางของรูปแบบ			กระบวนการ	ผลลัพธ์		ผลของรูปแบบ
หลักการ	วัตถุประสงค์	ระบบและกลไก		Output	Outcome	
		ปฏิบัติการ โดยการจัดประชุมคณะทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อทบทวนและติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินการ	ให้กับครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ในการสร้างความตระหนัก ความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการกลั่นแกล้งรังแก และเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับนักเรียน มีระบบการสื่อสารเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกที่ปลอดภัย มีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยต่อการกลั่นแกล้งรังแก มีมาตรการที่ชัดเจนต่อการกระทำที่เป็นการกลั่นแกล้งรังแกทั้งในระดับห้องเรียนและโรงเรียน มีโครงการ/กิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ครูกับครู ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน มีเครือข่ายความร่วมมือในการร่วมกันต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแก มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่พึงพอใจของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ มีแผนเผชิญเหตุเมื่อเกิดเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนและมีมาตรการต่อ			2.3 การเสริมสร้างทักษะชีวิต ประสิทธิภาพและสมรรถนะในการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกกันให้นักเรียน
	1.9 มอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบให้กับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยมีความชัดเจนในบทบาทของแต่ละคน เช่น ครูผู้ควบคุมระบบสารสนเทศจะต้องรับผิดชอบในการบันทึกและประมวลผลข้อมูลนักเรียน ส่วนครูประจำชั้นจะรับผิดชอบในการติดตามพฤติกรรมและการพัฒนาของนักเรียน					Outcome⁽¹⁾⁽²⁾ เหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนลดจำนวนลง
	1.10 กำหนดปฏิทินการ		ความผิดที่ชัดเจน			

ทิศทางของรูปแบบ			กระบวนการ	ผลลัพธ์		ผลของรูปแบบ
หลักการ	วัตถุประสงค์	ระบบและกลไก		Output	Outcome	
		ถอดบทเรียนผลการดำเนินงาน โดยกำหนดการประชุมร่วมกันเป็นระยะ เพื่อนำผลการดำเนินงานมา ประเมินและวางแผนพัฒนาต่อไป	ขั้นปฏิบัติ 1. มีการแต่งตั้งคณะทำงานผู้รับผิดชอบ โดยให้ศึกษาระเบียบและแนวปฏิบัติ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมายในการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนและเพื่อ ให้การดำเนินงานลงสู่การปฏิบัติเกิด ประสิทธิภาพสูงสุด			
		2. บทบาทครู 2.1. ปฏิบัติตามนโยบาย ที่ผู้บริหารกำหนด และ บันทึกข้อตกลง (MOU) ที่ ทำร่วมกับผู้ปกครองและ นักเรียน	2. จากนั้นก็นำ KRA และ KPI ที่กำหนด ไว้มาออกแบบโครงการ/กิจกรรม (กำหนด Act) กำหนดวิธีการติดตาม และเก็บข้อมูลเพื่อวัดผลความสำเร็จ ซึ่ง เป็นการนำการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ ลงสู่การเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยใน โรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้ง รังแก ดังนี้			
		2.2 ออกแบบแผนการ จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริม ทักษะชีวิตเพื่อรับมือกับ เหตุการณ์การกลั่นแกล้ง รังแกในโรงเรียน	2.1 ออกแบบแผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม (Action Plan) โดยครอบคลุม กระบวนการขององค์ประกอบของพื้นที่ ปลอดภัย ได้แก่ พื้นที่ปลอดภัยทาง			
		2.3 ติดตามสังเกต พฤติกรรมของนักเรียน พร้อมรายงานและวิเคราะห์				

ทิศทางของรูปแบบ			กระบวนการ	ผลลัพธ์		ผลของรูปแบบ
หลักการ	วัตถุประสงค์	ระบบและกลไก		Output	Outcome	
	ข้อมูลร่วมกับปกครองและผู้บริหาร	ข้อมูลร่วมกับปกครองและผู้บริหาร	กายภาพและพื้นที่ปลอดภัยทางจิตใจ โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เพื่อร่วมกันออกแบบการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก			
	2.4 รับผิดชอบในการใช้งานโปรแกรมSchool Health Hero เพื่อบันทึกข้อมูลนักเรียนเพื่อคัดกรองนักเรียน	2.4 รับผิดชอบในการใช้งานโปรแกรมSchool Health Hero เพื่อบันทึกข้อมูลนักเรียนเพื่อคัดกรองนักเรียน	2.2 การกำหนดการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก			
	2.5 ปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยการเพิ่มเนื้อหาการเรียนรู้และการเลือกใช้วิธีการสอนที่สนับสนุนการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	2.5 ปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยการเพิ่มเนื้อหาการเรียนรู้และการเลือกใช้วิธีการสอนที่สนับสนุนการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	2.3 สร้างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็ง รวมถึงการดูแลเยียวยาฟื้นฟูจิตใจและการดำเนินการตามมาตรการความผิดที่ร่วมกันกำหนดไว้			
	2.6 เลือกรีวิวการวัดและ	2.6 เลือกรีวิวการวัดและ	2.4 การปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการเนื้อหาและทักษะชีวิตที่ใช้ในการรับมือกับสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแก และ			

ทิศทางของรูปแบบ			กระบวนการ	ผลลัพธ์		ผลของรูปแบบ
หลักการ	วัตถุประสงค์	ระบบและกลไก		Output	Outcome	
		<p>ประเมินผลที่เหมาะสมใน</p> <p>การติดตามผลการพัฒนา</p> <p>ของนักเรียน ด้าน</p> <p>พฤติกรรม การถูกกลั่นแกล้ง</p> <p>และเป็นผู้กระทำการกลั่น</p> <p>แกล้ง</p>	<p>การจัดการเรียนการสอนในระดับชั้น</p> <p>เรียน (Classroom Learning) รวมถึง</p> <p>การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในทุก</p> <p>กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย</p> <p>2.4.1 ด้านหลักสูตร</p> <p>(Curriculum) มีการปรับปรุงหลักสูตร</p> <p>ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในการบูรณา</p> <p>การเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการกลั่นแกล้ง</p> <p>รังแกและการรับมือกับสถานการณ์การ</p> <p>กลั่นแกล้งรังแก</p> <p>2.4.2 ด้านการจัดการเรียนรู้</p> <p>(Instruction) การเลือกวิธีสอนและ</p> <p>เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม</p> <p>ส่งเสริมสภาพแวดล้อมและบรรยากาศ</p> <p>การเรียนรู้ที่ปลอดภัยจากการถูกกลั่น</p> <p>แกล้ง เพื่อช่วยให้นักเรียนบรรลุถึง</p> <p>จุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้</p> <p>2.4.3 ด้านการวัดผล</p> <p>(Measuring) เลือกวิธีการวัดผลที่</p> <p>เหมาะสมและสามารถวิเคราะห์ผลใน</p>			

ทิศทางของรูปแบบ			กระบวนการ	ผลลัพธ์		ผลของรูปแบบ
หลักการ	วัตถุประสงค์	ระบบและกลไก		Output	Outcome	
			<p>การเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกได้</p> <p>2.4.4 ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ (Evaluating) สามารถประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกได้</p> <p>3. การกำหนดปฏิทินและตารางเวลาปฏิบัติการ</p> <p>4. การดำเนินการให้มีระบบสารสนเทศ (Information System) โดยมีการแต่งตั้งคณะทำงานเกี่ยวกับการดำเนินการ เพื่อขับเคลื่อนระบบสารสนเทศในโรงเรียน ประกอบด้วย ครูผู้ควบคุมดูแลระบบ และคุณครูประจำชั้นทุกชั้นเรียน และคณะทำงานต้องศึกษาแนวปฏิบัติในการใช้โปรแกรม ซึ่งใช้โปรแกรม School Health Hero โดยข้อมูลทั้งหมดจะถูกนำไปประเมินผลและนำไปใช้ในการคัดกรองนักเรียน เพื่อปรับปรุงนักเรียนให้ดีขึ้น</p>			

ทิศทางของรูปแบบ			กระบวนการ	ผลลัพธ์		ผลของรูปแบบ
หลักการ	วัตถุประสงค์	ระบบและกลไก		Output	Outcome	
			<p>ขึ้นตามแนวทางการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก</p> <p>ขั้นประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> กำหนดปฏิทินการสะท้อนผล (Reflection) การดำเนินงาน สะท้อนผลการเรียนรู้ (Reflection) เป็นการสะท้อนผลการดำเนินงานในช่วงต้นน้ำ เพื่อสะท้อนให้เกิดการพัฒนากระบวนการ/แนวทางปฏิบัติใหม่ๆ โดยจะทำการประเมินกระบวนการในแต่ละขั้นตอน และประเมินผลความพึงพอใจของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินการในช่วงต้นน้ำ มีการสะท้อนคิดจากผู้ปฏิบัติงานถึงปัญหาการดำเนินงานที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จ โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) สัปดาห์ละ 2 ครั้ง <p>ทุกเย็นวันอังคารและ วันพฤหัสบดี เวลา</p>			

ทิศทางของรูปแบบ			กระบวนการ	ผลลัพธ์		ผลของรูปแบบ
หลักการ	วัตถุประสงค์	ระบบและกลไก		Output	Outcome	
			15.50 - 16.30 น. 3. กระบวนการ CoP ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นเครื่องมือทำงานร่วมกับผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองสะท้อนผลการดำเนินการในช่วงต้นน้ำ โดยมีเป้าหมายหลักอันจะนำไปสู่เป้าหมายร่วมกัน คือ การเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกทั้งทางกายภาพและจิตใจ			
	วัตถุประสงค์หลัก (1)(2)(4)(5) เพื่อใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	ระบบกลางน้ำ ⁽³⁾ 1. ชั้นวางแผน ประกอบด้วย ขั้นตอนการ Check list Act ตาม Timeline	กลางน้ำ ⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾⁽⁵⁾ ชั้นวางแผน 1. Check list Act โดยการนำ โครงการ/กิจกรรมที่ได้ดำเนินการไปแล้วตั้งแต่ช่วงกระบวนการต้นน้ำ จนถึงปัจจุบันมาวางบน Timeline ที่กำหนด แล้วมาสะท้อนผลการดำเนินการร่วมกัน	1. ได้ข้อมูลจากการวิเคราะห์ Matrix ความซับซ้อน มาจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรม	ผู้บริหาร - ได้ข้อมูลมาปรับปรุงกิจกรรมที่สำคัญใน Red Zone อย่างเป็นทางการระบบ ⁽³⁾	
	วัตถุประสงค์ กลางน้ำ ⁽³⁾	4 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์ความซับซ้อน 2) ทบทวนผลการดำเนินงาน 3) ประเมินความสามารถของทีม 4) ปรับแผน	แล้วมาสะท้อนผลการดำเนินการร่วมกันถึงกิจกรรมเกี่ยวกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนจากการกลั่นแกล้งรังแกว่ามีกิจกรรมใดบ้างที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และบรรลุตามตัวชี้วัด	ที่อยู่ใน Red Zone ⁽³⁾ 2. ผลการประเมินความสามารถของทีมเพื่อปรับแผน	- ได้แนวทางในการปรับแผน กลไก และการดำเนินการให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่วาง	

ทิศทางของรูปแบบ			กระบวนการ	ผลลัพธ์		ผลของรูปแบบ
หลักการ	วัตถุประสงค์	ระบบและกลไก		Output	Outcome	
เพื่อนำข้อมูลจากการทบทวนผลการดำเนินการ เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกมาปรับเปลี่ยนแผนงาน และกลไกการทำงานให้ดีขึ้น	ระหว่างทาง 3. ชั้นประเมิน ประกอบด้วย ขั้นตอน การสะท้อนผล(Reflection) จากเป้าหมายและการพัฒนาตนเองของสมาชิก กลไก⁽³⁾ 1. บทบาทผู้บริหาร 1.1 เป็นผู้นำกระบวนการ กระบวนการ Check list Act โดยนำโครงการหรือกิจกรรมที่ดำเนินการไปแล้วมาตรวจสอบความสำเร็จ และประเมินว่าตรงตามตัวชี้วัด (KPI) ที่กำหนดไว้หรือไม่ รวมถึงการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรมโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (PLC)	ระหว่างทาง 3. ชั้นประเมิน ประกอบด้วย ขั้นตอน การสะท้อนผล(Reflection) จากเป้าหมายและการพัฒนาตนเองของสมาชิก กลไก⁽³⁾ 1. บทบาทผู้บริหาร 1.1 เป็นผู้นำกระบวนการ กระบวนการ Check list Act โดยนำโครงการหรือกิจกรรมที่ดำเนินการไปแล้วมาตรวจสอบความสำเร็จ และประเมินว่าตรงตามตัวชี้วัด (KPI) ที่กำหนดไว้หรือไม่ รวมถึงการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรมโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (PLC)	ความสำเร็จต่อกลุ่มเป้าหมายใด ใน KRA และตัวชี้วัด KPI จากนั้นนำมาจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรม โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) โดยให้ผู้บริหาร คณะครู ร่วมกันสะท้อนผล (Reflection) ผลการดำเนินงาน เป็นการ Check list Act ของโครงการ/กิจกรรมที่ได้ดำเนินการไปแล้วตั้งแต่ช่วงกระบวนการต้นน้ำ ขั้นปฏิบัติ 1. การวิเคราะห์ความซับซ้อน ด้วยเครื่องมือ Matrix ความซับซ้อน ซึ่งเป็นการนำโครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ที่ได้ดำเนินการไปแล้วมาจัดลำดับความสำคัญ โดยใช้การวิเคราะห์ Red Zone ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 Quadrant	และกลไกการ ทำงานใหม่ให้มี ประสิทธิภาพดีขึ้น ⁽³⁾ 3. ผลจากการการสะท้อนผลร่วมกัน ระหว่างผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง เพื่อนำมาสรุปผล การเรียนรู้ร่วมกัน ⁽³⁾	ไว้ ⁽³⁾ ครู - นำผลการสะท้อนผลมาพัฒนางาน และศักยภาพของ ตนเองให้ดีขึ้น ⁽³⁾ - เข้าใจบทบาทของ ตนเองในทีมชัดเจน ผู้ปกครอง - สร้างความมือ ระหว่างโรงเรียน ชุมชนและ ผู้ปกครองในการ ดำเนินการเกี่ยวกับการ เสริมสร้างพื้นที่ ปลอดภัยใน โรงเรียนเพื่อลด ปัญหาการกลั่น แกล้งรังแก ⁽³⁾	

ทิศทางของรูปแบบ			กระบวนการ	ผลลัพธ์		ผลของรูปแบบ
หลักการ	วัตถุประสงค์	ระบบและกลไก		Output	Outcome	
		1.2 นำกระบวนการวิเคราะห์ Red Zone เพื่อระบุโครงการ/กิจกรรมที่ต้องเร่งปรับปรุง โดยใช้เครื่องมือ Matrix ความซับซ้อน แบ่งเป็น 4 Quadrants เพื่อวิเคราะห์ความสำคัญและความเร่งด่วนของโครงการ/กิจกรรม และให้แนวทางการปรับปรุงให้บรรลุเป้าหมายในภาคเรียนนี้	<p>ดังนี้</p> <p>1) Quadrant ขวา-บน สำคัญมาก-เร่งด่วนมาก</p> <p>2) Quadrant ซ้าย-บน สำคัญมาก-เร่งด่วนน้อย</p> <p>3) Quadrant ซ้าย-ล่าง สำคัญน้อย-เร่งด่วนน้อย</p> <p>4) Quadrant ขวา-ล่าง สำคัญน้อย-เร่งด่วนมาก</p> <p>โดยที่โครงการ/กิจกรรมใดที่ถูกจัดลำดับอยู่ในพื้นที่สีแดง (Red zone) คือ Quadrant 1 แสดงว่ามีความสำคัญมากควรเร่งแก้ไข/ปรับปรุง เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ ภายใน</p>			
		1.3 ประชุมคณะทำงานเพื่อทบทวนผลการดำเนินงานของการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ผ่านมา โดยเน้นการสะท้อนผลการดำเนินงาน	<p>1 ภาคเรียน</p> <p>2. ทบทวนผลการดำเนินงาน เป็นการทบทวนเอกสารผลการดำเนินงานโครงการ/ กิจกรรมของการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ผ่านมา เพื่อให้</p>			

ทิศทางของรูปแบบ			กระบวนการ	ผลลัพธ์		ผลของรูปแบบ
หลักการ	วัตถุประสงค์	ระบบและกลไก		Output	Outcome	
	ร่วมกัน วิเคราะห์จุดสำเร็จ และจุดที่ยังต้องพัฒนา พร้อมประเมินความซับซ้อน และปัญหาที่เกิดขึ้น	1.4 ประเมิน ความสามารถของทีม โดย วิเคราะห์ปัจจัยที่นำไปสู่ ความสำเร็จหรือความ ล้มเหลวในโครงการ/ กิจกรรมที่ดำเนินการ พร้อม นำเสนอแนวทาง ปรับเปลี่ยนกลไกการ ทำงานและบทบาทของแต่ละ คนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	ร่วมกันเห็นข้อมูลร่วมกันว่า กิจกรรมส่วนใดสำเร็จ ส่วนใดที่ยังไม่ สำเร็จ ส่วนใดจะต้องทำต่อ และใช้ เครื่องมืออะไรวัด และวิเคราะห์หา สาเหตุ อุปสรรค อะไรที่ทำให้ยังไม่ สำเร็จ (โดยนำผลจากการวิเคราะห์ ความซับซ้อนจาก Matrix ความซับซ้อน มาร่วมวิเคราะห์ด้วย) โดยใช้ กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนา วิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ให้ผู้บริหาร คณะ ครู ร่วมกันทบทวนผลการดำเนินงาน โครงการ/ กิจกรรมของการเสริมสร้าง พื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหา การกลั่นแกล้งรังแก			
	โดยนำปัจจัยทั้งหมดที่ วิเคราะห์มาวางแผนและ ปรับปรุงโครงการ/กิจกรรม ที่ยังไม่ได้บรรลุผล โดยปรับ แผนงานหรือเพิ่มกิจกรรม		3. ประเมินความสามารถของทีม เป็น การอธิบายถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ ความสำเร็จ และความล้มเหลวของการ ดำเนินงานการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัย ในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้ง			

ทิศทางของรูปแบบ			กระบวนการ	ผลลัพธ์		ผลของรูปแบบ
หลักการ	วัตถุประสงค์	ระบบและกลไก		Output	Outcome	
		เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตาม วิสัยทัศน์ 1.5 สรุปผลการเรียนรู้ และสะท้อนผล โดยใช้ กระบวนการ PLC เพื่อให้ ทุกฝ่ายเข้าใจภาพรวมการ ดำเนินงาน และสามารถนำ แนวคิดที่ได้มาปรับใช้ใน การพัฒนาต่อไป	รังแกของทุกคนในทีม เพื่อนำไป ปรับเปลี่ยนแผนงาน กลไกการทำงาน และองค์ประกอบของทีมระหว่างทางให้ ดีขึ้น โดยใช้กระบวนการชุมชนการ เรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ที่ให้ ผู้บริหาร คณะครูและผู้ปกครอง ร่วมกัน ประเมินความสามารถของทีม เป็นการ นำปัจจัยทั้งหมดที่วิเคราะห์มาพิจารณา ร่วมกัน และหาแนวทางการปรับ กิจกรรมที่ยังไม่ได้ดำเนินการให้ดีขึ้น หรือเพิ่มโครงการ/ กิจกรรม เพื่อให้ บรรลุวิสัยทัศน์			
		2. บทบาทครู 2.1 ร่วมมือกับผู้บริหาร และเพื่อนครูใน กระบวนการ Check list Act โดยตรวจสอบ โครงการ/กิจกรรมที่ ดำเนินการมาแล้ว พร้อม สะท้อนผลการดำเนินงาน ว่ากิจกรรมใดบรรลุตาม เป้าหมาย และกิจกรรมใด ยังต้องปรับปรุง	ขั้นประเมิน 1. สรุปผลการเรียนรู้ร่วมกันสะท้อนผล (Reflection) โดยใช้กระบวนการชุมชน การเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ที่ให้ผู้บริหาร คณะ			

ทิศทางของรูปแบบ			กระบวนการ	ผลลัพธ์		ผลของรูปแบบ
หลักการ	วัตถุประสงค์	ระบบและกลไก		Output	Outcome	
		<p>2.2 ร่วมกับผู้บริหารในการวิเคราะห์กิจกรรมที่อยู่ใน Red Zone โดยใช้เครื่องมือ Matrix ความซับซ้อน เพื่อจัดลำดับความสำคัญและความเร่งด่วนของโครงการที่ต้องแก้ไข</p> <p>2.3 ทบทวนเอกสารและรายงานผลการดำเนินงานของนักเรียน รวมถึงการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกของตนเอง โดยประเมินว่าผลลัพธ์การดำเนินงานว่าเป็นไปตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้หรือไม่ พร้อมร่วมสะท้อนความเห็นในที่ประชุม</p> <p>2.4 ร่วมมือในการ</p>	<p>ครู ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมกันสะท้อนผล (Reflection) และสรุปผลการเรียนรู้ร่วมกัน โดยพิจารณาจากเป้าหมายและการพัฒนาตนเองของสมาชิก</p>			

ทิศทางของรูปแบบ			กระบวนการ	ผลลัพธ์		ผลของรูปแบบ
หลักการ	วัตถุประสงค์	ระบบและกลไก		Output	Outcome	
		<p>ประเมินผลความสามารถของทีมงานในด้านการทำงานเกี่ยวกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้สำเร็จหรือล้มเหลว และเสนอแนวทางปรับปรุงกลไกการทำงานร่วมกัน</p> <p>2.5 ร่วมกันพิจารณาและเสนอแนวทางปรับแผนงานเพื่อปรับปรุงโครงการหรือกิจกรรมที่ยังไม่ได้ดำเนินการให้สอดคล้องกับเป้าหมาย หรือเสนอวิธีการเพิ่มเติมที่จะช่วยเพิ่มบรรลุผลตามวิสัยทัศน์</p> <p>2.6 เข้าร่วมในกระบวนการ PLC เพื่อ</p>				

ทิศทางของรูปแบบ			กระบวนการ	ผลลัพธ์		ผลของรูปแบบ
หลักการ	วัตถุประสงค์	ระบบและกลไก		Output	Outcome	
		<p>สรุปผลการเรียนรู้และสะท้อนผลที่ได้จากการดำเนินงานที่ผ่านมา โดยมีการเสนอแนะวิธีการที่สามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินงานต่อไป</p> <p>3. บทบาทผู้ปกครอง</p> <p>3.1 มีบทบาทในการให้ข้อมูลและสะท้อนพฤติกรรมของนักเรียนจากการดำเนินกิจกรรมการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก โดยร่วมกับครูในการตรวจสอบว่าพฤติกรรมของนักเรียนตามแบบประเมิน</p> <p>3.2 มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนที่บ้าน และให้คำแนะนำในการปรับปรุง</p>				

ทิศทางของรูปแบบ			กระบวนการ	ผลลัพธ์		ผลของรูปแบบ
หลักการ	วัตถุประสงค์	ระบบและกลไก		Output	Outcome	
		<p>โครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก</p> <p>3.3 ร่วมกับครูในการทบทวนผลการดำเนินงานการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก โดยให้ข้อมูลเพิ่มเติมจากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนที่บ้าน</p> <p>3.4 มีส่วนร่วมในการประเมินความสามารถของทีมครูโดยให้ข้อเสนอแนะที่ช่วยพัฒนาการทำงานร่วมกันในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก</p> <p>3.5 ร่วมมือกับครูในการ</p>				

ทิศทางของรูปแบบ			กระบวนการ	ผลลัพธ์		ผลของรูปแบบ
หลักการ	วัตถุประสงค์	ระบบและกลไก		Output	Outcome	
		<p>ปรับแผนพัฒนานักเรียน</p> <p>โดยการสนับสนุนกิจกรรมที่</p> <p>บ้านที่สอดคล้องกับ</p> <p>แผนงานของโรงเรียน</p> <p>3.6 ร่วมสรุปผลการ</p> <p>เรียนรู้ร่วมกันกับครูและ</p> <p>นักเรียน เพื่อให้เกิดการ</p> <p>ปรับปรุงพฤติกรรมเชิงบวก</p> <p>ของนักเรียนทั้งในบ้านและ</p> <p>โรงเรียน</p>				
	<p>วัตถุประสงค์หลัก</p> <p>(1)(2)(4)(5)</p> <p>เพื่อใช้รูปแบบการ</p> <p>พัฒนาโรงเรียนทั้ง</p> <p>ระบบในการ</p> <p>เสริมสร้างพื้นที่</p> <p>ปลอดภัยในโรงเรียน</p> <p>มัธยมศึกษาเพื่อลด</p> <p>ปัญหาการกลั่น</p> <p>แกล้งรังแก</p>	<p>ระบบปลายน้ำ⁽³⁾</p> <p>1. ชั้นวางแผน</p> <p>ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน</p> <p>คือ 1) สะท้อนผล Act หลัก</p> <p>ตาม Timeline 2) ทบทวน</p> <p>ผลลัพธ์ของ Act ที่</p> <p>ดำเนินการแล้วสรุป</p> <p>ความก้าวหน้า</p> <p>2. ชั้นปฏิบัติ ประกอบด้วย</p> <p>2 ขั้นตอน คือ 1) วิเคราะห์</p>	<p>ปลายน้ำ⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾⁽⁵⁾</p> <p>ชั้นวางแผน</p> <p>1. ผู้บริหารและครูร่วมกันการทบทวน</p> <p>การดำเนินการและกิจกรรม โดยการนำ</p> <p>โครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการ</p> <p>เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อ</p> <p>ลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ที่ได้</p> <p>ดำเนินการทั้งหมดตาม Timeline ที่ได้</p> <p>กำหนดไว้ มาสะท้อนผลเพื่อทบทวนการ</p> <p>ดำเนินการ</p>	<p>1. ผลสรุปการ</p> <p>ดำเนินงานตั้งแต่</p> <p>เริ่มกระบวนการต้น</p> <p>น้ำ กลางน้ำและ</p> <p>ปลายน้ำ ที่เน้น</p> <p>ความสำเร็จและ</p> <p>บทเรียนที่ได้รับ⁽³⁾</p> <p>2. มีข้อมูล</p> <p>สารสนเทศที่</p> <p>สามารถใช้</p>	<p>โรงเรียน</p> <p>- เกิดพื้นที่ปลอดภัย</p> <p>ในโรงเรียนส่งผลให้</p> <p>จำนวนเหตุการณ์</p> <p>การกลั่นแกล้งรังแก</p> <p>ลดลง⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾</p> <p>ผู้บริหาร</p> <p>- สามารถนำข้อมูล</p> <p>จากการประเมินไป</p> <p>กำหนดแผนพัฒนา</p>	

ทิศทางของรูปแบบ			กระบวนการ	ผลลัพธ์		ผลของรูปแบบ
หลักการ	วัตถุประสงค์	ระบบและกลไก		Output	Outcome	
หลักการ วัตถุประสงค์ ปลายทาง ⁽³⁾ เพื่อให้ได้ข้อมูลจาก ผลลัพธ์การ ดำเนินงานมาวาง แผนการดำเนินงาน ในครั้งต่อไป	วัตถุประสงค์ Gap 2) ปรับแผนการดำเนินการ 3. ชั้นประเมิน ประกอบด้วย ขั้นตอนการ สะท้อนผล(Reflection) ตั้งแต่กระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ	ระบบและกลไก 1. บทบาทผู้บริหาร 1.1 ประชุมคณะทำงาน ผู้รับผิดชอบและผู้มีส่วน เกี่ยวข้องเพื่อนำโครงการ/ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการ เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยใน โรงเรียนเพื่อลดปัญหาการ กลั่นแกล้งรังแกที่ได้ ดำเนินการทั้งหมด มา ทบทวนและสะท้อนผลตาม Timeline ที่ได้กำหนดไว้	2. ผู้บริหารและครูนำผลจากการ ทบทวนกิจกรรมและสะท้อนผลการ ดำเนินงาน มาทบทวนผลลัพธ์ของ กิจกรรมที่ได้ดำเนินการทั้งหมด แล้ว สรุปความก้าวหน้า ชั้นปฏิบัติ 1. ผู้บริหารและครูร่วมกันวิเคราะห์ ช่องว่าง (Gap) เป็นการนำผลที่ได้จาก การทบทวนและสะท้อนผลการ ดำเนินงานมาเปรียบเทียบ เพื่อให้ทราบ ถึงการพัฒนาการของกลุ่มเป้าหมายตาม KRA ที่ได้กำหนดไว้ 2. ผู้บริหารและครูนำผลการวิเคราะห์ ช่องว่าง (Gap) มาปรับแผนการ ดำเนินการในปีถัดไป เป็นการวิเคราะห์ วิสัยทัศน์ (Vision) ที่เขียนไว้ ตั้งแต่ต้น เพื่อประเมินว่าจุดไหนมีความก้าวหน้า และจุดไหนที่ต้องให้ความสำคัญมากขึ้น	ประเมินผลการ ดำเนินการเพื่อใช้ ในการวางแผนในปี ถัดไปได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ⁽³⁾ 3. ครูและบุคลากร มีส่วนร่วมใน โครงการ/กิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับการ เสริมสร้างพื้นที่ ปลอดภัยใน โรงเรียนทุก กิจกรรม ⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾ 4. ผลการประเมิน พฤติกรรมการกลั่น แกล้งรังแกใน โรงเรียนลดน้อยลง ⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾	ใหม่ที่เหมาะสม ⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾ - มีแผนการ ปรับปรุงที่เป็น รูปธรรมและ สามารถดำเนินการ ได้ทันที ⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾ ครู - เข้าใจและสามารถ ใช้ผลการประเมิน ในการพัฒนาการ เรียนการสอนและ พฤติกรรม ⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾ - มีส่วนร่วมในการ สะท้อนผลและ ปรับปรุง กระบวนการ เรียนรู้ ⁽³⁾ นักเรียน - มีความปลอดภัย	

ทิศทางของรูปแบบ			กระบวนการ	ผลลัพธ์		ผลของรูปแบบ
หลักการ	วัตถุประสงค์	ระบบและกลไก		Output	Outcome	
		<p>โดยการประชุมนี้จะเน้นการรวบรวมข้อมูลจากทีมครูและผู้ปกครอง เพื่อให้เห็นภาพรวมของกิจกรรมที่ผ่านมา</p> <p>1.2 เป็นผู้นำในการประชุมทบทวนผลลัพธ์ของกิจกรรมที่ได้ดำเนินการทั้งหมด เพื่อประเมินว่ากิจกรรมต่าง ๆ บรรลุผลตามที่ตั้งเป้าหมายหรือไม่ โดยใช้ข้อมูลจากการประเมินผลลัพธ์ของครูและผู้ปกครอง</p> <p>1.3 นำผลจากการสะท้อนผลการดำเนินงานมาเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ตาม KRA และ KPI เพื่อวิเคราะห์ช่องว่างที่ยังไม่ได้</p>	<p>ขั้นประเมิน</p> <p>1. ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครอง สะท้อนผลการเรียนรู้ (Reflection) เป็นการสะท้อนผลการเรียนรู้ ตั้งแต่กระบวนการช่วงต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อนำผลที่ได้มาวางแผนการดำเนินงานในปีถัดไป</p>	<p>จากการถูกกลั่นแกล้งรังแกทั้งทางกายภาพและจิตใจ (1)(2)</p> <p>- มีพฤติกรรมเชิงบวก</p> <p>ผู้ปกครอง</p> <p>- มีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾</p> <p>- สร้างความร่วมมือที่เข้มแข็งระหว่างบ้านและโรงเรียน (1)(2)(3)</p>		

ทิศทางของรูปแบบ			กระบวนการ	ผลลัพธ์		ผลของรูปแบบ
หลักการ	วัตถุประสงค์	ระบบและกลไก		Output	Outcome	
		<p>รับการเติมเต็ม โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบสองวงจร (Double loop learning) เพื่อให้เข้าใจปัญหาและสามารถติดตามแก้ไขหรือหาแนวทางปรับปรุงให้บรรลุวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้</p> <p>1.4 ประเมินและปรับแผนการดำเนินการในปีถัดไป โดยการนำผลจากการวิเคราะห์ Vision ที่ตั้งไว้ตั้งแต่เริ่มต้นมาเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงาน เพื่อหาจุดที่ก้าวหน้าและจุดที่ต้องปรับปรุงมากขึ้น</p> <p>1.5 เป็นผู้นำการสรุปผลการเรียนรู้ทั้งหมดตั้งแต่เริ่มกระบวนการจนถึงจบ</p>				

ทิศทางของรูปแบบ			กระบวนการ	ผลลัพธ์		ผลของรูปแบบ
หลักการ	วัตถุประสงค์	ระบบและกลไก		Output	Outcome	
		<p>กระบวนการ โดยเน้นการใช้กระบวนการ Reflection เพื่อสะท้อนแนวคิดที่ได้รับและสิ่งที่ต้องปรับปรุงในการดำเนินงานต่อไป</p> <p>2. บทบาทครู</p> <p>2.1 ร่วมกับผู้บริหารในการทบทวนกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการไปแล้ว โดยการสะท้อนผลการดำเนินงานตาม Timeline ที่กำหนดไว้ ครูต้องแสดงข้อมูลที่รวบรวมจากห้องเรียน เช่น พฤติกรรมของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแก</p> <p>2.2 รายงานผลลัพธ์ของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักเรียนในเรื่อง</p>				

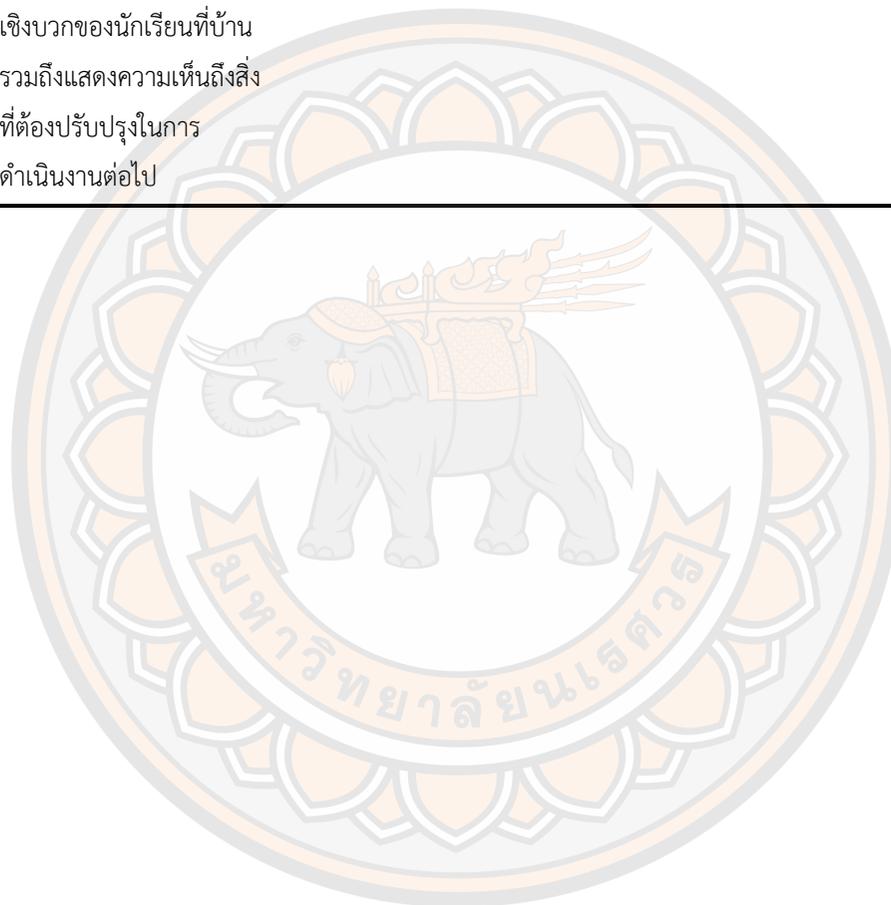
ทิศทางของรูปแบบ			กระบวนการ	ผลลัพธ์		ผลของรูปแบบ
หลักการ	วัตถุประสงค์	ระบบและกลไก		Output	Outcome	
		<p>พฤติกรรมการณ์กลับแก้ง</p> <p>รังแก ครูต้องวิเคราะห์และ</p> <p>แสดงผลการพัฒนาของ</p> <p>นักเรียนตามที่ได้ดำเนินการ</p> <p>ในห้องเรียน รวมถึงสะท้อน</p> <p>ปัญหาและความสำเร็จที่</p> <p>เกิดขึ้น</p> <p>2.3 ทำการเปรียบเทียบ</p> <p>ผลลัพธ์ที่ได้รับกับเป้าหมาย</p> <p>ที่กำหนดไว้ เพื่อหาช่องว่าง</p> <p>ในการพัฒนาการของ</p> <p>นักเรียน โดยครูจะ</p> <p>ประเมินผลตาม KRA ที่</p> <p>กำหนดไว้ และนำเสนอผล</p> <p>การวิเคราะห์ในที่ประชุม</p> <p>ร่วมกับผู้บริหารและ</p> <p>ผู้ปกครอง</p> <p>2.4 เสนอแนวทางการ</p> <p>ปรับปรุงแผนการ</p> <p>ดำเนินงานในปีถัดไป โดย</p>				

ทิศทางของรูปแบบ			กระบวนการ	ผลลัพธ์		ผลของรูปแบบ
หลักการ	วัตถุประสงค์	ระบบและกลไก		Output	Outcome	
		<p>การเสนอแผนการเรียนรู้ใหม่หรือวิธีการสอนที่สามารถพัฒนานักเรียนได้ดีขึ้น และทำให้บรรลุเป้าหมายที่ชัดเจนกว่าเดิม</p> <p>2.5 มีส่วนร่วมในกระบวนการสะท้อนผลการเรียนรู้ โดยสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการดำเนินงานที่ผ่านมา ตั้งแต่การเข้าร่วมกระบวนการจนถึงการประเมินผลสุดท้าย รวมถึงเสนอแนวทางที่จะนำไปปรับใช้ในปัดไป</p> <p>3. บทบาทผู้ปกครอง</p> <p>3.1 เข้าร่วมการทบทวนกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก</p>				

ทิศทางของรูปแบบ			กระบวนการ	ผลลัพธ์		ผลของรูปแบบ
หลักการ	วัตถุประสงค์	ระบบและกลไก		Output	Outcome	
		<p>โดยสะท้อนผลการพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนที่บ้าน และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมของโรงเรียน</p> <p>3.2 รายงานผลลัพธ์ที่สังเกตเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนที่บ้าน ว่ามีการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาจากกิจกรรมของโรงเรียนหรือไม่ พร้อมแสดงความคิดเห็นว่าโรงเรียนสามารถช่วยเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกได้อย่างไร</p> <p>3.3 ให้ข้อเสนอแนะในการวิเคราะห์ช่องว่างระหว่างเป้าหมายที่ตั้งไว้กับพฤติกรรมจริงของนักเรียน</p>				

ทิศทางของรูปแบบ			กระบวนการ	ผลลัพธ์		ผลของรูปแบบ
หลักการ	วัตถุประสงค์	ระบบและกลไก		Output	Outcome	
		<p>ที่บ้าน เพื่อให้คณะทำงาน ของโรงเรียนเข้าใจปัญหา จากมุมมองของผู้ปกครอง และสามารถปรับปรุงการ ดำเนินงานให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น</p> <p>3.4 มีส่วนร่วมในการ เสนอแนวทาง การปรับปรุงแผนงานของ โรงเรียน โดยการเสนอ ความต้องการหรือ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ พฤติกรรมพัฒนาของ นักเรียนและพื้นที่ปลอดภัย ในโรงเรียนที่เห็นว่าควรให้ ความสำคัญมากขึ้นในปี ถัดไป</p> <p>3.5 ร่วมสะท้อนผลการ เรียนรู้จากประสบการณ์ที่ ได้ร่วมกับโรงเรียนและครู</p>				

ทิศทางของรูปแบบ			กระบวนการ	ผลลัพธ์		ผลของรูปแบบ
หลักการ	วัตถุประสงค์	ระบบและกลไก		Output	Outcome	
		ในการสนับสนุนพฤติกรรม เชิงบวกของนักเรียนที่บ้าน รวมถึงแสดงความเห็นถึงสิ่ง ที่ต้องปรับปรุงในการ ดำเนินงานต่อไป				

จากตาราง 14 สามารถอธิบายองค์ประกอบของร่างรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ได้ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ทิศทางของรูปแบบ

ทิศทางของรูปแบบ หมายถึง องค์ประกอบส่วนนำของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่แสดงถึงทิศทางการขับเคลื่อนที่จะนำไปสู่กระบวนการและผลลัพธ์ของรูปแบบที่กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ ระบบและกลไก

หลักการ

รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก มีหลักการในการดำเนินการ ดังนี้

1.1 หลักการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach) เป็นการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบจากทุกองค์ประกอบของโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นระบบการบริหารจัดการ ระบบการจัดการเรียนการสอน ระบบการพัฒนาบุคลากร การดูแลนักเรียนให้ทั่วถึง ระบบสนับสนุน เป็นเครื่องมือที่จะทำให้โรงเรียนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีทั้งระบบ เพื่อให้ทุกภาคส่วนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุด เปิดโอกาสให้นักเรียน ครู บุคลากรในโรงเรียน รวมถึงผู้ปกครองเป็นส่วนหนึ่งของกลไกการพัฒนา โดยทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการวางแผน ปฏิบัติ และประเมินผล ⁽¹⁾

1.2 หลักการประสานพลัง (Synergy) เป็นการปลดปล่อยพลังงานของทีม โดยทุกคนต้องร่วมมือกันทำงานเพื่อเป้าหมายเดียวกันโดยคำนึงถึงการทำงานซึ่งกันและกันให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยสมาชิกในกลุ่มสามารถทำให้เกิดผลลัพธ์รวมมากกว่าได้รับจากการทำงานคนเดียว มีการแลกเปลี่ยนกันทั้งในด้านทรัพยากรและความรู้ มีการบูรณาการร่วมกันและร่วมมือกันทำโดยการเรียนรู้ร่วมกัน ⁽³⁾

1.3 หลักการประเมินเพื่อพัฒนา (Developmental Evaluation) เป็นการประยุกต์แนวคิดความซับซ้อนมาสู่การพัฒนานวัตกรรมและใช้ประโยชน์จากการประเมิน เป็นเครื่องมือที่เอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีเป้าหมายเพื่อค้นหาหนทางสู่การเปลี่ยนแปลงของผู้เกี่ยวข้อง เป็นการประเมินเพื่อใช้ประโยชน์โดยนำผลลัพธ์ไปใช้ปรับปรุงผลงานของตัวเองได้ทันทีเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายประกอบไปด้วย กระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ⁽³⁾

1.4 หลักการคิดเชิงระบบ (System Thinking) เป็นการมองปัญหาแบบองค์รวม และยอมรับการมีพลวัต ความสลับซับซ้อนและความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงขององค์ประกอบย่อย ๆ เพื่อค้นหาและสร้างแบบแผนที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง พัฒนาการแก้ปัญหาหรือภารกิจให้มี

ความสมบูรณ์มากที่สุด การคิดเชิงระบบสามารถช่วยให้การออกแบบการแก้ปัญหาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ทฤษฎีภูเขาน้ำแข็งวิเคราะห์ความซับซ้อน⁽³⁾

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก⁽¹⁾⁽²⁾⁽⁴⁾⁽⁵⁾

วัตถุประสงค์รอง

ต้นน้ำ⁽³⁾ เพื่อให้ได้เป้าหมาย ทิศทางและแผนงานการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

กลางน้ำ⁽³⁾ เพื่อนำข้อมูลจากการทบทวนผลการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกมาปรับเปลี่ยนแผนงานและกลไกการทำงานให้ดีขึ้น

ปลายน้ำ⁽³⁾ เพื่อให้ได้ข้อมูลจากผลลัพธ์การดำเนินงานมาวางแผนการดำเนินงานในครั้งต่อไป

ระบบและกลไกของรูปแบบ^{(1),(3),(5)}

ระบบและกลไกของรูปแบบ หมายถึง โครงสร้างการทำงานที่ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ที่ทำงานสัมพันธ์กันอย่างเป็นขั้นตอน รวมถึงการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินงานตามกระบวนการของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ประกอบด้วย

ระบบระยะต้นน้ำ⁽³⁾ คือ การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ประกอบด้วย

1. ชั้นวางแผน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) บันทึก MOU 2) Shere Vision เป็นนโยบาย 3) วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก 4) วิเคราะห์ความซับซ้อน 5) กำหนดผลลัพธ์ KRA / KPI

2. ชั้นปฏิบัติ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) แต่งตั้งคณะทำงาน 2) ออกแบบ Act 3) กำหนดปฏิทิน/ตารางเวลา

3. ชั้นประเมิน ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดปฏิทินสะท้อนผล(Reflection) 2) สะท้อนผล(Reflection)

กลไกระยะต้นน้ำ⁽³⁾ คือ การกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินการตามกระบวนการของรูปแบบฯ ในระยะต้นน้ำ ดังนี้

1. บทบาทผู้บริหาร ในฐานะผู้บริหารเป็นผู้นำสูงสุดในสถานศึกษา สามารถบริหารจัดการและให้ความสำคัญในการดำเนินการสร้างเสริมพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ จึงควรมีบทบาทหน้าที่และแนวทางการดำเนินการ ดังนี้^{(1),(3),(5)}

1.1 สร้างกระบวนการให้ความรู้แก่ ครู ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจในนโยบายและแนวทางการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

1.2 นำทีมครูและผู้ปกครองในการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกันในเรื่องการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก⁽¹⁾

1.3 นำทีมครูและผู้ปกครองในการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายในการการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกด้วยการคิดเชิงระบบ (Systems Thinking)

1.4 กำหนดและประสานงานในการออกแบบโครงการหรือกิจกรรมที่เอื้อต่อการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกรวมถึงวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายด้วยการคิดเชิงระบบ (Systems Thinking)

1.5 ดำเนินการประเมินผลและสะท้อนผลการเรียนรู้เพื่อนำไปปรับปรุงกระบวนการและแนวทางปฏิบัติให้ดีขึ้น

1.6 เชื่อมโยงและสร้างกลไกในการให้ผู้ปกครองร่วมมือในการสะท้อนผลการปฏิบัติและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.7 แต่งตั้งคณะทำงานที่รับผิดชอบการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยแต่งตั้งครูผู้ควบคุมดูแลระบบสารสนเทศ (Information System) และครูประจำชั้นทุกชั้นเรียน เพื่อรับผิดชอบในการรวบรวมและประมวลผลข้อมูลนักเรียน

1.8 กำหนดตารางเวลาการปฏิบัติการ โดยการจัดประชุมคณะทำงานอย่างเป็นระบบเพื่อทบทวนและติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินการ

1.9 มอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบให้กับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยมีความชัดเจนในบทบาทของแต่ละคน เช่น ครูผู้ควบคุมระบบสารสนเทศจะต้องรับผิดชอบในการบันทึกและประมวลผลข้อมูลนักเรียน ส่วนครูประจำชั้นจะรับผิดชอบในการติดตามพฤติกรรมและการพัฒนาของนักเรียน

1.10 กำหนดปฏิทินการถอดบทเรียนผลการดำเนินงาน โดยกำหนดการประชุมร่วมกันเป็นระยะ เพื่อนำผลการดำเนินงานมาประเมินและวางแผนพัฒนาต่อไป

2. บทบาทครู ครูเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด และเป็นบุคลากรหลักในการขับเคลื่อนกระบวนการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยให้เกิดขึ้นภายในโรงเรียน จึงควรมีบทบาทหน้าที่และแนวทางดำเนินงาน ดังนี้ ^{(1),(3),(5)}

2.1. ปฏิบัติตามนโยบายที่ผู้บริหารกำหนด และบันทึกข้อตกลง (MOU) ที่ทำร่วมกับผู้ปกครองและนักเรียน

2.2 ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะชีวิตเพื่อรับมือกับเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน

2.3 ติดตามสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน พร้อมรายงานและวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับผู้ปกครองและผู้บริหาร

2.4 รับผิดชอบในการใช้งานโปรแกรม School Health Hero เพื่อบันทึกข้อมูลนักเรียนเพื่อคัดกรองนักเรียน

2.5 ปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยการเพิ่มเนื้อหาการเรียนรู้และการเลือกใช้วิธีการสอนที่สนับสนุนการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

2.6 เลือกวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมในการติดตามผลการพัฒนาของนักเรียนด้านพฤติกรรมถูกรังแกและเป็นผู้กระทำการกลั่นแกล้ง

3. บทบาทผู้ปกครอง ผู้ปกครองเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุดเมื่ออยู่ภายนอกโรงเรียน การเอาใจใส่ดูแลพฤติกรรมของนักเรียนถือเป็นส่วนสำคัญในการช่วยสนับสนุนในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยเกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ จึงควรมีบทบาทหน้าที่และแนวทางดำเนินงาน ดังนี้ ^{(1),(3),(5)}

3.1 ให้ความร่วมมือในการบันทึกข้อตกลงกับโรงเรียนในเรื่องพฤติกรรมของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแกทั้งที่เป็นผู้ถูกรังแกและผู้กระทำ โดยมีส่วนร่วมในการดูแลพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในบ้านและโรงเรียน

3.2 มีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการปฏิบัติของนักเรียนและให้ข้อเสนอแนะร่วมกับโรงเรียน

3.3 เข้าร่วมกิจกรรมอบรมหรือเวิร์คช็อปที่โรงเรียนจัดเพื่อให้เข้าใจแนวทางการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ระบบกลางน้ำ⁽³⁾ คือ การเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ผล ประกอบด้วย

1. ชั้นวางแผน ประกอบด้วย ขั้นตอนการ Check list Act ตาม Timeline

2. ชั้นปฏิบัติ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์ความซับซ้อน 2) ทบทวนผลการดำเนินงาน 3) ประเมินความสามารถของทีม 4) ปรับแผนระหว่างทาง

3. ชั้นประเมิน ประกอบด้วย ขั้นตอน การสะท้อนผล(Reflection) จากเป้าหมายและการพัฒนาตนเองของสมาชิก

กลไกระยะกลางน้ำ⁽³⁾ คือ คือ การกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินการตามกระบวนการของรูปแบบฯ ในระยะกลางน้ำ ดังนี้

1. บทบาทผู้บริหาร ในฐานะผู้บริหารเป็นผู้นำสูงสุดในสถานศึกษา สามารถบริหารจัดการ และให้ความสำคัญในการดำเนินการสร้างเสริมพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน ให้ประสบความสำเร็จ จึงควรมีบทบาทหน้าที่และแนวทางการดำเนินการ ดังนี้ ^{(1),(3),(5)}

1.1 เป็นผู้นำกระบวนการ Check list Act โดยนำโครงการหรือกิจกรรมที่ดำเนินการไปแล้วมาตรวจสอบความสำเร็จ และประเมินว่าตรงตามตัวชี้วัด (KPI) ที่กำหนดไว้หรือไม่ รวมถึงการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรมโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (PLC)

1.2 นำกระบวนการวิเคราะห์ Red Zone เพื่อระบุโครงการ/กิจกรรมที่ต้องเร่งปรับปรุง โดยใช้เครื่องมือ Matrix ความซับซ้อน แบ่งเป็น 4 Quadrants เพื่อวิเคราะห์ความสำคัญและความเร่งด่วนของโครงการ/กิจกรรม และให้แนวทางการปรับปรุงให้บรรลุเป้าหมายในภาคเรียนนี้

1.3 ประชุมคณะทำงาน เพื่อทบทวนผลการดำเนินงานของการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ผ่านมา โดยเน้นการสะท้อนผลการดำเนินงานร่วมกัน วิเคราะห์จุดสำเร็จและจุดที่ยังต้องพัฒนา พร้อมประเมินความซับซ้อนและปัญหาที่เกิดขึ้น

1.4 ประเมินความสามารถของทีม โดยวิเคราะห์ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในโครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการ พร้อมนำเสนอแนวทางปรับเปลี่ยนกลไกการทำงาน และบทบาทของแต่ละคนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยนำปัจจัยทั้งหมดที่วิเคราะห์มาวางแผนและปรับปรุงโครงการ/กิจกรรมที่ยังไม่ได้บรรลุผล โดยปรับแผนงานหรือเพิ่มกิจกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์

1.5 สรุปผลการเรียนรู้และสะท้อนผล โดยใช้กระบวนการ PLC เพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าใจภาพรวมการดำเนินงาน และสามารถนำแนวคิดที่ได้มาปรับใช้ในการพัฒนาต่อไป

2. บทบาทครู ครูเป็นบุคลากรหลักในการขับเคลื่อนกระบวนการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยให้เกิดขึ้นภายในโรงเรียน จึงควรมีบทบาทหน้าที่และแนวทางดำเนินงาน ดังนี้ ^{(1),(3)}

2.1 ร่วมมือกับผู้บริหารและเพื่อนครูในกระบวนการ Check list Act โดยตรวจสอบโครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการมาแล้ว พร้อมสะท้อนผลการดำเนินงานว่ากิจกรรมใดบรรลุตามเป้าหมาย และกิจกรรมใดยังต้องปรับปรุง

2.2 ร่วมกับผู้บริหารในการวิเคราะห์กิจกรรมที่อยู่ใน Red Zone โดยใช้เครื่องมือ Matrix ความซับซ้อน เพื่อจัดลำดับความสำคัญและความเร่งด่วนของโครงการที่ต้องแก้ไข

2.3 ทบทวนเอกสารและรายงานผลการดำเนินงานของนักเรียน รวมถึงการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกของตนเอง โดยประเมินว่าผลลัพธ์การดำเนินงานว่าเป็นไปตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้หรือไม่ พร้อมร่วมสะท้อนความเห็นในที่ประชุม

2.4 ร่วมมือในการประเมินผลความสามารถของทีมงานในด้านการทำงานเกี่ยวกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้สำเร็จหรือล้มเหลว และเสนอแนวทางปรับปรุงกลไกการทำงานร่วมกัน

2.5 ร่วมกันพิจารณาและเสนอแนวทางปรับแผนงานเพื่อปรับปรุงโครงการหรือกิจกรรมที่ยังไม่ได้ดำเนินการให้สอดคล้องกับเป้าหมาย หรือเสนอวิธีการเพิ่มเติมที่จะช่วยให้บรรลุผลตามวิสัยทัศน์

2.6 เข้าร่วมในกระบวนการ PLC เพื่อสรุปผลการเรียนรู้และสะท้อนผลที่ได้จากการดำเนินงานที่ผ่านมา โดยมีการเสนอแนะวิธีการที่สามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินงานต่อไป

3. บทบาทผู้ปกครอง ผู้ปกครองเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุดเมื่ออยู่ภายนอกโรงเรียน การเอาใจใส่ดูแลพฤติกรรมของนักเรียนถือเป็นส่วนสำคัญในการช่วยสนับสนุนในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยเกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนในทุกมิติให้ประสบผลสำเร็จ จึงควรมีบทบาทหน้าที่และแนวทางดำเนินงาน ดังนี้ ^{(1),(3),(5)}

3.1 มีบทบาทในการให้ข้อมูลและสะท้อนพฤติกรรมของนักเรียนจากการดำเนินกิจกรรมการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก โดยร่วมกับครูในการตรวจสอบว่าพฤติกรรมของนักเรียนตามแบบประเมิน

3.2 มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนที่บ้าน และให้คำแนะนำในการปรับปรุงโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

3.3 ร่วมกับครูในการทบทวนผลการดำเนินงานการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก โดยให้ข้อมูลเพิ่มเติมจากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนที่บ้าน

3.4 มีส่วนร่วมในการประเมินความสามารถของทีมงานครูโดยให้ข้อเสนอแนะที่ช่วยพัฒนาการทำงานร่วมกันในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

3.5 ร่วมมือกับครูในการปรับแผนพัฒนานักเรียน โดยการสนับสนุนกิจกรรมที่บ้านที่สอดคล้องกับแผนงานของโรงเรียน

3.6 ร่วมสรุปผลการเรียนรู้ร่วมกันกับครูและนักเรียน เพื่อให้เกิดการปรับปรุงพฤติกรรมเชิงบวกของนักเรียนทั้งในบ้านและโรงเรียน

ระบบระยะปลายน้ำ⁽³⁾ คือ การพัฒนากระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย

1. ชั้นวางแผน ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ 1) สะท้อนผล Act หลัก ตาม Timeline 2) ทบทวนผลลัพธ์ของ Act ที่ดำเนินการแล้วสรุปความก้าวหน้า

2. ชั้นปฏิบัติ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ 1) วิเคราะห์ Gap 2) ปรับแผนการดำเนินการ

3. ชั้นประเมิน ประกอบด้วย ขั้นตอนการสะท้อนผล (Reflection) ตั้งแต่กระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ

กลไกระยะปลายน้ำ⁽³⁾ คือ การกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินการ ตามกระบวนการของรูปแบบฯ ในระยะปลายน้ำ ดังนี้

1. บทบาทผู้บริหาร ผู้บริหารในฐานะเป็นผู้นำสูงสุดในสถานศึกษา สามารถบริหารจัดการและ ให้ความสำคัญในการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนให้ประสบ ความสำเร็จ จึงควรมีบทบาทหน้าที่และแนวทางการดำเนินการ ดังนี้^{(1),(3),(5)}

1.1 ประชุมคณะทำงานผู้รับผิดชอบและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำโครงการ/กิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ได้ดำเนินการ ทั้งหมด มาทบทวนและสะท้อนผลตาม Timeline ที่ได้กำหนดไว้ โดยการประชุมนี้จะเน้นการรวบรวม ข้อมูลจากทีมครูและผู้ปกครอง เพื่อให้เห็นภาพรวมของกิจกรรมที่ผ่านมา

1.2 เป็นผู้นำในการประชุมทบทวนผลลัพธ์ของกิจกรรมที่ได้ดำเนินการทั้งหมด เพื่อประเมินว่ากิจกรรมต่าง ๆ บรรลุผลตามที่ตั้งเป้าหมายหรือไม่ โดยใช้ข้อมูลจากการประเมินผลลัพธ์ ของครูและผู้ปกครอง

1.3 นำผลจากการสะท้อนผลการดำเนินงานมาเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ตาม KRA และ KPI เพื่อวิเคราะห์ช่องว่างที่ยังไม่ได้รับการเติมเต็ม โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบสองวงจร (Double loop learning) เพื่อให้เข้าใจปัญหาและสามารถติดตามแก้ไขหรือหาแนวทางปรับปรุงให้ บรรลุวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้

1.4 ประเมินและปรับแผนการดำเนินการในปีถัดไป โดยการนำผลจากการวิเคราะห์ Vision ที่ตั้งไว้ตั้งแต่เริ่มต้นมาเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงาน เพื่อหาจุดที่ก้าวหน้าและจุดที่ต้อง ปรับปรุงมากขึ้น

1.5 เป็นผู้นำการสรุปผลการเรียนรู้ทั้งหมดตั้งแต่เริ่มกระบวนการจนถึงจบกระบวนการ โดยเน้นการใช้กระบวนการ Reflection เพื่อสะท้อนแนวคิดที่ได้รับและสิ่งที่จะต้องปรับปรุง ในการดำเนินงานต่อไป

2. บทบาทครู ครูในฐานะที่เป็นผู้ที่ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุดในโรงเรียนและเป็นบุคลากรหลัก ในการขับเคลื่อนการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน จึงควรมีบทบาท หน้าที่และแนวทางการดำเนินการ ดังนี้^{(1),(3),(5)}

2.1 ร่วมกับผู้บริหารในการทบทวนกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการไปแล้ว โดย การสะท้อนผลการดำเนินงานตาม Timeline ที่กำหนดไว้ ครูต้องแสดงข้อมูลที่รวบรวมจากห้องเรียน เช่น พฤติกรรมของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแก

2.2 รายงานผลลัพธ์ของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักเรียนในเรื่องพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแก ครูต้องวิเคราะห์และแสดงผลการพัฒนาของนักเรียนตามที่ได้ดำเนินการในห้องเรียน รวมถึงสะท้อนปัญหาและความสำเร็จที่เกิดขึ้น

2.3 ทำการเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่ได้รับกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อหาช่องว่างในการพัฒนาการของนักเรียน โดยครูจะประเมินผลตาม KRA ที่กำหนดไว้ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในที่ประชุมร่วมกับผู้บริหารและผู้ปกครอง

2.4 เสนอแนวทางการปรับปรุงแผนการดำเนินงานในปีถัดไป โดยการเสนอแผนการเรียนรู้ใหม่หรือวิธีการสอนที่สามารถพัฒนานักเรียนได้ดีขึ้น และทำให้บรรลุเป้าหมายที่ชัดเจนกว่าเดิม

2.5 มีส่วนร่วมในกระบวนการสะท้อนผลการเรียนรู้ โดยสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการดำเนินงานที่ผ่านมา ตั้งแต่การเข้าร่วมกระบวนการจนถึงการประเมินผลสุดท้าย รวมถึงเสนอแนวทางที่จะนำไปปรับใช้ในปีถัดไป

3. บทบาทผู้ปกครอง ผู้ปกครองเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุดเมื่ออยู่ภายนอกโรงเรียน การเอาใจใส่ดูแลพฤติกรรมของนักเรียนถือเป็นส่วนสำคัญในการช่วยสนับสนุนในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยเกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนในทุกมิติให้ประสบผลสำเร็จ จึงควรมีบทบาทหน้าที่และแนวทางดำเนินงาน ดังนี้ ^{(1),(2)}

3.1 เข้าร่วมการทบทวนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกโดยสะท้อนผลการพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนที่บ้าน และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมของโรงเรียน

3.2 รายงานผลลัพธ์ที่สังเกตเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนที่บ้าน ว่ามีการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาจากกิจกรรมของโรงเรียนหรือไม่ พร้อมแสดงความคิดเห็นว่าโรงเรียนสามารถช่วยเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกได้อย่างไร

3.3 ให้ข้อเสนอแนะในการวิเคราะห์ช่องว่างระหว่างเป้าหมายที่ตั้งไว้กับพฤติกรรมจริงของนักเรียนที่บ้าน เพื่อให้คณะทำงานของโรงเรียนเข้าใจปัญหาจากมุมมองของผู้ปกครอง และสามารถปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.4 มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการปรับปรุงแผนงานของโรงเรียน โดยการเสนอความต้องการหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมการพัฒนาของนักเรียนและพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนที่เห็นว่าควรให้ความสำคัญมากขึ้นในปีถัดไป

3.5 ร่วมสะท้อนผลการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้ร่วมกับโรงเรียนและครู ในการสนับสนุนพฤติกรรมเชิงบวกของนักเรียนที่บ้าน รวมถึงแสดงความคิดเห็นถึงสิ่งที่ต้องปรับปรุงในการดำเนินงานต่อไป

ประเด็นที่ 2 กระบวนการของรูปแบบ

กระบวนการของรูปแบบ หมายถึง กระบวนการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยประยุกต์ใช้การประเมินเชิงพัฒนา (Development Evaluation) ขับเคลื่อนการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเป็น 3 ระยะด้วยกัน คือ ระยะต้นน้ำ ระยะกลางน้ำ และ ระยะปลายน้ำ ประกอบด้วย ^{(1),(2),(3),(5)}

1. ระยะต้นน้ำ หมายถึง การ Share Vision การตกลงเป้าหมายร่วมกัน โดยมีการดำเนินการที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้รับผลประโยชน์ทำความเข้าใจโครงการร่วมกัน และกำหนดเป้าหมายร่วมกัน มีการออกแบบ Design แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม และตัวชี้วัดที่พึงประสงค์ร่วมกัน โดยมีการกำหนดวิธีการติดตามและเก็บข้อมูลเพื่อวัดผลความสำเร็จของโครงการร่วมกัน โดยมีกระบวนการ ดังนี้

1.1 ขั้ววางแผน ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ในด้านการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ระหว่าง ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสานความร่วมมือในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยในส่วนของผู้ปกครองข้อตกลงให้ความร่วมมือในการดูแลสอดส่องพฤติกรรม

1.1.2 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Share Vision) เป็นการกำหนด school Goal เพื่อหาจุดฝันร่วมกันหรือผลลัพธ์ที่อยากให้เกิดขึ้นว่าเป็นอย่างไรร่วมกันระหว่าง ผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง เป็นการหาเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก เพื่อกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจนต่อการต่อต้านการกลั่นแกล้งกันในโรงเรียน

1.1.3 ประกาศหรือกำหนดนโยบายที่ชัดเจน ในเรื่องการต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนโดยผู้บริหารประกาศนโยบายในการขับเคลื่อน ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ

1.1.4 ผู้บริหารสร้างกระบวนการในการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจและความตระหนักให้แก่คณะครู ผู้ปกครองและ คณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อรับทราบนโยบายเกี่ยวกับการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

1.1.5 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่มีผลต่อการกลั่นแกล้งรังแกกันในโรงเรียน

1.1.6 การวิเคราะห์ความซับซ้อน ด้วยเครื่องมือการคิดเชิงระบบ (Systems Thinking) โดยการนำผลการคัดกรองนักเรียนจากแบบประเมิน SDQ ข้อมูลจากโปรแกรม School Health Hero และการประเมินนักเรียนโดยนักเรียน ผู้ปกครองและครู มาร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา

อุปสรรคที่พบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกของผู้เกี่ยวข้องที่ทำให้ไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายและแนวทางที่อยากให้เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่เป้าหมายได้

1.1.7 นำ Vision วิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้ มากำหนดปัจจัยความสำเร็จ (Key result areas : KRA) และดัชนีความสำเร็จ (Key performance Indicators : KPI) เป็นการกำหนดผลลัพธ์ของการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ต้องการเห็นหลังจากดำเนินการเสร็จสิ้น ในส่วนของ KRA ได้แก่ ผลลัพธ์ว่าใครบ้าง/อะไรบ้างที่ต้องเปลี่ยนแปลง และต้องเป็นอย่างไร เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เช่น 1) ผู้บริหาร 2) ครู 3) ผู้ปกครอง 4) นักเรียน และ 5) เครือข่าย และส่วนของ KPI คือ ผลลัพธ์ที่อยากให้เกิดขึ้นในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ตั้งไว้ เช่น โรงเรียนมีนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกอย่างชัดเจน โรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่เป็นระบบและมีกลไกในการขับเคลื่อน มีหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกและการเผชิญกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก มีหลักสูตรฝึกอบรมให้กับครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ในการสร้างความตระหนัก ความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการกลั่นแกล้งรังแก และเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับนักเรียน มีระบบการสื่อสารเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกที่ปลอดภัย มีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยต่อการกลั่นแกล้งรังแก มีมาตรการที่ชัดเจนต่อการกระทำที่เป็นการกลั่นแกล้งรังแกทั้งในระดับห้องเรียนและโรงเรียน มีโครงการ/กิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ครูกับครู ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน มีเครือข่ายความร่วมมือในการร่วมกันต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแก มีระบบการดูแลช่วยเหลือเยียวยา พื้นฟูจิตใจของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ มีแผนเผชิญเหตุเมื่อเกิดเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนและมีมาตรการต่อความผิดที่ชัดเจน

1.2 ชั้นปฏิบัติ ประกอบด้วย

1.2.1 มีการแต่งตั้งคณะทำงานผู้รับผิดชอบ โดยให้ศึกษาระเบียบและแนวปฏิบัติ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนและเพื่อให้การดำเนินงานลงสู่การปฏิบัติเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.2.2 จากนั้นก็นำ KRA และ KPI ที่กำหนดไว้มาออกแบบโครงการ/กิจกรรม (กำหนด Act) กำหนดวิธีการติดตามและเก็บข้อมูลเพื่อวัดผลความสำเร็จ ซึ่งเป็นการนำการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบลงสู่การเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ดังนี้

1) ออกแบบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม (Action Plan) โดยครอบคลุมกระบวนการขององค์ประกอบของพื้นที่ปลอดภัย ได้แก่ พื้นที่ปลอดภัยทางกายภาพและพื้นที่ปลอดภัยทางจิตใจ โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เพื่อร่วมกันออกแบบการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

2) การกำหนดการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัย
ในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

3) สร้างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็ง รวมถึงการดูแลเยียวยาฟื้นฟู
จิตใจและการดำเนินการตามมาตรการความผิดที่ร่วมกันกำหนดไว้

4) การปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการเนื้อหาและทักษะชีวิตที่ใช้
ในการรับมือกับสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแก และการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นเรียน
(Classroom Learning) รวมถึงการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
ประกอบด้วย

- ด้านหลักสูตร (Curriculum) มีการปรับปรุงหลักสูตรทุกกลุ่มสาระ
การเรียนรู้ในการบูรณาการเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกและการรับมือกับสถานการณ์
การกลั่นแกล้งรังแก

- ด้านการจัดการเรียนรู้ (Instruction) การเลือกวิธีสอนและเทคนิค
การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม ส่งเสริมสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ที่ปลอดภัยจากการถูก
กลั่นแกล้ง เพื่อช่วยให้นักเรียนบรรลุถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้

- ด้านการวัดผล (Measuring) เลือกวิธีการวัดผลที่เหมาะสมและสามารถ
วิเคราะห์ผลในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกได้

- ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ (Evaluating) สามารถประเมินผล
การจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกได้

1.2.3 การกำหนดปฏิทินและตารางเวลาปฏิบัติการ

1.2.4 การดำเนินการให้มีระบบสารสนเทศ (Information System) โดยมี
การแต่งตั้งคณะทำงานเกี่ยวกับการดำเนินการ เพื่อขับเคลื่อนระบบสารสนเทศในโรงเรียน
ประกอบด้วย ครูผู้ควบคุมดูแลระบบ และคุณครูประจำชั้นทุกชั้นเรียน และคณะทำงานต้องศึกษาแนว
ปฏิบัติในการใช้โปรแกรม ซึ่งใช้โปรแกรม School Health Hero โดยข้อมูลทั้งหมดจะถูกนำไป
ประเมินผลและนำไปใช้ในการคัดกรองนักเรียน เพื่อปรับปรุงนักเรียนให้ดีขึ้นตามแนวทาง
การเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

1.3 ชั้นประเมิน ประกอบด้วย

1.3.1 กำหนดปฏิทินการสะท้อนผล (Reflection) การดำเนินงาน

1.3.2 สะท้อนผลการเรียนรู้ (Reflection) เป็นการสะท้อนผลการดำเนินงาน
ในช่วงต้นน้ำ เพื่อสะท้อนให้เกิดการพัฒนากระบวนการ/แนวทางปฏิบัติใหม่ ๆ โดยจะทำการประเมิน
กระบวนการในแต่ละขั้นตอน และประเมินผลความพึงพอใจของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินการในช่วง
ต้นน้ำ มีการสะท้อนคิดจากผู้ที่ปฏิบัติงานถึงปัญหาการดำเนินงานที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จ

โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ทุกเย็นวันอังคารและ วันพฤหัสบดี เวลา 15.50 - 16.30 น.

1.3.3 กระบวนการ CoP ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นเครื่องมือทำงานร่วมกับผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองสะท้อนผลการดำเนินการในช่วงต้นน้ำ โดยมีเป้าหมายหลักอันจะนำไปสู่เป้าหมายร่วมกัน คือ การเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกทั้งทางกายภาพ และจิตใจ

2. ระยะกลางน้ำ หมายถึง กระบวนการนำข้อมูลจากการดำเนินงานในระยะต้นน้ำมา ทบทวนถอดบทเรียน เพื่อให้ผู้ดำเนินโครงการเห็นสถานการณ์ปัญหาและความก้าวหน้าของโครงการ หลังจากนั้นนำกิจกรรมที่ดำเนินไปแล้วมาวิเคราะห์ความซับซ้อนและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความ สำเร็จ และล้มเหลวมาพิจารณาพร้อมกับผลการดำเนินงานเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก ในโรงเรียน เพื่อให้เห็น Gap ยังมีส่วนไหนที่ต้องปรับเปลี่ยนและประเมินศักยภาพของทีม แผนการดำเนินงานและกลไกการทำงาน เพื่อปรับแผนงานและจัดทีมเพื่อรับมือกับสถานการณ์ได้อย่าง รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โดยมีกระบวนการ ดังนี้

2.1 ชั้นวางแผน ประกอบด้วย

2.1.1 Check list Act โดยการนำโครงการ/กิจกรรมที่ได้ดำเนินการไปแล้วตั้งแต่ ช่วงกระบวนการต้นน้ำ จนถึงปัจจุบันมาวางบน Timeline ที่กำหนด แล้วมาสะท้อนผลการดำเนินการ ร่วมกันถึงกิจกรรมเกี่ยวกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนจากการกลั่นแกล้งรังแกว่ามี กิจกรรมใดบ้างที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และบรรลุตามตัวชี้วัดความสำเร็จต่อกลุ่มเป้าหมายใด ใน KRA และตัวชี้วัด KPI จากนั้นนำมาจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรม โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) โดยให้ผู้บริหาร คณะครู ร่วมกัน สะท้อนผล (Reflection) ผลการดำเนินงาน เป็นการ Check list Act ของโครงการ/กิจกรรมที่ได้ ดำเนินการไปแล้วตั้งแต่ช่วงกระบวนการต้นน้ำ

2.2 ชั้นปฏิบัติ ประกอบด้วย

2.2.1 การวิเคราะห์ความซับซ้อน ด้วยเครื่องมือ Matrix ความซับซ้อน ซึ่งเป็น การนำโครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการดำเนินการการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหา การกลั่นแกล้งรังแก ที่ได้ดำเนินการไปแล้วมาจัดลำดับความสำคัญ โดยใช้การวิเคราะห์ Red Zone ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 Quadrant ดังนี้

- 1) Quadrant ขวา-บน สำคัญมาก-เร่งด่วนมาก
- 2) Quadrant ซ้าย-บน สำคัญมาก-เร่งด่วนน้อย
- 3) Quadrant ซ้าย-ล่าง สำคัญน้อย-เร่งด่วนน้อย
- 4) Quadrant ขวา-ล่าง สำคัญน้อย-เร่งด่วนมาก

โดยที่โครงการ/กิจกรรมใดที่ถูกจัดลำดับอยู่ในพื้นที่สีแดง (Red zone) คือ Quadrant 1 แสดงว่ามีความสำคัญมากควรเร่งแก้ไข/ปรับปรุง เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ ภายใน 1 ภาคเรียน

2.2.2 ทบทวนผลการดำเนินงาน เป็นการทบทวนเอกสารผลการดำเนินงาน โครงการ/ กิจกรรมของการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ ผ่านมา เพื่อให้สมาชิกในทีมเห็นข้อมูลร่วมกันว่า กิจกรรมส่วนใดสำเร็จ ส่วนใดที่ยังไม่สำเร็จ ส่วนใด จะต้องทำต่อ และใช้เครื่องมืออะไรวัด และวิเคราะห์หาสาเหตุ อุปสรรค อะไรที่ทำให้ยังไม่สำเร็จ (โดยนำผลจากการวิเคราะห์ความซับซ้อนจาก Matrix ความซับซ้อนมาร่วมวิเคราะห์ด้วย) โดยใช้ กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)⁽¹⁾ ให้ผู้บริหาร คณะครู ร่วมกันทบทวนผลการดำเนินงานโครงการ/ กิจกรรมของการเสริมสร้างพื้นที่ ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

2.2.3 ประเมินความสามารถของทีม เป็นการอธิบายถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ ความสำเร็จ และความล้มเหลวของการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลด ปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกของทุกคนในทีม เพื่อนำไปปรับเปลี่ยนแผนงาน กลไกการทำงาน และ องค์ประกอบของทีมระหว่างทางให้ดีขึ้น โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ที่ให้ผู้บริหาร คณะครูและผู้ปกครอง ร่วมกันประเมิน ความสามารถของทีม เป็นการนำปัจจัยทั้งหมดที่วิเคราะห์มาพิจารณาร่วมกัน และหาแนวทางการปรับ กิจกรรมที่ยังไม่ได้ดำเนินการให้ดีขึ้น หรือเพิ่มโครงการ/ กิจกรรม เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์

2.3 ชั้นประเมิน ประกอบด้วย

2.3.1 สรุปผลการเรียนรู้ร่วมกันสะท้อนผล (Reflection) โดยใช้กระบวนการ ชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ที่ให้ผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมกันสะท้อนผล (Reflection) และสรุปผลการเรียนรู้ร่วมกัน โดยพิจารณา จากเป้าหมายและการพัฒนาตนเองของสมาชิก

3. ระยะปลายน้ำ หมายถึง กระบวนการนำข้อมูลผลลัพธ์จากการดำเนินงานมาศึกษา โดยออกแบบเครื่องมือจาก KPI ที่วางไว้ เพื่อให้เห็น Area ความสำเร็จและความไม่สำเร็จ เพื่อใช้เป็น ข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงานในปีถัดไป ทำให้โครงการสามารถปรับเปลี่ยนได้อย่างเหมาะสม โดยมีกระบวนการ ดังนี้

3.1 ชั้นวางแผน ประกอบด้วย

3.1.1 ผู้บริหารและครูร่วมกันการทบทวนการดำเนินการและกิจกรรม โดยการนำโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ได้ดำเนินการทั้งหมดตาม Timeline ที่ได้กำหนดไว้ มาสะท้อนผลเพื่อทบทวนการดำเนินการ

3.1.2 ผู้บริหารและครูนำผลจากการทบทวนกิจกรรมและสะท้อนผลการดำเนินงาน มาทบทวนผลลัพธ์ของกิจกรรมที่ได้ดำเนินการทั้งหมด แล้วสรุปความก้าวหน้า

3.2 ชั้นปฏิบัติ ประกอบด้วย

3.2.1 ผู้บริหารและครูร่วมกันวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap) เป็นการนำผลที่ได้จากการทบทวนและสะท้อนผลการดำเนินงานมาเปรียบเทียบ เพื่อให้ทราบถึงการพัฒนาการของกลุ่มเป้าหมายตาม KRA ที่ได้กำหนดไว้

3.2.2 ผู้บริหารและครูนำผลการวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap) มาปรับแผนการดำเนินการในปีถัดไป เป็นการวิเคราะห์วิสัยทัศน์ (Vision) ที่เขียนไว้ ตั้งแต่ต้น เพื่อประเมินว่าจุดไหนมีความก้าวหน้า และจุดไหนที่ต้องให้ความสำคัญมากขึ้น

3.3 ชั้นประเมิน ประกอบด้วย

3.3.1 ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครองการสะท้อนผลการเรียนรู้ (Reflection) เป็นการสะท้อนผลการเรียนรู้ ตั้งแต่กระบวนการช่วงต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อนำผลที่ได้มาวางแผนการดำเนินงานในปีถัดไป

ประเด็นที่ 3 ผลของรูปแบบ ^{(1),(2)}

ผลของรูปแบบ หมายถึง ผลที่เกิดจากกระบวนการของการนำรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกไปใช้แล้วเกิดผลดังนี้

1. ผลจากการดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกแล้วส่งผลให้เกิดการพัฒนาทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกทั้งหมด 6 ด้าน ด้วยกัน ^{(1),(2)} ซึ่งประกอบด้วย

1.1 การตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal) ประกอบด้วย

1.1.1 นโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกที่ชัดเจนของโรงเรียน

1.1.2 โครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน

1.2 การพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC)

ประกอบด้วย

1.2.1 การป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำ และสร้างความเข้าใจกับผู้กระทำอย่างเหมาะสม

1.2.2 การสร้างทัศนคติ ความตระหนักการรับรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการกลั่น
แกล้งรังแกให้แก่ นักเรียน ครู บุคลากรของโรงเรียนและผู้ปกครอง

1.2.3 การเสริมสร้างทักษะชีวิต ประสบการณ์และสมรรถนะในการป้องกันการกลั่น
แกล้งรังแกกันให้แก่นักเรียน

1.3 ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info) ประกอบด้วย

1.3.1 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกของโรงเรียน

1.3.2 การประเมินนักเรียนรายบุคคล เพื่อค้นหากลุ่มเสี่ยงที่จะเป็นเหยื่อและผู้กระทำ

ผิด

1.3.3 การจัดระบบช่องทางการสื่อสารเพื่อสร้างความปลอดภัยจากการถูกกลั่นแกล้ง
รังแกในโรงเรียน

1.4 การพัฒนาชั้นเรียน (Classroom) ประกอบด้วย

1.4.1 การกำหนดพื้นที่ความปลอดภัย

1.4.2 การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาและบรรยากาศในชั้นเรียนภายใต้
หลักการแตกต่างแต่อยู่ร่วมกันได้

1.4.3 การจัดการชั้นเรียนที่มีกิจกรรมสร้างความความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับครู
ครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียน

1.5 เครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network) ประกอบด้วย

1.5.1 การสร้างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ผู้ปกครองและภาคีเครือข่าย

1.6 ระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety) ประกอบด้วย

1.6.1 การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.6.2 การช่วยเหลือ เยียวยา ฟันฟู จิตใจบุคคลผู้ถูกรังแก และผู้กระทำ

1.6.3 กระบวนการจัดการแก้ไขปัญหากรณีเกิดเหตุการณ์กลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน

1.6.4 การจัดทำแผนความปลอดภัยของสถานศึกษา

1.6.5 การดำเนินการตามขั้นตอนของมาตรการความผิด

2. ผลจากการดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่
ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกแล้วส่งผลให้เกิดพื้นที่ปลอดภัย
ในโรงเรียน ประกอบไปด้วย

2.1 ด้านกายภาพ ประกอบด้วย

2.1.1 นโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกที่ชัดเจนของโรงเรียน

2.1.2 โครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน

2.1.3 การกำหนดพื้นที่ปลอดภัย

2.1.4 การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาและบรรยากาศในชั้นเรียนภายใต้หลักการแตกต่างกันแต่อยู่ร่วมกันได้

2.1.5 การสร้างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ผู้ปกครองและภาคีเครือข่าย

2.1.6 การจัดระบบช่องทางการสื่อสารเพื่อสร้างความปลอดภัยจากการถูกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน

2.1.7 การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.1.8 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกของโรงเรียน

2.1.9 การประเมินนักเรียนรายบุคคล เพื่อค้นหากลุ่มเสี่ยงที่จะเป็นเหยื่อและผู้กระทำ

ผิด

2.1.10 กระบวนการจัดการแก้ไขปัญหากรณีเกิดเหตุการณ์กลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน

2.1.11 การจัดทำแผนความปลอดภัยของสถานศึกษา

2.1.12 การป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำ และสร้างความเข้าใจกับผู้กระทำอย่างเหมาะสม

2.1.13 การช่วยเหลือ เยียวยา ฟันฟู จิตใจบุคคลผู้ถูกรังแก และผู้กระทำ

2.1.14 การดำเนินการตามขั้นตอนของมาตรการความผิด

2.2 ด้านจิตใจ ประกอบด้วย

2.2.1 การสร้างทัศนคติ ความตระหนักการรับรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการกลั่นแกล้งรังแกให้แก่ นักเรียน ครู บุคลากรของโรงเรียนและผู้ปกครอง

2.2.2 การจัดการชั้นเรียน มีกิจกรรมสร้างความความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับครูครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน

2.2.3 การเสริมสร้างทักษะชีวิต ประสิทธิภาพและสมรรถนะในการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกกันให้แก่ นักเรียน

3. ผลจากการดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกแล้วส่งผลให้สถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกลดลงทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย

3.1 ด้านการกลั่นแกล้งทางร่างกาย (physical Bullying)

3.2 ด้านการกลั่นแกล้งโดยคำพูด (Verbal Bullying)

3.3 ด้านการกลั่นแกล้งทางสังคมหรือด้านอารมณ์ (Social or Emotional Bullying)

3.4 ด้านการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ (Cyber Bullying)

ประเด็นที่ 4 เงื่อนไขความสำเร็จ ⁽¹⁾

เงื่อนไขความสำเร็จ หมายถึง เงื่อนไขที่จะทำให้การนำรูปแบบไปใช้ให้ประสบความสำเร็จได้ นั้น ประกอบด้วย ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำสูงสุดในสถานศึกษา มีหน้าที่สำคัญในการผลักดัน อำนาจการ ส่งเสริม ประสานงาน วางแผน นิเทศ ควบคุม กำกับติดตาม ประเมิน แก้ไข พัฒนาปรับปรุง ตลอดจนการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับ ระบบโรงเรียนทั้งหมดให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบาย เป้าหมายและวัตถุประสงค์ หากผู้บริหารไม่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงย่อมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนทั้งระบบเป็นไปได้ยาก

2.2 การตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ด้วยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

โดยผู้วิจัยได้นำร่างรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน พิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบ วิทยานามดังต่อไปนี้

- 1) รศ.ดร.อนิรุทธ์ สติมัน ประธานหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์)
- 2) ดร.พิทยา แสงสว่าง อาจารย์สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
- 3) ดร.ณัฐ รัตนศิริณิกุล อาจารย์สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
- 4) ดร.พรพิพัฒน์ ตั้งจิตวัฒนากุล ผู้อำนวยการโรงเรียนวังตะกูราษฎร์อุทิศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
- 5) นายชนาวุธ ประทุมชาติ ผู้อำนวยการโรงเรียนน้ำสวยวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย
- 6) นางสาวกิตติยา ทองแกมมาก ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดปากฟิงตะวันตก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1
- 7) นางสาวเลิศจรรยา เสมอขำ นักจิตวิทยาคลินิกปฏิบัติการ สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข
- 8) นายมงคล สัมพันธ์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์ ครูแนะแนว ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานแนะแนว

9) นางสาวสุชาดา นาคเทศ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพิชัย สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์ หัวหน้างานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน กลุ่มบริหาร กิจการนักเรียน โรงเรียนพิชัย

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะต่อรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบใน การเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ดังนี้

ตาราง 15 แสดงผลการตรวจสอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ
(Connoisseurship)

รายการ	ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ
<p>ประเด็นที่ 1 องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในภาพรวม และภาพแสดง (ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก</p>	
<p>องค์ประกอบที่ 1 ทิศทางของรูปแบบ</p> <p>องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ</p> <p>องค์ประกอบที่ 3 ผลของรูปแบบ</p> <p>องค์ประกอบที่ 4 เงื่อนไขความสำเร็จ</p>	<p>ผู้เชี่ยวชาญเห็นชอบให้คงเดิม</p>
<p>ประเด็นที่ 2 : องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในองค์ประกอบย่อย</p>	
<p>องค์ประกอบที่ 1 ทิศทางของรูปแบบ</p>	
<p>หลักการ</p> <p>ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. หลักการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach) 2. หลักการประสานพลัง (Synergy) 3. หลักการประเมินเพื่อพัฒนา (Developmental Evaluation) 4. หลักการคิดเชิงระบบ (System Thinking) <p>วัตถุประสงค์</p> <p>ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วัตถุประสงค์หลัก <p>เพื่อใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. วัตถุประสงค์รอง ประกอบด้วย <p>ต้นน้ำ</p> <p>เพื่อให้ได้เป้าหมาย ทิศทางและแผนงานการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก</p>	<p>ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้ปรับเปลี่ยน ดังนี้</p> <p>หลักการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพิ่มเติมหลักการใช้จิตวิทยาเชิงบวก 2. เพิ่มเติมหลักการจัดการศึกษา Values-Based Education คือ การจัดการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับคุณค่าที่เป็นส่วนหนึ่งที่จะอยู่ภายในตัวของผู้เรียนซึ่งเป็นคุณค่าเชิงบวก <p>วัตถุประสงค์</p> <p>วัตถุประสงค์หลัก : ผู้เชี่ยวชาญเห็นชอบให้คงเดิม</p> <p>วัตถุประสงค์รอง : ผู้เชี่ยวชาญเห็นชอบให้คงเดิม (ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ)</p> <p>ระบบ</p> <p>ผู้เชี่ยวชาญให้คงเดิม (ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ)</p> <p>กลไก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้เพิ่มเติม บทบาทของนักเรียน

รายการ
ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

กลางน้ำ

เพื่อนำข้อมูลจากการทบทวนผลการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกมาปรับเปลี่ยนแผนงานและกลไกการทำงานให้ดีขึ้น

ปลายน้ำ

เพื่อให้ได้ข้อมูลจากผลลัพธ์การดำเนินงานมาวางแผนการดำเนินงานในครั้งต่อไป

ระบบและกลไก ประกอบด้วย

ต้นน้ำ

ระบบ (กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน)

1. **ชั้นวางแผน** ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) บันทึก MOU 2) Share Vision เป็นนโยบาย
- 3) วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก 4) วิเคราะห์ความซับซ้อน
- 5) กำหนดผลลัพธ์ KRA / KPI

2. **ชั้นปฏิบัติ** ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) แต่งตั้ง

คณะทำงาน

- 2) ออกแบบ Act 3) กำหนดปฏิทิน/ตารางเวลา

3. **ชั้นประเมิน**

ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดปฏิทินสะท้อนผล (Reflection) 2) สะท้อนผล(Reflection)

กลไก**1. บทบาทผู้บริหาร**

1.1 สร้างกระบวนการให้ความรู้แก่ ครู ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจในนโยบายและแนวทางการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

1.2 นำทีมครูและผู้ปกครองในการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกันในเรื่องการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

1.3 นำทีมครูและผู้ปกครองในการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายในการการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกด้วยการคิดเชิงระบบ (Systems Thinking)

รายการ

ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

1.4 กำหนดและประสานงานในการออกแบบโครงการหรือกิจกรรมที่เอื้อต่อการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกรวมถึงวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายด้วยการคิดเชิงระบบ (Systems Thinking)

1.5 ดำเนินการประเมินผลและสะท้อนผลการเรียนรู้เพื่อนำไปปรับปรุงกระบวนการและแนวทางปฏิบัติให้ดีขึ้น

1.6 เชื่อมโยงและสร้างกลไกในการให้ผู้ปกครองร่วมมือในการสะท้อนผลการปฏิบัติและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.7 แต่งตั้งคณะทำงานที่รับผิดชอบการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการ

กลั่นแกล้งรังแก โดยแต่งตั้งครูผู้ควบคุมดูแลระบบสารสนเทศ (Information System) และครูประจำชั้น

ทุกชั้นเรียน เพื่อรับผิดชอบในการรวบรวมและประมวลผลข้อมูลนักเรียน

1.8 กำหนดตารางเวลาการปฏิบัติการ โดยการจัดประชุมคณะทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อทบทวนและติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินการ

1.9 มอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบให้กับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยมีความชัดเจนในบทบาทของแต่ละคน เช่น ครูผู้ควบคุมระบบสารสนเทศจะต้องรับผิดชอบในการบันทึกและประมวลผลข้อมูลนักเรียน ส่วนครูประจำชั้นจะรับผิดชอบในการติดตามพฤติกรรมและการพัฒนาของนักเรียน

1.10 กำหนดปฏิทินการถอดบทเรียนผลการดำเนินงาน โดยกำหนดการประชุมร่วมกันเป็นระยะ เพื่อนำผลการดำเนินงานมาประเมินและวางแผนพัฒนาต่อไป

2. บทบาทครู

2.1 ปฏิบัติตามนโยบายที่ผู้บริหารกำหนด และบันทึกข้อตกลง (MOU) ที่ทำร่วมกับผู้ปกครองและนักเรียน

2.2 ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะชีวิตเพื่อรับมือกับเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน

2.3 ติดตามสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน พร้อมรายงานและวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับผู้ปกครองและผู้บริหาร

รายการ
ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

2.4 รับผิดชอบในการใช้งานโปรแกรม School Health Hero เพื่อบันทึกข้อมูลนักเรียนเพื่อคัดกรองนักเรียน

2.5 ปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยการเพิ่มเนื้อหาการเรียนรู้และการเลือกใช้วิธีการสอนที่สนับสนุนการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

2.6 เลือกวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมในการติดตามผลการพัฒนาของนักเรียน ด้านพฤติกรรมถูกรังแก กลั่นแกล้งและเป็นผู้กระทำการกลั่นแกล้ง

3. บทบาทผู้ปกครอง

3.1 ให้ความร่วมมือในการบันทึกข้อตกลงกับโรงเรียนในเรื่องพฤติกรรมของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแก ทั้งที่ เป็นผู้ถูกรังแกและผู้กระทำ โดยมีส่วนร่วมในการดูแลพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในบ้านและโรงเรียน

3.2 มีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการปฏิบัติของนักเรียนและให้ข้อเสนอแนะร่วมกับโรงเรียน

3.3 เข้าร่วมกิจกรรมอบรมหรือเวิร์คช็อปที่โรงเรียนจัดเพื่อให้เข้าใจแนวทางการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

กลางน้ำ ประกอบด้วย

ระบบ

1. ชั้นวางแผน

ประกอบด้วย ขั้นตอนการ Check list Act ตาม Timeline

2. ชั้นปฏิบัติ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์ความซับซ้อน 2) ทบทวนผลการดำเนินงาน 3) ประเมินความสามารถของทีม 4) ปรับแผนระหว่างทาง

3. ชั้นประเมิน

ประกอบด้วย ขั้นตอน การสะท้อนผล(Reflection) จากเป้าหมายและการพัฒนาตนเองของสมาชิก

กลไก

1. บทบาทผู้บริหาร

1.1 เป็นผู้นำกระบวนการ Check list Act โดยนำโครงการหรือกิจกรรมที่ดำเนินการไปแล้วมาตรวจสอบ

รายการ
ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

ความสำเร็จ และประเมินว่าตรงตามตัวชี้วัด (KPI) ที่กำหนดไว้หรือไม่ รวมถึงการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรมโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (PLC)

1.2 นำกระบวนการวิเคราะห์ **Red Zone** เพื่อระบุโครงการ/กิจกรรมที่ต้องเร่งปรับปรุง โดยใช้เครื่องมือ Matrix ความซับซ้อน แบ่งเป็น 4 Quadrants เพื่อวิเคราะห์ความสำคัญและความเร่งด่วนของโครงการ/กิจกรรม และให้แนวทางการปรับปรุงให้บรรลุเป้าหมายในภาคเรียนนี้

1.3 ประชุมคณะทำงาน เพื่อทบทวนผลการดำเนินงานของการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ผ่านมา โดยเน้นการสะท้อนผลการดำเนินงานร่วมกัน วิเคราะห์จุดสำเร็จและจุดที่ยังต้องพัฒนา พร้อมประเมินความซับซ้อนและปัญหาที่เกิดขึ้น

1.4 ประเมินความสามารถของทีม โดยวิเคราะห์ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในโครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการ พร้อมนำเสนอแนวทางปรับเปลี่ยนกลไกการทำงานและบทบาทของแต่ละคนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยนำปัจจัยทั้งหมดที่วิเคราะห์มาวางแผนและปรับปรุงโครงการ/กิจกรรมที่ยังไม่ได้บรรลุผล โดยปรับแผนงานหรือเพิ่มกิจกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์

1.5 สรุปผลการเรียนรู้และสะท้อนผล โดยใช้กระบวนการ PLC เพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าใจภาพรวมการดำเนินงาน และสามารถนำแนวคิดที่ได้มาปรับใช้ในการพัฒนาต่อไป

2. บทบาทครู

2.1 ร่วมมือกับผู้บริหารและเพื่อนครูในกระบวนการ Check list Act โดยตรวจสอบโครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการมาแล้ว พร้อมสะท้อนผลการดำเนินงานว่ากิจกรรมใดบรรลุตามเป้าหมาย และกิจกรรมใดยังต้องปรับปรุง

2.2 ร่วมกับผู้บริหารในการวิเคราะห์กิจกรรมที่อยู่ใน **Red Zone** โดยใช้เครื่องมือ Matrix ความซับซ้อน เพื่อจัดลำดับความสำคัญและความเร่งด่วนของโครงการที่ต้องแก้ไข

2.3 ทบทวนเอกสารและรายงานผลการดำเนินงานของนักเรียน รวมถึงการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อ

รายการ
ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

ลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกของตนเอง โดยประเมินว่า ผลลัพธ์การดำเนินงานว่าเป็นไปตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้หรือไม่ พร้อมร่วมสะท้อนความเห็นในที่ประชุม

2.4 ร่วมมือในการประเมินผลความสามารถของทีมงานใน ด้านการทำงานเกี่ยวกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยใน โรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกเพื่อวิเคราะห์ปัจจัย ที่ทำให้สำเร็จหรือล้มเหลว และเสนอแนวทางปรับปรุงกลไก การทำงานร่วมกัน

2.5 ร่วมกันพิจารณาและเสนอแนวทางปรับแผนงานเพื่อ ปรับปรุงโครงการหรือกิจกรรมที่ยังไม่ได้ดำเนินการให้ สอดคล้องกับเป้าหมาย หรือเสนอวิธีการเพิ่มเติมที่จะช่วยให้ บรรลุผลตามวิสัยทัศน์

2.6 เข้าร่วมในกระบวนการ PLC เพื่อสรุปผลการเรียนรู้ และสะท้อนผลที่ได้จากการดำเนินงานที่ผ่านมา โดยมีการ เสนอแนะวิธีการที่สามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินงาน ต่อไป

3. บทบาทผู้ปกครอง

3.1 มีบทบาทในการให้ข้อมูลและสะท้อนพฤติกรรมของ นักเรียนจากการดำเนินกิจกรรมการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัย จากการกลั่นแกล้งรังแก โดยร่วมกับครูในการตรวจสอบว่า พฤติกรรมของนักเรียนตามแบบประเมิน

3.2 มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของ นักเรียนที่บ้าน และให้คำแนะนำในการปรับปรุงโครงการ/ กิจกรรมที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

3.3 ร่วมกับครูในการทบทวนผลการดำเนินงานการ เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก โดยให้ข้อมูล เพิ่มเติมจากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนที่บ้าน

3.4 มีส่วนร่วมในการประเมินความสามารถของทีมครูโดย ให้ข้อเสนอแนะที่ช่วยพัฒนาการทำงานร่วมกันในการ เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่น แกล้งรังแก

3.5 ร่วมมือกับครูในการปรับแผนพัฒนานักเรียน โดยการ สนับสนุนกิจกรรมที่บ้านที่สอดคล้องกับแผนงานของโรงเรียน

รายการ
ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

3.6 ร่วมสรุปผลการเรียนรู้ร่วมกันกับครูและนักเรียน
เพื่อให้เกิดการปรับปรุงพฤติกรรมเชิงบวกของนักเรียนทั้งใน
บ้านและโรงเรียน

ปลายทาง ประกอบด้วย

ระบบ

1. **ชั้นวางแผน** ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ 1) สะท้อนผล

Act หลัก ตาม Timeline 2) ทบทวนผลลัพธ์ของ Act ที่
ดำเนินการแล้วสรุปความก้าวหน้า

2. **ชั้นปฏิบัติ** ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ 1) วิเคราะห์ Gap

2) ปรับแผนการดำเนินการ

3. **ชั้นประเมิน** ประกอบด้วย ขั้นตอนการสะท้อนผล

(Reflection) ตั้งแต่กระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ และปลาย
น้ำ

กลไก

1. **บทบาทผู้บริหาร**

1.1 ประชุมคณะทำงานผู้รับผิดชอบและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
เพื่อนำโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างพื้นที่
ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ได้
ดำเนินการทั้งหมด มาทบทวนและสะท้อนผลตาม Timeline
ที่ได้กำหนดไว้ โดยการประชุมนี้จะเน้นการรวบรวมข้อมูลจาก
ทีมครูและผู้ปกครอง เพื่อให้เห็นภาพรวมของกิจกรรมที่ผ่าน
มา

1.2 เป็นผู้นำในการประชุมทบทวนผลลัพธ์ของกิจกรรมที่ได้
ดำเนินการทั้งหมด เพื่อประเมินว่ากิจกรรมต่าง ๆ บรรลุผล
ตามที่ตั้งเป้าหมายหรือไม่ โดยใช้ข้อมูลจากการประเมิน
ผลลัพธ์ของครูและผู้ปกครอง

1.3 นำผลจากการสะท้อนผลการดำเนินงานมาเปรียบเทียบกับ
เป้าหมายที่กำหนดไว้ตาม KRA และ KPI เพื่อวิเคราะห์
ช่องว่างที่ยังไม่ได้รับการเติมเต็ม โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบ
สองวงจร (Double loop learning) เพื่อให้เข้าใจปัญหาและ
สามารถติดตามแก้ไขหรือหาแนวทางปรับปรุงให้บรรลุ
วิสัยทัศน์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้

1.4 ประเมินและปรับแผนการดำเนินการในปีถัดไป โดย
การนำผลจากการวิเคราะห์ Vision ที่ตั้งไว้ตั้งแต่เริ่มต้นมา

รายการ
ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

เปรียบเทียบกับผลการดำเนินงาน เพื่อหาจุดที่ก้าวหน้าและจุดที่ต้องปรับปรุงมากขึ้น

1.5 เป็นผู้นำการสรุปผลการเรียนรู้ทั้งหมดตั้งแต่เริ่มกระบวนการจนถึงจบกระบวนการ โดยเน้นการใช้กระบวนการ **Reflection** เพื่อสะท้อนแนวคิดที่ได้รับและสิ่งที่ต้องปรับปรุงในการดำเนินงานต่อไป

2. บทบาทครู

2.1 ร่วมกับผู้บริหารในการทบทวนกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการไปแล้ว โดยการสะท้อนผลการดำเนินงานตาม Timeline ที่กำหนดไว้ ครูต้องแสดงข้อมูลที่รวบรวมจากห้องเรียน เช่น พฤติกรรมของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแก

2.2 รายงานผลลัพธ์ของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักเรียนในเรื่องพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแก ครูต้องวิเคราะห์และแสดงผลการพัฒนาของนักเรียนตามที่ได้ดำเนินการในห้องเรียน รวมถึงสะท้อนปัญหาและความสำเร็จที่เกิดขึ้น

2.3 ทำการเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่ได้รับกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อหาช่องว่างในการพัฒนาการของนักเรียน โดยครูจะประเมินผลตาม KRA ที่กำหนดไว้ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในที่ประชุมร่วมกับผู้บริหารและผู้ปกครอง

2.4 เสนอแนวทางการปรับปรุงแผนการดำเนินงานในปีถัดไป โดยการเสนอแผนการเรียนรู้ใหม่หรือวิธีการสอนที่สามารถพัฒนานักเรียนได้ดีขึ้น และทำให้บรรลุเป้าหมายที่ชัดเจนกว่าเดิม

2.5 มีส่วนร่วมในกระบวนการสะท้อนผลการเรียนรู้ โดยสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการดำเนินงานที่ผ่านมา ตั้งแต่การเข้าร่วมกระบวนการจนถึงการประเมินผลสุดท้าย รวมถึงเสนอแนวทางที่จะนำไปปรับใช้ในปีถัดไป

3. บทบาทผู้ปกครอง

3.1 เข้าร่วมการทบทวนกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยสะท้อนผลการพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนที่บ้าน และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมของ

รายการ	ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ
<p>โรงเรียน</p> <p>3.2 รายงานผลลัพธ์ที่สังเกตเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนที่บ้าน ว่ามีการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาจากกิจกรรมของโรงเรียนหรือไม่ พร้อมแสดงความคิดเห็นว่าโรงเรียนสามารถช่วยเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกได้อย่างไร</p> <p>3.3 ให้ข้อเสนอแนะในการวิเคราะห์ช่องว่างระหว่างเป้าหมายที่ตั้งไว้กับพฤติกรรมจริงของนักเรียนที่บ้าน เพื่อให้คณะทำงานของโรงเรียนเข้าใจปัญหาจากมุมมองของผู้ปกครอง และสามารถปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น</p> <p>3.4 มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการปรับปรุงแผนงานของโรงเรียน โดยการเสนอความต้องการหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมพัฒนาของนักเรียนและพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนที่เห็นว่าควรให้ความสำคัญมากขึ้นในปีถัดไป</p> <p>3.5 ร่วมสะท้อนผลการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้ร่วมกับโรงเรียนและครู ในการสนับสนุนพฤติกรรมเชิงบวกของนักเรียนที่บ้าน รวมถึงแสดงความคิดเห็นถึงสิ่งที่ต้องปรับปรุงในการดำเนินงานต่อไป</p>	
องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ	
<p>ต้นน้ำ</p> <p>ชั้นวางแผน</p> <p>1. ผู้บริหารสถานศึกษา ทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ในด้านการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ระหว่าง ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสานความร่วมมือในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยในส่วนของผู้ปกครองข้อตกลงให้ความร่วมมือในการดูแลสอดส่องพฤติกรรม</p> <p>2. การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Share Vision) เป็นการกำหนด school Goal เพื่อหาจุดฝันร่วมกันหรือผลลัพธ์ที่อยากได้</p>	<p>ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้ปรับเพิ่มเติม ดังนี้</p> <p>ต้นน้ำ</p> <p>ชั้นวางแผน</p> <p>1. เพิ่มเติมการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบายและมาตรการต่าง ๆ (ข้อ 2,3)</p> <p>2. เพิ่มเติมกิจกรรมหรือกระบวนการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ตรงกันของครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง (ข้อ4)</p> <p>ชั้นปฏิบัติ</p> <p>1. เพิ่มเติมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมและมาตรการความผิด (ข้อ 2.3)</p> <p>กลางน้ำ</p>

รายการ	ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ
<p>เกิดขึ้นว่าเป็นอย่างไรร่วมกันระหว่าง ผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง เป็นการหา เป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนในการเสริมสร้าง พื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก เพื่อกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจนต่อการต่อต้านการกลั่นแกล้ง กันในโรงเรียน</p> <p>3. ประกาศหรือกำหนดนโยบายที่ชัดเจน ในเรื่องการต่อต้าน การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนโดยผู้บริหารประกาศนโยบาย ในการขับเคลื่อน ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ</p> <p>4. ผู้บริหารสร้างกระบวนการในการให้ความรู้ สร้างความ เข้าใจและความตระหนักให้แก่คณะครู ผู้ปกครองและ คณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อรับทราบนโยบายเกี่ยวกับการ ดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลด ปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก</p> <p>5. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก โรงเรียนที่มีผลต่อการกลั่นแกล้งรังแกกันในโรงเรียน</p> <p>6. การวิเคราะห์ความซับซ้อน ด้วยเครื่องมือการคิดเชิงระบบ (Systems Thinking) โดยการนำผลการคัดกรองนักเรียนจาก แบบประเมิน SDQ ข้อมูลจากโปรแกรม School Health Hero และการประเมินนักเรียนโดยนักเรียน ผู้ปกครองและ ครู มาร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคที่พบในการเสริมสร้าง พื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ของผู้เกี่ยวข้องที่ทำให้ไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายและ แนวทางที่อยากให้เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่เป้าหมายได้</p> <p>7. นำ Vision วิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้ มากำหนดปัจจัย ความสำเร็จ (Key result areas : KRA) และดัชนี ความสำเร็จ (Key performance Indicators : KPI) เป็น การกำหนดผลลัพธ์ของการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ ต้องการเห็นหลังจากดำเนินการเสร็จสิ้น ในส่วนของ KRA ได้แก่ ผลลัพธ์ว่าใครบ้าง/อะไรบ้างที่ต้องเปลี่ยน และต้องเป็น อย่างไร เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เช่น 1) ผู้บริหาร 2) ครู 3) ผู้ปกครอง 4) นักเรียน และ 5) เครือข่าย และส่วนของ KPI คือ ผลลัพธ์ที่อยากให้เกิดขึ้นในการเสริมสร้างพื้นที่</p>	<p>ชั้นวางแผน</p> <p>1. ในการกำหนด Red Zone ให้ระบุเพิ่มเติมว่าให้เลือกโครงการ/กิจกรรมที่ถูก จัดลำดับอยู่ในพื้นที่สีแดง (Red zone) คือ Quadrant 1 ที่มีความซับซ้อนและส่งผลกระทบ มากๆ มาเร่งแก้ไข/ปรับปรุงก่อน (ข้อ2)</p>

รายการ
ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ตั้งไว้ เช่น โรงเรียนมีนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกอย่างชัดเจน โรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่เป็นระบบและมีกลไกในการขับเคลื่อน มีหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแก และการเผชิญกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก มีหลักสูตรฝึกอบรมให้กับครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ในการสร้างความตระหนัก ความเข้าใจที่ต้องต่อการกลั่นแกล้งรังแก และเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับนักเรียน มีระบบการสื่อสารเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกที่ปลอดภัย มีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยต่อการกลั่นแกล้งรังแก มีมาตรการที่ชัดเจนต่อการกระทำที่เป็นการกลั่นแกล้งรังแกทั้งในระดับห้องเรียนและโรงเรียน มีโครงการ/กิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับครู ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน มีเครือข่ายความร่วมมือในการร่วมกันต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแก มีระบบการดูแลช่วยเหลือ เยียวยา ฟ้นฟูจิตใจของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ มีแผนเผชิญเหตุเมื่อเกิดเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนและมีมาตรการต่อความผิดที่ชัดเจน

ชั้นปฏิบัติ

1. มีการแต่งตั้งคณะทำงานผู้รับผิดชอบ โดยให้ศึกษาระเบียบและแนวปฏิบัติส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนและเพื่อให้เกิดการดำเนินงานลงสู่การปฏิบัติเกิดประสิทธิภาพสูงสุด
2. จากนั้นก็นำ KRA และ KPI ที่กำหนดไว้มาออกแบบโครงการ/กิจกรรม (กำหนด Act) กำหนดวิธีการติดตามและเก็บข้อมูลเพื่อวัดผลความสำเร็จ ซึ่งเป็นการนำการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบลงสู่การเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ดังนี้

2.1 ออกแบบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม (Action Plan) โดยครอบคลุมกระบวนการขององค์ประกอบของพื้นที่ปลอดภัย ได้แก่ พื้นที่ปลอดภัยทางกายภาพและพื้นที่ปลอดภัยทางจิตใจ โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)

รายการ
ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

เพื่อร่วมกันออกแบบการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

2.2 การกำหนดการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

2.3 สร้างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็ง รวมถึงการดูแลเยียวยาฟื้นฟูจิตใจและการดำเนินการตามมาตรการความผิดที่ร่วมกันกำหนดไว้

2.4 การปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการเนื้อหา และทักษะชีวิตที่ใช้ในการรับมือกับสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแก และการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นเรียน (Classroom Learning) รวมถึงการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย

2.4.1 ด้านหลักสูตร (Curriculum) มีการปรับปรุงหลักสูตรทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในการบูรณาการเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกและการรับมือกับสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแก

2.4.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ (Instruction) การเลือกวิธีสอนและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม ส่งเสริมสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ที่ปลอดภัยจากการถูกกลั่นแกล้ง เพื่อช่วยให้นักเรียนบรรลุถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้

2.4.3 ด้านการวัดผล (Measuring) เลือกวิธีการวัดผลที่เหมาะสมและสามารถวิเคราะห์ผลในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกได้

2.4.4 ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ (Evaluating) สามารถประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกได้

3. การกำหนดปฏิทินและตารางเวลาปฏิบัติการ

4. การดำเนินการให้มีระบบสารสนเทศ (Information System) โดยมีการแต่งตั้งคณะทำงานเกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนระบบสารสนเทศในโรงเรียน ประกอบด้วย ครูผู้ควบคุมดูแลระบบ และคุณครูที่ปรึกษาทุกชั้นเรียน และคณะทำงานต้องศึกษาแนวปฏิบัติในการใช้โปรแกรม ซึ่งใช้

รายการ
ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

โปรแกรม School Health Hero โดยข้อมูลทั้งหมดจะถูกนำไปประเมินผลและนำไปใช้ในการคัดกรองนักเรียน เพื่อปรับปรุงนักเรียนให้ดีขึ้นตามแนวทางการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ชั้นประเมิน

1. กำหนดปฏิทินการสะท้อนผล (Reflection) การดำเนินงาน
2. สะท้อนผลการเรียนรู้ (Reflection) เป็นการสะท้อนผลการดำเนินงานในช่วงต้นน้ำ เพื่อสะท้อนให้เกิดการพัฒนากระบวนการ/แนวทางปฏิบัติใหม่ๆ โดยจะทำการประเมินกระบวนการในแต่ละขั้นตอน และประเมินผลความพึงพอใจของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินการในช่วงต้นน้ำ มีการสะท้อนคิดจากผู้ปฏิบัติงานถึงปัญหาการดำเนินงานที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จ โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ทุกเย็นวันอังคารและ วันพฤหัสบดี เวลา 15.50 - 16.30 น.
3. กระบวนการ CoP ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นเครื่องมือทำงานร่วมกับผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองสะท้อนผลการดำเนินการในช่วงต้นน้ำ โดยมีเป้าหมายหลักอันจะนำไปสู่เป้าหมายร่วมกัน คือ การเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกทั้งทางกายภาพและจิตใจ

กลางน้ำ
ชั้นวางแผน

1. Check list Act โดยการนำโครงการ/กิจกรรมที่ได้ดำเนินการไปแล้วตั้งแต่ช่วงกระบวนการต้นน้ำ จนถึงปัจจุบัน มาวางแผน Timeline ที่กำหนด แล้วมาสะท้อนผลการดำเนินการร่วมกันถึงกิจกรรมเกี่ยวกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนจากการกลั่นแกล้งรังแกว่ามีกิจกรรมใดบ้างที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และบรรลุตามตัวชี้วัดความสำเร็จต่อกลุ่มเป้าหมายใด ใน KRA และตัวชี้วัด KPI จากนั้นนำมาจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรม โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) โดยให้ผู้บริหาร คณะครู ร่วมกันสะท้อนผล (Reflection) ผลการ
-

รายการ
ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

ดำเนินงาน เป็นการ Check list Act ของโครงการ/กิจกรรม
ที่ได้ดำเนินการไปแล้วตั้งแต่ช่วงกระบวนการต้นน้ำ

ชั้นปฏิบัติ

1. การวิเคราะห์ความซับซ้อน ด้วยเครื่องมือ Matrix ความ
ซับซ้อน ซึ่งเป็นการนำโครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการ
ดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลด
ปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ที่ได้ดำเนินการไปแล้วมาจัดลำดับ
ความสำคัญ โดยใช้การวิเคราะห์ Red Zone ซึ่งแบ่งออกเป็น
4 Quadrant ดังนี้

1) Quadrant ขวา-บน สำคัญมาก-เร่งด่วนมาก

2) Quadrant ซ้าย-บน สำคัญมาก-เร่งด่วนน้อย

3) Quadrant ซ้าย-ล่าง สำคัญน้อย-เร่งด่วนน้อย

4) Quadrant ขวา-ล่าง สำคัญน้อย-เร่งด่วนมาก

โดยที่โครงการ/กิจกรรมใดที่ถูกจัดลำดับอยู่ในพื้นที่
สีแดง (Red zone) คือ Quadrant 1 แสดงว่ามีความสำคัญ
มากควรเร่งแก้ไข/ปรับปรุง เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ ภายใน 1
ภาคเรียน

2. ทบทวนผลการดำเนินงาน เป็นการทบทวนเอกสารผลการ
ดำเนินงานโครงการ/ กิจกรรมของการเสริมสร้างพื้นที่
ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ผ่านมา
เพื่อให้สมาชิกในทีมเห็นข้อมูลร่วมกันว่า กิจกรรมส่วนใด
สำเร็จ ส่วนใดที่ยังไม่สำเร็จ ส่วนใดจะต้องทำต่อ และใช้
เครื่องมืออะไรวัด และวิเคราะห์หาสาเหตุ อุปสรรค อะไรที่ทำ
ให้ยังไม่สำเร็จ (โดยนำผลจากการวิเคราะห์ความซับซ้อนจาก
Matrix ความซับซ้อนมาร่วมวิเคราะห์ด้วย) โดยใช้
กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ

(Professional Learning Community: PLC) ให้ผู้บริหาร
คณะครู ร่วมกันทบทวนผลการดำเนินงานโครงการ/ กิจกรรม
ของการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการ
กลั่นแกล้งรังแก

3. ประเมินความสามารถของทีม เป็นการอธิบายถึงปัจจัยที่
เกี่ยวข้องกับความสำเร็จ และความล้มเหลวของการ
ดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลด
ปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกของทุกคนในทีม เพื่อนำไป

รายการ
ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

ปรับเปลี่ยนแผนงาน กลไกการทำงาน และองค์ประกอบของ
ทีมระหว่างทางให้ดีขึ้น โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้
เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community:
PLC) ที่ให้ผู้บริหาร คณะครูและผู้ปกครอง ร่วมกันประเมิน
ความสามารถของทีม เป็นการนำปัจจัยทั้งหมดที่วิเคราะห์มา
พิจารณาร่วมกัน และหาแนวทางการปรับกิจกรรมที่ยังไม่ได้
ดำเนินการให้ดีขึ้น หรือเพิ่มโครงการ/ กิจกรรม เพื่อให้บรรลุ
วิสัยทัศน์

ขั้นประเมิน

1. สรุปผลการเรียนรู้ร่วมกันสะท้อนผล (Reflection) โดยใช้
กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ
(Professional Learning Community: PLC) ที่ให้ผู้บริหาร
คณะครู ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมกันสะท้อนผล (Reflection)
และสรุปผลการเรียนรู้ร่วมกัน โดยพิจารณาจากเป้าหมายและ
การพัฒนาตนเองของสมาชิก

ปลายน้ำ
ขั้นวางแผน

1. ผู้บริหารและครูร่วมกันการทบทวนการดำเนินการและ
กิจกรรม โดยการนำโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการ
เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่น
แกล้งรังแก ที่ได้ดำเนินการทั้งหมดตาม Timeline ที่ได้
กำหนดไว้ มาสะท้อนผลเพื่อทบทวนการดำเนินการ
2. ผู้บริหารและครูนำผลจากการทบทวนกิจกรรมและสะท้อน
ผลการดำเนินงาน มาทบทวนผลลัพธ์ของกิจกรรมที่ได้
ดำเนินการทั้งหมด แล้วสรุปความก้าวหน้า

ขั้นปฏิบัติ

1. ผู้บริหารและครูร่วมกันวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap) เป็นการนำ
ผลที่ได้จากการทบทวนและสะท้อนผลการดำเนินงานมา
เปรียบเทียบ เพื่อให้ทราบถึงการพัฒนาการของกลุ่มเป้าหมาย
ตาม KRA ที่ได้กำหนดไว้
 2. ผู้บริหารและครูนำผลการวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap) มาปรับ
แผนการดำเนินการในปีถัดไป เป็นการวิเคราะห์วิสัยทัศน์
(Vision) ที่เขียนไว้ ตั้งแต่ต้น เพื่อประเมินว่าจุดไหนมี
ความก้าวหน้า และจุดไหนที่ต้องให้ความสำคัญมากขึ้น
-

รายการ	ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ
<p>ขั้นประเมิน</p> <p>1. ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครองการสะท้อนผลการเรียนรู้ (Reflection) เป็นการสะท้อนผลการเรียนรู้ ตั้งแต่กระบวนการช่วงต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อนำผลที่ได้มาวางแผนการดำเนินงานในปีถัดไป</p>	
<p>องค์ประกอบที่ 3 ผลของรูปแบบ</p>	
<p>Output</p> <p>โรงเรียนมีพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกทั้งทางกายภาพและจิตใจ ประกอบด้วย</p> <p>1. ด้านกายภาพ</p> <p>1.1 นโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกที่ชัดเจนของโรงเรียน</p> <p>1.2 โครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน</p> <p>1.3 การกำหนดพื้นที่ปลอดภัย</p> <p>1.4 การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาและบรรยากาศในชั้นเรียนภายใต้หลักการแตกต่างกันแต่อยู่ร่วมกันได้</p> <p>1.5 การสร้างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ผู้ปกครองและภาคีเครือข่าย</p> <p>1.6 การจัดระบบช่องทางการสื่อสาร</p> <p>1.7 การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>1.8 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ</p> <p>1.9 การประเมินนักเรียนรายบุคคล</p> <p>1.10 กระบวนการจัดการแก้ไขปัญหา</p> <p>1.11 การจัดทำแผนความปลอดภัยของสถานศึกษา</p> <p>1.12 การป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำ และสร้างความเข้าใจกับผู้กระทำอย่างเหมาะสม</p> <p>1.13 การช่วยเหลือ เยียวยา ฟ้นฟู จิตใจ</p> <p>1.14 การดำเนินการตามขั้นตอนของมาตรการความผิด</p> <p>2. ด้านจิตใจ ประกอบด้วย</p> <p>2.1 การสร้างทัศนคติ ความตระหนักรับรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการกลั่นแกล้งรังแก</p> <p>2.2 การจัดการชั้นเรียน มีกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับครู ครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียน</p>	<p>ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้ปรับเพิ่มเติม ดังนี้</p> <p>Output (KRA)</p> <p>ให้เพิ่มเติมในส่วนของผู้บริหาร ครู และ ผู้ปกครอง</p>

รายการ	ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ
<p>2.3 การเสริมสร้างทักษะชีวิต ประสบการณ์และสมรรถนะ ในการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกกันให้แก่นักเรียน</p> <p>Outcome เหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนลดจำนวนลง</p>	
<p>องค์ประกอบที่ 4 เจื่อนใจความสำเร็จ</p>	
<p>เจื่อนใจที่จะทำให้การนำรูปแบบไปใช้ ให้ประสบความสำเร็จ คือ ผู้นำต้องมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง</p>	<p>ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้ปรับเพิ่มเติม ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เปลี่ยนจากผู้นำเป็น ผู้บริหาร 2. ให้เพิ่มเติม ครูมีภาวะผู้นำร่วมในการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากครูเป็นผู้ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด在校เรียน

การพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ 9 ท่าน มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมให้ปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

1. องค์ประกอบที่ 1 ทิศทางของรูปแบบ ให้เพิ่มเติมในส่วนของหลักการ โดยให้เพิ่มเติมหลักการใช้จิตวิทยาเชิงบวก และหลักการจัดการศึกษา Values-Based Education เนื่องจากมีการพัฒนาผู้เรียนในด้านของทักษะทางอารมณ์และสังคมและในส่วนของระบบและกลไก ให้เพิ่มเติมกลไกในบทบาทของนักเรียนเนื่องจากนักเรียนควรมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ

2. องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ ให้เพิ่มเติมในประเด็นดังนี้

2.1 ระยะต้นน้ำ

2.1.1 ชั้นวางแผน ให้เพิ่มเติมการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบายและมาตรการต่าง ๆ (ข้อ 2, 3) และเพิ่มเติมกิจกรรมหรือกระบวนการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ตรงกันของครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง (ข้อ4)

2.1.2 ชั้นปฏิบัติ ให้เพิ่มเติมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมและมาตรการความผิด (ข้อ 2.3)

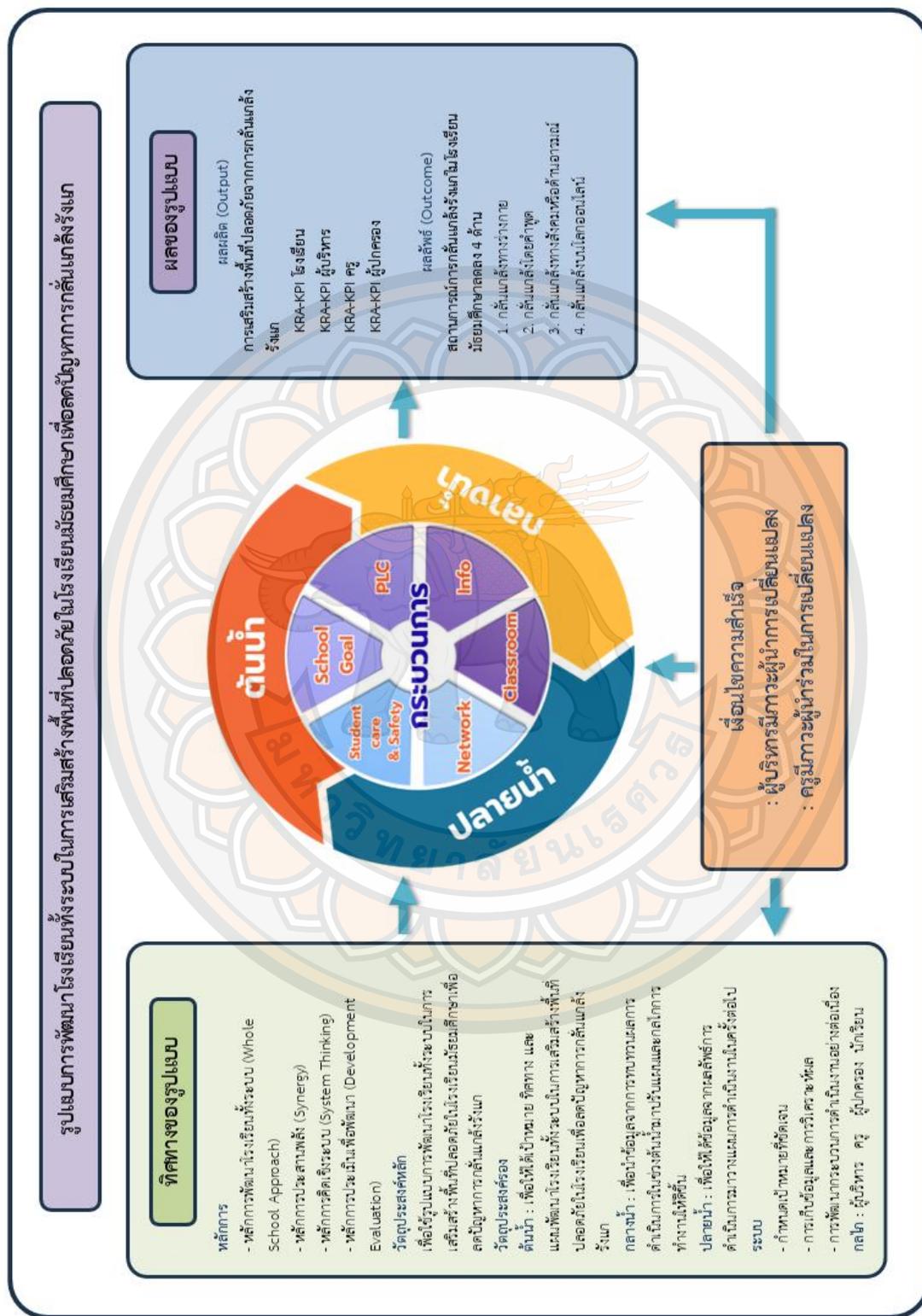
2.2 ระยะกลางน้ำ

2.2.1 ชั้นวางแผน ในการกำหนด Red Zone ให้ระบุเพิ่มเติมว่าให้เลือกโครงการ/กิจกรรมที่ถูกจัดลำดับอยู่ในพื้นที่สีแดง (Red zone) คือ Quadrant 1 ที่มีความซับซ้อนและส่งผลกระทบมากๆ มาเร่งแก้ไข/ปรับปรุงก่อน (ข้อ2)

3. องค์ประกอบที่ 3 ผลของรูปแบบ ในส่วนของ Output (KRA) ให้เพิ่มเติมในส่วนของผู้บริหาร ครู และ ผู้ปกครอง เพราะเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหลัก

4. องค์ประกอบที่ 4 เงื่อนไขความสำเร็จ ให้เพิ่มเติม โดยเปลี่ยนจากผู้นำเป็น ผู้บริหารและเพิ่มเติมให้ ครูมีภาวะผู้นำร่วมในการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากครูเป็นผู้ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุดในชั้นเรียน

จากนั้นนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุง (ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้ทดลองจริง แสดงดังภาพที่ 16 และรายละเอียดดังนี้

ภาพ 16 รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการก่อกวนทางเพศ

ตาราง 16 แสดงผลการปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่
ปลอดภัยในโรงเรียน มัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยการสัมมนาอิง
ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

องค์ประกอบก่อนปรับปรุง	องค์ประกอบหลังปรับปรุง
ประเด็นที่ 1 องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน มัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในภาพรวม และภาพแสดง (ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการ เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	
องค์ประกอบที่ 1 ทิศทางของรูปแบบ	ผู้เชี่ยวชาญเห็นชอบให้คงเดิม
องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ	
องค์ประกอบที่ 3 ผลของรูปแบบ	
องค์ประกอบที่ 4 เงื่อนไขความสำเร็จ	
ประเด็นที่ 2 : องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน มัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในองค์ประกอบย่อย	
องค์ประกอบที่ 1 ทิศทางของรูปแบบ	
หลักการ ประกอบด้วย	ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้ปรับเพิ่มเติม ดังนี้
1. หลักการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach)	1. หลักการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach)
2. หลักการประสานพลัง (Synergy)	2. หลักการประสานพลัง (Synergy)
3. หลักการประเมินเพื่อพัฒนา (Developmental Evaluation)	3. หลักการประเมินเพื่อพัฒนา (Developmental Evaluation)
4. หลักการคิดเชิงระบบ (System Thinking)	4. หลักการคิดเชิงระบบ (System Thinking)
	5. หลักการใช้จิตวิทยาเชิงบวก (Positive Psychology)
	6. หลักการจัดการศึกษาที่เน้นคุณค่า (Values-Based Education) คือ การจัดการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับคุณค่าที่เป็นส่วนหนึ่งที่จะอยู่ภายในตัวของผู้เรียนซึ่งเป็นคุณค่าเชิงบวก
วัตถุประสงค์	วัตถุประสงค์
ประกอบด้วย	ประกอบด้วย
1. วัตถุประสงค์หลัก	1. วัตถุประสงค์หลัก
เพื่อใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	เพื่อใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

องค์ประกอบก่อนปรับปรุง	องค์ประกอบหลังปรับปรุง
<p><u>2. วัตถุประสงค์</u> ประกอบด้วย</p> <p><u>ต้นน้ำ</u></p> <p>เพื่อให้ได้เป้าหมาย ทิศทางและแผนงานการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก</p> <p><u>กลางน้ำ</u></p> <p>เพื่อนำข้อมูลจากการทบทวนผลการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกมาปรับเปลี่ยนแผนงานและกลไกการทำงานให้ดีขึ้น</p> <p><u>ปลายน้ำ</u></p> <p>เพื่อให้ได้ข้อมูลจากผลลัพธ์การดำเนินงานมาวางแผนการดำเนินงานในครั้งต่อไป</p>	<p><u>2. วัตถุประสงค์</u> ประกอบด้วย</p> <p><u>ต้นน้ำ</u></p> <p>เพื่อให้ได้เป้าหมาย ทิศทางและแผนงานการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก</p> <p><u>กลางน้ำ</u></p> <p>เพื่อนำข้อมูลจากการทบทวนผลการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกมาปรับเปลี่ยนแผนงานและกลไกการทำงานให้ดีขึ้น</p> <p><u>ปลายน้ำ</u></p> <p>เพื่อให้ได้ข้อมูลจากผลลัพธ์การดำเนินงานมาวางแผนการดำเนินงานในครั้งต่อไป</p>
<p>ระบบและกลไก ประกอบด้วย</p> <p><u>ต้นน้ำ</u></p> <p>ระบบ (กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน)</p> <p>1. ชั้นวางแผน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) บันทึก MOU 2) Shere Vision เป็นนโยบาย 3) วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก 4) วิเคราะห์ความซับซ้อน 5) กำหนดผลลัพธ์ KRA / KPI</p> <p>2. ชั้นปฏิบัติ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) แต่งตั้ง คณะทำงาน 2) ออกแบบ Act 3) กำหนดปฏิทิน/ตารางเวลา</p> <p>3. ชั้นประเมิน</p> <p>ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดปฏิทินสะท้อนผล (Reflection) 2) สะท้อนผล(Reflection)</p> <p><u>กลไก</u></p> <p>1. บทบาทผู้บริหาร</p> <p>1.1 สร้างกระบวนการให้ความรู้แก่ ครู ผู้ปกครองและ คณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจในนโยบายและแนวทางการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก</p>	<p>ระบบและกลไก ประกอบด้วย</p> <p><u>ต้นน้ำ</u></p> <p>ระบบ (กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน)</p> <p>1. ชั้นวางแผน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) บันทึก MOU 2) Shere Vision เป็นนโยบาย 3) วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก 4) วิเคราะห์ความซับซ้อน 5) กำหนดผลลัพธ์ KRA / KPI</p> <p>2. ชั้นปฏิบัติ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) แต่งตั้ง คณะทำงาน 2) ออกแบบ Act 3) กำหนดปฏิทิน/ตารางเวลา</p> <p>3. ชั้นประเมิน</p> <p>ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดปฏิทินสะท้อนผล (Reflection) 2) สะท้อนผล(Reflection)</p> <p><u>กลไก</u></p> <p>1. บทบาทผู้บริหาร</p> <p>1.1 สร้างกระบวนการให้ความรู้แก่ ครู ผู้ปกครองและ คณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจในนโยบายและแนวทางการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก</p>

องค์ประกอบก่อนปรับปรุง	องค์ประกอบหลังปรับปรุง
1.2 นำทีมครูและผู้ปกครองในการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกันในเรื่องการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	1.2 นำทีมครูและผู้ปกครองในการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกันในเรื่องการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก
1.3 นำทีมครูและผู้ปกครองในการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายในการการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกด้วยการคิดเชิงระบบ (Systems Thinking)	1.3 นำทีมครูและผู้ปกครองในการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายในการการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกด้วยการคิดเชิงระบบ (Systems Thinking)
1.4 กำหนดและประสานงานในการออกแบบโครงการหรือกิจกรรมที่เอื้อต่อการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกรวมถึงวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายด้วยการคิดเชิงระบบ (Systems Thinking)	1.4 กำหนดและประสานงานในการออกแบบโครงการหรือกิจกรรมที่เอื้อต่อการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกรวมถึงวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายด้วยการคิดเชิงระบบ (Systems Thinking)
1.5 ดำเนินการประเมินผลและสะท้อนผลการเรียนรู้เพื่อนำไปปรับปรุงกระบวนการและแนวทางปฏิบัติให้ดีขึ้น	1.5 ดำเนินการประเมินผลและสะท้อนผลการเรียนรู้เพื่อนำไปปรับปรุงกระบวนการและแนวทางปฏิบัติให้ดีขึ้น
1.6 เชื่อมโยงและสร้างกลไกในการให้ผู้ปกครองร่วมมือในการสะท้อนผลการปฏิบัติและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	1.6 เชื่อมโยงและสร้างกลไกในการให้ผู้ปกครองร่วมมือในการสะท้อนผลการปฏิบัติและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
1.7 แต่งตั้งคณะทำงานที่รับผิดชอบการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยแต่งตั้งครูผู้ควบคุมดูแลระบบสารสนเทศ (Information System) และครูประจำชั้นทุกชั้นเรียน เพื่อรับผิดชอบในการรวบรวมและประมวลผลข้อมูลนักเรียน	1.7 แต่งตั้งคณะทำงานที่รับผิดชอบการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยแต่งตั้งครูผู้ควบคุมดูแลระบบสารสนเทศ (Information System) และครูประจำชั้นทุกชั้นเรียน เพื่อรับผิดชอบในการรวบรวมและประมวลผลข้อมูลนักเรียน
1.8 กำหนดตารางเวลาการปฏิบัติการ โดยการจัดประชุมคณะทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อทบทวนและติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินการ	1.8 กำหนดตารางเวลาการปฏิบัติการ โดยการจัดประชุมคณะทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อทบทวนและติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินการ
1.9 มอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบให้กับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยมีความชัดเจนในบทบาทของแต่ละคน เช่น ครูผู้ควบคุมระบบสารสนเทศจะต้องรับผิดชอบในการบันทึกและประมวลผลข้อมูลนักเรียน ส่วนครูประจำชั้นจะรับผิดชอบในการติดตาม	1.9 มอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบให้กับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยมีความชัดเจนในบทบาทของแต่ละคน เช่น ครูผู้ควบคุมระบบสารสนเทศจะต้องรับผิดชอบในการบันทึกและประมวลผลข้อมูลนักเรียน ส่วนครูประจำชั้นจะรับผิดชอบในการติดตาม

องค์ประกอบก่อนปรับปรุง	องค์ประกอบหลังปรับปรุง
<p>และการพัฒนาของนักเรียน</p> <p>1.10 กำหนดปฏิทินการถอดบทเรียนผลการดำเนินงาน โดยกำหนดการประชุมร่วมกันเป็นระยะ เพื่อนำผลการดำเนินงานมาประเมินและวางแผนพัฒนาต่อไป</p>	<p>พฤติกรรมและการพัฒนาของนักเรียน</p> <p>1.10 กำหนดปฏิทินการถอดบทเรียนผลการดำเนินงาน โดยกำหนดการประชุมร่วมกันเป็นระยะ เพื่อนำผลการดำเนินงานมาประเมินและวางแผนพัฒนาต่อไป</p>
<p><u>2. บทบาทครู</u></p>	<p><u>2. บทบาทครู</u></p>
<p>2.1 ปฏิบัติตามนโยบายที่ผู้บริหารกำหนด และบันทึกข้อตกลง (MOU) ที่ทำร่วมกับผู้ปกครองและนักเรียน</p>	<p>2.1 ปฏิบัติตามนโยบายที่ผู้บริหารกำหนด และบันทึกข้อตกลง (MOU) ที่ทำร่วมกับผู้ปกครองและนักเรียน</p>
<p>2.2 ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะชีวิตเพื่อรับมือกับเหตุการณ์การก่อกวนในโรงเรียน</p>	<p>2.2 ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะชีวิตเพื่อรับมือกับเหตุการณ์การก่อกวนในโรงเรียน</p>
<p>2.3 ติดตามสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน พร้อมรายงานและวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับผู้ปกครองและผู้บริหาร</p>	<p>2.3 ติดตามสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน พร้อมรายงานและวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับผู้ปกครองและผู้บริหาร</p>
<p>2.4 รับผิดชอบในการใช้งานโปรแกรม School Health Hero เพื่อบันทึกข้อมูลนักเรียนเพื่อคัดกรองนักเรียน</p>	<p>2.4 รับผิดชอบในการใช้งานโปรแกรม School Health Hero เพื่อบันทึกข้อมูลนักเรียนเพื่อคัดกรองนักเรียน</p>
<p>2.5 ปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน เพื่อลดปัญหาการก่อกวนในโรงเรียน โดยการเพิ่มเนื้อหาการเรียนรู้และการเลือกใช่วิธีการสอนที่สนับสนุนการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการก่อกวนในโรงเรียน</p>	<p>2.5 ปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการก่อกวนในโรงเรียน โดยการเพิ่มเนื้อหาการเรียนรู้และการเลือกใช่วิธีการสอนที่สนับสนุนการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการก่อกวนในโรงเรียน</p>
<p>2.6 เลือ่วิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมในการติดตามผลการพัฒนาของนักเรียน ด้านพฤติกรรม การก่อกวนและเป็นผู้กระทำการก่อกวน</p>	<p>2.6 เลือ่วิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมในการติดตามผลการพัฒนาของนักเรียน ด้านพฤติกรรม การก่อกวนและเป็นผู้กระทำการก่อกวน</p>
<p><u>3. บทบาทผู้ปกครอง</u></p>	<p><u>3. บทบาทผู้ปกครอง</u></p>
<p>3.1 ให้ความร่วมมือในการบันทึกข้อตกลงกับโรงเรียนในเรื่องพฤติกรรมของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการก่อกวนในโรงเรียนทั้งที่เป็นผู้ถูกกระทำและผู้กระทำ โดยมีส่วนร่วมในการดูแลพฤติกรรมของนักเรียนทั้งที่บ้านและโรงเรียน</p>	<p>3.1 ให้ความร่วมมือในการบันทึกข้อตกลงกับโรงเรียนในเรื่องพฤติกรรมของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการก่อกวนในโรงเรียนทั้งที่เป็นผู้ถูกกระทำและผู้กระทำ โดยมีส่วนร่วมในการดูแลพฤติกรรมของนักเรียนทั้งที่บ้านและโรงเรียน</p>

องค์ประกอบก่อนปรับปรุง	องค์ประกอบหลังปรับปรุง
<p>3.2 มีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการปฏิบัติของนักเรียน และให้ข้อเสนอแนะร่วมกับโรงเรียน</p>	<p>3.2 มีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการปฏิบัติของนักเรียนและให้ข้อเสนอแนะร่วมกับโรงเรียน</p>
<p>3.3 เข้าร่วมกิจกรรมอบรมหรือเวิร์คช็อปที่โรงเรียนจัด เพื่อให้เข้าใจแนวทางการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก</p>	<p>3.3 เข้าร่วมกิจกรรมอบรมหรือเวิร์คช็อปที่โรงเรียนจัดเพื่อให้เข้าใจแนวทางการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก</p>
<p>กลางน้ำ ประกอบด้วย ระบบ (การเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ผล)</p>	<p>กลางน้ำ ประกอบด้วย ระบบ (การเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ผล)</p>
<p>1. ชั้นวางแผน ประกอบด้วย ขั้นตอนการ Check list Act ตาม Timeline</p>	<p>1. ชั้นวางแผน ประกอบด้วย ขั้นตอนการ Check list Act ตาม Timeline</p>
<p>2. ชั้นปฏิบัติ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์ความซับซ้อน 2) ทบทวนผลการดำเนินงาน 3) ประเมินความสามารถของทีม 4) ปรับแผนระหว่างทาง</p>	<p>2. ชั้นปฏิบัติ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์ความซับซ้อน 2) ทบทวนผลการดำเนินงาน 3) ประเมินความสามารถของทีม 4) ปรับแผนระหว่างทาง</p>
<p>3. ชั้นประเมิน ประกอบด้วย ขั้นตอน การสะท้อนผล(Reflection) จากเป้าหมายและการพัฒนาตนเองของสมาชิก</p>	<p>3. ชั้นประเมิน ประกอบด้วย ขั้นตอน การสะท้อนผล(Reflection) จากเป้าหมายและการพัฒนาตนเองของสมาชิก</p>
<p>กลไก 1. บทบาทผู้บริหาร</p>	<p>กลไก 1. บทบาทผู้บริหาร</p>
<p>1.1 เป็นผู้นำกระบวนการ Check list Act โดยนำโครงการหรือกิจกรรมที่ดำเนินการไปแล้วมาตรวจสอบความสำเร็จ และประเมินว่าตรงตามตัวชี้วัด (KPI) ที่กำหนดไว้หรือไม่ รวมถึงการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรมโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (PLC)</p>	<p>1.1 เป็นผู้นำกระบวนการ Check list Act โดยนำโครงการหรือกิจกรรมที่ดำเนินการไปแล้วมาตรวจสอบความสำเร็จ และประเมินว่าตรงตามตัวชี้วัด (KPI) ที่กำหนดไว้หรือไม่ รวมถึงการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรมโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (PLC)</p>
<p>1.2 นำกระบวนการวิเคราะห์ Red Zone เพื่อระบุโครงการ/กิจกรรมที่ต้องเร่งปรับปรุง โดยใช้เครื่องมือ Matrix ความซับซ้อน แบ่งเป็น 4 Quadrants เพื่อวิเคราะห์ความสำคัญและความเร่งด่วนของโครงการ/กิจกรรม และให้แนวทางการปรับปรุงให้บรรลุเป้าหมาย</p>	<p>1.2 นำกระบวนการวิเคราะห์ Red Zone เพื่อระบุโครงการ/กิจกรรมที่ต้องเร่งปรับปรุง โดยใช้เครื่องมือ Matrix ความซับซ้อน แบ่งเป็น 4 Quadrants เพื่อวิเคราะห์ความสำคัญและความเร่งด่วนของโครงการ/กิจกรรม และให้แนวทางการปรับปรุงให้บรรลุ</p>

องค์ประกอบก่อนปรับปรุง	องค์ประกอบหลังปรับปรุง
<p>ในภาคเรียนนี้</p> <p>1.3 ประชุมคณะทำงาน เพื่อทบทวนผลการดำเนินงานของการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ผ่านมา โดยเน้นการสะท้อนผลการดำเนินงานร่วมกัน วิเคราะห์จุดสำเร็จและจุดที่ยังต้องพัฒนา พร้อมประเมินความซับซ้อนและปัญหาที่เกิดขึ้น</p> <p>1.4 ประเมินความสามารถของทีม โดยวิเคราะห์ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในโครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการ พร้อมนำเสนอแนวทางปรับเปลี่ยนกลไกการทำงานและบทบาทของแต่ละคนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยนำปัจจัยทั้งหมดที่วิเคราะห์มาวางแผนและปรับปรุงโครงการ/กิจกรรมที่ยังไม่ได้บรรลุผล โดยปรับแผนงานหรือเพิ่มกิจกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์</p> <p>1.5 สรุปผลการเรียนรู้และสะท้อนผล โดยใช้กระบวนการ PLC เพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าใจภาพรวมการดำเนินงาน และสามารถนำแนวคิดที่ได้มาปรับใช้ในการพัฒนาต่อไป</p> <p>2. บทบาทครู</p> <p>2.1 ร่วมมือกับผู้บริหารและเพื่อนครูในกระบวนการ Check list Act โดยตรวจสอบโครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการมาแล้ว พร้อมสะท้อนผลการดำเนินงานว่ากิจกรรมใดบรรลุตามเป้าหมาย และกิจกรรมใดยังต้องปรับปรุง</p> <p>2.2 ร่วมกับผู้บริหารในการวิเคราะห์กิจกรรมที่อยู่ใน Red Zone โดยใช้เครื่องมือ Matrix ความซับซ้อน เพื่อจัดลำดับความสำคัญและความเร่งด่วนของโครงการที่ต้องแก้ไข</p> <p>2.3 ทบทวนเอกสารและรายงานผลการดำเนินงานของนักเรียน รวมถึงการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกของตนเอง โดยประเมินว่าผลลัพธ์การดำเนินงานว่าเป็นไปตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้</p>	<p>เป้าหมายในภาคเรียนนี้</p> <p>1.3 ประชุมคณะทำงาน เพื่อทบทวนผลการดำเนินงานของการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ผ่านมา โดยเน้นการสะท้อนผลการดำเนินงานร่วมกัน วิเคราะห์จุดสำเร็จและจุดที่ยังต้องพัฒนา พร้อมประเมินความซับซ้อนและปัญหาที่เกิดขึ้น</p> <p>1.4 ประเมินความสามารถของทีม โดยวิเคราะห์ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในโครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการ พร้อมนำเสนอแนวทางปรับเปลี่ยนกลไกการทำงานและบทบาทของแต่ละคนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยนำปัจจัยทั้งหมดที่วิเคราะห์มาวางแผนและปรับปรุงโครงการ/กิจกรรมที่ยังไม่ได้บรรลุผล โดยปรับแผนงานหรือเพิ่มกิจกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์</p> <p>1.5 สรุปผลการเรียนรู้และสะท้อนผล โดยใช้กระบวนการ PLC เพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าใจภาพรวมการดำเนินงาน และสามารถนำแนวคิดที่ได้มาปรับใช้ในการพัฒนาต่อไป</p> <p>2. บทบาทครู</p> <p>2.1 ร่วมมือกับผู้บริหารและเพื่อนครูในกระบวนการ Check list Act โดยตรวจสอบโครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการมาแล้ว พร้อมสะท้อนผลการดำเนินงานว่ากิจกรรมใดบรรลุตามเป้าหมาย และกิจกรรมใดยังต้องปรับปรุง</p> <p>2.2 ร่วมกับผู้บริหารในการวิเคราะห์กิจกรรมที่อยู่ใน Red Zone โดยใช้เครื่องมือ Matrix ความซับซ้อน เพื่อจัดลำดับความสำคัญและความเร่งด่วนของโครงการที่ต้องแก้ไข</p> <p>2.3 ทบทวนเอกสารและรายงานผลการดำเนินงานของนักเรียน รวมถึงการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกของตนเอง โดยประเมินว่าผลลัพธ์การดำเนินงานว่าเป็นไปตาม</p>

องค์ประกอบก่อนปรับปรุง	องค์ประกอบหลังปรับปรุง
หรือไม่ พร้อมร่วมสะท้อนความเห็นในที่ประชุม	ตัวชี้วัดที่กำหนดไว้หรือไม่ พร้อมร่วมสะท้อนความเห็นในที่ประชุม
2.4 ร่วมมือในการประเมินผลความสามารถของทีมงานในด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้สำเร็จหรือล้มเหลว และเสนอแนวทางปรับปรุงกลไกการทำงานร่วมกัน	2.4 ร่วมมือในการประเมินผลความสามารถของทีมงานในด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้สำเร็จหรือล้มเหลว และเสนอแนวทางปรับปรุงกลไกการทำงานร่วมกัน
2.5 ร่วมกันพิจารณาและเสนอแนวทางปรับแผนงานเพื่อปรับปรุงโครงการหรือกิจกรรมที่ยังไม่ได้ดำเนินการให้สอดคล้องกับเป้าหมาย หรือเสนอวิธีการเพิ่มเติมที่จะช่วยให้บรรลุผลตามวิสัยทัศน์	2.5 ร่วมกันพิจารณาและเสนอแนวทางปรับแผนงานเพื่อปรับปรุงโครงการหรือกิจกรรมที่ยังไม่ได้ดำเนินการให้สอดคล้องกับเป้าหมาย หรือเสนอวิธีการเพิ่มเติมที่จะช่วยให้บรรลุผลตามวิสัยทัศน์
2.6 เข้าร่วมในกระบวนการ PLC เพื่อสรุปผลการเรียนรู้และสะท้อนผลที่ได้จากการดำเนินงานที่ผ่านมา โดยมีการเสนอแนะวิธีการที่สามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินงานต่อไป	2.6 เข้าร่วมในกระบวนการ PLC เพื่อสรุปผลการเรียนรู้และสะท้อนผลที่ได้จากการดำเนินงานที่ผ่านมา โดยมีการเสนอแนะวิธีการที่สามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินงานต่อไป
3. บทบาทผู้ปกครอง	3. บทบาทผู้ปกครอง
3.1 มีบทบาทในการให้ข้อมูลและสะท้อนพฤติกรรมของนักเรียนจากการดำเนินกิจกรรมการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก โดยร่วมกับครูในการตรวจสอบพฤติกรรมของนักเรียนตามแบบประเมิน	3.1 มีบทบาทในการให้ข้อมูลและสะท้อนพฤติกรรมของนักเรียนจากการดำเนินกิจกรรมการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก โดยร่วมกับครูในการตรวจสอบพฤติกรรมของนักเรียนตามแบบประเมิน
3.2 มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนที่บ้าน และให้คำแนะนำในการปรับปรุงโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	3.2 มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนที่บ้าน และให้คำแนะนำในการปรับปรุงโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก
3.3 ร่วมกับครูในการทบทวนผลการดำเนินงานการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก โดยให้ข้อมูลเพิ่มเติมจากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนที่บ้าน	3.3 ร่วมกับครูในการทบทวนผลการดำเนินงานการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก โดยให้ข้อมูลเพิ่มเติมจากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนที่บ้าน
3.4 มีส่วนร่วมในการประเมินความสามารถของทีมงาน โดยให้ข้อเสนอแนะที่ช่วยพัฒนาการทำงานร่วมกันในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	3.4 มีส่วนร่วมในการประเมินความสามารถของทีมงาน โดยให้ข้อเสนอแนะที่ช่วยพัฒนาการทำงานร่วมกันในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

องค์ประกอบก่อนปรับปรุง	องค์ประกอบหลังปรับปรุง
<p>3.5 ร่วมมือกับครูในการปรับแผนพัฒนานักเรียน โดยการสนับสนุนกิจกรรมที่บ้านที่สอดคล้องกับแผนงานของโรงเรียน</p>	<p>3.5 ร่วมมือกับครูในการปรับแผนพัฒนานักเรียน โดยการสนับสนุนกิจกรรมที่บ้านที่สอดคล้องกับแผนงานของโรงเรียน</p>
<p>3.6 ร่วมสรุปผลการเรียนรู้ร่วมกันกับครูและนักเรียน เพื่อให้เกิดการปรับปรุงพฤติกรรมเชิงบวกของนักเรียนทั้งในบ้านและโรงเรียน</p>	<p>3.6 ร่วมสรุปผลการเรียนรู้ร่วมกันกับครูและนักเรียน เพื่อให้เกิดการปรับปรุงพฤติกรรมเชิงบวกของนักเรียนทั้งที่บ้านและโรงเรียน</p>
<p>ปลายทาง ประกอบด้วย</p>	<p>ปลายทาง ประกอบด้วย</p>
<p>ระบบ (การพัฒนากระบวนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง)</p>	<p>ระบบ (การพัฒนากระบวนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง)</p>
<p>1. ชั้นวางแผน ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ 1) สะท้อนผล Act หลัก ตาม Timeline 2) ทบทวนผลลัพธ์ของ Act ที่ดำเนินการแล้วสรุปความก้าวหน้า</p>	<p>1. ชั้นวางแผน ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ 1) สะท้อนผล Act หลัก ตาม Timeline 2) ทบทวนผลลัพธ์ของ Act ที่ดำเนินการแล้วสรุปความก้าวหน้า</p>
<p>2. ชั้นปฏิบัติ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ 1) วิเคราะห์ Gap 2) ปรับแผนการดำเนินการ</p>	<p>2. ชั้นปฏิบัติ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ 1) วิเคราะห์ Gap 2) ปรับแผนการดำเนินการ</p>
<p>3. ชั้นประเมิน ประกอบด้วย ขั้นตอนการสะท้อนผล (Reflection) ตั้งแต่กระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำ</p>	<p>3. ชั้นประเมิน ประกอบด้วย ขั้นตอนการสะท้อนผล (Reflection) ตั้งแต่กระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำ</p>
<p>กลไก</p>	<p>กลไก</p>
<p>1. บทบาทผู้บริหาร</p>	<p>1. บทบาทผู้บริหาร</p>
<p>1.1 ประชุมคณะทำงานผู้รับผิดชอบและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ได้ดำเนินการทั้งหมด มาทบทวนและสะท้อนผลตาม Timeline ที่ได้กำหนดไว้ โดยการประชุมนี้นี้จะเน้นการรวบรวมข้อมูลจากทีมครูและผู้ปกครอง เพื่อให้เห็นภาพรวมของกิจกรรมที่ผ่านมา</p>	<p>1.1 ประชุมคณะทำงานผู้รับผิดชอบและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ได้ดำเนินการทั้งหมด มาทบทวนและสะท้อนผลตาม Timeline ที่ได้กำหนดไว้ โดยการประชุมนี้นี้จะเน้นการรวบรวมข้อมูลจากทีมครูและผู้ปกครอง เพื่อให้เห็นภาพรวมของกิจกรรมที่ผ่านมา</p>
<p>1.2 เป็นผู้นำในการประชุมทบทวนผลลัพธ์ของกิจกรรมที่ได้ดำเนินการทั้งหมด เพื่อประเมินว่ากิจกรรมต่าง ๆ บรรลุผลตามที่ตั้งเป้าหมายหรือไม่ โดยใช้ข้อมูลจากการประเมินผลลัพธ์ของครูและผู้ปกครอง</p>	<p>1.2 เป็นผู้นำในการประชุมทบทวนผลลัพธ์ของกิจกรรมที่ได้ดำเนินการทั้งหมด เพื่อประเมินว่ากิจกรรมต่าง ๆ บรรลุผลตามที่ตั้งเป้าหมายหรือไม่ โดยใช้ข้อมูลจากการประเมินผลลัพธ์ของครูและผู้ปกครอง</p>
<p>1.3 นำผลจากการสะท้อนผลการดำเนินงานมา</p>	<p>1.3 นำผลจากการสะท้อนผลการดำเนินงานมา</p>

องค์ประกอบก่อนปรับปรุง	องค์ประกอบหลังปรับปรุง
<p>เปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ตาม KRA และ KPI เพื่อวิเคราะห์ช่องว่างที่ยังไม่ได้รับการเติมเต็ม โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบสองวงจร (Double loop learning) เพื่อให้เข้าใจปัญหาและสามารถติดตามแก้ไข หรือหาแนวทางปรับปรุงให้บรรลุวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้</p>	<p>เปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ตาม KRA และ KPI เพื่อวิเคราะห์ช่องว่างที่ยังไม่ได้รับการเติมเต็ม โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบสองวงจร (Double loop learning) เพื่อให้เข้าใจปัญหาและสามารถติดตามแก้ไขหรือหาแนวทางปรับปรุงให้บรรลุวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้</p>
<p>1.4 ประเมินและปรับแผนการดำเนินการในปีถัดไป โดยการนำผลจากการวิเคราะห์ Vision ที่ตั้งไว้ตั้งแต่เริ่มต้นมาเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงาน เพื่อหาจุดที่ก้าวหน้าและจุดที่ต้องปรับปรุงมากขึ้น</p>	<p>1.4 ประเมินและปรับแผนการดำเนินการในปีถัดไป โดยการนำผลจากการวิเคราะห์ Vision ที่ตั้งไว้ตั้งแต่เริ่มต้นมาเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงาน เพื่อหาจุดที่ก้าวหน้าและจุดที่ต้องปรับปรุงมากขึ้น</p>
<p>1.5 เป็นผู้นำการสรุปผลการเรียนรู้ทั้งหมดตั้งแต่เริ่มกระบวนการจนถึงจบกระบวนการ โดยเน้นการใช้กระบวนการ Reflection เพื่อสะท้อนแนวคิดที่ได้รับและสิ่งที่ต้องปรับปรุงในการดำเนินงานต่อไป</p>	<p>1.5 เป็นผู้นำการสรุปผลการเรียนรู้ทั้งหมดตั้งแต่เริ่มกระบวนการจนถึงจบกระบวนการ โดยเน้นการใช้กระบวนการ Reflection เพื่อสะท้อนแนวคิดที่ได้รับและสิ่งที่ต้องปรับปรุงในการดำเนินงานต่อไป</p>
<p><u>2. บทบาทครู</u></p>	<p><u>2. บทบาทครู</u></p>
<p>2.1 ร่วมกับผู้บริหารในการทบทวนกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการไปแล้ว โดยการสะท้อนผลการดำเนินงานตาม Timeline ที่กำหนดไว้ ครูต้องแสดงข้อมูลที่รวบรวมจากห้องเรียน เช่น พฤติกรรมของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแก</p>	<p>2.1 ร่วมกับผู้บริหารในการทบทวนกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการไปแล้ว โดยการสะท้อนผลการดำเนินงานตาม Timeline ที่กำหนดไว้ ครูต้องแสดงข้อมูลที่รวบรวมจากห้องเรียน เช่น พฤติกรรมของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแก</p>
<p>2.2 รายงานผลลัพธ์ของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักเรียนในเรื่องพฤติกรรมกรกลั่นแกล้งรังแก ครูต้องวิเคราะห์และแสดงผลการพัฒนาของนักเรียนตามที่ได้ดำเนินการในห้องเรียน รวมถึงสะท้อนปัญหาและความสำเร็จที่เกิดขึ้น</p>	<p>2.2 รายงานผลลัพธ์ของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักเรียนในเรื่องพฤติกรรมกรกลั่นแกล้งรังแก ครูต้องวิเคราะห์และแสดงผลการพัฒนาของนักเรียนตามที่ได้ดำเนินการในห้องเรียน รวมถึงสะท้อนปัญหาและความสำเร็จที่เกิดขึ้น</p>
<p>2.3 ทำการเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่ได้รับกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อหาช่องว่างในการพัฒนาการของนักเรียน โดยครูจะประเมินผลตาม KRA ที่กำหนดไว้ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในที่ประชุมร่วมกับผู้บริหารและผู้ปกครอง</p>	<p>2.3 ทำการเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่ได้รับกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อหาช่องว่างในการพัฒนาการของนักเรียน โดยครูจะประเมินผลตาม KRA ที่กำหนดไว้ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในที่ประชุมร่วมกับผู้บริหารและผู้ปกครอง</p>
<p>2.4 เสนอแนวทางการปรับปรุงแผนการดำเนินงานในปีถัดไป โดยการเสนอแผนการเรียนรู้ใหม่หรือวิธีการสอนที่สามารถพัฒนานักเรียนได้ดีขึ้น และทำให้บรรลุเป้าหมาย</p>	<p>2.4 เสนอแนวทางการปรับปรุงแผนการดำเนินงานในปีถัดไป โดยการเสนอแผนการเรียนรู้ใหม่หรือวิธีการสอนที่สามารถพัฒนานักเรียนได้ดีขึ้น และทำให้บรรลุ</p>

องค์ประกอบก่อนปรับปรุง	องค์ประกอบหลังปรับปรุง
<p>ที่ชัดเจนกว่าเดิม</p> <p>2.5 มีส่วนร่วมในกระบวนการสะท้อนผลการเรียนรู้ โดยสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการดำเนินงานที่ผ่านมา ตั้งแต่ การเข้าร่วมกระบวนการจนถึงการประเมินผลสุดท้าย รวมถึงเสนอแนวทางที่จะนำไปปรับใช้ในปีถัดไป</p>	<p>เป้าหมายที่ชัดเจนกว่าเดิม</p> <p>2.5 มีส่วนร่วมในกระบวนการสะท้อนผลการเรียนรู้ โดยสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการดำเนินงานที่ผ่านมา ตั้งแต่การเข้าร่วมกระบวนการจนถึงการประเมินผลสุดท้าย รวมถึงเสนอแนวทางที่จะนำไปปรับใช้ใน ปีถัดไป</p>
<p>3. บทบาทผู้ปกครอง</p> <p>3.1 เข้าร่วมการทบทวนกิจกรรมที่เกี่ยวกับการ เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการ กลั่นแกล้งรังแกโดยสะท้อนผลการพัฒนาพฤติกรรมของ นักเรียนที่บ้าน และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่ เกิดขึ้นจากกิจกรรมของโรงเรียน</p> <p>3.2 รายงานผลลัพธ์ที่สังเกตเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรม ของนักเรียนที่บ้าน ว่ามีการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาจาก กิจกรรมของโรงเรียนหรือไม่ พร้อมแสดงความคิดเห็นว่า โรงเรียนสามารถช่วยเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการ กลั่นแกล้งรังแกได้อย่างไร</p> <p>3.3 ให้ข้อเสนอแนะในการวิเคราะห์ช่องว่างระหว่าง เป้าหมายที่ตั้งไว้กับพฤติกรรมจริงของนักเรียนที่บ้าน เพื่อให้คณะทำงานของโรงเรียนเข้าใจปัญหาจากมุมมอง ของผู้ปกครอง และสามารถปรับปรุงการดำเนินงานให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น</p> <p>3.4 มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการปรับปรุง แผนงานของโรงเรียน โดยการเสนอความต้องการหรือ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมพัฒนาของนักเรียน และพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนที่เห็นว่าควรให้ความสำคัญ มากขึ้นในปีถัดไป</p> <p>3.5 ร่วมสะท้อนผลการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้ ร่วมกับโรงเรียนและครู ในการสนับสนุนพฤติกรรมเชิง บวกของนักเรียนที่บ้าน รวมถึงแสดงความคิดเห็นถึงสิ่งที่ ต้องปรับปรุงในการดำเนินงานต่อไป</p>	<p>3. บทบาทผู้ปกครอง</p> <p>3.1 เข้าร่วมการทบทวนกิจกรรมที่เกี่ยวกับการ เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการ กลั่นแกล้งรังแกโดยสะท้อนผลการพัฒนาพฤติกรรม ของนักเรียนที่บ้าน และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมของโรงเรียน</p> <p>3.2 รายงานผลลัพธ์ที่สังเกตเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรม ของนักเรียนที่บ้าน ว่ามีการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนา จากกิจกรรมของโรงเรียนหรือไม่ พร้อมแสดงความคิดเห็นว่าโรงเรียนสามารถช่วยเสริมสร้างพื้นที่ ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกได้อย่างไร</p> <p>3.3 ให้ข้อเสนอแนะในการวิเคราะห์ช่องว่างระหว่าง เป้าหมายที่ตั้งไว้กับพฤติกรรมจริงของนักเรียนที่บ้าน เพื่อให้คณะทำงานของโรงเรียนเข้าใจปัญหาจาก มุมมองของผู้ปกครอง และสามารถปรับปรุงการ ดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น</p> <p>3.4 มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการปรับปรุง แผนงานของโรงเรียน โดยการเสนอความต้องการหรือ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมพัฒนาของนักเรียน และพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนที่เห็นว่าควรให้ ให้ความสำคัญมากขึ้นในปีถัดไป</p> <p>3.5 ร่วมสะท้อนผลการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้ ร่วมกับโรงเรียนและครู ในการสนับสนุนพฤติกรรมเชิง บวกของนักเรียนที่บ้าน รวมถึงแสดงความคิดเห็นถึงสิ่งที่ ต้องปรับปรุงในการดำเนินงานต่อไป</p>
<p>องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ</p>	
<p>ต้นน้ำ</p>	<p>ต้นน้ำ</p>

องค์ประกอบก่อนปรับปรุง	องค์ประกอบหลังปรับปรุง
<p>ชั้นวางแผน</p> <p>1. ผู้บริหารสถานศึกษา ทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ในด้านการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ระหว่าง ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสานความร่วมมือในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยในส่วนของผู้ปกครองเป็นข้อตกลงให้ความร่วมมือในการดูแลสอดส่องพฤติกรรม</p> <p>2. การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Share Vision) เป็นการกำหนด school Goal เพื่อหาจุดฝันร่วมกันหรือผลลัพธ์ที่อยากให้เกิดขึ้นว่าเป็นอย่างไรร่วมกันระหว่าง ผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง เป็นการหาเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก เพื่อกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจนต่อการต่อต้านการกลั่นแกล้งกันในโรงเรียน</p> <p>3. ประกาศหรือกำหนดนโยบายที่ชัดเจน ในเรื่องการต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนโดยผู้บริหาร ประกาศนโยบายในการขับเคลื่อน ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ</p> <p>4. ผู้บริหารสร้างกระบวนการในการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจและความตระหนักให้แก่คณะครู ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อรับทราบนโยบายเกี่ยวกับการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก</p> <p>5. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก</p>	<p>ชั้นวางแผน</p> <p>1. ผู้บริหารสถานศึกษา ทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ในด้านการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ระหว่าง ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสานความร่วมมือในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยในส่วนของผู้ปกครองเป็นข้อตกลงให้ความร่วมมือในการดูแลสอดส่องพฤติกรรม</p> <p>2. การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Share Vision) เป็นการกำหนด school Goal เพื่อหาจุดฝันร่วมกันหรือผลลัพธ์ที่อยากให้เกิดขึ้นว่าเป็นอย่างไรร่วมกันระหว่าง ผู้บริหาร คณะครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง เป็นการหาเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก เพื่อกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจนต่อการต่อต้านการกลั่นแกล้งกันในโรงเรียน</p> <p>3. ประกาศหรือกำหนดนโยบายที่ชัดเจน ในเรื่องการต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนโดยผู้บริหาร ประกาศนโยบายในการขับเคลื่อน ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ</p> <p>4. ผู้บริหารสร้างกระบวนการในการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจและความตระหนักให้แก่คณะครู ผู้ปกครอง นักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษา ด้วยการจัดโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกที่ถูกต้องตรงกัน และร่วมรับทราบนโยบายเกี่ยวกับการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกร่วมกัน</p> <p>5. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่มีผลต่อการกลั่นแกล้งรังแกกันในโรงเรียน</p>

องค์ประกอบก่อนปรับปรุง	องค์ประกอบหลังปรับปรุง
<p>โรงเรียนที่มีผลต่อการกลั่นแกล้งรังแกกันในโรงเรียน</p> <p>6. การวิเคราะห์ความซับซ้อน ด้วยเครื่องมือการคิดเชิงระบบ (Systems Thinking) โดยการนำผลการคัดกรองนักเรียนจากแบบประเมิน SDQ ข้อมูลจากโปรแกรม School Health Hero และการประเมินนักเรียนโดยนักเรียน ผู้ปกครองและครู มาร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคที่พบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกของผู้เกี่ยวข้องที่ทำให้ไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายและแนวทางที่ยากให้เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่เป้าหมายได้</p> <p>7. นำ Vision วิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้ มากำหนดปัจจัยความสำเร็จ (Key result areas : KRA) และดัชนีความสำเร็จ (Key performance Indicators : KPI) เป็นการกำหนดผลลัพธ์ของการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ต้องการเห็นหลังจากดำเนินการเสร็จสิ้น ในส่วนของ KRA ได้แก่ ผลลัพธ์ว่าใครบ้าง/อะไรบ้างที่ต้องเปลี่ยน และต้องเป็นอย่างไร เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เช่น 1) ผู้บริหาร 2) ครู 3) ผู้ปกครอง 4) นักเรียน และ 5) เครือข่าย และส่วนของ KPI คือ ผลลัพธ์ที่ยากให้เกิดขึ้นในการการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ตั้งไว้ เช่น โรงเรียนมีนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกอย่างชัดเจน โรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่เป็นระบบและมีกลไกในการขับเคลื่อน มีหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกและการเผชิญกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก มีหลักสูตรฝึกรอบมให้กับครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ในการสร้างความตระหนัก ความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการกลั่นแกล้งรังแก และเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับนักเรียน มีระบบการสื่อสารเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกที่ปลอดภัย มีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยต่อการกลั่นแกล้งรังแก มีมาตรการที่ชัดเจนต่อการกระทำที่เป็นการกลั่นแกล้ง</p>	<p>6. การวิเคราะห์ความซับซ้อน ด้วยเครื่องมือการคิดเชิงระบบ (Systems Thinking) โดยการนำผลการคัดกรองนักเรียนจากแบบประเมิน SDQ ข้อมูลจากโปรแกรม School Health Hero และการประเมินนักเรียนโดยนักเรียน ผู้ปกครองและครู มาร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและจุดเสี่ยงที่พบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกของผู้เกี่ยวข้องที่ทำให้ไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายและแนวทางที่ยากให้เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่เป้าหมายได้</p> <p>7. นำ Vision วิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้ มากำหนดปัจจัยความสำเร็จ (Key result areas : KRA) และดัชนีความสำเร็จ (Key performance Indicators : KPI) เป็นการกำหนดผลลัพธ์ของการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ต้องการเห็นหลังจากดำเนินการเสร็จสิ้น ในส่วนของ KRA ได้แก่ ผลลัพธ์ว่าใครบ้าง/อะไรบ้างที่ต้องเปลี่ยน และต้องเป็นอย่างไร เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เช่น 1) ผู้บริหาร 2) ครู 3) ผู้ปกครอง 4) นักเรียน และ 5) เครือข่าย และส่วนของ KPI คือ ผลลัพธ์ที่ยากให้เกิดขึ้นในการการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ตั้งไว้ เช่น โรงเรียนมีนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกอย่างชัดเจน โรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่เป็นระบบและมีกลไกในการขับเคลื่อน มีหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกและการเผชิญกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก มีหลักสูตรฝึกรอบมให้กับครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ในการสร้างความตระหนัก ความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการกลั่นแกล้งรังแก และเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับนักเรียน มีระบบการสื่อสารเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกที่ปลอดภัย มีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยต่อการกลั่นแกล้งรังแก มี</p>

องค์ประกอบก่อนปรับปรุง	องค์ประกอบหลังปรับปรุง
<p>รังแกทั้งในระดับห้องเรียนและโรงเรียน มีโครงการ/กิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับครู ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน มีเครือข่ายความร่วมมือในการร่วมกันต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแก มีระบบการดูแลช่วยเหลือเยียวยา พื้นฟูจิตใจของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ มีแผนเผชิญเหตุเมื่อเกิดเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนและมีมาตรการต่อความผิดที่ชัดเจน</p>	<p>มาตรการที่ชัดเจนต่อการกระทำที่เป็นการกลั่นแกล้งรังแกทั้งในระดับห้องเรียนและโรงเรียน มีโครงการ/กิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับครู ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน มีเครือข่ายความร่วมมือในการร่วมกันต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแก มีระบบการดูแลช่วยเหลือเยียวยา พื้นฟูจิตใจของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ มีแผนเผชิญเหตุเมื่อเกิดเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนและมีมาตรการต่อความผิดที่ชัดเจน</p>
<p>ขั้นปฏิบัติ</p>	<p>ขั้นปฏิบัติ</p>
<p>1. มีการแต่งตั้งคณะทำงานผู้รับผิดชอบ โดยให้ศึกษาระเบียบและแนวปฏิบัติส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนและเพื่อให้การดำเนินงานลงสู่การปฏิบัติเกิดประสิทธิภาพสูงสุด</p> <p>2. จากนั้นก็นำ KRA และ KPI ที่กำหนดไว้มาออกแบบโครงการ/กิจกรรม (กำหนด Act) กำหนดวิธีการติดตามและเก็บข้อมูลเพื่อวัดผลความสำเร็จ ซึ่งเป็นการนำการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบลงสู่การเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ดังนี้</p>	<p>1. มีการแต่งตั้งคณะทำงานผู้รับผิดชอบ โดยให้ศึกษาระเบียบและแนวปฏิบัติส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนและเพื่อให้การดำเนินงานลงสู่การปฏิบัติเกิดประสิทธิภาพสูงสุด</p> <p>2. จากนั้นก็นำ KRA และ KPI ที่กำหนดไว้มาออกแบบโครงการ/กิจกรรม (กำหนด Act) กำหนดวิธีการติดตามและเก็บข้อมูลเพื่อวัดผลความสำเร็จ ซึ่งเป็นการนำการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบลงสู่การเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ดังนี้</p>
<p>2.1 ออกแบบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม (Action Plan) โดยครอบคลุมกระบวนการขององค์ประกอบของพื้นที่ปลอดภัย ได้แก่ พื้นที่ปลอดภัยทางกายภาพและพื้นที่ปลอดภัยทางจิตใจ โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เพื่อร่วมกันออกแบบการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก</p>	<p>2.1 ออกแบบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม (Action Plan) โดยครอบคลุมกระบวนการขององค์ประกอบของพื้นที่ปลอดภัย ได้แก่ พื้นที่ปลอดภัยทางกายภาพและพื้นที่ปลอดภัยทางจิตใจ โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมร่วมกันเพื่อเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน</p>
<p>2.2 การกำหนดการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก</p>	<p>2.2 การกำหนดการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก</p>

องค์ประกอบก่อนปรับปรุง	องค์ประกอบหลังปรับปรุง
<p>2.3 สร้างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็ง รวมถึงการดูแลเยียวยาฟื้นฟูจิตใจและการดำเนินการตามมาตรการความผิดที่ร่วมกันกำหนดไว้</p>	<p>2.3 สร้างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็ง รวมถึงการดูแลเยียวยาฟื้นฟูจิตใจและการดำเนินการตามมาตรการความผิดที่ผู้บริหาร ครู นักเรียนและ ผู้ปกครองร่วมกันกำหนดไว้</p>
<p>2.4 การปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการ เนื้อหาและทักษะชีวิตที่ใช้ในการรับมือกับสถานการณ์ การกลั่นแกล้งรังแก และการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นเรียน (Classroom Learning) รวมถึงการ เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย</p>	<p>2.4 การปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการ เนื้อหาและทักษะชีวิตที่ใช้ในการรับมือกับสถานการณ์ การกลั่นแกล้งรังแก และการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นเรียน (Classroom Learning) รวมถึงการ เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย</p>
<p>2.4.1 ด้านหลักสูตร (Curriculum) มีการ ปรับปรุงหลักสูตรทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในการ บูรณาการเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกและ การรับมือกับสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแก</p>	<p>2.4.1 ด้านหลักสูตร (Curriculum) มีการ ปรับปรุงหลักสูตรทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในการบูรณา การเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกและการ รับมือกับสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแก</p>
<p>2.4.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ (Instruction) การ เลือกวิธีสอนและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม ส่งเสริมสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ที่ ปลอดภัยจากการถูกกลั่นแกล้ง เพื่อช่วยให้นักเรียนบรรลุ ถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้</p>	<p>2.4.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ (Instruction) การ เลือกวิธีสอนและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่ เหมาะสม ส่งเสริมสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการ เรียนรู้ที่ปลอดภัยจากการถูกกลั่นแกล้ง เพื่อช่วยให้ นักเรียนบรรลุถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้ <u>โดย เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมออกแบบการจัดการ เรียนรู้</u></p>
<p>2.4.3 ด้านการวัดผล (Measuring) เลือกวิธีการ วัดผลที่เหมาะสมและสามารถวิเคราะห์ผลในการ เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกได้</p>	<p>2.4.3 ด้านการวัดผล (Measuring) เลือก วิธีการวัดผลที่เหมาะสมและสามารถวิเคราะห์ผลใน การเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก ได้</p>
<p>2.4.4 ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ (Evaluating) สามารถประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่ เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกได้</p>	<p>2.4.4 ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ (Evaluating) สามารถประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่ เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกได้ <u>โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการ ประเมินผล</u></p>
<p>3. การกำหนดปฏิทินและตารางเวลาปฏิบัติการ</p>	<p>3. การกำหนดปฏิทินและตารางเวลาปฏิบัติการ</p>
<p>4. การดำเนินการให้มีระบบสารสนเทศ (Information System) โดยมีการแต่งตั้งคณะทำงานเกี่ยวกับการ ดำเนินการ เพื่อขับเคลื่อนระบบสารสนเทศในโรงเรียน ประกอบด้วย ครูผู้ควบคุมดูแลระบบ และคุณครูที่ปรึกษา ทุกชั้นเรียน และคณะทำงานต้องศึกษาแนวปฏิบัติในการ ใช้โปรแกรม ซึ่งใช้โปรแกรม School Health Hero โดย</p>	<p>4. การดำเนินการให้มีระบบสารสนเทศ (Information System) โดยมีการแต่งตั้งคณะทำงานเกี่ยวกับการ ดำเนินการ</p>

องค์ประกอบก่อนปรับปรุง	องค์ประกอบหลังปรับปรุง
<p>ข้อมูลทั้งหมดจะถูกนำไปประเมินผลและนำไปใช้ในการคัดกรองนักเรียน เพื่อปรับปรุงนักเรียนให้ดีขึ้นตามแนวทางการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก</p>	<p>ดำเนินการ เพื่อขับเคลื่อนระบบสารสนเทศในโรงเรียน ประกอบด้วย ครูผู้ควบคุมดูแลระบบ และคุณครูที่ปรึกษาทุกชั้นเรียน และคณะทำงานต้องศึกษาแนวปฏิบัติในการใช้โปรแกรม ซึ่งใช้โปรแกรม School Health Hero โดยข้อมูลทั้งหมดจะถูกนำไปประเมินผลและนำไปใช้ในการคัดกรองนักเรียน เพื่อปรับปรุงนักเรียนให้ดีขึ้นตามแนวทางการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก</p>
<p>ชั้นประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> กำหนดปฏิทินการสะท้อนผล (Reflection) การดำเนินงาน สะท้อนผลการเรียนรู้ (Reflection) เป็นการสะท้อนผลการดำเนินงานในช่วงต้นน้ำ เพื่อสะท้อนให้เกิดการพัฒนากระบวนการ/แนวทางปฏิบัติใหม่ๆ โดยจะทำการประเมินกระบวนการในแต่ละขั้นตอน และประเมินผลความพึงพอใจของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินการในช่วงต้นน้ำ มีการสะท้อนคิดจากผู้ปฏิบัติงานถึงปัญหาการดำเนินงานที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จ โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ทุกเย็นวันอังคารและ วันพฤหัสบดี เวลา 15.50 - 16.30 น. กระบวนการ CoP ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นเครื่องมือทำงานร่วมกับผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองสะท้อนผลการดำเนินการในช่วงต้นน้ำ โดยมีเป้าหมายหลักอันจะนำไปสู่เป้าหมายร่วมกัน คือ การเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกทั้งทางกายภาพและจิตใจ <p>กลางน้ำ</p> <p>ชั้นวางแผน</p> <ol style="list-style-type: none"> Check list Act โดยการนำโครงการ/กิจกรรมที่ได้ดำเนินการไปแล้วตั้งแต่ช่วงกระบวนการต้นน้ำ จนถึง 	<p>ชั้นประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> กำหนดปฏิทินการสะท้อนผล (Reflection) การดำเนินงาน สะท้อนผลการเรียนรู้ (Reflection) เป็นการสะท้อนผลการดำเนินงานในช่วงต้นน้ำ เพื่อสะท้อนให้เกิดการพัฒนากระบวนการ/แนวทางปฏิบัติใหม่ๆ โดยจะทำการประเมินกระบวนการในแต่ละขั้นตอน และประเมินผลความพึงพอใจของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินการในช่วงต้นน้ำ มีการสะท้อนคิดจากผู้ปฏิบัติงานถึงปัญหาการดำเนินงานที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จ โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ทุกเย็นวันอังคารและ วันพฤหัสบดี เวลา 15.50 - 16.30 น. กระบวนการ CoP ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นเครื่องมือทำงานร่วมกับผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองสะท้อนผลการดำเนินการในช่วงต้นน้ำ โดยมีเป้าหมายหลักอันจะนำไปสู่เป้าหมายร่วมกัน คือ การเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกทั้งทางกายภาพและจิตใจ <p>กลางน้ำ</p> <p>ชั้นวางแผน</p> <ol style="list-style-type: none"> Check list Act โดยการนำโครงการ/กิจกรรมที่ได้ดำเนินการไปแล้วตั้งแต่ช่วงกระบวนการต้นน้ำ จนถึง

องค์ประกอบก่อนปรับปรุง	องค์ประกอบหลังปรับปรุง
<p>ปัจจุบันมาวางบน Timeline ที่กำหนด แล้วมาสะท้อนผลการดำเนินการร่วมกันถึงกิจกรรมเกี่ยวกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนจากการกลั่นแกล้ง รังแกว่ามีกิจกรรมใดบ้างที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และบรรลุตามตัวชี้วัดความสำเร็จต่อกลุ่มเป้าหมายใด ใน KRA และตัวชี้วัด KPI จากนั้นนำมาจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรม โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) โดยให้ผู้บริหาร คณะครู ร่วมกันสะท้อนผล (Reflection) ผลการดำเนินงาน เป็นการ Check list Act ของโครงการ/กิจกรรมที่ได้ดำเนินการไปแล้วตั้งแต่ช่วงกระบวนการต้นน้ำ</p>	<p>ปัจจุบันมาวางบน Timeline ที่กำหนด แล้วมาสะท้อนผลการดำเนินการร่วมกันถึงกิจกรรมเกี่ยวกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนจากการกลั่นแกล้ง รังแกว่ามีกิจกรรมใดบ้างที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และบรรลุตามตัวชี้วัดความสำเร็จต่อกลุ่มเป้าหมายใด ใน KRA และตัวชี้วัด KPI จากนั้นนำมาจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรม โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) โดยให้ผู้บริหาร คณะครู ร่วมกันสะท้อนผล (Reflection) ผลการดำเนินงาน เป็นการ Check list Act ของโครงการ/กิจกรรมที่ได้ดำเนินการไปแล้วตั้งแต่ช่วงกระบวนการต้นน้ำ</p>
<p>ขั้นปฏิบัติ</p>	<p>ขั้นปฏิบัติ</p>
<p>1. การวิเคราะห์ความซับซ้อน ด้วยเครื่องมือ Matrix ความซับซ้อน ซึ่งเป็นการนำโครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ที่ได้ดำเนินการไปแล้ว มาจัดลำดับความสำคัญ โดยใช้การวิเคราะห์ Red Zone ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 Quadrant ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Quadrant ขวา-บน สำคัญมาก-เร่งด่วนมาก 2) Quadrant ซ้าย-บน สำคัญมาก-เร่งด่วนน้อย 3) Quadrant ซ้าย-ล่าง สำคัญน้อย-เร่งด่วนน้อย 4) Quadrant ขวา-ล่าง สำคัญน้อย-เร่งด่วนมาก <p>โดยที่โครงการ/กิจกรรมใดที่ถูกจัดลำดับอยู่ในพื้นที่สีแดง (Red zone) คือ Quadrant 1 แสดงว่ามีความสำคัญมากควรเร่งแก้ไข/ปรับปรุง เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ ภายใน 1 ภาคเรียน</p>	<p>1. การวิเคราะห์ความซับซ้อน ด้วยเครื่องมือ Matrix ความซับซ้อน ซึ่งเป็นการนำโครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ที่ได้ดำเนินการไปแล้วมาจัดลำดับความสำคัญ โดยใช้การวิเคราะห์ Red Zone ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 Quadrant ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Quadrant ขวา-บน สำคัญมาก-เร่งด่วนมาก 2) Quadrant ซ้าย-บน สำคัญมาก-เร่งด่วนน้อย 3) Quadrant ซ้าย-ล่าง สำคัญน้อย-เร่งด่วนน้อย 4) Quadrant ขวา-ล่าง สำคัญน้อย-เร่งด่วนมาก <p>โดยที่โครงการ/กิจกรรมใดที่ถูกจัดลำดับอยู่ในพื้นที่สีแดง (Red zone) คือ Quadrant 1 แสดงว่ามีความสำคัญมากควรเร่งแก้ไข/ปรับปรุง ซึ่งควรเลือกโครงการหรือกิจกรรมที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบมาก ๆ มาดำเนินการก่อน เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ ภายใน 1 ภาคเรียน</p>
<p>2. ทบทวนผลการดำเนินงาน เป็นการทบทวนเอกสารผลการดำเนินงานโครงการ/ กิจกรรมของการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้ง</p>	<p>2. ทบทวนผลการดำเนินงาน เป็นการทบทวนเอกสารผลการดำเนินงานโครงการ/ กิจกรรมของการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการ</p>

องค์ประกอบก่อนปรับปรุง	องค์ประกอบหลังปรับปรุง
<p>รังแกที่ผ่านมา เพื่อให้สมาชิกในทีมเห็นข้อมูลร่วมกันว่า กิจกรรมส่วนใดสำเร็จ ส่วนใดที่ยังไม่สำเร็จ ส่วนใดจะต้องทำต่อ และใช้เครื่องมืออะไรวัด และวิเคราะห์หาสาเหตุ อุปสรรค อะไรที่ทำให้ยังไม่สำเร็จ (โดยนำผลจากการวิเคราะห์ความซับซ้อนจาก Matrix ความซับซ้อนมาร่วมวิเคราะห์ด้วย) โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ให้ผู้บริหาร คณะครู ร่วมกันทบทวนผลการดำเนินงานโครงการ/ กิจกรรมของการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก</p> <p>3. ประเมินความสามารถของทีม เป็นการอธิบายถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จ และความล้มเหลวของการดำเนินงานการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกของทุกคนในทีม เพื่อนำไปปรับเปลี่ยนแผนงาน กลไกการทำงาน และองค์ประกอบของทีมระหว่างทางให้ดีขึ้น โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ที่ให้ผู้บริหาร คณะครูและผู้ปกครอง ร่วมกันประเมินความสามารถของทีม เป็นการนำปัจจัยทั้งหมดที่วิเคราะห์มาพิจารณาร่วมกัน และหาแนวทางการปรับกิจกรรมที่ยังไม่ได้ดำเนินการให้ดีขึ้น หรือเพิ่มโครงการ/ กิจกรรม เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์</p>	<p>กลั่นแกล้งรังแกที่ผ่านมา เพื่อให้สมาชิกในทีมเห็นข้อมูลร่วมกันว่า กิจกรรมส่วนใดสำเร็จ ส่วนใดที่ยังไม่สำเร็จ ส่วนใดจะต้องทำต่อ และใช้เครื่องมืออะไรวัด และวิเคราะห์หาสาเหตุ อุปสรรค อะไรที่ทำให้ยังไม่สำเร็จ (โดยนำผลจากการวิเคราะห์ความซับซ้อนจาก Matrix ความซับซ้อนมาร่วมวิเคราะห์ด้วย) โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ให้ผู้บริหาร คณะครู ร่วมกันทบทวนผลการดำเนินงานโครงการ/ กิจกรรมของการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก</p> <p>3. ประเมินความสามารถของทีม เป็นการอธิบายถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จ และความล้มเหลวของการดำเนินงานการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกของทุกคนในทีม เพื่อนำไปปรับเปลี่ยนแผนงาน กลไกการทำงาน และองค์ประกอบของทีมระหว่างทางให้ดีขึ้น โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ที่ให้ผู้บริหาร คณะครูและผู้ปกครอง ร่วมกันประเมินความสามารถของทีม เป็นการนำปัจจัยทั้งหมดที่วิเคราะห์มาพิจารณาร่วมกัน และหาแนวทางการปรับกิจกรรมที่ยังไม่ได้ดำเนินการให้ดีขึ้น หรือเพิ่มโครงการ/ กิจกรรม เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์</p>
<p>ขั้นประเมิน</p> <p>1. สรุปผลการเรียนรู้ร่วมกันสะท้อนผล (Reflection) โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ที่ให้ผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมกันสะท้อนผล (Reflection) และสรุปผลการเรียนรู้ร่วมกัน โดยพิจารณาจากเป้าหมายและการพัฒนาตนเองของสมาชิก</p> <p>ปลายน้ำ</p>	<p>ขั้นประเมิน</p> <p>1. สรุปผลการเรียนรู้ร่วมกันสะท้อนผล (Reflection) โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ที่ให้ผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมกันสะท้อนผล (Reflection) และสรุปผลการเรียนรู้ร่วมกัน โดยพิจารณาจากเป้าหมายและการพัฒนาตนเองของสมาชิก</p> <p>ปลายน้ำ</p>

องค์ประกอบก่อนปรับปรุง	องค์ประกอบหลังปรับปรุง
<p>ชั้นวางแผน</p> <p>1. ผู้บริหารและครูร่วมกันการทบทวนการดำเนินการและ กิจกรรม โดยการนำโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการ เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการ กลั่นแกล้งรังแก ที่ได้ดำเนินการทั้งหมดตาม Timeline ที่ได้กำหนดไว้ มาสะท้อนผลเพื่อทบทวนการดำเนินการ</p> <p>2. ผู้บริหารและครูนำผลจากการทบทวนกิจกรรมและ สะท้อนผลการดำเนินงาน มาทบทวนผลลัพธ์ของ กิจกรรมที่ได้ดำเนินการทั้งหมด แล้วสรุปความก้าวหน้า</p>	<p>ชั้นวางแผน</p> <p>1. ผู้บริหารและครูร่วมกันการทบทวนการดำเนินการ และกิจกรรม โดยการนำโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการ เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการ กลั่นแกล้งรังแก ที่ได้ดำเนินการทั้งหมดตาม Timeline ที่ได้กำหนดไว้ มาสะท้อนผลเพื่อทบทวน การดำเนินการ</p> <p>2. ผู้บริหารและครูนำผลจากการทบทวนกิจกรรมและ สะท้อนผลการดำเนินงาน มาทบทวนผลลัพธ์ของ กิจกรรมที่ได้ดำเนินการทั้งหมด แล้วสรุป ความก้าวหน้า</p>
<p>ชั้นปฏิบัติ</p> <p>1. ผู้บริหารและครูร่วมกันวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap) เป็น การนำผลที่ได้จากการทบทวนและสะท้อนผลการ ดำเนินงานมาเปรียบเทียบ เพื่อให้ทราบถึงการพัฒนาร ของกลุ่มเป้าหมายตาม KRA ที่ได้กำหนดไว้</p> <p>2. ผู้บริหารและครูนำผลการวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap) มา ปรับแผนการดำเนินการในปีถัดไป เป็นการวิเคราะห์ วิสัยทัศน์ (Vision) ที่เขียนไว้ ตั้งแต่ต้น เพื่อประเมินว่าจุด ไหนมีความก้าวหน้า และจุดไหนที่ต้องให้ความสำคัญมาก ขึ้น</p>	<p>ชั้นปฏิบัติ</p> <p>1. ผู้บริหารและครูร่วมกันวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap) เป็น การนำผลที่ได้จากการทบทวนและสะท้อนผลการ ดำเนินงานมาเปรียบเทียบ เพื่อให้ทราบถึงการ พัฒนาการของกลุ่มเป้าหมายตาม KRA ที่ได้กำหนดไว้</p> <p>2. ผู้บริหารและครูนำผลการวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap) มาปรับแผนการดำเนินการในปีถัดไป เป็นการ วิเคราะห์วิสัยทัศน์ (Vision) ที่เขียนไว้ ตั้งแต่ต้น เพื่อ ประเมินว่าจุดไหนมีความก้าวหน้า และจุดไหนที่ต้อง ให้ความสำคัญมากขึ้น</p>
<p>ชั้นประเมิน</p> <p>1. ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครองสะท้อนผลการเรียนรู้ (Reflection) เป็นการสะท้อนผลการเรียนรู้ ตั้งแต่ กระบวนการช่วงต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อนำผล ที่ได้มาวางแผนการดำเนินงานในปีถัดไป</p>	<p>ชั้นประเมิน</p> <p>1. ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครองสะท้อนผลการเรียนรู้ (Reflection) เป็นการสะท้อนผลการเรียนรู้ ตั้งแต่ กระบวนการช่วงต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อนำ ผลที่ได้มาวางแผนการดำเนินงานในปีถัดไป</p>
<p>องค์ประกอบที่ 3 ผลของรูปแบบ</p>	
<p>Output</p> <p>โรงเรียนมีพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกทั้งทาง กายภาพและจิตใจ ประกอบด้วย</p> <p>1. ด้านกายภาพ</p> <p>1.1 นโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกที่ชัดเจนของ โรงเรียน</p>	<p>Output</p> <p>การเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก</p> <p>KRA-KPI โรงเรียน</p> <p>1. โรงเรียนตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)</p> <p>2. โรงเรียนพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ (กระบวนการ PLC)</p>

องค์ประกอบก่อนปรับปรุง	องค์ประกอบหลังปรับปรุง
1.2 โครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน	3. โรงเรียนมีระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)
1.3 การกำหนดพื้นที่ปลอดภัย	4. โรงเรียนมีการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom)
1.4 การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาและบรรยากาศในชั้นเรียนภายใต้หลักการแตกต่างแต่อยู่ร่วมกันได้	5. โรงเรียนมีเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)
1.5 การสร้างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่าย	6. โรงเรียนมีระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)
1.6 การจัดระบบช่องทางการสื่อสาร	KRA-KPI ผู้บริหาร
1.7 การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	1. ผู้บริหารตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)
1.8 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ	2. ผู้บริหารพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC)
1.9 การประเมินนักเรียนรายบุคคล	3. ผู้บริหารจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)
1.10 กระบวนการจัดการแก้ไขปัญหา	4. ผู้บริหารบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom)
1.11 การจัดทำแผนความปลอดภัยของสถานศึกษา	5. ผู้บริหารสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)
1.12 การป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำ และสร้างความเข้าใจกับผู้กระทำอย่างเหมาะสม	6. ผู้บริหารจัดระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)
1.13 การช่วยเหลือ เยียวยา ฟันฟู จิตใจ	KRA-KPI ครู
1.14 การดำเนินการตามขั้นตอนของมาตรการความผิด	1. ครูมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)
2. ด้านจิตใจ ประกอบด้วย	2. ครูมีส่วนในการพัฒนาและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC)
2.1 การสร้างทัศนคติ ความตระหนักการรับรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการกลั่นแกล้งรังแก	3. ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)
2.2 การจัดการชั้นเรียน มีกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับครู ครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียน	4. ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom) ให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย
2.3 การเสริมสร้างทักษะชีวิต ประสพการณ์และสมรรถนะในการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกแก่นักเรียน	5. ครูร่วมสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)
Outcome (KRA)	6. ครูดำเนินการตามระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)
เหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนลดจำนวนลง	KRA-KPI ผู้ปกครอง
	1. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)

องค์ประกอบก่อนปรับปรุง	องค์ประกอบหลังปรับปรุง
	2. ผู้ปกครองมีส่วนในการพัฒนาและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC) ร่วมกับครู 3. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info) 4. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom) ให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย 5. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network) 6. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety) Outcome เหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษา ลดลง 4 ด้าน 1. กลั่นแกล้งทางร่างกาย 2. กลั่นแกล้งโดยคำพูด 3. กลั่นแกล้งทางสังคมหรือด้านอารมณ์ 4. กลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์
องค์ประกอบที่ 4 เจือใจความสำเร็จ	
เจือใจที่จะทำให้การนำรูปแบบไปใช้ ให้ประสบความสำเร็จ คือ ผู้นำต้องมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	เจือใจที่จะทำให้การนำรูปแบบไปใช้ ให้ประสบความสำเร็จ คือ <u>ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง</u> <u>ครูมีภาวะผู้นำร่วมในการเปลี่ยนแปลง</u>

จากตาราง 16 สามารถอธิบายองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกได้ ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์แล้ว ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ทิศทางของรูปแบบ

ทิศทางของรูปแบบ หมายถึง องค์ประกอบส่วนนำของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่แสดงถึงทิศทางการขับเคลื่อนที่จะนำไปสู่กระบวนการและผลลัพธ์ของรูปแบบที่กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ ระบบและกลไก

1.1 หลักการ

รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก มีหลักการในการดำเนินการ ดังนี้

1.1.1 หลักการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach) เป็นการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบจากทุกองค์ประกอบของโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นระบบการบริหารจัดการ ระบบการจัดการเรียนการสอน ระบบการพัฒนาบุคลากร การดูแลนักเรียนให้ทั่วถึง ระบบสนับสนุนเป็นเครื่องมือที่จะทำให้โรงเรียนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีทั้งระบบ เพื่อให้ทุกภาคส่วนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุด เปิดโอกาสให้นักเรียน ครู บุคลากรในโรงเรียน รวมถึงผู้ปกครองเป็นส่วนหนึ่งของกลไกการพัฒนา โดยทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการวางแผน ปฏิบัติ และประเมินผล

1.1.2 หลักการประสานพลัง (Synergy) เป็นการปลดปล่อยพลังงานของทีม โดยทุกคนต้องร่วมมือกันทำงานเพื่อเป้าหมายเดียวกันโดยคำนึงถึงการทำงานซึ่งกันและกันให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยสมาชิกในกลุ่มสามารถทำให้เกิดผลลัพธ์รวมมากกว่าได้รับจากการทำงานคนเดียว มีการแลกเปลี่ยนกันทั้งในด้านทรัพยากรและความรู้ มีการบูรณาการร่วมกันและร่วมมือกันทำโดยการเรียนรู้ร่วมกัน

1.1.3 หลักการประเมินเพื่อพัฒนา (Developmental Evaluation) เป็นการประยุกต์แนวคิดความซับซ้อนมาสู่การพัฒนานวัตกรรมและใช้ประโยชน์จากการประเมิน เป็นเครื่องมือที่เอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีเป้าหมายเพื่อค้นหาหนทางสู่การเปลี่ยนแปลงของผู้เกี่ยวข้อง เป็นการประเมินเพื่อใช้ประโยชน์โดยนำผลลัพธ์ไปใช้ปรับปรุงผลงานของตนเองได้ทันทีเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายประกอบไปด้วย กระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ

1.1.4 หลักการคิดเชิงระบบ (System Thinking) เป็นการมองปัญหาแบบองค์รวมและยอมรับการมีพลวัต ความสลับซับซ้อนและความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงขององค์ประกอบย่อย ๆ เพื่อค้นหาและสร้างแบบแผนที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง พัฒนาการแก้ปัญหาหรือภารกิจให้มีความสมบูรณ์มากที่สุด การคิดเชิงระบบสามารถช่วยให้การออกแบบการแก้ปัญหาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ทฤษฎีภูเขาน้ำแข็งวิเคราะห์ความซับซ้อน

1.1.5 หลักจิตวิทยาเชิงบวก (Positive Psychology) เป็นศาสตร์ที่ศึกษาความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมของมนุษย์ด้วยวิธีทางวิทยาศาสตร์ โดยเน้นที่จุดแข็งมากกว่าจุดอ่อน มุ่งส่งเสริมให้บุคคลมีคุณภาพชีวิตที่ดีมากกว่าการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเพียงอย่างเดียว ซึ่งจะช่วยให้บุคคลเกิดความงอกงามซึ่งรวมถึงความรู้สึกและอารมณ์ที่เกิดจากการรับรู้ที่ผ่านกระบวนการคิด ซึ่งจะช่วยให้บุคคลรู้สึกมีคุณค่า เช่น การมีความหวัง การมองโลกในแง่ดี การมีความสุข เป็นต้น จนนำไปสู่ความมั่นใจในตนเอง ความสำเร็จ และความพึงพอใจในชีวิตได้

1.1.6 หลักการของค่านิยมศึกษา (Values-Based Education) คือ การจัดการศึกษา ที่ให้ความสำคัญกับคุณค่าที่เป็นส่วนหนึ่งที่จะอยู่ภายในตัวของผู้เรียนซึ่งเป็นคุณค่าเชิงบวก

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 วัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

1.2.2 วัตถุประสงค์รอง

1) ต้นน้ำ เพื่อให้ได้เป้าหมาย ทิศทางและแผนงานการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

2) กลางน้ำ เพื่อนำข้อมูลจากการทบทวนผลการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกมาปรับเปลี่ยนแผนงานและกลไกการทำงานให้ดีขึ้น

3) ปลายน้ำ เพื่อให้ได้ข้อมูลจากผลลัพธ์การดำเนินงานมาวางแผนการดำเนินงานในครั้งต่อไป

1.3 ระบบและกลไกของรูปแบบ

ระบบและกลไกของรูปแบบ หมายถึง โครงสร้างการทำงานที่ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ที่ทำงานสัมพันธ์กันอย่างเป็นขั้นตอน รวมถึงการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินงานตามกระบวนการของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ประกอบด้วย

1.3.1 ระบบระยะต้นน้ำ คือ การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ประกอบด้วย

1.3.1.1 ชั้นวางแผน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) บันทึก MOU 2) Share Vision เป็นนโยบาย 3) วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก 4) วิเคราะห์ความซับซ้อน 5) กำหนดผลลัพธ์ KRA / KPI

1.3.1.2 ชั้นปฏิบัติ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) แต่งตั้งคณะทำงาน 2) ออกแบบ Act 3) กำหนดปฏิทิน/ตารางเวลา

1.3.1.3 ชั้นประเมิน ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดปฏิทินสะท้อนผล (Reflection) 2) สะท้อนผล(Reflection)

1.3.2 กลไกระยะต้นน้ำ คือ การกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินการตามกระบวนการของรูปแบบฯ ในระยะต้นน้ำ ดังนี้

1.3.2.1 บทบาทผู้บริหาร ในฐานะผู้บริหารเป็นผู้นำสูงสุดในสถานศึกษา สามารถบริหารจัดการและให้ความสำคัญในการดำเนินการสร้างเสริมพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ จึงควรมีบทบาทหน้าที่และแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) สร้างกระบวนการให้ความรู้แก่ ครู ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจในนโยบายและแนวทางการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

2) นำทีมครูและผู้ปกครองในการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกันในเรื่องการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก⁽¹⁾

3) นำทีมครูและผู้ปกครองในการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายในการการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกด้วยการคิดเชิงระบบ (Systems Thinking)

4) กำหนดและประสานงานในการออกแบบโครงการหรือกิจกรรมที่เอื้อต่อการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกรวมถึงวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายด้วยการคิดเชิงระบบ (Systems Thinking)

5) ดำเนินการประเมินผลและสะท้อนผลการเรียนรู้เพื่อนำไปปรับปรุงกระบวนการและแนวทางปฏิบัติให้ดีขึ้น

6) เชื่อมโยงและสร้างกลไกในการให้ผู้ปกครองร่วมมือในการสะท้อนผลการปฏิบัติและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

7) แต่งตั้งคณะทำงานที่รับผิดชอบการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยแต่งตั้งครูผู้ควบคุมดูแลระบบสารสนเทศ (Information System) และครูประจำชั้นทุกชั้นเรียน เพื่อรับผิดชอบในการรวบรวมและประมวลผลข้อมูลนักเรียน

8) กำหนดตารางเวลาการปฏิบัติการ โดยการจัดประชุมคณะทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อทบทวนและติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินการ

9) มอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบให้กับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยมีความชัดเจนในบทบาทของแต่ละคน เช่น ครูผู้ควบคุมระบบสารสนเทศจะต้องรับผิดชอบในการบันทึกและประมวลผลข้อมูลนักเรียน ส่วนครูประจำชั้นจะรับผิดชอบในการติดตามพฤติกรรมและการพัฒนาของนักเรียน

10) กำหนดปฏิทินการถอดบทเรียนผลการดำเนินงาน โดยกำหนดการประชุมร่วมกันเป็นระยะ เพื่อนำผลการดำเนินงานมาประเมินและวางแผนพัฒนาต่อไป

1.3.2.2 บทบาทครู ครูเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด และเป็นบุคลากรหลักในการขับเคลื่อนกระบวนการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยให้เกิดขึ้นภายในโรงเรียน จึงควรมีบทบาทหน้าที่และแนวทางดำเนินงาน ดังนี้

- 1) ปฏิบัติตามนโยบายที่ผู้บริหารกำหนด และบันทึกข้อตกลง (MOU) ที่ทำร่วมกับผู้ปกครองและนักเรียน
- 2) ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะชีวิตเพื่อรับมือกับเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน
- 3) ติดตามสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน พร้อมรายงานและวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับผู้ปกครองและผู้บริหาร
- 4) รับผิดชอบในการใช้งานโปรแกรม School Health Hero เพื่อบันทึกข้อมูลนักเรียนเพื่อคัดกรองนักเรียน
- 5) ปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยการเพิ่มเนื้อหาการเรียนรู้และการเลือกใช้วิธีการสอนที่สนับสนุนการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก
- 6) เลือกวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมในการติดตามผลการพัฒนาของนักเรียน ด้านพฤติกรรมถูกรังแกและเป็นผู้กระทำการกลั่นแกล้ง

1.3.2.3 บทบาทผู้ปกครอง ผู้ปกครองเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุดเมื่ออยู่ภายนอกโรงเรียน การเอาใจใส่ดูแลพฤติกรรมของนักเรียนถือเป็นส่วนสำคัญในการช่วยสนับสนุนในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยให้เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ จึงควรมีบทบาทหน้าที่และแนวทางดำเนินงาน ดังนี้

- 1) ให้ความร่วมมือในการบันทึกข้อตกลงกับโรงเรียนในเรื่องพฤติกรรมของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแกทั้งที่เป็นผู้ถูกระทำและผู้กระทำ โดยมีส่วนร่วมในการดูแลพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในบ้านและโรงเรียน
- 2) มีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการปฏิบัติของนักเรียนและให้ข้อเสนอแนะร่วมกับโรงเรียน
- 3) เข้าร่วมกิจกรรมอบรมหรือเวิร์คช็อปที่โรงเรียนจัดเพื่อให้เข้าใจแนวทางการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

1.3.2.4 บทบาทนักเรียน นักเรียนเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบโดยตรง จึงควรมีบทบาทหน้าที่และแนวทางดำเนินงาน ดังนี้

1) ร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและนโยบายในการต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน

1.3.3 ระบบกลางน้ำ คือ การเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ผล ประกอบด้วย

1.3.3.1 ชั้นวางแผน ประกอบด้วย ขั้นตอนการ Check list Act ตาม Timeline

1.3.3.2 ชั้นปฏิบัติ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์ความซับซ้อน 2) ทบทวนผลการดำเนินงาน 3) ประเมินความสามารถของทีม 4) ปรับแผนระหว่างทาง

1.3.3.3 ชั้นประเมิน ประกอบด้วย ขั้นตอน การสะท้อนผล (Reflection) จากเป้าหมายและการพัฒนาตนเองของสมาชิก

1.3.4 กลไกระยะกลางน้ำ คือ การกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินการตามกระบวนการของรูปแบบฯ ในระยะกลางน้ำ ดังนี้

1.3.4.1 บทบาทผู้บริหาร ในฐานะผู้บริหารเป็นผู้นำสูงสุดในสถานศึกษา สามารถบริหารจัดการและให้ความสำคัญในการดำเนินการสร้างเสริมพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ จึงควรมีบทบาทหน้าที่และแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) เป็นผู้นำกระบวนการ Check list Act โดยนำโครงการหรือกิจกรรมที่ดำเนินการไปแล้วมาตรวจสอบความสำเร็จ และประเมินว่าตรงตามตัวชี้วัด (KPI) ที่กำหนดไว้หรือไม่ รวมถึงการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรมโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (PLC)

2) นำกระบวนการวิเคราะห์ Red Zone เพื่อระบุโครงการ/กิจกรรมที่ต้องเร่งปรับปรุง โดยใช้เครื่องมือ Matrix ความซับซ้อน แบ่งเป็น 4 Quadrants เพื่อวิเคราะห์ความสำคัญและความเร่งด่วนของโครงการ/กิจกรรม และให้แนวทางการปรับปรุงให้บรรลุเป้าหมายในภาคเรียนนี้

3) ประชุมคณะทำงาน เพื่อทบทวนผลการดำเนินงานของการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ผ่านมา โดยเน้นการสะท้อนผลการดำเนินงานร่วมกัน วิเคราะห์จุดสำเร็จและจุดที่ยังต้องพัฒนา พร้อมประเมินความซับซ้อนและปัญหาที่เกิดขึ้น

4) ประเมินความสามารถของทีม โดยวิเคราะห์ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในโครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการ พร้อมนำเสนอแนวทางปรับเปลี่ยนกลไกการทำงานและบทบาทของแต่ละคนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยนำปัจจัยทั้งหมดที่วิเคราะห์มาวางแผนและปรับปรุงโครงการ/กิจกรรมที่ยังไม่ได้บรรลุผล โดยปรับแผนงานหรือเพิ่มกิจกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์

5) สรุปผลการเรียนรู้และสะท้อนผล โดยใช้กระบวนการ PLC เพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าใจภาพรวมการดำเนินงาน และสามารถนำแนวคิดที่ได้มาปรับใช้ในการพัฒนาต่อไป

1.3.4.2 บทบาทครู ครูเป็นบุคลากรหลักในการขับเคลื่อนกระบวนการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยให้เกิดขึ้นภายในโรงเรียน จึงควรมีบทบาทหน้าที่และแนวทางดำเนินงาน ดังนี้ ^{(1),(3)}

1) ร่วมมือกับผู้บริหารและเพื่อนครูในกระบวนการ Check list Act โดยตรวจสอบโครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการมาแล้ว พร้อมสะท้อนผลการดำเนินงานว่ากิจกรรมใดบรรลุตามเป้าหมาย และกิจกรรมใดยังต้องปรับปรุง

2) ร่วมกับผู้บริหารในการวิเคราะห์กิจกรรมที่อยู่ใน Red Zone โดยใช้เครื่องมือ Matrix ความซับซ้อน เพื่อจัดลำดับความสำคัญและความเร่งด่วนของโครงการที่ต้องแก้ไข

3) ทบทวนเอกสารและรายงานผลการดำเนินงานของนักเรียน รวมถึงการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกของตนเอง โดยประเมินว่าผลลัพธ์การดำเนินงานว่าเป็นไปตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้หรือไม่ พร้อมร่วมสะท้อนความเห็นในที่ประชุม

4) ร่วมมือในการประเมินผลความสามารถของทีมงานในด้านการทำงานเกี่ยวกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้สำเร็จหรือล้มเหลว และเสนอแนวทางปรับปรุงกลไกการทำงานร่วมกัน

5) ร่วมกันพิจารณาและเสนอแนวทางปรับแผนงานเพื่อปรับปรุงโครงการหรือกิจกรรมที่ยังไม่ได้ดำเนินการให้สอดคล้องกับเป้าหมาย หรือเสนอวิธีการเพิ่มเติมที่จะช่วยให้บรรลุผลตามวิสัยทัศน์

6) เข้าร่วมในกระบวนการ PLC เพื่อสรุปผลการเรียนรู้และสะท้อนผลที่ได้จากการดำเนินงานที่ผ่านมา โดยมีการเสนอแนะวิธีการที่สามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินงานต่อไป

1.3.4.3 บทบาทผู้ปกครอง ผู้ปกครองเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุดเมื่ออยู่ภายนอกโรงเรียน การเอาใจใส่ดูแลพฤติกรรมของนักเรียนถือเป็นส่วนสำคัญในการช่วยสนับสนุนในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยให้เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนในทุกมิติให้ประสบผลสำเร็จ จึงควรมีบทบาทหน้าที่และแนวทางดำเนินงาน ดังนี้

1) มีบทบาทในการให้ข้อมูลและสะท้อนพฤติกรรมของนักเรียนจากการดำเนินกิจกรรมการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก โดยร่วมกับครูในการตรวจสอบว่าพฤติกรรมของนักเรียนตามแบบประเมิน

2) มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนที่บ้าน และให้คำแนะนำในการปรับปรุงโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

3) ร่วมกับครูในการทบทวนผลการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก โดยให้ข้อมูลเพิ่มเติมจากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนที่บ้าน

4) มีส่วนร่วมในการประเมินความสามารถของทีมครูโดยให้ข้อเสนอแนะที่ช่วยพัฒนาการทำงานร่วมกันในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

5) ร่วมมือกับครูในการปรับแผนพัฒนานักเรียน โดยการสนับสนุนกิจกรรมที่บ้านที่สอดคล้องกับแผนงานของโรงเรียน

6) ร่วมสรุปผลการเรียนรู้ร่วมกันกับครูและนักเรียน เพื่อให้เกิดการปรับปรุงพฤติกรรมเชิงบวกของนักเรียนทั้งในบ้านและโรงเรียน

1.3.5 ระบบระยะปลายน้ำ คือ การพัฒนากระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่องประกอบด้วย

1.3.5.1 ชั้นวางแผน ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ 1) สะท้อนผล Act หลักตาม Timeline 2) ทบทวนผลลัพธ์ของ Act ที่ดำเนินการแล้วสรุปความก้าวหน้า

1.3.5.2 ชั้นปฏิบัติ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ 1) วิเคราะห์ Gap 2) ปรับแผนการดำเนินการ

1.3.5.3 ชั้นประเมิน ประกอบด้วย ขั้นตอนการสะท้อนผล(Reflection) ตั้งแต่กระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ

1.3.6 กลไกระยะปลายน้ำ คือ การกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินการตามกระบวนการของรูปแบบฯ ในระยะปลายน้ำ ดังนี้

1.3.6.1 บทบาทผู้บริหาร ผู้บริหารในฐานะผู้นำสูงสุดในสถานศึกษา สามารถบริหารจัดการและให้ความสำคัญในการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ จึงควรมีบทบาทหน้าที่และแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) ประชุมคณะทำงานผู้รับผิดชอบและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ได้ดำเนินการทั้งหมด มาทบทวนและสะท้อนผลตาม Timeline ที่ได้กำหนดไว้ โดยการประชุมนี้จะเน้นการรวบรวมข้อมูลจากทีมครูและผู้ปกครอง เพื่อให้เห็นภาพรวมของกิจกรรมที่ผ่านมา

2) เป็นผู้นำในการประชุมทบทวนผลลัพธ์ของกิจกรรมที่ได้ดำเนินการทั้งหมด เพื่อประเมินว่ากิจกรรมต่าง ๆ บรรลุผลตามที่ตั้งเป้าหมายหรือไม่ โดยใช้ข้อมูลจากการประเมินผลลัพธ์ของครูและผู้ปกครอง

3) นำผลจากการสะท้อนผลการดำเนินงานมาเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ตาม KRA และ KPI เพื่อวิเคราะห์ช่องว่างที่ยังไม่ได้รับการเติมเต็ม โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบสองวงจร (Double loop learning) เพื่อให้เข้าใจปัญหาและสามารถติดตามแก้ไขหรือหาแนวทางปรับปรุงให้บรรลุวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้

4) ประเมินและปรับแผนการดำเนินการในปีถัดไป โดยการนำผลจากการวิเคราะห์ Vision ที่ตั้งไว้ตั้งแต่เริ่มต้นมาเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงาน เพื่อหาจุดที่ก้าวหน้าและจุดที่ต้องปรับปรุงมากขึ้น

5) เป็นผู้นำการสรุปผลการเรียนรู้ทั้งหมดตั้งแต่เริ่มกระบวนการจนถึงจบกระบวนการ โดยเน้นการใช้กระบวนการ Reflection เพื่อสะท้อนแนวคิดที่ได้รับและสิ่งที่ต้องปรับปรุงในการดำเนินงานต่อไป

1.3.6.2 บทบาทครู ครูในฐานะที่เป็นผู้ที่ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุดในโรงเรียนและเป็นบุคลากรหลักในการขับเคลื่อนการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน จึงควรมีบทบาทหน้าที่และแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) ร่วมกับผู้บริหารในการทบทวนกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการไปแล้ว โดยการสะท้อนผลการดำเนินงานตาม Timeline ที่กำหนดไว้ ครูต้องแสดงข้อมูลที่รวบรวมจากห้องเรียน เช่น พฤติกรรมของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแก

2) รายงานผลลัพธ์ของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักเรียนในเรื่องพฤติกรรมกรกลั่นแกล้งรังแกครูต้องวิเคราะห์และแสดงผลการพัฒนาของนักเรียนตามที่ได้ดำเนินการในห้องเรียน รวมถึงสะท้อนปัญหาและความสำเร็จที่เกิดขึ้น

3) ทำการเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่ได้รับกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อหาช่องว่างในการพัฒนาการของนักเรียน โดยครูจะประเมินผลตาม KRA ที่กำหนดไว้ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในที่ประชุมร่วมกับผู้บริหารและผู้ปกครอง

4) เสนอแนวทางการปรับปรุงแผนการดำเนินงานในปีถัดไป โดยการเสนอแผนการเรียนรู้ใหม่หรือวิธีการสอนที่สามารถพัฒนานักเรียนได้ดีขึ้น และทำให้บรรลุเป้าหมายที่ชัดเจนกว่าเดิม

5) มีส่วนร่วมในกระบวนการสะท้อนผลการเรียนรู้ โดยสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการดำเนินงานที่ผ่านมา ตั้งแต่การเข้าร่วมกระบวนการจนถึงการประเมินผลสุดท้าย รวมถึงเสนอแนวทางที่จะนำไปปรับใช้ในปีถัดไป

1.3.6.3 บทบาทผู้ปกครอง ผู้ปกครองเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุดเมื่ออยู่ภายนอกโรงเรียน การเอาใจใส่ดูแลพฤติกรรมของนักเรียนถือเป็นส่วนสำคัญในการช่วยสนับสนุนในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยเกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนในทุกมิติให้ประสบผลสำเร็จ จึงควรมีบทบาทหน้าที่และแนวทางดำเนินงาน ดังนี้

1) เข้าร่วมการทบทวนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกโดยสะท้อนผลการพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนที่บ้าน และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมของโรงเรียน

2) รายงานผลลัพธ์ที่สังเกตเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนที่บ้าน ว่ามีการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาจากกิจกรรมของโรงเรียนหรือไม่ พร้อมแสดงความคิดเห็นว่าโรงเรียนสามารถช่วยเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกได้อย่างไร

3) ให้ข้อเสนอแนะในการวิเคราะห์ช่องว่างระหว่างเป้าหมายที่ตั้งไว้กับพฤติกรรมจริงของนักเรียนที่บ้าน เพื่อให้คณะทำงานของโรงเรียนเข้าใจปัญหาจากมุมมองของผู้ปกครอง และสามารถปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4) มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการปรับปรุงแผนงานของโรงเรียน โดยการเสนอความต้องการหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมการพัฒนาของนักเรียนและพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนที่เห็นว่าควรให้ความสำคัญมากขึ้นในปีถัดไป

5) ร่วมสะท้อนผลการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้ร่วมกับโรงเรียนและครู ในการสนับสนุนพฤติกรรมเชิงบวกของนักเรียนที่บ้าน รวมถึงแสดงความเห็นถึงสิ่งที่ต้องปรับปรุงในการดำเนินงานต่อไป

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการของรูปแบบ

กระบวนการของรูปแบบ หมายถึง กระบวนการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยประยุกต์ใช้การประเมินเชิงพัฒนา (Development Evaluation) ขับเคลื่อนการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเป็น 3 ระยะด้วยกัน คือ ระยะต้นน้ำ ระยะกลางน้ำ และ ระยะปลายน้ำ ประกอบด้วย

1. ระยะต้นน้ำ หมายถึง การ Share Vision การตกลงเป้าหมายร่วมกัน โดยมีการดำเนินการที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้รับผลประโยชน์ทำความเข้าใจโครงการร่วมกัน และกำหนดเป้าหมายร่วมกัน มีการออกแบบ Design แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม และตัวชี้วัดที่พึงประสงค์ร่วมกัน โดยมีการกำหนดวิธีการติดตามและเก็บข้อมูลเพื่อวัดผลความสำเร็จของโครงการร่วมกัน โดยมีกระบวนการดังนี้

1.1 ชั้นวางแผน ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ในด้านการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ระหว่าง ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสานความร่วมมือในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยในส่วนของผู้ปกครอง ข้อตกลงให้ความร่วมมือในการดูแลสอดส่องพฤติกรรม

1.1.2 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Share Vision) เป็นการกำหนด school Gool เพื่อหาจุดฝันร่วมกันหรือผลลัพธ์ที่อยากให้เกิดขึ้นว่าเป็นอย่างไรร่วมกัน ระหว่าง ผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง เป็นการหาเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนในการ

เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก เพื่อกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจนต่อการต่อต้านการกลั่นแกล้งกันในโรงเรียน

1.1.3 ประกาศหรือกำหนดนโยบายที่ชัดเจน ในเรื่องการต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนโดยผู้บริหารประกาศนโยบายในการขับเคลื่อน ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ

1.1.4 ผู้บริหารสร้างกระบวนการในการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจและความตระหนักให้แก่คณะครู ผู้ปกครองและ คณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อรับทราบนโยบายเกี่ยวกับการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

1.1.5 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่มีผลต่อการกลั่นแกล้งรังแกกันในโรงเรียน

1.1.6 การวิเคราะห์ความซับซ้อน ด้วยเครื่องมือการคิดเชิงระบบ (Systems Thinking) โดยการนำผลการคัดกรองนักเรียนจากแบบประเมิน SDQ ข้อมูลจากโปรแกรม School Health Hero และการประเมินนักเรียนโดยนักเรียน ผู้ปกครองและครู มาร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคที่พบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกของผู้เกี่ยวข้องที่ทำให้ไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายและแนวทางที่อยากให้เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่เป้าหมายได้

1.1.7 นำ Vision วิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้ มากำหนดปัจจัยความสำเร็จ (Key result areas : KRA) และดัชนีความสำเร็จ (Key performance Indicators : KPI) เป็นการกำหนดผลลัพธ์ของการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ต้องการเห็นหลังจากดำเนินการเสร็จสิ้น ในส่วนของ KRA ได้แก่ ผลลัพธ์ว่าใครบ้าง/อะไรบ้างที่ต้องเปลี่ยน และต้องเป็นอย่างไร เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เช่น 1) ผู้บริหาร 2) ครู 3) ผู้ปกครอง 4) นักเรียน และ 5) เครือข่าย และส่วนของ KPI คือ ผลลัพธ์ที่อยากให้เกิดขึ้นในการการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ตั้งไว้ เช่น โรงเรียนมีนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกอย่างชัดเจน โรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่เป็นระบบและมีกลไกในการขับเคลื่อน มีหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกและการเผชิญกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก มีหลักสูตรฝึกอบรมให้กับครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ในการสร้างความตระหนัก ความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการกลั่นแกล้งรังแก และเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับนักเรียน มีระบบการสื่อสารเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกที่ปลอดภัย มีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยต่อการกลั่นแกล้งรังแก มีมาตรการที่ชัดเจนต่อการกระทำที่เป็นการกลั่นแกล้งรังแกทั้งในระดับห้องเรียนและโรงเรียน มีโครงการ/กิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ครูกับครู ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน มีเครือข่ายความร่วมมือในการร่วมกันต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแก มีระบบการดูแลช่วยเหลือเยียวยา พื้นฟูจิตใจของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ มีแผนเผชิญเหตุเมื่อเกิดเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนและมีมาตรการต่อความผิดที่ชัดเจน

1.2 ชั้นปฏิบัติ ประกอบด้วย

1.2.1 มีการแต่งตั้งคณะทำงานผู้รับผิดชอบ โดยให้ศึกษาระเบียบและแนวปฏิบัติส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนและเพื่อให้การดำเนินงานลงสู่การปฏิบัติเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.2.2 จากนั้นก็นำ KRA และ KPI ที่กำหนดไว้มาออกแบบโครงการ/กิจกรรม (กำหนด Act) กำหนดวิธีการติดตามและเก็บข้อมูลเพื่อวัดผลความสำเร็จ ซึ่งเป็นการนำการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบลงสู่การเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ดังนี้

1) ออกแบบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม (Action Plan) โดยครอบคลุมกระบวนการขององค์ประกอบของพื้นที่ปลอดภัย ได้แก่ พื้นที่ปลอดภัยทางกายภาพและพื้นที่ปลอดภัยทางจิตใจ โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เพื่อร่วมกันออกแบบการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

2) การกำหนดการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

3) สร้างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็ง รวมถึงการดูแลเยียวยาฟื้นฟูจิตใจและการดำเนินการตามมาตรการความผิดที่ร่วมกันกำหนดไว้

4) การปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการเนื้อหาและทักษะชีวิตที่ใช้ในการรับมือกับสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแก และการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นเรียน (Classroom Learning) รวมถึงการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย

- ด้านหลักสูตร (Curriculum) มีการปรับปรุงหลักสูตรทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในการบูรณาการเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกและการรับมือกับสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแก

- ด้านการจัดการเรียนรู้ (Instruction) การเลือกวิธีสอนและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม ส่งเสริมสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ที่ปลอดภัยจากการถูกกลั่นแกล้ง เพื่อช่วยให้นักเรียนบรรลุถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้ โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมออกแบบการจัดการเรียนรู้

- ด้านการวัดผล (Measuring) เลือกวิธีการวัดผลที่เหมาะสมและสามารถวิเคราะห์ผลในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกได้

- ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ (Evaluating) สามารถประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกได้ โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผล

1.2.3 การกำหนดปฏิทินและตารางเวลาปฏิบัติการ

1.2.4 การดำเนินการให้มีระบบสารสนเทศ (Information System) โดยมีการแต่งตั้งคณะทำงานเกี่ยวกับการดำเนินการ เพื่อขับเคลื่อนระบบสารสนเทศในโรงเรียน ประกอบด้วย ครูผู้ควบคุมดูแลระบบ และคุณครูประจำชั้นทุกชั้นเรียน และคณะทำงานต้องศึกษาแนวปฏิบัติในการใช้โปรแกรม ซึ่งใช้โปรแกรม School Health Hero โดยข้อมูลทั้งหมดจะถูกนำไปประเมินผลและนำไปใช้ในการคัดกรองนักเรียน เพื่อปรับปรุงนักเรียนให้ดีขึ้นตามแนวทางการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

1.3 ชั้นประเมิน ประกอบด้วย

1.3.1 กำหนดปฏิทินการสะท้อนผล (Reflection) การดำเนินงาน

1.3.2 สะท้อนผลการเรียนรู้ (Reflection) เป็นการสะท้อนผลการดำเนินงานในช่วงต้นน้ำ เพื่อสะท้อนให้เกิดการพัฒนากระบวนการ/แนวทางปฏิบัติใหม่ๆ โดยจะทำการประเมินกระบวนการในแต่ละขั้นตอน และประเมินผลความพึงพอใจของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินการในช่วงต้นน้ำ มีการสะท้อนคิดจากผู้ที่ปฏิบัติงานถึงปัญหาการดำเนินงานที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จ โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ทุกเย็นวันอังคารและ วันพฤหัสบดี เวลา 15.50 - 16.30 น.

1.3.3 กระบวนการ CoP ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นเครื่องมือทำงานร่วมกับผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองสะท้อนผลการดำเนินการในช่วงต้นน้ำ โดยมีเป้าหมายหลักอันจะนำไปสู่เป้าหมายร่วมกัน คือ การเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกทั้งทางกายภาพและจิตใจ

2. ระยะกลางน้ำ หมายถึง กระบวนการนำข้อมูลจากการดำเนินงานในระยะต้นน้ำมาทบทวนถอดบทเรียน เพื่อให้ผู้ดำเนินโครงการเห็นสถานการณ์ปัญหาและความก้าวหน้าของโครงการ หลังจากนั้นนำกิจกรรมที่ดำเนินไปแล้วมาวิเคราะห์ความซับซ้อนและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จ และล้มเหลวมาพิจารณาร่วมกับผลการดำเนินงานเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน เพื่อให้เห็น Gap ยังมีส่วนไหนที่ต้องปรับเปลี่ยนและประเมินศักยภาพของทีม แผนการดำเนินงานและกลไกการทำงาน เพื่อปรับแผนงานและจัดทีมเพื่อรับมือกับสถานการณ์ได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ โดยมีกระบวนการ ดังนี้

2.1 ชั้นวางแผน ประกอบด้วย

2.1.1 Check list Act โดยการนำโครงการ/กิจกรรมที่ได้ดำเนินการไปแล้วตั้งแต่ช่วงกระบวนการต้นน้ำ จนถึงปัจจุบันมาวางบน Timeline ที่กำหนด แล้วมาสะท้อนผลการดำเนินการร่วมกันถึงกิจกรรมเกี่ยวกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนจากการกลั่นแกล้งรังแกว่ามีกิจกรรมใดบ้างที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และบรรลุตามตัวชี้วัดความสำเร็จต่อกลุ่มเป้าหมายใด ใน KRA และตัวชี้วัด KPI จากนั้นนำมาจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรม โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) โดยให้ผู้บริหาร คณะครู ร่วมกันสะท้อนผล (Reflection) ผลการดำเนินงาน เป็นการ Check list Act ของโครงการ/กิจกรรมที่ได้ดำเนินการไปแล้วตั้งแต่ช่วงกระบวนการต้นน้ำ

2.2 ชั้นปฏิบัติ ประกอบด้วย

2.2.1 การวิเคราะห์ความซับซ้อน ด้วยเครื่องมือ Matrix ความซับซ้อน ซึ่งเป็นการนำโครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ที่ได้ดำเนินการไปแล้วมาจัดลำดับความสำคัญ โดยใช้การวิเคราะห์ Red Zone ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 Quadrant ดังนี้

- 1) Quadrant ขวา-บน สำคัญมาก-แรงดันมาก
- 2) Quadrant ซ้าย-บน สำคัญมาก-แรงดันน้อย
- 3) Quadrant ซ้าย-ล่าง สำคัญน้อย-แรงดันน้อย
- 4) Quadrant ขวา-ล่าง สำคัญน้อย-แรงดันมาก

โดยที่โครงการ/กิจกรรมใดที่ถูกจัดลำดับอยู่ในพื้นที่สีแดง (Red zone) คือ Quadrant 1 แสดงว่ามีความสำคัญมากควรเร่งแก้ไข/ปรับปรุง ซึ่งควรเลือกโครงการหรือกิจกรรมที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบมาก ๆ มาดำเนินการก่อน เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ ภายใน 1 ภาคเรียน

2.2.2 ทบทวนผลการดำเนินงาน เป็นการทบทวนเอกสารผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมของการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ผ่านมา เพื่อให้สมาชิกในทีมเห็นข้อมูลร่วมกันว่า กิจกรรมส่วนใดสำเร็จ ส่วนใดที่ยังไม่สำเร็จ ส่วนใดจะต้องทำต่อ และใช้เครื่องมืออะไรวัด และวิเคราะห์หาสาเหตุ อุปสรรค อะไรที่ทำให้ยังไม่สำเร็จ (โดยนำผลจากการวิเคราะห์ความซับซ้อนจาก Matrix ความซับซ้อนมาร่วมวิเคราะห์ด้วย) โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ให้ผู้บริหาร คณะครู ร่วมกันทบทวนผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมของการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

2.2.3 ประเมินความสามารถของทีม เป็นการอธิบายถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จ และความล้มเหลวของการดำเนินงานการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลด

ปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกของทุกคนในทีม เพื่อนำไปปรับเปลี่ยนแผนงาน กลไกการทำงาน และองค์ประกอบของทีมระหว่างทางให้ดีขึ้น โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ที่ให้ผู้บริหาร คณะครูและผู้ปกครอง ร่วมกันประเมินความสามารถของทีม เป็นการนำปัจจัยทั้งหมดที่วิเคราะห์มาพิจารณาร่วมกัน และหาแนวทางการปรับกิจกรรมที่ยังไม่ได้ดำเนินการให้ดีขึ้น หรือเพิ่มโครงการ/ กิจกรรม เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์

2.3 ชั้นประเมิน ประกอบด้วย

2.3.1 สรุปผลการเรียนรู้ร่วมกันสะท้อนผล (Reflection) โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ที่ให้ผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมกันสะท้อนผล (Reflection) และสรุปผลการเรียนรู้ร่วมกัน โดยพิจารณาจากเป้าหมายและการพัฒนาตนเองของสมาชิก

3. ระยะเวลาปลายน้ำ หมายถึง กระบวนการนำข้อมูลผลลัพธ์จากการดำเนินงานมาศึกษา โดยออกแบบเครื่องมือจาก KPI ที่วางไว้ เพื่อให้เห็น Area ความสำเร็จและความไม่สำเร็จ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงานในปีถัดไป ทำให้โครงการสามารถปรับเปลี่ยนได้อย่างเหมาะสม โดยมีกระบวนการ ดังนี้

3.1 ชั้นวางแผน ประกอบด้วย

3.1.1 ผู้บริหารและครูร่วมกันการทบทวนการดำเนินการและกิจกรรม โดยการนำโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ได้ดำเนินการทั้งหมดตาม Timeline ที่ได้กำหนดไว้ มาสะท้อนผลเพื่อทบทวนการดำเนินการ

3.1.2 ผู้บริหารและครูนำผลจากการทบทวนกิจกรรมและสะท้อนผลการดำเนินงานมาทบทวนผลลัพธ์ของกิจกรรมที่ได้ดำเนินการทั้งหมด แล้วสรุปความก้าวหน้า

3.2 ชั้นปฏิบัติ ประกอบด้วย

3.2.1 ผู้บริหารและครูร่วมกันวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap) เป็นการนำผลที่ได้จากการทบทวนและสะท้อนผลการดำเนินงานมาเปรียบเทียบ เพื่อให้ทราบถึงการพัฒนากลุ่มเป้าหมายตาม KRA ที่ได้กำหนดไว้

3.2.2 ผู้บริหารและครูนำผลการวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap) มาปรับแผนการดำเนินการในปีถัดไป เป็นการวิเคราะห์วิสัยทัศน์ (Vision) ที่เขียนไว้ ตั้งแต่ต้น เพื่อประเมินว่าจุดไหนมีความก้าวหน้า และจุดไหนที่ต้องให้ความสำคัญมากขึ้น

3.3 ชั้นประเมิน ประกอบด้วย

3.3.1 ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครองการสะท้อนผลการเรียนรู้ (Reflection) เป็นการสะท้อนผลการเรียนรู้ ตั้งแต่กระบวนการช่วงต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อนำผลที่ได้มาวางแผนการดำเนินงานในปีถัดไป

องค์ประกอบที่ 3 ผลของรูปแบบ

ผลของรูปแบบ หมายถึง ผลที่เกิดจากกระบวนการของการนำรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกไปใช้แล้วเกิดผลดังนี้

1. ผลจากการดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกแล้วเสริมสร้างให้เกิดพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกทั้งหมด 6 องค์ประกอบ ได้แก่

1.1 การตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal) ประกอบด้วย

1.1.1 นโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกที่ชัดเจนของโรงเรียน

1.1.2 โครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน

1.2 การพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC)

ประกอบด้วย

1.2.1 การป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำ และสร้างความเข้าใจกับผู้กระทำอย่างเหมาะสม

1.2.2 การสร้างทัศนคติ ความตระหนักรับรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการกลั่นแกล้งรังแกให้แก่ นักเรียน ครู บุคลากรของโรงเรียนและผู้ปกครอง

1.2.3 การเสริมสร้างทักษะชีวิต ประสพการณ์และสมรรถนะในการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกกันให้นักเรียน

1.3 ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info) ประกอบด้วย

1.3.1 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกของโรงเรียน

1.3.2 การประเมินนักเรียนรายบุคคล เพื่อค้นหากลุ่มเสี่ยงที่จะเป็นเหยื่อและผู้กระทำผิด

1.3.3 การจัดระบบช่องทางการสื่อสารเพื่อสร้างความปลอดภัยจากการถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน

1.4 การพัฒนาชั้นเรียน (Classroom) ประกอบด้วย

1.4.1 การกำหนดพื้นที่ความปลอดภัย

1.4.2 การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาและบรรยากาศในชั้นเรียนภายใต้หลักการแตกต่างกันแต่อยู่ร่วมกันได้

1.4.3 การจัดการชั้นเรียนที่มีกิจกรรมสร้างความความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับครู ครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียน

1.5 เครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network) ประกอบด้วย

1.5.1 การสร้างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ผู้ปกครองและภาคีเครือข่าย

1.6 ระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety) ประกอบด้วย

- 1.6.1 การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 1.6.2 การช่วยเหลือ เยียวยา ฟ้นฟู จิตใจบุคคลผู้ถูกรกระทำ และผู้กระทำ
- 1.6.3 กระบวนการจัดการแก้ไขปัญหากรณีเกิดเหตุการณ์ก่ลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน
- 1.6.4 การจัดทำแผนความปลอดภัยของสถานศึกษา
- 1.6.5 การดำเนินการตามขั้นตอนของมาตรการความผิด

ซึ่งวัดได้จากการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการก่ลั่นแกล้งรังแก ประกอบด้วย

KRA-KPI โรงเรียน

1. โรงเรียนตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)
2. โรงเรียนพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC)
3. โรงเรียนมีระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)
4. โรงเรียนมีการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom)
5. โรงเรียนมีเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)
6. โรงเรียนมีระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)

KRA-KPI ผู้บริหาร

1. ผู้บริหารตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)
2. ผู้บริหารพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC)
3. ผู้บริหารจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)
4. ผู้บริหารบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom)
5. ผู้บริหารสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)
6. ผู้บริหารจัดระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)

KRA-KPI ครู

1. ครูมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)
2. ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC)
3. ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)
4. ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom) ให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย
5. ครูร่วมสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)
6. ครูดำเนินการตามระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)

KRA-KPI ผู้ปกครอง

1. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)

2. ผู้ปกครองมีส่วนในการพัฒนาและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC) ร่วมกับครู
3. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)
4. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom) ให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย
5. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)
6. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)

2. ผลจากการดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกแล้วส่งผลให้สถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกที่เกิดขึ้นกับนักเรียนลดลงทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย

- 2.1 ด้านการกลั่นแกล้งทางร่างกาย (physical Bullying)
- 2.2 ด้านการกลั่นแกล้งโดยคำพูด (Verbal Bullying)
- 2.3 ด้านการกลั่นแกล้งทางสังคมหรือด้านอารมณ์ (Social or Emotional Bullying)
- 2.4 ด้านการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ (Cyber Bullying)

องค์ประกอบที่ 4 เจือจางความสำเร็จ

เจือจางความสำเร็จ หมายถึง เจือจางในการนำรูปแบบไปใช้ให้ประสบความสำเร็จได้นั้น ประกอบด้วย

4.1 ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำสูงสุดในสถานศึกษา มีหน้าที่สำคัญในการผลักดัน อำนาจการ ส่งเสริม ประสานงาน วางแผน นิเทศ ควบคุม กำกับติดตาม ประเมิน แก้ไข พัฒนาปรับปรุง ตลอดจนการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับระบบโรงเรียนทั้งหมดให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบาย เป้าหมายและวัตถุประสงค์ หากผู้บริหารไม่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงย่อมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนทั้งระบบเป็นไปได้ยาก

4.2 ครูมีภาวะผู้นำร่วมในการเปลี่ยนแปลง เพราะครูเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุดในโรงเรียนและเป็นบุคลากรหลักในการขับเคลื่อนให้เกิดพื้นที่ปลอดภัยในระดับชั้นเรียนซึ่งจะส่งผลต่อการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในระดับโรงเรียน

จากนั้นผู้วิจัยได้นำรูปแบบที่ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้ว นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 ท่าน ได้ทำการประเมินรูปแบบเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบฯ โดยมีผลการประเมิน ดังนี้

ตาราง 17 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียน
ทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่น
แกล้งรังแก (n=9)

ข้อ	รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		\bar{X}	S.D.	แปล ความ	\bar{X}	S.D.	แปล ความ
1.	ทิศทางของรูปแบบ	4.66	0.23	มากที่สุด	4.70	0.11	มากที่สุด
	1.1 หลักการ	4.56	0.52	มากที่สุด	4.67	0.50	มากที่สุด
	1.2 วัตถุประสงค์	4.67	0.50	มากที่สุด	4.67	0.50	มากที่สุด
	1.3 ระบบและกลไก	4.78	0.44	มากที่สุด	4.78	0.44	มากที่สุด
2.	กระบวนการ	4.85	0.17	มากที่สุด	4.96	0.11	มากที่สุด
	2.1 ช่วงต้นน้ำ	4.78	0.44	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
	2.2 ช่วงกลางน้ำ	4.78	0.44	มากที่สุด	4.89	0.33	มากที่สุด
	2.3 ช่วงปลายน้ำ	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
3.	ผลลัพธ์	4.77	0.44	มากที่สุด	4.77	0.26	มากที่สุด
	3.1 Output (KPI)	4.78	0.66	มากที่สุด	4.78	0.44	มากที่สุด
	3.2 Outcome (KRA)	4.78	0.66	มากที่สุด	4.78	0.44	มากที่สุด
4.	เงื่อนไขความสำเร็จ	4.72	0.26	มากที่สุด	4.72	0.26	มากที่สุด
	4.1 ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำการ เปลี่ยนแปลง	4.44	0.88	มากที่สุด	4.67	0.50	มากที่สุด
	4.2 ครูมีภาวะผู้นำร่วมในการเปลี่ยนแปลง	4.78	0.44	มากที่สุด	4.78	0.44	มากที่สุด
	ภาพรวมการประเมินรูปแบบฯ	4.75	0.13	มากที่สุด	4.79	0.08	มากที่สุด

จากตาราง 17 พบว่า การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก พบว่า ด้านความเหมาะสม ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.13) เมื่อพิจารณารายข้อด้านความเหมาะสม พบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ ด้านกระบวนการ ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.17) รองลงมาคือ ด้านผลลัพธ์ ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.44) ด้านเงื่อนไขความสำเร็จ ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.26) และด้านทิศทางของรูปแบบ ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.23) ตามลำดับ ด้านความเป็นไปได้ ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.08) เมื่อพิจารณารายข้อด้านความเป็นไปได้ พบว่า ข้อที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด คือ ด้านกระบวนการ ($\bar{X} = 4.96$, S.D. = 0.11) รองลงมา คือ ด้านผลลัพธ์ ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.26) ด้านเงื่อนไข

ความสำเร็จ ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.26) และด้านทิศทางของรูปแบบ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.11) ตามลำดับ

ผู้วิจัยได้นำคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญคณะเดียวกับตรวจสอบร่างรูปแบบฯ ได้ประเมินเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยมีผลการประเมิน ดังนี้

ตาราง 18 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก (n = 9)

ข้อ	รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1.	บทนำ	4.74	0.22	มากที่สุด	4.85	0.17	มากที่สุด
	1.1 เหตุผลและความจำเป็น	4.89	0.33	มากที่สุด	4.89	0.33	มากที่สุด
	1.2 วัตถุประสงค์ของคู่มือ	4.78	0.44	มากที่สุด	4.89	0.33	มากที่สุด
	1.3 องค์ประกอบที่ 3 เงื่อนไขของการนำรูปแบบไปใช้	4.56	0.52	มากที่สุด	4.78	0.44	มากที่สุด
2.	รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	4.69	0.08	มากที่สุด	4.69	0.08	มากที่สุด
	2.1 ความเป็นมาของรูปแบบ	4.78	0.44	มากที่สุด	4.78	0.44	มากที่สุด
	2.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	4.67	0.50	มากที่สุด	4.67	0.50	มากที่สุด
	2.3 หลักการของรูปแบบ	4.67	0.50	มากที่สุด	4.67	0.50	มากที่สุด
	2.4 ระบบและกลไกของรูปแบบ	4.78	0.44	มากที่สุด	4.78	0.44	มากที่สุด
	2.5 กระบวนการของรูปแบบ	4.78	0.44	มากที่สุด	4.78	0.44	มากที่สุด
	2.6 ผลลัพธ์ของรูปแบบ	4.67	0.50	มากที่สุด	4.67	0.50	มากที่สุด
	2.7 กรอบแนวคิดของรูปแบบ	4.56	0.52	มากที่สุด	4.56	0.52	มากที่สุด
3.	แนวทางการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัย	4.78	0.44	มากที่สุด	4.78	0.44	มากที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		\bar{X}	S.D.	แปล ความ	\bar{X}	S.D.	แปล ความ
	ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการ กลั่นแกล้งรังแก						
	3.1 วิธีการ/เครื่องมือที่ใช้ในแต่ละขั้นตอน	4.78	0.44	มากที่สุด	4.78	0.44	มากที่สุด
4.	แผนการดำเนินงานการใช้คู่มือรูปแบบการ พัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้าง พื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อ ลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	4.56	0.57	มากที่สุด	4.67	0.50	มากที่สุด
	4.1 แผนการดำเนินงานการใช้คู่มือ/ตาราง แสดงรายละเอียดของกระบวนการใช้คู่มือ	4.56	0.57	มากที่สุด	4.67	0.50	มากที่สุด
	ภาพรวมการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบฯ	4.70	0.08	มากที่สุด	4.74	0.06	มากที่สุด

จากตาราง 18 พบว่า การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก พบว่า ด้านความเหมาะสม ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.08) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ ด้านแนวทางการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.44) รองลงมาคือ ด้านบทนำ ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.44) ด้านรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.08) และด้านแผนการดำเนินงานการใช้คู่มือรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.57) ในด้านความเป็นไปได้ ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.06) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด คือ ด้านบทนำ ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.17) รองลงมา คือ ด้านแนวทางการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.44) ด้านรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.08) และด้านแผนการดำเนินงานการใช้คู่มือรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.50) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ผู้วิจัยได้ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกกับโรงเรียนหัวดวงรัฐชนูปถัมภ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกระบวนการพัฒนาของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ซึ่งการประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบฯ ประกอบไปด้วย 1) การประเมินผลการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA โรงเรียน ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครอง 2) การประเมินสถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest-Posttest Design ซึ่งเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์กับเกณฑ์ร้อยละ 70 ($\bar{X} > 3.50$) และเปรียบเทียบผลการประเมินสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกก่อนและหลัง ซึ่งผลปรากฏดังนี้

ตาราง 19 แสดงผลการประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA โรงเรียน (n = 300)

องค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. การตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)			
1.1 โรงเรียนมีนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกที่ชัดเจน (KPI 1.1)	3.97	0.80	มาก
1.2 โรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่เป็นระบบและมีกลไกในการขับเคลื่อนที่ชัดเจน (KPI 1.2)	4.00	0.86	มาก
เฉลี่ยรวมรายด้าน	3.98	0.58	มาก
2. การพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC)			
2.1 โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกและการเผชิญกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก (KPI 2.1)	4.04	0.81	มาก
2.2 โรงเรียนมีโปรแกรมการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกที่ถูกต้องให้กับครูและผู้ปกครอง (KPI 2.2)	4.09	0.79	มาก

องค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ	\bar{x}	S.D.	แปลความ
2.3 โรงเรียนมีโปรแกรมการฝึกอบรมเสริมสร้างทักษะชีวิตในการรับมือกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกให้กับนักเรียน (KPI 2.3)	3.99	0.81	มาก
เฉลี่ยรวมรายด้าน	4.04	0.48	มาก
3. ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)			
3.1 โรงเรียนมีคณะทำงานรับผิดชอบต่อการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแก (KPI 3.1)	4.08	0.80	มาก
3.2 โรงเรียนมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกที่รอบด้านและได้มาตรฐาน (KPI 3.2)	4.12	0.78	มาก
3.3 โรงเรียนมีระบบการสื่อสารที่ปลอดภัยและรวดเร็วสามารถตรวจสอบได้ (KPI 3.3)	4.05	0.77	มาก
เฉลี่ยรวมรายด้าน	4.08	0.45	มาก
4. การพัฒนาชั้นเรียน (Classroom)			
4.1 โรงเรียนมีการกำหนดพื้นที่ควบคุมความปลอดภัยในโรงเรียนอย่างชัดเจน (KPI 4.1)	4.00	0.82	มาก
4.2 โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยจากจุดอันตรายและมีบรรยากาศความปลอดภัย (KPI 4.2)	4.04	0.82	มาก
4.3 โรงเรียนมีมาตรการที่ชัดเจนต่อการกระทำที่เป็นการกลั่นแกล้งรังแกทั้งในระดับห้องเรียนและโรงเรียน (KPI 4.3)	4.08	0.83	มาก
4.4 โรงเรียนมีโครงการ/กิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ครูกับครู ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน (KPI 4.4)	4.11	0.80	มาก
เฉลี่ยรวมรายด้าน	4.06	0.38	มาก
5. เครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)			
5.1 โรงเรียนมีเครือข่ายความร่วมมือในการร่วมกันต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแก (KPI 5.1)	4.01	0.80	มาก
เฉลี่ยรวมรายด้าน	4.01	0.80	มาก
6. ระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)			

องค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
6.1 โรงเรียนมีคณะทำงานที่จะประสานและให้การช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างรวดเร็วและทันท่วงที (KPI 6.1)	4.08	0.79	มาก
6.2 โรงเรียนมีระบบการดูแลช่วยเหลือเยียวยา ฟันฟูจิตใจของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ (KPI 6.2)	4.09	0.78	มาก
6.3 โรงเรียนมีศูนย์ช่วยเหลือเยียวยา ฟันฟูและให้คำปรึกษา (KPI 6.3)	4.04	0.80	มาก
6.4 โรงเรียนมีแผนเผชิญเหตุเมื่อเกิดเหตุการณ์การก่อกวนแก่งรังแกในโรงเรียน (KPI 6.4)	4.03	0.82	มาก
6.5 โรงเรียนมีการดำเนินการตามลำดับขั้นตอนตามมาตรการความผิดที่ชัดเจน (KPI 6.5)	4.01	0.80	มาก
เฉลี่ยรวมรายด้าน	4.05	0.38	มาก
เฉลี่ยรวมทั้ง 6 ด้าน	4.03	0.25	มาก

จากตาราง 19 ผลการประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการก่อกวนแก่งรังแก KRA โรงเรียน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.25) และเมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่มีคะแนนสูงสุด ได้แก่ องค์ประกอบที่ 3 ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.45) รองลงมา คือ องค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาชั้นเรียน (Classroom) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.38) องค์ประกอบที่ 6 ระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.38) องค์ประกอบที่ 2 การพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.48) องค์ประกอบที่ 1 การตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.58) และ องค์ประกอบที่ 5 เครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.79) ตามลำดับ

ตาราง 20 ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินความเป็นพื้นที่ปลอดภัย KRA โรงเรียน กับเกณฑ์ (ร้อยละ 70)

การทดสอบ	n	\bar{X}	S.D.	เกณฑ์ (70%)	df	t	Sig
หลังการทดลอง	300	4.03	0.25	3.50	299	37.581	0.00

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินความเป็นพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษาหลังจากที่ได้ดำเนินการตามรูปแบบฯ แล้ว สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 21 แสดงผลการประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ผู้บริหาร (n = 300)

องค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. ผู้บริหารตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)			
1.1 โรงเรียนมีนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกที่ชัดเจน (KPI 1.1)			
1.1.1 ผู้บริหารเป็นผู้นำในการกำหนดทิศทางการดำเนินการ	3.98	0.84	มาก
1.2 โรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่เป็นระบบและมีกลไกในการขับเคลื่อนที่ชัดเจน (KPI 1.2)			
1.2.1 ผู้บริหารกำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน	3.99	0.82	มาก
เฉลี่ยรวมรายด้าน	3.99	0.61	มาก
2. ผู้บริหารพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC)			
2.1 โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกและการเผชิญกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก (KPI 2.1)			
2.1.1 ผู้บริหารมีแนวทางการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรในการป้องกันปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกไม่ให้เกิดซ้ำจากการร่วมกันวิเคราะห์ด้วยกระบวนการ PLC	3.95	0.84	มาก
2.2 โรงเรียนมีโปรแกรมการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกที่ถูกต้องให้กับครูและผู้บริหาร (KPI 2.2)			
2.2.1 ผู้บริหารมีแนวทางการดำเนินการสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการกลั่นแกล้งรังแกให้กับครู นักเรียนและผู้ปกครอง	3.98	0.81	มาก
2.3 โรงเรียนมีโปรแกรมการฝึกอบรมเสริมสร้างทักษะชีวิตในการรับมือกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกให้กับนักเรียน (KPI 2.3)			
2.3.1 ผู้บริหารมีแนวทางการดำเนินการเสริมสร้าง			

องค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
ทักษะชีวิต ประสบการณ์และสมรรถนะในการป้องกันปัญหา การกลั่นแกล้งรังแกให้กับนักเรียน	4.06	0.80	มาก
เฉลี่ยรวมรายด้าน	4.00	0.46	มาก
3. ผู้บริหารจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)			
3.1 โรงเรียนมีคณะทำงานรับผิดชอบต่อการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแก (KPI 3.1)			
3.1.1 ผู้บริหารดำเนินการจัดตั้งทำงานและกำหนด บทบาทหน้าที่ด้านสารสนเทศเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกใน โรงเรียน	4.00	0.82	มาก
3.2 โรงเรียนมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกที่รอบด้านและได้ มาตรฐาน (KPI 3.2)			
3.2.1 ผู้บริหารมีแนวทางการดำเนินการใช้เครื่องมือใน การประเมินนักเรียนรายบุคคลเพื่อค้นหากลุ่มเสี่ยงที่จะเป็น เหยื่อและผู้กระทำผิด	4.03	0.81	มาก
3.3 โรงเรียนมีระบบการสื่อสารที่ปลอดภัยและรวดเร็ว สามารถตรวจสอบได้ (KPI 3.3)			
3.3.1 ผู้บริหารดำเนินการจัดวางระบบช่องทางการ สื่อสารที่รวดเร็วและปลอดภัยเพื่อสร้างความปลอดภัยจาก การถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน	4.00	0.82	มาก
เฉลี่ยรวมรายด้าน	4.01	0.49	มาก
4. ผู้บริหารบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom)			
4.1 โรงเรียนมีการกำหนดพื้นที่ควบคุมความปลอดภัยในโรงเรียนอย่างชัดเจน (KPI 4.1)			
4.1.1 ผู้บริหารจัดตั้งคณะทำงานเพื่อร่วมกันประเมิน พื้นที่ปลอดภัยในชั้นเรียนและบริเวณโรงเรียนเพื่อกำหนด พื้นที่ควบคุมความปลอดภัยอย่างชัดเจน	4.05	0.82	มาก
4.2 โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยจากจุดอันตรายและมีบรรยากาศความปลอดภัย (KPI 4.2)			
4.2.1 ผู้บริหารร่วมกันกับครูและผู้ปกครองวาง แผนการจัดพื้นที่ปลอดภัย	4.06	0.86	มาก
4.2.2 ผู้บริหารร่วมกับครูในการจัดบรรยากาศในชั้น			

องค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
เรียนภายใต้หลักการแตกต่างกันแต่อยู่ร่วมกันได้	3.99	0.81	มาก
4.3 โรงเรียนมีมาตรการที่ชัดเจนต่อการกระทำที่เป็นการกลั่นแกล้งรังแกทั้งในระดับห้องเรียนและโรงเรียน (KPI 4.3)			
4.3.1 ผู้บริหารร่วมกับครู นักเรียน และผู้ปกครองในการกำหนดมาตรการต่อการกระทำที่เป็นการกลั่นแกล้งรังแกทั้งในระดับห้องเรียนและโรงเรียน	4.04	0.83	มาก
4.4 โรงเรียนมีโครงการ/กิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ครูกับครู ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน (KPI 4.4)			
4.4.1 ผู้บริหารจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับครู ครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียน	4.04	0.79	มาก
4.4.2 ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการจัดการชั้นเรียนที่มีกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับครู ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน	4.04	0.81	มาก
เฉลี่ยรวมรายด้าน	4.03	0.34	มาก
5. ผู้บริหารสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)			
5.1 โรงเรียนมีเครือข่ายความร่วมมือในการร่วมกันต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแก (KPI 5.1)			
5.1.1 ผู้บริหารจัดตั้งคณะทำงานที่มีเครือข่ายร่วมการดำเนินการต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแก	3.95	0.80	มาก
5.1.2 ผู้บริหารร่วมกันกับครู ผู้ปกครอง นักเรียนและเครือข่ายองค์กรภายนอกกำหนดนโยบายและแนวทางในการดำเนินการต่อปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	4.04	0.81	มาก
เฉลี่ยรวมรายด้าน	4.00	0.54	มาก
6. ผู้บริหารจัดระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)			
6.1 โรงเรียนมีคณะทำงานที่จะประสานและให้การช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างรวดเร็วและทันที่ (KPI 6.1)			
6.1.1 ผู้บริหารแต่งตั้งคณะทำงานในการประสานความช่วยเหลือให้กับนักเรียนกรณีเกิดเหตุการณ์กลั่นแกล้งในโรงเรียน	4.06	0.81	มาก
6.1.2 ผู้บริหารมีการดำเนินการจัดระบบดูแล			

องค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
ช่วยเหลือนักเรียนที่ครบทุกขั้นตอน	3.99	0.80	มาก
6.2 โรงเรียนมีระบบการดูแลช่วยเหลือเยียวยา พื้นฟูจิตใจของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ (KPI 6.2)			
6.2.1 ผู้บริหารวางระบบการดูแลช่วยเหลือเยียวยา พื้นฟูจิตใจของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำจากเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน	3.99	0.80	มาก
6.3 โรงเรียนมีศูนย์ช่วยเหลือเยียวยา พื้นฟูและให้คำปรึกษา (KPI 6.3)			
6.3.1 ผู้บริหารจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือเยียวยา พื้นฟูและให้คำปรึกษากับผู้กระทำและผู้ถูกกระทำจากเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน	4.05	0.82	มาก
6.4 โรงเรียนมีแผนเผชิญเหตุเมื่อเกิดเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน (KPI 6.4)			
6.4.1 ผู้บริหารร่วมกันกับครูและผู้ปกครอง วางแผนเผชิญเหตุเมื่อเกิดเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน	3.99	0.83	มาก
6.4.2 ผู้บริหารมีกระบวนการจัดการแก้ไขปัญหาคากรณีเกิดเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน	3.97	0.84	มาก
6.5 โรงเรียนมีการดำเนินการตามลำดับขั้นตอนตามมาตรการความผิดที่ชัดเจน (KPI 6.5)			
6.5.1 ผู้บริหารมีการดำเนินการตามลำดับขั้นตอนตามมาตรการความผิดที่ชัดเจน	3.95	0.80	มาก
6.5.2 ผู้บริหารติดตามประเมินผลและสะท้อนผลการดำเนินการ	4.01	0.82	มาก
เฉลี่ยรวมรายด้าน	4.00	0.30	มาก
เฉลี่ยรวมทั้ง 6 ด้าน	4.00	0.20	มาก

จากตาราง 21 พบว่า ผลการประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ผู้บริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.20) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่มีคะแนนสูงสุด ได้แก่ องค์ประกอบที่ 4 ผู้บริหารบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือองค์ประกอบที่ 3 ผู้บริหารจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.49) องค์ประกอบที่ 6 ผู้บริหารจัดระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care

& Safety) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.30) องค์ประกอบที่ 2 ผู้บริหารพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.46) องค์ประกอบที่ 5 ผู้บริหารสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.54) และองค์ประกอบที่ 1 ผู้บริหารตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.61) ตามลำดับ

ตาราง 22 ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ผู้บริหาร กับเกณฑ์ (ร้อยละ 70)

การทดสอบ	n	\bar{X}	S.D.	เกณฑ์ (70%)	df	t	Sig
หลังการทดลอง	300	4.00	0.20	3.50	299	44.598	0.00

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 พบว่าผลการเปรียบเทียบผลการประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ผู้บริหาร หลังจากที่ได้ดำเนินการตามรูปแบบฯ แล้ว สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 23 แสดงผลการประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ครู (n = 300)

องค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. ครูมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)			
1.1 โรงเรียนมีนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกที่ชัดเจน (KPI 1.1)			
1.1.1 ครูมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกของโรงเรียน	4.00	0.83	มาก
1.1.2 ครูได้รับการชี้แจงแนวทางปฏิบัติตามเป้าหมายของโรงเรียน	3.94	0.82	มาก
1.1.3 ครูมีความเชื่อมั่นว่าเป้าหมายของโรงเรียนสามารถช่วยลดพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนได้	3.97	0.84	มาก
1.2 โรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่เป็นระบบและมีกลไกในการขับเคลื่อนที่ชัดเจน (KPI 1.2)			
1.2.1 ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาที่เป็นระบบ	4.02	0.84	มาก
1.2.2 ครูมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการจัดการปัญหา			

องค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ	\bar{x}	S.D.	แปลความ
การกลั่นแกล้งรังแก	3.99	0.83	มาก
เฉลี่ยรวมรายด้าน	4.00	0.38	มาก
2. ครูมีส่วนในการพัฒนาและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC)			
2.1 โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกและการเผชิญกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก (KPI 2.1)			
2.1.1 ครูมีการบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแก และการเผชิญกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในหลักสูตรสถานศึกษาทั้งในด้านเนื้อหา ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล	4.09	0.82	มาก
2.2 โรงเรียนมีโปรแกรมการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกที่ถูกต้องให้กับครูและผู้บริหาร (KPI 2.2)			
2.2.1 ครูมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงปัญหาและผลกระทบของการกลั่นแกล้งรังแกที่ถูกต้อง	4.15	0.81	มาก
2.2.2 ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์แนวทางการดำเนินการป้องกันปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกไม่ให้เกิดซ้ำ	4.03	0.82	มาก
2.3 โรงเรียนมีโปรแกรมการฝึกอบรมเสริมสร้างทักษะชีวิตในการรับมือกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกให้กับนักเรียน (KPI 2.3)			
2.3.1 ครูมีโปรแกรมการเสริมสร้างทักษะชีวิต ประสบการณ์ และสมรรถนะในการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกให้กับนักเรียน	3.99	0.81	มาก
เฉลี่ยรวมรายด้าน	4.07	0.40	มาก
3. ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)			
3.1 โรงเรียนมีคณะทำงานรับผิดชอบต่อการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแก (KPI 3.1)			
3.1.1 ครูมีส่วนร่วมในคณะทำงานรับผิดชอบต่อการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแก	4.00	0.81	มาก
3.1.2 ครูศึกษาแนวปฏิบัติการใช้ระบบสารสนเทศด้านการกลั่นแกล้งรังแกโดยใช้โปรแกรม School Health Hero ในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ	4.06	0.81	มาก

องค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ	\bar{x}	S.D.	แปลความ
3.2 โรงเรียนมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกที่รอบด้านและได้มาตรฐาน (KPI 3.2)			
3.2.1 ครูประเมินนักเรียนรายบุคคลเพื่อคัดกรองนักเรียนกลุ่มเสี่ยงที่จะเป็นเหยื่อและผู้กระทำผิดด้วยเครื่องมือที่ได้มาตรฐาน	3.93	0.81	มาก
3.3 โรงเรียนมีระบบการสื่อสารที่ปลอดภัยและรวดเร็ว สามารถตรวจสอบได้ (KPI 3.3)			
3.3.1 ครูสามารถตรวจสอบการรายงานสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกได้อย่างรวดเร็วจากช่องทางการสื่อสารที่ปลอดภัย	3.97	0.82	มาก
เฉลี่ยรวมรายด้าน	3.99	0.41	มาก
4. ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาชั้นเรียนให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย (Classroom)			
4.1 โรงเรียนมีการกำหนดพื้นที่ควบคุมความปลอดภัยในโรงเรียนอย่างชัดเจน (KPI 4.1)			
4.1.1 ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน	4.02	0.83	มาก
4.2 โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยจากจุดอันตรายและมีบรรยากาศความปลอดภัย (KPI 4.2)			
4.2.1 ครูร่วมจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและบรรยากาศในชั้นเรียนให้เกิดความปลอดภัยภายใต้หลักการแตกต่าง แต่อยู่ร่วมกันได้	4.01	0.83	มาก
4.3 โรงเรียนมีมาตรการที่ชัดเจนต่อการกระทำที่เป็นการกลั่นแกล้งรังแกทั้งในระดับห้องเรียนและโรงเรียน (KPI 4.3)			
4.3.1 ครูมีส่วนร่วมกับนักเรียนในการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติในชั้นเรียนที่ชัดเจนต่อการอยู่ร่วมกันและต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแก	3.96	0.82	มาก
4.4 โรงเรียนมีโครงการ/กิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ครูกับครู ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน (KPI 4.4)			
4.4.1 ครูจัดการชั้นเรียนที่มีกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับครู ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน	3.94	0.83	มาก

องค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ	\bar{x}	S.D.	แปลความ
4.4.2 ครูจัดโครงการ/กิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้าง ความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับครู ครูกับนักเรียน และ นักเรียนกับนักเรียน	4.02	0.81	มาก
เฉลี่ยรวมรายด้าน	3.99	0.37	มาก
5. ครูร่วมสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)			
5.1 โรงเรียนมีเครือข่ายความร่วมมือในการร่วมกันต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแก (KPI 5.1)			
5.1.1 ครูร่วมกำหนดนโยบายและแนวทางในการ ดำเนินการต่อปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกร่วมกับผู้บริหาร นักเรียน ผู้ปกครองและภาคีเครือข่าย	4.01	0.84	มาก
5.1.2 ครูได้รับการสนับสนุนและได้รับความช่วยเหลือ การดำเนินการเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนจาก ภาคีเครือข่ายและชุมชน	4.03	0.81	มาก
5.1.3 ครูมีบทบาทในการประสานงานกับหน่วยงาน ภายนอก เมื่อพบกรณีนักเรียนถูกกลั่นแกล้งหรือมีพฤติกรรม เสี่ยง	4.00	0.82	มาก
5.1.4 ครูมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมร่วมกับ หน่วยงานภายนอกเพื่อส่งเสริมความปลอดภัยในโรงเรียน	3.96	0.84	มาก
เฉลี่ยรวมรายด้าน	4.00	0.43	มาก
6. ครูดำเนินการตามระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)			
6.1 โรงเรียนมีคณะทำงานที่จะประสานและให้การช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างรวดเร็วและทันทั่วทั้งที่ (KPI 6.1)			
6.1.1 ครูร่วมเป็นคณะทำงานในการประสานและให้ ความช่วยเหลือนักเรียนได้ทันทีเมื่อเกิดเหตุการณ์การกลั่น แกล้งรังแกในโรงเรียน	4.02	0.83	มาก
6.1.2 ครูดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครบทุกชั้นตอน	3.96	0.79	มาก
6.2 โรงเรียนมีระบบการดูแลช่วยเหลือเยียวยา ฟื้นฟูจิตใจของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ (KPI 6.2)			
6.2.1 ครูดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการช่วยเหลือ เยียวยา ฟื้นฟูจิตใจของผู้กระทำและ			

องค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
ผู้ถูกกระทำ	4.04	0.83	มาก
6.3 โรงเรียนมีศูนย์ช่วยเหลือเยียวยา พิ้นฟูและให้คำปรึกษา (KPI 6.3)			
6.3.1 ครูร่วมกับศูนย์ช่วยเหลือเยียวยา พิ้นฟูและให้คำปรึกษาในการช่วยเหลือผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ	3.97	0.82	มาก
6.4 โรงเรียนมีแผนเผชิญเหตุเมื่อเกิดเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน (KPI 6.4)			
6.4.1 ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนเผชิญเหตุสำหรับเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน	4.11	0.82	มาก
6.4.2 ครูมีกระบวนการจัดการแก้ไขปัญหากรณีเกิดเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนตามแผนเผชิญเหตุ	3.98	0.84	มาก
6.5 โรงเรียนมีการดำเนินการตามลำดับขั้นตอนตามมาตรการความผิดที่ชัดเจน (KPI 6.5)			
6.5.1 ครูดำเนินการตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดตามมาตรการความผิด	4.06	0.81	มาก
6.5.2 ครูมีการติดตามประเมินผลและสะท้อนผลการดำเนินการ	4.00	0.81	มาก
เฉลี่ยรวมรายด้าน	4.02	0.30	มาก
เฉลี่ยรวมทั้ง 6 ด้าน	4.01	0.16	มาก

จากตาราง 23 ผลการประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ครู พบว่า ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.16) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่ได้คะแนนสูงสุด ได้แก่ องค์ประกอบที่ 2 ครูมีส่วนในการพัฒนาและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.40) รองลงมา คือ องค์ประกอบที่ 6 ครูดำเนินการตามระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.30) องค์ประกอบที่ 5 ครูร่วมสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.43) องค์ประกอบที่ 3 ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.41) องค์ประกอบที่ 4 ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาชั้นเรียนให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย (Classroom) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.37) และองค์ประกอบที่ 1 ครูมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.38) ตามลำดับ

ตาราง 24 ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ครู กับเกณฑ์ (ร้อยละ 70)

การทดสอบ	n	\bar{x}	S.D.	เกณฑ์ (70%)	df	t	Sig
หลังการทดลอง	300	4.01	0.16	3.50	299	55.838	0.00

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 24 พบว่าผลการเปรียบเทียบผลการประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ครู หลังจากที่ได้ดำเนินการตามรูปแบบฯ แล้ว สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 25 แสดงผลการประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ผู้ปกครอง (n = 300)

องค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ	\bar{x}	S.D.	แปลความ
1. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)			
1.1 โรงเรียนมีนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกที่ชัดเจน (KPI 1.1)			
1.1.1 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกของโรงเรียน	3.98	0.82	มาก
1.2 โรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่เป็นระบบและมีกลไกในการขับเคลื่อนที่ชัดเจน (KPI 1.2)			
1.2.1 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	4.03	0.80	มาก
เฉลี่ยรวมรายด้าน	4.00	0.59	มาก
2. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับครูในการพัฒนาและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC)			
2.1 โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกและการเผชิญกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก (KPI 2.1)			
2.1.1 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินพฤติกรรมเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกและการเผชิญกับปัญหาของนักเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา	3.95	0.84	มาก
2.2 โรงเรียนมีโปรแกรมการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกที่ถูกต้องให้กับครูและ			

องค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ	\bar{x}	S.D.	แปลความ
ผู้ปกครอง (KPI 2.2)			
2.2.1 ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงปัญหาและผลกระทบของการกลั่นแกล้งรังแกที่ถูกต้อง	4.06	0.83	มาก
2.2.2 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์แนวทางการดำเนินการป้องกันปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกไม่ให้เกิดขึ้นด้วยกระบวนการ PLC	3.97	0.84	มาก
2.3 โรงเรียนมีโปรแกรมการฝึกอบรมเสริมสร้างทักษะชีวิตในการรับมือกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกให้กับนักเรียน (KPI 2.3)			
2.3.1 ผู้ปกครองมีส่วนสนับสนุนโปรแกรมของโรงเรียนในการเสริมสร้างทักษะชีวิตประสบการณ์และสมรรถนะในการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกให้กับนักเรียน	4.09	0.82	มาก
เฉลี่ยรวมรายด้าน	4.02	0.39	มาก
3. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)			
3.1 โรงเรียนมีคณะทำงานรับผิดชอบต่อการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแก (KPI 3.1)			
3.1.1 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในคณะทำงานเกี่ยวกับการให้ข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญด้านการกลั่นแกล้งรังแกเพื่อเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน	3.94	0.82	มาก
3.2 โรงเรียนมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกที่รอบด้านและได้มาตรฐาน (KPI 3.2)			
3.2.1 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินนักเรียนรายบุคคลเพื่อคัดกรองนักเรียนกลุ่มเสี่ยงที่จะเป็นเหยื่อและผู้กระทำผิดด้วยเครื่องมือที่ได้มาตรฐาน	4.08	0.81	มาก
3.3 โรงเรียนมีระบบการสื่อสารที่ปลอดภัยและรวดเร็ว สามารถตรวจสอบได้ (KPI 3.3)			
3.3.1 ผู้ปกครองสามารถตรวจสอบการรายงานสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกได้อย่างรวดเร็วจากช่องทางสื่อสารที่ปลอดภัย	4.13	0.79	มาก
เฉลี่ยรวมรายด้าน	4.05	0.48	มาก
4. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom) ให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย			

องค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
4.1 โรงเรียนมีการกำหนดพื้นที่ควบคุมความปลอดภัยในโรงเรียนอย่างชัดเจน (KPI 4.1)			
4.1.1 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน	4.03	0.81	มาก
4.2 โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยจากจุดอันตรายและมีบรรยากาศความปลอดภัย (KPI 4.2)			
4.2.1 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและบรรยากาศในชั้นเรียนให้เกิดความปลอดภัยภายใต้หลักการแตกต่างแต่อยู่ร่วมกันได้	4.00	0.82	มาก
4.3 โรงเรียนมีมาตรการที่ชัดเจนต่อการกระทำที่เป็นการกลั่นแกล้งรังแกทั้งในระดับห้องเรียนและโรงเรียน (KPI 4.3)			
4.3.1 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมสนับสนุนในการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติทั้งในระดับโรงเรียนและชั้นเรียนที่ชัดเจนต่อการอยู่ร่วมกันและต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแก	3.98	0.81	มาก
4.4 โรงเรียนมีโครงการ/กิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ครูกับครู ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน (KPI 4.4)			
4.4.1 ผู้ปกครองสนับสนุนกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับครู ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน	4.06	0.78	มาก
เฉลี่ยรวมรายด้าน	4.02	0.39	มาก
5. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)			
5.1 โรงเรียนมีเครือข่ายความร่วมมือในการร่วมกันต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแก (KPI 5.1)			
5.1.1 ผู้ปกครองร่วมกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินการต่อปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกร่วมกับผู้บริหาร ครู นักเรียน และภาคีเครือข่าย	3.99	0.79	มาก
5.1.2 ผู้ปกครองสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือการดำเนินการเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน	4.11	0.80	มาก
5.1.3 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนและหน่วยงานภายนอกเพื่อส่งเสริมความปลอดภัยในโรงเรียน	4.07	0.83	มาก

องค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ	\bar{x}	S.D.	แปลความ
เฉลี่ยรวมรายด้าน	4.06	0.43	มาก
6. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)			
6.1 โรงเรียนมีคณะทำงานที่จะประสานและให้การช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างรวดเร็วและทันทั่วทั้งที่ (KPI 6.1)			
6.1.1 ผู้ปกครองร่วมเป็นคณะทำงานในการประสานและให้ความช่วยเหลือนักเรียนเมื่อเกิดเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน	4.01	0.79	มาก
6.1.2 ผู้ปกครองร่วมสนับสนุนการดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.94	0.82	มาก
6.2 โรงเรียนมีระบบการดูแลช่วยเหลือเยียวยา พันฟูจิตใจของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ (KPI 6.2)			
6.2.1 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินการในการช่วยเหลือ เยียวยา พันฟูจิตใจของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ	4.01	0.80	มาก
6.3 โรงเรียนมีศูนย์ช่วยเหลือเยียวยา พันฟูและให้คำปรึกษา (KPI 6.3)			
6.3.1 ผู้ปกครองร่วมกับครูและศูนย์ช่วยเหลือเยียวยา พันฟูและให้คำปรึกษาในการสนับสนุนและช่วยเหลือผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ	3.94	0.77	มาก
6.4 โรงเรียนมีแผนเผชิญเหตุเมื่อเกิดเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน (KPI 6.4)			
6.4.1 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนเผชิญเหตุสำหรับเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน	3.97	0.80	มาก
6.4.2 ผู้ปกครองสนับสนุนกระบวนการจัดการแก้ไขปัญหากรณีเกิดเหตุการณ์กลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนตามแผนเผชิญเหตุของโรงเรียน	3.98	0.82	มาก
6.5 โรงเรียนมีการดำเนินการตามลำดับขั้นตอนตามมาตรการความผิดที่ชัดเจน (KPI 6.5)			
6.5.1 ผู้ปกครองร่วมรับรู้และให้การสนับสนุนการดำเนินการตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดตามมาตรการความผิด	3.98	0.83	มาก
6.5.2 ผู้ปกครองร่วมติดตามประเมินผลและสะท้อนผลการดำเนินการ	3.97	0.84	มาก
เฉลี่ยรวมรายด้าน	3.98	0.30	มาก

องค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
เฉลี่ยรวมทั้ง 6 ด้าน	4.02	0.18	มาก

จากตาราง 25 ผลการประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ผู้ปกครอง พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.18) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่มีคะแนนสูงสุด ได้แก่ องค์ประกอบที่ 5 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = 0.23) รองลงมา คือ องค์ประกอบที่ 3 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.48) องค์ประกอบที่ 4 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom) ให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.39) องค์ประกอบที่ 2 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับครูในการพัฒนาและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.39) องค์ประกอบที่ 1 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.59) และ องค์ประกอบที่ 6 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.30) ตามลำดับ

ตาราง 26 ผลการเปรียบเทียบผลการประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ผู้ปกครอง กับเกณฑ์ (ร้อยละ 70)

การทดสอบ	n	\bar{X}	S.D.	เกณฑ์ (70%)	df	t	Sig
หลังการทดลอง	300	4.02	0.18	3.50	299	49.292	0.00

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 26 พบว่าผลการเปรียบเทียบผลการประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ผู้ปกครอง หลังจากที่ได้ดำเนินการตามรูปแบบฯ แล้ว สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้วิจัยดำเนินการประเมินสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษาจากแบบประเมินสถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัศึกษาก่อนได้รับการพัฒนาตามกระบวนการของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยแบบประเมินแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน และตอนที่ 2 การประเมินสถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแกโดยเพื่อน
ผลปรากฏดังนี้

ตาราง 27 แสดงผลข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมินสถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน
มัธยมศึกษา (n = 294)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	119	40.50
1.2 หญิง	157	53.40
1.3 เพศทางเลือก	18	6.10
2. ระดับการศึกษา		
2.1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	49	16.70
2.2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	49	16.70
2.3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	52	17.70
2.4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	74	25.20
2.5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	30	10.20
2.6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	40	13.60
3. อายุเฉลี่ยอยู่ในช่วง 15 ปี		
4. นับถือศาสนา		
4.1 พุทธ	294	100
4.2 อิสลาม	0	0
4.3 คริสต์	0	0
4.4 อื่น ๆ	0	0
5. อวัยวะของร่างกาย		
5.1 ปกติ	294	100
5.2 ไม่ปกติ	0	0
6. ความสามารถในการพูด		
6.1 ปกติ	294	100
6.2 ไม่ปกติ	0	0

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
7. สภาวะทางอารมณ์		
7.1 ปกติ	294	100
7.2 ไม่ปกติ	0	0
8. พักอาศัย		
8.1 อยู่กับบิดาและมารดา	99	33.70
8.2 อยู่กับบิดาหรือมารดา	89	30.30
8.3 อยู่กับญาติพี่น้อง	106	36.10
8.4 อยู่คนเดียวหรืออยู่กับเพื่อน	0	0
8.5 อื่น ๆ	0	0

จากตาราง 27 พบว่า ผู้ประเมินเป็น เพศหญิง ร้อยละ 53.40 เพศชาย ร้อยละ 40.50 และ เพศทางเลือก ร้อยละ 6.10 ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 25.20 รองลงมาคือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 17.70 อายุอยู่ในช่วง 15 ปี นับถือ ศาสนา พุทธ คิดเป็นร้อยละ 100 ความปกติของอวัยวะ อยู่กลุ่มปกติ คิดเป็นร้อยละ 100 ความสามารถในการพูด อยู่ในกลุ่มปกติ คิดเป็นร้อยละ 100 สภาวะทางอารมณ์ อยู่ในกลุ่มปกติ คิดเป็นร้อยละ 100 การพักอาศัย มากที่สุดคืออาศัยอยู่กับญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละ 36.10 รองลงมา คือ อาศัยอยู่กับบิดามารดา คิดเป็นร้อยละ 33.70

ตาราง 28 แสดงผลการประเมินสถานการณ์การถูกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษาก่อนเข้าสู่กระบวนการพัฒนาของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการถูกลั่นแกล้งรังแก (n = 294)

ตอนที่ 2

สถานการณ์การถูกลั่นแกล้งรังแกโดยเพื่อน	\bar{x}	S.D.	แปลความ
การถูกลั่นแกล้งรังแกในรอบ 1 เดือน ที่ผ่านมา			
การกลั่นแกล้งทางร่างกาย			
1. เคยถูกทำร้ายร่างกาย เช่น เตะ ตี ต่อย ตบ	2.00	0.84	น้อย
2. เคยถูกขว้างปาสิ่งของใส่ร่างกาย	2.07	0.82	น้อย
3. เคยถูกคุกคามทางเพศด้านร่างกาย เช่น การถูกสัมผัสตัว โดยไม่ได้รับอนุญาต การข่มเหงทางเพศ	2.04	0.78	น้อย

สถานการณ์การถูกลั่นแกล้งรังแกโดยเพื่อน	\bar{x}	S.D.	แปลความ
รวมรายด้าน	2.03	0.47	น้อย
การกลั่นแกล้งทางวาจา			
4. เคยถูกล้อเลียนหน้าตาหรือบุคลิกของท่าน	1.97	0.83	น้อย
5. เคยถูกล้อเลียนเรื่องโรคประจำตัวที่มี	2.00	0.81	น้อย
6. เคยถูกคุกคามทางเพศด้านคำพูด เช่น คำพูดสองแง่ สามง่ามการเชิญชวนให้มีความสัมพันธ์ทางเพศ	2.06	0.80	น้อย
7. เคยถูกปล่อยข่าวลือ/ใส่ร้ายป้ายสีสิ่งที่ไม่เป็นความจริง	1.97	0.79	น้อย
8. เคยถูกล้อเลียนเรื่องผลการเรียนหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ การเรียน	2.10	0.78	น้อย
9. เคยถูกกลั่นแกล้งทางตานจิตใจ เช่น การตอกย้ำปมด้อย การตำหนิ	2.05	0.81	น้อย
รวมรายด้าน	2.02	0.32	น้อย
การกลั่นแกล้งทางสังคม			
10. เคยถูกกีดกันออกจากกลุ่ม	2.04	0.80	น้อย
11. คุณเคยถูกเพื่อนนักเรียนกีดกันไม่ให้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม	2.01	0.81	น้อย
12. เคยรู้สึกว่าคุณถูกเพื่อนเมินเฉยหรือไม่สนใจในสถานการณ์ ทางสังคม	2.01	0.83	น้อย
13. เคยถูกปล่อยข่าวลือ ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง	2.01	0.83	น้อย
14. เคยถูกบังคับให้ทำในสิ่งที่ไม่ต้องการ	1.98	0.81	น้อย
รวมรายด้าน	2.01	0.35	น้อย
การกลั่นแกล้งทางโลกออนไลน์			
15. เคยถูกโพสต์ข้อมูลส่วนบุคคลหรือข้อมูลส่วนตัวของท่าน ลงในอินเทอร์เน็ต โดยที่ท่านไม่ได้ยินยอม	1.95	0.81	น้อย
16. เคยถูกแอบเข้าบัญชีผู้ใช้งานและโพสต์ข้อความแทนท่าน ที่ทำให้คนอื่นเข้าใจผิด	1.99	0.82	น้อย
17. เคยถูกส่งรูป วิดีโอ ข้อความ หรืออื่น ๆ ที่ทำให้ท่านอับ อายบนอินเทอร์เน็ต	2.04	0.81	น้อย
18. เคยถูกข่มขู่ว่าร้ายบนอินเทอร์เน็ต	2.04	0.80	น้อย
รวมรายด้าน	2.00	0.41	น้อย

สถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแกโดยเพื่อน	\bar{X}	S.D.	แปลความ
รวมทั้งหมด	2.02	0.19	น้อย

จากตาราง 28 พบว่า ผลการประเมินสถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษา ก่อนเข้าสู่กระบวนการพัฒนาของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.02$, S.D. = 0.19) แบ่งออกเป็น 4 สถานการณ์ พบว่า การกลั่นแกล้งทางร่างกาย อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.33$, S.D. = 0.42) การกลั่นแกล้งทางวาจา อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.02$, S.D. = 0.32) การกลั่นแกล้งทางสังคมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.01$, S.D. = 0.35) และการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.00$, S.D. = 0.41)

จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการประเมินสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษาจากแบบประเมินสถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษาหลังจากได้รับการพัฒนาตามกระบวนการของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ผลปรากฏดังนี้

ตาราง 29 แสดงผลการประเมินสถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษาหลังเข้าสู่กระบวนการพัฒนาของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก (n = 294)

สถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแกโดยเพื่อน	\bar{X}	S.D.	แปลความ
การถูกกลั่นแกล้งรังแกในรอบ 1 เดือน ที่ผ่านมา			
การกลั่นแกล้งทางร่างกาย			
1. เคยถูกทำร้ายร่างกาย เช่น เตะ ตี ต่อย ตบ	1.63	0.62	น้อย
2. เคยถูกขว้างปาสิ่งของใส่ร่างกาย	1.61	0.62	น้อย
3. เคยถูกคุกคามทางเพศด้านร่างกาย เช่น การถูกสัมผัสตัว โดยไม่ได้รับอนุญาต การข่มเหงทางเพศ	1.59	0.63	น้อย
รวมรายด้าน	1.60	0.40	น้อย
การกลั่นแกล้งทางวาจา			
4. เคยถูกล้อเลียนหน้าตาหรือบุคลิกของท่าน	1.61	0.63	น้อย
5. เคยถูกล้อเลียนเรื่องโรคประจำตัวที่มี	1.61	0.59	น้อย
6. เคยถูกคุกคามทางเพศด้านคำพูด เช่น คำพูดสองแง่			

สถานการณ์การถูกลั่นแกล้งรังแกโดยเพื่อน	\bar{x}	S.D.	แปลความ
สามง่าม การเชิญชวนให้มีความสัมพันธ์ทางเพศ	1.63	0.62	น้อย
7. เคยถูกล้อขำวลีอ/ใส่ร้ายป้ายสีสิ่งที่ไม่เป็นความจริง	1.64	0.64	น้อย
8. เคยถูกล้อเลียนเรื่องผลการเรียนหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียน	1.64	0.63	น้อย
9. เคยถูกลั่นแกล้งทางจิตใจ เช่น การตอกย้ำปมด้อย การตำหนิ	1.63	0.62	น้อย
รวมรายด้าน	1.62	0.33	น้อย
การกลั่นแกล้งทางสังคม			
10. เคยถูกกีดกันออกจากกลุ่ม	1.60	0.60	น้อย
11. คุณเคยถูกเพื่อนนักเรียนกีดกันไม่ให้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม	1.62	0.62	น้อย
12. เคยรู้สึกว่าคุณถูกเพื่อนเมินเฉยหรือไม่สนใจในสถานการณ์ทางสังคม	1.60	0.61	น้อย
13. เคยถูกล้อขำวลีอ ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง	1.63	0.62	น้อย
14. เคยถูกบังคับให้ทำในสิ่งที่ไม่ต้องการ	1.60	0.61	น้อย
รวมรายด้าน	1.61	0.31	น้อย
การกลั่นแกล้งทางโลกออนไลน์			
15. เคยถูกโพสต์ข้อมูลส่วนบุคคลหรือข้อมูลส่วนตัวของท่านลงในอินเทอร์เน็ต โดยที่ท่านไม่ได้ยินยอม	1.63	0.63	น้อย
16. เคยถูกแอบเข้าบัญชีผู้ใช้งานและโพสต์ข้อความแทนท่านที่ทำให้คนอื่นเข้าใจผิด	1.66	0.63	น้อย
17. เคยถูกส่งรูป วิดีโอ ข้อความ หรืออื่น ๆ ที่ทำให้ท่านอับอายบนอินเทอร์เน็ต	1.60	0.60	น้อย
18. เคยถูกข่มขู่ว่าร้ายบนอินเทอร์เน็ต	1.67	0.64	น้อย
รวมรายด้าน	1.64	0.37	น้อย
รวมทั้งหมด	1.62	0.26	น้อย

จากตาราง 29 พบว่า ผลการประเมินสถานการณ์การถูกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษาหลังเข้าสู่กระบวนการพัฒนาของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้าง

พื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.62$, S.D. = 0.26) แบ่งออกเป็น 4 สถานการณ์ พบว่า การกลั่นแกล้งทางร่างกาย อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.60$, S.D. = 0.40) การกลั่นแกล้งทางวาจา อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.62$, S.D. = 0.33) การกลั่นแกล้งทางสังคม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.61$, S.D. = 0.31) และการกลั่นแกล้งทางโลกออนไลน์ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.64$, S.D. = 0.37)

ตาราง 30 เปรียบเทียบผลการประเมินสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษา ระหว่างก่อนและหลังเข้าสู่กระบวนการพัฒนาของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ ในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก (n = 294)

การเปรียบเทียบ ผลการประเมิน ก่อน - หลัง	ก่อนเข้าสู่ กระบวนการพัฒนา		หลังเข้าสู่ กระบวนการพัฒนา		t	df	Sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
	2.02	0.19	1.62	0.26			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 30 พบว่า สถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษาหลังเข้าสู่กระบวนการพัฒนาของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกลดลงกว่าก่อนเข้าสู่กระบวนการพัฒนาตามรูปแบบฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองและนักเรียนโรงเรียนหัวดวงรัฐชนูปถัมภ์ ซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 594 ฉบับ เพื่อทำการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบฯ โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้บริหารและครู จำนวน 19 คน 2) ผู้ปกครอง จำนวน 281 คน 3) นักเรียน จำนวน 294 คน ผลปรากฏ ดังนี้

ตาราง 31 แสดงผลการประเมินความเป็นประโยชน์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนหัวดวงรัฐชนูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก (n=19)

รายการประเมิน	ความเป็นประโยชน์		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. รูปแบบนี้มีประโยชน์ต่อโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.79	0.42	มากที่สุด
2. การนำรูปแบบนี้ไปใช้จะทำให้โรงเรียนมัศึกษามีพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	4.84	0.38	มากที่สุด
3. รูปแบบได้ระบุดูวัตถุประสงค์ ระบุภาระงานและขอบข่ายของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องตามหลักการบริหารโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้อย่างชัดเจน	4.95	0.23	มากที่สุด
4. การดำเนินการตามรูปแบบมีความชัดเจน และสารสนเทศที่ได้จากการดำเนินงานตามรูปแบบมีประโยชน์สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาและตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.84	0.37	มากที่สุด
5. การดำเนินการตามรูปแบบนี้มีความสอดคล้องกับการปฏิบัติงานตามขอบข่ายการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูในการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน	4.89	0.32	มากที่สุด
6. สารสนเทศที่ได้จากรูปแบบสามารถช่วยให้ผู้บริหารและครูมีความรู้ ความเข้าใจในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้นและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง	4.74	0.45	มากที่สุด
7. รูปแบบนี้มีการประเมินผลลัพธ์ที่มีความชัดเจน เป็นรูปธรรมสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาโรงเรียนและนักเรียน	4.58	0.51	มากที่สุด
รวมทั้งหมด	4.80	0.19	มากที่สุด

จากตารางที่ 31 พบว่า ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนหัวดวงรัฐชนูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อรูปแบบการพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบ ในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้ง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.80, S.D. = 0.19) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีความเป็นประโยชน์มากที่สุด ข้อ 3 รูปแบบได้ระบุวัตถุประสงค์ ระบุภาระงานและขอบข่ายของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องตามหลักการบริหารโรงเรียนทั้งระบบ ในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้อย่างชัดเจน (\bar{X} = 4.95, S.D. = 0.23) รองลงมาคือ ข้อ 5 การดำเนินการตามรูปแบบนี้มีความสอดคล้องกับการปฏิบัติงานตามขอบข่ายการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูในการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน (\bar{X} = 4.89, S.D. = 0.32) และต่ำสุด ข้อ 7 รูปแบบนี้มีการประเมินผลลัพธ์ที่มีความชัดเจนเป็นรูปธรรมสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาโรงเรียนและนักเรียน (\bar{X} = 4.58, S.D. = 0.51)

ตาราง 32 แสดงผลการประเมินความเป็นประโยชน์ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนหัวดวงรัฐชนูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก (n=281)

รายการประเมิน	ความเป็นประโยชน์		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. รูปแบบนี้มีประโยชน์ต่อนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.94	0.27	มากที่สุด
2. การนำรูปแบบนี้ไปใช้จะทำให้โรงเรียนมัศึกษามีพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	4.88	0.38	มากที่สุด
3. รูปแบบได้ระบุวัตถุประสงค์ และขอบข่ายของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้อย่างชัดเจน	4.88	0.37	มากที่สุด
4. การดำเนินการตามรูปแบบมีความชัดเจน และสารสนเทศที่ได้จากการดำเนินงานตามรูปแบบมีประโยชน์สำหรับผู้ปกครองโรงเรียนมัธยมศึกษาและตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง	4.91	0.34	มากที่สุด

รายการประเมิน	ความเป็นประโยชน์		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
5. การดำเนินการตามรูปแบบนี้มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษา	4.90	0.34	มากที่สุด
6. สารสนเทศที่ได้จากรูปแบบสามารถช่วยให้ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้นและ สามารถนำไปใช้ในการดูแลนักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง	4.93	0.30	มากที่สุด
7. รูปแบบนี้มีการประเมินผลลัพธ์ที่เน้นการมีส่วนร่วมที่ชัดเจน เป็นรูปธรรมสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดูแลนักเรียนให้ดีขึ้น	4.75	0.45	มากที่สุด
รวมทั้งหมด	4.88	0.23	มากที่สุด

จากตาราง 32 พบว่า ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนหัวดวงรัฐชุนูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อรูปแบบการพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบ ในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้ง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.23) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ข้อที่มีความเป็นประโยชน์มากที่สุด 1. รูปแบบนี้มีประโยชน์ต่อนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.94$, S.D. = 0.27) รองลงมาคือ 6. สารสนเทศที่ได้จากรูปแบบสามารถช่วยให้ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้นและสามารถนำไปใช้ในการดูแลนักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.93$, S.D. = 0.30) และต่ำสุด ข้อ 7 รูปแบบนี้มีการประเมินผลลัพธ์ที่มีความชัดเจน เป็นรูปธรรมสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการในการดูแลนักเรียนให้ดีขึ้น ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.45)

ตาราง 33 แสดงผลการประเมินความเป็นประโยชน์ตามความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนหัวดวง
รัฐชนูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อรูปแบบ
การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในกาเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อ
ลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก (n=294)

รายการประเมิน	ความเป็นประโยชน์		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. รูปแบบนี้มีประโยชน์ต่อนักเรียนในด้านความปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน	4.96	0.19	มากที่สุด
2. การนำรูปแบบนี้ไปใช้จะทำให้โรงเรียนมีพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อ ลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ชัดเจน	4.88	0.34	มากที่สุด
3. การนำรูปแบบนี้ไปใช้ ทำให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้	4.88	0.35	มากที่สุด
4. การดำเนินการตามรูปแบบมีความชัดเจน และสารสนเทศที่ได้จากการดำเนินงานตามรูปแบบมีประโยชน์สำหรับนักเรียนและตอบสนองความต้องการของนักเรียน	4.85	0.36	มากที่สุด
5. การดำเนินการตามรูปแบบนี้มีความสอดคล้องกับความต้องการพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนของนักเรียน	4.84	0.40	มากที่สุด
6. การดำเนินการตามรูปแบบสามารถช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะในการรับมือกับสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกและช่วยในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น	4.84	0.40	มากที่สุด
7. รูปแบบนี้มีการประเมินผลลัพธ์ที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนได้จริง	4.85	0.39	มากที่สุด
รวมทั้งหมด	4.87	0.30	มากที่สุด

จากตาราง 33 พบว่า ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ตามความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนหัวดวงรัฐชนูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อรูปแบบการพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบ ในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหา

การกลั่นแกล้ง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.30) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ข้อที่มีความเป็นประโยชน์มากที่สุด 1. รูปแบบนี้มีประโยชน์ต่อนักเรียนในด้านความปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.96$, S.D. = 0.19) รองลงมาคือ 2. การนำรูปแบบนี้ไปใช้จะทำให้โรงเรียนมีพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ชัดเจน ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.34) และต่ำสุด ข้อ 5. การดำเนินการตามรูปแบบนี้มีความสอดคล้องกับความต้องการพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนของนักเรียน และข้อ 6. การดำเนินการตามรูปแบบสามารถช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะในการรับมือกับสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกและช่วยในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.40)

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ซึ่งมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก
- 2) เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก
- 3) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก
- 4) เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

1.1 การศึกษาสภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแก โดยการสัมภาษณ์ มีแหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนเขาทรายทับคล้อพิทยาคม 2) โรงเรียนโพธิ์ไทรงามวิทยาคม 3) โรงเรียนวังทรายพูนวิทยา 4) โรงเรียนหนองโสนพิทยาคม และ 5) โรงเรียนห้วยยาวพิทยาคม ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi Structure Interview) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแก แล้ววิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามประเด็นที่กำหนดไว้

1.2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยการศึกษาจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) มีแหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ตามเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนพิจิตรพิทยาคม 2) โรงเรียนวังกรดพิทยา 3) โรงเรียนสระหลวงพิทยาคม 4) โรงเรียน

สากลเทเลวิทียา และ 5) โรงเรียนวังตะกูราชภัฏรอุทิศ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi Structure Interview) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามประเด็นที่กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 2 สร้างและตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

2.1 การยกร่างรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ได้แก่ ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแกและแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก จากโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) มายกร่างรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้องและการใช้ภาษาของร่างรูปแบบ และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.2 การตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก และแบบตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ในการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับโรงเรียนหัวดวงรัฐชนูปถัมภ์ ซึ่งประกอบด้วย 1) ผู้บริหาร จำนวน 1 คน 2) ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 18 คน 3) ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 281 คน และ 4) นักเรียน จำนวน 294 คน เป็นระยะเวลา 4 เดือน ตามคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน

มัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยมีเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA โรงเรียน ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครอง โดยทำการประเมินหลังจากเข้าสู่กระบวนการเสร็จสิ้นแล้ว และ 2) แบบประเมินสถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยจะทำการประเมินก่อนเข้าสู่กระบวนการพัฒนาและทำการประเมินอีกครั้งหลังเสร็จสิ้นกระบวนการพัฒนา โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าสถิติ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

การประเมินรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ผู้วิจัยดำเนินการนำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองและนักเรียนโรงเรียนหัวดวงรัฐชนูปถัมภ์ ซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้บริหารและครู จำนวน 19 คน 2) ผู้ปกครอง จำนวน 281 คน 3) นักเรียน จำนวน 294 คน รวมทั้งสิ้น 594 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

1.1 ผลการศึกษาสภาพการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก พบว่า

1.1.1 องค์ประกอบที่ 1 การตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal) สภาพการดำเนินการ โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดเป้าหมายและนโยบายด้านความปลอดภัยอย่างชัดเจน ปัญหาที่พบ คือ ยังไม่มีการจัดทำโครงสร้างการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ

1.1.2 องค์ประกอบที่ 2 การพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC) สภาพการดำเนินการ ทุกโรงเรียนมีการจัดอบรมและพัฒนาครู นักเรียน และผู้ปกครองให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและจัดการปัญหาการกลั่นแกล้ง ปัญหาที่พบ คือ ครูยังขาดความเข้าใจในกระบวนการเสริมสร้างทักษะชีวิตด้วยจิตวิทยาเชิงบวก และกระบวนการ PLC ยังขาดความต่อเนื่องเชื่อมโยงกันระหว่างครู ผู้ปกครองและนักเรียน

1.1.3 องค์ประกอบที่ 3 ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info) สภาพการดำเนินการ โรงเรียนส่วนใหญ่มีการใช้เครื่องมือที่ได้มาตรฐานในการเก็บข้อมูล ปัญหาที่พบ คือ ยังมีโรงเรียนบางแห่งที่ยังไม่มีการดำเนินงานด้านการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบและรอบด้าน

1.1.4 องค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาชั้นเรียน (Classroom) สภาพการดำเนินการ โรงเรียนดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เอื้อต่อความปลอดภัย ปัญหาที่พบ คือ ยังไม่มีการเสริมสร้างบรรยากาศความปลอดภัยด้วยการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับชั้นเรียน

1.1.5 องค์ประกอบที่ 5 เครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network) สภาพการดำเนินการ ทุกโรงเรียนมีการสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย ปัญหาที่พบคือ การสร้างเครือข่ายยังไม่การกำหนดบทบาทที่จะเชื่อมโยงถึงกันทั้งหมดและยังไม่มีมีการประสานกันอย่างเป็นระบบ

1.1.6 องค์ประกอบที่ 6 ระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety) สภาพการดำเนินการ โรงเรียนส่วนใหญ่มีการคัดกรอง แบ่งกลุ่มนักเรียน และจัดระบบการดูแลช่วยเหลือที่ชัดเจนตามขั้นตอนของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน ปัญหาที่พบ คือ ยังไม่มีการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือให้คำปรึกษาและฟื้นฟูเยียวยาอย่างเป็นรูปธรรม

1.2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยการศึกษาจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ผลปรากฏดังนี้

1.2.1 องค์ประกอบที่ 1 การตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal) มีแนวทางคือ 1) การกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ เป้าหมาย นโยบาย วางแผนการดำเนินงานและมาตรการที่ชัดเจน 2) การมอบหมายผู้รับผิดชอบและกำหนดบทบาทหน้าที่และขั้นตอนการดำเนินการอย่างชัดเจน 3) สร้างระบบกลไกในการเฝ้าระวัง ดูแลและการรายงานเหตุการณ์ร่วมกับเครือข่ายและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน

1.2.2 องค์ประกอบที่ 2 การพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC) มีแนวทาง คือ 1) สร้างความตระหนักรับรู้และความเข้าใจต่อปัญหาและทักษะการแก้ปัญหาให้แก่ นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้ปกครอง ด้วยกระบวนการ PLC 2) ทุกคนมีส่วนร่วมกันพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา 3) จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้แก่คณะครูและนักเรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต

1.2.3 องค์ประกอบที่ 3 ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info) มีแนวทาง คือ 1) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อจัดระบบข้อมูลสารสนเทศทั้งระบบออนไลน์และออฟไลน์ 2) จัดหาเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างครบถ้วน รอบด้าน ทั้งระบบออนไลน์และออฟไลน์ 3) สร้างช่องทางการสื่อสารทั้งระบบออนไลน์และออฟไลน์

1.2.4 องค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาชั้นเรียน (Classroom) มีแนวทาง คือ 1) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ภูมิทัศน์ ห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ และสร้างบรรยากาศให้มีความปลอดภัยทั้งในระดับห้องเรียนและระดับโรงเรียนโดยใช้จิตวิทยาเชิงบวก 2) จัดกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับครู ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน สร้างสนามพลังบวกโดยใช้จิตวิทยาเชิงบวก เพื่อสร้างพื้นที่ปลอดภัยทั้งทางร่างกายและจิตใจ

1.2.5 องค์ประกอบที่ 5 เครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network) มีแนวทาง คือ 1) ประสานความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการร่วมกันกำหนดนโยบาย การดำเนินการ การติดตาม การเฝ้าระวัง และสนับสนุนทุกด้าน

1.2.6 องค์ประกอบที่ 6 ระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety) มีแนวทาง คือ 1) แต่งตั้งคณะทำงานรับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่จะช่วยดำเนินการตามระบบและพร้อมประสานความร่วมมือในการให้การช่วยเหลือได้อย่างทันท่วงที 2) มีระบบการดูแลช่วยเหลือเยียวยา พื้นฟูจิตใจของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ 3) จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือเยียวยา พื้นฟูและให้คำปรึกษา โดยการมีส่วนร่วมกับเครือข่ายต่าง ๆ 4) กำหนดมาตรการความผิดโดยมุ่งเน้นเพื่อการพัฒนาพฤติกรรมที่เป็นจุดอ่อน และดำเนินการส่งต่อในกรณีเกินอำนาจในการลงโทษตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ

2. ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

2.1 ผลการยกร่างรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ได้องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่

2.1.1 องค์ประกอบที่ 1 ทิศทางของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ระบบและกลไกของรูปแบบ

2.1.2 องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ ประกอบด้วย 1) ระยะต้นน้ำ 2) ระยะกลางน้ำ 3) ระยะปลายน้ำ

2.1.3 องค์ประกอบที่ 3 ผลของรูปแบบ ประกอบด้วย

2.1.3.1 ผลจากการดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกแล้วส่งผลให้เกิดการพัฒนาทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกทั้งหมด 6 องค์ประกอบด้วยกัน ซึ่งวัดได้จากการประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA โรงเรียน ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครอง ประกอบด้วย

- 1) การตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)
- 2) การพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC)
- 3) ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)
- 4) การพัฒนาชั้นเรียน (Classroom)
- 5) เครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)
- 6) ระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)

2.1.3.3 ผลจากการดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกแล้วส่งผลให้สถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกที่เกิดขึ้นกับนักเรียนลดลงทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการกลั่นแกล้งทางร่างกาย (physical Bullying) 2) ด้านการกลั่นแกล้งโดยคำพูด (Verbal Bullying) 3) ด้านการกลั่นแกล้งทางสังคมหรือด้านอารมณ์ (Social or Emotional Bullying) และ 4) ด้านการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ (Cyber Bullying)

2.1.4 องค์ประกอบที่ 4 เงื่อนไขความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2) ครูมีภาวะผู้นำร่วมในการเปลี่ยนแปลง

2.2 ผลการตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในส่วนของหลักการ โดยให้เพิ่มเติมหลักการใช้จิตวิทยาเชิงบวก และหลักการจัดการศึกษา Values-Based และในส่วนของระบบและกลไก ให้เพิ่มเติม กลไกในบทบาทของนักเรียน และองค์ประกอบด้านกระบวนการ ให้เพิ่มเติมการมีส่วนร่วมของนักเรียนและในชั้นวางแผนระยะกลาง นำ ให้เพิ่มเติมการเลือกโครงการที่มีความซับซ้อนและส่งผลกระทบมาก ๆ มาเร่งแก้ไข/ปรับปรุงก่อน และองค์ประกอบด้านผลของรูปแบบ ให้เพิ่มเติม KRA ในส่วนของผู้บริหาร ครูและผู้ปกครอง และองค์ประกอบด้านเงื่อนไขความสำเร็จให้เพิ่มเติม ครูมีภาวะผู้นำร่วมในการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากครูเป็นผู้ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุดในชั้นเรียน หลังจากตรวจสอบและปรับปรุงรูปแบบเรียบร้อยแล้ว ได้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก มีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 องค์ประกอบที่ 1 ทิศทางของรูปแบบ ประกอบด้วย

2.2.1.1 หลักการ ประกอบด้วย

- 1) หลักการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach)
- 2) หลักการประสานพลัง (Synergy)
- 3) หลักการประเมินเพื่อพัฒนา (Developmental Evaluation)

- 4) หลักการคิดเชิงระบบ (System Thinking)
- 5) หลักจิตวิทยาเชิงบวก (Positive Psychology)
- 6) หลักการของค่านิยมศึกษา (Values-Based Education)

2.2.1.2 วัตถุประสงค์ ประกอบด้วย

1) วัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

2) วัตถุประสงค์รอง ได้แก่

- ต้นน้ำ เพื่อให้ได้เป้าหมาย ทิศทางและแผนงานการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

- กลางน้ำ เพื่อนำข้อมูลจากการทบทวนผลการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกมาปรับเปลี่ยนแผนงานและกลไกการทำงานให้ดีขึ้น

- ปลายน้ำ เพื่อให้ได้ข้อมูลจากผลลัพธ์การดำเนินงานมาวางแผนการดำเนินงานในครั้งต่อไป

2.2.1.3 ระบบและกลไกของรูปแบบ ประกอบด้วย

1) ระบบ ประกอบด้วย

- ระบบระยะต้นน้ำ คือ การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน
- ระบบกลางน้ำ คือ การเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ผล
- ระบบระยะปลายน้ำ คือ การพัฒนากระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง

2) กลไก ประกอบด้วย 1) ผู้บริหาร 2) ครู 3) ผู้ปกครอง 4) นักเรียน

2.2.2 องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการของรูปแบบ ประกอบด้วย

2.2.2.1 ระยะต้นน้ำ

2.2.2.2 ระยะกลางน้ำ

2.2.2.3 ระยะปลายน้ำ

2.2.3 องค์ประกอบที่ 3 ผลของรูปแบบ ประกอบด้วย

2.2.3.1 ผลจากการดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกแล้วส่งผลให้เกิดการพัฒนาทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกทั้งหมด 6 องค์ประกอบ ด้วยกัน ซึ่งวัดได้จากการประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA โรงเรียน ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครอง ประกอบด้วย

1) การตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)

2) การพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC)

3) ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)

4) การพัฒนาชั้นเรียน (Classroom)

5) เครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)

6) ระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)

2.2.3.2 ผลจากการดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกแล้วส่งผลให้สถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกที่เกิดขึ้นกับนักเรียนลดลงทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการกลั่นแกล้งทางร่างกาย (physical Bullying) 2) ด้านการกลั่นแกล้งโดยคำพูด (Verbal Bullying) 3) ด้านการกลั่นแกล้งทางสังคมหรือด้านอารมณ์ (Social or Emotional Bullying) และ 4) ด้านการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ (Cyber Bullying)

2.2.4 องค์ประกอบที่ 4 เงื่อนไขความสำเร็จ ประกอบด้วย

2.2.4.1 ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

2.2.4.2 ครูมีภาวะผู้นำร่วมในการเปลี่ยนแปลง

3. ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ผลการนำรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกไปใช้และดำเนินการประเมินผลการพัฒนาตามกระบวนการของรูปแบบใน 2 ส่วน ได้แก่ 1) ประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA โรงเรียน ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครอง 2) ประเมินสถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัศึกษาก่อนและหลังได้รับการพัฒนาตามกระบวนการของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบฯ ปรากฏผล ดังนี้

3.1 ผลการประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก โดยแบ่งเป็น

3.1.1 KRA โรงเรียน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.03, S.D. = 0.25) และเมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่มีคะแนนสูงสุด ได้แก่ องค์ประกอบที่ 3 ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info) อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.08, S.D. = 0.45) รองลงมา คือ องค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาชั้นเรียน (Classroom) อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.06, S.D. = 0.38) องค์ประกอบที่ 6 ระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety) อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.05, S.D. = 0.38) องค์ประกอบที่ 2 การพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

(กระบวนการ PLC) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.48) องค์กรประกอบที่ 1 การตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.58) และองค์กรประกอบที่ 5 เครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.79) ตามลำดับ และเมื่อเทียบกับเกณฑ์สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1.2 KRA ผู้บริหาร พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.20) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์กรประกอบที่มีคะแนนสูงสุด ได้แก่ องค์กรประกอบที่ 4 ผู้บริหารบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือองค์กรประกอบที่ 3 ผู้บริหารจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.49) องค์กรประกอบที่ 6 ผู้บริหารจัดระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.30) องค์กรประกอบที่ 2 ผู้บริหารพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.46) องค์กรประกอบที่ 5 ผู้บริหารสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.54) และองค์กรประกอบที่ 1 ผู้บริหารตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.61) ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1.3 KRA ครู พบว่า ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.16) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์กรประกอบที่ได้คะแนนสูงสุด ได้แก่ องค์กรประกอบที่ 2 ครูมีส่วนในการพัฒนาและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.40) รองลงมา คือ องค์กรประกอบที่ 6 ครูดำเนินการตามระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.30) องค์กรประกอบที่ 5 ครูร่วมสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.43) องค์กรประกอบที่ 3 ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.41) องค์กรประกอบที่ 4 ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาชั้นเรียนให้เป็นที่ปลอดภัย (Classroom) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.37) และ องค์กรประกอบที่ 1 ครูมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.38) ตามลำดับ และเมื่อเทียบกับเกณฑ์สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1.4 KRA ผู้ปกครอง พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.18) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์กรประกอบที่มีคะแนนสูงสุด ได้แก่ องค์กรประกอบที่ 5 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = 0.23) รองลงมา คือ องค์กรประกอบที่ 3 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อ

การบริหารจัดการคุณภาพ (Info) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.48) องค์กรประกอบที่ 4 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom) ให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.39) องค์กรประกอบที่ 2 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับครูในการพัฒนาและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.39) องค์กรประกอบที่ 1 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.59) และองค์กรประกอบที่ 6 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.30) ตามลำดับ และเมื่อเทียบกับเกณฑ์สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ผลการประเมินสถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษาของนักเรียนหลังได้รับการพัฒนาตามกระบวนการของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบฯ ลดลงกว่าก่อนได้รับการพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์จากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยประเมินจากผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองและนักเรียนโรงเรียนหัวดวงรัฐชนูปถัมภ์ ซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 594 คน ในภาพรวมทั้งหมดมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.16) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านผู้ปกครองได้รับผลประโยชน์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.23) รองลงมา คือ ด้านนักเรียน ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.30) และ ด้านผู้บริหารสถานศึกษาและครู ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.19) ตามลำดับ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก มีประเด็นนำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก พบว่า จากการศึกษาสภาพการบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนยังมีบางส่วนที่มีความจำเป็นต้องพัฒนาในหลายมิติทั้งทางกายภาพและจิตใจ ซึ่งยังต้องอาศัยความร่วมมือของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ซึ่งโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัย มีการกำหนด

เป้าหมายที่ชัดเจน มีนโยบายที่ประกาศเป็นลายลักษณ์อักษรและมีระบบการบริหารจัดการที่มอบหมายภารกิจอย่างชัดเจน รวมถึงมีการพัฒนาครู ผู้ปกครองและนักเรียน ผ่านกระบวนการ PLC เพื่อสร้างทักษะชีวิต ความเข้าใจ ทักษะชีวิตที่ถูกต้องต่อการกลั่นแกล้งรังแกกัน มีการจัดระบบสารสนเทศและประเมินกลุ่มเสี่ยง และมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานศึกษา สอดคล้องกับหลักการและแนวคิดการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach) ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายและสอดคล้องกับแนวคิดของการคิดเชิงระบบ (System Thinking) ที่เน้นการเชื่อมโยงกลไกต่าง ๆ ให้ประสานกันเป็นองค์รวม อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉันทยากร ตุดเกื้อ, เกษตรชัย และทิม และ ฤทัยชนนี สิทธิชัย (2562) , กนกอร อุณสถานนท์ (2563), ไชยชาญ เผือดคล้าย (2565), สุพักตร์ เลยกกลาง (2566), ปองกมล สุรัตน์, ฐาศุภกร์ จันประเสริฐ และนำชัย ศุภฤกษ์ชัยสกุล (ม.ป.ป.), นวภัทร ณรงค์ศักดิ์ และ อารณีย์วิวัฒนาภรณ์ (2566) ได้กล่าวถึงสภาพและแนวทางการป้องกันพฤติกรรมกรกลั่นแกล้งรังแกกันและการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยในโรงเรียนว่าควรมีการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการป้องกันกรกลั่นแกล้งและการบรรลุเป้าหมายร่วมกันต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ ซึ่งแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกกันนั้น ประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 5 ด้านตามแนวคิดของ Whole School Approach ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal) มีแนวทางคือ 1) การกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ เป้าหมาย นโยบาย วางแผนการดำเนินงานและมาตรการที่ชัดเจน 2) การมอบหมายผู้รับผิดชอบและกำหนดบทบาทหน้าที่และขั้นตอนการดำเนินการอย่างชัดเจน 3) สร้างระบบกลไกในการเฝ้าระวัง ดูแล และการรายงานเหตุการณ์ร่วมกับเครือข่ายและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน องค์ประกอบที่ 2 การพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC) มีแนวทางคือ 1) สร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจต่อปัญหาและทักษะการแก้ปัญหาให้แก่ นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้ปกครอง ด้วยกระบวนการ PLC 2) ทุกคนมีส่วนร่วมกันพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา 3) จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้แก่คณะครูและนักเรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต องค์ประกอบที่ 3 ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info) มีแนวทาง คือ 1) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อจัดระบบข้อมูลสารสนเทศทั้งระบบออนไลน์และออฟไลน์ 2) จัดหาเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างครบถ้วน รอบด้าน ทั้งระบบออนไลน์และออฟไลน์ 3) สร้างช่องทางการสื่อสารทั้งระบบออนไลน์และออฟไลน์ องค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาชั้นเรียน (Classroom) มีแนวทาง คือ 1) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสร้างบรรยากาศให้มีความปลอดภัยทั้งในระดับห้องเรียนและระดับโรงเรียนโดยใช้จิตวิทยาเชิงบวก 2) จัดกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับครู ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน องค์ประกอบที่ 5

เครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network) มีแนวทาง คือ 1) ประสานความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการร่วมกันกำหนดนโยบาย การดำเนินการ การติดตาม การเฝ้าระวัง และสนับสนุนทุกด้าน องค์ประกอบที่ 6 ระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety) มีแนวทาง คือ 1) แต่งตั้งคณะทำงานรับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) มีระบบการดูแลช่วยเหลือเยียวยาฟื้นฟูจิตใจของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ 3) จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือเยียวยา ฟื้นฟูและให้คำปรึกษา โดยการมีส่วนร่วมกับเครือข่ายต่าง ๆ 4) กำหนดมาตรการความผิดโดยมุ่งเน้นเพื่อการพัฒนาพฤติกรรมที่เป็นจุดอ่อน

2. ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก พบว่า รูปแบบฯ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ทิศทางของรูปแบบ 2) กระบวนการของรูปแบบ 3) ผลของรูปแบบ และ 4) เงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งทั้ง 4 องค์ประกอบเป็นส่วนที่ทำให้รูปแบบสามารถขับเคลื่อนในการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบได้ และผลการตรวจสอบรูปแบบมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการสร้างรูปแบบผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างรูปแบบและดำเนินการสร้างรูปแบบตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่สังเคราะห์จากนักวิชาการ อีกทั้งได้รับการตรวจสอบความเหมาะสมจากอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบอีกครั้งด้วยกระบวนการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการและแนวคิดของ สมาน อัสวภูมิ (2550), ทิศนา แคมมณี (2550), สมศรี สุ่มมาตรย์ (2557) ปุญญพัฒน์ สิงห์จรรย์ (2564) และศักดิ์ มาศจิตต์ (2550) ที่กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบการสร้างและพัฒนาูปแบบที่มีระบบและกลไกที่ชัดเจน และพัฒนา พรหมมณี และคณะ (2560) ยังได้กล่าวถึงหลักการตรวจสอบรูปแบบให้มีคุณภาพ จึงทำให้รูปแบบที่ได้มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

3. ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก พบว่า สถานการณ์การถูกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนก่อนได้รับการพัฒนาตามกระบวนการของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบฯ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.02$, S.D. = 0.19) และเมื่อประเมินสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนหลังได้รับการพัฒนาตามกระบวนการของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบฯ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.62$, S.D. = 0.26) ซึ่งน้อยกว่าก่อนได้รับการพัฒนาตามกระบวนการ แสดงให้เห็นว่าสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนลดลง และเมื่อประเมิน การเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA โรงเรียน ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครอง พบว่า อยู่ในระดับมากและสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ทั้ง 4 ด้าน ทั้งนี้เนื่องจากการดำเนินการพัฒนาตามกระบวนการของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลด

ปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก เป็นการดำเนินการโดยระบบและกลไกที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนให้กระบวนการพัฒนาตามรูปแบบสามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและเนื่องจากเป็นกระบวนการที่ช่วยในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของ Positive Psychology (Seligman, 2011) ที่ชี้ให้เห็นว่าการสร้างสภาพแวดล้อมเชิงบวกสามารถส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมและลดความรุนแรง ลงได้ ประกอบกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายร่วมกัน ร่วมกันสร้าง วัฒนธรรมความปลอดภัยให้เกิดขึ้นในโรงเรียน จึงจะทำให้เป้าหมายที่ร่วมกันตั้งไว้บรรลุความสำเร็จได้ อีกทั้งการนำกระบวนการประเมินเชิงพัฒนามาประยุกต์ใช้ในกระบวนการของรูปแบบ ซึ่งเป็น การประเมินเป็นระยะต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ทำให้สามารถปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงานได้ ทันต่อสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้น การประสานความร่วมมือและการสร้างความรู้ความเข้าใจระหว่าง ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ร่วมกัน ทำให้ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครองสามารถช่วยกัน เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยให้เกิดขึ้นในโรงเรียนได้อย่างเป็นระบบและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงส่งผล ให้การประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA โรงเรียน ผู้บริหาร ครูและ ผู้ปกครองสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ทั้ง 4 ด้าน และยังส่งผลให้สถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแกลดลง สอดคล้องกับหลักการประสานพลัง หลักการจิตวิทยาเชิงบวก และแนวคิดของค่านิยมศึกษา (VbE) ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาเชิงบวกทั้งด้านจิตใจและด้านพฤติกรรมของนักเรียน นอกจากนี้การนำ กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ PLC มาใช้จึงทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่าง ครู ผู้ปกครองและนักเรียนอย่างเป็นระบบ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Amy Edmondson (2017), Dennis Sing-wing Wong and Sindy Sin-ting Lee. (2005), Suckling. (2020), James O'Higgins Norman and Keith Sullivan. (2018), วิมลวรรณ ปัญญาว่อง (2562), สมพร รุ่งเรืองกลกิจ และ คณะ (2564), จริยา ทะรักษา และคณะ (2564) ซึ่งได้กล่าวถึงแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหา การกลั่นแกล้งรังแกได้มีประสิทธิภาพที่สุด คือ การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรม ความปลอดภัยให้เกิดขึ้นในโรงเรียน ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีบทบาทสำคัญ ในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัย

4. การประเมินรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยใน โรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก พบว่า การประเมินจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ที่มีต่อความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ ฯ พบว่าอยู่ใน ระดับมากที่สุดทั้ง 3 กลุ่ม ทั้งนี้เนื่องมาจากรูปแบบได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพและสร้างตามกรอบ ของหลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนาอีกทั้งองค์ประกอบของรูปแบบได้ผ่านการสังเคราะห์ และสร้างตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง จึงสามารถตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของ รูปแบบที่มุ่งเน้นการสร้างความปลอดภัยทั้งทางกายภาพและจิตใจให้เกิดขึ้นในโรงเรียน และสามารถ

เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยให้เกิดขึ้นในโรงเรียนได้อย่างยั่งยืน เนื่องจากมีการวางแผนและดำเนินการตามขั้นตอนเป็นระยะที่ชัดเจน ตรงตามเป้าหมาย สามารถลดสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกลงได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Willer (1986) , Williams & Jeannine (2011) ที่เสนอว่าการพัฒนารูปแบบที่ดีควรมีการตรวจสอบในสภาพจริงและปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวิมลวรรณ ปัญญาว่อง (2562), สมพร รุ่งเรืองกลกิจ, เทวธิดา ชันคามโกชก์ และยศวรวิรี อิมอโนทัย (2564), จริญญา ทะรักษา, วีระศักดิ์ ชลไชยะ และคณะ (2564), Suckling. (2020) ได้กล่าวถึง นักเรียนจะได้รับความปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกมากขึ้นการเรียนรู้อันพื้นที่ที่ปลอดภัยซึ่งส่งผลให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้มากกว่า 80% ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองจึงเห็นถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียน ส่งผลให้การประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 กลุ่ม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสามารถนำรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบที่พัฒนาขึ้นไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง โดยเฉพาะด้านโครงสร้าง ด้านการพัฒนาครู และการดูแลช่วยเหลือนักเรียนรายบุคคล เพื่อให้ลดการเกิดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกอย่างเป็นรูปธรรม

1.2 ผู้บริหารสามารถนำข้อค้นพบไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยในรูปแบบอื่นตามบริบทของตนเอง

1.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนควรได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะในการป้องกัน แก้ไข และดูแลเยียวยานักเรียนทั้งที่เป็นผู้กระทำและผู้ถูกกระทำอย่างต่อเนื่อง โดยใช้กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ (PLC) และแนวทางการจัดการโดยใช้จิตวิทยาเชิงบวกการศึกษา

1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรใช้ผลวิจัยนี้เป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน ซึ่งอาจกำหนดเป็นตัวชี้วัดด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการนำรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบนี้ไปใช้ในสถานศึกษาระดับการศึกษาอื่น ๆ เช่น ระดับประถมศึกษา หรือ อาชีวศึกษา เป็นต้น เพื่อให้ครอบคลุมทุกระดับการศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในด้านไซเบอร์ เนื่องจากสถานการณ์ปัจจุบันการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์เป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนเพราะเป็นการกลั่นแกล้งที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและส่งผลกระทบได้ในวงกว้าง

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการพัฒนาสถานศึกษาในด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

2.4 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงทดลองเปรียบเทียบกับโรงเรียนที่ไม่ได้ใช้รูปแบบเพื่อวัดผลเชิงประสิทธิผลอย่างชัดเจน

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยจฬนเศศวร

บรรณานุกรม

- กนกอร อุ่ณสถานนท์. (2563). การบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), ปีที่ 10 ฉบับที่ 2, 1 - 14
- กนกวรรณ สุภาราญ. (2563). หากอยากแก้ไข ต้องเข้าใจสาเหตุที่มาของ “การรังแก”. สืบค้นจาก <https://www.educathai.com/knowledge/articles/405>
- กฤษฎา แสงเจริญทรัพย์ และวินันท์กานต์ รุจิภักดี. (2564). Cyberbullying ความหมายและการทบทวนแนวคิดภายใต้บริบทของสังคมไทย. วารสารกฎหมายและนโยบายสาธารณสุข, ปีที่ 7 ฉบับที่ 1, 171 - 193.
- กองสุขศึกษา. (2556). รายงานสถานการณ์เฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพ (จังหวัดพิจิตร) พฤติกรรมการถูกลั่นแกล้งรังแก (บูลลี่). พิจิตร. กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). คู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กรุงเทพฯ.
- จริยา ทะรักษา, วีระศักดิ์ ชลไชยะ และคณะ. (2564). การรังแกในเด็กและวัยรุ่น. วารสารกุมารเวชศาสตร์. 110 - 117.
- โซชิตา ภาวสุทธิไพศิฐ. (28 ตุลาคม 2566). Keep Bullying Out of School “รังแกกัน ป้องกันได้”. [เอกสารนำเสนอในที่ประชุม]. เวที Health Talk ครั้งที่ 10 รังแกกันป้องกันได้. สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต.
- ไชยชาญ เผือดคล้าย. (2565). แนวทางการแก้ปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกกันในห้องเรียนชั้นประถมศึกษาด้วยการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม. วารสารปรัชญาปริทรรศน์. ปีที่ 27 ฉบับที่ 1, 219 - 232.
- ณัฐารส ฤคา. (2564). การสร้างแบบวัดความสามารถในการคิดเชิงระบบ (Systems thinking) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. (ปริญญาานิพนธ์มหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร
- ทัศนีย์ รัตนสุวรรณ. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานของสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- นวกัทร ณรงค์ศักดิ์ และ อารณีย์ วิวัฒนาภรณ์. (2566). สถานศึกษาต้นแบบในการป้องกันการกลั่นแกล้งข่มเหง รังแกกันในโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา. วารสารกระบวนการยุติธรรม, ปีที่ 16 ฉบับที่ 1, 35 - 67.

- นุธิดา ทวีชีพ. (2565). ผลของพฤติกรรมการกลั่นแกล้งในโรงเรียนที่มีต่อความผูกพันของนักเรียนระดับประถมศึกษา : การวิจัยแบบผสมวิธี. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). ชลบุรี: วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุริยาสาสน.
- บุญญพัฒน์ สิงห์จรรย์. (2564). การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ. (วิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปัญจวรรณ สมบูรณ์ยั้ง เสาวนีย์ สิกขายัณติต และคณะ. (2566). รูปแบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้การประเมินเชิงการพัฒนาที่เหมาะสมสำหรับสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เครือข่ายศูนย์ยวพัฒน์ มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์. วารสารเศรษฐศาสตร์ปริทรรศน์ ปีที่ 10 ฉบับที่ 1, 441 – 444.
- ธันยากร ตุดเกื้อ, เกษตรชัย และหิม และ ฤทัยชนนี สิทธิชัย. (2562). แนวทางการป้องกันพฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, ปีที่11 ฉบับที่ 1, 91 - 106.
- มณฑิตา ดวงแก้ว. (3 กุมภาพันธ์ 2564). Iceberg & Systems Thinking. สืบค้นจาก <https://www.sociallabthailand.com/uncategorized/iceberg-systems-thinking/> สืบค้นเมื่อ 24 ธันวาคม 2566.
- มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก. (ม.ป.ป.). อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก. สืบค้นจาก https://www.thaichildrights.org/articles/article-laws/crc/?gclid=EAlaQobChMIrfeX0ZvjgAMVQzZyCh0k0wcZEAAYASAAEgKwHfD_BwE
- มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก. (2550). คู่มือครู การจัตรระบบความปลอดภัยในโรงเรียน.
- บริษัท ส.เสริมมิตร การพิมพ์ จำกัด. กรุงเทพฯ มูลนิธิสยามกัมมาจล. (2563). ทบทวนกระบวนการ Developmental Evaluation (DE). สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/SCBFOUNDATION/posts> สืบค้นเมื่อ 13 ธันวาคม 2566.
- มูลนิธิสยามกัมมาจล. (2566). การประชุมเชิงปฏิบัติการ “Developmental Evaluation (DE) ช่วงปลายน้ำ ปี 3”. บรรยายการประชุมเชิงปฏิบัติการ โครงการสนับสนุนกระบวนการประเมินเชิงพัฒนาคุณภาพโรงเรียนทั้งระบบ ประยุกต์ใช้ Developmental Evaluation (DE) โดยโรงเรียน จัดโดย มูลนิธิสยามกัมมาจล เมื่อ 6 - 7 กรกฎาคม 2566. สืบค้นจาก

<https://www.scbfoundation.com/stocks/1c/file/1693381648wgda31cpdf/20230721%202.pdf>

- ยศสรวาดิ กริ่งไกร. (2560). *การพัฒนาารูปแบบการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. (วิทยานิพนธ์คุษภูบัณฑิต)
- พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วรรณิ แกมเกตุ. (2555). *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วลาริ เนติศรีวัฒน์ และ แพร คมลักษณ์. (2565). *สร้างพื้นที่ปลอดภัยให้ห้องเรียนไทยมี Growth Mindset*. สืบค้นจาก <https://bookscape.co/growing-friendly-learning-happily> สืบค้นเมื่อ 30 มกราคม 2567
- วาสนา คำดี, ทศนา ทวีคุณ และ พัชรินทร์ นินทจันทร์. (2564). *ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมก้าวร้าวผ่านโลกโซเชียลกับภาวะซึมเศร้าและพฤติกรรมก้าวร้าวของวัยรุ่นในจังหวัดหนึ่งเขตพื้นที่ภาคกลาง*. วารสารการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต. ปีที่ 33 ฉบับที่ 1, หน้า 78 - 90.
- วิจารณ์ พานิช. (ม.ป.ป.). *ค่านิยมศึกษา สู่คุณค่าทางชีวิต*. ครั้งที่ 1 ภาพพิมพ์. กรุงเทพมหานคร.
- วิจารณ์ พานิช. (2563). *Developmental Evaluation คืออะไร*. สืบค้นจาก สืบค้นเมื่อ 13 ธันวาคม 2566.
- วิจารณ์ พานิช. (2564). *Developmental Evaluation : 26. DE เพื่อพัฒนาโรงเรียนในโครงการ TSQP* สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/689804> สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2567
- วิจารณ์ พานิช และ อนุวัฒน์ ศุภชุติกุล (2565). *Developmental Evaluation (DE), REAM, and Clinical Audit*. สืบค้นจาก <https://www.qualitythetory.com/de/> สืบค้นเมื่อ 13 ธันวาคม 2566.
- วิจารณ์ พานิช. (2564). *การประเมินเพื่อการพัฒนา (Developmental Evaluation - DE) : หลักการและกรอบแนวคิด. บรรยายเวทีการประชุม “การชี้แจงวัตถุประสงค์ และแนวทางในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเชิงกระบวนการ (Process Evaluation) จัดโดย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.)* เมื่อ 26 เมษายน 2564.

- วินัดดา ปิยะศิลป์. (ม.ป.ป.). *แนวทางการลดการรังแกกันในโรงเรียน*. สืบค้นจาก <https://www.educathai.com/storage/documents/zYUPPKiyofvFsVZ0qsc1iBJ9YmbM8ziioVDy2g6X.pdf>. สืบค้นเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2566.
- วิมลวรรณ ปัญญาว่อง. (2562). *การป้องกันและจัดการการรังแกกันในโรงเรียน*. วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย. ปีที่ 27 ฉบับที่ 2, 133 – 144.
- วิภาวี เขียรลีลา. (2564). “การคิดเชิงระบบ” สมรรถนะการคิดขั้นสูงที่ช่วยเด็กรับมือกับความซับซ้อนของโลกในอนาคต. สืบค้นจาก <https://thepotential.org/knowledge/system-thinking/> สืบค้นเมื่อ 22 ธันวาคม 2566.
- วลีรัตน์ มิ่งศูนย์. (2563). *TSQM รวมพลังขับเคลื่อนโรงเรียนพัฒนาตนเอง*. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/eef.TSQM/photos> สืบค้นเมื่อ 13 ธันวาคม 2566.
- วิเชียร ไชยบัง. (2558). *จิตศึกษา พัฒนาปัญญาภายใน*. สำนักพิมพ์ เรียนนอกกะลา. พิมพ์ครั้งที่ 2, บุรีรัมย์.
- ศศิมา สุขสว่าง. (ม.ป.ป.). *การคิดเชิงระบบ (System thinking)* จาก The Fifth Discipline. สืบค้นจาก <https://www.sasimasuk.com/16813471> สืบค้นเมื่อ 22 ธันวาคม 2566.
- สถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. (ม.ป.ป.). *การประเมินเชิงพัฒนา Developmental Evaluation*. สืบค้นจาก <https://research.eef.or.th/developmental-evaluation/> สืบค้นเมื่อ 13 ธันวาคม 2566
- สมชาย วรภิเษมสุข. (2554). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. (ม.ป.ท.)
- สมพร รุ่งเรืองกลกิจ, เทวธิดา ชันคามโกชน และ ยศวีร์ อิมอโนทัย (2564). *การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์: พื้นที่ปลอดภัยในการเรียนรู้*. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, ปีที่ 12 ฉบับที่ 1, 89 - 110.
- สยามชำนาญกิจ. (2556). *การคิดเชิงระบบ-บทที่ II: การคิดเชิงระบบคืออะไร? ทำไมต้องใช้? ใช้อย่างไร?*. สืบค้นจาก <https://www.sck.co.th> สืบค้นเมื่อ 22 ธันวาคม 2566.
- สุภารัตน์ ดันติวิวัฒน์. (2560). *จิตวิทยาเชิงบวก: การพัฒนา การประยุกต์ และความท้าทาย*. วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, ปีที่ 9 ฉบับที่ 1, 278 - 290.
- สุพักตร์ เลยกกลาง. (2566). *การบริหารด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา นครราชสีมา*. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, ปีที่ 3 ฉบับที่ 1, น. 465 - 474.
- สุทธิ สุวรรณจันทร์. (2559). *การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (ม.ป.ป.). *แนวทางการดำเนินการป้องกัน “การบูลลี่ในสถานศึกษา”*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *การพัฒนาทักษะชีวิตในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (ม.ป.ท. : ม.ป.พ).
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2555). *เอกสารประกอบการอบรมวิทยากรแกนนำ “หลักสูตรการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเรียนรวม”* ปงบประมาณ 2555. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ฤทัยรัตน์ ชิตมงคล และสมยศ ชิตมงคล. (2560). *การคิดเชิงระบบ: ประสบการณ์สอนเพื่อพัฒนาการคิดเชิงระบบ*. วารสารครุศาสตร์, ปีที่ 45 ฉบับที่ 2, 209 – 224.
- เอ็นเทรนนิ่ง. (2562). *การคิดเชิงระบบ Systems Thinking*. สืบค้นจาก <https://www.entraining.net/article> สืบค้นเมื่อ 22 ธันวาคม 2566.
- Amy Edmondson. (2017). *Psychological safety and learning behavior in teams*. *Administrative Science Quarterly*. 44 (1999), 350 - 383.
- Abby Dale-Bates. (2022). *Psychological Safety in schools: how to promote, measure and Intervene*. สืบค้นจาก <https://www.komodowellbeing.com/wellbeing-resources/psychological-safety-in-schools-how-to-promote-measure-and-intervene>.
- BookPlus. (ม.ป.ป.). *Why Bullying? ทำไมถึงต้องกลั่นแกล้ง อะไรคือสาเหตุของพฤติกรรมรุนแรงเหล่านี้?*. สืบค้นจาก <https://bookplus.co.th/why-bullying-%E0%B8%97%E0%B8%B3%E0%B9%84%E0%B8%A1%E0%B8%96%E0%B8%6%E0%B8%87%E0%B8%95%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%81%E0%B8%A5%E0%B8%B1%E0%B9%88%E0%B8%99%E0%B9%81%E0%B8%81%E0%B8%A5%E0%B9%89/>
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing (5th ed.)*. New York: Harper Collins Publishers.
- Dennis Sing-wing Wong and Sindy Sin-ting Lee. (2005). *Strategies for Tacking School Bullying : A Whole-School Approach. Working with Youth-at-Risk in Hong Kong*. Hong Kong University, 39 - 44.
- Suckling. (2020). *Bully : a whole - school approach*. Classroom. 1(26), 32 - 33.
- Iterum. (24 สิงหาคม 2563). *Measuring Psychological Safety*. สืบค้นจาก <https://psychsafety.co.uk/about-psychological-safety/> James O’Higgins

- Norman and Keith Sullivan. (2018). Reducing school bully A whole school approach. Routledge, 180 - 191.
- Jeremy Sutton. (2016). *Martin Seligman's Positive Psychology Theory*. สืบค้นจาก <https://positivepsychology.com/positive-psychology-theory/>. สืบค้นเมื่อ 22 เมษายน 2566
- RuoXiHuang1, Alessandro Pagano andAgostinoMareng. (2567). *Values-Based Education for Sustainable Development (VbESD): Introducing a Pedagogical Framework for Education for Sustainable Development (ESD) Using a Values-Based Education (VbE) Approach*. MDPI Journal, volume 16, Issue 9, 3 - 4.
- Safesiri. (ม.ป.ป). ข้อกำหนดตามมาตรฐาน ISO 45001 ที่องค์กรต้องทำ. สืบค้นจาก <https://www.safesiri.com/std-iso-45001/>
- Starfish Academy. (2567). *เมื่อความรู้สึกคือทุกอย่างทำความรู้จัก Social-Emotional Learning การศึกษาไทยในอนาคต*. สืบค้นจาก <https://www.starfishlabz.com/blog/1317> เมื่อ 10 พฤศจิกายน 2567
- TSQM รวมพลังขับเคลื่อนโรงเรียนพัฒนาตนเอง. (2567). *'จิตศึกษา' พัฒนาสมอง สู้ปัญญาภายใน*. สืบค้นจาก [acebook.com/eef.TSQM/posts/จิตศึกษา-พัฒนาสมอง-สู้ปัญญาภายใน-การศึกษาแบบดั้งเดิมเน้นการเรียนรู้จากภายนอกและกา/122146835276289800/](https://www.facebook.com/eef.TSQM/posts/จิตศึกษา-พัฒนาสมอง-สู้ปัญญาภายใน-การศึกษาแบบดั้งเดิมเน้นการเรียนรู้จากภายนอกและกา/122146835276289800/) สืบค้นเมื่อ 22 ธันวาคม 2567. Unicef for every child. สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็ก 4 ประการ.
- Haneef Waiyasil. (2021). *Systematic Thinking ทักษะการคิดเชิงระบบ ยกระดับคุณภาพการทำงาน*. สืบค้นจาก <https://contributor.lib.kmutt.ac.th/@hwaiyasil/systematic-thinking> สืบค้นเมื่อ 22 ธันวาคม 2566.
- Jeremy Sutton. (2016). *Martin Seligman's Positive Psychology Theory*. สืบค้นจาก <https://positivepsychology.com/positive-psychology-theory/>. สืบค้นเมื่อ 22 เมษายน 2566
- RuoXiHuang1, Alessandro Pagano andAgostinoMareng. (2567). *Values-Based Education for Sustainable Development (VbESD): Introducing a Pedagogical Framework for Education for Sustainable Development (ESD) Using a Values-Based Education (VbE) Approach*. MDPI Journal, volume 16, Issue 9, p. 3-4.
- Safesiri. (ม.ป.ป). ข้อกำหนดตามมาตรฐาน ISO 45001 ที่องค์กรต้องทำ. สืบค้นจาก <https://www.safesiri.com/std-iso-45001/>

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชบัณฑิตยสถาน

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขเครื่องมือวิจัยแบบสัมภาษณ์

1. ดร.พิทยา แสงสว่าง	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. ดร.ณัฐ รัตนศิริณิขกุล	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
3. ดร.วาทกานต์ ศรีธรรษาภรณ์	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี
4. ดร.สุชน วิเชียรสรรค์	อดีตผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่
5. ดร.ไพรัตน์ กลิ่นทับ	รองศึกษาธิการจังหวัดพะเยา

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย งานวิชาการ โทร. ๘๘๒๘

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๒๗๓๘

วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.ณัฐ รัตนศิรินิชกุล

ด้วย นางปรีดิตร หมอนทอง รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๗๓๒ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาศุภกิจบัณฑิต โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจันบาน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังที่แนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์พันธ์ กิจสนาโยธิน)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย งานวิชาการ โทร. ๘๘๒๘

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๒๗๓๘

วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.พิทยา แสงสว่าง

ด้วย นางปริฉัตร หมอนทอง รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๗๑๒ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุ๊กบัณฑิต โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจันบาน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังที่แนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์พันธ์ กิจสนาโยธิน)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๒๗๓๘

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.วาทกานต์ ศรีธรรษาภรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางปริฉัตร หมอนทอง รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๗๑๒ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปบัณฑิต โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจันบาน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์พันธ์ กิจจนาโยธิน)
รองคณบดีฝ่ายบริหาร ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๘

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๖

๒. นางปริฉัตร หมอนทอง

โทร ๐๘-๑๒๘๐-๐๕๘๘

ที่ อา ๐๖๐๓.๐๒/ ๖ ๒๗๓๘

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.สุชน วิเชียรสวรรค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ
 ๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางปรีฉัตร หมอนทอง รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๓๑๒ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุขุภัณฑ์บัณฑิต โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจันบาน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

 (รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์พันธ์ กิจสนาโยนิน)
รองคณบดีฝ่ายบริหาร ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๘

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๖

๒. นางปรีฉัตร หมอนทอง

โทร ๐๘-๑๒๘๐-๐๔๘๘

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๒๗๓๘

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน คุณไพรัตน์ กลิ่นทับ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางปรีฉัตร หมอนทอง รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๗๑๒ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปริญญาตรี โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจันบาน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์พันธ์ กิจสนาโยธิน)
รองคณบดีฝ่ายบริหาร ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๘

โทรสาร ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๖

๒. นางปรีฉัตร หมอนทอง

โทร ๐๘-๑๒๘๐-๐๔๘๘

**รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบร่างรูปแบบ
โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (connoisseurship)**

1. รศ.ดร.อนิรุทธ์ สติมัน กศ.ด. เทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประธานหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยี
ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร (วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์)
2. ดร.พิทยา แสงสว่าง อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร
3. ดร.ณัฐ รัตนศิริณิกุล อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร
4. ดร.พรพิพัฒน์ ตั้งจิตวัฒนากุล ผู้อำนวยการโรงเรียนวังตะกูราษฎร์อุทิศ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
5. นายชนาธ ประทุมชาติ ผู้อำนวยการโรงเรียนน้ำสวยวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาหนองคาย
6. นางสาวกิตติยา ทองแกมมาก ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดปากฟิงตะวันตก สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1
7. นางสาวเลิศจรรยา เสมอ นักจิตวิทยาคลินิกปฏิบัติการ สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต
กระทรวงสาธารณสุข
8. นายมงคล สังขนันท์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา พิษณุโลก-อุตรดิตถ์ ครูแนะแนว ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้า
งานแนะแนว
9. นางสาวสุชาดา นาคเทศ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์ หัวหน้างานระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน กลุ่มบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนพิชัย

ที่ อว. ๐๖๐๓.๐๒/ว ๐๒๒๗

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๒๑ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบร่างรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัย
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.อนิรุทธิ์ สติมัน

ด้วย นางปรีฉัตร หมอนทอง รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๓๑๒ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปริญญาตรี โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.ปกรณัม ประจักษ์บาน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดอย่างเป็นระบบของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาอุดม)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย
โทร ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๘
โทรสาร ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๖
๒. นางปรีฉัตร หมอนทอง
โทร ๐๘-๑๒๘๐-๐๔๘๘

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย งานวิชาการ โทร. ๘๘๒๘

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๐๒๒๗

วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ
ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรียน ดร.พิทยา แสงสว่าง

ด้วย นางปรีฉัตร หมอนทอง รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๗๑๒ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจันบาน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดอย่างเป็นระบบของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาอุดม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย งานวิชาการ โทร. ๘๘๒๘

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๐๒๒๗

วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ
ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรียน ดร.ณัฐ รัตนศิรินิชกุล

ด้วย นางปรีฉัตร หมอมทอง รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๗๑๒ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปบัณฑิต โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจันบาน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดอย่างเป็นระบบของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาอุดม)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ อว. ๐๖๐๓.๐๒/ว ๐๒๒๗

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๒๑ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบร่างรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัย
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก
เรียน ดร.พรพิพัฒน์ ตั้งจิตวิวัฒนากุล

ด้วย นางปรีฉัตร หมอนทอง รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๗๑๒ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน มัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา การศึกษาศุภบัณฑิต โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจันบาน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดอย่างเป็นระบบของนักเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการวิจัย ซึ่งจะประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาคุดม)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย
โทร ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๘
โทรสาร ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๖
๒. นางปรีฉัตร หมอนทอง
โทร ๐๘-๑๒๘๐-๐๕๘๘

ที่ อว. ๐๖๐๓.๐๒/ว ๐๒๒๗

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๒๑ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบร่างรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัย
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก
เรียน คุณชนาวุธ ประทุมชาติ

ด้วย นางปรีดีตร หมอนทอง รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๗๑๒ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน มัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญา การศึกษาศุภบัณฑิต โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจันบาน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดอย่างเป็นระบบของนักเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาอุดม)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย
โทร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๘
โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๖
๒. นางปรีดีตร หมอนทอง
โทร ๐๘-๑๒๘๐-๐๔๘๘

ที่ อว. ๐๖๐๓.๐๒/ว ๐๒๒๗

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๒๑ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบร่างรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัย
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก
เรียน คุณเลิศจรรยา เสมซ่า

ด้วย นางปรีฉัตร หมอนทอง รหัสประจำตัว ๒๕๐๓๐๗๑๒ นิสิตระดับปริญญาเอก
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ
ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน
มัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดูตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษาศุภบัณฑิต โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.ปรกรณ์ ประจันบาน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน
เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่าน
เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดอย่างเป็นระบบของนักเรียน
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาคอุดม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย
โทร ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๘
โทรสาร ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๖
๒. นางปรีฉัตร หมอนทอง
โทร ๐๘-๑๒๘๐-๐๕๘๘

ที่ อว. ๐๖๐๓.๐๒/ว ๐๒๒๗

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๒๑ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบร่างรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัย
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก
เรียน คุณมงคล สังขนันท์

ด้วย นางปรีฉัตร หมอนทอง รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๗๑๒ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน มัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจันบาน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดอย่างเป็นระบบของนักเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการวิจัย ซึ่งจะประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาอุดม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย
โทร ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๘
โทรสาร ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๖
๒. นางปรีฉัตร หมอนทอง
โทร ๐๘-๑๒๘๐-๐๕๘๘

ที่ อว. ๐๖๐๓.๐๒/ว ๐๒๒๗

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๒๑ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบร่างรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัย
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก
เรียน คุณสุชาดา นาคเทศ

ด้วย นางปริฉัตร หมอนทอง รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๗๑๒ นิสิตระดับปริญญาเอก
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ
ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน
มัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษาดุษฎีบัณฑิต โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจันบาน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน
เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่าน
เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดอย่างเป็นระบบของนักเรียน
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

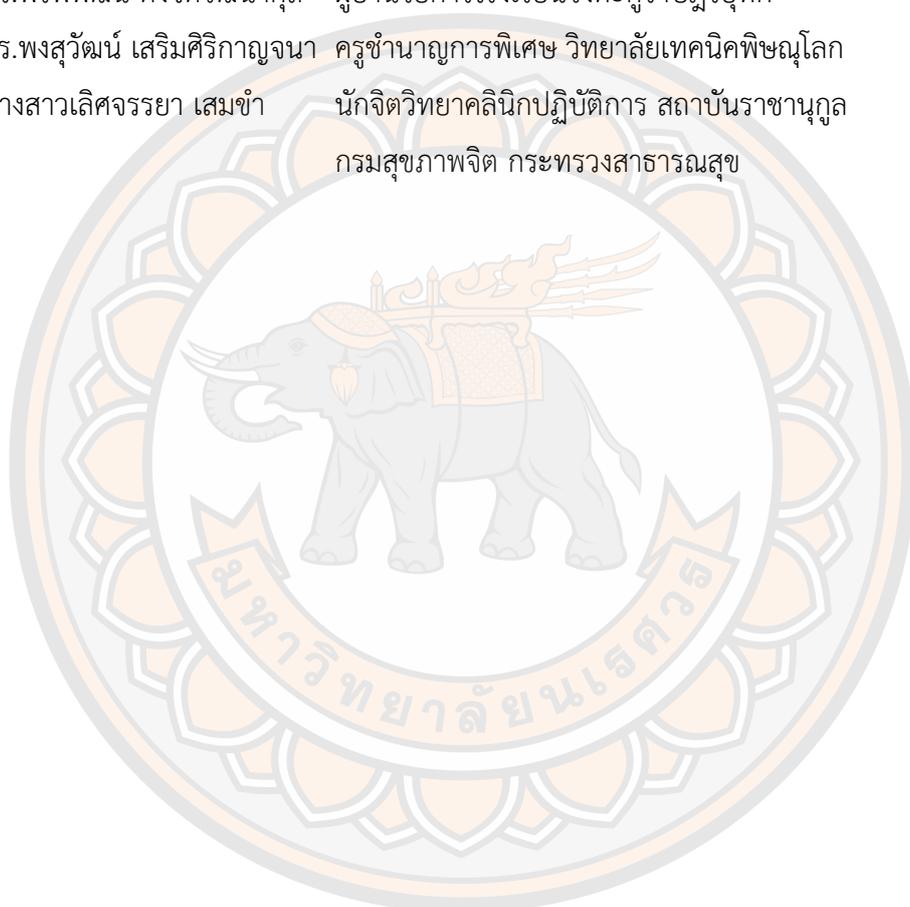
ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาคุตม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย
โทร ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๘
โทรสาร ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๖
๒. นางปริฉัตร หมอนทอง
โทร ๐๘-๑๒๘๐-๐๔๘๘

แบบประเมิน

1. ดร.พิทยา แสงสว่าง อาจารย์สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. ดร.ณัฐ รัตนศิริณิกุล อาจารย์สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร
3. ดร.พรพิพัฒน์ ตั้งจิตวัฒนากุล ผู้อำนวยการโรงเรียนวังตะกูราษฎร์อุทิศ
4. ดร.พงส์วัฒน์ เสริมศิริกาญจนา ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคพิษณุโลก
5. นางสาวเลิศจรรยา เสมอคำ นักจิตวิทยาคลินิกปฏิบัติการ สถาบันราชานุกูล
กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย งานวิชาการ โทร. ๘๘๒๘

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๑๐๒๐

วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.พิทยา แสงสว่าง

ด้วย นางปรีฉัตร หมอนทอง รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๗๑๒ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนที่ระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุขภูมบัณฑิต โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจันบาน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังที่แนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาอุดม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย งานวิชาการ โทร. ๘๘๒๘

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๑๐๒๐

วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.ณัฐ รัตนศิรินิชกุล

ด้วย นางปรีฉัตร หมอนทอง รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๗๑๒ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจันบาน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังที่แนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาอุดม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๑๐๒๐

 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
 อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๔ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.พรพิพัฒน์ ตั้งจิตรวินนากุล

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ
 ๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางปรีฉัตร หมอนทอง รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๗๑๒ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปดัต โดย มี ศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจันบาน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาคอุดม)
 รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย
 โทร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๘
 โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๖
 ๒. นางปรีฉัตร หมอนทอง
 โทร ๐๘-๑๒๘๐-๐๔๘๘

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๑๐๒๐

 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
 อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๔ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.พงส์วัฒน์ เสริมศิริกาญจนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์	จำนวน ๑ ฉบับ
	๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางปริฉัตร หมอนทอง รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๗๑๒ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุขภูมบัณฑิต โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจันบาน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามย์ นาอุดม)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๘

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๖

๒. นางปริฉัตร หมอนทอง

โทร ๐๘-๑๒๘๐-๐๔๘๘

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๑๐๒๐

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๔ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน คุณเลิศจรรยา เสมง่า

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางปรีฉัตร หมอนทอง รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๗๑๒ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.ปรกรณ์ ประจันบาน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาคคม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย
โทร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๘
โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๖
๒. นางปรีฉัตร หมอนทอง
โทร ๐๘-๑๒๘๐-๐๔๘๘

รายชื่อบุคคลที่ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา
เก็บข้อมูลสภาพการบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับ
การกลั่นแกล้งรังแก

1.1 นายธีรวัช อุดคำมี	ผู้อำนวยการโรงเรียนวังทรายพูนวิทยา
ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
1.2 นายพีรพงศ์ หมอนทอง	ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองโสนพิทยาคม
ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
1.3 นางสาวจิรัฐติกานต์ บุญอินทร์	ผู้อำนวยการโรงเรียนเขาททรายทับคล้อพิทยา
ปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษา
1.4 นายกฤษณ์พิศาล ศรีประเสริฐ	ผู้อำนวยการโรงเรียนห้วยยาวพิทยาคม
ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
1.5 นายത്യุทธ์ สาลีจันทร์	ผู้อำนวยการโรงเรียนโพธิ์ไทรงามพิทยาคม
ปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษา

2. เก็บข้อมูลแนวทางการบริหารจัดการในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน
มัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

2.1 นายภิญโญ ขาวพราย	ผู้อำนวยการโรงเรียนพิจิตรพิทยาคม
ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
2.2 นางนิกุล ทองหน้าศาล	ผู้อำนวยการโรงเรียนสระหลวงพิทยาคม
ปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษา
2.3 นายทศพล ชุนนาค	ผู้อำนวยการโรงเรียนสากเหล็กวิทยา
ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
2.4 นายรัชพล ครุฑหลวง	ผู้อำนวยการโรงเรียนวังกรดพิทยา
ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
2.5 นางพรพิพัฒน์ ตั้งจิตรวฒนากุล	ผู้อำนวยการโรงเรียนวังตะกูราษฎร์อุทิศ
ปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษา

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๒๗๘๕

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน.....ฉบับ

ด้วย นางปรีฉัตร หมอนทอง รหัสประจำตัว ๖๕๐๓๐๗๑๒ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุ๊กบัณฑิต โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ประจันบาน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์พันธ์ กิจสนาโยธิน)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๘

โทรสาร ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๖

๒. นางปรีฉัตร หมอนทอง

โทร ๐๘-๑๒๘๐-๐๔๘๘

ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ร่างแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi – Structured Interview) ฉบับนี้ มุ่งศึกษา
 - 1.1 ศึกษาสภาพการบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก
 - 1.2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก
2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi – Structured Interview) ฉบับนี้ มุ่งตรวจสอบความตรงและครอบคลุมด้านเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ (Content Validity) รวมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษาที่สื่อความหมายชัดเจน โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of objective congruence : IOC) ของแบบสัมภาษณ์ และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำไปปรับปรุง แก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi – Structured Interview) เพื่อ ศึกษาสภาพการบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์
 - ตอนที่ 2 ศึกษาสภาพการบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแก
4. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi – Structured Interview) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ศึกษาสภาพการบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแก

5. ขอความกรุณาผู้เชี่ยวชาญพิจารณาร่างแบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างว่ามีความสอดคล้องกับตัวแปรของการวิจัยหรือไม่ โดยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในระบบ IOC พร้อมใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่าน

เกณฑ์การให้คะแนนในระบบ IOC ดังนี้

+1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนี้ มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

0 หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

-1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น มีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

6. ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์ โดยเขียนความคิดเห็นเพิ่มเติมด้านท้ายข้อความนั้น ๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นางปรีฉัตร หมอนทอง

หลักสูตรการศึกษาดุซุฎิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

เพื่อประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมทางภาษาของแบบสัมภาษณ์ สภาพ
การบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแก

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาหรือข้อความกับวัตถุประสงค์ว่ามีความสอดคล้อง
กันหรือไม่ อย่างไร โดยใช้เกณฑ์สำหรับการพิจารณาดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่ามีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาหรือข้อความกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาหรือข้อความกับวัตถุประสงค์

-1 หมายถึง แน่ใจว่าไม่มีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาหรือข้อความกับวัตถุประสงค์

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ข้อ	ข้อความ	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
1.	ผู้ให้สัมภาษณ์				
2.	ตำแหน่ง				
3.	สถานที่				
4.	วัน เดือน ปี พ.ศ.				
5.	เวลา				

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

ข้อ	ข้อความ	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
1.	ด้านการตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)				
	1.1 โรงเรียนมีการดำเนินการกำหนดนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกหรือไม่ และดำเนินการอย่างไร				
	1.2 โรงเรียนมีการดำเนินการกำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนหรือไม่และดำเนินการอย่างไร				
2.	ด้านการพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC)				

ข้อ	ข้อความคำถาม	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
	2.1 โรงเรียนมีการดำเนินการป้องกันการเกิดเหตุการณ์ก่อกวนรังแกซ้ำ และสร้างความเข้าใจกับผู้กระทำอย่างเหมาะสมหรือไม่ และดำเนินการอย่างไร				
	2.2 โรงเรียนมีการดำเนินการสร้างทัศนคติ ความตระหนักการรับรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการก่อกวนรังแกให้นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้ปกครองหรือไม่ และดำเนินการอย่างไร				
	2.3 โรงเรียนมีการดำเนินการเสริมสร้างทักษะชีวิต ประสบการณ์และสมรรถนะในการป้องกันการก่อกวนรังแกให้นักเรียนหรือไม่ และดำเนินการอย่างไร				
3.	ด้านระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)				
	3.1 โรงเรียนมีการดำเนินการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการก่อกวนรังแกของโรงเรียนหรือไม่ และดำเนินการอย่างไร				
	3.2 โรงเรียนมีการดำเนินการประเมินนักเรียนรายบุคคล เพื่อค้นหากลุ่มเสี่ยงที่จะเป็นเหยื่อและผู้กระทำผิดหรือไม่ และดำเนินการอย่างไร				
	3.3 โรงเรียนมีการดำเนินการจัดระบบช่องทางการสื่อสารเพื่อสร้างความปลอดภัยจากการถูกก่อกวนรังแก				

ข้อ	ข้อความคำถาม	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
	รังแกในโรงเรียนหรือไม่ และดำเนินการอย่างไร				
4.	ด้านการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom)				
	4.1 โรงเรียนมีการดำเนินการจัดพื้นที่ความปลอดภัยในโรงเรียนหรือไม่ และดำเนินการอย่างไร				
	4.2 โรงเรียนมีการดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาและบรรยากาศในชั้นเรียนภายใต้หลักการแตกต่างแต่อยู่ร่วมกันได้หรือไม่และดำเนินการอย่างไร				
	4.3 โรงเรียนมีการดำเนินการจัดการชั้นเรียนที่มีกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับครู ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนหรือไม่และดำเนินการอย่างไร				
5.	ด้านเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)				
	5.1 โรงเรียนมีการดำเนินการสร้างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ผู้ปกครองและภาคีเครือข่ายในการต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกหรือไม่ และดำเนินการอย่างไร				
6.	ด้านระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)				
	6.1 โรงเรียนมีการดำเนินการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนหรือไม่ และดำเนินการอย่างไร				
	6.2 โรงเรียนมีการดำเนินการช่วยเหลือ เยียวยา พิ้นฟู จิตใจบุคคล				

ข้อ	ข้อความถาม	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
	ผู้ถูกระทำ และผู้กระทำจากการกลั่นแกล้งรังแกหรือไม่ และดำเนินการอย่างไร				
	6.3 โรงเรียนมีการดำเนินการในส่วน ของกระบวนการจัดการแก้ไขปัญหา กรณีเกิดเหตุการณ์กลั่นแกล้งรังแกใน โรงเรียนหรือไม่ และดำเนินการอย่างไร				
	6.4 โรงเรียนมีการดำเนินการจัดทำ แผนความปลอดภัยของสถานศึกษาเมื่อ เผชิญเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกขึ้น ในโรงเรียนหรือไม่ และดำเนินการ อย่างไร				
	6.5 โรงเรียนมีการดำเนินการตาม ขั้นตอนของมาตรการความผิดที่ โรงเรียนกำหนดขึ้นหรือไม่และ ดำเนินการอย่างไร				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
(.....)

ตำแหน่ง.....

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

เพื่อประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมทางภาษาของแบบสัมภาษณ์
แนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา
เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

- คำชี้แจง** โปรดพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาหรือข้อความกับวัตถุประสงค์ว่ามีความสอดคล้อง
กันหรือไม่ อย่างไร โดยใช้เกณฑ์สำหรับการพิจารณาดังนี้
- +1 หมายถึง แน่ใจว่ามีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาหรือข้อความกับวัตถุประสงค์
 - 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาหรือข้อความกับวัตถุประสงค์
 - 1 หมายถึง แน่ใจว่าไม่มีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาหรือข้อความกับวัตถุประสงค์

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ข้อ	ข้อความคำถาม	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
1.	ผู้ให้สัมภาษณ์ คือ				
2.	ตำแหน่ง				
3.	สถานที่				
4.	วัน เดือน ปี พ.ศ.				
5.	เวลา				

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

ข้อ	ข้อความคำถาม	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
1.	ด้านการตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)				
	1.1 โรงเรียนมีแนวทางการ ดำเนินการกำหนดเป้าหมาย วาง แผนการดำเนินงานและมาตรการที่ ชัดเจนต่อการต่อต้านการกลั่นแกล้ง รังแกทุกรูปแบบอย่างไร				
	1.2 โรงเรียนมีแนวทางการกำหนด				

ข้อ	ข้อความถาม	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
	ผู้รับผิดชอบและบทบาทหน้าที่การดำเนินการต่อสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนอย่างชัดเจนอย่างไร				
	1.3 โรงเรียนมีแนวทางการดำเนินการสร้างระบบกลไกในการเฝ้าระวังและดูแลร่วมกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียนอย่างไร				
2.	ด้านการพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC)				
	2.1 โรงเรียนมีแนวทางการสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจต่อปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ถูกต้องให้แก่นักเรียน ครู บุคลากรของโรงเรียนและผู้ปกครองอย่างไร				
	2.2 โรงเรียนมีแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาโดยเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกอย่างไร				
	2.3 โรงเรียนมีแนวทางการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับนักเรียนเพื่อรับมือกับสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกอย่างไร				
3.	ด้านระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)				
	3.1 โรงเรียนมีแนวทางการดำเนินการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกอย่างไร				
	3.2 โรงเรียนมีแนวทางการจัดหาเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกอย่างครบถ้วนและ				

ข้อ	ข้อความคำถาม	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
	รอบด้านอย่างไร				
	3.3 โรงเรียนมีแนวทางการจัดหาช่องทางสื่อสารสำหรับผู้ถูกกระทำและผู้เห็นเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกที่สะดวกและปลอดภัยอย่างไร				
4.	ด้านการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom)				
	4.1 โรงเรียนมีแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ภูมิทัศน์ ห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องปฏิบัติการต่างๆ ให้มีความปลอดภัย และสร้างบรรยากาศความปลอดภัยต่อการถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน ทั้งในระดับห้องเรียนและระดับโรงเรียนอย่างจริงจังอย่างไร				
	4.2 โรงเรียนมีแนวทางการจัดกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับครู ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนอย่างไร				
5.	ด้านเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)				
	5.1 โรงเรียนมีแนวทางการประสานความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และเครือข่ายภายนอก (ผู้นำชุมชน ตำรวจ โรงพยาบาล สหวิชาชีพ) ในการร่วมกันกำหนดนโยบาย การดำเนินการ และติดตามร่วมกันเกี่ยวกับการต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนอย่างไร				
6.	ระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)				

ข้อ	ข้อความถาม	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
	6.1 โรงเรียนมีแนวทางการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่จะช่วยประสานและให้การช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างรวดเร็วและทันท่วงทีอย่างไร				
	6.2 โรงเรียนมีแนวทางการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือเยี่ยมเยียนฯ ฟันฟูจิตใจของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำจากเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกอย่างไร				
	6.3 โรงเรียนมีแนวทางการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือเยี่ยมเยียนฯ ฟันฟูและให้คำปรึกษา โดยการมีส่วนร่วมกับเครือข่ายต่างๆ อย่างไร				
	6.4 โรงเรียนมีทางการกำหนดมาตรการความผิดต่อเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแก โดยเน้นการดำเนินการลงโทษที่เป็นไปตามลำดับขั้นตอนเพื่อการพัฒนาจุดอ่อนอย่างไร				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
(.....)

ตำแหน่ง.....

ตาราง 34 แสดงการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of objective congruence : IOC)
 ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสัมภาษณ์สภาพการบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยใน
 โรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสัมภาษณ์									
1.	ผู้ให้สัมภาษณ์	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
2.	ตำแหน่ง	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
3.	สถานที่	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
4.	วัน เดือน ปี พ.ศ.	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
5.	เวลา	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์									
1. ด้านการตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)									
	1.1 โรงเรียนมีการ ดำเนินการกำหนด นโยบายต่อต้านการ กลั่นแกล้งรังแกหรือไม่ และดำเนินการอย่างไร	0	1	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
	1.2 โรงเรียนมีการ ดำเนินการกำหนด โครงสร้างการบริหาร จัดการปัญหาการกลั่น แกล้งรังแกในโรงเรียน หรือไม่และดำเนินการ อย่างไร	0	1	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
2. ด้านการพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC)									
	2.1 โรงเรียนมีการ ดำเนินการป้องกันการ เกิดเหตุการณ์กลั่น	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
	แก้รังแกซ้ำและสร้าง ความเข้าใจกับผู้กระทำ อย่างเหมาะสมหรือไม่ และดำเนินการอย่างไร								
	2.2 โรงเรียนมีการ ดำเนินการสร้าง ทัศนคติ ความ ตระหนักรับรู้และ ความเข้าใจที่ต้อง ต่อการกลั่นแกล้งรังแก ให้แก่นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครองหรือไม่ และดำเนินการอย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
	2.3 โรงเรียนมีการ ดำเนินการเสริมสร้าง ทักษะชีวิต ประสบการณ์และ สมรรถนะในการ ป้องกันการกลั่นแกล้ง รังแกกันให้แก่เรียน หรือไม่ และดำเนินการ อย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
3. ด้านระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)									
	3.1 โรงเรียนมีการ ดำเนินการจัดทำข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับการ	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
	กลิ่นแก๊สรังแกของ โรงเรียนหรือไม่ และ ดำเนินการอย่างไร								
	3.2 โรงเรียนมีการ ดำเนินการประเมิน นักเรียนรายบุคคล เพื่อ ค้นหากลุ่มเสี่ยงที่จะ เป็นเหยื่อและผู้กระทำ ผิดหรือไม่ และ ดำเนินการอย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
	3.3 โรงเรียนมีการ ดำเนินการจัดระบบ ช่องทางการสื่อสารเพื่อ สร้างความปลอดภัย จากการถูกกลิ่นแก๊ส รังแกในโรงเรียน หรือไม่ และดำเนินการ อย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
4. ด้านการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom)									
	4.1 โรงเรียนมีการด ดำเนินการจัดพื้นที่ ความปลอดภัยใน โรงเรียนหรือไม่ และ ดำเนินการอย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
	4.2 โรงเรียนมีการ ดำเนินการจัด สภาพแวดล้อมของ	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
	สถานศึกษาและ บรรยากาศในชั้นเรียน ภายใต้หลักการ แตกต่างแต่อยู่ร่วมกัน ได้หรือไม่และ ดำเนินการอย่างไร								
	4.3 โรงเรียนมีการ ดำเนินการจัดการชั้น เรียนที่มีกิจกรรมสร้าง ความความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างครูกับครู ครู กับนักเรียน และ นักเรียนกับนักเรียน หรือไม่และดำเนินการ อย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
5. ด้านเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)									
	5.1 โรงเรียนมีการ ดำเนินการสร้างการมี ส่วนร่วมของ สถานศึกษา ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่ายใน การต่อต้านการกลั่น แกล้งรังแกหรือไม่ และ ดำเนินการอย่างไร	0	1	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
6. ด้านระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)									
	6.1 โรงเรียนมีการ ดำเนินการจัดระบบ	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
	ดูแลช่วยเหลือนักเรียน หรือไม่ และดำเนินการ อย่างไร								
	6.2 โรงเรียนมีการ ดำเนินการช่วยเหลือ เยียวยา พี่นฟู จิตใจ บุคคลผู้ถูกรักษา และ ผู้กระทำจากการกลั่น แกล้งรังแกหรือไม่ และดำเนินการอย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
	6.3 โรงเรียนมีการ ดำเนินการในส่วนของ กระบวนการจัดการ แก้ไขปัญหากรณีเกิด เหตุการณ์กลั่นแกล้ง รังแกในโรงเรียน หรือไม่ และดำเนินการ อย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
	6.4 โรงเรียนมีการ ดำเนินการจัดทำแผน ความปลอดภัยของ สถานศึกษาเมื่อเผชิญ เหตุการณ์การกลั่น แกล้งรังแกขึ้นใน โรงเรียนหรือไม่ และ ดำเนินการอย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
	6.5 โรงเรียนมีการ	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
	ดำเนินการตามขั้นตอน ของมาตรการความผิด ที่โรงเรียนกำหนดขึ้น หรือไม่และดำเนินการ อย่างไร								

ตาราง 35 แสดงการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of objective congruence : IOC)
ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการ
เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสัมภาษณ์									
1.	ผู้ให้สัมภาษณ์	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
2.	ตำแหน่ง	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
3.	สถานที่	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
4.	วัน เดือน ปี พ.ศ.	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
5.	เวลา	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์									
1. ด้านการตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)									
	1.1 โรงเรียนมีแนวทางการ ดำเนินการกำหนดเป้าหมาย วางแผนการดำเนินงานและ มาตรการที่ชัดเจนต่อการ ต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแก ทุกรูปแบบอย่างไร	0	1	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
	1.2 โรงเรียนมีแนวทางการ	0	1	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
	กำหนดผู้รับผิดชอบและ บทบาทหน้าที่การดำเนินการ ต่อสถานการณ์การก่อกวน รังแกในโรงเรียนอย่างชัดเจน อย่างไร								
	1.3 โรงเรียนมีแนวทางการ ดำเนินการสร้างระบบกลไก ในการเฝ้าระวังและดูแล ร่วมกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้ง ในและนอกโรงเรียนอย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
2. ด้านการพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC)									
	2.1 โรงเรียนมีแนวทางการ สร้างความตระหนักรู้และ ความเข้าใจต่อปัญหาการ ก่อกวนรังแกที่ถูกต้อง ให้แก่นักเรียน ครู บุคลากร ของโรงเรียนและผู้ปกครอง อย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
	2.2 โรงเรียนมีแนวทางการ ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา โดยเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการ ก่อกวนรังแกอย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
	2.3 โรงเรียนมีแนวทางการ จัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะ ชีวิตให้กับนักเรียนเพื่อรับมือ กับสถานการณ์การก่อกวน รังแกอย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
3. ด้านระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)									
	3.1 โรงเรียนมีแนวทางการดำเนินการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกอย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
	3.2 โรงเรียนมีแนวทางการจัดหาเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกอย่างครบถ้วนและรอบด้านอย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
	3.3 โรงเรียนมีแนวทางการจัดหาช่องทางการสื่อสารสำหรับผู้ถูกกระทำและผู้เห็นเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกที่สะดวกและปลอดภัยอย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
4. ด้านการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom)									
	4.1 โรงเรียนมีแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ภูมิทัศน์ ห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องปฏิบัติการต่างๆ ให้มีความปลอดภัย และสร้างบรรยากาศความปลอดภัยต่อการถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน ทั้งในระดับห้องเรียนและระดับโรงเรียนอย่างจริงจังอย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
	4.2 โรงเรียนมีแนวทางการ จัดกิจกรรมที่สร้าง ความสัมพันธ์อันดีระหว่างครู กับครู ครูกับนักเรียน และ นักเรียนกับนักเรียนอย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
5. ด้านเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)									
	5.1 โรงเรียนมีแนวทางการ ประสานความร่วมมือกับผู้ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และ เครือข่ายภายนอก (ผู้นำ ชุมชน ตำรวจ โรงพยาบาล สหวิชาชีพ)ในการร่วมกัน กำหนดนโยบาย การ ดำเนินการและติดตาม ร่วมกันเกี่ยวกับการต่อต้าน การกลั่นแกล้งรังแกใน โรงเรียนอย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
6. ระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)									
	6.1 โรงเรียนมีแนวทางการ จัดระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนที่จะช่วยประสาน และให้การช่วยเหลือนักเรียน ได้อย่างรวดเร็วและทันที่ อย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
	6.2 โรงเรียนมีแนวทางการ ดำเนินการระบบการดูแล	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
	ช่วยเหลือเหยี่ยวยา ฟันฟูจิตใจ ของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ จากเหตุการณ์การกลั่นแกล้ง รังแกอย่างไร								
	6.3 โรงเรียนมีแนวทางการ จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือเหยี่ยวยา ฟันฟูและให้คำปรึกษา โดย การมีส่วนร่วมกับเครือข่าย ต่างๆ อย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
	6.4 โรงเรียนมีทางการ กำหนดมาตรการความผิดต่อ เหตุการณ์การกลั่นแกล้ง รังแก โดยเน้นการดำเนินการ ลงโทษที่เป็นไปตามลำดับ ขั้นตอนเพื่อการพัฒนา จุดอ่อนอย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรื่อง สภาพการบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้ง
 รังแกเพื่องานวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยใน
 โรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ผู้วิจัย

นางปรีฉัตร หมอนทอง

นิสิตปริญญาการศึกษาดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยนเรศวร

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

2. แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ศึกษาสภาพการบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแก

3. คำนิยามศัพท์เฉพาะ

3.1 การกลั่นแกล้งรังแก หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกทางร่างกาย คำพูด สังคม หรือทางไซเบอร์ ซึ่งมักเกิดขึ้นในสังคมที่มีช่องว่างระหว่างผู้ที่มีพลังกำลัง หรืออำนาจมากกว่า แสดงออกแก่ผู้ที่อ่อนแอกว่า ทำให้เกิดความเจ็บปวดทางร่างกายหรือทางจิตใจ รู้สึกด้อยคุณค่า และมีโอกาสเกิดขึ้นซ้ำ ๆ ประกอบด้วย

3.1.1 การกลั่นแกล้งทางร่างกาย (physical Bullying)

3.1.2 การกลั่นแกล้งโดยคำพูด (Verbal Bullying)

3.1.3 การกลั่นแกล้งทางสังคมหรือด้านอารมณ์ (Social or Emotional Bullying)

3.1.4 การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ (Cyber Bullying)

3.2 พื้นที่ปลอดภัย หมายถึง พื้นที่ที่มีความปลอดภัยจากการถูกกลั่นแกล้งรังแกทั้งด้านกายภาพและด้านจิตใจ

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ คือ.....

ตำแหน่ง

สถานที่.....

วันที่.....เดือน.....ปี พ.ศ.เวลา.....

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

1. ด้านการตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)

1.1 โรงเรียนดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนด้านการกำหนดนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกหรือไม่ และดำเนินการอย่างไร

ไม่ได้ดำเนินการ

ดำเนินการ โดย

.....

.....

1.2 โรงเรียนดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนด้านการกำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนหรือไม่ และดำเนินการอย่างไร

ไม่ได้ดำเนินการ

ดำเนินการ โดย

.....

.....

2. ด้านการพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC)

2.1 โรงเรียนดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนด้านการป้องกันการเกิดเหตุการณ์กลั่นแกล้งรังแกซ้ำและสร้างความเข้าใจกับผู้กระทำอย่างเหมาะสมหรือไม่ และดำเนินการอย่างไร

ไม่ได้ดำเนินการ

ดำเนินการ โดย

.....

.....

2.2 โรงเรียนดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนด้านการสร้างทัศนคติความตระหนักการรับรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการกลั่นแกล้งรังแกให้นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้ปกครองหรือไม่ และดำเนินการอย่างไร

ไม่ได้ดำเนินการ

ดำเนินการ โดย

2.3 โรงเรียนดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนด้านการเสริมสร้างทักษะชีวิต ประสบการณ์และสมรรถนะในการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกกันให้แก่นักเรียนหรือไม่ และดำเนินการอย่างไร

ไม่ได้ดำเนินการ

ดำเนินการ โดย

3. ด้านระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)

3.1 โรงเรียนดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกของโรงเรียนหรือไม่ และดำเนินการอย่างไร

ไม่ได้ดำเนินการ

ดำเนินการ โดย

3.2 โรงเรียนดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนด้านการประเมินนักเรียนรายบุคคล เพื่อค้นหากลุ่มเสี่ยงที่จะเป็นเหยื่อและผู้กระทำผิดหรือไม่ และดำเนินการอย่างไร

ไม่ได้ดำเนินการ

ดำเนินการ โดย

3.3 โรงเรียนดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนด้านการจัดระบบช่องทางการสื่อสารเพื่อสร้างความปลอดภัยจากการถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนหรือไม่ และดำเนินการอย่างไร

ไม่ได้ดำเนินการ

ดำเนินการ โดย

4. ด้านการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom)

4.1 โรงเรียนดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนด้านการกำหนดจัดพื้นที่ความปลอดภัยในโรงเรียนหรือไม่ และดำเนินการอย่างไร

ไม่ได้ดำเนินการ

ดำเนินการ โดย

4.2 โรงเรียนดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนด้านการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาและบรรยากาศในชั้นเรียนภายใต้หลักการแตกต่างแต่อยู่ร่วมกันได้หรือไม่ และดำเนินการอย่างไร

- ไม่ได้ดำเนินการ
 ดำเนินการ โดย

4.3 โรงเรียนดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนด้านการจัดการชั้นเรียนที่มีกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับครู ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนหรือไม่ และดำเนินการอย่างไร

- ไม่ได้ดำเนินการ
 ดำเนินการ โดย

5. ด้านเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)

5.1 โรงเรียนดำเนินการสร้างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ผู้ปกครองและภาคีเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนในการต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกหรือไม่ และดำเนินการอย่างไร

- ไม่ได้ดำเนินการ
 ดำเนินการ โดย

6. ด้านระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)

6.1 โรงเรียนดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนด้านการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนหรือไม่ และดำเนินการอย่างไร

- ไม่ได้ดำเนินการ
 ดำเนินการ โดย

6.2 โรงเรียนดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนด้านการช่วยเหลือ เยียวยาฟื้นฟูจิตใจบุคคลผู้ถูกรังแก และผู้กระทำจากการกลั่นแกล้งรังแกหรือไม่ และดำเนินการอย่างไร

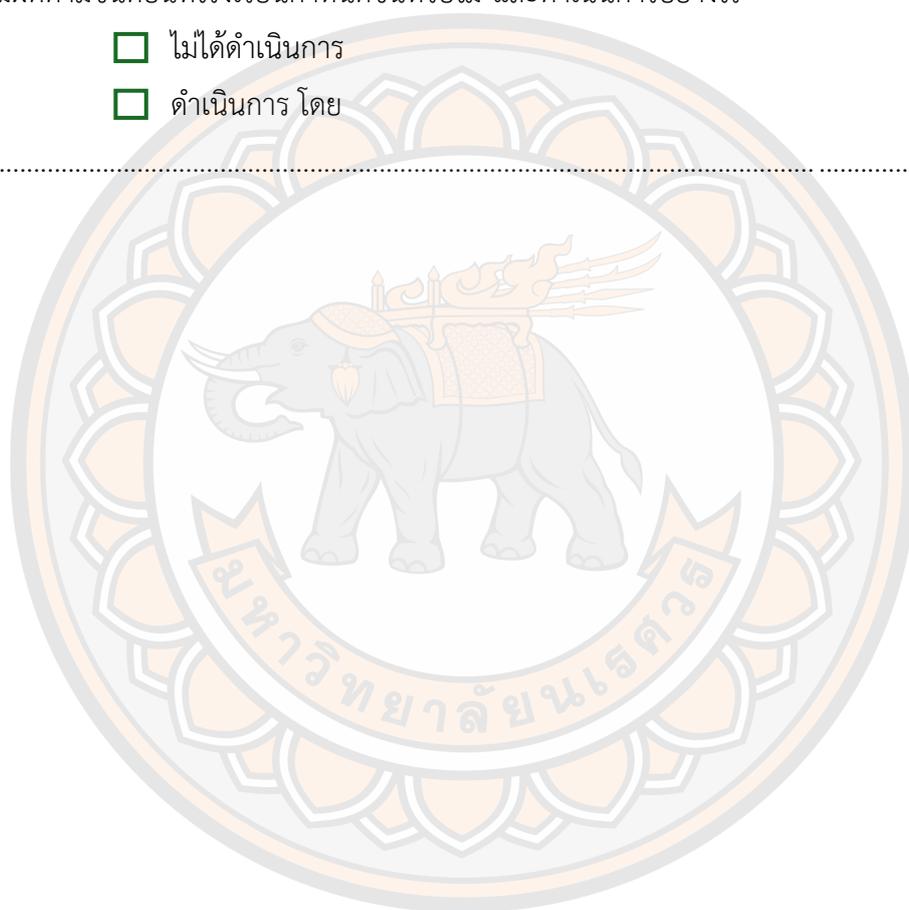
- ไม่ได้ดำเนินการ
 ดำเนินการ โดย

6.3 โรงเรียนดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนในส่วนของกระบวนการจัดการแก้ไขปัญหากรณีเกิดเหตุการณ์ก่อกวนร้ายแรงในโรงเรียนหรือไม่ และดำเนินการอย่างไร

- ไม่ได้ดำเนินการ
- ดำเนินการ โดย
-

6.4 โรงเรียนดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนในส่วนของมาตรการความผิดตามขั้นตอนที่โรงเรียนกำหนดขึ้นหรือไม่ และดำเนินการอย่างไร

- ไม่ได้ดำเนินการ
- ดำเนินการ โดย
-

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
เรื่อง แนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา
เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

เพื่องานวิจัยเรื่อง
รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา
เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ผู้วิจัย

นางปริฉัตร หมอนทอง

นิสิตปริญญาการศึกษาดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยนเรศวร

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก
2. แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์
 - ตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก
3. คำนิยามศัพท์เฉพาะ
 - 3.1 การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ หมายถึง การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบในการดำเนินการปรับปรุงและหรือเปลี่ยนแปลง โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน
 - 3.2 พื้นที่ปลอดภัย หมายถึง พื้นที่ที่มีความปลอดภัยจากการถูกลั่นแกล้งรังแกทั้งด้านกายภาพและ ด้านจิตใจ
 - 3.3 การกลั่นแกล้งรังแก หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกทางร่างกาย คำพูด สังคม หรือทางไซเบอร์ ซึ่งมักเกิดขึ้นในสังคมที่มีช่องว่างระหว่างผู้ที่มีพลังกำลัง หรืออำนาจมากกว่า แสดงออกแก่ผู้ที่อ่อนแอกว่า ทำให้เกิดความเจ็บปวดทางร่างกายหรือทางจิตใจ รู้สึกด้อยคุณค่า และมีโอกาสเกิดขึ้นซ้ำ ๆ ประกอบด้วย
 - 3.3.1 การกลั่นแกล้งทางร่างกาย (physical Bullying)
 - 3.3.2 การกลั่นแกล้งโดยคำพูด (Verbal Bullying)
 - 3.3.3 การกลั่นแกล้งทางสังคมหรือด้านอารมณ์ (Social or Emotional Bullying)
 - 3.3.4 การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ (Cyber Bullying)

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ คือ.....

ตำแหน่ง

สถานที่.....

วันที่.....เดือน.....ปี พ.ศ.เวลา.....

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

1. การตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)

1.1 โรงเรียนมีแนวทางในการกำหนดเป้าหมาย วางแผนการดำเนินงานและมาตรการที่ชัดเจนต่อการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนด้านการต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกทุกรูปแบบอย่างไร

.....

.....

1.2 โรงเรียนมีแนวทางในการกำหนดผู้รับผิดชอบและบทบาทหน้าที่การดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนต่อสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนอย่างชัดเจนอย่างไร

.....

.....

1.3 โรงเรียนมีแนวทางในการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนด้านการสร้างระบบกลไกในการเฝ้าระวังและดูแลร่วมกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียนอย่างไร

.....

.....

2. การพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC)

2.1 โรงเรียนมีแนวทางในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนด้านการสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจต่อปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ถูกต้องให้แก่นักเรียน ครู บุคลากรของโรงเรียนและผู้ปกครองอย่างไร

.....

.....

2.2 โรงเรียนมีแนวทางเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนด้านการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาโดยเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกอย่างไร

.....

.....

2.3 โรงเรียนมีแนวทางเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนด้านการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับนักเรียนเพื่อรับมือกับสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกอย่างไร

.....

.....

3. ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)

3.1 โรงเรียนมีแนวทางเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนด้านการดำเนินการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกอย่างไร

.....

.....

3.2 โรงเรียนมีแนวทางเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนด้านการจัดหาเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกอย่างครบถ้วนและรอบด้านอย่างไร

.....

.....

3.3 โรงเรียนมีแนวทางเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนด้านการจัดหาช่องทางสื่อสารสำหรับผู้ถูกรุ้ทำและผู้เห็นเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกที่สะดวกและปลอดภัยอย่างไร

.....

.....

4. การพัฒนาชั้นเรียน (Classroom)

4.1 โรงเรียนมีแนวทางเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ภูมิทัศน์ ห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องปฏิบัติการต่างๆ ให้มีความปลอดภัย และสร้างบรรยากาศความปลอดภัยต่อการถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน ทั้งในระดับห้องเรียนและระดับโรงเรียนอย่างจริงจังอย่างไร

.....

.....

4.2 โรงเรียนมีแนวทางเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนด้านการจัดกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับครู ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนอย่างไร

.....

.....

5. เครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)

5.1 โรงเรียนมีแนวทางเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนด้านการประสานความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และเครือข่ายภายนอก (ผู้นำชุมชน

ตำรวจ โรงพยาบาล สหวิชาชีพ)ในการร่วมกันกำหนดนโยบาย การดำเนินการและติดตามร่วมกัน
เกี่ยวกับการต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนอย่างไร

.....

.....

6. ระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)

6.1 โรงเรียนมีแนวทางเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนด้านการจัดระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนที่จะช่วยประสานและให้การช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างรวดเร็วและทันท่วงทีอย่างไร

.....

.....

6.2 โรงเรียนมีแนวทางเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนด้านการดำเนินการระบบการ
ดูแลช่วยเหลือเยียวยา พื้นฟูจิตใจของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำจากเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแก
อย่างไร

.....

.....

6.3 โรงเรียนมีแนวทางเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนด้านการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือ
เยียวยา พื้นฟูและให้คำปรึกษา โดยการมีส่วนร่วมกับเครือข่ายต่างๆ อย่างไร

.....

.....

6.4 โรงเรียนมีแนวทางเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนด้านการกำหนดมาตรการ
ความผิดต่อเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแก โดยเน้นการดำเนินการลงโทษที่เป็นไปตามลำดับขั้นตอน
เพื่อการพัฒนาจุดอ่อนอย่างไร

.....

.....

**แบบตรวจสอบความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ
ในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก**

แบบตรวจสอบฉบับนี้มีจุดประสงค์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบและรายละเอียดย่อยของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ได้จากการยกร่าง โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจะพิจารณาองค์ประกอบและรายการของรูปแบบใน 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

ประเด็นที่ 1 : องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในภาพรวม และภาพแสดง (ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ประเด็นที่ 2 : องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในองค์ประกอบย่อย

ประเด็นที่ 3 : ผลของรูปแบบในการดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ประเด็นในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)
เพื่อตรวจสอบ (ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญในครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของ องค์ประกอบและรายละเอียดย่อยของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ได้จากการยกร่างใน 2 ประเด็น หลัก ดังนี้

ประเด็นที่จะตรวจสอบรูปแบบ จำนวน 2 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 : องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในภาพรวม และภาพแสดง (ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลด ปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ประเด็นที่ 2 : องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในองค์ประกอบย่อย

ประเด็นที่ 1 องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในภาพรวม และภาพแสดง (ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน มัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

(ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการ เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในภาพรวม	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	คงเดิม	ข้อเสนอแนะเพื่อการ ปรับปรุง
องค์ประกอบที่ 1 ทิศทางของรูปแบบ		
องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ		
องค์ประกอบที่ 3 ผลของรูปแบบ		
องค์ประกอบที่ 4 เงื่อนไขความสำเร็จ		

ประเด็นที่ 2 : องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในองค์ประกอบย่อย
องค์ประกอบที่ 1 ทิศทางของรูปแบบ

(ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในภาพรวม	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	คงเดิม	ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง
<p>หลักการ ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. หลักการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach) 2. หลักการประสานพลัง (Synergy) 3. หลักการประเมินเพื่อพัฒนา (Developmental Evaluation) 4. หลักการคิดเชิงระบบ (System Thinking) <p>วัตถุประสงค์ ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วัตถุประสงค์หลัก เพื่อใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก 2. วัตถุประสงค์รอง ประกอบด้วย <p><i>ต้นน้ำ</i> เพื่อให้ได้เป้าหมาย ทิศทางและแผนงานการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก</p> <p><i>กลางน้ำ</i> เพื่อนำข้อมูลจากการทบทวนผลการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกมาปรับเปลี่ยนแผนงานและกลไกการทำงานให้ดีขึ้น</p> <p><i>ปลายน้ำ</i> เพื่อให้ได้ข้อมูลจากผลลัพธ์การดำเนินงานมาวางแผนการ</p> 		

(ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการ เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในภาพรวม	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	คงเดิม	ข้อเสนอแนะเพื่อ การปรับปรุง
<p>ดำเนินงานในครั้งต่อไป</p> <p>ระบบและกลไก ประกอบด้วย</p> <p>ต้นน้ำ</p> <p>ระบบ</p> <ol style="list-style-type: none"> กำหนดเป้าหมายและนโยบาย วิเคราะห์ความซับซ้อน กำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ <p>กลไก</p> <ol style="list-style-type: none"> บทบาทผู้บริหาร <ol style="list-style-type: none"> สร้างกระบวนการให้ความรู้แก่ ครู ผู้ปกครองและ คณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจในนโยบาย และแนวทางการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลด ปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก นำทีมครูและผู้ปกครองในการกำหนดวิสัยทัศน์และ เป้าหมายร่วมกันในเรื่องการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยใน โรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก นำทีมครูและผู้ปกครองในการวิเคราะห์ปัญหาและ อุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายในการการ เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่น แกล้งรังแกด้วยการคิดเชิงระบบ (Systems Thinking) กำหนดและประสานงานในการออกแบบโครงการหรือ กิจกรรมที่เอื้อต่อการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อ ลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกรวมถึงวิเคราะห์ปัญหาและ อุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายด้วยการคิดเชิง ระบบ (Systems Thinking) ดำเนินการประเมินผลและสะท้อนผลการเรียนรู้เพื่อ นำไปปรับปรุงกระบวนการและแนวทางปฏิบัติให้ดีขึ้น เชื่อมโยงและสร้างกลไกในการให้ผู้ปกครองร่วมมือใน 		

(ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการ เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในภาพรวม	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	คงเดิม	ข้อเสนอแนะเพื่อ การปรับปรุง
<p>การสะท้อนผลการปฏิบัติและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>1.7 แต่งตั้งคณะทำงานที่รับผิดชอบการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยแต่งตั้งครูผู้ควบคุมดูแลระบบสารสนเทศ (Information System) และครูประจำชั้นทุกชั้นเรียน เพื่อรับผิดชอบในการรวบรวมและประมวลผลข้อมูลนักเรียน</p> <p>1.8 กำหนดตารางเวลาการปฏิบัติการ โดยการจัดประชุมคณะทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อทบทวนและติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินการ</p> <p>1.9 มอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบให้กับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยมีความชัดเจนในบทบาทของแต่ละคน เช่น ครูผู้ควบคุมระบบสารสนเทศจะต้องรับผิดชอบในการบันทึกและประมวลผลข้อมูลนักเรียน ส่วนครูประจำชั้นจะรับผิดชอบในการติดตามพฤติกรรมและการพัฒนาของนักเรียน</p> <p>1.10 กำหนดปฏิทินการถอดบทเรียนผลการดำเนินงาน โดยกำหนดการประชุมร่วมกันเป็นระยะ เพื่อนำผลการดำเนินงานมาประเมินและวางแผนพัฒนาต่อไป</p> <p><u>2. บทบาทครู</u></p> <p>2.1. ปฏิบัติตามนโยบายที่ผู้บริหารกำหนด และบันทึกข้อตกลง (MOU) ที่ทำร่วมกับผู้ปกครองและนักเรียน</p> <p>2.2 ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะชีวิตเพื่อรับมือกับเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน</p> <p>2.3 ติดตามสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน พร้อมรายงานและวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับผู้ปกครองและผู้บริหาร</p> <p>2.4 รับผิดชอบในการใช้งานโปรแกรม School Health Hero เพื่อบันทึกข้อมูลนักเรียนเพื่อคัดกรองนักเรียน</p>		

(ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการ เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในภาพรวม	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	คงเดิม	ข้อเสนอแนะเพื่อ การปรับปรุง
<p>2.5 ปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยการเพิ่มเนื้อหาการเรียนรู้และการเลือกใช้วิธีการสอนที่สนับสนุนการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก</p> <p>2.6 เลือกวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมในการติดตามผลการพัฒนาของนักเรียน ด้านพฤติกรรมการถูกกลั่นแกล้งและเป็นผู้กระทำการกลั่นแกล้ง</p> <p>3. บทบาทผู้ปกครอง</p> <p>3.1 ให้ความร่วมมือในการบันทึกข้อตกลงกับโรงเรียนในเรื่องพฤติกรรมของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแกทั้งที่เป็นผู้ถูกระทำและผู้กระทำ โดยมีส่วนร่วมในการดูแลพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในบ้านและโรงเรียน</p> <p>3.2 มีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการปฏิบัติของนักเรียนและให้ข้อเสนอแนะร่วมกับโรงเรียน</p> <p>3.3 เข้าร่วมกิจกรรมอบรมหรือเวิร์คช็อปที่โรงเรียนจัดเพื่อให้เข้าใจแนวทางการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก</p> <p>กลางน้ำ ประกอบด้วย</p> <p>ระบบ</p> <p>1. เก็บข้อมูลและประเมินผล : รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องและวิเคราะห์ผลลัพธ์ เพื่อประเมินความก้าวหน้าและประสิทธิภาพของกิจกรรม</p> <p>2. สะท้อนผลและปรับปรุง : ทบทวนผลการดำเนินงานและปรับปรุงแผนตามความจำเป็นเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และเป้าหมายที่กำหนด</p> <p>กลไก</p> <p>1. บทบาทผู้บริหาร</p>		

(ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการ เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในภาพรวม	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	คงเดิม	ข้อเสนอแนะเพื่อ การปรับปรุง
<p>1.1 เป็นผู้นำกระบวนการ Check list Act โดยนำ โครงการหรือกิจกรรมที่ดำเนินการไปแล้วมาตรวจสอบ ความสำเร็จ และประเมินว่าตรงตามตัวชี้วัด (KPI) ที่กำหนด ไว้หรือไม่ รวมถึงการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/ กิจกรรมโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนา วิชาชีพ (PLC)</p> <p>1.2 นำกระบวนการวิเคราะห์ Red Zone เพื่อระบุ โครงการ/กิจกรรมที่ต้องเร่งปรับปรุง โดยใช้เครื่องมือ Matrix ความซับซ้อน แบ่งเป็น 4 Quadrants เพื่อวิเคราะห์ ความสำคัญและความเร่งด่วนของโครงการ/กิจกรรม และให้ แนวทางการปรับปรุงให้บรรลุเป้าหมายในภาคเรียนนี้</p> <p>1.3 ประชุมคณะทำงาน เพื่อทบทวนผลการดำเนินงาน ของการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหา การกลั่นแกล้งรังแกที่ผ่านมา โดยเน้นการสะท้อนผลการ ดำเนินงานร่วมกัน วิเคราะห์จุดสำเร็จและจุดที่ยังต้องพัฒนา พร้อมประเมินความซับซ้อนและปัญหาที่เกิดขึ้น</p> <p>1.4 ประเมินความสามารถของทีม โดยวิเคราะห์ปัจจัยที่ นำไปสู่ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในโครงการ/กิจกรรมที่ ดำเนินการ พร้อมนำเสนอแนวทางปรับเปลี่ยนกลไกการ ทำงานและบทบาทของแต่ละคนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยนำปัจจัยทั้งหมดที่วิเคราะห์มาวางแผนและปรับปรุง โครงการ/กิจกรรมที่ยังไม่ได้บรรลุผล โดยปรับแผนงานหรือ เพิ่มกิจกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์</p> <p>1.5 สรุปผลการเรียนรู้และสะท้อนผล โดยใช้กระบวนการ PLC เพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าใจภาพรวมการดำเนินงาน และ สามารถนำแนวคิดที่ได้มาปรับใช้ในการพัฒนาต่อไป</p> <p>2. บทบาทครู</p> <p>2.1 ร่วมมือกับผู้บริหารและเพื่อนครูในกระบวนการ</p>		

(ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการ เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในภาพรวม	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	คงเดิม	ข้อเสนอแนะเพื่อ การปรับปรุง
<p>Check list Act โดยตรวจสอบโครงการ/กิจกรรมที่ ดำเนินการมาแล้ว พร้อมสะท้อนผลการดำเนินงานว่า กิจกรรมใดบรรลุตามเป้าหมาย และกิจกรรมใดยังต้อง ปรับปรุง</p> <p>2.2 ร่วมกับผู้บริหารในการวิเคราะห์กิจกรรมที่อยู่ใน Red Zone โดยใช้เครื่องมือ Matrix ความซับซ้อน เพื่อจัดลำดับ ความสำคัญและความเร่งด่วนของโครงการที่ต้องแก้ไข</p> <p>2.3 ทบทวนเอกสารและรายงานผลการดำเนินงานของ นักเรียน รวมถึงการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อ ลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกของตนเอง โดยประเมินว่า ผลลัพธ์การดำเนินงานว่าเป็นไปตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ หรือไม่ พร้อมสะท้อนความเห็นในที่ประชุม</p> <p>2.4 ร่วมมือในการประเมินผลความสามารถของทีมงานใน ด้านการทำงานเกี่ยวกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยใน โรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกเพื่อวิเคราะห์ ปัจจัยที่ทำให้สำเร็จหรือล้มเหลว และเสนอแนวทางปรับปรุง กลไกการทำงานร่วมกัน</p> <p>2.5 ร่วมกันพิจารณาและเสนอแนวทางปรับแผนงานเพื่อ ปรับปรุงโครงการหรือกิจกรรมที่ยังไม่ได้ดำเนินการให้ สอดคล้องกับเป้าหมาย หรือเสนอวิธีการเพิ่มเติมที่จะช่วยให้ บรรลุผลตามวิสัยทัศน์</p> <p>2.6 เข้าร่วมในกระบวนการ PLC เพื่อสรุปผลการเรียนรู้ และสะท้อนผลที่ได้จากการดำเนินงานที่ผ่านมา โดยมีการ เสนอแนะวิธีการที่สามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินงาน ต่อไป</p> <p><u>3. บทบาทผู้ปกครอง</u></p> <p>3.1 มีบทบาทในการให้ข้อมูลและสะท้อนพฤติกรรมของ นักเรียนจากการดำเนินกิจกรรมการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัย</p>		

(ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการ เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในภาพรวม	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	คงเดิม	ข้อเสนอแนะเพื่อ การปรับปรุง
<p>จากการกลั่นแกล้งรังแก โดยร่วมกับครูในการตรวจสอบว่า พฤติกรรมของนักเรียนตามแบบประเมิน</p> <p>3.2 มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของ นักเรียนที่บ้าน และให้คำแนะนำในการปรับปรุงโครงการ/ กิจกรรมที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก</p> <p>3.3 ร่วมกับครูในการทบทวนผลการดำเนินงานการ เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก โดยให้ ข้อมูลเพิ่มเติมจากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนที่บ้าน</p> <p>3.4 มีส่วนร่วมในการประเมินความสามารถของทีมครูโดย ให้ข้อเสนอแนะที่ช่วยพัฒนาการทำงานร่วมกันในการ เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่น แกล้งรังแก</p> <p>3.5 ร่วมมือกับครูในการปรับแผนพัฒนานักเรียน โดยการ สนับสนุนกิจกรรมที่บ้านที่สอดคล้องกับแผนงานของโรงเรียน</p> <p>3.6 ร่วมสรุปผลการเรียนรู้ร่วมกันกับครูและนักเรียน เพื่อให้เกิดการปรับปรุงพฤติกรรมเชิงบวกของนักเรียนทั้งใน บ้านและโรงเรียน</p> <p>ปลายน้ำ ประกอบด้วย</p> <p>ระบบ</p> <p>1. ประเมินผล : ประเมินผลการดำเนินการจากการสะท้อน ผลการเรียนรู้ตั้งแต่เริ่มกระบวนการ ต้นน้ำ กลางน้ำ และ ปลายน้ำ มาจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงาน โดยเน้นถึง ความสำเร็จและบทเรียนที่ได้รับ</p> <p>2. การพัฒนา : เพื่อนำผลที่ได้จากการประเมินผลมาวาง แผนการดำเนินงานในปีถัดไป</p> <p>กลไก</p> <p>1. บทบาทผู้บริหาร</p>		

(ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการ เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในภาพรวม	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	คงเดิม	ข้อเสนอแนะเพื่อ การปรับปรุง
<p>1.1 ประชุมคณะทำงานผู้รับผิดชอบและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อนำโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ได้ดำเนินการทั้งหมด มาทบทวนและสะท้อนผลตาม Timeline ที่ได้กำหนดไว้ โดยการประชุมนี้จะเน้นการรวบรวมข้อมูลจากทีมครูและผู้ปกครอง เพื่อให้เห็นภาพรวมของกิจกรรมที่ผ่านมา</p> <p>1.2 เป็นผู้ดำเนินการประชุมทบทวนผลลัพธ์ของกิจกรรมที่ได้ดำเนินการทั้งหมด เพื่อประเมินว่ากิจกรรมต่าง ๆ บรรลุผลตามที่ตั้งเป้าหมายหรือไม่ โดยใช้ข้อมูลจากการประเมินผลลัพธ์ของครูและผู้ปกครอง</p> <p>1.3 นำผลจากการสะท้อนผลการดำเนินงานมา เปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ตาม KRA และ KPI เพื่อวิเคราะห์ช่องว่างที่ยังไม่ได้รับการเติมเต็ม โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบสองวงจร (Double loop learning) เพื่อให้เข้าใจปัญหาและสามารถติดตามแก้ไขหรือหาแนวทางปรับปรุงให้บรรลุวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้</p> <p>1.4 ประเมินและปรับแผนการดำเนินการในปีถัดไป โดยการนำผลจากการวิเคราะห์ Vision ที่ตั้งไว้ตั้งแต่เริ่มต้นมา เปรียบเทียบกับผลการดำเนินงาน เพื่อหาจุดที่ก้าวหน้าและจุดที่ต้องปรับปรุงมากขึ้น</p> <p>1.5 เป็นผู้ดำเนินการสรุปผลการเรียนรู้ทั้งหมดตั้งแต่เริ่มกระบวนการจนถึงจบกระบวนการ โดยเน้นการใช้กระบวนการ Reflection เพื่อสะท้อนแนวคิดที่ได้รับและสิ่งที่ต้องปรับปรุงในการดำเนินงานต่อไป</p> <p>2. บทบาทครู</p> <p>2.1 ร่วมกับผู้บริหารในการทบทวนกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการไปแล้ว โดยการสะท้อนผลการ</p>		

(ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการ เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในภาพรวม	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	คงเดิม	ข้อเสนอแนะเพื่อ การปรับปรุง
<p>ดำเนินงานตาม Timeline ที่กำหนดไว้ ครูต้องแสดงข้อมูลที่รวบรวมจากห้องเรียน เช่น พฤติกรรมของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งรังแก</p> <p>2.2 รายงานผลลัพธ์ของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา นักเรียนในเรื่องพฤติกรรมการกลั่นแกล้งรังแก ครูต้องวิเคราะห์และแสดงผลการพัฒนาของนักเรียนตามที่ได้ ดำเนินการในห้องเรียน รวมถึงสะท้อนปัญหาและ ความสำเร็จที่เกิดขึ้น</p> <p>2.3 ทำการเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่ได้รับกับเป้าหมายที่ กำหนดไว้ เพื่อหาช่องว่างในการพัฒนาการของนักเรียน โดย ครูจะประเมินผลตาม KRA ที่กำหนดไว้ และนำเสนอผลการ วิเคราะห์ในที่ประชุมร่วมกับผู้บริหารและผู้ปกครอง</p> <p>2.4 เสนอแนวทางการปรับปรุงแผนการดำเนินงานในปี ถัดไป โดยการเสนอแผนการเรียนรู้ใหม่หรือวิธีการสอนที่ สามารถพัฒนานักเรียนได้ดีขึ้น และทำให้บรรลุเป้าหมายที่ ชัดเจนกว่าเดิม</p> <p>2.5 มีส่วนร่วมในกระบวนการสะท้อนผลการเรียนรู้ โดย สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการดำเนินงานที่ผ่านมา ตั้งแต่การเข้า ร่วมกระบวนการจนถึงการประเมินผลสุดท้าย รวมถึงเสนอ แนวทางที่จะนำไปปรับใช้ในปีถัดไป</p> <p><u>3. บทบาทผู้ปกครอง</u></p> <p>3.1 เข้าร่วมการทบทวนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้าง พื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยสะท้อนผลการพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนที่บ้าน และ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมของ โรงเรียน</p> <p>3.2 รายงานผลลัพธ์ที่สังเกตเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของ นักเรียนที่บ้าน ว่ามีการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาจากกิจกรรม</p>		

(ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในภาพรวม	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	คงเดิม	ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง
<p>ของโรงเรียนหรือไม่ พร้อมแสดงความคิดเห็นว่าโรงเรียนสามารถช่วยเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกได้อย่างไร</p> <p>3.3 ให้ข้อเสนอแนะในการวิเคราะห์ช่องว่างระหว่างเป้าหมายที่ตั้งไว้กับพฤติกรรมจริงของนักเรียนที่บ้าน เพื่อให้คณะทำงานของโรงเรียนเข้าใจปัญหาจากมุมมองของผู้ปกครอง และสามารถปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น</p> <p>3.4 มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการปรับปรุงแผนงานของโรงเรียน โดยการเสนอความต้องการหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมพัฒนาของนักเรียนและพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนที่เห็นว่าควรให้ความสำคัญมากขึ้นในปีถัดไป</p> <p>3.5 ร่วมสะท้อนผลการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้ร่วมกับโรงเรียนและครู ในการสนับสนุนพฤติกรรมเชิงบวกของนักเรียนที่บ้าน รวมถึงแสดงความคิดเห็นถึงสิ่งที่ต้องปรับปรุงในการดำเนินงานต่อไป</p>		

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ

(ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในภาพรวม	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	คงเดิม	ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง
<p>ต้นน้ำ</p> <p>ชั้นวางแผน</p> <p>1. ผู้บริหารสถานศึกษา ทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ในด้านการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ระหว่าง ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานหรือองค์กรที่</p>		

(ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในภาพรวม	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	คงเดิม	ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง
<p>เกี่ยวข้อง เพื่อประสานความร่วมมือในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก โดยในส่วนของผู้ปกครองขอตกลงให้ความร่วมมือในการดูแลสอดส่องพฤติกรรม</p> <p>2. การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Share Vision) เป็นการกำหนด school Gool เพื่อหาจุดฝันร่วมกันหรือผลลัพธ์ที่อยากให้เกิดขึ้นว่าเป็นอย่างไรร่วมกันระหว่าง ผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง เป็นการหาเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกเพื่อกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจนต่อการต่อต้านการกลั่นแกล้งกันในโรงเรียน</p> <p>3. ประกาศหรือกำหนดนโยบายที่ชัดเจน ในเรื่องการต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนโดยผู้บริหารประกาศนโยบายในการขับเคลื่อน ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ</p> <p>4. ผู้บริหารสร้างกระบวนการในการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจและความตระหนักให้แก่คณะครู ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อรับทราบนโยบายเกี่ยวกับการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก</p> <p>5. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่มีผลต่อการกลั่นแกล้งรังแกกันในโรงเรียน</p> <p>6. การวิเคราะห์ความซับซ้อน ด้วยเครื่องมือการคิดเชิงระบบ (Systems Thinking) โดยการนำผลการคัดกรองนักเรียนจากแบบประเมิน SDQ ข้อมูลจากโปรแกรม School Health Hero และการประเมินนักเรียนโดยนักเรียน ผู้ปกครองและครู มาร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคที่พบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก</p>		

(ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในภาพรวม	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	คงเดิม	ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง
<p>ของผู้เกี่ยวข้องที่ทำให้ไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายและแนวทางที่อยากให้เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่เป้าหมายได้</p> <p>7. นำ Vision วิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้ มากำหนดปัจจัยความสำเร็จ (Key result areas : KRA) และดัชนีความสำเร็จ (Key performance Indicators : KPI) เป็นการกำหนดผลลัพธ์ของการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ต้องการเห็นหลังจากดำเนินการเสร็จสิ้น ในส่วนของ KRA ได้แก่ ผลลัพธ์ว่าใครบ้าง/อะไรบ้างที่ต้องเปลี่ยน และต้องเป็นอย่างไร เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เช่น 1) ผู้บริหาร 2) ครู 3) ผู้ปกครอง 4) นักเรียน และ 5) เครือข่าย และส่วนของ KPI คือ ผลลัพธ์ที่อยากให้เกิดขึ้นในการการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ตั้งไว้ เช่น โรงเรียนมีนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกอย่างชัดเจน โรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่เป็นระบบและมีกลไกในการขับเคลื่อน มีหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกและการเผชิญกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก</p> <p>มีหลักสูตรฝึกอบรมให้กับครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ในการสร้างความตระหนัก ความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการกลั่นแกล้งรังแก และเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับนักเรียน</p> <p>มีระบบการสื่อสารเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกที่ปลอดภัย มีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยต่อการกลั่นแกล้งรังแก มีมาตรการที่ชัดเจนต่อการกระทำที่เป็นการกลั่นแกล้งรังแกทั้งในระดับห้องเรียนและโรงเรียน มีโครงการ/กิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ครูกับครู ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน มีเครือข่ายความร่วมมือในการร่วมกันต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแก มีระบบการดูแล</p>		

(ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในภาพรวม	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	คงเดิม	ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง
<p>ช่วยเหลือเยียวยา พื้นฟูจิตใจของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ มีแผนเผชิญเหตุเมื่อเกิดเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนและมีมาตรการต่อความผิดที่ชัดเจน</p> <p>ชั้นปฏิบัติ</p> <p>1. มีการแต่งตั้งคณะทำงานผู้รับผิดชอบ โดยให้ศึกษาระเบียบและแนวปฏิบัติส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนและเพื่อให้การดำเนินงานลงสู่การปฏิบัติเกิดประสิทธิภาพสูงสุด</p> <p>2. จากนั้นก็นำ KRA และ KPI ที่กำหนดไว้มาออกแบบโครงการ/กิจกรรม (กำหนด Act) กำหนดวิธีการติดตามและเก็บข้อมูลเพื่อวัดผลความสำเร็จ ซึ่งเป็นการนำการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบลงสู่การเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ดังนี้</p> <p>2.1 ออกแบบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม (Action Plan) โดยครอบคลุมกระบวนการขององค์ประกอบของพื้นที่ปลอดภัย ได้แก่ พื้นที่ปลอดภัยทางกายภาพและพื้นที่ปลอดภัยทางจิตใจ โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เพื่อร่วมกันออกแบบการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก</p> <p>2.2 การกำหนดการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก</p> <p>2.3 สร้างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็ง รวมถึงการดูแลเยียวยาพื้นฟูจิตใจและการดำเนินการตามมาตรฐานความผิดที่ร่วมกันกำหนดไว้</p> <p>2.4 การปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการเนื้อหาและทักษะชีวิตที่ใช้ในการรับมือกับสถานการณ์การกลั่นแกล้ง</p>		

(ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในภาพรวม	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	คงเดิม	ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง
<p>รังแก และการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นเรียน (Classroom Learning) รวมถึงการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย</p> <p>2.4.1 ด้านหลักสูตร (Curriculum) มีการปรับปรุงหลักสูตรทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในการบูรณาการเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกและการรับมือกับสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแก</p> <p>2.4.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ (Instruction) การเลือกวิธีสอนและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม ส่งเสริมสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ที่ปลอดภัยจากการถูกกลั่นแกล้ง เพื่อช่วยให้นักเรียนบรรลุถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้</p> <p>2.4.3 ด้านการวัดผล (Measuring) เลือกวิธีการวัดผลที่เหมาะสมและสามารถวิเคราะห์ผลในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกได้</p> <p>2.4.4 ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ (Evaluating) สามารถประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกได้</p> <p>3. การกำหนดปฏิทินและตารางเวลาปฏิบัติการ</p> <p>4. การดำเนินการให้มีระบบสารสนเทศ (Information System) โดยมีการแต่งตั้งคณะทำงานเกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนระบบสารสนเทศในโรงเรียน ประกอบด้วย ครูผู้ควบคุมดูแลระบบ และคุณครูประจำชั้นทุกชั้นเรียน และคณะทำงานต้องศึกษาแนวปฏิบัติในการใช้โปรแกรม ซึ่งใช้โปรแกรม School Health Hero</p> <p>โดยข้อมูลทั้งหมดจะถูกนำไปประเมินผลและนำไปใช้ในการคัดกรองนักเรียน เพื่อปรับปรุงนักเรียนให้ดีขึ้นตามแนวทางการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหา</p>		

(ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในภาพรวม	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	คงเดิม	ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง
<p>การกลั่นแกล้งรังแก</p> <p>ชั้นประเมิน</p> <p>1. กำหนดปฏิทินการสะท้อนผล (Reflection) การดำเนินงาน</p> <p>2. สะท้อนผลการเรียนรู้ (Reflection) เป็นการสะท้อนผลการดำเนินงานในช่วงต้นน้ำ เพื่อสะท้อนให้เกิดการพัฒนากระบวนการ/แนวทางปฏิบัติใหม่ๆ โดยจะทำการประเมินกระบวนการในแต่ละขั้นตอน และประเมินผลความพึงพอใจของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินการในช่วงต้นน้ำ มีการสะท้อนคิดจากผู้ที่ปฏิบัติงานถึงปัญหาการดำเนินงานที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จ โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ทุกเย็นวันอังคารและ วันพฤหัสบดี เวลา 15.50 - 16.30 น.</p> <p>3. กระบวนการ Crop ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นเครื่องมือทำงานร่วมกับผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองสะท้อนผลการดำเนินการในช่วงต้นน้ำ โดยมีเป้าหมายหลักอันจะนำไปสู่เป้าหมายร่วมกัน คือ การเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกทั้งทางกายภาพและจิตใจ</p> <p>กลางน้ำ</p> <p>ชั้นวางแผน</p> <p>1. Check list Act โดยการนำโครงการ/กิจกรรมที่ได้ดำเนินการไปแล้วตั้งแต่ช่วงกระบวนการต้นน้ำ จนถึงปัจจุบัน มาวางบน Timeline ที่กำหนด แล้วมาสะท้อนผลการดำเนินการร่วมกันถึงกิจกรรมเกี่ยวกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนจากการกลั่นแกล้งรังแกว่ามีกิจกรรมใดบ้างที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และบรรลุตามตัวชี้วัดความสำเร็จต่อกลุ่มเป้าหมายใด ใน KRA และตัวชี้วัด KPI</p>		

(ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในภาพรวม	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	คงเดิม	ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง
<p>จากนั้นนำมาจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรม โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) โดยให้ผู้บริหาร คณะครู ร่วมกันสะท้อนผล (Reflection) ผลการดำเนินงาน เป็นการ Check list Act ของโครงการ/กิจกรรมที่ได้ดำเนินการไปแล้วตั้งแต่ช่วงกระบวนการต้นน้ำ</p> <p>2. การวิเคราะห์ความซับซ้อน ด้วยเครื่องมือ Matrix ความซับซ้อน ซึ่งเป็นการนำโครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการดำเนินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ที่ได้ดำเนินการไปแล้วมาจัดลำดับความสำคัญ โดยใช้การวิเคราะห์ Red Zone ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 Quadrant ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Quadrant ขวา-บน สำคัญมาก-เร่งด่วนมาก 2) Quadrant ซ้าย-บน สำคัญมาก-เร่งด่วนน้อย 3) Quadrant ซ้าย-ล่าง สำคัญน้อย-เร่งด่วนน้อย 4) Quadrant ขวา-ล่าง สำคัญน้อย-เร่งด่วนมาก <p>โดยที่โครงการ/กิจกรรมใดที่ถูกจัดลำดับอยู่ในพื้นที่สีแดง (Red zone) คือ Quadrant 1 แสดงว่ามีความสำคัญมากควรเร่งแก้ไข/ปรับปรุง เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ ภายใน 1 ภาคเรียน</p> <p>ขั้นปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ทบทวนผลการดำเนินงาน เป็นการทบทวนเอกสารผลการดำเนินงานโครงการ/ กิจกรรมของการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ผ่านมา เพื่อให้สมาชิกในทีมเห็นข้อมูลร่วมกันว่า กิจกรรมส่วนใดสำเร็จ ส่วนใดที่ยังไม่สำเร็จ ส่วนใดจะต้องทำต่อ และใช้เครื่องมืออะไรวัด และวิเคราะห์หาสาเหตุ อุปสรรค อะไรที่ทำให้ยังไม่สำเร็จ (โดยนำผลจากการวิเคราะห์ความซับซ้อน 		

(ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในภาพรวม	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	คงเดิม	ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง
<p>จาก Matrix ความซับซ้อนมาร่วมวิเคราะห์ด้วย) โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ให้ผู้บริหาร คณะครู ร่วมกันทบทวนผลการดำเนินงานโครงการ/ กิจกรรมของการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก</p> <p>2. ประเมินความสามารถของทีม เป็นการอธิบายถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จ และความล้มเหลวของการดำเนินงานการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกของทุกคนในทีม เพื่อนำไปปรับเปลี่ยนแผนงาน กลไกการทำงาน และองค์ประกอบของทีมระหว่างทางให้ดีขึ้น โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ที่ให้ผู้บริหาร คณะครูและผู้ปกครอง ร่วมกันประเมินความสามารถของทีม เป็นการนำปัจจัยทั้งหมดที่วิเคราะห์มาพิจารณาร่วมกัน และหาแนวทางการปรับกิจกรรมที่ยังไม่ได้ดำเนินการให้ดีขึ้น หรือเพิ่มโครงการ/ กิจกรรม เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์</p> <p>ขั้นประเมิน</p> <p>1. สรุปผลการเรียนรู้ร่วมกันสะท้อนผล (Reflection) โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ที่ให้ผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมกันสะท้อนผล (Reflection) และสรุปผลการเรียนรู้ร่วมกัน โดยพิจารณาจากเป้าหมายและการพัฒนาตนเองของสมาชิก</p> <p>ปลายน้ำ</p> <p>ขั้นวางแผน</p> <p>1. ผู้บริหารและครูร่วมกันการทบทวนการดำเนินการและ</p>		

(ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในภาพรวม	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	คงเดิม	ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง
<p>กิจกรรม โดยการนำโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ที่ได้ดำเนินการทั้งหมดตาม Timeline ที่ได้กำหนดไว้ มาสะท้อนผลเพื่อทบทวนการดำเนินการ</p> <p>2. ผู้บริหารและครูนำผลจากการทบทวนกิจกรรมและสะท้อนผลการดำเนินงาน มาทบทวนผลลัพธ์ของกิจกรรมที่ได้ดำเนินการทั้งหมด แล้วสรุปความก้าวหน้า</p> <p>ขั้นปฏิบัติ</p> <p>1. ผู้บริหารและครูร่วมกันวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap) เป็นการนำผลที่ได้จากการทบทวนและสะท้อนผลการดำเนินงานมาเปรียบเทียบ เพื่อให้ทราบถึงการพัฒนาการของกลุ่มเป้าหมายตาม KRA ที่ได้กำหนดไว้</p> <p>2. ผู้บริหารและครูนำผลการวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap) มาปรับแผนการดำเนินการในปีถัดไป เป็นการวิเคราะห์วิสัยทัศน์ (Vision) ที่เขียนไว้ ตั้งแต่ต้น เพื่อประเมินว่าจุดไหนมีความก้าวหน้า และจุดไหนที่ต้องให้ความสำคัญมากขึ้น</p> <p>ขั้นประเมิน</p> <p>1. ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครองการสะท้อนผลการเรียนรู้ (Reflection) เป็นการสะท้อนผลการเรียนรู้ ตั้งแต่กระบวนการช่วงต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อนำผลที่ได้มาวางแผนการดำเนินงานในปีถัดไป</p>		

องค์ประกอบที่ 3 ผลของรูปแบบ

(ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในภาพรวม	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	คงเดิม	ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง
Output		

(ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการ เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในภาพรวม	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	คงเดิม	ข้อเสนอแนะเพื่อการ ปรับปรุง
<p>โรงเรียนมีพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกทั้งทาง กายภาพและจิตใจ ประกอบด้วย</p> <p>1. ด้านกายภาพ</p> <p>1.1 นโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกที่ชัดเจนของ โรงเรียน</p> <p>1.2 โครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ในโรงเรียน</p> <p>1.3 การกำหนดพื้นที่ปลอดภัย</p> <p>1.4 การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาและ บรรยากาศในชั้นเรียนภายใต้หลักการแตกต่างแต่อยู่ร่วมกัน ได้</p> <p>1.5 การสร้างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่าย</p> <p>1.6 การจัดระบบช่องทางการสื่อสาร</p> <p>1.7 การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>1.8 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ</p> <p>1.9 การประเมินนักเรียนรายบุคคล</p> <p>1.10 กระบวนการจัดการแก้ไขปัญหา</p> <p>1.11 การจัดทำแผนความปลอดภัยของสถานศึกษา</p> <p>1.12 การป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำ และสร้างความเข้าใจกับ ผู้กระทำอย่างเหมาะสม</p> <p>1.13 การช่วยเหลือ เยียวยา พื้นฟู จิตใจ</p> <p>1.14 การดำเนินการตามขั้นตอนของมาตรการความผิด</p> <p>2. ด้านจิตใจ ประกอบด้วย</p> <p>2.1 การสร้างทัศนคติ ความตระหนักการรับรู้และความ เข้าใจที่ถูกต้องต่อการกลั่นแกล้งรังแก</p> <p>2.2 การจัดการชั้นเรียน มีกิจกรรมสร้างความ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับครู ครูกับนักเรียนและ</p>		

(ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการ เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในภาพรวม	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	คงเดิม	ข้อเสนอแนะเพื่อการ ปรับปรุง
<p>นักเรียนกับนักเรียน</p> <p>2.3 การเสริมสร้างทักษะชีวิต ประสบการณ์และ สมรรถนะในการป้องกันการกลั่นแกล้งรังแกกันให้แก่ นักเรียน</p> <p>Outcome เหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนลดจำนวนลง</p>		

องค์ประกอบที่ 4 เงื่อนไขความสำเร็จ

(ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการ เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อ ลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในภาพรวม	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	คงเดิม	ข้อเสนอแนะเพื่อการ ปรับปรุง
เงื่อนไขที่จะทำให้การนำรูปแบบไปใช้ ให้ประสบ ความสำเร็จ คือ ผู้นำต้องมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง		

แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ
ในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

แบบประเมินฉบับนี้ เป็นการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง)
รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลด
ปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ขอให้ท่านประเมินตามความคิดเห็นโดยใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคะแนน
ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้สูงสุดในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้สูงสุดในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการประเมิน(ร่าง) รูปแบบฯ
ในครั้งนี้

นางปริฉัตร หมอนทอง

นิสิตหลักสูตรการศึกษาดุขฎิบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น										ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	
		ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้						
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1		
1.	ประเด็นที่ 1 องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในภาพรวม												
	1.1 องค์ประกอบที่ 1 ทิศทางของรูปแบบ												
	1.2 องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ												
	1.3 องค์ประกอบที่ 3 ผลของรูปแบบ												
	1.4 องค์ประกอบที่ 4 เงื่อนไขความสำเร็จ												
2.	ประเด็นที่ 2 องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในองค์ประกอบย่อย												
	องค์ประกอบที่ 1 ทิศทางของรูปแบบ												
	1.1 หลักการ												
	1.2 วัตถุประสงค์												
	1.3 ระบบและกลไก												
	องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ												
	2.1 ช่วงต้นน้ำ												
	2.2 ช่วงกลางน้ำ												
	2.3 ช่วงปลายน้ำ												
	องค์ประกอบที่ 3 ผลของรูปแบบ												
	3.1 Output (KPI)												
	3.2 Outcome (KRA)												
	องค์ประกอบที่ 4 เงื่อนไขความสำเร็จ												
	4.1 เงื่อนไขที่จะทำให้การนำรูปแบบไปใช้ให้ประสบความสำเร็จ คือ ผู้นำต้องมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง												

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

**แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียน
ทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก**

แบบประเมินฉบับนี้ เป็นการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ขอให้ท่านประเมินตามความคิดเห็นโดยใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบฯ ในครั้งนี้

นางปริฉัตร หมอนทอง

นิสิตหลักสูตรการศึกษาดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น										ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม	
		ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้						
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1		
1.	ส่วนที่ 1 บทนำ												
	1.1 เหตุผลและความจำเป็น												
	1.2 วัตถุประสงค์ของคู่มือ												
	1.3 องค์ประกอบที่ 3 เงื่อนไข ของการนำรูปแบบไปใช้												
2.	ส่วนที่ 2 รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัย ในโรงเรียน มัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก												
	2.1 ความเป็นมาของรูปแบบ												
	2.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ												
	2.3 หลักการของรูปแบบ												
	2.4 ระบบและกลไกของ รูปแบบ												
	2.5 กระบวนการของรูปแบบ												
	2.6 ผลของรูปแบบ												
	2.7 กรอบแนวคิดของรูปแบบ												
3.	ส่วนที่ 3 แนวทางการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้าง พื้นที่ปลอดภัย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก												
	3.1 วิธีการ/เครื่องมือที่ใช้ในแต่ละ ขั้นตอน												
4.	ส่วนที่ 4 แผนการดำเนินงานการใช้คู่มือรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ ในการ เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหา การกลั่นแกล้งรังแก												
	4.1 แผนการดำเนินงานการใช้ มือ/ตารางแสดงรายละเอียด ของกระบวนการใช้คู่มือ												

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ผู้บริหาร

คำชี้แจง

1. แบบประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ผู้บริหาร ฉบับนี้ ใช้สำหรับประเมินผู้บริหาร มุ่งศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงกับผู้บริหาร เมื่อได้รับการพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบด้วยรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ซึ่งเป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ โดยมีคำอธิบายระดับการปฏิบัติ
2. แบบประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ผู้บริหาร ฉบับนี้ มุ่งตรวจสอบความตรงและครอบคลุมด้านเนื้อหาของแบบประเมิน (Content Validity) กับ วัตถุประสงค์ รวมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษาที่สื่อความหมายชัดเจน โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of objective congruence : IOC) ของแบบประเมินและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำไปปรับปรุง แก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. แบบประเมินสถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 แบบประเมิน
 - ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะความคิดเห็น
4. ขอความกรุณาผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแบบประเมินว่ามีความสอดคล้องกับตัวแปรของการวิจัยหรือไม่ โดยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในระบบ IOC พร้อมใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่าน

เกณฑ์การให้คะแนนในระบบ IOC ดังนี้

+1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อความนี้ มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปรและ
วัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

0 หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความนั้น มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปรและ
วัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

-1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้น มีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับตัวแปรและ
วัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

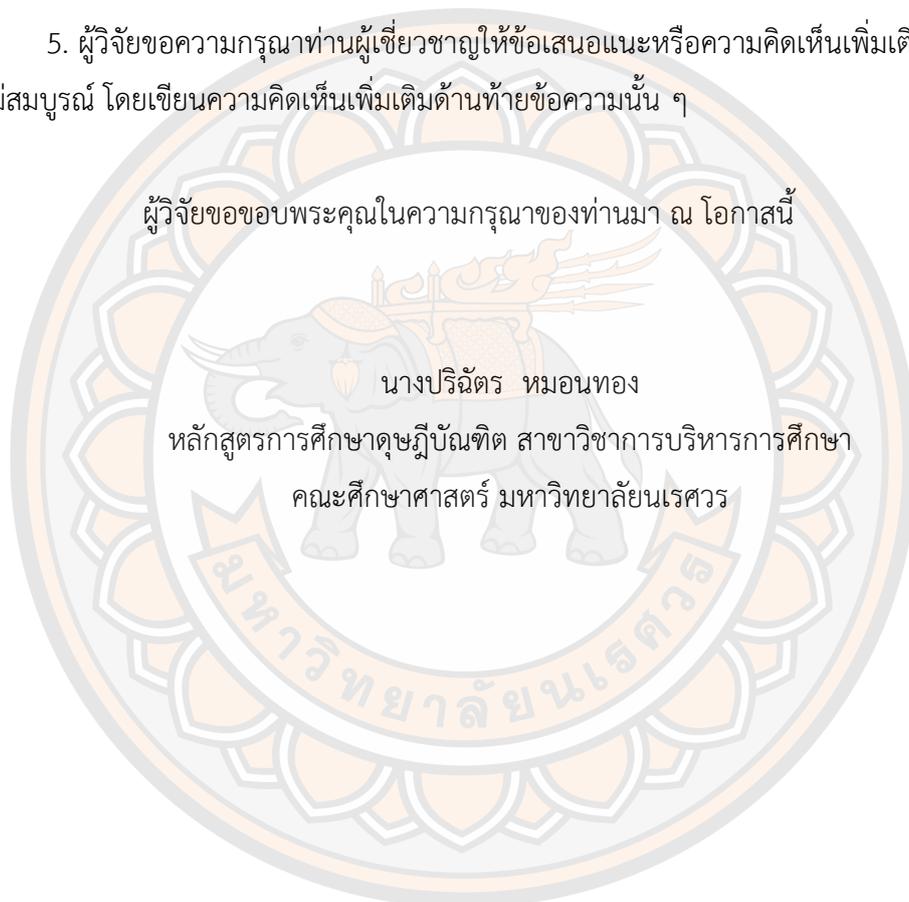
5. ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่
ยังไม่สมบูรณ์ โดยเขียนความคิดเห็นเพิ่มเติมด้านท้ายข้อความนั้น ๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นางปริฉัตร หมอนทอง

หลักสูตรการศึกษาคุษภูิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

แบบประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ผู้บริหาร

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
1. ผู้บริหารตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)									
1.1 โรงเรียนมีนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกที่ชัดเจน (KPI 1.1)									
1.1.1 ผู้บริหารเป็น ผู้นำในการ กำหนดทิศ ทางการ ดำเนินการ	เป็นผู้นำหลัก ในการกำหนด และ ผลักดัน นโยบาย อย่างเป็น ระบบ ทั่วทั้ง โรงเรียน	ดำเนินการ อย่าง จริงจังและ ต่อเนื่องใน บาง ส่วน	เริ่มมีบทบาท กำหนดทิศ ทาง บ้างในบาง กิจกรรม	การกล่าวถึง นโยบายแต่ไม่ ปฏิบัติอย่างจ ริงจัง	ไม่มีนโยบาย ชัดเจน ไม่แสดงบท บาท ในการ กำหนด ทิศทาง				
1.2 โรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่เป็นระบบและมีกลไกในการขับเคลื่อนที่ ชัดเจน (KPI 1.2)									
1.2.1 ผู้บริหาร กำหนด โครงสร้างการ บริหารจัดการ ปัญหาการ กลั่นแกล้ง รังแกใน โรงเรียน	มีโครงสร้าง และ กลไกที่มี ประสิทธิภาพ ดำเนินการ ต่อเนื่องและ เห็น ผลลัพธ์จริง	มีโครงสร้างชั ัดเจนและเริ่ม มีบทบาท ในการดำเนิน งาน	เริ่มมีการจัด การ ปัญหาใน ลักษณะ เป็นระบบ	มีการตั้งชื่อ โครงสร้างแต่ ไม่มีบทบาทชั ัดเจน	ไม่มีโครง สร้างที่ ชัดเจน				
2. ผู้บริหารพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC)									
2.1 โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกและการเผชิญกับปัญหาการกลั่นแกล้ง รังแก (KPI 2.1)									
2.1.1 ผู้บริหารมีแนว ทางการ ดำเนินการ พัฒนา หลักสูตรใน การป้องกัน ปัญหาการ กลั่นแกล้ง	พัฒนาหลัก สูตร อย่างรอบ ด้านจากการวิ เคราะห์ร่วมข องทุกฝ่าย ด้วย กระบวนการ PLC	พัฒนาหลัก สูตร อย่างจริงจังแ ละมีการวิ เคราะห์ร่วมกั น แต่ไม่มี กระบวนการ PLC	เริ่มมีแผน พัฒนา หลักสูตรบาง ส่วน	เริ่มพูดคุย เรื่อง ปัญหาแต่ยัง ไม่มี แผนชัดเจน	ไม่มีการพัฒ นา หลักสูตรหรือ แนวทางใด ๆ				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
รังแกไม่ให้เกิด ซ้ำจากการ ร่วมกัน วิเคราะห์ด้วย กระบวนการ PLC									
2.2 โรงเรียนมีโปรแกรมการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกที่ถูกต้องให้กับครูและผู้บริหาร (KPI 2.2)									
2.2.1 ผู้บริหารมีแนว ทางการ ดำเนินการ สร้างความ ตระหนักรู้ และความ เข้าใจที่ ถูกต้องต่อการ กลั่นแกล้ง รังแกให้กับครู นักเรียนและ ผู้ปกครอง	สร้างความ ตระหนักรู้ ในวงกว้าง และ ครอบคลุมทุก กลุ่มเป้าหมาย	ดำเนินการอบรม อย่างสม่ำเสมอ	จัดอบรมบาง ส่วนแบบไม่ ต่อเนื่อง	มีแผนแต่ยังไม่ ได้ดำเนินการ จริง	ไม่มีการอบรมหรือให้ ความรู้				
2.3 โรงเรียนมีโปรแกรมการฝึกอบรมเสริมสร้างทักษะชีวิตในการรับมือกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกให้กับนักเรียน (KPI 2.3)									
2.3.1 ผู้บริหารมีแนว ทางการ ดำเนินการ เสริมสร้าง ทักษะชีวิต ประสบการณ์ และสมรรถนะ ในการป้องกัน ปัญหาการ กลั่นแกล้ง รังแกให้กับ นักเรียน	จัดกิจกรรม อย่าง ทั่วถึง ครอบคลุม ทุกกลุ่มและ วัดผลได้	จัดกิจกรรม ต่อเนื่องแต่ยังไม่ ครอบคลุม ทุกกลุ่ม	มีการจัดกิจกรรมบ้าง แต่ยังไม่ต่อเนื่อง	เริ่มมีแนวคิด แต่ ยังไม่ชัดเจน	ไม่มีการจัด กิจกรรมใด ๆ				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
3. ผู้บริหารจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)									
3.1 โรงเรียนมีคณะทำงานรับผิดชอบต่อการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแก (KPI 3.1)									
3.1.1 ผู้บริหาร ดำเนินการ จัดตั้งทำงาน และกำหนด บทบาทหน้าที่ ด้าน สารสนเทศ เกี่ยวกับการ กลั่นแกล้ง รังแกใน โรงเรียน	ดำเนินการ อย่างมีระบบ และ มีประสิทธิภาพ	มีการกำหนด บทบาทหน้าที่ ที่ชัดเจน	คณะทำงานที่ แต่งตั้งเริ่ม ปฏิบัติหน้าที่	แต่งตั้งคณะ ทำงานแต่ยังไม่ มี บทบาท	ไม่มีคณะ ทำงานที่รับ ผิดชอบ				
3.2 โรงเรียนมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกที่รอบด้านและได้มาตรฐาน (KPI 3.2)									
3.2.1 ผู้บริหารมีแนว ทางการ ดำเนินการใช้ เครื่องมือใน การประเมิน นักเรียน รายบุคคลเพื่อ ค้นหากลุ่ม เสี่ยงที่จะเป็น เหยื่อและ ผู้กระทำผิด	ใช้เครื่องมือที่ มีมาตรฐาน อย่างครอบคลุม และ มีประสิทธิภาพ	ใช้เครื่องมือที่ มีมาตรฐานใน บางกรณี	มีเครื่องมือ บางส่วน แต่ยังไม่ มาตรฐาน	เริ่มพัฒนา เครื่องมือ	ไม่มีเครื่องมือ ประเมินหรือ แนวทาง				
3.3 โรงเรียนมีระบบการสื่อสารที่ปลอดภัยและรวดเร็ว สามารถตรวจสอบได้ (KPI 3.3)									
3.3.1 ผู้บริหาร ดำเนินการจัด วางระบบช่อง	มีระบบที่ปลอดภัย รวดเร็ว และตรวจสอบได้ อย่างมี	มีช่องทางที่ รวดเร็ว และตรวจสอบได้	มีช่องทางสื่อ สาร ที่เริ่มใช้ได้จริง	เริ่มมีช่องทาง แต่ยังไม่ ปลอดภัยหรือ เข้าถึงยาก	ไม่มีระบบ หรือ ช่องทางที่ชัดเจน				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
ทางการ สื่อสารที่ รวดเร็วและ ปลอดภัยเพื่อ สร้างความ ปลอดภัยจาก การถูกลั่น แกล้งรังแกใน โรงเรียน	ประสิทธิภาพ								
4. ผู้บริหารบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom)									
4.1 โรงเรียนมีการกำหนดพื้นที่ควบคุมความปลอดภัยในโรงเรียนอย่างชัดเจน (KPI 4.1)									
4.1.1 ผู้บริหารจัดตั้ง คณะกรรมการ เพื่อร่วมกัน ประเมินพื้นที่ ปลอดภัยใน ชั้นเรียนและ บริเวณ โรงเรียนเพื่อ กำหนดพื้นที่ ควบคุมความ ปลอดภัย อย่างชัดเจน	มีระบบประเมินพื้นที่ปลอดภัยที่ชัดเจนและครอบคลุม	ประเมินพื้นที่ปลอดภัยอย่างต่อเนื่องและมีรายงาน	มีคณะกรรมการประเมินพื้นที่ปลอดภัยบางส่วน	มีการประเมินพื้นที่ปลอดภัยอย่างไม่เป็นระบบ	ไม่มีการประเมินพื้นที่ปลอดภัย				
4.2 โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยจากจุดอันตรายและมีบรรยากาศความปลอดภัย (KPI 4.2)									
4.2.1 ผู้บริหาร ร่วมกันกับครู และผู้ปกครอง วางแผนการจัด พื้นที่ ปลอดภัย อย่างเป็น ระบบและมี ประสิทธิภาพ สูง โดยมีการ ระบุ	ผู้บริหารร่วมกันกับครูและผู้ปกครองวางแผนการจัดพื้นที่ปลอดภัยอย่างเป็นระบบโดยคำนึงถึงจุดอันตรายต่างๆ ใน	ผู้บริหารร่วมกันกับครูและผู้ปกครองวางแผนการจัดพื้นที่ปลอดภัยอย่างเป็นระบบโดย	ผู้บริหารร่วมกันกับครูและผู้ปกครองวางแผนการจัดพื้นที่ปลอดภัยในระดับหนึ่งแต่ยังไม่ครอบคลุมหรือไม่ชัดเจน	มีการหารือกับครูหรือผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดพื้นที่ปลอดภัยบ้างแต่ยังไม่เป็นรูปธรรม	ไม่ได้ดำเนินการวางแผนการจัดพื้นที่ปลอดภัยร่วมกับครูและผู้ปกครอง				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
	จุดอ่อนจุดเสี่ยง อย่างละเอียด และ ดำเนินการ ปรับปรุง แก้ไขอย่าง ต่อเนื่อง เพื่อ สร้าง บรรยากาศ ความ ปลอดภัยใน โรงเรียน	โรงเรียน							
4.2.2 ผู้บริหาร ร่วมกับครูใน การจัด บรรยากาศใน ชั้นเรียน ภายใต้ หลักการ แตกต่างแต่อยู่ ร่วมกันได้	ผู้บริหาร ร่วมกับครูใน การจัด บรรยากาศใน ชั้นเรียนอย่าง มี ประสิทธิภาพ โดยเน้นการ ส่งเสริมความ เข้าใจและ ยอมรับความ แตกต่าง ระหว่าง นักเรียนอย่าง แท้จริงสร้าง สภาพ แวดล้อมที่ เอื้อต่อการ เรียนรู้ร่วมกัน ภายใต้ หลักการ แตกต่างแต่ อยู่ร่วมกันได้	ผู้บริหาร ร่วมกับครูใน การจัด บรรยากาศใน ชั้นเรียนที่ ส่งเสริมความ เข้าใจและ ยอมรับความ แตกต่าง ระหว่าง นักเรียน ภายใต้ หลักการ แตกต่างแต่ อยู่ร่วมกันได้	ผู้บริหาร ร่วมกับครูใน การจัด บรรยากาศใน ชั้นเรียนใน ระดับหนึ่ง แต่ยังไม่ สอดคล้องกับ หลักการ แตกต่างแต่ อยู่ร่วมกันได้	ผู้บริหารมี การพูดถึง ความสำคัญ ของการจัด บรรยากาศใน ชั้นเรียนบ้าง แต่ยังไม่มีการ ดำเนินการที่ เป็นรูปธรรม ร่วมกับครู	ผู้บริหารไม่ได้ ให้ ความสำคัญ กับการจัด บรรยากาศใน ชั้นเรียน				
4.3 โรงเรียนมีมาตรการที่ชัดเจนต่อการกระทำที่เป็นการกลั่นแกล้งรังแกทั้งในระดับห้องเรียนและโรงเรียน (KPI 4.3)									
4.3.1 ผู้บริหาร ร่วมกับครู นักเรียน และ นักปกครองใน	ผู้บริหาร ร่วมกับครู นักเรียน และ ผู้ปกครองใน	ผู้บริหาร ร่วมกับครู นักเรียน และ ผู้ปกครองใน	ผู้บริหาร ร่วมกับครู นักเรียน และ ผู้ปกครองใน	มีข้อบังคับ หรือระเบียบ ทั่วไป แต่ยังไม่ มีมาตรการ	ไม่มีมาตรการ ที่ชัดเจนต่อ การกระทำที่ เป็นการกลั่น				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
ผู้ปกครองในการกำหนด มาตรการต่อ การกระทำที่ เป็นการกลั่น แกล้งรังแกทั้ง ในระดับ ห้องเรียนและ โรงเรียน	การกำหนด มาตรการที่ ชัดเจนต่อ ครอบครัว และเป็นธรรม ต่อการ กระทำที่เป็น การกลั่น แกล้งรังแกทั้ง ในระดับ ห้องเรียนและ โรงเรียน โดย มีการระบุ ในห้องเรียนและ โรงเรียน มี การสื่อสาร และทำความเข้าใจ ร่วมกัน อย่างทั่วถึง และมีการ ทบทวน มาตรการ อย่าง สม่ำเสมอ	การกำหนด มาตรการที่ ชัดเจนต่อการ กระทำที่เป็น การกลั่น แกล้งรังแกทั้ง ในระดับ ห้องเรียนและ โรงเรียน โดย มีการระบุ บทลงโทษที่ เหมาะสม	การกำหนด มาตรการใน ระดับหนึ่ง แต่ยังไม่ ครอบคลุม หรือไม่ชัดเจน ทั้งในระดับ ห้องเรียนและ โรงเรียน.	ที่ เฉพาะเจาะจง ต่อการกลั่น แกล้งรังแก	แกล้งรังแก				
4.4 โรงเรียนมีโครงการ/กิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ครูกับครู ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน (KPI 4.4)									
4.4.1 ผู้บริหารจัด กิจกรรมที่ เสริมสร้าง ความสัมพันธ์ อันดีระหว่าง ครูกับครู ครู กับนักเรียน และนักเรียน กับนักเรียน	มีแผนการจัด กิจกรรมที่ ชัดเจนและ เป็นระบบ เพื่อ เสริมสร้าง ความสัมพันธ์ อันดีระหว่าง ครูกับครู ครู กับนักเรียน และนักเรียน กับนักเรียน อย่างทั่วถึง และมี ประสิทธิภาพ โดยมีการ ประเมินผล และปรับปรุง	จัดกิจกรรมที่ หลากหลาย และต่อเนื่อง เพื่อ เสริมสร้าง ความสัมพันธ์ อันดีระหว่าง ครูกับครู ครู กับนักเรียน และนักเรียน กับนักเรียน	จัดกิจกรรมที่ เสริมสร้าง ความสัมพันธ์ ที่ดีในระดับ หนึ่ง แต่ยังไม่ ต่อเนื่อง หรือไม่ ครอบคลุมทุก กลุ่มเป้าหมาย	มีกิจกรรม ทั่วไปบ้าง แต่ ไม่ได้เน้นที่ การสร้าง ความสัมพันธ์ ที่ดีโดยตรง	ผู้บริหารไม่ได้ จัดกิจกรรมที่ ส่งเสริม ความสัมพันธ์ ที่ดีระหว่าง บุคลากรและ นักเรียน				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
	กิจกรรมอย่าง สม่ำเสมอ								
4.4.2 ผู้บริหาร ส่งเสริมให้ครู มีการจัดการ ชั้นเรียนที่มี กิจกรรมสร้าง ความสัมพันธ์ อันดีระหว่าง ครูกับครู ครู กับนักเรียน และ นักเรียน กับนักเรียน	มีกลไกและ แนวทางที่ ชัดเจนในการ ส่งเสริมและ สนับสนุนให้ ครูจัดการชั้น เรียนที่บูรณา การกิจกรรม สร้าง ความสัมพันธ์ อันดีระหว่าง ครูกับครู ครู อันดีระหว่าง ครูกับครู ครู กับนักเรียน และนักเรียน กับนักเรียน อย่างมี ประสิทธิภาพ โดยมีการ นิเทศ ติดตาม และให้ ข้อเสนอแนะ อย่างต่อเนื่อง	ส่งเสริมและ สนับสนุนให้ ครูมีการ จัดการชั้น เรียนที่บูรณา การกิจกรรม สร้าง ความสัมพันธ์ อันดีระหว่าง ครูกับครู ครู กับนักเรียน และนักเรียน กับนักเรียน อย่าง สม่ำเสมอ	ส่งเสริมให้ครู จัดกิจกรรม สร้าง ความสัมพันธ์ ที่ดีในชั้น เรียนในระดับ หนึ่ง แต่ยังไม่ ทั่วถึงหรือไม่ สอดคล้องกัน	มีการพูดถึง ความสำคัญ ของการสร้าง ความสัมพันธ์ ที่ดีในชั้น เรียนบ้าง แต่ ยังไม่มีการ ส่งเสริมให้ครู ดำเนินการ	ไม่ได้ส่งเสริม ให้ครูจัด กิจกรรมสร้าง ความสัมพันธ์ ที่ดีในชั้น เรียน				
5. ผู้บริหารสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)									
5.1 โรงเรียนมีเครือข่ายความร่วมมือในการร่วมกันต่อต้านการก่อกวนก่อกวนร้ายแรง (KPI 5.1)									
5.1.1 ผู้บริหารจัดตั้ง คณะกรรมการที่ มีเครือข่าย ร่วมการ ดำเนินการ ต่อต้านการ ก่อกวนก่อกวน ร้ายแรง	เครือข่ายร่วม มือ เข้มแข็งและมี บทบาทสำ คัญต่อการดำ เนินงาน	มีคณะทำงาน ชัดเจนและดำ เนินงานบาง ส่วน	มีคณะทำงาน ร่วมกับภาคี บางส่วน	เริ่มสร้างเครือ ข่ายแต่ยังไม่ ชัดเจน	ไม่มีเครือข่าย หรือความ ร่วมมือใด ๆ				
5.1.2 ผู้บริหาร ร่วมกันกับครู	แนวทาง ครอบคลุม และ มีส่วนร่วม	แนวทางมี ความ ชัดเจนใน ระดับ	เริ่มมีแผนร่วม กันบางส่วน	มีการพูดคุย ในวงจำกัด	ไม่มีการกำ หนด แนวทางหรือ มีส่วนร่วม				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
ผู้ปกครอง นักเรียนและ เครือข่าย องค์กร ภายนอก กำหนด นโยบายและ แนวทางใน การ ดำเนินการต่อ ปัญหาการ กลั่นแกล้ง รังแก	จาก ทุกภาคส่วน	หนึ่ง							
6. ผู้บริหารจัดการระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)									
6.1 โรงเรียนมีคณะทำงานที่จะประสานและให้การช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างรวดเร็ว และทันทั่วทั้งที่ (KPI 6.1)									
6.1.1 ผู้บริหาร แต่งตั้ง คณะทำงาน ในการ ประสานความ ช่วยเหลือ ให้กับนักเรียน กรณีเกิด เหตุการณ์ กลั่นแกล้งใน โรงเรียน	มีระบบการ ช่วยเหลือที่มี ประสิทธิภาพ และทันเวลา	คณะทำงาน ช่วยเหลือ อย่าง ต่อเนื่อง	คณะทำงาน เริ่ม ปฏิบัติงานใน บางกรณี	มีคณะทำงาน แต่ยังไม่ ปฏิบัติ ปฏิบัติ	ไม่มีคณะ ทำงาน เฉพาะกิจ				
6.1.2 ผู้บริหารมีการ ดำเนินการ จัดระบบดูแล ช่วยเหลือ นักเรียนที่ ครบทุก ชั้นตอนอย่าง มี ประสิทธิภาพ	มีการ ดำเนินการ จัดระบบดูแล ช่วยเหลือ นักเรียนที่ ครบทุก ชั้นตอนอย่าง มี ประสิทธิภาพ	มีการ ดำเนินการ จัดระบบดูแล ช่วยเหลือ นักเรียนที่ ครบทุก ชั้นตอนตาม หลักเกณฑ์ และแนวทาง	มีการ ดำเนินการ จัดระบบดูแล ช่วยเหลือ นักเรียนใน ระดับหนึ่ง แต่ยังไม่ครบ ทุกชั้นตอน	มีการดูแล ช่วยเหลือ นักเรียนเป็น รายกรณีบ้าง แต่ยังไม่มี ระบบที่ ชัดเจน	ไม่ได้ ดำเนินการ จัดระบบดูแล ช่วยเหลือ นักเรียน.				

องค์ ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
	และต่อเนื่อง โดยมีการ ติดตามและ ประเมินผล ระบบอย่าง สม่ำเสมอ	ที่เกี่ยวข้อง							
6.2 โรงเรียนมีระบบการดูแลช่วยเหลือเยียวยา พันฟูจิตใจของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ (KPI 6.2)									
6.2.1 ผู้บริหารวาง ระบบการดูแล ช่วยเหลือ เยียวยา พันฟู จิตใจของ ผู้กระทำและ ผู้ถูกกระทำ จากเหตุการณ์ การกลั่นแกล้ง รังแกใน โรงเรียน	ระบบเยียวยา ครอบคลุม และ มีผู้รับผิดชอบ ชัดเจน	มีระบบชัด เจน ในระดับหนึ่ง	ดำเนินการใน บางกรณี	มีแผนเบื้องต้น แต่ยังไม่เป็น ระบบ	ไม่มีระบบ เยียวยา				
6.3 โรงเรียนมีศูนย์ช่วยเหลือเยียวยา พันฟูและให้คำปรึกษา (KPI 6.3)									
6.3.1 ผู้บริหารจัดตั้ง ศูนย์ช่วยเหลือ เยียวยา พันฟู และให้ คำปรึกษากับ ผู้กระทำและ ผู้ถูกกระทำ จากเหตุการณ์ การกลั่นแกล้ง รังแกใน โรงเรียน	จัดตั้งศูนย์ ช่วยเหลือ เยียวยา พันฟู และให้ คำปรึกษาที่มี บุคลากรที่มีความ เชี่ยวชาญ และมีระบบ การ ดำเนินงานที่มี ประสิทธิภาพ สูง สามารถ ให้การ ช่วยเหลือ ผู้กระทำและ ผู้ถูกกระทำ จาก	จัดตั้งศูนย์ ช่วยเหลือ เยียวยา พันฟู และให้ คำปรึกษาที่มี บุคลากรและ ทรัพยากร เพียงพอ สำหรับ ผู้กระทำและ ผู้ถูกกระทำ จาก เหตุการณ์ การกลั่น แกล้งรังแกใน โรงเรียน	จัดตั้งศูนย์ ช่วยเหลือ เยียวยา พันฟู และให้ คำปรึกษาใน ระดับหนึ่ง แต่ยังไม่มี บุคลากรหรือ ทรัพยากรที่ เพียงพอ	มีห้องให้ คำปรึกษา บ้าง แต่ยังไม่ มีการจัดตั้ง เป็นศูนย์ อย่างเป็นทางการ	ไม่มีศูนย์ ช่วยเหลือ เยียวยา พันฟู และให้ คำปรึกษา				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
	เหตุการณ์ การกลั่น แกล้งรังแกใน โรงเรียนได้ อย่าง เหมาะสม และทันทั้งที่								
6.4 โรงเรียนมีแผนเผชิญเหตุเมื่อเกิดเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน (KPI 6.4)									
6.4.1 ผู้บริหาร ร่วมกันกับครู และผู้ปกครอง วางแผนเผชิญ เหตุเมื่อเกิด เหตุการณ์การ กลั่นแกล้ง รังแกใน โรงเรียน	ผู้บริหาร ร่วมกันกับครู และผู้ปกครอง วางแผน เผชิญเหตุเมื่อ เกิดเหตุการณ์ การกลั่น แกล้งรังแกใน โรงเรียนอย่าง เป็นระบบ มี ขั้นตอนที่ ชัดเจน มีการ ซักซ้อมแผน และมีการ ทบทวน ปรับปรุงแผน อย่าง สม่ำเสมอ	ผู้บริหาร ร่วมกันกับครู และผู้ปกครอง วางแผน เผชิญเหตุเมื่อ เกิดเหตุการณ์ การกลั่น แกล้งรังแกใน โรงเรียนอย่าง เป็นระบบ และมีขั้นตอน ที่ชัดเจน	ผู้บริหาร ร่วมกันกับครู หรือ ผู้ปกครอง วางแผน เผชิญเหตุใน ระดับหนึ่ง แต่ยังไม่ ครอบคลุม หรือไม่ชัดเจน	มีการพูดถึง การจัดการ เหตุการณ์ กลั่นแกล้ง รังแกบ้าง แต่ ยังไม่มีแผนที่ เป็นลาย ลักษณ์อักษร	ไม่มีแผน เผชิญเหตุ สำหรับการ กลั่นแกล้ง รังแก				
6.4.2 ผู้บริหารมี กระบวนการ จัดการแก้ไข ปัญหากรณี เกิดเหตุการณ์ กลั่นแกล้ง รังแกใน โรงเรียน เป็นขั้นตอน มีความ ชัดเจน มีการ บันทึกและ ติดตามผล การแก้ไข	มี กระบวนการ จัดการแก้ไข ปัญหากรณี เกิดเหตุการณ์ กลั่นแกล้ง รังแกใน โรงเรียนที่ เป็นขั้นตอน มีความ ชัดเจน มีการ บันทึกและ ติดตามผล การแก้ไข	มี กระบวนการ จัดการแก้ไข ปัญหากรณี เกิดเหตุการณ์ กลั่นแกล้ง รังแกใน โรงเรียนที่ เป็นขั้นตอน และมีความ ชัดเจน	มี กระบวนการ จัดการแก้ไข ปัญหาใน ระดับหนึ่ง แต่ยังไม่ ชัดเจนหรือไม่ สอดคล้องกัน	มีการแก้ไข ปัญหาเป็น รายกรณีตาม สถานการณ์ แต่ยังไม่มี กระบวนการ ที่เป็น มาตรฐาน	ไม่มี กระบวนการ จัดการแก้ไข ปัญหากรณี กลั่นแกล้ง รังแก				

องค์ ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม	
	5	4	3	2	1	+1	0	-1		
	ปัญหาอย่าง เป็นระบบ									
6.5 โรงเรียนมีการดำเนินการตามลำดับขั้นตอนตามมาตรการความผิดที่ชัดเจน (KPI 6.5)										
6.5.1 ผู้บริหารมีการ ดำเนินการ ตามลำดับ ขั้นตอนตาม มาตรการ ความผิดที่ ชัดเจน	การ ดำเนินการ ตามลำดับ ขั้นตอนตาม มาตรการ ความผิดที่ได้ กำหนดไว้ อย่างชัดเจน เป็นธรรม และมีการ บันทึกและ รายงานผล การ ดำเนินการ อย่างเป็น ระบบ	มีการ ดำเนินการ ตามลำดับ ขั้นตอนตาม มาตรการ ความผิดที่ได้ กำหนดไว้ อย่างชัดเจน	มีการ ดำเนินการ ตามลำดับ ขั้นตอนใน ระดับหนึ่ง แต่ยังไม่ สอดคล้องกับ มาตรการ ความผิดที่ กำหนด	มีการ ดำเนินการ ตามลำดับ ขั้นตอนใน ระดับหนึ่ง แต่ยังไม่ สอดคล้องกับ มาตรการ ความผิดที่ กำหนด	มีการลงโทษ ผู้กระทำผิด บ้าง แต่ยังไม่ มีการ ดำเนินการ ตามลำดับ ขั้นตอนที่ ชัดเจน	ไม่มีการ ดำเนินการ ตามลำดับ ขั้นตอนหรือ มาตรการ ความผิดที่ ชัดเจน				
6.5.2 ผู้บริหาร ติดตาม ประเมินผล และสะท้อน ผลการ ดำเนินการ	มีการติดตาม ประเมินผลการ ดำเนินการตาม มาตรการต่างๆ อย่างเป็น ระบบและ ต่อเนื่อง มีการ สะท้อนผลการ ดำเนินการ อย่างชัดเจน และนำผลการ ประเมินไปใช้ ในการปรับปรุง และพัฒนา ระบบการ ป้องกันและ แก้ไขปัญหา การก่อกวน รังแกอย่างมี ประสิทธิภาพ	มีการติดตาม ประเมินผล การ ดำเนินการ ตามมาตรการ ต่างๆ และมี การสะท้อน ผลการ ดำเนินการ เพื่อนำไป ปรับปรุง	มีการติดตาม และ ประเมินผล การ ดำเนินการใน ระดับหนึ่ง แต่ยังไม่มีการ สะท้อนผล เพื่อปรับปรุง	มีการติดตาม ผลการ ดำเนินการ บ้าง แต่ยังไม่ มีการประเมิน และสะท้อน ผลอย่างเป็น ทางการ	ไม่ได้ ติดตาม ประเมินผล การ ดำเนินการ ใดๆ					

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ
แบบประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ครู

คำชี้แจง

1. แบบประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ครู ฉบับนี้ ใช้สำหรับประเมินครู มุ่งศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงกับครู เมื่อได้รับการพัฒนาโรงเรียน ทั้งระบบด้วยรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน มัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ซึ่งเป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ โดยมีคำอธิบายระดับการปฏิบัติ

2. แบบประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ครู ฉบับนี้ มุ่งตรวจสอบความตรงและครอบคลุมด้านเนื้อหาของแบบประเมิน (Content Validity) กับวัตถุประสงค์ รวมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษาที่สื่อความหมายชัดเจน โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of objective congruence : IOC) ของแบบประเมินและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำไปปรับปรุง แก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. แบบประเมินสถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบประเมิน

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะความคิดเห็น

4. ขอความกรุณาผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแบบประเมินว่ามีความสอดคล้องกับตัวแปรของการวิจัยหรือไม่ โดยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในระบบ IOC พร้อมใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่าน

เกณฑ์การให้คะแนนในระบบ IOC ดังนี้

+1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนี้ มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

0 หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

-1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น มีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

5. ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์ โดยเขียนความคิดเห็นเพิ่มเติมด้านท้ายข้อความนั้น ๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นางปริฉัตร หมอนทอง

หลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

แบบประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ครู

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
1. ครูมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)									
1.1 โรงเรียนมีนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกที่ชัดเจน (KPI 1.1)									
1.1.1 ครู มีส่วนร่วม กำหนด นโยบาย ต่อต้านการ กลั่นแกล้ง รังแกของ โรงเรียน	ครูมีส่วน ร่วมอย่าง แข็งขันและ เป็นผู้นำใน การกำหนด นโยบาย ต่อต้านการ กลั่นแกล้ง รังแกของ โรงเรียน	ครูมีส่วน ร่วมอย่าง มากในการ กำหนด นโยบาย ต่อต้านการ กลั่นแกล้ง รังแกของ โรงเรียน	ครูมีส่วน ร่วมในการ กำหนด นโยบาย ต่อต้านการ กลั่นแกล้ง รังแกของ โรงเรียนใน ระดับหนึ่ง	ครูมีส่วน ร่วมน้อย มากในการ กำหนด นโยบาย ต่อต้านการ กลั่นแกล้ง รังแกของ โรงเรียน	ครูไม่มีส่วน ร่วมในการ กำหนด นโยบาย ต่อต้านการ กลั่นแกล้ง รังแกของ โรงเรียน				
1.1.2 ครูได้รับ การชี้แจง แนวทาง ปฏิบัติตาม เป้าหมาย ของ โรงเรียน	ครูได้รับ การชี้แจง อย่าง ครอบคลุม เข้าใจ บริบท และ สามารถนำ แนวทางไป ปรับใช้ใน ห้องเรียน หรือหน้าที่ ตนเองได้ อย่างมีประ สิทธิภาพ	ครูได้รับ การชี้แจง อย่าง ชัดเจน และ สามารถนำ แนวทางไป ปฏิบัติได้ ตรงตาม เป้าหมาย	ครูได้รับ การชี้แจง ในระดับ หนึ่ง เข้าใจ และนำบาง แนวทางไป ใช้ได้	ครูได้รับ การชี้แจง น้อย ยังไม่ มั่นใจใน การปฏิบัติ หรือไม่มี ตัวอย่าง แนวทางที่ ชัดเจน	ครูไม่ได้รับ การชี้แจง เลย หรือไม่ มีความ เข้าใจใน แนวทาง ปฏิบัติที่ เชื่อมโยง กับ เป้าหมาย ของ โรงเรียน				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
	ภาพ								
1.1.3 ครูมีความ เชื่อมั่นว่า เป้าหมาย ของ โรงเรียน สามารถ ช่วยลด พฤติกรรม การกลั่น แกล้งรังแก ในโรงเรียน ได้	ครูมีความ เชื่อมั่น อย่าง ชัดเจน เห็น คุณค่า และ สามารถ อธิบาย อย่างมี เหตุผลถึง ความ เชื่อมโยง ของ เป้าหมาย กับการลด พฤติกรรม กลั่นแกล้ง ได้อย่างเป็น รูปธรรม	ครูมีความ เชื่อมั่นสูง และ สามารถ อธิบาย ความ เชื่อมโยง ของ เป้าหมาย กับการลด พฤติกรรม กลั่นแกล้ง ได้ชัดเจน	ครูมีความ เชื่อมั่นใน ระดับหนึ่ง เข้าใจ บทบาท ของ เป้าหมาย แต่ยัง อธิบาย ความ เชื่อมโยงได้ ไม่ชัด	ครูมีความ เชื่อมั่นน้อย ยังไม่เข้าใจ ว่าการ ตั้งเป้าหมาย ส่งผลต่อ การลด พฤติกรรม กลั่นแกล้ง อย่างไร	ครูไม่มี ความ เชื่อมั่น และไม่ เข้าใจ เป้าหมาย ของ โรงเรียนใน ประเด็นนี้ เลย				
1.2 โรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่เป็นระบบและมีกลไกในการขับเคลื่อนที่ชัดเจน (KPI 1.2)									
1.2.1 ครู มีส่วนร่วม ในการ กำหนด โครงสร้าง การบริหาร จัดการ	ครูมีส่วน ร่วมอย่าง แข็งขันและ เป็นผู้นำใน การกำหนด โครงสร้าง การบริหาร จัดการ	ครูมีส่วน ร่วมอย่าง มากในการ กำหนด โครงสร้าง การบริหาร จัดการ	ครูมีส่วน ร่วมในการ กำหนด โครงสร้าง การบริหาร จัดการ ปัญหาที่	ครูมีส่วน ร่วมน้อย มากในการ กำหนด โครงสร้าง การบริหาร จัดการ	ครูไม่มีส่วน ร่วมในการ กำหนด โครงสร้าง การบริหาร จัดการ ปัญหาที่				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
ปัญหาที่เป็นระบบ	จัดการปัญหาที่เป็นระบบ	ปัญหาที่เป็นระบบ	เป็นระบบในระดับหนึ่ง	ปัญหาที่เป็นระบบ	เป็นระบบ				
1.2.2 ครูมีส่วน ร่วมในการ ขับเคลื่อน การจัดการ ปัญหาการ กลั่นแกล้ง รังแก	ครูมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันและเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนการจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	ครูมีส่วนร่วมอย่างมากในการขับเคลื่อนการจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	ครูมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในระดับหนึ่ง	ครูมีส่วนร่วมอย่างมากในการขับเคลื่อนการจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	ครูไม่มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก				
2. ครูมีส่วนในการพัฒนาและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC)									
2.1 โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกและการเผชิญกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก (KPI 2.1)									
2.1.1 ครู มีการบูรณา การเนื้อหา เกี่ยวกับ การกลั่น แกล้งรังแก และการ เผชิญกับ ปัญหาการ กลั่นแกล้ง รังแกใน หลักสูตร	ครูมีการบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับ การกลั่นแกล้งรังแก และการเผชิญกับปัญหาในหลักสูตรสถานศึกษาอย่าง	ครูมีการบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับ การกลั่นแกล้งรังแก และการเผชิญกับปัญหาในหลักสูตรสถานศึกษาอย่าง	ครูมีการบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับ การกลั่นแกล้งรังแก และการเผชิญกับปัญหาในหลักสูตรสถานศึกษาในระดับ	ครูมีการบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับ การกลั่นแกล้งรังแก และการเผชิญกับปัญหาในหลักสูตรสถานศึกษาในบางส่วน	ครูไม่มี การบูรณา การเนื้อหา เกี่ยวกับ การกลั่น แกล้งรังแก และการ เผชิญ กับ ปัญหาใน หลักสูตร สถานศึกษา				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
สถานศึกษา ทั้งในด้าน เนื้อหา ด้านการ จัดการ เรียนรู้ และ เรียนรู้ ด้าน การวัดและ ประเมินผล	ครอบคลุม ทั้งในด้าน เนื้อหา การ จัดการ เรียนรู้ และ การวัดและ ประเมินผล	ชัดเจน	หนึ่ง						
2.2 โรงเรียนมีโปรแกรมการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกที่ถูกต้อง ให้กับครูและผู้ปกครอง (KPI 2.2)									
2.2.1 ครู มีความรู้ ความเข้าใจ และ ตระหนักถึง ปัญหาและ ผลกระทบ ของการ กลั่นแกล้ง รังแกที่ ถูกต้อง	ครูทุกคนมี ความรู้ ความเข้าใจ และ ตระหนักถึง ปัญหาและ ผลกระทบ ของการ กลั่นแกล้ง รังแกที่ ถูกต้อง อย่างลึกซึ้ง	ครูส่วนใหญ่ มีความรู้ ความเข้าใจ และ ตระหนักถึง ปัญหาและ ผลกระทบ ของการ กลั่นแกล้ง รังแกที่ ถูกต้อง	ครูส่วนใหญ่ มีความรู้ ความเข้าใจ และ ตระหนักถึง ปัญหาและ ผลกระทบ ของการ กลั่นแกล้ง รังแกที่ ถูกต้องใน ระดับหนึ่ง	ครูบางส่วน มีความรู้ ความเข้าใจ และ ตระหนักถึง ปัญหาและ ผลกระทบ ของการ กลั่นแกล้ง รังแกที่ ถูกต้อง	ครูส่วนใหญ่ ยังขาด ความรู้ ความเข้าใจ และ ตระหนักถึง ปัญหาและ ผลกระทบ ของการ กลั่นแกล้ง รังแกที่ ถูกต้อง				
2.2.2 ครู มีส่วนร่วม ในการ วิเคราะห์ แนว ทางการ	ครูมีส่วนร่วม อย่าง แข็งขันและ เป็นผู้นำใน การ วิเคราะห์	ครูมีส่วน ร่วมอย่าง มากในการ วิเคราะห์ แนว ทางการ	ครูมีส่วน ร่วมในการ วิเคราะห์ แนว ทางการ ดำเนินการ	ครูมีส่วน ร่วมน้อย มากในการ วิเคราะห์ แนว ทางการ	ครูไม่มีส่วน ร่วมในการ วิเคราะห์ แนว ทางการ ดำเนินการ				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
ดำเนินการ ป้องกัน ปัญหาการ กลั่นแกล้ง รังแกไม่ให้ เกิดซ้ำ	แนว ทางการ ดำเนินการ ป้องกัน ปัญหาการ กลั่นแกล้ง รังแกไม่ให้ เกิดซ้ำ กลั่นแกล้ง รังแกไม่ให้ เกิดซ้ำด้วย กระบวนการ ร PLC	ดำเนินการ ป้องกัน ปัญหาการ กลั่นแกล้ง รังแกไม่ให้ เกิดซ้ำด้วย กระบวนการ ร PLC	ป้องกัน ปัญหาการ กลั่นแกล้ง รังแกไม่ให้ เกิดซ้ำใน ระดับหนึ่ง	ดำเนินการ ป้องกัน ปัญหาการ กลั่นแกล้ง รังแกไม่ให้ เกิดซ้ำ	ป้องกัน ปัญหาการ กลั่นแกล้ง รังแกไม่ให้ เกิดซ้ำ				
2.3 โรงเรียนมีโปรแกรมการฝึกอบรมเสริมสร้างทักษะชีวิตในการรับมือกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกให้กับนักเรียน (KPI 2.3)									
2.3.1 ครู มีโปรแกรม การ เสริมสร้าง ทักษะชีวิต ประสบการณ์ และ สมรรถนะ ในการ ป้องกันการ กลั่นแกล้ง รังแกให้กับ นักเรียน	ครูมี โปรแกรม การ ฝึกอบรมที่ ครอบคลุม และเป็นระบบ มีการ ดำเนินการ ต่อเนื่อง และมีการ ประเมินผล เพื่อนำไป ปรับปรุง นักเรียนทุก คนและ	ครูมี โปรแกรม การ ฝึกอบรมที่ มีโครงสร้าง ชัดเจน ดำเนินการ ประจำ มีการ ติดตามผล เป็นระยะ และ นักเรียน ส่วนใหญ่มี อากาศเข้า ร่วมการ	ครูมีมี โปรแกรม การ ฝึกอบรมแต่ ยังขาด ความ ต่อเนื่อง มีการ ติดตามผล บ้างแต่ยัง ไม่ชัดเจน และ นักเรียน บางส่วนที่ เข้าร่วม	ครูมีมี โปรแกรม การ ฝึกอบรม เป็นครั้ง คราว แต่ไม่ มีการ ติดตามผล นักเรียน กลุ่มเล็กที่ เข้าร่วมและ ผลที่ได้รับ ยังไม่ชัดเจน	ครูยังไม่มี โปรแกรม การ ฝึกอบรม นักเรียนไม่ มีโอกาสเข้า ร่วม				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
	สามารถ นำไปใช้ได้ จริง	อบรม							
3. ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)									
3.1 โรงเรียนมีคณะทำงานรับผิดชอบต่อการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแก (KPI 3.1)									
3.1.1 ครู มีส่วนร่วม ใน คณะทำงาน รับผิดชอบ ต่อการ จัดระบบ ข้อมูล สารสนเทศ เกี่ยวกับ การกลั่น แกล้งรังแก	ครูมีส่วน ร่วม อย่าง เข้มแข็ง ใน คณะทำงาน มีบทบาท สำคัญใน การ ออกแบบ และ บริหาร จัดการ ระบบดูแล มีการนำ ข้อมูลมาใช้ เพื่อพัฒนา และแก้ไข อย่างเป็น ระบบ	ครูมีส่วน ร่วม ใน คณะทำงาน มีการนำ ข้อมูลไปใช้ เพื่อการ วิเคราะห์ และแก้ไข ปัญหาเป็น ระยะแต่ยังไม่ ครอบคลุม ทุกด้าน	ครูมีส่วน ร่วม ในบางคณะ ทำงาน ช่วย ในการเก็บ ข้อมูล แต่การนำ ข้อมูลไปใช้ ยังมี ข้อจำกัดไม่ เป็นระบบ	ครูมีส่วน ร่วม ในระดับ เล็กน้อย คณะทำงาน ข้อมูลที่เก็บ ได้ไม่ ครบถ้วน และขาด การนำไปใช้ เพื่อ ปรับปรุง การรับมือ กับปัญหา การกลั่น แกล้ง	ครูไม่มีส่วน ร่วม ใน คณะทำงาน ข้อมูล สารสนเทศ ไม่ถูกจัดทำ ขึ้น ไม่มีการ นำไปใช้				
3.1.2 ครู ศึกษาแนว ปฏิบัติการ	ครูทุกคนมี การศึกษา แนวปฏิบัติ	ครูส่วนใหญ่ มีการศึกษา แนวปฏิบัติ	ครูส่วนใหญ่ มีการศึกษา แนวปฏิบัติ	ครูบางส่วน มีการศึกษา แนวปฏิบัติ	ครูส่วนใหญ่ ไม่มี การศึกษา				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
ใช้ระบบ สารสนเทศ ด้านการ กลั่นแกล้ง รังแกโดยใช้ โปรแกรม School Health Hero ใน การจัดทำ ข้อมูล สารสนเทศ	า อย่าง เข้าใจและ สามารถ นำไปใช้ใน การจัดทำ ข้อมูล สารสนเทศ ได้อย่าง ได้อย่างมี ประสิทธิ ภาพ	า และ สามารถ นำไปใช้ใน การจัดทำ ข้อมูล สารสนเทศ ได้อย่าง ถูกต้อง	า ในระดับ หนึ่งและ เริ่มนำไปใช้ ในการ จัดทำข้อมูล สารสนเทศ	า แต่ยังไม่ เข้าใจและ นำไปใช้ได้ อย่าง ถูกต้อง	แนว ปฏิบัติการ ใช้ระบบ สารสนเทศ ด้านการ กลั่นแกล้ง รังแก				
3.2 โรงเรียนมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกที่รอบด้านและได้มาตรฐาน (KPI 3.2)									
3.2.1 ครู ประเมิน นักเรียน รายบุคคล เพื่อคัด กรอง นักเรียน กลุ่มเสี่ยงที่ จะเป็น เหยื่อและ ผู้กระทำผิด ด้วย เครื่องมือที่ ได้	ครูใช้ เครื่องมือที่ ได้รับการ พัฒนาให้มี มาตรฐาน ครอบคลุม มี การ ตรวจสอบ ความ ถูกต้องของ ข้อมูลและ นำไปใช้ใน การ วางแผน	ครูใช้ เครื่องมือที่ มีมาตรฐาน และ ครบ คลุ่มดี มี การบันทึก ที่เป็นระบบ มีการ นำไปใช้ วิเคราะห์ ปัญหาเป็น ระยะ แต่ยัง มีบางส่วนที่ ต้อง	ครูใช้ เครื่องมือ ที่มี มาตรฐาน ระดับพื้นฐาน น สามารถ บันทึกได้ใน ระดับหนึ่ง แต่ยังมี ข้อจำกัด และการ นำไปใช้ให้ เกิด ประโยชน์	ครูใช้ เครื่องมือที่ ยังไม่มี มาตรฐาน ชัดเจน ขาด องค์ประกอบ ที่สำคัญ การบันทึก ข้อมูลไม่คร อบคลุม และไม่มี การนำไปใช้ ใน กระบวนการกา	ครูไม่ได้ใช้ เครื่องมือที่ มีมาตรฐาน ไม่มีระบบ การเก็บ รวบรวม ข้อมูล				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
มาตรฐาน	แก้ปัญหา อย่างเป็น ระบบ	ปรับปรุง	สูงสุด	วางแผน อย่างเป็น ระบบ					
3.3 โรงเรียนมีระบบการสื่อสารที่ปลอดภัยและรวดเร็ว สามารถตรวจสอบได้ (KPI 3.3)									
3.3.1 ครู สามารถ ตรวจสอบ การรายงาน สถานการณ์ การกลับ แก๊งค์รังแก ได้อย่าง รวดเร็วจาก ช่อง ทางการ สื่อสารที่ ปลอดภัย	ครูทุกคน สามารถ ตรวจสอบ การรายงาน สถานการณ์ การกลับ แก๊งค์รังแก ได้อย่าง รวดเร็วจาก ช่อง ทางการ สื่อสารที่ ปลอดภัย	ครูส่วนใหญ่ สามารถ ตรวจสอบ การรายงาน ฯ ได้อย่าง รวดเร็วจาก ช่องทางที่ ปลอดภัย	ครูส่วนใหญ่ สามารถ ตรวจสอบ การรายงาน ฯ ได้ใน ระดับหนึ่ง	ครูบางส่วน สามารถ ตรวจสอบ การรายงาน ฯ ได้บ้าง แต่ไม่ รวดเร็ว	ครูส่วนใหญ่ ไม่สามารถ ตรวจสอบ การรายงาน สถานการณ์ การกลับ แก๊งค์รังแก ได้อย่าง รวดเร็ว				
4. ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาชั้นเรียนให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย (Classroom)									
4.1 โรงเรียนมีการกำหนดพื้นที่ควบคุมความปลอดภัยในโรงเรียนอย่างชัดเจน (KPI 4.1)									
4.1.1 ครู มีส่วนร่วม ในการวาง แผนการจัด พื้นที่ ปลอดภัยใน โรงเรียน	ครูมีส่วน ร่วมอย่าง แข็งขันและ เป็นผู้นำใน การวาง แผนการจัด พื้นที่ ปลอดภัยใน โรงเรียน	ครูมีส่วน ร่วมอย่าง มากในการ วาง แผนการจัด พื้นที่ ปลอดภัยใน โรงเรียน	ครูมีส่วน ร่วมในการ วาง แผนการจัด พื้นที่ ปลอดภัยใน โรงเรียนใน ระดับหนึ่ง	ครูมีส่วน ร่วมน้อย มากในการ วาง แผนการจัด พื้นที่ ปลอดภัยใน โรงเรียน	ครูไม่มีส่วน ร่วมในการ วาง แผนการจัด พื้นที่ ปลอดภัยใน โรงเรียน				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
โรงเรียน									
4.2 โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยจากจุดอันตรายและมีบรรยากาศความปลอดภัย (KPI 4.2)									
4.2.1 ครู ร่วมจัด สภาพแวด ล้อมใน โรงเรียน และ บรรยากาศ ในชั้นเรียน ให้เกิด ความ ปลอดภัย ภายใต้ หลักการ แตกต่างแต่ อยู่ร่วมกัน ได้	ครูมีส่วน ร่วมอย่าง แข็งขันและ เป็นผู้นำใน การจัด สภาพแวด ล้อมและ บรรยากาศ ในชั้นเรียน ให้เกิด ความ ปลอดภัย ภายใต้ หลักการ แตกต่างแต่ อยู่ร่วมกัน ได้อย่าง ชัดเจน	ครูมีส่วน ร่วมอย่าง มากในการ จัดสภาพ แวดล้อมและ บรรยากาศ ให้เกิด ความ ปลอดภัย	ครูมีส่วน ร่วมในการ จัดสภาพ แวดล้อมและ บรรยากาศ ให้เกิด ความ ปลอดภัยใน ระดับหนึ่ง	ครูมีส่วน ร่วมน้อย มากในการ จัด สภาพแวดล้อม และ บรรยากาศ ให้เกิด ความ ปลอดภัย	ครูไม่มีส่วน ร่วมในการ จัดสภาพ แวดล้อมและ บรรยากาศ ให้เกิด ความ ปลอดภัย				
4.3 โรงเรียนมีมาตรการที่ชัดเจนต่อการกระทำที่เป็นการกลั่นแกล้งรังแกทั้งในระดับห้องเรียนและโรงเรียน (KPI 4.3)									
4.3.1 ครู มีส่วน ร่วมกับ นักเรียนใน การกำหนด นโยบาย และแนว ปฏิบัติใน	ครูมีส่วน ร่วมกับ นักเรียน อย่างแข็ง ขันและเป็น ผู้นำในการ กำหนด นโยบาย	ครูมีส่วน ร่วมกับ นักเรียน อย่างมาก ในการ กำหนด นโยบาย และแนว	ครูมีส่วน ร่วมกับ นักเรียนใน การกำหนด นโยบาย และแนว ปฏิบัติใน ชั้นเรียนฯ	ครูมีส่วน ร่วมกับ นักเรียน น้อยมากใน การกำหนด นโยบาย และแนว ปฏิบัติใน	ครูไม่มีส่วน ร่วมกับ นักเรียนใน การกำหนด นโยบาย และแนว ปฏิบัติใน ชั้นเรียน				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
ชั้นเรียนที่ ชัดเจนต่อ การอยู่ ร่วมกันและ ต่อต้านการ กลั่นแกล้ง รังแก	และแนว ปฏิบัติใน ชั้นเรียน ที่ ชัดเจนต่อ การอยู่ ร่วมกันและ ต่อต้านการ กลั่นแกล้ง รังแก	ปฏิบัติใน ชั้นเรียน	ในระดับ หนึ่ง	ชั้นเรียน					
4.4 โรงเรียนมีโครงการ/กิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ครูกับครู ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน (KPI 4.4)									
4.4.1 ครู จัดการชั้น เรียนที่มี กิจกรรม สร้าง ความสัมพันธ์ อันดี ระหว่างครู กับครู ครู กับนักเรียน และ นักเรียนกับ นักเรียน	ครูทุกคนมี การจัดการ ชั้นเรียนที่มี กิจกรรม สร้าง ความสัมพันธ์ อันดี ระหว่างครู กับครู ครู กับนักเรียน และ นักเรียนกับ นักเรียน อย่าง สม่ำเสมอ	ครูส่วนใหญ่ มีการ จัดการชั้น เรียนที่มี กิจกรรม สร้าง ความสัมพันธ์ อันดี ระหว่างครู กับครู ครู กับนักเรียน และ นักเรียนกับ นักเรียนกับ นักเรียน	ครูมีการ จัดการชั้น เรียนที่มี กิจกรรม สร้าง ความสัมพันธ์ อันดี ระหว่างครู กับครู ครู กับนักเรียน และ นักเรียนกับ นักเรียน ใน ระดับหนึ่ง	ครูมีการ จัดการชั้น เรียนที่มี กิจกรรม สร้าง ความสัมพันธ์ อันดี ระหว่างครู กับครู ครู กับนักเรียน และ นักเรียนกับ นักเรียน ใน บางโอกาส	ครูไม่มีการ จัดการชั้น เรียนที่มี กิจกรรม สร้าง ความสัมพันธ์ อันดี ระหว่างครู กับครู ครู กับนักเรียน และ นักเรียนกับ นักเรียน				
4.4.2 ครู จัด	ครูทุกคนมี การจัด	ครูส่วนใหญ่ มีการจัด	ครูมีการจัด โครงการ/	ครูมีการจัด โครงการ/	ครูแทบไม่มี การจัด				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
โครงการ/ กิจกรรมที่ ช่วย เสริมสร้าง ความสัมพันธ์ นอกระบบ ระหว่างครู กับครู ครู กับนักเรียน และ นักเรียนกับ นักเรียน	โครงการ/ กิจกรรมที่ ช่วย เสริมสร้าง ความสัมพันธ์ นอกระบบ ระหว่างครู กับครู ครู กับนักเรียน และ นักเรียนกับ นักเรียน อย่าง สม่ำเสมอ และ หลากหลาย	โครงการ/ กิจกรรมที่ ช่วย เสริมสร้าง ความสัมพันธ์ นอกระบบ ระหว่างครู กับครู ครู กับนักเรียน และ นักเรียนกับ นักเรียน	กิจกรรมที่ ช่วย เสริมสร้าง ความสัมพันธ์ นอกระบบ ระหว่างครู กับครู ครู กับนักเรียน และ นักเรียนกับ นักเรียน ใน ระดับหนึ่ง	กิจกรรมที่ ช่วย เสริมสร้าง ความสัมพันธ์ นอกระบบ ระหว่างครู กับครู ครู กับนักเรียน และ นักเรียนกับ นักเรียน	โครงการ/ กิจกรรมที่ ช่วย เสริมสร้าง ความสัมพันธ์ นอกระบบ ระหว่างครู กับครู ครู กับนักเรียน และ นักเรียนกับ นักเรียน				
5. ครูร่วมสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)									
5.1 โรงเรียนมีเครือข่ายความร่วมมือในการร่วมกันต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแก (KPI 5.1)									
5.1.1 ครู ร่วมกำหนด นโยบาย และ แนวทางใน การ ดำเนินการ ต่อปัญหา การกลั่น แกล้งรังแก	ครูทุกคนมี ส่วนร่วม อย่างแข็ง ขันในการ กำหนด นโยบาย และ แนวทางใน การ ดำเนินการ	ครูส่วนใหญ่ มีส่วนร่วม ในการ กำหนด นโยบาย และ แนวทางใน การ ดำเนินการ	ครูมีส่วน ร่วมในการ กำหนด นโยบาย และ แนวทางใน การ ดำเนินการ	ครูมีส่วน ร่วมน้อย มากในการ กำหนด นโยบาย และ แนวทางใน การ ดำเนินการ	ครูไม่มีส่วน ร่วมในการ กำหนด นโยบาย และ แนวทางใน การ ดำเนินการ				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
ร่วมกับ ผู้บริหาร นักเรียน ผู้ปกครอง และภาคี เครือข่าย	ต่อปัญหา การกลั่น แกล้งรังแก ร่วมกับ ผู้บริหาร นักเรียน ผู้ปกครอง และภาคี เครือข่าย	การกลั่น แกล้งรังแก ร่วมกับภาคี ส่วนต่างๆ	แกล้งรังแก ร่วมกับภาคี ส่วนต่างๆ ในระดับ หนึ่ง	การกลั่น แกล้งรังแก ร่วมกับภาคี ส่วนต่างๆ	แกล้งรังแก ร่วมกับภาคี ส่วนต่างๆ				
5.1.2 ครู ได้รับการ สนับสนุน และได้รับ ความ ช่วยเหลือ การ ดำเนินการ เกี่ยวกับ การกลั่น แกล้งรังแก ในโรงเรียน จากภาคี เครือข่าย และชุมชน	ครูทุกคน ได้รับการ สนับสนุน และได้รับ ความ ช่วยเหลือ การ ดำเนินการ เกี่ยวกับ การกลั่น แกล้งรังแก ในโรงเรียน จากภาคี เครือข่าย และชุมชน อย่าง สม่ำเสมอ และมีประ สิทธิภาพ	ครูส่วนใหญ่ ได้รับการ สนับสนุน และ ช่วยเหลือ การ ดำเนินการ เกี่ยวกับ การกลั่น แกล้งรังแก ในโรงเรียน จากภาคี เครือข่าย และชุมชน	ครูได้รับ การ สนับสนุน และ ช่วยเหลือ การ ดำเนินการ เกี่ยวกับ การกลั่น แกล้งรังแก ในโรงเรียน ในระดับ หนึ่งจาก ภาคี เครือข่าย และชุมชน	ครูได้รับ การ สนับสนุน และ ช่วยเหลือ การ ดำเนินการ เกี่ยวกับ การกลั่น แกล้งรังแก ในโรงเรียน น้อยมาก จากภาคี เครือข่าย และชุมชน	ครูไม่ได้รับ การ สนับสนุน และ ช่วยเหลือ การ ดำเนินการ เกี่ยวกับ การกลั่น แกล้งรังแก ในโรงเรียน จากภาคี เครือข่าย และชุมชน				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
	ภาพ								
5.1.3 ครู มีบทบาท ในการ ประสานงาน กับ หน่วยงาน ภายนอก เมื่อพบ กรณี นักเรียนถูก กลั่นแกล้ง หรือมี พฤติกรรม เสี่ยง	ครู ดำเนินการ ประสานงาน อย่างมี ประสิทธิภาพ กับ หน่วยงาน ภายนอก เมื่อพบ กรณี นักเรียนถูก กลั่นแกล้ง หรือมี พฤติกรรม เสี่ยง ได้อย่าง รวดเร็ว	ครูมีการ ติดต่อและ ร่วมมือกับ หน่วยงาน ภายนอก เพื่อ ช่วยเหลือนักเรียน เมื่อพบ กรณีปัญหา แต่ยังไม่มี การทำงาน เป็นระบบ อย่างเต็มที่	ครูสามารถ แจ้ง หน่วยงาน ภายนอกได้ เมื่อพบ กรณีที่ รุนแรง แต่ การ ประสานงาน ยังไม่มี ประสิทธิภาพ พมากพอ	ครูมีการ แจ้งข้อมูล ไปยัง หน่วยงาน ภายนอกใน บางกรณี แต่ขาด ความ ต่อเนื่อง และไม่ได้ รับการ ติดตามผลที่ เป็น รูปธรรม	ครูไม่มี บทบาทใน การ ประสานงาน กับ หน่วยงาน ภายนอก เมื่อ นักเรียน ประสบ ปัญหา หรือไม่มี ระบบการ แจ้งข้อมูลที่ ชัดเจน				
5.1.4 ครู มีส่วนร่วม ในการจัด กิจกรรม ร่วมกับ หน่วยงาน ภายนอก เพื่อส่งเสริม ความ ปลอดภัยใน	ครูมี บทบาท สำคัญใน การร่วมมือ กับ หน่วยงาน ภายนอก เพื่อจัด กิจกรรม ส่งเสริม	ครูมีส่วน ร่วมในการ จัดกิจกรรม ร่วมกับ หน่วยงาน ภายนอก เป็นระยะ ๆ และช่วย ส่งเสริม ความ	ครูเข้าร่วม บาง กิจกรรมที่ เกี่ยวข้อง กับ ความ ปลอดภัย แต่บทบาท ในการจัด กิจกรรมยัง	ครูมี บทบาท น้อยมากใน การจัด กิจกรรม ร่วมกับ หน่วยงาน ภายนอก หรือ มีการ	ครูไม่มีส่วน ร่วมในการ จัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริม ความ ปลอดภัย หรือ ไม่มีความ ร่วมมือกับ หน่วยงาน				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
โรงเรียน	ความปลอดภัย มี แผนการ ดำเนินงาน ที่เป็นระบบ และ ดำเนินการ อย่าง ต่อเนื่อง	ปลอดภัยใน โรงเรียน แต่ยังไม่มี การ ดำเนินงาน ที่เป็นระบบ มากนัก	ไม่ชัดเจน หรือขาด ความ ต่อเนื่อง	ดำเนินงาน แบบไม่มี โครงสร้างที่ ชัดเจน	ภายนอกใน ด้านนี้				
6. ครูดำเนินการตามระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)									
6.1 โรงเรียนมีคณะทำงานที่จะประสานและให้การช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างรวดเร็วและทันทั่วทั้งที่ (KPI 6.1)									
6.1.1 ครู ร่วมเป็น คณะทำงาน ในการ ประสาน และให้ ความ ช่วยเหลือ นักเรียนได้ ทันทีเมื่อ เกิด เหตุการณ์ การกลั่น แกล้งรังแก ในโรงเรียน	ครูทุกคน ร่วมเป็น คณะทำงาน ในการ ประสาน และให้ ความ ช่วยเหลือ นักเรียนได้ ทันทีเมื่อ เกิด เหตุการณ์ การกลั่น แกล้งรังแก ในโรงเรียน	ครูส่วนใหญ่ ร่วมเป็น คณะทำงาน ในการ ประสาน และ สามารถให้ ความ ช่วยเหลือ นักเรียนได้ ทันที	ครูร่วมเป็น คณะทำงาน ในการ ประสาน และให้ ความ ช่วยเหลือ นักเรียน ใน ระดับหนึ่ง	ครูมีส่วน ร่วมน้อย มากในการ เป็น คณะทำงาน ในการ ประสาน และให้ ความ ช่วยเหลือ นักเรียน	ครูไม่ได้ร่วม เป็น คณะทำงาน ในการ ประสาน และให้ ความ ช่วยเหลือ นักเรียน				
6.1.2 ครู ดำเนินการ	ครูทุกคน ดำเนินการ	ครูส่วนใหญ่ ดำเนินการ	ครู ดำเนินการ	ครู ดำเนินการ	ครูไม่ได้ ดำเนินการ				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
ตามระบบ ดูแล ช่วยเหลือ นักเรียน ครบทุก ขั้นตอน	ตามระบบ ดูแล ช่วยเหลือ นักเรียน ครบทุก ขั้นตอน อย่างมีประ สิทธิภาพ	ตามระบบ ดูแล ช่วยเหลือ นักเรียน ครบทุก ขั้นตอน	ตามระบบ ดูแล ช่วยเหลือ นักเรียนใน ระดับหนึ่ง	ตามระบบ ดูแล ช่วยเหลือ นักเรียน เพียงบาง ขั้นตอน	ตามระบบ ดูแล ช่วยเหลือ นักเรียน				
6.2 โรงเรียนมีระบบการดูแลช่วยเหลือเยี่ยมเยียนฯ ฟันฟูจิตใจของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ (KPI 6.2)									
6.2.1 ครู ดำเนินการ ตามระบบ ดูแล ช่วยเหลือ นักเรียนใน การ ช่วยเหลือ เยี่ยมเยียน ฟันฟูจิตใจ ของ ผู้กระทำ และ ผู้ถูกกระทำ	ครูทุกคน ดำเนินการ ตามระบบ ดูแล ช่วยเหลือ นักเรียนใน การ ช่วยเหลือ เยี่ยมเยียน ฟันฟูจิตใจ ของ ผู้กระทำ และ ผู้ถูกกระทำ อย่างมีประ สิทธิภาพ	ครูส่วนใหญ่ ดำเนินการ ตามระบบ ดูแล ช่วยเหลือ นักเรียน ใน การ ช่วยเหลือ เยี่ยมเยียน ฟันฟูจิตใจ ของ ผู้กระทำ และ ผู้ถูกกระทำ	ครู ดำเนินการ ตามระบบ ดูแล ช่วยเหลือ นักเรียน ใน การ ช่วยเหลือ เยี่ยมเยียน ฟันฟูจิตใจ ของ ผู้กระทำ และ ผู้ถูกกระทำ ในระดับ หนึ่ง	ครู ดำเนินการ ตามระบบ ดูแล ช่วยเหลือ นักเรียน ใน การ ช่วยเหลือ เยี่ยมเยียน ฟันฟูจิตใจ ของ ผู้กระทำ และ ผู้ถูกกระทำ เพียง บางส่วน	ครูไม่ได้ ดำเนินการ ตามระบบ ดูแล ช่วยเหลือ นักเรียนใน การ ช่วยเหลือ เยี่ยมเยียน ฟันฟูจิตใจ ของ ผู้กระทำ และ ผู้ถูกกระทำ				
6.3 โรงเรียนมีศูนย์ช่วยเหลือเยี่ยมเยียนฯ ฟันฟูและให้คำปรึกษา (KPI 6.3)									

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
6.3.1 ครู ร่วมกับศูนย์ ช่วยเหลือ เยียวยา ฟื้นฟูและ ให้ คำปรึกษา ในการ ช่วยเหลือ ผู้กระทำ และ ผู้ถูกกระทำ	ครูทุกคน ร่วมกับศูนย์ ช่วยเหลือ เยียวยา ฟื้นฟูและ ให้ คำปรึกษา ในการ ช่วยเหลือ ผู้กระทำ และ ผู้ถูกกระทำ อย่าง สม่ำเสมอ และมีประ สิทธิภาพ	ครูส่วนใหญ่ ร่วมกับศูนย์ ช่วยเหลือ เยียวยา ฟื้นฟูและ ให้ คำปรึกษา ในการ ช่วยเหลือ ผู้กระทำ และ ผู้ถูกกระทำ	ครูร่วมกับ ศูนย์ ช่วยเหลือ เยียวยา ฟื้นฟูและ ให้ คำปรึกษา ในการ ช่วยเหลือ ผู้กระทำ และ ผู้ถูกกระทำ ในระดับ หนึ่ง	ครูมีส่วน ร่วมน้อย มากในการ ร่วมกับศูนย์ ช่วยเหลือ เยียวยา ฟื้นฟูและ ให้ คำปรึกษา ในการ ช่วยเหลือ ผู้กระทำ และ ผู้ถูกกระทำ	ครูไม่ได้ ร่วมกับศูนย์ ช่วยเหลือ เยียวยา ฟื้นฟูและ ให้ คำปรึกษา ในการ ช่วยเหลือ ผู้กระทำ และ ผู้ถูกกระทำ				
6.4 โรงเรียนมีแผนเผชิญเหตุเมื่อเกิดเหตุการณ์การก่อกวนก่อกบฏในโรงเรียน (KPI 6.4)									
6.4.1 ครู มีส่วนร่วม ในการ วางแผน เผชิญเหตุ สำหรับ เหตุการณ์ การก่อกวน ก่อกบฏ ในโรงเรียน	ครูทุกคนมี ส่วนร่วม อย่างแข็ง ขันและเป็น ผู้นำในการ วางแผน เผชิญเหตุ สำหรับ เหตุการณ์ การก่อกวน ก่อกบฏ ในโรงเรียน	ครูส่วนใหญ่ มีส่วนร่วม ในการ วางแผน เผชิญเหตุ สำหรับ เหตุการณ์ การก่อกวน ก่อกบฏ ในโรงเรียน	ครูมีส่วน ร่วมในการ วางแผน เผชิญเหตุ สำหรับ เหตุการณ์ การก่อกวน ก่อกบฏ ในโรงเรียน ในระดับ	ครูมีส่วน ร่วมน้อย มากในการ วางแผน เผชิญเหตุ สำหรับ เหตุการณ์ การก่อกวน ก่อกบฏ ในโรงเรียน	ครูไม่มีส่วน ร่วมในการ วางแผน เผชิญเหตุ สำหรับ เหตุการณ์ การก่อกวน ก่อกบฏ ในโรงเรียน				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
	แก่งร้างแก ในโรงเรียน		หนึ่ง						
6.4.2 ครู มี กระบวนกา จัดการ แก้ไขปัญหา กรณีเกิด เหตุการณ์ กลั่นแกล้ง รังแกใน โรงเรียน ตามแผน เผชิญเหตุ	ครูทุกคนมี กระบวนกา จัดการ แก้ไขปัญหา กรณีเกิด เหตุการณ์ กลั่นแกล้ง รังแกใน โรงเรียน ตามแผน เผชิญเหตุ อย่างมีประ สิทธิภาพ	ครูส่วนใหญ่ มี กระบวนกา จัดการ แก้ไขปัญหา กรณีเกิด เหตุการณ์ กลั่นแกล้ง รังแกใน โรงเรียน ตามแผน เผชิญเหตุ	ครูมี กระบวนกา จัดการ แก้ไขปัญหา กรณีเกิด เหตุการณ์ กลั่นแกล้ง รังแกใน โรงเรียน ตามแผน เผชิญเหตุ ในระดับ หนึ่ง	ครูมี กระบวนกา จัดการ แก้ไขปัญหา กรณีเกิด เหตุการณ์ กลั่นแกล้ง รังแกใน โรงเรียน บ้าง แต่ไม่ เป็นไปตาม แผนเผชิญ เหตุ	ครูไม่มี กระบวนกา จัดการ แก้ไขปัญหา กรณีเกิด เหตุการณ์ กลั่นแกล้ง รังแกใน โรงเรียน ตามแผน เผชิญเหตุ				
6.5 โรงเรียนมีการดำเนินการตามลำดับขั้นตอนตามมาตรการความผิตที่ชัดเจน (KPI 6.5)									
6.5.1 ครู ดำเนินการ ตามลำดับ ขั้นตอนที่ กำหนดตาม มาตรการ ความผิต	ครูทุกคน ดำเนินการ ตามลำดับ ขั้นตอนที่ กำหนดตาม มาตรการ ความผิต อย่าง ถูกต้อง	ครูส่วนใหญ่ ดำเนินการ ตามลำดับ ขั้นตอนที่ กำหนดตาม มาตรการ ความผิต	ครู ดำเนินการ ตามลำดับ ขั้นตอนที่ กำหนดตาม มาตรการ ความผิต ในระดับ หนึ่ง	ครู ดำเนินการ ตามลำดับ ขั้นตอนที่ กำหนดตาม มาตรการ ความผิต เพียง บางส่วน	ครูไม่ได้ ดำเนินการ ตามลำดับ ขั้นตอนที่ กำหนดตาม มาตรการ ความผิต				
6.5.2 ครู มีการ	ครูทุกคนมี การติดตาม	ครูส่วนใหญ่ มีการ	ครูมีการ ติดตาม	ครูมีการ ติดตาม	ครูไม่มีการ ติดตาม				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
ติดตาม ประเมินผล และ สะท้อนผล การ ดำเนินการ ดำเนินการ อย่าง สม่ำเสมอ และนำผล ไปปรับปรุง	ติดตาม ประเมินผล และ สะท้อนผล การ ดำเนินการ ดำเนินการ อย่าง สม่ำเสมอ และนำผล ไปปรับปรุง	ติดตาม ประเมินผล และ สะท้อนผล การ ดำเนินการ ดำเนินการ อย่าง สม่ำเสมอ และนำผล ไปปรับปรุง	ประเมินผล และ สะท้อนผล การ ดำเนินการ ดำเนินการ ในระดับ หนึ่ง	ประเมินผล และ สะท้อนผล การ ดำเนินการ ดำเนินการ น้อยมาก	ประเมินผล และ สะท้อนผล การ ดำเนินการ ดำเนินการ				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ
แบบประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ผู้ปกครอง

คำชี้แจง

1. แบบประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ผู้ปกครอง ฉบับนี้ ใช้สำหรับประเมินผู้ปกครอง มุ่งศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงกับผู้ปกครอง เมื่อได้รับการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบด้วยรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ซึ่งเป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ โดยมีคำอธิบายระดับการปฏิบัติ

2. แบบประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ผู้ปกครอง ฉบับนี้ มุ่งตรวจสอบความตรงและครอบคลุมด้านเนื้อหาของแบบประเมิน (Content Validity) กับ วัตถุประสงค์ รวมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษาที่สื่อความหมายชัดเจน โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of objective congruence : IOC) ของแบบประเมินและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำไปปรับปรุง แก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. แบบประเมินสถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบประเมิน

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะความคิดเห็น

4. ขอความกรุณาผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแบบประเมินว่ามีความสอดคล้องกับตัวแปรของการวิจัยหรือไม่ โดยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในระบบ IOC พร้อมใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่าน

เกณฑ์การให้คะแนนในระบบ IOC ดังนี้

+1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนี้ มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

0 หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

-1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น มีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

5. ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์ โดยเขียนความคิดเห็นเพิ่มเติมด้านท้ายข้อความนั้น ๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

แบบประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ผู้ปกครอง

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียนทั้ง ระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความสอดคล้อง			ความคิดเห็น เพิ่มเติม	
	5	4	3	2	1	+1	0	-1		
1. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)										
1.1 โรงเรียนมีนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกที่ชัดเจน (KPI 1.1)										
1.1.1 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกของโรงเรียน	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกของโรงเรียนอย่างมาก โดยมีการให้ข้อเสนอแนะและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกของโรงเรียนในระดับหนึ่ง โดยมีการให้ข้อเสนอแนะ	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกของโรงเรียนในระดับน้อย โดยมีการรับฟังความคิดเห็น	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกของโรงเรียนน้อย	ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย					
1.2 โรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่เป็นระบบและมีกลไกในการขับเคลื่อนที่ชัดเจน (KPI 1.2)										
1.2.1 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกอย่างมาก โดยมี	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในระดับหนึ่ง	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกในระดับน้อย	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการจัดการปัญหา					

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียนทั้ง ระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความสอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม	
	5	4	3	2	1	+1	0	-1		
การเข้าร่วม กิจกรรม ต่างๆ และ ให้การ สนับสนุน อย่างเต็มที่	โดยมีการ เข้าร่วม กิจกรรม บางส่วน	โดยมีการ รับทราบ ข้อมูล ข่าวสาร								
2. ผู้ปกครองมีส่วนในการพัฒนาและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC) ร่วมกับครู										
2.1 โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกและการเผชิญกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก (KPI 2.1)										
2.1.1 ผู้ปกครองมี ส่วนร่วมใน การ ประเมิน พฤติกรรม เกี่ยวกับ การกลั่น แกล้งรังแก และการ เผชิญกับ ปัญหาของ นักเรียน ตาม หลักสูตร สถานศึกษา	ผู้ปกครองมี ส่วนร่วมใน การ ประเมิน พฤติกรรม ของ นักเรียน ตาม หลักสูตร สถานศึกษา อย่างมาก โดยมีการ ให้ข้อมูล และ ข้อเสนอแนะ ที่เป็น ประโยชน์	ผู้ปกครองมี ส่วนร่วมใน การ ประเมิน พฤติกรรม ของ นักเรียน ตาม หลักสูตร สถานศึกษา ในระดับ หนึ่ง โดยมีการ ให้ ข้อมูล	ผู้ปกครองมี ส่วนร่วมใน การ ประเมิน พฤติกรรม ของ นักเรียน ตาม หลักสูตร สถานศึกษา ในระดับ น้อย โดยมีการ รับทราบ ข้อมูล	ผู้ปกครองมี ส่วนร่วมใน การ ประเมิน พฤติกรรม ของ นักเรียน ตาม หลักสูตร สถานศึกษา น้อย	ผู้ปกครอง ไม่มีส่วน ร่วมในการ ประเมิน พฤติกรรม ของ นักเรียน					
2.2 โรงเรียนมีโปรแกรมการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกที่ถูกต้องให้กับครูและผู้ปกครอง (KPI 2.2)										
2.2.1 ผู้ปกครองมี	ผู้ปกครอง ทุกคนมี	ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มี	ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มี	ผู้ปกครอง บางส่วนมี	ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่ยัง					

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียนทั้ง ระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความสอดคล้อง			ความคิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
ความรู้ ความเข้าใจ และ ตระหนักถึง ปัญหาและ ผลกระทบ ของการ กลั่นแกล้ง รังแกที่ ถูกต้อง	ความรู้ ความเข้าใจ และ ตระหนักถึง ปัญหาและ ผลกระทบ ของการ กลั่นแกล้ง รังแกที่ ถูกต้อง อย่างลึกซึ้ง	ความรู้ ความเข้าใจ และ ตระหนักถึง ปัญหาและ ผลกระทบ ของการ กลั่นแกล้ง รังแกที่ ถูกต้อง	ความรู้ ความเข้าใจ และ ตระหนักถึง ปัญหาและ ผลกระทบ ของการ กลั่นแกล้ง รังแกที่ ถูกต้องใน ระดับหนึ่ง	ความรู้ ความเข้าใจ และ ตระหนักถึง ปัญหาและ ผลกระทบ ของการ กลั่นแกล้ง รังแกที่ ถูกต้อง	ขาดความรู้ ความเข้าใจ และ ตระหนักถึง ปัญหาและ ผลกระทบ ของการ กลั่นแกล้ง รังแกที่ ถูกต้อง				
2.2.2 ผู้ปกครองมี ส่วนร่วมใน การ วิเคราะห์ แนว ทางการ ดำเนินการ ป้องกัน ปัญหาการ กลั่นแกล้ง รังแกไม่ให้ เกิดขึ้นด้วย กระบวนการ ร PLC	ผู้ปกครองมี ส่วนร่วม อย่างแข็ง ขันและเป็น ผู้นำในการ วิเคราะห์ แนว ทางการ ดำเนินการ ป้องกัน ปัญหาการ กลั่นแกล้ง รังแกไม่ให้ เกิดขึ้นด้วย กระบวนการ ร PLC	ผู้ปกครองมี ส่วนร่วม อย่างมาก ในการ วิเคราะห์ แนว ทางการ ดำเนินการ ป้องกัน ปัญหาการ กลั่นแกล้ง รังแกไม่ให้ เกิดขึ้นด้วย กระบวนการ ร PLC	ผู้ปกครองมี ส่วนร่วมใน การ วิเคราะห์ แนว ทางการ ดำเนินการ ป้องกัน ปัญหาการ กลั่นแกล้ง รังแกไม่ให้ เกิดขึ้นใน ระดับหนึ่ง	ผู้ปกครองมี ส่วนร่วม น้อยมากใน การ วิเคราะห์ แนว ทางการ ดำเนินการ ป้องกัน ปัญหาการ กลั่นแกล้ง รังแกไม่ให้ เกิดขึ้น	ผู้ปกครอง ไม่มีส่วน ร่วมในการ วิเคราะห์ แนว ทางการ ดำเนินการ ป้องกัน ปัญหาการ กลั่นแกล้ง รังแกไม่ให้ เกิดขึ้น				
2.3 โรงเรียนมีโปรแกรมการฝึกอบรมเสริมสร้างทักษะชีวิตในการรับมือกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกให้กับนักเรียน (KPI 2.3)									
2.3.1	ผู้ปกครองมี	ผู้ปกครองมี	ผู้ปกครองมี	ผู้ปกครองมี	ผู้ปกครอง				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียนทั้ง ระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความสอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
ผู้ปกครองมีส่วน สนับสนุน โปรแกรม ของ โรงเรียนใน การ เสริมสร้าง ทักษะชีวิต ประสบการณ์ และ สมรรถนะ ในการ ป้องกันการ กลั่นแกล้ง รังแกให้กับ นักเรียน อย่างเป็น ระบบและ ต่อเนื่อง	ส่วน สนับสนุน โปรแกรม ของ โรงเรียนใน การ เสริมสร้าง ทักษะชีวิต ประสบการณ์ และ สมรรถนะ ในการ ป้องกันการ กลั่นแกล้ง รังแกให้กับ นักเรียน อย่างเป็น ระบบและ ต่อเนื่อง	ส่วน สนับสนุน โปรแกรม ของ โรงเรียนใน การ เสริมสร้าง ทักษะชีวิต ประสบการณ์ และ สมรรถนะ ในการ ป้องกันการ กลั่นแกล้ง รังแกให้กับ นักเรียน อย่างเป็น ระบบและ ต่อเนื่อง	ส่วน สนับสนุน โปรแกรม ของ โรงเรียนใน การ เสริมสร้าง ทักษะชีวิต ประสบการณ์ และ สมรรถนะ ในการ ป้องกันการ กลั่นแกล้ง รังแกให้กับ นักเรียน อย่างเป็น ระบบและ ต่อเนื่อง	ส่วน สนับสนุน โปรแกรม ของ โรงเรียนใน การ เสริมสร้าง ทักษะชีวิต ประสบการณ์ และ สมรรถนะ ในการ ป้องกันการ กลั่นแกล้ง รังแกให้กับ นักเรียน อย่างเป็น ระบบและ ต่อเนื่อง	ไม่มีส่วน สนับสนุน โปรแกรม ของ โรงเรียนใน การ เสริมสร้าง ทักษะชีวิต ประสบการณ์ และ สมรรถนะ ในการ ป้องกันการ กลั่นแกล้ง รังแกให้กับ นักเรียน อย่างเป็น ระบบและ ต่อเนื่อง				
3. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)									
3.1 โรงเรียนมีคณะทำงานรับผิดชอบต่อการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแก (KPI 3.1)									
3.1.1 ผู้ปกครองมีส่วน ร่วมใน คณะทำงาน เกี่ยวกับ การให้ ข้อมูล สารสนเทศ ที่สำคัญ ด้านการ กลั่นแกล้ง	ผู้ปกครอง ทุกคนมี ส่วนร่วมใน การให้ ข้อมูล สารสนเทศ ที่สำคัญ ด้านการ กลั่นแกล้ง	ผู้ปกครอง ทุกคนมี ส่วนร่วมใน การให้ ข้อมูล สารสนเทศ ที่สำคัญ ด้านการ กลั่นแกล้ง	ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มี ส่วนร่วมใน การให้ ข้อมูล สารสนเทศ ที่สำคัญ ด้านการ กลั่นแกล้ง	ผู้ปกครอง บางส่วนมี ส่วนร่วมใน การให้ ข้อมูล สารสนเทศ ที่สำคัญ ด้านการ กลั่นแกล้ง	ผู้ปกครอง ไม่มีส่วน ร่วมในการ ให้ข้อมูล สารสนเทศ ที่สำคัญ ด้านการ กลั่นแกล้ง รังแกเพื่อ				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียนทั้ง ระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความสอดคล้อง			ความคิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
ด้านการ กลั่นแกล้ง รังแกเพื่อ เสริมสร้าง พื้นที่ ปลอดภัยใน โรงเรียน	รังแกเพื่อ เสริมสร้าง พื้นที่ ปลอดภัยใน โรงเรียน อย่างมีประ สิทธิภาพ	รังแกเพื่อ เสริมสร้าง พื้นที่ ปลอดภัยใน โรงเรียนได้ อย่าง ถูกต้อง	รังแกเพื่อ เสริมสร้าง พื้นที่ ปลอดภัยใน โรงเรียนใน ระดับหนึ่ง	รังแกเพื่อ เสริมสร้าง พื้นที่ ปลอดภัยใน โรงเรียน แต่ยังไม่ เข้าใจและ นำไปใช้ได้ อย่าง ถูกต้อง	เสริมสร้าง พื้นที่ ปลอดภัยใน โรงเรียน				
3.2 โรงเรียนมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกที่รอบด้านและได้มาตรฐาน (KPI 3.2)									
3.2.1 ผู้ปกครองมี ส่วนร่วมใน การ ประเมิน นักเรียน รายบุคคล เพื่อคัด กรอง นักเรียน กลุ่มเสี่ยงที่ จะเป็น เหยื่อและ ผู้กระทำผิด ด้วย เครื่องมือที่ ได้ มาตรฐาน	ผู้ปกครองมี ส่วนร่วมใน การ ประเมิน นักเรียน รายบุคคล เพื่อคัด กรองกลุ่ม เสี่ยงอย่าง สม่ำเสมอ ด้วย เครื่องมือที่ ได้ มาตรฐาน และนำ ข้อมูลไปใช้ ในการ วางแผน	ผู้ปกครองมี ส่วนร่วมใน การ ประเมิน นักเรียน รายบุคคล เพื่อคัด กรองกลุ่ม เสี่ยงด้วย เครื่องมือที่ ได้ มาตรฐาน อย่าง สม่ำเสมอ	ผู้ปกครองมี ส่วนร่วมใน การ ประเมิน นักเรียน รายบุคคล เพื่อคัด กรองกลุ่ม เสี่ยงด้วย เครื่องมือที่ ได้ มาตรฐาน ในระดับ หนึ่ง	ผู้ปกครองมี การ ประเมิน นักเรียน รายบุคคล เพื่อคัด กรองกลุ่ม เสี่ยงด้วย เครื่องมือที่ ได้ มาตรฐาน ในบาง โอกาส	ผู้ปกครอง แทบไม่มี ส่วนร่วมใน การ ประเมิน นักเรียน รายบุคคล เพื่อคัด กรองกลุ่ม เสี่ยง				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียนทั้ง ระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความสอดคล้อง			ความคิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
	ช่วยเหลือ								
3.3 โรงเรียนมีระบบการสื่อสารที่ปลอดภัยและรวดเร็ว สามารถตรวจสอบได้ (KPI 3.3)									
3.3.1 ผู้ปกครอง สามารถ ตรวจสอบ การรายงาน สถานการณ์ การกลั่น แกล้งรังแก ได้อย่าง รวดเร็วจาก ช่อง ทางการ สื่อสารที่ ปลอดภัย	ผู้ปกครอง ทุกคน สามารถ ตรวจสอบ การรายงาน สถานการณ์ การกลั่น แกล้งรังแก ได้อย่าง รวดเร็วจาก ช่อง ทางการ สื่อสารที่ ปลอดภัย	ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่ สามารถ ตรวจสอบ การรายงาน สถานการณ์ การกลั่น แกล้งรังแก ได้อย่าง รวดเร็วจาก ช่องทางที่ ปลอดภัย	ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่ สามารถ ตรวจสอบ การรายงาน สถานการณ์ การกลั่น แกล้งรังแก ได้ในระดับ หนึ่ง	ผู้ปกครอง บางส่วน สามารถ ตรวจสอบ การรายงาน สถานการณ์ การกลั่น แกล้งรังแก ได้บ้าง แต่ ไม่รวดเร็ว	ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่ไม่ สามารถ ตรวจสอบ การรายงาน สถานการณ์ การกลั่น แกล้งรังแก ได้อย่าง รวดเร็ว				
4. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom) ให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย									
4.1 โรงเรียนมีการกำหนดพื้นที่ควบคุมความปลอดภัยในโรงเรียนอย่างชัดเจน (KPI 4.1)									
4.1.1 ผู้ปกครองมี ส่วนร่วมใน การวาง แผนการจัด พื้นที่ ปลอดภัยใน โรงเรียน	ผู้ปกครองมี ส่วนร่วม อย่างแข็ง ขันและเป็น ผู้นำในการ วาง แผนการจัด พื้นที่ ปลอดภัยใน โรงเรียน	ผู้ปกครองมี ส่วนร่วม อย่างมาก ในการวาง แผนการจัด พื้นที่ ปลอดภัยใน โรงเรียน	ผู้ปกครองมี ส่วนร่วมใน การวาง แผนการจัด พื้นที่ ปลอดภัยใน โรงเรียนใน ระดับหนึ่ง	ผู้ปกครองมี ส่วนร่วม น้อยมากใน การวาง แผนการจัด พื้นที่ ปลอดภัยใน โรงเรียน	ผู้ปกครอง ไม่มีส่วน ร่วมในการ วาง แผนการจัด พื้นที่ ปลอดภัยใน โรงเรียน				
4.2 โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยจากจุดอันตรายและมีบรรยากาศความปลอดภัย (KPI 4.2)									
4.2.1	ผู้ปกครองมี	ผู้ปกครองมี	ผู้ปกครองมี	ผู้ปกครองมี	ผู้ปกครอง				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียนทั้ง ระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความสอดคล้อง			ความคิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
ผู้ปกครองมีส่วนร่วม สนับสนุน การจัด สภาพแวดล้อม ใน โรงเรียน และ บรรยากาศ ในชั้นเรียน ให้เกิด ความ ปลอดภัย ภายใต้ หลักการ แตกต่างแต่ อยู่ร่วมกัน ได้อย่าง ชัดเจน ได้	ส่วนร่วม อย่างแข็ง ขันในการ สนับสนุน การจัด สภาพแวดล้อม สภาพแวดล้อม อมและ บรรยากาศ ให้เกิด ความ ปลอดภัย ภายใต้ หลักการ อยู่ร่วมกัน ได้อย่าง ชัดเจน	ส่วนร่วม อย่างมาก ในการ สนับสนุน การจัด สภาพแวดล้อม สภาพแวดล้อม อมและ บรรยากาศ ให้เกิด ความ ปลอดภัย	ส่วนร่วมใน การ สนับสนุน การจัด สภาพแวดล้อม อมและ บรรยากาศ ให้เกิด ความ ปลอดภัยใน ระดับหนึ่ง	ส่วนร่วม น้อยมากใน การ สนับสนุน การจัด สภาพแวดล้อม อมและ บรรยากาศ ให้เกิด ความ ปลอดภัย	ไม่มีส่วน ร่วมในการ สนับสนุน การจัด สภาพแวดล้อม อมและ บรรยากาศ ให้เกิด ความ ปลอดภัย				
4.3 โรงเรียนมีมาตรการที่ชัดเจนต่อการกระทำที่เป็นการกลั่นแกล้งรังแกทั้งในระดับห้องเรียนและโรงเรียน (KPI 4.3)									
4.3.1 ผู้ปกครองมีส่วนร่วม สนับสนุน ในการ กำหนด นโยบาย และแนว ปฏิบัติทั้งใน ระดับ	ผู้ปกครองมีส่วนร่วม กับ โรงเรียน อย่างแข็ง ขันในการ กำหนด นโยบาย และแนว ปฏิบัติใน ระดับ	ผู้ปกครองมีส่วนร่วม กับ โรงเรียน อย่างมาก ในการ กำหนด นโยบาย และแนว ปฏิบัติใน ระดับ	ผู้ปกครองมีส่วนร่วม กับ โรงเรียนใน การกำหนด นโยบาย และแนว ปฏิบัติใน ระดับ โรงเรียน และชั้น	ผู้ปกครองมีส่วนร่วม กับ โรงเรียน น้อยมากใน การกำหนด นโยบาย และแนว ปฏิบัติใน ระดับ โรงเรียน	ผู้ปกครอง ไม่มีส่วน ร่วมกับ โรงเรียนใน การกำหนด นโยบาย และแนว ปฏิบัติใน ระดับ โรงเรียน				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียนทั้ง ระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความสอดคล้อง			ความคิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
โรงเรียน และชั้น เรียนที่ ชัดเจนต่อ การอยู่ ร่วมกันและ ต่อต้านการ กลั่นแกล้ง รังแก	โรงเรียน และชั้น เรียนที่ ชัดเจนต่อ การอยู่ ร่วมกันและ ต่อต้านการ กลั่นแกล้ง รังแก	โรงเรียน และชั้น เรียน	เรียน ใน ระดับหนึ่ง	และชั้น เรียน	และชั้น เรียน				
4.4 โรงเรียนมีโครงการ/กิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ครูกับครู ครูกับนักเรียน และนักเรียน กับนักเรียน (KPI 4.4)									
4.4.1 ผู้ปกครอง สนับสนุน กิจกรรม สร้าง ความสัมพันธ์ อันดี ระหว่างครู กับครู ครู กับนักเรียน และ นักเรียนกับ นักเรียน อย่าง สม่ำเสมอ	ผู้ปกครอง สนับสนุน กิจกรรม สร้าง ความสัมพันธ์ อันดี ระหว่างครู กับครู ครู กับนักเรียน และ นักเรียนกับ นักเรียน อย่าง สม่ำเสมอ	ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่ สนับสนุน กิจกรรม สร้าง ความสัมพันธ์ อันดี ระหว่างครู กับครู ครู กับนักเรียน และ นักเรียนกับ นักเรียน	ผู้ปกครอง สนับสนุน กิจกรรม สร้าง ความสัมพันธ์ อันดี ระหว่างครู กับครู ครู กับนักเรียน และ นักเรียนกับ นักเรียน ใน ระดับหนึ่ง	ผู้ปกครอง สนับสนุน กิจกรรม สร้าง ความสัมพันธ์ อันดี ระหว่างครู กับครู ครู กับนักเรียน และ นักเรียนกับ นักเรียน ใน บางโอกาส	ผู้ปกครอง ไม่มีการ สนับสนุน กิจกรรม สร้าง ความสัมพันธ์ อันดี ระหว่างครู กับครู ครู กับนักเรียน และ นักเรียนกับ นักเรียน				
5. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)									
5.1 โรงเรียนมีเครือข่ายความร่วมมือในการร่วมกันต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแก (KPI 5.1)									
5.1.1 ผู้ปกครอง ร่วมกำหนด	ผู้ปกครอง ทุกคนมี ส่วนร่วม	ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มี ส่วนร่วมใน	ผู้ปกครองมี ส่วนร่วมใน การกำหนด	ผู้ปกครองมี ส่วนร่วม น้อยมากใน	ผู้ปกครอง ไม่มีการ ร่วมในการ				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียนทั้ง ระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความสอดคล้อง			ความคิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
นโยบาย และ แนวทางใน การ ดำเนินการ ต่อปัญหา การกลั่น แกล้งรังแก ร่วมกับ ผู้บริหาร ครู นักเรียน และภาคี เครือข่าย	อย่าง แข็งขันใน การกำหนด นโยบาย และ การ แนวทางใน ดำเนินการ ต่อปัญหา การ ดำเนินการ ต่อปัญหา การกลั่น แกล้งรังแก ร่วมกับ ผู้บริหาร การกลั่น แกล้งรังแก ร่วมกับ ผู้บริหาร ครู นักเรียน และภาคี ร่วมกับ ผู้บริหาร ครู นักเรียน และภาคี เครือข่าย	การกำหนด นโยบาย และ แนวทางใน การ ดำเนินการ ต่อปัญหา การกลั่น แกล้งรังแก ร่วมกับ ผู้บริหาร ครู นักเรียน และภาคี ร่วมกับ ผู้บริหาร ครู นักเรียน และภาคี เครือข่าย	นโยบาย และ แนวทางใน การ ดำเนินการ ต่อปัญหา การกลั่น แกล้งรังแก ร่วมกับ ผู้บริหาร ครู นักเรียน และภาคี เครือข่าย ในระดับ หนึ่ง	การกำหนด นโยบาย และ แนวทางใน การ ดำเนินการ ต่อปัญหา การกลั่น แกล้งรังแก ร่วมกับ ผู้บริหาร ครู นักเรียน และภาคี เครือข่าย	กำหนด นโยบาย และ แนวทางใน การ ดำเนินการ ต่อปัญหา การกลั่น แกล้งรังแก ร่วมกับ ผู้บริหาร ครู นักเรียน และภาคี เครือข่าย				
5.1.2 ผู้ปกครอง สนับสนุน และให้ ความ ช่วยเหลือ การ ดำเนินการ เกี่ยวกับ การกลั่น แกล้งรังแก ในโรงเรียน	ผู้ปกครอง ทุกคน สนับสนุน และให้ ความ ช่วยเหลือ การ ดำเนินการ เกี่ยวกับ การกลั่น แกล้งรังแก ในโรงเรียน อย่าง สม่ำเสมอ	ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่ สนับสนุน และให้ ความ ช่วยเหลือ การ ดำเนินการ เกี่ยวกับ การกลั่น แกล้งรังแก ในโรงเรียน	ผู้ปกครอง สนับสนุน และให้ ความ ช่วยเหลือ การ ดำเนินการ เกี่ยวกับ การกลั่น แกล้งรังแก ในโรงเรียน ในระดับ หนึ่ง	ผู้ปกครอง สนับสนุน และให้ ความ ช่วยเหลือ การ ดำเนินการ เกี่ยวกับ การกลั่น แกล้งรังแก ในโรงเรียน น้อยมาก	ผู้ปกครอง ไม่ได้ สนับสนุน และให้ ความ ช่วยเหลือ การ ดำเนินการ เกี่ยวกับ การกลั่น แกล้งรังแก ในโรงเรียน				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียนทั้ง ระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความสอดคล้อง			ความคิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
	และมีประ สิทธิภาพ								
5.1.3 ผู้ปกครองมี ส่วนร่วมใน การจัด กิจกรรม ร่วมกับ โรงเรียน และ หน่วยงาน ภายนอก เพื่อส่งเสริม ความ ปลอดภัยใน โรงเรียน	ผู้ปกครองมี บทบาท สำคัญใน การร่วมมือ กับโรงเรียน และ หน่วยงาน ภายนอก เพื่อจัด กิจกรรม ส่งเสริม ความ ปลอดภัย มี แผนการ ดำเนินงาน ที่เป็นระบบ และ ดำเนินการ อย่าง ต่อเนื่อง	ผู้ปกครองมี ส่วนร่วมใน การจัด กิจกรรม ร่วมกับ โรงเรียน และ หน่วยงาน ภายนอก เป็นระยะ ๆ และช่วย ส่งเสริม ความ ปลอดภัยใน โรงเรียน แต่ยังไม่ มีการ ดำเนินงาน ที่เป็นระบบ มากนัก	ผู้ปกครอง เข้าร่วมบาง กิจกรรมกับ โรงเรียน และ หน่วยงาน ภายนอกที่ เกี่ยวข้อง กับ ความ ปลอดภัย แต่บทบาท ในการจัด กิจกรรมยัง ไม่ชัดเจน หรือขาด ความ ต่อเนื่อง	ผู้ปกครองมี บทบาท น้อยมากใน การจัด กิจกรรม โรงเรียน และ ภายนอก หรือ มีการ ดำเนินงาน แบบไม่มี โครงสร้างที่ ชัดเจน	ผู้ปกครอง ไม่มีส่วน ร่วมในการ จัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริม ความ ปลอดภัย หรือ ไม่มีความ ร่วมมือกับ โรงเรียน และ หน่วยงาน ภายนอกใน ด้านนี้				
6. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)									
6.1 โรงเรียนมีคณะกรรมการที่จะประสานและให้การช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างรวดเร็วและทันทั่วทั้งที่ (KPI 6.1)									
6.1.1 ผู้ปกครอง ร่วมเป็น คณะกรรมการ ในการ	ผู้ปกครอง ทุกคนร่วม เป็น คณะกรรมการ ในการ	ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่ ร่วมเป็น คณะกรรมการ ในการ	ผู้ปกครอง ร่วมเป็น คณะกรรมการ ในการ ประสาน	ผู้ปกครองมี ส่วนร่วม น้อยมากใน การเป็น คณะกรรมการ	ผู้ปกครอง ไม่ได้ร่วม เป็น คณะกรรมการ ในการ				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียนทั้ง ระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความสอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
ประสาน และให้ ความ ช่วยเหลือ นักเรียน เมื่อเกิด เหตุการณ์ การกลั่น แกล้งรังแก ในโรงเรียน	ประสาน และให้ ความ ช่วยเหลือ นักเรียนได้ ทันทีเมื่อ เกิด เหตุการณ์ การกลั่น แกล้งรังแก ในโรงเรียน	ประสาน และ สามารถให้ ความ ช่วยเหลือ นักเรียนได้ ทันทีเมื่อ เกิด เหตุการณ์ การกลั่น แกล้งรังแก ในโรงเรียน	และให้ ความ ช่วยเหลือ นักเรียน เมื่อเกิด เหตุการณ์ การกลั่น แกล้งรังแก ในโรงเรียน ในระดับ หนึ่ง	ในการ ประสาน และให้ ความ ช่วยเหลือ นักเรียน เมื่อเกิด เหตุการณ์ การกลั่น แกล้งรังแก ในโรงเรียน	ประสาน และให้ ความ ช่วยเหลือ นักเรียน เมื่อเกิด เหตุการณ์ การกลั่น แกล้งรังแก ในโรงเรียน				
6.1.2 ผู้ปกครอง ร่วม สนับสนุน การ ดำเนินการ ตามระบบ ดูแล ช่วยเหลือ นักเรียน	ผู้ปกครอง ทุกคน สนับสนุน การ ดำเนินการ ตามระบบ ดูแล ช่วยเหลือ นักเรียนทุก ขั้นตอน อย่างมีประ สิทธิภาพ	ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่ สนับสนุน การ ดำเนินการ ตามระบบ ดูแล ช่วยเหลือ นักเรียนทุก ขั้นตอน	ผู้ปกครอง สนับสนุน การ ดำเนินการ ตามระบบ ดูแล ช่วยเหลือ นักเรียนใน ระดับหนึ่ง	ผู้ปกครอง สนับสนุน การ ดำเนินการ ตามระบบ ดูแล ช่วยเหลือ นักเรียน เพียงบาง ขั้นตอน	ผู้ปกครอง ไม่ได้ สนับสนุน การ ดำเนินการ ตามระบบ ดูแล ช่วยเหลือ นักเรียน				
6.2 โรงเรียนมีระบบการดูแลช่วยเหลือเยียวยา ฟื้นฟูจิตใจของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ (KPI 6.2)									
6.2.1 ผู้ปกครองมี ส่วนร่วมใน การ	ผู้ปกครอง ทุกคนมี ส่วนร่วมใน การ	ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มี ส่วนร่วมใน การ	ผู้ปกครองมี ส่วนร่วมใน การ ดำเนินการ	ผู้ปกครองมี ส่วนร่วมใน การ ดำเนินการ	ผู้ปกครอง ไม่ได้มีส่วน ร่วมในการ ดำเนินการ				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียนทั้ง ระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความสอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
ดำเนินการ ในการ ช่วยเหลือ เยียวยา ฟื้นฟูจิตใจ ของ ผู้กระทำ และ ผู้ถูกกระทำ	ดำเนินการ ในการ ช่วยเหลือ เยียวยา ฟื้นฟูจิตใจ ของ ผู้กระทำ และ ผู้ถูกกระทำ อย่างมีประ สิทธิภาพ	ดำเนินการ ในการ ช่วยเหลือ เยียวยา ฟื้นฟูจิตใจ ของ ผู้กระทำ และ ผู้ถูกกระทำ	ในการ ช่วยเหลือ เยียวยา ฟื้นฟูจิตใจ ของ ผู้กระทำ และ ผู้ถูกกระทำ ในระดับ หนึ่ง	ในการ ช่วยเหลือ เยียวยา ฟื้นฟูจิตใจ ของ ผู้กระทำ และ ผู้ถูกกระทำ เพียง บางส่วน	ในการ ช่วยเหลือ เยียวยา ฟื้นฟูจิตใจ ของ ผู้กระทำ และ ผู้ถูกกระทำ				
6.3 โรงเรียนมีศูนย์ช่วยเหลือเยียวยา ฟื้นฟูและให้คำปรึกษา (KPI 6.3)									
6.3.1 ผู้ปกครอง ร่วมกับครู และศูนย์ ช่วยเหลือ เยียวยา ฟื้นฟูและ ให้ คำปรึกษา ในการ สนับสนุน และ ช่วยเหลือ ผู้กระทำ และ ผู้ถูกกระทำ	ผู้ปกครอง ทุกคน ร่วมกับครู และศูนย์ ช่วยเหลือ เยียวยา ฟื้นฟู และ ให้ คำปรึกษา ในการ ช่วยเหลือ ผู้กระทำ และ ผู้ถูกกระทำ อย่าง สม่ำเสมอ และมีประ	ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่ ร่วมกับครู และศูนย์ ช่วยเหลือ เยียวยา ฟื้นฟูและ ให้ คำปรึกษา ในการ ช่วยเหลือ ผู้กระทำ และ ผู้ถูกกระทำ	ผู้ปกครอง ร่วมกับครู และศูนย์ ช่วยเหลือ เยียวยา ฟื้นฟูและ ให้ คำปรึกษา ในการ ช่วยเหลือ ผู้กระทำ และ ผู้ถูกกระทำ ในระดับ หนึ่ง	ผู้ปกครองมี ส่วนร่วม น้อยมากใน การร่วมกับ ครูและศูนย์ ช่วยเหลือ เยียวยา ฟื้นฟูและ ให้ คำปรึกษา ในการ ช่วยเหลือ ผู้กระทำ และ ผู้ถูกกระทำ	ผู้ปกครอง ไม่ได้มีส่วน ร่วมในการ ร่วมกับครู และศูนย์ ช่วยเหลือ เยียวยา ฟื้นฟูและ ให้ คำปรึกษา ในการ ช่วยเหลือ ผู้กระทำ และ ผู้ถูกกระทำ				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียนทั้ง ระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความสอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
	สิทธิ ภาพ								
6.4 โรงเรียนมีแผนเผชิญเหตุเมื่อเกิดเหตุการณ์การก่อกวนในโรงเรียน (KPI 6.4)									
6.4.1 ผู้ปกครองมี ส่วนร่วมใน การ วางแผน เผชิญเหตุ สำหรับ เหตุการณ์ การก่อกวน แกล้งรังแก ในโรงเรียน	ผู้ปกครอง ทุกคนมี ส่วนร่วม อย่าง แข็งขันใน การ วางแผน เผชิญเหตุ สำหรับ เหตุการณ์ การก่อกวน แกล้งรังแก ในโรงเรียน	ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มี ส่วนร่วมใน การ วางแผน เผชิญเหตุ สำหรับ เหตุการณ์ การก่อกวน แกล้งรังแก ในโรงเรียน	ผู้ปกครองมี ส่วนร่วมใน การ วางแผน เผชิญเหตุ สำหรับ เหตุการณ์ การก่อกวน แกล้งรังแก ในโรงเรียน ในระดับ หนึ่ง	ผู้ปกครองมี ส่วนร่วม น้อยมากใน การ วางแผน เผชิญเหตุ สำหรับ เหตุการณ์ การก่อกวน แกล้งรังแก ในโรงเรียน	ผู้ปกครอง ไม่มีส่วน ร่วมในการ วางแผน เผชิญเหตุ สำหรับ เหตุการณ์ การก่อกวน แกล้งรังแก ในโรงเรียน				
6.4.2 ผู้ปกครอง สนับสนุน กระบวนการ จัดการ แก้ไขปัญหา กรณีเกิด เหตุการณ์ ก่อกวนแกล้ง รังแกใน โรงเรียน ตามแผน เผชิญเหตุ ของ	ผู้ปกครอง ทุกคนมี ส่วน สนับสนุน กระบวนการ จัดการ แก้ไขปัญหา กรณีเกิด เหตุการณ์ ก่อกวนแกล้ง รังแกใน โรงเรียน ตามแผน เผชิญเหตุ	ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มี ส่วน สนับสนุน กระบวนการ จัดการ แก้ไขปัญหา กรณีเกิด เหตุการณ์ ก่อกวนแกล้ง รังแกใน โรงเรียน ตามแผน เผชิญเหตุ	ผู้ปกครองมี ส่วน สนับสนุน กระบวนการ จัดการ แก้ไขปัญหา กรณีเกิด เหตุการณ์ ก่อกวนแกล้ง รังแกใน โรงเรียน ตามแผน เผชิญเหตุ ในระดับ	ผู้ปกครองมี ส่วน สนับสนุน กระบวนการ จัดการ แก้ไขปัญหา กรณีเกิด เหตุการณ์ ก่อกวนแกล้ง รังแกใน โรงเรียน บ้าง แต่ไม่ เป็นไปตาม แผนเผชิญเหตุ	ผู้ปกครอง ไม่มีส่วน สนับสนุน กระบวนการ จัดการ แก้ไขปัญหา กรณีเกิด เหตุการณ์ ก่อกวนแกล้ง รังแกใน โรงเรียน ตามแผน เผชิญเหตุ				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียนทั้ง ระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความสอดคล้อง			ความคิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
โรงเรียน	อย่างมีประสิทธิภาพ		หนึ่ง	เหตุ					
6.5 โรงเรียนมีการดำเนินการตามลำดับขั้นตอนตามมาตรการความผิดที่ชัดเจน (KPI 6.5)									
6.5.1 ผู้ปกครอง ร่วมรับรู้ และให้การ สนับสนุน การ ดำเนินการ ตามลำดับ ขั้นตอนที่ กำหนดตาม มาตรการ ความผิด อย่าง ถูกต้อง	ผู้ปกครอง ทุกคนร่วม รับรู้และ สนับสนุน การ ดำเนินการ ตามลำดับ ขั้นตอนที่ กำหนดตาม มาตรการ ความผิด อย่าง ถูกต้อง	ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่ ร่วมรับรู้ และ สนับสนุน การ ดำเนินการ ตามลำดับ ขั้นตอนที่ กำหนดตาม มาตรการ ความผิด	ผู้ปกครอง ร่วมรับรู้ และ สนับสนุน การ ดำเนินการ ตามลำดับ ขั้นตอนที่ กำหนดตาม มาตรการ ความผิด ในระดับ หนึ่ง	ผู้ปกครอง ร่วมรับรู้ และ สนับสนุน การ ดำเนินการ ตามลำดับ ขั้นตอนที่ กำหนดตาม มาตรการ ความผิด เพียง บางส่วน	ผู้ปกครอง ไม่ได้ร่วม รับรู้และ สนับสนุน การ ดำเนินการ ตามลำดับ ขั้นตอนที่ กำหนดตาม มาตรการ ความผิด				
6.5.2 ผู้ปกครอง ร่วมติดตาม ประเมินผล และสะท้อน ผลการ ดำเนินการ อย่าง สม่ำเสมอ เพื่อนำผลไป ปรับปรุง	ผู้ปกครอง ทุกคนมีส่วน ร่วมติดตาม ประเมินผล และสะท้อน ผลการ ดำเนินการ อย่าง สม่ำเสมอ เพื่อนำผลไป ปรับปรุง	ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มี ส่วนร่วม ติดตาม ประเมินผล และ สะท้อนผล การ ดำเนินการ	ผู้ปกครองมี ส่วนร่วม ติดตาม ประเมินผล และ สะท้อนผล การ ดำเนินการ ในระดับ หนึ่ง	ผู้ปกครองมี ส่วนร่วม ติดตาม ประเมินผล และ สะท้อนผล การ ดำเนินการ น้อยมาก	ผู้ปกครอง ไม่มีส่วน ร่วมติดตาม ประเมินผล และ สะท้อนผล การ ดำเนินการ				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินความเป็นพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งในโรงเรียนมัธยมศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบประเมินความเป็นพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งในโรงเรียนมัธยมศึกษาฉบับนี้ ใช้สำหรับประเมินโรงเรียน มุ่งศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียน เมื่อได้รับการพัฒนาโรงเรียน ทั้งระบบด้วยรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ซึ่งเป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ โดยมีคำอธิบายระดับการปฏิบัติ

2. แบบประเมินความเป็นพื้นที่จากการกลั่นแกล้งในโรงเรียนมัธยมศึกษาฉบับนี้ มุ่งตรวจสอบความตรงและครอบคลุมด้านเนื้อหาของแบบประเมิน (Content Validity) กับวัตถุประสงค์ รวมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษาที่สื่อความหมายชัดเจน โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of objective congruence : IOC) ของแบบประเมินและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำไปปรับปรุง แก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. แบบประเมินความเป็นพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งในโรงเรียนมัธยมศึกษาฉบับนี้ ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบประเมิน

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะความคิดเห็น

4. ขอความกรุณาผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแบบประเมินว่ามีความสอดคล้องกับตัวแปรของการวิจัยหรือไม่ โดยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในระบบ IOC พร้อมใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่าน

เกณฑ์การให้คะแนนในระบบ IOC ดังนี้

+1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนี้ มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

0 หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

-1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น มีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

5. ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์ โดยเขียนความคิดเห็นเพิ่มเติมด้านท้ายข้อความนั้น ๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นางปริฉัตร หมอนทอง

หลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

แบบประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA โรงเรียน

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
1. การตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)									
1.1 โรงเรียนมี นโยบายต่อต้าน การกลั่นแกล้ง รังแกที่ชัดเจน (KPI 1.1)	มีนโยบายที่ ประกาศใช้ ชัดเจน สื่อสารถึง ทุกกลุ่ม มี การบังคับ ใช้อย่าง จริงจัง	มีนโยบาย เป็นลาย ลักษณ์ อักษร และ มีการ สื่อสาร บางส่วน	มีนโยบาย แต่ไม่มีการ เผยแพร่ ชัดเจน	อยู่ ระหว่าง การร่าง นโยบาย	ไม่มี นโยบาย ใดๆ				
1.2 โรงเรียนมี โครงสร้างการ บริหารจัดการ ปัญหาการกลั่น แกล้งรังแกที่เป็น ระบบและมี กลไกในการขับ เคลื่อนที่ชัดเจน (KPI 1.2)	มี คณะทำงาน พร้อม บทบาท หน้าที่ที่ กำหนด ชัดเจน มี การประชุม	มี คณะทำงาน แต่การ ดำเนินงาน ยังไม่ ต่อเนื่อง	มี คณะทำงาน เฉพาะกิจ บางครั้ง	เริ่มแต่ง ตั้งแต่ยัง ไม่มีการ ทำงาน จริง	ไม่มีการจัด โครงสร้าง ใดๆ				
2. การพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC)									
2.1 โรงเรียนมี หลักสูตร สถานศึกษาที่ บูรณาการ เกี่ยวกับการกลั่น แกล้งรังแกและ การเผชิญกับ ปัญหาการกลั่น แกล้งรังแก (KPI 2.1)	มีการบูรณา การใน หลักสูตร หลาย ระดับชั้น มีแผนการ สอนชัดเจน	มีบูรณาการ เฉพาะบาง ระดับชั้น	มีการ กล่าวถึงใน บาง บทเรียน	มีแผน บูรณา การ เบื้องต้น	ไม่มีการบูร ณาการใดๆ				
2.2 โรงเรียนมี	จัดอบรม	มีการอบรม	จัดอบรม	มีแผนจัด	ไม่มีการ				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
โปรแกรมการ ฝึกอบรมให้ ความรู้เกี่ยวกับ การกลั่นแกล้ง รังแกที่ถูกต้อง ให้กับครูและ ผู้ปกครอง (KPI 2.2)	ประจำปี มี เอกสาร ประกอบชี้ วัดผลการ เรียนรู้	แต่ยังไม่ สม่ำเสมอ	เฉพาะครู/ ผู้ปกครอง บางกลุ่ม	แต่ยังไม่ ดำเนินก าร	อบรมหรือ ให้ความรู้				
2.3 โรงเรียน มีโปรแกรมการ ฝึกอบรม เสริมสร้างทักษะ ชีวิตในการรับมือ กับปัญหาการ กลั่นแกล้งรังแก ให้กับนักเรียน (KPI 2.3)	ฝึกทักษะ ชีวิตเชิง บูรณาการ มีการ ประเมินผล	มีการอบรม แต่ไม่ครบ ทุก ระดับชั้น	มีเฉพาะ กิจกรรม เสริมในบาง ช่วง	มีแผนแต่ ไม่ได้ นำไป ปฏิบัติ	ไม่มีการ ดำเนินการ ใดๆ				
3. ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)									
3.1 โรงเรียน มีคณะทำงาน รับผิดชอบต่อ การจัดระบบ ข้อมูล สารสนเทศ เกี่ยวกับการกลั่น แกล้งรังแก (KPI 3.1)	มีโครงสร้าง คณะทำงาน จัดการ ข้อมูลเป็น ระบบ	มี คณะทำงาน แต่ยังไม่ ครอบคลุม	มีเพียง ผู้รับผิดชอบ ส่วนตัว	มีความ พยายาม จัดทำแต่ ยังไม่เป็น ระบบ	ไม่มี คณะทำงาน				
3.2 โรงเรียนมี เครื่องมือที่ใช้ใน การเก็บรวบรวม ข้อมูลเกี่ยวกับ	ใช้เครื่องมือ มาตรฐาน ผ่านการ ตรวจสอบ	ใช้เครื่องมือ ที่พัฒนาเอง มีการ ตรวจสอบ	มีเครื่องมือ แต่ยังไม่ได้ รับการ รับรอง	เริ่ม พัฒนา แต่ยังไม่ ใช้งาน	ไม่มี เครื่องมือใน การเก็บ รวบรวม				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
การกลั่นแกล้ง รังแกที่รอบด้าน และได้มาตรฐาน (KPI 3.2)	ความ เที่ยงตรง	บางส่วน	คุณภาพ		ข้อมูลใด ๆ				
3.3 โรงเรียนมี ระบบการสื่อสาร ที่ปลอดภัยและ รวดเร็ว สามารถ ตรวจสอบได้ (KPI 3.3)	มีช่องทาง ดิจิทัล ปลอดภัย ตรวจสอบ ย้อนกลับได้	มีช่องทาง แต่ยังไม่ ปลอดภัย ทั้งหมด	มีระบบแต่ ยังไม่ สามารถ ตรวจสอบ ได้	ใช้ระบบ ทั่วไปไม่ เฉพาะเจาะจง	ไม่มี ระบบสื่อสาร เฉพาะกิจ				
4. การพัฒนาชั้นเรียน (Classroom)									
4.1 โรงเรียนมี การกำหนดพื้นที่ ควบคุมความ ปลอดภัยใน โรงเรียนอย่าง ชัดเจน (KPI 4.1)	มีแผนผัง พื้นที่เสี่ยง ติดป้าย ชัดเจน มี การ ตรวจสอบ	มีการระบุ พื้นที่แต่ไม่ ชัดเจน	ระบุเฉพาะ บางจุด	มีแผน เบื้องต้น	ไม่มีการ จัดการ				
4.2 โรงเรียน มีสภาพแวดล้อม ที่ปลอดภัยจาก จุดอันตราย และมี บรรยากาศความ ปลอดภัย (KPI 4.2)	ปรับปรุงทุก พื้นที่เสี่ยง มีมาตรการ ป้องกัน	มีการ จัดการบาง พื้นที่	อยู่ระหว่าง การ ดำเนินการ	ระบุพื้นที่ เสี่ยงแต่ ไม่จัดการ	ไม่มีการ จัดการ ใด ๆ				
4.3 โรงเรียน มีมาตรการที่ ชัดเจนต่อการ กระทำที่เป็นการ กลั่นแกล้งรังแก ทั้งในระดับ	มีคู่มือ ปฏิบัติและ บังคับใช้ อย่าง ชัดเจน	มีมาตรการ แต่การใช้ไม่ ต่อเนื่อง	มีการพูดถึง อย่างไม่เป็น ทางการ	เริ่มร่าง มาตรการ ร	ไม่มี มาตรการ ใดๆ				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
ห้องเรียนและ โรงเรียน (KPI 4.3)									
4.4 โรงเรียน มีโครงการ/ กิจกรรมที่ช่วย เสริมสร้าง ความสัมพันธ์อัน ดีระหว่าง ครูกับ ครู ครูกับ นักเรียน (KPI 4.4)	มีกิจกรรม สม่ำเสมอ มี การ ประเมิน ความ สัมพันธ์	มีกิจกรรม เป็นช่วงๆ	มีกิจกรรม เฉพาะกลุ่ม	มีแนวคิด ยังไม่เริ่ม ดำเนินก าร	ไม่มี โครงการ				
5. เครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)									
5.1 โรงเรียนมี เครือข่ายความ ร่วมมือในการ ร่วมกันต่อต้าน การกลั่นแกล้ง รังแก (KPI 5.1)	มีความ ร่วมมือกับ ภาคีหลาย ภาคส่วน อย่าง ต่อเนื่อง	มีเครือข่าย แต่ยังไม่ ประสาน เป็นระบบ	มีการติดต่อ แต่ไม่ สม่ำเสมอ	เริ่มมี ความ ร่วมมือ บางกลุ่ม	ไม่มี เครือข่าย ใดๆ				
6. ระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)									
6.1 โรงเรียนมี คณะกรรมการที่จะ ประสานและให้ การช่วยเหลือ นักเรียนได้อย่าง รวดเร็วและ ทันท่วงที (KPI 6.1)	มีสายด่วน คณะกรรมการ พร้อม เข้าถึง นักเรียน ในพื้นที่	มีการ ช่วยเหลือ แต่ล่าช้า	มีช่องทาง แต่ยังไม่ ทั่วถึง	มี ผู้รับผิดชอบ เฉพาะ กิจ	ไม่มีระบบ ช่วยเหลือ ใดๆ				
6.2 โรงเรียนมี ระบบการดูแล ช่วยเหลือ	มีโปรแกรม ฟื้นฟูทั้ง ฝ่าย	มีโปรแกรม เฉพาะ ผู้ถูกกระทำ	มีการพูดคุย โดยไม่มี ระบบ	อยู่ ระหว่าง วางแผน	ไม่มีระบบ ดูแล ช่วยเหลือ				

องค์ประกอบ การพัฒนา โรงเรียน ทั้งระบบ	ระดับคะแนนการปฏิบัติ					ความ สอดคล้อง			ความ คิดเห็น เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	+1	0	-1	
เชี่ยวชาญ ฟื้นฟู จิตใจของ ผู้กระทำและ ผู้ถูกกระทำ (KPI 6.2)	ผู้กระทำ และ ผู้ถูกกระทำ ครบวงจร		ติดตาม	ดำเนินก าร	เชี่ยวชาญ ฟื้นฟูจิตใจ ใด ๆ				
6.3 โรงเรียนมี ศูนย์ช่วยเหลือ เชี่ยวชาญ ฟื้นฟู และให้ คำปรึกษา (KPI 6.3)	มีห้อง/ศูนย์ ช่วยเหลือ ถาวรพร้อม บุคลากร	มีห้องให้ คำปรึกษา ชั่วคราว	มีเพียงครู แนะนำ	มีแนวคิด ในการ ดำเนินก าร เบื้องต้น	ไม่มีศูนย์ หรือ บุคลากร				
6.4 โรงเรียนมี แผนเผชิญเหตุ เมื่อเกิด เหตุการณ์การ ก่อกวนก่อกำลัง ในโรงเรียน (KPI 6.4)	มีแผนและ คู่มือ ขั้นตอน ตอบสนอง เหตุการณ์	มีแผนแต่ไม่ มีคู่มือและ ยังไม่ซ้อม	มีขั้นตอน เบื้องต้นแต่ ยังไม่ เผยแพร่	อยู่ ระหว่าง การร่าง แผน	ไม่มีแผน เผชิญเหตุ สำหรับการ ก่อกวนก่อกำลัง รังแก				
6.5 โรงเรียนมี การดำเนินการ ตามลำดับ ขั้นตอนตาม มาตรการ ความผิดที่ ชัดเจน (KPI 6.5)	มีมาตรฐาน ชัดเจนเป็น ลำดับ มีบันทึก การ ดำเนินงาน	มีมาตรการ แต่ยังไม่มี ระบบ บันทึก	มีการพูดถึง ขั้นตอนแต่ ไม่ปฏิบัติ จริง	มีแนวคิด ร่าง เบื้องต้น	ไม่มี มาตรการ ใดๆ				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

ตาราง 36 แสดงการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of objective congruence : IOC) ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ผู้บริหาร

ข้อ	องค์ประกอบการพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
1. ผู้บริหารตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)									
1.1 โรงเรียนมีนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกที่ชัดเจน (KPI 1.1)									
1.	1.1.1 ผู้บริหารเป็นผู้นำ ในการกำหนดทิศทางการ ดำเนินการ	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
1.2 โรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่เป็นระบบและมีกลไกในการ ขับเคลื่อนที่ชัดเจน (KPI 1.2)									
2.	1.2.1 ผู้บริหารกำหนด โครงสร้างการบริหาร จัดการปัญหาการกลั่น แกล้งรังแกในโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
2. ผู้บริหารพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC)									
2.1 โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกและการเผชิญกับปัญหา การกลั่นแกล้งรังแก (KPI 2.1)									
3.	2.1.1 ผู้บริหารมีแนว ทางการดำเนินการพัฒนา หลักสูตรในการป้องกัน ปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ไม่ให้เกิดซ้ำจากการร่วมกัน วิเคราะห์ด้วยกระบวนการ PLC	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
2.2 โรงเรียนมีโปรแกรมการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกที่ถูกต้องให้กับครูและ ผู้ปกครอง (KPI 2.2)									
4.	2.2.1 ผู้บริหารมีแนว	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	องค์ประกอบการพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		คนที่							
		1	2	3	4	5			
	ทางการดำเนินการสร้าง ความตระหนักรู้และ ความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการ กลั่นแกล้งรังแกให้กับครู นักเรียนและผู้ปกครอง								
2.3 โรงเรียนมีโปรแกรมการฝึกอบรมเสริมสร้างทักษะชีวิตในการรับมือกับปัญหาการกลั่นแกล้ง รังแกให้กับนักเรียน (KPI 2.3)									
5.	2.3.1 ผู้บริหารมีแนว ทางการดำเนินการ เสริมสร้างทักษะชีวิต ประสบการณ์และ สมรรถนะในการป้องกัน ปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ให้กับนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
3. ผู้บริหารจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)									
3.1 โรงเรียนมีคณะทำงานรับผิดชอบต่อการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแก (KPI 3.1)									
6.	3.1.1 ผู้บริหาร ดำเนินการจัดตั้งทำงาน และกำหนดบทบาทหน้าที่ ด้านสารสนเทศเกี่ยวกับ การกลั่นแกล้งรังแกใน โรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
3.2 โรงเรียนมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกที่รอบด้านและได้ มาตรฐาน (KPI 3.2)									
7.	3.2.1 ผู้บริหารมีแนว ทางการดำเนินการใช้	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้

ข้อ	องค์ประกอบการพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		คนที่							
		1	2	3	4	5			
	เครื่องมือในการประเมิน นักเรียนรายบุคคลเพื่อ ค้นหากลุ่มเสี่ยงที่จะเป็น เหยื่อและผู้กระทำผิด								
3.3 โรงเรียนมีระบบการสื่อสารที่ปลอดภัยและรวดเร็ว สามารถตรวจสอบได้ (KPI 3.3)									
8.	3.3.1 ผู้บริหาร ดำเนินการจัดวางระบบ ช่องทางการสื่อสารที่ รวดเร็วและปลอดภัยเพื่อ สร้างความปลอดภัยจาก การถูกกลั่นแกล้งรังแกใน โรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
4. ผู้บริหารบริหารจัดการพื้นที่ปลอดภัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom)									
4.1 โรงเรียนมีการกำหนดพื้นที่ควบคุมความปลอดภัยในโรงเรียนอย่างชัดเจน (KPI 4.1)									
9.	4.1.1 ผู้บริหารจัดตั้ง คณะทำงานเพื่อร่วมกัน ประเมินพื้นที่ปลอดภัยใน ชั้นเรียนและบริเวณ โรงเรียนเพื่อกำหนดพื้นที่ ควบคุมความปลอดภัย อย่างชัดเจน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
4.2 โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยจากจุดอันตรายและมีบรรยากาศความปลอดภัย (KPI 4.2)									
10.	4.2.1 ผู้บริหารร่วมกัน กับครูและผู้ปกครองวาง แผนการจัดพื้นที่ปลอดภัย	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
11.	4.2.2 ผู้บริหารร่วมกับ	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	องค์ประกอบการพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		คนที่							
		1	2	3	4	5			
	ครูในการจัดบรรยากาศใน ชั้นเรียนภายใต้หลักการ แตกต่างแต่อยู่ร่วมกันได้								
4.3 โรงเรียนมีมาตรการที่ชัดเจนต่อการกระทำที่เป็นการกลั่นแกล้งรังแกทั้งในระดับห้องเรียนและ โรงเรียน (KPI 4.3)									
12.	4.3.1 ผู้บริหารร่วมกับ ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ในการกำหนดมาตรการต่อ การกระทำที่เป็นการกลั่น แกล้งรังแกทั้งในระดับ ห้องเรียนและโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
4.4 โรงเรียนมีโครงการ/กิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ครูกับครู ครูกับ นักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน (KPI 4.4)									
13.	4.4.1 ผู้บริหารจัด กิจกรรมที่เสริมสร้าง ความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ครูกับครู ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
14.	4.4.2 ผู้บริหารส่งเสริม ให้ครูมีการจัดการชั้นเรียน ที่มีกิจกรรมสร้าง ความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ครูกับครู ครูกับนักเรียน และ นักเรียนกับนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
5. ครูร่วมสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)									
5.1 โรงเรียนมีเครือข่ายความร่วมมือในการร่วมกันต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแก (KPI 5.1)									
15.	5.1.1 ผู้บริหารจัดตั้ง	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	องค์ประกอบการพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		คนที่							
		1	2	3	4	5			
	คณะทำงานที่มีเครือข่าย ร่วมการดำเนินการต่อต้าน การกลั่นแกล้งรังแก								
16.	5.1.2 ผู้บริหารร่วมกัน กับครู ผู้ปกครอง นักเรียน และเครือข่ายองค์กร ภายนอกกำหนดนโยบาย และแนวทางในการ ดำเนินการต่อปัญหาการ กลั่นแกล้งรังแก	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
6. ผู้บริหารจัดการระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)									
6.1 โรงเรียนมีคณะทำงานที่จะประสานและให้การช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างรวดเร็วและทันที่ (KPI 6.1)									
17.	6.1.1 ผู้บริหารแต่งตั้ง คณะทำงานในการประสาน ความช่วยเหลือให้กับ นักเรียนกรณีเกิดเหตุการณ์ กลั่นแกล้งในโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
18.	6.1.2 ผู้บริหารมีการ ดำเนินการจัดระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนที่ครบทุก ขั้นตอน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
6.2 โรงเรียนมีระบบการดูแลช่วยเหลือเยียวยา ฟ้นฟูจิตใจของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ (KPI 6.2)									
19.	6.2.1 ผู้บริหารวางระบบ การดูแลช่วยเหลือเยียวยา ฟ้นฟูจิตใจของผู้กระทำ และผู้ถูกกระทำจาก	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	องค์ประกอบการพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		คนที่							
		1	2	3	4	5			
	เหตุการณ์การกลั่นแกล้ง รังแกในโรงเรียน								
6.3 โรงเรียนมีศูนย์ช่วยเหลือเหยื่อฯ ฟันฟูและให้คำปรึกษา (KPI 6.3)									
20.	6.3.1 ผู้บริหารจัดการตั้ง ศูนย์ช่วยเหลือเหยื่อฯ ฟันฟูและให้คำปรึกษากับ ผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ จากเหตุการณ์การกลั่น แกล้งรังแกในโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
6.4 โรงเรียนมีแผนเผชิญเหตุเมื่อเกิดเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน (KPI 6.4)									
21.	6.4.1 ผู้บริหารร่วมกัน กับครูและผู้ปกครอง วางแผนเผชิญเหตุเมื่อเกิด เหตุการณ์การกลั่นแกล้ง รังแกในโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
22.	6.4.2 ผู้บริหารมี กระบวนการจัดการแก้ไข ปัญหากรณีเกิดเหตุการณ์ กลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
6.5 โรงเรียนมีการดำเนินการตามลำดับขั้นตอนตามมาตรการความผิดที่ชัดเจน (KPI 6.5)									
23.	6.5.1 ผู้บริหารมีการ ดำเนินการตามลำดับ ขั้นตอนตามมาตรการ ความผิดที่ชัดเจน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
24.	6.5.2 ผู้บริหารติดตาม ประเมินผลและสะท้อนผล การดำเนินการ	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ตาราง 37 แสดงการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of objective congruence : IOC) ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้ง รังแก KRA ครู

ข้อ	องค์ประกอบการพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		คนที่							
		1	2	3	4	5			
1. ครูมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)									
1.1 โรงเรียนมีนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกที่ชัดเจน (KPI 1.1)									
1.	1.1.1 ครูมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกของโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
2.	1.1.2 ครูได้รับการชี้แจงแนวทางปฏิบัติตามเป้าหมายของโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
3.	1.1.3 ครูมีความเชื่อมั่นว่าเป้าหมายของโรงเรียนสามารถช่วยลดพฤติกรรม การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนได้	1	1	0	1	1	4	0.8	ใช้ได้
1.2 โรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่เป็นระบบและมีกลไกในการขับเคลื่อนที่ชัดเจน (KPI 1.2)									
4.	1.2.1 ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาที่เป็นระบบ	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
5.	1.2.2 ครูมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	องค์ประกอบการพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		คนที่							
		1	2	3	4	5			
2. ครูมีส่วนในการพัฒนาและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC)									
2.1 โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกและการเผชิญกับ ปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก (KPI 2.1)									
6.	2.1.1 ครูมีการบูรณา การเนื้อหาเกี่ยวกับการ กลั่นแกล้งรังแกและการ เผชิญกับปัญหาการกลั่น แกล้งรังแกในหลักสูตร สถานศึกษาทั้งในด้าน เนื้อหา ด้านการจัดการ เรียนรู้ ด้านการวัดและ ประเมินผล	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
2.2 โรงเรียนมีโปรแกรมการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกที่ถูกต้องให้กับครูและ ผู้ปกครอง (KPI 2.2)									
7.	2.2.1 ครูมีความรู้ความ เข้าใจและตระหนักถึง ปัญหาและผลกระทบของ การกลั่นแกล้งรังแกที่ ถูกต้อง	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
8.	2.2.2 ครูมีส่วนร่วมใน การวิเคราะห์แนวทางการ ดำเนินการป้องกันปัญหา การกลั่นแกล้งรังแกไม่ให้ เกิดขึ้นซ้ำ	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
2.3 โรงเรียนมีโปรแกรมการฝึกอบรมเสริมสร้างทักษะชีวิตในการรับมือกับปัญหาการกลั่นแกล้ง รังแกให้กับนักเรียน (KPI 2.3)									
9.	2.3.1 ครูมีโปรแกรมการ	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	องค์ประกอบการพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		คนที่							
		1	2	3	4	5			
	เสริมสร้างทักษะชีวิต ประสบการณ์และ สมรรถนะในการป้องกัน การกลั่นแกล้งรังแกให้กับ นักเรียน								
3. ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)									
3.1 โรงเรียนมีคณะทำงานรับผิดชอบต่อการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการกลั่นแกล้ง รังแก (KPI 3.1)									
10.	3.1.1 ครูมีส่วนร่วมใน คณะทำงานรับผิดชอบต่อ การจัดระบบข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับการ กลั่นแกล้งรังแก	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
11.	3.1.2 ครูศึกษาแนว ปฏิบัติการใช้ระบบ สารสนเทศด้านการกลั่น แกล้งรังแกโดยใช้โปรแกรม School Health Hero ใน การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
3.2 โรงเรียนมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกที่รอบด้านและ ได้มาตรฐาน (KPI 3.2)									
12.	3.2.1 ครูประเมิน นักเรียนรายบุคคลเพื่อคัด กรองนักเรียนกลุ่มเสี่ยงที่ จะเป็นเหยื่อและผู้กระทำ ผิดด้วยเครื่องมือที่ได้ มาตรฐาน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	องค์ประกอบการพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		คนที่							
		1	2	3	4	5			
3.3 โรงเรียนมีระบบการสื่อสารที่ปลอดภัยและรวดเร็ว สามารถตรวจสอบได้ (KPI 3.3)									
13.	3.3.1 ครูสามารถ ตรวจสอบการรายงาน สถานการณ์การก่อกวน รังแกได้อย่างรวดเร็วจาก ช่องทางการสื่อสารที่ ปลอดภัย	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
4. ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาชั้นเรียนให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย (Classroom)									
4.1 โรงเรียนมีการกำหนดพื้นที่ควบคุมความปลอดภัยในโรงเรียนอย่างชัดเจน (KPI 4.1)									
14.	4.1.1 ครูมีส่วนร่วมใน การวางแผนการจัดพื้นที่ ปลอดภัยในโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
4.2 โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยจากจุดอันตรายและมีบรรยากาศความปลอดภัย (KPI 4.2)									
15.	4.2.1 ครูร่วมจัด สภาพแวดล้อมในโรงเรียน และบรรยากาศในชั้นเรียน ให้เกิดความปลอดภัย ภายใต้หลักการแตกต่างแต่ อยู่ร่วมกันได้	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
4.3 โรงเรียนมีมาตรการที่ชัดเจนต่อการกระทำที่เป็นการก่อกวนรังแกทั้งในระดับห้องเรียนและโรงเรียน (KPI 4.3)									
16.	4.3.1 ครูมีส่วนร่วมกับ นักเรียนในการกำหนด นโยบายและแนวปฏิบัติใน ชั้นเรียนที่ชัดเจนต่อการอยู่ ร่วมกันและต่อต้านการ	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	องค์ประกอบการพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		คนที่							
		1	2	3	4	5			
	กลั่นแกล้งรังแก								
4.4 โรงเรียนมีโครงการ/กิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ครูกับครู ครูกับนักเรียน และนักเรียน กับนักเรียน (KPI 4.4)									
17.	4.4.1 ครูจัดการชั้นเรียน ที่มีกิจกรรมสร้าง ความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ครูกับครู ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
18.	4.4.2 ครูจัดโครงการ/ กิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้าง ความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ครูกับครู ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
5. ครูร่วมสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)									
5.1 โรงเรียนมีเครือข่ายความร่วมมือในการร่วมกันต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแก (KPI 5.1)									
19.	5.1.1 ครูร่วมกำหนด นโยบายและแนวทางใน การดำเนินการต่อปัญหา การกลั่นแกล้งรังแกร่วมกับ ผู้บริหาร นักเรียน ผู้ปกครองและภาคี เครือข่าย	1	1	0	1	1	4	0.8	ใช้ได้
20.	5.1.2 ครูได้รับการ สนับสนุนและได้รับความ ช่วยเหลือการดำเนินการ เกี่ยวกับการกลั่นแกล้ง รังแกในโรงเรียนจากภาคี	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	องค์ประกอบการพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		คนที่							
		1	2	3	4	5			
	เครือข่ายและชุมชน								
21.	5.1.3 ครูมีบทบาทใน การประสานงานกับ หน่วยงานภายนอกเมื่อพบ กรณีนักเรียนถูกกลั่นแกล้ง หรือมีพฤติกรรมเสี่ยง	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
22.	5.1.4 ครูมีส่วนร่วมใน การจัดกิจกรรมร่วมกับ หน่วยงานภายนอกเพื่อ ส่งเสริมความปลอดภัยใน โรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
6. ครูดำเนินการตามระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)									
6.1 โรงเรียนมีคณะทำงานที่จะประสานและให้การช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างรวดเร็วและ ทันท่วงที (KPI 6.1)									
23.	6.1.1 ครูร่วมเป็น คณะทำงานในการประสาน และให้ความช่วยเหลือ นักเรียนได้ทันทีเมื่อเกิด เหตุการณ์การกลั่นแกล้ง รังแกในโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
24.	6.1.2 ครูดำเนินการตาม ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนครบทุกขั้นตอน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
6.2 โรงเรียนมีระบบการดูแลช่วยเหลือเยียวยา ฟันฟูจิตใจของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ (KPI 6.2)									
25.	6.2.1 ครูดำเนินการตาม ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในการช่วยเหลือ	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	องค์ประกอบการพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		คนที่							
		1	2	3	4	5			
	เยี่ยมยา พื้นฟูจิตใจของ ผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ								
6.3 โรงเรียนมีศูนย์ช่วยเหลือเยี่ยมยา พื้นฟูและให้คำปรึกษา (KPI 6.3)									
26.	6.3.1 ครูร่วมกับศูนย์ ช่วยเหลือเยี่ยมยา พื้นฟู และให้คำปรึกษาในการ ช่วยเหลือผู้กระทำและ ผู้ถูกกระทำ	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
6.4 โรงเรียนมีแผนเผชิญเหตุเมื่อเกิดเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน (KPI 6.4)									
27.	6.4.1 ครูมีส่วนร่วมใน การวางแผนเผชิญเหตุ สำหรับเหตุการณ์การกลั่น แกล้งรังแกในโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
28.	6.4.2 ครูมีกระบวนการ จัดการแก้ไขปัญหากรณี เกิดเหตุการณ์การกลั่นแกล้ง รังแกในโรงเรียนตามแผน เผชิญเหตุ	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
6.5 โรงเรียนมีการดำเนินการตามลำดับขั้นตอนตามมาตรการความผิดที่ชัดเจน (KPI 6.5)									
29.	6.5.1 ครูดำเนินการ ตามลำดับขั้นตอนที่กำหนด ตามมาตรการความผิด	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
30.	6.5.2 ครูมีการติดตาม ประเมินผลและสะท้อนผล การดำเนินการ	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ตาราง 38 แสดงการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of objective congruence : IOC) ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก KRA ผู้ปกครอง

ข้อ	องค์ประกอบการพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
1. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)									
1.1 โรงเรียนมีนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกที่ชัดเจน (KPI 1.1)									
1.	1.1.1 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกของโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
1.2 โรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่เป็นระบบและมีกลไกในการขับเคลื่อนที่ชัดเจน (KPI 1.2)									
2.	1.2.1 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
2. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC) ร่วมกับครู									
2.1 โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกและการเผชิญกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก (KPI 2.1)									
3.	2.1.1 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินพฤติกรรมเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกและการเผชิญกับปัญหาของนักเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
2.2 โรงเรียนมีโปรแกรมการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกที่ถูกต้องให้กับครูและผู้ปกครอง (KPI 2.2)									
4.	2.2.1 ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงปัญหาและผลกระทบของการกลั่นแกล้งรังแกที่ถูกต้อง	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
5.	2.2.2 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์แนวทางการ	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	องค์ประกอบการพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
	ดำเนินการป้องกันปัญหาการ กลั่นแกล้งรังแกไม่ให้เกิดซ้ำ ด้วยกระบวนการ PLC								
2.3 โรงเรียนมีโปรแกรมการฝึกอบรมเสริมสร้างทักษะชีวิตในการรับมือกับปัญหาการกลั่นแกล้ง รังแกให้กับนักเรียน (KPI 2.3)									
6.	2.3.1 ผู้ปกครองมีส่วน สนับสนุนโปรแกรมของ โรงเรียนในการเสริมสร้าง ทักษะชีวิตประสบการณ์และ สมรรถนะในการป้องกันการ กลั่นแกล้งรังแกให้กับ นักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
3. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)									
3.1 โรงเรียนมีคณะทำงานรับผิดชอบต่อการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแก (KPI 3.1)									
7.	3.1.1 ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ในคณะทำงานเกี่ยวกับการให้ ข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญด้าน การกลั่นแกล้งรังแกเพื่อ เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยใน โรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
3.2 โรงเรียนมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกที่รอบด้านและได้ มาตรฐาน (KPI 3.2)									
8.	3.2.1 ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ในการประเมินนักเรียน รายบุคคลเพื่อคัดกรอง นักเรียนกลุ่มเสี่ยงที่จะเป็น เหยื่อและผู้กระทำผิดด้วย เครื่องมือที่ได้มาตรฐาน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
3.3 โรงเรียนมีระบบการสื่อสารที่ปลอดภัยและรวดเร็ว สามารถตรวจสอบได้ (KPI 3.3)									
9.	3.3.1 ผู้ปกครองสามารถ ตรวจสอบการรายงาน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	องค์ประกอบการพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
	สถานการณ์การกลั่นแกล้ง รังแกได้อย่างรวดเร็วจากช่อง ทางการสื่อสารที่ปลอดภัย								
4. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาชั้นเรียน (Classroom) ให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย									
4.1 โรงเรียนมีการกำหนดพื้นที่ควบคุมความปลอดภัยในโรงเรียนอย่างชัดเจน (KPI 4.1)									
10.	4.1.1 ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ในการวางแผนการจัดพื้นที่ ปลอดภัยในโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
4.2 โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยจากจุดอันตรายและมีบรรยากาศความปลอดภัย (KPI 4.2)									
11.	4.2.1 ผู้ปกครองมีส่วนร่วม สนับสนุนการจัด สภาพแวดล้อมในโรงเรียน และบรรยากาศในชั้นเรียนให้ เกิดความปลอดภัยภายใต้ หลักการแตกต่างแต่อยู่ ร่วมกันได้	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
4.3 โรงเรียนมีมาตรการที่ชัดเจนต่อการกระทำที่เป็นการกลั่นแกล้งรังแกทั้งในระดับห้องเรียนและ โรงเรียน (KPI 4.3)									
12.	4.3.1 ผู้ปกครองมีส่วนร่วม สนับสนุนในการกำหนด นโยบายและแนวปฏิบัติทั้งใน ระดับโรงเรียนและชั้นเรียนที่ ชัดเจนต่อการอยู่ร่วมกันและ ต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแก	1	1	1	0	1	4	0.8	ใช้ได้
4.4 โรงเรียนมีโครงการ/กิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ครูกับครู ครูกับ นักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน (KPI 4.4)									
13.	4.4.1 ผู้ปกครองสนับสนุน กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ อันดีระหว่างครูกับครู ครูกับ นักเรียน และนักเรียนกับ นักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	องค์ประกอบการพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
5. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)									
5.1 โรงเรียนมีเครือข่ายความร่วมมือในการร่วมกันต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแก (KPI 5.1)									
14.	5.1.1 ผู้ปกครองร่วมกำหนดนโยบายและแนวทางในการดำเนินการต่อปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกร่วมกับผู้บริหาร ครู นักเรียน และภาคีเครือข่าย	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
15.	5.1.2 ผู้ปกครองสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือการดำเนินการเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
16.	5.1.3 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนและหน่วยงานภายนอกเพื่อส่งเสริมความปลอดภัยในโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
6. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)									
6.1 โรงเรียนมีคณะทำงานที่จะประสานและให้การช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างรวดเร็วและทันท่วงที (KPI 6.1)									
17.	6.1.1 ผู้ปกครองร่วมเป็นคณะทำงานในการประสานและให้ความช่วยเหลือนักเรียนเมื่อเกิดเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
18.	6.1.2 ผู้ปกครองร่วมสนับสนุนการดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
6.2 โรงเรียนมีระบบการดูแลช่วยเหลือเยียวยา ฟันฟูจิตใจของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ (KPI 6.2)									
19.	6.2.1 ผู้ปกครองมีส่วนร่วม	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	องค์ประกอบการพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
	ในการดำเนินการในการ ช่วยเหลือ เยียวยา ฟ้นฟูจิตใจ ของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ								
6.3 โรงเรียนมีศูนย์ช่วยเหลือเยียวยา ฟ้นฟูและให้คำปรึกษา (KPI 6.3)									
20.	6.3.1 ผู้ปกครองร่วมกับครู และศูนย์ช่วยเหลือเยียวยา ฟ้นฟูและให้คำปรึกษาในการ สนับสนุนและช่วยเหลือ ผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
6.4 โรงเรียนมีแผนเผชิญเหตุเมื่อเกิดเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน (KPI 6.4)									
21.	6.4.1 ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ในการวางแผนเผชิญเหตุ สำหรับเหตุการณ์การกลั่น แกล้งรังแกในโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
22.	6.4.2 ผู้ปกครองสนับสนุน กระบวนการจัดการแก้ไข ปัญหากรณีเกิดเหตุการณ์ กลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน ตามแผนเผชิญเหตุของ โรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
6.5 โรงเรียนมีการดำเนินการตามลำดับขั้นตอนตามมาตรการความผิดที่ชัดเจน (KPI 6.5)									
23.	6.5.1 ผู้ปกครองร่วมรับรู้ และให้การสนับสนุนการ ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ที่กำหนดตามมาตรการ ความผิด	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
24.	6.5.2 ผู้ปกครองร่วม ติดตามประเมินผลและ สะท้อนผลการดำเนินการ	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ตาราง 39 แสดงการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of objective congruence : IOC)
 ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบประเมินการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้ง
 รังแก KRA โรงเรียน

องค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	ผล
	1	2	3	4	5			
1. การตั้งเป้าหมายของโรงเรียนที่คมชัด (School Goal)								
1.1 โรงเรียนมีนโยบายต่อต้านการกลั่นแกล้งรังแกที่ชัดเจน (KPI 1.1)	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
1.2 โรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่เป็นระบบและมีกลไกในการขับเคลื่อนที่ชัดเจน (KPI 1.2)	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
2. การพัฒนาครูและสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กระบวนการ PLC)								
2.1 โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกและการเผชิญกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก (KPI 2.1)	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
2.2 โรงเรียนมีโปรแกรมการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกที่ต้องให้กับครูและผู้ปกครอง (KPI 2.2)	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
2.3 โรงเรียนมีโปรแกรมการฝึกอบรมเสริมสร้างทักษะชีวิตในการรับมือกับปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกให้กับนักเรียน (KPI 2.3)	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
3. ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพ (Info)								
3.1 โรงเรียนมีคณะทำงานรับผิดชอบต่อการจัดระบบข้อมูล	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

องค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	ผล
	1	2	3	4	5			
สารสนเทศเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแก (KPI 3.1)								
3.2 โรงเรียนมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกที่รอบด้านและได้มาตรฐาน (KPI 3.2)	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
3.3 โรงเรียนมีระบบการสื่อสารที่ปลอดภัยและรวดเร็ว สามารถตรวจสอบได้ (KPI 3.3)	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
4. การพัฒนาชั้นเรียน (Classroom)								
4.1 โรงเรียนมีการกำหนดพื้นที่ควบคุมความปลอดภัยในโรงเรียนอย่างชัดเจน (KPI 4.1)	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
4.2 โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยจากจุดอันตรายและมีบรรยากาศความปลอดภัย (KPI 4.2)	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
4.3 โรงเรียนมีมาตรการที่ชัดเจนต่อการกระทำที่เป็นการกลั่นแกล้งรังแกทั้งในระดับห้องเรียนและโรงเรียน (KPI 4.3)	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
4.4 โรงเรียนมีโครงการ/กิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ครูกับครู ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน (KPI 4.4)	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
5. เครือข่ายการทำงานร่วมกัน (Network)								
5.1 โรงเรียนมีเครือข่ายความร่วมมือในการร่วมกันต่อต้านการกลั่นแกล้ง	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

องค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	ผล
	1	2	3	4	5			
รังแก (KPI 5.1)								
6. ระบบดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Student care & Safety)								
6.1 โรงเรียนมีคณะทำงานที่จะประสานและให้การช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างรวดเร็วและทันท่วงที (KPI 6.1)	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
6.2 โรงเรียนมีระบบการดูแลช่วยเหลือเยียวยา ฟ้นฟูจิตใจของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ (KPI 6.2)	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
6.3 โรงเรียนมีศูนย์ช่วยเหลือเยียวยา ฟ้นฟูและให้คำปรึกษา (KPI 6.3)	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
6.4 โรงเรียนมีแผนเผชิญเหตุเมื่อเกิดเหตุการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน (KPI 6.4)	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
6.5 โรงเรียนมีการดำเนินการตามลำดับขั้นตอนตามมาตรการความผิดที่ชัดเจน (KPI 6.5)	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

แบบประเมินสถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษา

คำชี้แจง

แบบประเมินสถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษาฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลการถูกกลั่นแกล้งรังแก

ให้ผู้ตอบแบบประเมิน (นักเรียน) ตอบแบบประเมินดังนี้

ตอนที่ 1 ให้ผู้ตอบแบบประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง และเติมข้อมูลในช่องว่าง ตามสถานการณ์ของตนเอง

ตอนที่ 2 ให้ผู้ตอบแบบประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนของสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยพิจารณาจากสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกในช่วงระยะ 1 เดือนที่ผ่านมา ซึ่งพิจารณาจากลักษณะการกลั่นแกล้งรังแกที่มอบหมาย ดังนี้

1. พฤติกรรมที่ผู้กระทำตั้งใจจะทำให้ผู้อื่นได้รับความทุกข์ความเจ็บปวดหรืออับอาย

2. พฤติกรรมที่ผู้กระทำแสดงให้ตนเองรู้สึกมีอำนาจหรือมีพลังเหนือกว่าผู้อื่น

3. พฤติกรรมที่กระทำซ้ำๆ อย่างต่อเนื่องและมีระยะเวลายาวนาน

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง	เป็นประจำ – มีพฤติกรรมนี้เป็นประจำหรือเกือบทุกวัน
ระดับ 4 หมายถึง	บ่อยครั้ง – มีพฤติกรรมนี้บ่อย แต่ยังไม่ถึงขั้นเป็นประจำ
ระดับ 3 หมายถึง	บางครั้ง – มีพฤติกรรมนี้เป็นบางครั้ง แต่ไม่ถึงกับบ่อย
ระดับ 2 หมายถึง	นานๆ ครั้ง – มีพฤติกรรมนี้เป็นครั้งคราว แต่ไม่บ่อยนัก
ระดับ 1 หมายถึง	ไม่เคยเลย – ไม่เคยมีพฤติกรรมนี้เลย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ

- ชาย
 หญิง
 เพศทางเลือก

2. ระดับการศึกษา

- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3. อายุ.....ปี

4. นับถือศาสนา

- พุทธ อิสลาม คริสต์ อื่น ๆ

(ระบุ).....

5. มีอวัยวะของร่างกาย

- ปกติ
 ไม่ปกติ

6. ความสามารถในการพูด

- ปกติ
 ไม่ปกติ

7. มีสภาวะทางอารมณ์

- ปกติ
 ไม่ปกติ

8. นักเรียนพักอาศัยอยู่กับใคร

- อยู่กับบิดาและมารดา
 อยู่กับบิดาหรือมารดา
 อยู่กับญาติพี่น้อง
 อยู่คนเดียวหรืออยู่กับเพื่อน อื่น ๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 2 ข้อมูลการถูกกลั่นแกล้งรังแกโดยเพื่อน

สถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแก	ระดับคะแนนของสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแก				
	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย
	5	4	3	2	1
การถูกกลั่นแกล้งรังแกในรอบ 1 เดือน ที่ผ่านมา					
การกลั่นแกล้งทางร่างกาย					
1. เคยถูกทำร้ายร่างกาย เช่น ตะ ตี ต่อย ตบ					
2. เคยถูกขว้างปาสิ่งของใส่ร่างกาย					
3. เคยถูกคุกคามทางเพศด้านร่างกาย เช่น การถูกสัมผัสตัวโดยไม่ได้รับอนุญาต การข่มเหงทางเพศ					
การกลั่นแกล้งทางวาจา					
4. เคยถูกล้อเลียนหน้าตาหรือบุคลิกของท่าน					
5. เคยถูกล้อเลียนเรื่องโรคประจำตัวที่มี					
6. เคยถูกคุกคามทางเพศด้านคำพูด เช่น คำพูดสองแง่สามง่าม การเชยชวนให้มีความสัมพันธ์ทางเพศ					
7. เคยถูกปล่อยข่าวลือ/ใส่ร้ายป้ายสีสิ่งที่ไม่เป็นความจริง					
8. เคยถูกล้อเลียนเรื่องผลการเรียนหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียน					
9. เคยถูกกลั่นแกล้งทางดานจิตใจ เช่น การตอกย้ำปมด้อย การด่าทอ					
การกลั่นแกล้งทางสังคม					
10. เคยถูกกีดกันออกจากกลุ่ม					
11. คุณเคยถูกเพื่อนนักเรียนกีดกันไม่ให้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม					

สถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแก	ระดับคะแนนของสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแก				
	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย
12. เคยรู้สึกว่าคุณเพื่อนเมินเฉยหรือไม่สนใจในสถานการณ์ทางสังคม					
13. เคยถูกปล่อยข่าวลือ ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง					
14. เคยถูกบังคับให้ทำในสิ่งที่ไม่ต้องการ					
การกลั่นแกล้งทางโลกออนไลน์					
15. เคยถูกโพสต์ข้อมูลส่วนบุคคลหรือข้อมูลส่วนตัวของท่านลงในอินเทอร์เน็ต โดยที่ท่านไม่ได้ยินยอม					
16. เคยถูกแอบเข้าบัญชีผู้ใช้งานและโพสต์ข้อความแทนท่านที่ทำให้คนอื่นเข้าใจผิด					
17. เคยถูกส่งรูป วิดีโอ ข้อความ หรืออื่น ๆ ที่ทำให้ท่านอับอายบนอินเทอร์เน็ต					
18. เคยถูกข่มขู่ว่าร้ายบนอินเทอร์เน็ต					

เกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การแปลผลช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง เกิดสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกมากที่สุด ($\geq 80\%$)

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง เกิดสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกมาก (60 – 79%)

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง เกิดสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกปานกลาง (40 – 59%)

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง เกิดสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกน้อย (20 – 39%)

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง เกิดสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกน้อยที่สุด ($< 20\%$)

ค่าเป้าหมาย

มีค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ระดับคะแนนของสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแก “น้อย” ลงไป ($\bar{x} \leq 2.50$) หรืออยู่ในเกณฑ์ค่าเปอร์เซ็นต์เฉลี่ย $\leq 39\%$

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ
แบบประเมินสถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบประเมินสถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษาฉบับนี้ มุ่งศึกษาสถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยให้นักเรียนเป็นผู้ประเมิน ซึ่งเป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

ระดับ 5 หมายถึง	เป็นประจำ – มีพฤติกรรมนี้เป็นประจำหรือเกือบทุกวัน
ระดับ 4 หมายถึง	บ่อยครั้ง – มีพฤติกรรมนี้บ่อย แต่ยังไม่ถึงขั้นเป็นประจำ
ระดับ 3 หมายถึง	บางครั้ง – มีพฤติกรรมนี้เป็นบางครั้ง แต่ไม่ถึงกับบ่อย
ระดับ 2 หมายถึง	นานๆ ครั้ง – มีพฤติกรรมนี้เป็นครั้งคราว แต่ไม่บ่อยนัก
ระดับ 1 หมายถึง	ไม่เคยเลย – ไม่เคยมีพฤติกรรมนี้เลย

2. แบบประเมินสถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษาฉบับนี้ มุ่งตรวจสอบความตรงและครอบคลุมด้านเนื้อหาของแบบประเมิน(Content Validity)กับวัตถุประสงค์ รวมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษาที่สื่อความหมายชัดเจน โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of objective congruence : IOC) ของแบบประเมินและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำไปปรับปรุง แก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. แบบประเมินสถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลการถูกกลั่นแกล้งรังแก

ตอนที่ 3 ข้อมูลการกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น

4. ขอความกรุณาผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแบบประเมินว่ามีความสอดคล้องกับตัวแปรของการวิจัยหรือไม่ โดยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในระบบ IOC พร้อมใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่าน

เกณฑ์การให้คะแนนในระบบ IOC ดังนี้

+1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนี้ มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปรและ
วัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

0 หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปรและ
วัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

-1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น มีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับตัวแปรและ
วัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

5. ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่
ยังไม่สมบูรณ์ โดยเขียนความคิดเห็นเพิ่มเติมด้านท้ายข้อความนั้น ๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นางปรีฉัตร หมอนทอง

หลักสูตรการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ข้อ	รายการ	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็น เพิ่มเติม
		+1	0	-1	
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป					
1.	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง ☐ เพศทางเลือก				
2.	ระดับการศึกษา ☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6				
3.	อายุ.....ปี.....เดือน				
4.	นับถือศาสนา.....				
5.	มือวิญชะของร่างกาย ☐ ปกติ ☐ ไม่ปกติ				
6.	ความสามารถในการพูด ☐ ปกติ ☐ ไม่ปกติ				
7.	มีสภาวะทางอารมณ์ ☐ ปกติ ☐ ไม่ปกติ				
8.	นักเรียนพักอาศัยอยู่กับใคร ☐ อยู่กับบิดาและมารดา ☐ อยู่กับบิดาหรือมารดา ☐ อยู่กับญาติพี่น้อง				

ข้อ	รายการ	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็น เพิ่มเติม
		+1	0	-1	
	☐ อยู่คนเดียวหรืออยู่กับเพื่อน				
ตอนที่ 2 ข้อมูลการถูกกลั่นแกล้งรังแกโดยเพื่อน					
สถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแก					
การถูกกลั่นแกล้งรังแกในรอบ 1 เดือน ที่ผ่านมา					
9.	การกลั่นแกล้งทางร่างกาย				
	1. เคยถูกทำร้ายร่างกาย เช่น ตะบอง ตี ต่อย ตบ				
	2. เคยถูกขว้างปาสิ่งของใส่ร่างกาย				
	3. เคยถูกคุกคามทางเพศด้านร่างกาย เช่น การถูกสัมผัสตัวโดยไม่ได้รับอนุญาต การข่มเหงทางเพศ				
10.	การกลั่นแกล้งทางวาจา				
	4. เคยถูกล้อเลียนหน้าตาหรือบุคลิกของท่าน				
	5. เคยถูกล้อเลียนเรื่องโรคประจำตัวที่มี				
	6. เคยถูกคุกคามทางเพศด้านคำพูด เช่น คำพูดสองแง่ สามง่าม การเชิญชวนให้มีความสัมพันธ์ทางเพศ				
	7. เคยถูกปล่อยข่าวลือ/ใส่ร้ายป้ายสีสิ่งที่ไม่เป็นความจริง				
	8. เคยถูกล้อเลียนเรื่องผลการเรียนหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียน				
	9. เคยถูกกลั่นแกล้งทางดานจิตใจ เช่น การตอกย้ำปมด้อย การด่าทอ				
11.	การกลั่นแกล้งทางสังคม				
	10. เคยถูกกีดกันออกจากกลุ่ม				
	11. คุณเคยถูกเพื่อนนักเรียนกีดกันไม่ให้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม				

ข้อ	รายการ	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็น เพิ่มเติม
		+1	0	-1	
	12. เคยรู้สึกว่าคุณเพื่อนเมินเฉยหรือไม่สนใจใน สถานการณ์ทางสังคม				
	13. เคยถูกปล่อยข่าวลือ ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง				
	14. เคยถูกบังคับให้ทำในสิ่งที่ไม่ต้องการ				
การกลั่นแกล้งทางโลกออนไลน์					
	15. เคยถูกโพสต์ข้อมูลส่วนบุคคลหรือข้อมูล ส่วนตัวของท่านลงในอินเทอร์เน็ต โดยที่ท่าน ไม่ได้ยินยอม				
12.	16. เคยถูกแอบเข้าบัญชีผู้ใช้งานและโพสต์ ข้อความแทน ท่านที่ทำให้คนอื่นเข้าใจผิด				
	17. เคยถูกส่งรูป วิดีโอ ข้อความ หรืออื่น ๆ ที่ ทำให้ท่านอับอายบนอินเทอร์เน็ต				
	18. เคยถูกข่มขู่ว่าร้ายบนอินเทอร์เน็ต				

ตาราง 40 แสดงการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of objective congruence : IOC)
 ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบประเมินสถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน
 มัธยมศึกษา

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป									
1.	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง ☐ เพศทางเลือก	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
2.	ระดับการศึกษา ☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
3.	อายุ.....ปี.....เดือน	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้
4.	นับถือศาสนา.....	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้
5.	มีรอยแผลของร่างกาย ☐ ปกติ ☐ ไม่ปกติ	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
6.	ความสามารถในการพูด ☐ ปกติ ☐ ไม่ปกติ	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
7.	มีสภาวะทางอารมณ์ ☐ ปกติ ☐ ไม่ปกติ	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
8.	นักเรียนพักอาศัยอยู่กับใคร	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
	☐ อยู่กับบิดาและมารดา ☐ อยู่กับบิดาหรือมารดา ☐ อยู่กับญาติพี่น้อง ☐ อยู่คนเดียวหรืออยู่กับเพื่อน								
ตอนที่ 2 ข้อมูลการถูกกลั่นแกล้งรังแกโดยเพื่อน									
สถานการณ์การถูกกลั่นแกล้งรังแก									
การถูกกลั่นแกล้งรังแกในรอบ 1 เดือน ที่ผ่านมา									
การกลั่นแกล้งทางร่างกาย									
1.	เคยถูกทำร้ายร่างกาย เช่น เตะ ตี ต่อย ตบ	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
2.	เคยถูกขว้างปาสิ่งของใส่ร่างกาย	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
3.	เคยถูกคุกคามทางเพศด้านร่างกาย เช่น การถูกสัมผัสตัวโดยไม่ได้รับอนุญาต การข่มเหงทางเพศ	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
การกลั่นแกล้งทางวาจา									
4.	เคยถูกล้อเลียนหน้าตาหรือบุคลิกของท่าน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
5.	เคยถูกล้อเลียนเรื่องโรคประจำตัวที่มี	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
6.	เคยถูกคุกคามทางเพศด้านคำพูด เช่น คำพูดสองแง่สามง่าม การเชิญชวนให้มีความสัมพันธ์ทางเพศ	1	1	1	1	1	5		
7.	เคยถูกปล่อยข่าวลือ/ใส่ร้ายป้ายสีสิ่งที่ไม่เป็นความจริง	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
8.	เคยถูกล้อเลียนเรื่องผลการเรียนหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
9.	เคยถูกกลั่นแกล้งทางดานจิตใจ เช่น การตอกย้ำปมด้อย การตำหนิ	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
การกลั่นแกล้งทางสังคม									
10.	เคยถูกกีดกันออกจากกลุ่ม	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
11.	คุณเคยถูกเพื่อนนักเรียนกีดกันไม่ให้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
12.	เคยรู้สึกว่าคุณถูกเพื่อนเมินเฉยหรือไม่สนใจในสถานการณ์ทางสังคม	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
13.	เคยถูกปล่อยข่าวลือ ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
14.	เคยถูกบังคับให้ทำในสิ่งที่ไม่ต้องการ	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
การกลั่นแกล้งทางโลกออนไลน์									
15.	เคยถูกโพสต์ข้อมูลส่วนบุคคลหรือข้อมูลส่วนตัวของท่านลงในอินเทอร์เน็ตโดยที่ท่านไม่ได้ยินยอม	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
16.	เคยถูกแอบเข้าบัญชีผู้ใช้งานและโพสต์ข้อความแทนท่านที่ทำให้คนอื่นเข้าใจผิด	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
17.	เคยถูกส่งรูป วิดีโอ ข้อความ หรืออื่น ๆ ที่ทำให้ท่านอับอายบนอินเทอร์เน็ต	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
18.	เคยถูกข่มขู่ว่าร้ายบนอินเทอร์เน็ต	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ
แบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นประโยชน์
ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา
เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก
(ฉบับผู้บริหารและครู)

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อมุ่งประเมินความเป็นประโยชน์ในการนำรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกไปใช้ โดยให้ผู้บริหารและครูเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนหัวดวงรัฐชนูปถัมภ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นกลุ่มทดลองใช้รูปแบบฯ ที่มีต่อความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่

- 5 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำรูปแบบรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นแบบปลายเปิด

2. แบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกฉบับนี้ มุ่งตรวจสอบความตรงและครอบคลุมด้านเนื้อหาของแบบประเมิน (Content Validity) กับวัตถุประสงค์ รวมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษาที่สื่อความหมายชัดเจน โดยการวิเคราะห์

ดัชนีความสอดคล้อง (Index of objective congruence : IOC) ของแบบสอบถามและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำไปปรับปรุง แก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. ขอความกรุณาผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแบบสอบถามว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่ โดยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในระบบ IOC พร้อมใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่าน

เกณฑ์การให้คะแนนในระบบ IOC ดังนี้

+1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนี้ มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

0 หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

-1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น มีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

4. ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์ โดยเขียนความคิดเห็นเพิ่มเติมด้านท้ายข้อความนั้น ๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นางปรีฉัตร หมอนทอง

หลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ข้อ	รายการ	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
1.	รูปแบบนี้มีประโยชน์ต่อโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
2.	การนำรูปแบบนี้ไปใช้จะทำให้โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก				
3.	รูปแบบได้ระบุวัตถุประสงค์ ระบุภาระงานและขอบข่ายของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ตามหลักการบริหารโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้อย่างชัดเจน				
4.	การดำเนินการตามรูปแบบมีความชัดเจน และสารสนเทศที่ได้จากการดำเนินงานตามรูปแบบมีประโยชน์สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาและตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง				
5.	การดำเนินการตามรูปแบบนี้มีความสอดคล้องกับการปฏิบัติงานตามขอบข่ายการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูในการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน				
6.	สารสนเทศที่ได้จากรูปแบบสามารถช่วยให้ผู้บริหารและครูมีความรู้ ความเข้าใจในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้นและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง				
7.	รูปแบบนี้มีการประเมินผลลัพธ์ที่มีความชัดเจนเป็นรูปธรรมสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาโรงเรียนและนักเรียน				

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ
แบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นประโยชน์
ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา
เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก
(ฉบับผู้ปกครอง)

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อมุ่งประเมินความเป็นประโยชน์ในการนำรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกไปใช้ โดยให้ผู้บริหารและครูเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนห้วยดวงรัฐชนูปถัมภ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นกลุ่มทดลองใช้รูปแบบฯ ที่มีต่อความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่

- 6 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 5 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก
- 4 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง
- 3 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำรูปแบบรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นแบบปลายเปิด

2. แบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกฉบับนี้ มุ่งตรวจสอบความตรงและครอบคลุมด้านเนื้อหาของแบบประเมิน(Content Validity)กับวัตถุประสงค์ รวมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษาที่สื่อความหมายชัดเจน โดยการวิเคราะห์ดัชนีความ

สอดคล้อง (Index of objective congruence : IOC) ของแบบสอบถามและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำไปปรับปรุง แก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. ขอความกรุณาผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแบบสอบถามว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่ โดยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในระบบ IOC พร้อมใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่าน

เกณฑ์การให้คะแนนในระบบ IOC ดังนี้

+1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนี้ มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

0 หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

-1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น มีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

4. ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์ โดยเขียนความคิดเห็นเพิ่มเติมด้านท้ายข้อความนั้น ๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นางปรีฉัตร หมอนทอง

หลักสูตรการศึกษาดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ข้อ	รายการ	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
1.	รูปแบบนี้มีประโยชน์ต่อโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
2.	การนำรูปแบบนี้ไปใช้จะทำให้โรงเรียนมัศึกษามีพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก				
3.	รูปแบบได้ระบุวัตถุประสงค์ ระบุภาระงานและขอบข่ายของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ตามหลักการบริหารโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้อย่างชัดเจน				
4.	การดำเนินการตามรูปแบบมีความชัดเจน และสารสนเทศที่ได้จากการดำเนินงานตามรูปแบบมีประโยชน์สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาและตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง				
5.	การดำเนินการตามรูปแบบนี้มีความสอดคล้องกับการปฏิบัติงานตามขอบข่ายการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูในการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน				
6.	สารสนเทศที่ได้จากรูปแบบสามารถช่วยให้ผู้บริหารและครูมีความรู้ ความเข้าใจในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้นและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง				
7.	รูปแบบนี้มีการประเมินผลลัพธ์ที่มีความชัดเจน เป็นรูปธรรมสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาโรงเรียนและนักเรียน				

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ
แบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นประโยชน์
ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา
เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก
(ฉบับนักเรียน)

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อมุ่งประเมินความเป็นประโยชน์ในการนำรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกไปใช้ โดยให้ผู้บริหารและครูเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนหัวดวงรัฐชนูปถัมภ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นกลุ่มทดลองใช้รูปแบบฯ ที่มีต่อความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่

- 5 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำรูปแบบรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นแบบปลายเปิด

2. แบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกฉบับนี้มุ่งตรวจสอบความตรงและครอบคลุมด้านเนื้อหาของแบบประเมิน(Content Validity)กับวัตถุประสงค์ รวมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษาที่สื่อความหมายชัดเจน โดยการวิเคราะห์

ดัชนีความสอดคล้อง (Index of objective congruence : IOC) ของแบบสอบถามและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำไปปรับปรุง แก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. ขอความกรุณาผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแบบสอบถามว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่ โดยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในระบบ IOC พร้อมใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่าน

เกณฑ์การให้คะแนนในระบบ IOC ดังนี้

+1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนี้ มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่

ต้องการศึกษา

0 หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่

ต้องการศึกษา

-1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น มีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่

ต้องการศึกษา

4. ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์ โดยเขียนความคิดเห็นเพิ่มเติมด้านท้ายข้อความนั้น ๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นางปรีฉัตร หมอนทอง

หลักสูตรการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ข้อ	รายการ	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็น เพิ่มเติม
		+1	0	-1	
1.	รูปแบบนี้มีประโยชน์ต่อนักเรียนในด้านความปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน				
2.	การนำรูปแบบนี้ไปใช้จะทำให้โรงเรียนมีพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ชัดเจน				
3.	การนำรูปแบบนี้ไปใช้ ทำให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้				
4.	การดำเนินการตามรูปแบบมีความชัดเจน และสารสนเทศที่ได้จากการดำเนินงานตามรูปแบบมีประโยชน์สำหรับนักเรียนและตอบสนองความต้องการของนักเรียน				
5.	การดำเนินการตามรูปแบบนี้มีความสอดคล้องกับความต้องการพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนของนักเรียน				
6.	การดำเนินการตามรูปแบบสามารถช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะในการรับมือกับสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกและช่วยในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น				
7.	รูปแบบนี้มีการประเมินผลลัพธ์ที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนได้จริง				

ตาราง 41 แสดงการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of objective congruence : IOC) ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ฉบับผู้บริหารและครู

ข้อ	องค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
1.	รูปแบบนี้มีประโยชน์ต่อโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
2.	การนำรูปแบบนี้ไปใช้จะทำให้โรงเรียนมัศึกษามีพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
3.	รูปแบบได้ระบุวัตถุประสงค์ ระบุภาระงานและขอบข่ายของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ตามหลักการบริหารโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้อย่างชัดเจน	1	1	0	1	1	4	0.8	ใช้ได้
4.	การดำเนินการตามรูปแบบมีความชัดเจน และสารสนเทศที่ได้จากการดำเนินงานตามรูปแบบมีประโยชน์สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาและตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
5.	การดำเนินการตามรูปแบบนี้มีความสอดคล้องกับการปฏิบัติงานตามขอบข่ายการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูในการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน	1	1	1	0	1	4	0.8	ใช้ได้
6.	สารสนเทศที่ได้จากรูปแบบสามารถช่วยให้ผู้บริหารและครูมีความรู้	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

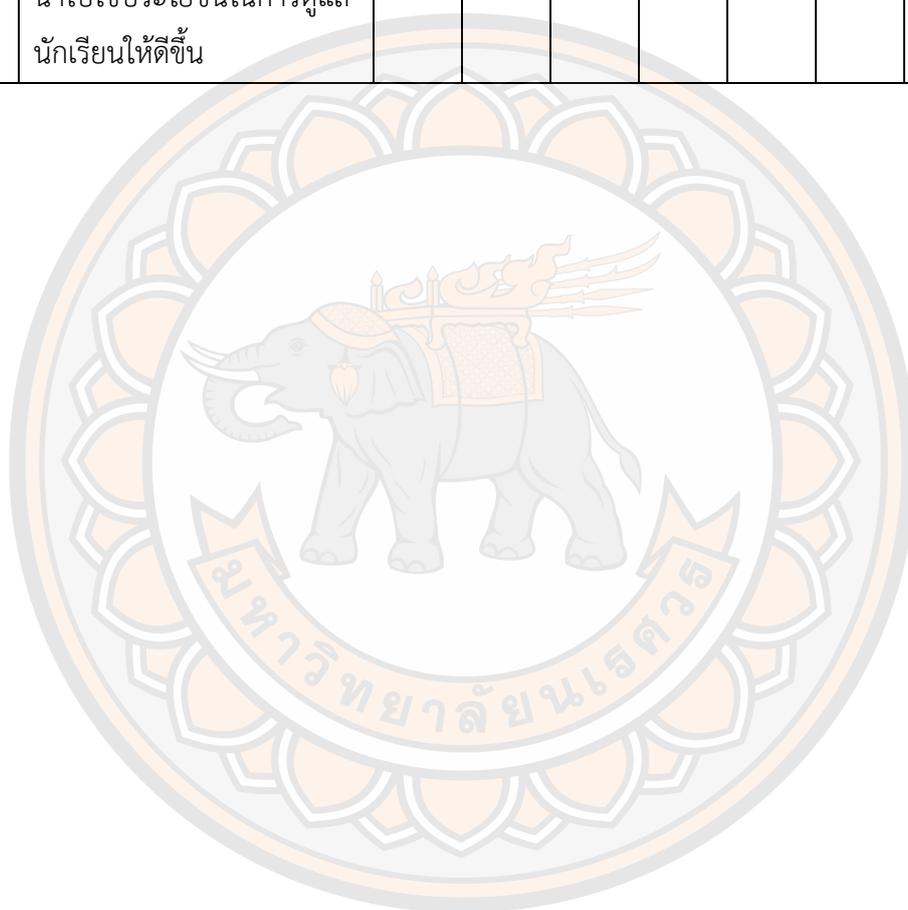
ข้อ	องค์ประกอบการพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบ	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
	ความเข้าใจในการเสริมสร้างพื้นที่ ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพิ่มขึ้นและสามารถนำไปใช้ใน การพัฒนาคุณภาพนักเรียนได้อย่าง ต่อเนื่อง								
7.	รูปแบบนี้มีการประเมินผลลัพธ์ที่มี ความชัดเจน เป็นรูปธรรมสามารถ นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนา โรงเรียนและนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ตาราง 42 แสดงการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of objective congruence : IOC) ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ฉบับผู้ปกครอง

ข้อ	องค์ประกอบการพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
1.	รูปแบบนี้มีประโยชน์ต่อ นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
2.	การนำรูปแบบนี้ไปใช้จะทำให้ โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีพื้นที่ ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลด ปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
3.	รูปแบบได้ระบุวัตถุประสงค์ และขอบข่ายของผู้ปกครอง	1	1	1	0	1	4	0.8	ใช้ได้

ข้อ	องค์ประกอบการพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		คนที่							
		1	2	3	4	5			
	ในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้อย่างชัดเจน								
4.	การดำเนินการตามรูปแบบมีความชัดเจน และสารสนเทศที่ได้จากการดำเนินงานตามรูปแบบมีประโยชน์สำหรับผู้ปกครองโรงเรียนมัธยมศึกษาและตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
5.	การดำเนินการตามรูปแบบนี้มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
6.	สารสนเทศที่ได้จากรูปแบบสามารถช่วยให้ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้น และสามารถนำผลไปใช้ในการดูแลนักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	องค์ประกอบการพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
7.	รูปแบบนี้มีการประเมินผล ลัพธ์ที่เน้นการมีส่วนร่วมที่ ชัดเจน เป็นรูปธรรมสามารถ นำไปใช้ประโยชน์ในการดูแล นักเรียนให้ดีขึ้น	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ตาราง 43 แสดงการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of objective congruence : IOC) ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก ฉบับนักเรียน

ข้อ	องค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
1.	รูปแบบนี้มีประโยชน์ต่อนักเรียนในด้านความปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
2.	การนำรูปแบบนี้ไปใช้จะทำให้โรงเรียนมีพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ชัดเจน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
3.	การนำรูปแบบนี้ไปใช้ ทำให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
4.	การดำเนินการตามรูปแบบมีความชัดเจน และสารสนเทศที่ได้จากการดำเนินงานตามรูปแบบมีประโยชน์สำหรับนักเรียนและตอบสนองความต้องการของนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
5.	การดำเนินการตามรูปแบบนี้มีความสอดคล้องกับ	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	องค์ประกอบการพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผล
		คนที่							
		1	2	3	4	5			
	ความต้องการพื้นที่ ปลอดภัยจากการก่อกวน แก๊งค์รังแกในโรงเรียนของ นักเรียน								
6.	การดำเนินการตามรูปแบบ สามารถช่วยให้นักเรียนมี ความรู้ ความเข้าใจและมี ทักษะในการรับมือกับ สถานการณ์การก่อกวน แก๊งค์รังแกและช่วยในการ เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยใน โรงเรียนเพิ่มมากขึ้น	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
7.	รูปแบบนี้มีการประเมินผล ลัพธ์ที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม สามารถนำไปใช้ประโยชน์ ในการเสริมสร้างพื้นที่ ปลอดภัยจากการ ก่อกวนแก๊งค์รังแกในโรงเรียน ได้จริง	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

**แบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นประโยชน์
ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา
เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก**

(ฉบับผู้บริหารและครู)

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนหัวดวงรัฐชนูปถัมภ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและเป็นกลุ่มทดลอง ที่มีต่อความเป็นประโยชน์ในการนำรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกไปใช้ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนหัวดวงรัฐชนูปถัมภ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นกลุ่มทดลองใช้รูปแบบฯ ที่มีต่อความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำรูปแบบรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นแบบปลายเปิด

2. ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยพิจารณาในประเด็นความเป็นประโยชน์ หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกว่าสามารถนำรูปแบบฯ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษามากน้อยเพียงใด

แบบสอบถามนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีคะแนนการพิจารณา ดังนี้

- 5 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนหัวดวงรัฐชนูปถัมภ์ สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนา
โรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหา
การกลั่นแกล้งรังแก

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	รูปแบบนี้มีประโยชน์ต่อโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน					
2.	การนำรูปแบบนี้ไปใช้จะทำให้โรงเรียน มัศึกษามีพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลด ปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก					
3.	รูปแบบได้ระบุวัตถุประสงค์ ระบุภาระงานและ ขอบข่ายของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ตามหลักการ บริหารโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้อย่างชัดเจน					
4.	การดำเนินการตามรูปแบบมีความชัดเจน และ สารสนเทศที่ได้จากการดำเนินงานตามรูปแบบมี ประโยชน์สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาและ ตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง					
5.	การดำเนินการตามรูปแบบนี้มีความสอดคล้อง กับการปฏิบัติงานตามขอบข่ายการปฏิบัติงาน ของผู้บริหารและครูในการพัฒนาโรงเรียนทั้ง ระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน					
6.	สารสนเทศที่ได้จากรูปแบบสามารถช่วยให้ ผู้บริหาร และครุมีความรู้ ความเข้าใจในการ เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพิ่มขึ้นและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนา คุณภาพนักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง					
7.	รูปแบบนี้มีการประเมินผลลัพธ์ที่มีความชัดเจน					

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	เป็นรูปธรรมสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาโรงเรียนและนักเรียน					

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การแปลผลช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง รูปแบบ ๑ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง รูปแบบ ๑ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง รูปแบบ ๑ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง รูปแบบ ๑ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง รูปแบบ ๑ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเป้าหมาย

มีค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ระดับ “มาก” ขึ้นไป ($\bar{x} \geq 3.51$)

**แบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นประโยชน์
ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา
เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก**

(ฉบับผู้ปกครอง)

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนหัวดวงรัฐชนูปถัมภ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและเป็นกลุ่มทดลอง ที่มีต่อความเป็นประโยชน์ในการนำรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกไปใช้ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนหัวดวงรัฐชนูปถัมภ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นกลุ่มทดลองใช้รูปแบบฯ ที่มีต่อความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นแบบปลายเปิด

2. ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยพิจารณาในประเด็น ความเป็นประโยชน์ หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกว่าสามารถนำรูปแบบฯ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษามากน้อยเพียงใด

แบบสอบถามนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีคะแนนการพิจารณา ดังนี้

- 5 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนหัวดวงรัฐชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนา
โรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการ
กลั่นแกล้งรังแก

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	รูปแบบนี้มีประโยชน์ต่อนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
2.	การนำรูปแบบนี้ไปใช้จะทำให้โรงเรียนมัศึกษามีพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก					
3.	รูปแบบได้ระบุดังกล่าวประสงค์ และขอบข่ายของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้อย่างชัดเจน					
4.	การดำเนินการตามรูปแบบมีความชัดเจน และสารสนเทศที่ได้จากการดำเนินงานตามรูปแบบมีประโยชน์สำหรับผู้ปกครองโรงเรียนมัธยมศึกษา และตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง					
5.	การดำเนินการตามรูปแบบนี้มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษา					
6.	สารสนเทศที่ได้จากรูปแบบสามารถช่วยให้ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้น และสามารถนำไปใช้ในการดูแลนักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง					
7.	รูปแบบนี้มีการประเมินผลลัพธ์ที่เน้นการมีส่วนร่วม					

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ร่วมที่ชัดเจน เป็นรูปธรรมสามารถนำไปใช้ ประโยชน์ในการดูแลนักเรียนให้ดีขึ้น					

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การแปลผลช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง รูปแบบ ๓ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง รูปแบบ ๓ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง รูปแบบ ๓ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง รูปแบบ ๓ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง รูปแบบ ๓ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเป้าหมาย

มีค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ระดับ “มาก” ขึ้นไป ($\bar{x} \geq 3.51$)

**แบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นประโยชน์
ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา
เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก
(ฉบับนักเรียน)**

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนหัวดวงรัฐชนูปถัมภ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและเป็นกลุ่มทดลอง ที่มีต่อความเป็นประโยชน์ในการนำรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกไปใช้ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนหัวดวงรัฐชนูปถัมภ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นกลุ่มทดลองใช้รูปแบบฯ ที่มีต่อความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นแบบปลายเปิด

2. ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยพิจารณาในประเด็น ความเป็นประโยชน์ หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกว่าสามารถนำรูปแบบฯ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษามากน้อยเพียงใด

แบบสอบถามนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีคะแนนการพิจารณา ดังนี้

- 5 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนหัวดวงรัฐชูบุถัมภ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	รูปแบบนี้มีประโยชน์ต่อนักเรียนในด้านความปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน					
2.	การนำรูปแบบนี้ไปใช้จะทำให้โรงเรียนมีพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกที่ชัดเจน					
3.	การนำรูปแบบนี้ไปใช้ ทำให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้					
4.	การดำเนินการตามรูปแบบมีความชัดเจน และสารสนเทศที่ได้จากการดำเนินงานตามรูปแบบมีประโยชน์สำหรับนักเรียนและตอบสนองความต้องการของนักเรียน					
5.	การดำเนินการตามรูปแบบนี้มีความสอดคล้องกับความต้องการพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนของนักเรียน					
6.	การดำเนินการตามรูปแบบสามารถช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะในการรับมือกับสถานการณ์การกลั่นแกล้งรังแกและช่วยในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น					
7.	รูปแบบนี้มีการประเมินผลลัพธ์ที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนได้จริง					

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การแปลผลช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง รูปแบบ ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเป้าหมาย

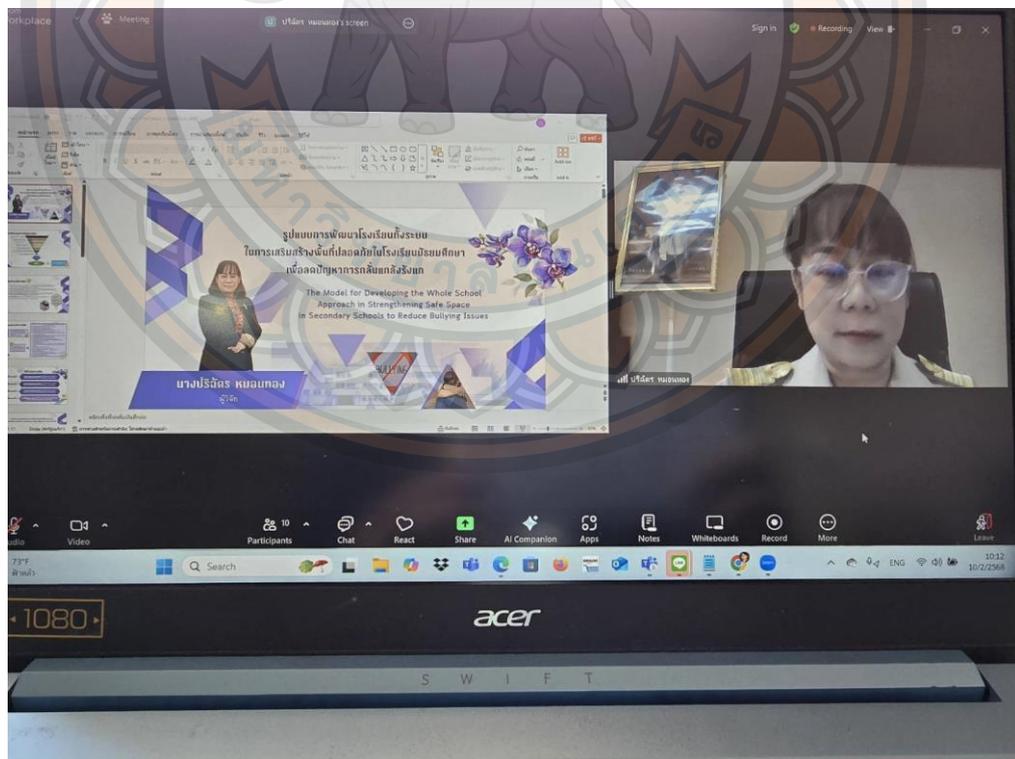
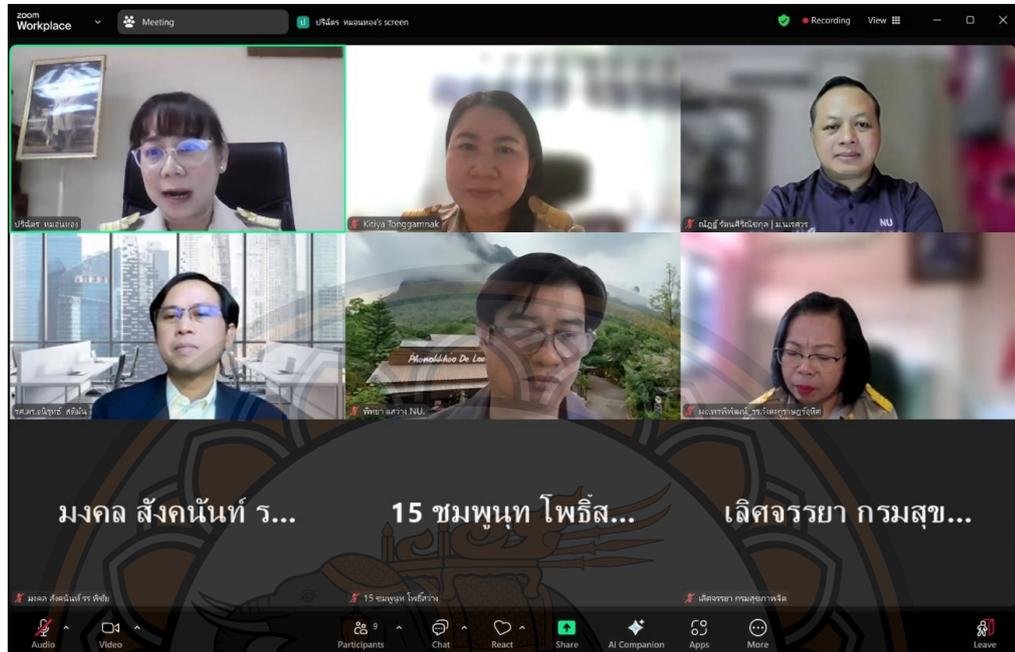
มีค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ระดับ “มาก” ขึ้นไป ($\bar{x} \geq 3.51$)

ภาคผนวก ค ภาพประกอบ

การเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (connoisseurship)

กระบวนการทดลองและศึกษาผลการใช้รูปแบบ

คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ
ในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา
เพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก
The Model for developing the Whole School Approach
in strengthening safe space in secondary schools
to reduce bullying issues

นางปริฉัตร หมอนทอง
หลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

คำนำ

การกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียนมัธยมศึกษาถือเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ สุขภาพจิต และพัฒนาการทางสังคมของนักเรียน ปรากฏการณ์ดังกล่าวไม่ได้จำกัดเฉพาะพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง แต่เกิดขึ้นในหลายบริบทของโรงเรียน โดยมีรูปแบบที่หลากหลาย ตั้งแต่การกลั่นแกล้งด้วยคำพูด การกีดกันทางสังคม การใช้ความรุนแรงทางกายภาพ ไปจนถึงการกลั่นแกล้งในโลกออนไลน์ (Cyberbullying) ซึ่งปัญหาเหล่านี้ไม่เพียงส่งผลกระทบต่อนักเรียนที่ตกเป็นเป้าหมาย แต่ยังสร้างบรรยากาศที่ไม่ปลอดภัยและลดประสิทธิภาพของการศึกษาในภาพรวม ซึ่งจากข้อมูลทางสถิติและการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ตกเป็นเหยื่อการกลั่นแกล้งมักประสบกับภาวะเครียด ซึมเศร้า และสูญเสียความมั่นใจในตนเอง บางรายอาจถึงขั้นหยุดเรียนหรือพัฒนาพฤติกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพจิตและร่างกาย การสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนจึงเป็นกลยุทธ์สำคัญในการลดปัญหาการกลั่นแกล้ง โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ความไว้วางใจ และการยอมรับซึ่งกันและกันในหมู่ผู้เรียน

คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกนี้ ถูกจัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้แก่ครูและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากการกลั่นแกล้งรังแกอย่างมีประสิทธิภาพ คู่มือนี้จะช่วยให้ครูและผู้บริหารเข้าใจถึงวิธีการในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนที่สามารถปรับใช้ได้จริงตามบริบทของแต่ละโรงเรียน และสามารถพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแกเล่มนี้ ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 บทนำ เหตุผลและความจำเป็น วัตถุประสงค์ของคู่มือ ประโยชน์ของการนำคู่มือไปใช้ ส่วนที่ 2 รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ ในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก เป็นมาของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ หลักการของรูปแบบ ระบบและกลไกของรูปแบบ กระบวนการของรูปแบบ ผลลัพธ์ของรูปแบบ กรอบแนวคิดของรูปแบบ ส่วนที่ 3 แนวทางการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก วิธีการ/เครื่องมือที่ใช้ในแต่ละขั้นตอน ส่วนที่ 4 แผนการดำเนินงานการใช้คู่มือรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก แผนผังแสดงการพัฒนาหรือลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามลำดับเวลา แผนการดำเนินงานการใช้คู่มือ/ตารางแสดงรายละเอียดของกระบวนการใช้คู่มือ

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือนี้จะเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาให้เป็นโรงเรียน
แห่งความสุขและเป็นพื้นที่ปลอดภัยจากความรุนแรงโดยเฉพาะการกลั่นแกล้งรังแกของนักเรียนทุกคน

นางปริฉัตร หมอนทอง

นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ 1 บทนำ	
เหตุผลและความจำเป็น.....	3
วัตถุประสงค์ของคู่มือ.....	3
ประโยชน์ของการนำคู่มือไปใช้.....	3
ส่วนที่ 2 รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	
ความเป็นมาของรูปแบบ.....	4
วัตถุประสงค์ของรูปแบบ.....	7
หลักการของรูปแบบ.....	7
ระบบและกลไกของรูปแบบ.....	9
กระบวนการของรูปแบบ.....	19
ผลลัพธ์ของรูปแบบ.....	23
กรอบแนวคิดของรูปแบบ.....	23
ส่วนที่ 3 แนวทางการใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบในการเสริมสร้าง พื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก	
วิธีการ/เครื่องมือที่ใช้ในแต่ละขั้นตอน.....	25
ส่วนที่ 4 แผนการดำเนินงานการใช้คู่มือรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ ในการเสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อลดปัญหา การกลั่นแกล้งรังแก	
แผนการดำเนินงานการใช้คู่มือ/ตารางแสดง รายละเอียดของกระบวนการใช้คู่มือ.....	64

หมายเหตุ หากต้องการรายละเอียดกรุณาติดต่อผู้วิจัย